

ZÁKLADNÁ ŠKOLA DOLNÁ TIŽINA

**INOVOVANÝ
ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM
pre základné vzdelávanie**

pečiatka školy

Dolná Tižina, 03.09.2015

Mgr. Anna Trnková
riaditeľka školy

Inovovaný školský vzdelávací program Základnej školy Dolná Tižina

Predkladá: Mgr. Anna Trnková – riaditeľka školy

Prerokovaný v pedagogickej rade dňa: 24.08.2015

Prerokovaný v Rade školy dňa: 20.10.2015

Vyjadrenie Rady školy:

Rada školy odporúča zriaďovateľovi školy schváliť – ~~neschváliť~~ inovovaný Školský vzdelávací program.

RNDr. Antónia Muchová
Predseda Rady školy pri ZŠ Dolná Tižina
Dolná Tižina 28, 013 04 Dolná Tižina

Stanovisko zriaďovateľa:

Obec Dolná Tižina schvaľuje – ~~neschvaľuje~~ inovovaný Školský vzdelávací program.

Obec Dolná Tižina
Ing. Ľubica Ďuricová – starostka obce
Dolná Tižina 333, 013 04 Dolná Tižina

OBSAH

1. IDENTIFIKAČNÉ ÚDAJE	6
2. VŠEOBECNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY	7
2.1 Veľkosť a materiálno-technické vybavenie školy	7
2.2 Charakteristika žiakov	9
2.3 Charakteristika pedagogického zboru	9
2.4 Projekty, do ktorých je škola zapojená	10
2.5 Organizácia prijímacieho konania	10
2.6 Spolupráca s rodičmi a inými subjektmi	11
2.7 Škola ako životný priestor	13
2.8 Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní	14
3. CHARAKTERISTIKA ŠKOLSKÉHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU	15
3.1 Ciele výchovy a vzdelávania	15
3.1.1 Všeobecné ciele výchovy a vzdelávania	15
3.1.2 Zameranie a poslanie školy	16
3.2 Stupeň vzdelania	17
3.3 Profil absolventa školy	18
3.3.1 Profil absolventa primárneho vzdelávania	18
3.3.2 Profil absolventa nižšieho stredného vzdelávania	20
3.4 Pedagogické výchovné a vzdelávacie stratégie školy	23
3.5 Zabezpečenie výučby žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami	27
3.5.1 Žiak so zdravotným znevýhodnením	29
3.5.2 Žiak so sociálne znevýhodneného prostredia	29
3.5.3 Žiak s nadaním	31
4. VNÚTORNÝ SYSTÉM KONTROLY A HODNOTENIA	32
4.1 Hodnotenie žiakov	32
4.2 Hodnotenie pedagogických a odborných zamestnancov	33
4.3 Hodnotenie – autoevalvácia školy	34
5. UČEBNÝ PLÁN ŠKOLY	36
5.1 Učebný plán pre primárne vzdelávanie	36
5.2 Učebný plán pre nižšie stredné vzdelávanie	37
5.3 Delenie tried na skupiny	38
6. PRIEREZOVÉ TÉMY	38
6.1 Osobnostný a sociálny rozvoj	39
6.2 Výchova k manželstvu a rodičovstvu	40
6.3 Environmentálna výchova	41
6.4 Mediálna výchova	42
6.5 Multikultúrna výchova	44
6.6 Regionálna a ľudová kultúra	44
6.7 Dopravná výchova – výchova k bezpečnosti v cestnej premávke	45
6.8 Ochrana života a zdravia	45
6.9 Globálna výchova	47
6.10 Čitateľská gramotnosť	48
6.11 Finančná gramotnosť	50

7. VZDELÁVACIE OBLASTI A UČEBNÉ OSNOVY PRE JEDNOTLIVÉ PREDMETY ISCED I 56
- 7.1 Vzdelávacia oblasť Jazyk a komunikácia – ISCED
    - 7.1.1 Učebné osnovy predmetu Slovenský jazyk a literatúra – ISCED
    - 7.1.2 Učebné osnovy predmetu Anglický jazyk – ISCED
  - 7.2 Vzdelávacia oblasť Matematika a práca s informáciami – ISCED I
    - 7.2.1 Učebné osnovy predmetu Matematika
    - 7.2.2 Učebné osnovy predmetu Informatika
  - 7.3 Vzdelávacia oblasť Človek a príroda – ISCED I
    - 7.3.1 Učebné osnovy predmetu Prvouka
    - 7.3.1 Učebné osnovy predmetu Prírodoveda
  - 7.4 Vzdelávacia oblasť Príroda a spoločnosť – ISCED I
    - 7.4.1 Učebné osnovy predmetu Vlastiveda
  - 7.5 Vzdelávacia oblasť Človek a hodnoty – ISCED I
    - 7.5.1 Učebné osnovy predmetu Náboženská výchova – ISCED I
  - 7.6 Vzdelávacia oblasť Človek a svet práce – ISCED I
    - 7.6.1 Učebné osnovy predmetu Pracovné vyučovanie – ISCED I
  - 7.7 Vzdelávacia oblasť Umenie a kultúra – ISCED I
    - 7.7.1 Učebné osnovy predmetu Výtvarná výchova – ISCED I
    - 7.7.2 Učebné osnovy predmetu Hudobná výchova – ISCED I
  - 7.8 Vzdelávacia oblasť Zdravie a pohyb – ISCED I
    - 7.8.1 Učebné osnovy predmetu telesná a športová výchova – ISCED I
8. VZDELÁVACIE OBLASTI A UČEBNÉ OSNOVY PRE JEDNOTLIVÉ PREDMETY ISCED II
- 8.1 Vzdelávacia oblasť Jazyk a komunikácia – ISCED II
    - 8.1.1 Učebné osnovy predmetu Slovenský jazyk a literatúra – ISCED II
    - 8.1.2 Učebné osnovy predmetu Anglický jazyk – ISCED II
    - 8.1.3 Učebné osnovy predmetu Nemecký jazyk – ISCED II
  - 8.2 Vzdelávacia oblasť Matematika a práca s informáciami – ISCED II
    - 8.2.1 Učebné osnovy predmetu Matematika – ISCED II
    - 8.2.2 Učebné osnovy predmetu Informatika – ISCED II
  - 8.3 Vzdelávacia oblasť Človek a príroda – ISCED II
    - 8.3.1 Učebné osnovy predmetu Fyzika – ISCED II
    - 8.3.2 Učebné osnovy predmetu Chémia – ISCED II
    - 8.3.3 Učebné osnovy predmetu Biológia – ISCED II
  - 8.4 Vzdelávacia oblasť Človek a spoločnosť – ISCED II
    - 8.4.1 Učebné osnovy predmetu Dejepis – ISCED II
    - 8.4.2 Učebné osnovy predmetu Geografia – ISCED II
    - 8.4.3 Učebné osnovy predmetu Občianska náuka – ISCED II
  - 8.5 Vzdelávacia oblasť Človek a hodnoty – ISCED II
    - 8.5.1 Učebné osnovy predmetu Náboženská výchova – ISCED II
  - 8.6 Vzdelávacia oblasť Človek a svet práce – ISCED II
    - 8.6.1 Učebné osnovy predmetu Technika – ISCED II
  - 8.7 Vzdelávacia oblasť Umenie a kultúra – ISCED I
    - 8.7.1 Učebné osnovy predmetu Výtvarná výchova – ISCED II
    - 8.7.2 Učebné osnovy predmetu Hudobná výchova – ISCED II
  - 8.8 Vzdelávacia oblasť Zdravie a pohyb – ISCED II
    - 8.8.1 Učebné osnovy predmetu Telesná a športová výchova – ISCED II

1. Identifikačné údaje školy

Vízia školy:

„ **Dávať žiakom kvalitné základné vzdelanie, vychovávať kultúre srdca a pripravovať mladú generáciu na život a uplatnenie v modernej spoločnosti.**“

Vzdelávací program:

Školský vzdelávací program **pre 1. stupeň ZŠ**

Stupeň vzdelania: **ISCED 1**

Dĺžka štúdia: **4 – ročná**

Vyučovací jazyk: **slovenský**

Študijná forma: **denná**

Druh školy: **štátna**

Školský vzdelávací program **pre 2. stupeň ZŠ**

Stupeň vzdelania: **ISCED 2**

Dĺžka štúdia: **5 – ročná**

Vyučovací jazyk: **slovenský**

Študijná forma: **denná**

Druh školy: **štátna**

Predkladateľ:

Názov školy: **Základná škola Dolná Tižina**

Adresa: **Dolná Tižina 28, 013 04 Dolná Tižina**

IČO: **37812700**

Riaditeľ školy: **Mgr. Anna Trnková**

Kontakt: **041/5995078, zsdolnatizina@gmail.com**

Koordinátor pre tvorbu ŠkVP: **Mgr. Anna Hodoňová**

Zriadovateľ:

Názov: **Obec Dolná Tižina**

Adresa: **Obec Dolná Tižina, Dolná Tižina 333, 013 04 Dolná Tižina**

Kontakt: **041/5995080, starostka@obecdolnatizina.sk**

Vydanie iŠkVP:

Dátum vydania: **03. september 2015**

Miesto vydania: **Dolná Tižina**

2. Všeobecná charakteristika školy

2.1 Veľkosť a materiálno-technické vybavenie školy

Naša škola sa nachádza v obci Dolná Tižina, v terchovskom výbežku Žilinskej kotliny. Je situovaná vedľa hlavnej cesty vedúcej obcou, na malej vyvýšenine, asi 300 m od vstupu do obce. Do prevádzky bola uvedená v septembri 1967.

Základná škola Dolná Tižina je plnoorganizovanou školou so všetkými ročníkmi, od roku 2002 s právnou subjektivitou. Zriaďovateľom školy je obec Dolná Tižina. Ku škole patrí Školský klub detí pri ZŠ Dolná Tižina a Školská jedáleň pri ZŠ Dolná Tižina.

Základná škola Dolná Tižina je typ vidieckej školy so spádovou pôsobnosťou, do ktorej patria obce Dolná Tižina a Stráža.

Areál školy je rozsiahly. Školskú budovu tvorí päť pavilónov. Tri pavilóny sú spojené prechodnou chodbou. Stavebné riešenie našej školy nie je veľmi vhodné do daného geografického pásma, najmä pre jeho energetickú náročnosť. Je však typickým architektonickým riešením svojej doby.

V prvom pavilóne, na jeho prízemí, sa nachádza kuchyňa a školská jedáleň. Tu sa stravujú naši žiaci a zamestnanci. Školská jedáleň zabezpečuje stravu aj pre materské školy v Dolnej Tižine a v Stráži, tiež pre cudzích stravníkov, dôchodcov obce. Na poschodí tohto pavilónu sú samostatné triedy pre dve oddelenia školského klubu detí. Nachádza sa tu tiež odborná učebňa výtvarnej a náboženskej výchovy, sklad učebníc, archív školy a cvičná školská kuchynka, v ktorej sa realizuje časť vyučovacích hodín predmetu Technika a záujmová činnosť. Tento pavilón prešiel v školskom roku 2017/2018 rozsiahlou rekonštrukciou, ktorá zahŕňala kompletnú rekonštrukciu elektroinštalácie, zateplenie budovy, zateplenie a položenie novej strechy. V školskej kuchyni bolo obnovené pracovné zariadenie, boli zrekonštruované sociálne zariadenia a nový moderný vzhľad dostala i školská jedáleň.

Druhý pavilón je pavilón s riaditeľňou, veľkou zborovňou a odbornými učebňami - odbornou učebňou prírodovedných predmetov, multifunkčnou učebňou a učebňou informatiky. Učebňa informatiky a multifunkčná učebňa sú vybavené počítačmi a interaktívnymi tabuľami získanými vďaka projektom zo štrukturálnych fondov EÚ, do ktorých sa v minulosti škola zapojila. Tieto učebne sú určené predovšetkým na vyučovanie informatiky, cudzích jazykov a podľa možnosti a potrieb sporadicky i pre vyučovanie ostatných predmetov. V roku 2021 bola v rámci projektu zo štrukturálnych fondov EÚ „S modernou fyzikálnou učebňou k atraktívnemu vyučovaniu a lepším vzdelávacím výsledkom“ dokončená renovácia zastaralej fyzikálnej učebne. Žiaci našej školy sa môžu tešiť na zaujímavé, zážitkové vyučovanie s praktickým overovaním získaných poznatkov nielen na hodinách fyziky, ale i chémie, biológie, či v rámci záujmovej činnosti.

Veľmi dobre je vybavená knižnica nachádzajúca sa na chodbe pri riaditeľni s odbornou literatúrou, anglicko-slovenskými slovníkmi, encyklopédiami a ďalšími zaujímavými titulmi.

Na prízemí tohto pavilónu sa nachádza zmodernizovaná plynová kotolňa, ktorej kolaudácia prebehla v roku 2010. Modernizácia kotolne a úplná výmena vykurovacích telies vo všetkých pavilónoch, tiež zateplenie jednotlivých budov nám pomohlo znížiť spotrebu energie a ušetrené finančné prostriedky môžeme využívať na zakúpenie nových učebných pomôcok, obnovu školského nábytku, či riešenie mimoriadnych prevádzkových problémov.

V treťom pavilóne školy sa nachádzajú triedy ročníkov 5.- 9. Celkový počet učební je šesť, všetky sú využívané na výchovno-vzdelávací proces. Okrem učební sa tu nachádza kabinet matematiky a hudobnej výchovy, kabinet slovenského jazyka spojený so školskou knižnicou pre žiakov nižšieho stredného vzdelávania a kabinet dejepisu a geografie. Všetky triedy tohto pavilónu sú vybavené interaktívnou tabuľou s dataprojektorom a pripojením na internet.

Štvrtý pavilón je určený pre ročníky 1.- 4. Nachádza sa tu šesť učební, ktoré sa využívajú na výchovno-vzdelávací proces. I v tomto pavilóne sú všetky triedy vybavené interaktívnou tabuľou s dataprojektorom a pripojením na internet. Pre učiteľov primárneho vzdelávania je v tomto pavilóne situovaná aj malá zborovňa, dva kabíny pre primárne vzdelávanie, jeden spojený so školskou knižnicou pre žiakov primárneho vzdelávania.

Tieto budovy 1.-4. a 5.-9. prešli v roku 2021 rozsiahlou rekonštrukciou elektorinštalácie spojenou s maľovaním vnútorných priestorov.

Poslednou samostatnou budovou je telocvičňa. Okrem vyučovania telesnej výchovy sa využíva na športovú a rekreačnú činnosť žiakov školy i v čase mimo vyučovania. Organizujú sa v nej kultúrno-spoločenské podujatia (divadelné predstavenia, výchovné koncerty, školské besiedky). Telocvičňu využívajú i občania z Dolnej Tižiny na rôznu športovú činnosť. V blízkosti telocvične sa nachádzajú dve ihriská. Multifunkčné ihrisko sa využíva za priaznivého počasia na vyučovanie telesnej a športovej výchovy, na športovú a relaxačnú činnosť žiakov (futbal, futsal, volejbal, tenis). Staré betónové ihrisko bolo obcou prerobené na moderné detské ihrisko. K telocvični patrí i improvizovaná bežecká dráha a sektor pre skok do diaľky. Zadná časť dlhodobo nevyužívaných priestoroch telocvične bola prerobená na malé školské dielne.

Škola je v dobrom technickom stave. V nevyhovujúcom stave sú ešte spojovacie pergoly medzi budovami, ktoré si vyžadujú čo najskoršiu rekonštrukciu a školské nádvorie.

Areál školy je pomerne veľký a náročný na udržiavanie. Aj napriek tomu sa snažíme ho nielen udržiavať ale aj dotvárať výsadbou nových stromčekov, budovaním skalky a pravidelnou starostlivosťou o ňu. Časť veľkého školského areálu sme vďaka projektu Zelenej školy „Pomáhame vyrásť“ opäť premenili na malý školský pozemok, kde sa žiaci učia pestovať rastlinky a starať sa o ne, poznávať drobné živočíchy, či skúmať pôdu. Súčasťou tohto školského pozemku je i zóna s lavičkami, ktorá slúži pre vyučovacie hodiny realizované na školskom pozemku, či oddych a relax našich žiakov.

Náročnejšie na údržbu je pre nás staré betónové nádvorie so schodišťom, poškodené mnohými oprava vodovodných a kanalizačných prípojok, nevyhovujúce aj z bezpečnostného hľadiska, preto je jeho obnova jednou z najbližších našich priorít. Veľkou nevýhodou našej školy je, že školský areál nie je ohraničený plotom. Vedie cezeň verejná komunikácia, po ktorej denne prechádza veľa najmä osobných automobilov, čo predstavuje každodenné nebezpečenstvo pre našich žiakov. Aj z toho dôvodu sme v školskom roku 2018/2019

vybudovali široký prístupový chodník do budovy so školskou jedálňou, ktorý používame ako hlavný vstup do školy, čím sa snažíme obmedziť pohyb žiakov po spomínanej verejnej komunikácii.

2.2 Charakteristika žiakov

Základná škola je spádovou školou pre deti z obcí Dolná Tižina a Stráža. V priemere školu navštevuje 220 žiakov, v školskom roku 2021/2022 225 žiakov. Žiaci dochádzajú do školy peši, na bicykloch alebo autobusom, ktorý má zástavku priamo pred školou. Približne desiatka žiakov školy má diagnostikované vývinové alebo špecifické poruchy učenia. Pri výchove a vzdelávaní týchto žiakov spolupracujeme s centrami pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie. Na základe ich odporúčení postupujeme individuálne pri výchove a vzdelávaní týchto žiakov, rešpektujeme ich špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby. Počet žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami každoročne pribúda, v súčasnosti máme päť začlenených žiakov. Zabezpečovať inkluzívnosť a rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelávaniu pre všetkých žiakov školy, najmä žiakov so špeciálnymi výchovnovzdelávacími potrebami a žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia nám pomáhajú tiež dvaja asistenti učiteľa zamestnaní na čiastočný úväzok.

2.3 Charakteristika pedagogického zboru

Pedagogický zbor tvorí 19 pedagogických zamestnancov: riaditeľka školy, zástupkyňa riaditeľky, 6 učiteliek pre primárne vzdelávanie vrátane zástupkyne riaditeľky školy, 10 učiteliek pre nižšie stredné vzdelávanie vrátane riaditeľky školy a dvoch asistentov učiteľa, učiteľ náboženskej výchovy – pán farár a dve vychovávateľky v školskom klube detí. Pedagogický kolektív tvoria ženy, veková štruktúra je pestrá. Všetci pedagogickí zamestnanci spĺňajú podmienku odbornej a pedagogickej spôsobilosti. Takmer všetky predmety sú vyučované kvalifikovane. Nekvalifikovane máme vyučovanú na II. stupni hudobnú výchovu, telesnú a športovú výchovu a časť techniky.

Učitelia okrem priamej výchovno-vzdelávacej činnosti pracujú aj v ďalších funkciách, ako výchovný poradca, ako koordinátori pre rôzne oblasti súvisiace s výchovou a vzdelávaním žiakov (koordinátor prevencie šikanovania, drogových a iných závislostí, koordinátor environmentálnej výchovy a projektu Zelená škola, koordinátor environmentálnej a globálnej výchovy, koordinátor jazykov a čitateľskej gramotnosti, koordinátor matematickej, finančnej a prírodovednej gramotnosti, koordinátor pre digitálne technológie, mediálnu výchovu a digitálne zručnosti žiakov, koordinátor zdravého životného štýlu, pohybových a športových aktivít, koordinátor činnosti žiackej školskej rady), ako vedúci záujmových útvarov a tiež ako správcovia kabinetov a kabinetných zbierok.

Nadšenie, tvorivosť a obetavosť učiteľov nášho zboru sa prejavuje v zapájaní a príprave žiakov na predmetové olympiády a súťaže, športové a umelecké súťaže, rôzne kultúrne či charitatívne podujatia, či v záujmovej činnosti so žiakmi. Učitelia cítia potrebu a sú ochotní sa ďalej vzdelávať, dopĺňať a rozširovať si svoje vzdelanie, svoje kompetencie. Majú záujem

o nové prístupy v oblasti didaktiky svojich predmetov a moderné metódy vyučovania. Všetci členovia pedagogického zboru sú aktívnymi používateľmi informačno-komunikačných technológií. Vedenie školy podporuje záujem svojich učiteľov o vzdelávanie, zabezpečuje preškolenia učiteľov v oblasti využívania informačno-komunikačných technológií vo vyučovacom procese, v oblasti metód a foriem rozvíjania čitateľskej gramotnosti, finančnej gramotnosti a prírodovednej gramotnosti žiakov – každoročne aktualizuje podľa záujmu učiteľov, v súlade s potrebami školy a realizuje plán profesijného rozvoja pedagogických zamestnancov školy.

Pracovnú atmosféru v škole dotvárajú aj dobré vzájomné vzťahy v kolektíve, ktoré sa utužujú rôznymi formami spoločných podujatí - od pracovných porád, spoločných zasadnutí MZ, PK, pedagogických rád až po neformálne stretnutia pri slávnostných príležitostiach alebo spoločných akciách pedagogického zboru, najmä kultúrneho a relaxačného charakteru.

2.4 Projekty, do ktorých je škola zapojená

Škola je dlhodobo aktívne zapojená do projektu „Zvyšovanie kvality vzdelávania na základných a stredných školách s využitím elektronického testovania“, do výchovno-vzdelávacích projektov zameraných na prepojenie získavaných teoretických vedomostí s praktickou prácou žiakov a ich aktívnom podieľaní sa na chode a smerovaní školy: environmentálny projekt „Zelená škola“ a z iniciatívy žiackej školskej rady projekt UNICEF - „Škola priateľská deťom“. V školskom roku 2020/2021 sme ukončili aktivity troch projektov zo štrukturálnych fondov EÚ: projekt na podporu vytvorenia pracovných miest pedagogických asistentov „Pomôžme všetkým žiakom zažiť úspech“ v rámci výzvy V základnej škole úspešnejší, vedomostný projekt „S funkčnou gramotnosťou k lepším vzdelávacím výsledkom a k lepšiemu uplatneniu v živote“ v rámci výzvy Čitateľská, matematická a prírodovedná gramotnosť v ZŠ a projekt investičného charakteru „S modernou fyzikálnou učebňou k atraktívnemu vyučovaniu a lepším vzdelávacím výsledkom žiakov“ v rámci výzvy Budovanie a zlepšenie technického vybavenia jazykových učební, školských knižníc, odborných učební rôzneho druhu v základných školách.

2.5 Organizácia prijímacieho konania

Na základné vzdelávanie prijímame dieťa, ktoré splnilo podmienky na začatie plnenia povinnej školskej dochádzky podľa v súlade s platnou legislatívou. Do prvého ročníka je prijaté dieťa, ktoré splnilo šiesty rok veku a dosiahlo školskú spôsobilosť, a o ktorého prijatie na základe zápisu požiadal zákonný zástupca.

Zápis do prvého ročníka základnej školy uskutočňujeme každoročne v termíne od 1. apríla do 30. apríla. Deň zápisu sa rodičia majú možnosť dozvedieť z plagátov umiestnených v materských školách v Dolnej Tižine a v Stráži, z vývesných tabulí v obciach Dolná Tižina a Stráža, z obecných rozhlasov, tiež prostredníctvom školskej www-stránky.

Zápis žiakov do 1. ročníka základnej školy uskutočňujeme v spolupráci s materskými školami v Dolnej Tižine a v Stráži, za účasti zákonných zástupcov a učiteliek predprimárneho vzdelávania. Koná sa v príjemnej atmosfére, pod vedením pani učiteliek pre primárne vzdelávanie. Má slávnostný charakter, na ktorom sa podieľajú pravidelne starší žiaci.

Súčasťou zápisu je i testovanie dosiahnutého stupňa školskej zrelosti dieťaťa a to vykonaním pedagogickej diagnostiky na posúdenie: rozumovej, sociálnej a citovej zrelosti dieťaťa, všeobecného stupňa vývinu dieťaťa, úrovne vizuálno-motorickej koordinácie, úrovne abstraktného myslenia, matematickej predstavivosti, verbálneho prejavu.

Ak dieťa po dovŕšení šiesteho roku veku nedosiahne školskú spôsobilosť, môže rodič požiadať riaditeľku materskej školy, ktorú dieťa navštevuje o odklad začiatku plnenia povinnej školskej dochádzky dieťaťa o jeden školský rok. Súčasťou žiadosti rodiča musí byť odporúčenie všeobecného lekára pre deti a dorast a odporúčenie príslušného zariadenia výchovného poradenstva a prevencie. O odklade plnenia povinnej školskej dochádzky dieťať informuje základnú školu riaditeľka materskej školy zaslaním predmetného rozhodnutia o odklade.

Na základné vzdelávanie môžeme výnimočne prijať aj dieťa, ktoré nedovŕšilo šiesty rok veku, a to po vyjadrení príslušného zariadenia výchovného poradenstva a prevencie a všeobecného lekára pre deti a dorast.

2.6 Spolupráca s rodičmi a inými subjektmi

Obec Dolná Tižina - zriaďovateľ školy, vykonáva prenesené funkcie štátu v oblasti výchovy a vzdelávania a spravuje originálne kompetencie v oblasti školského stravovania a činnosti školského klubu detí. V úzkej spolupráci so zriaďovateľom zabezpečujeme bezproblémový chod celej školy, pomáha škole a finančne sa spolupodieľa pri údržbe jednotlivých jej budov a areálu, pri rekonštrukciách jednotlivých častí školy.

Obec Dolná Tižina v zastúpení starostky obce je dlhoročne nápomocná projektovej činnosti školy, prispieva zo svojho rozpočtu aj na vylepšovanie materiálnej stránky výchovno-vyučovacieho procesu, všestranne podporuje aktivity školy.

Rodičovská rada: je konštituovaná ako výkonný orgán zastupujúci rodičov. Jej formou je občianske združenie. Pozostáva zo zástupcov rodičov z každej triedy. Rodičovská rada zasadá pravidelne vždy po rodičovskom združení a tiež podľa potreby pred organizovaním aktivít a podujatí podporujúcich školu. Rodičovská rada pomáha škole najmä finančne, a to pri zabezpečovaní mimoškolských akcií pre žiakov, plaveckého výcviku žiakov, lyžiarskeho výcviku, pri vybavení školy ďalšími učebnými pomôckami, školskými potrebami.

Rada školy: je samosprávnym orgánom ustanoveným zákonom. Má 11 členov, z toho 2 zástupcov pedagogických pracovníkov, 1 zástupcu nepedagogických pracovníkov, 4 zástupcov rodičov a 4 zástupcov zriaďovateľa. Rada školy zasadá minimálne 4 - krát ročne. Riadi sa vlastným plánom práce, ktorého plnenie vyhodnocuje a zverejňuje raz ročne. Práva a povinnosti Rady školy vyplývajú z ustanovenia zákona .

Materské školy: naša základná škola úzko spolupracuje s Materskou školou v Dolnej Tižine a s Materskou školou v Stráži. Táto spolupráca sa týka hlavne prípravy predškolákov na

bezproblémový vstup do základnej školy, vzájomných hospitácií učiteliek predprimárneho vzdelávania a učiteliek prvého ročníka, vzájomných návštev predškolákov a prvákov pod vedením svojich učiteliek, spoločných podujatí detí z materských škôl a žiakov základnej školy (divadelné predstavenia, výchovné koncerty, športové podujatia,...) a spoločných posedení zamestnancov materských škôl a zamestnancov základnej školy.

Rodičia: forma kontaktu rodičov so školou nie je obmedzená len na spoluprácu formou Rodičovskej rady. Rodičia sa stali pevnou súčasťou mnohých aktivít školy, najmä športových aktivít, kultúrnych podujatí, žiackych výletov i projektov. Škola organizuje pre rodičov rôzne kultúrne a športové podujatia zamrané na prezentáciu výsledkov vzdelávania a tvorivosti ich detí. Obľúbenou formou sú už tradičné slávnostné akadémie – akadémiu ku Dňu matiek, akadémiu pre starších spoluobčanov, imatrikulácie prváčikov. Ďalšou formou spolupráce školy s rodičmi je ochotná pomoc pri svojpomocných prácach školy týkajúcich sa údržby a renovácie vonkajších i vnútorných priestorov školy, či realizácii niektorých projektov, ktoré si vyžadujú zapojenie širšej verejnosti.

Školský úrad Belá: odborný zamestnanec školského úradu úzko spolupracuje s našou školou najmä v legislatívnej oblasti. Organizuje pre vedenie školy a pre vedúcu školskej jedálne porady, na ktorých im prezentuje najnovšie poznatky z oblasti školstva, financovania, stravovania a platnej legislatívy.

Stredné školy: spolupracujeme so všetkými strednými školami v Žiline. Stredné školy sú „odberateľom“ našich absolventov. Vychovávame a vzdelávame ich pre potreby trhu práce.

Spolupráca sa uskutočňuje každoročne a možno ju rozdeliť do týchto foriem:

- stretnutia výchovných poradcov základných škôl s výchovnými poradcami stredných škôl s cieľom aktualizovať kritéria prijímania žiakov na stredné školy,
- oficiálnou formou na porade výchovných poradcov poskytnutím informácií zástupcami stredných škôl,
- návštevy stredných škôl našimi žiakmi v dňoch otvorených dverí,
- návštevou burzy stredných škôl našimi žiakmi, účasťou zástupcov škôl na rodičovskom stretnutí, ktoré je venované problematike výberu vhodného typu škôl, kritériám prijímania a záujmu žiakov o strednú školu v období pred vyplňaním prihlášok na štúdium.

Subjekty širšej spolupráce: do tejto oblasti patrí Základná umelecká škola pracovisko Belá (kultúrne podujatia, záujmová činnosť), Základné školy Terchovského regiónu (vedomostné medziškolské súťaže, vzdelávacie podujatia), CPPP a ČŠPPP Žilina (konzultácia pri riešení problémov žiakov so ŠVVP, pororientácia žiakov končiacich školskú dochádzku, vzdelávacie aktivity pre žiakov), Farský úrad Dolná Tižina (účasť na spoločenských akciách organizovanými školou, pomoc pri organizovaní a zabezpečení školského a dekanátneho kola Biblickej olympiády, pomoc pri organizovaní školskej akcie Noc s Bibliou), 111. Skautský zbor Úsmev Dolná Tižina (spolupráca pri organizovaní školských a skautských podujatí).

Škola spolupracuje i s Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny a to pri riešení problémov detí zo sociálne znevýhodneného prostredia, sledovaní dochádzky žiakov do školy, zamestnávani uchádzačov o zamestnanie v oblasti školstva a vypisovaní hlásení pre potreby UPSVaR.

2.7 Škola ako životný priestor

Priestory všetkých pavilónov našej školy, priestory tried, odborných učební, školskej jedálne a školského klubu detí spĺňajú hygienické požiadavky, podľa potreby sú revitalizované. Pretože naši žiaci a zamestnanci školy sa v nich zdržiavajú pomerne veľkú časť dňa, má práve táto stránka vplyv na ich psychickú pohodu. Škola, ako životný priestor pôsobí na žiakov, učiteľov i návštevníkov školy prostredníctvom násteniek, informačných tabúl, esteticky vkusnej výzdoby. Nástenky na chodbách poskytujú dostatočné množstvo informácií o organizácii školy, akciách školy, podujatiach organizovaných školou a informácie o výchovno-vzdelávacích výsledkoch žiakov. Interiér školy dopĺňajú i práce žiakov, milé maľby na stenách chodieb od pani učiteliek, kvetinová výzdoba. Zákonní zástupcovia žiakov i široká verejnosť môžu získať potrebné informácie o škole i na webovej stránke školy, ktorá je priebežne aktualizovaná a dopĺňaná o najnovšie udalosti školy. Informácie o živote, činnosti a úspechoch školy v danom školskom roku každoročne prinášame i prostredníctvom školskej ročenky.

Žiaci vo svojich triedach zostávajú počas primárneho vzdelávania po dva roky, počas nižšieho stredného vzdelávania celých päť rokov. Tento princíp vedie žiakov, rodičov a triedneho učiteľa k budovaniu estetického prostredia danej triedy, k spoluúčasti a spoluzodpovednosti triedneho učiteľa, žiakov i rodičov za vytváranie vhodného životného priestoru kolektívu triedy. Triedy sú vybavované interaktívnou technikou: notebookom a interaktívnou tabuľou s dataprojektorom a postupne i novým moderným školským nábytkom. Z psychologického a z pedagogického hľadiska je pre žiakov motivujúve vyučovanie predmetov v odborných učebniach. Zmena prostredia vplýva na pozornosť žiakov a pohotový prístup k učebným pomôckam umožňuje lepšie pedagogické pôsobenie učiteľov na žiakov. Nevýhodou je, že odborné učebne nie sú v pavilóne s kmeňovými triedami, čo si vyžaduje presúvanie žiakov medzi pavilónmi.

Dôležitou zložkou životného priestoru v škole je i vonkajší školský areál, určený predovšetkým na oddych a relaxáciu žiakov. Preto nám na jeho vzhľade a vybavení záleží. Vďaka pomoci rodičov a priateľov školy postupne boli revitalizujeme zeleň v školskom areáli, budujeme skalku, staráme sa o školskú záhradku. Na oddych žiakov počas veľkej prestávky slúži školský dvor s drevenými lavičkami. Školský dvor s betónovým povrchom je dlhodobo porušený, najmä mnohými opravami vodovodných a kanalizačných prípojek, preto je jeho rekonštrukcia jednou z najbližších priorít.

Pedagogickí zamestnanci trávia mimovyučovací čas v škole najmä v dvoch zborovniach, v dvoch budovách školy. Obe sú vybavené počítačmi, tlačiarňou a prístupom na internet. K dispozícii majú i knižnicu s odbornou literatúrou.

Prevádzkoví zamestnanci školy – školník a tri upratovačky majú svoju šatňu na prízemí hlavnej budovy s riaditeľňou. Šatňa však nespĺňa svoj účel, neposkytuje možnosť oddychu, nezodpovedá súčasným hygienickým a estetickým štandardom. Vedúca školskej jedálne a kuchárky majú svoje šatne a oddychovú miestnosť v prvom pavilóne nad kuchyňou.

2.8 Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove, vzdelávaní

Zabezpečenie bezpečnosti žiakov a zamestnancov školy je pevnou a nevyhnutnou súčasťou celého výchovno - vzdelávacieho procesu. Poučenie o BOZ a PO – pre žiakov uskutočňujeme každoročne na začiatku školského roka na triednických hodinách, na úvodných hodinách predmetov vyžadujúcich zvýšenú pozornosť na bezpečnosť, pred exkurziami, výletmi a podujatiami organizovanými školou. V prípade úrazu sú žiaci opätovne poučení o BOZ na triednických hodinách, v triede, v telocvični, v školskom areáli. V odborných učebniach a v telocvični sú vyvesené Prevádzkové poriadky učební a základné pravidlá bezpečného správania. Pedagogickí zamestnanci vykonávajú dozor nad žiakmi pred vyučovaním a počas prestávok, dozor je zabezpečený i pri stravovaní v školskej jedálni.

Prípadné školské úrazy žiakov sú evidované v zošite úrazov a na webovej stránke www.uracy.sk. Škola má uzatvorené pre žiakov úrazové poistenie s poisťovňou GENERALI, prostredníctvom ktorej odškodňujeme registrované školské úrazy.

Pre pedagogických i nepedagogických zamestnancov školy realizujeme pravidelné preškolenia z oblasti BOZP, PO a cyklické preverovanie vedomostí z oblasti bezpečnosti práce. Pre začínajúcich pracovníkov realizujeme vstupné školenia BOZP, PO. Túto službu nám zabezpečuje autorizovaný bezpečnostný technik zo spoločnosti Gajos. Za jeho asistencie máme každoročne i pravidelné protipožiarne cvičenie s nácvikom evakuácie.

Zamestnanci školy používajú ochranné pracovné prostriedky podľa platných predpisov. Spoločnosť Gajos zabezpečuje základnej škole aj zdravotnú službu pre zamestnancov. Dve zamestnankyne, jedna pre primárne vzdelávanie a jedna pre nižšie stredné vzdelávanie absolvujú každé dva roky preškolenie pre poskytovanie prvej pomoci. Zdravotná služba vypracováva harmonogram pravidelných lekárskeho prehliadok, kontroluje priestory školy z hľadiska bezpečnosti a hygieny.

K vytváraniu a udržiavaniu bezpečného prostredia v škole napomáha tiež školský poriadok, ktorý každoročne na začiatku školského roka prehodnocujeme a v prípade potreby upravujeme a dopĺňame. So školským poriadkom sú žiaci preukázateľne oboznámení na začiatku školského roka a pri každom závažnejšom porušení pravidiel, tiež rodičia na prvom triednom rodičovskom združení. Školský poriadok je k dispozícii v každej triede, vo veľkej zborovni, zverejnený je i na webovej stránke školy. V prípade častého porušovania alebo vážneho porušenia školského poriadku zo strany žiakov sú do školy k riešeniu správania žiaka prizývaní jeho zákonní zástupcovia, po prerokovaní v pedagogickej rade je žiakovi udelené zodpovedajúce výchovné opatrenie. Akcie mimo budovy školy sa so žiakmi uskutočňujú len po písomnom súhlase zákonných zástupcov žiaka a po schválení akcie riaditeľkou školy.

V školskom poriadku sú zapracované články týkajúce sa prevencie akékoľvek formy šikanovania a riešenie prípadných následkov šikanovania. Intenzívne sa venujeme prevencii pred sociálno-patologickými javmi v spolupráci s koordinátorom protidrogovej prevencie a prevencie šikanovania (nástenky, projektové dni, besedy).

Podľa plánu revízií pravidelne uskutočňujeme všetky revízie a porevízne opravy elektrorozvodov, komínov, bleskozvodov, plynovej kotolne, elektrospotrebičov, telocvičného náradia. V prípade zistenia nedostatkov vedenie školy zabezpečuje ich odstraňovanie .

3. Charakteristika školského vzdelávacieho programu

Školský vzdelávací program našej základnej školy vychádza z cieľov vzdelávania a kľúčových spôsobilosti štátneho vzdelávacieho programu, zo života školy a jej tradícií, z analýzy vlastných možností a schopností pedagogického kolektívu ako i z požiadaviek, potrieb a záujmov našich žiakov, ich rodičov a celej spoločnosti.

3.1 Ciele výchovy a vzdelávania

3.1.1 Všeobecné ciele výchovy a vzdelávania

Ciele výchovy a vzdelávania predstavujú spoločný základ pre konkretizované predmetové ciele a špecifické ciele vzdelávacích oblastí a prierezových tém, ktoré sa majú výchovou a vzdelávaním naplniť.

Na 1. stupni vyvážené venujeme pozornosť nielen kognitívnym a intelektuálnym aspektom vzdelávania, ale rovnocenne aj sociálnemu a emocionálnemu rozvoju žiakov, čo sa premieta do nasledovných všeobecných cieľov vzdelávania:

- vytvárať u žiakov základy čitateľskej, matematickej, prírodovednej, digitálnej, informačnej a finančnej gramotnosti prostredníctvom rozvíjania kľúčových kompetencií,
- poskytovať každému žiakovi mnohostranné možnosti na vlastné objavovanie a skúmanie najbližšieho sociálneho, prírodného a kultúrneho prostredia,
- viesť žiakov k poznávaniu a postupnému využívaniu svojich individuálnych predpokladov a efektívnych spôsobov vlastného učenia sa,
- rozvíjať kognitívne schopnosti žiakov aktívnym riešením problémov samostatne aj v skupinách a vytvoriť tak u nich základy pre tvorivé a kritické myslenie,
- rozvíjať sociálne kompetencie a podporovať prosociálne správanie žiakov,
- viesť žiakov k zodpovednému aktívnemu prístupu k ochrane a upevňovaniu svojho zdravia,
- viesť žiakov k uplatňovaniu svojich práv, plneniu svojich povinností a rešpektovaniu práv iných ľudí.

Na 2. stupni k všeobecným cieľom vzdelávania patrí predovšetkým:

- rozvíjať u žiakov funkčnú čitateľskú, matematickú, prírodovednú, digitálnu, informačnú a finančnú gramotnosť a kritické myslenie,
- umožňovať každému žiakovi v rámci výučby nadobúdať kompetencií vlastnou činnosťou a aktivitami zameranými aj na objavovanie a vytváranie nových významov,
- motivovať žiakov k zodpovednosti a záujmu o vlastné vzdelávacie výsledky prostredníctvom ich aktívneho zapojenia do procesu vzdelávania,

- viesť žiakov k využívaniu efektívnych stratégií učenia sa (učiť sa učiť),
- poskytovať každému žiakovi príležitosť objaviť a rozvinúť svoje schopnosti v súlade s reálnymi možnosťami, aby tak získal podklad pre optimálne rozhodnutie o svojom ďalšom vzdelávaní,
- sprostredkovať dostatok príležitostí na osobnostný rozvoj každého žiaka,
- rozvíjať u žiakov sociálne kompetencie s dôrazom na kultivovanú komunikáciu a spoluprácu,
- viesť žiakov k uplatňovaniu svojich práv, plneniu svojich povinností a rešpektovaniu práv iných ľudí.

3.1.2 Zameranie a poslanie školy

Vízia školy:

„Dávať žiakom kvalitné základné vzdelanie, vychovávať kultúre srdca a pripravovať mladú generáciu na život a uplatnenie v modernej spoločnosti.“

Poslanie školy:

Základná škola Dolná Tižina je školou, ktorá:

Umožňuje žiakom získať dobré základy všeobecného vzdelania

- vychováva a vzdeláva žiakov tak, aby si osvojili vedomosti, zručnosti, návyky a postoje, ktoré budú môcť uplatniť v živote, v pracovných i mimopracovných životných situáciách,
- vytvára žiakom priestor na aktívne získavanie vedomostí, spôsobilostí, na rozvíjanie logického myslenia, aktivity, tvorivosti a samostatnosti,
- učí žiakov byť zodpovednými za vlastné učenie sa,
- motivovuje žiakov k rozvíjaniu svojej osobnosti a k potrebe celoživotne sa vzdelávať.

Rozvíja jazykové a komunikačné spôsobilosti žiakov

- posilnením vyučovania materinského jazyka dáva žiakom možnosť získať dostatočné ústne i písomné komunikačné spôsobilosti v materinskom štátnom jazyku a možnosť uplatňovať a rozvíjať ich v rôznych formách,
- podporuje vlastnú tvorbu jazykových prejavov žiakov a ich prezentáciu,
- pri vyučovaní cudzích jazykov kladie dôraz na ich používanie v bežných životných situáciách v škole i mimo nej,
- vhodnými spôsobmi motivovuje žiakov k učeniu cudzieho jazyka ako nevyhnutnosti pre orientovanie sa v cudzojazyčnom prostredí multikultúrnej Európy a pre uplatnenie sa v súčasnom svete.

Rozvíja počítačovú a digitálnu gramotnosť žiakov

- robí všetko preto, aby žiaci získali dobrú základnú digitálnu gramotnosť,
- učí žiakov získavať, triediť a využívať informácie z rôznych vybraných komunikačných a informačných technológií a vedieť ich aplikovať v praktickom živote,
- učí žiakov kritickému mysleniu pri práci s informáciami,

- učí žiakov využívať dostupné komunikačné a informačné technológie pri vyučovaní, učení sa, komunikovaní v škole i mimo nej, ako i v ďalšom vzdelávaní podľa profesionálneho zamerania a uplatnenia sa na trhu práce.

Formuje u žiakov pozitívny vzťah k svojej krajine

- vedie žiakov k aktívnemu poznávaniu svojej obce, regiónu, vlasti i krajín Európskej únie a ostatného sveta, vzbudzuje u nich záujem tak o ich minulosť ako i súčasnosť a budúcnosť,
- pestuje a kultivuje národnú hrdosť žiakov, úctu k vlastnému i ostatným národom.

Formuje ekologické cítenie žiakov a zmysel pre zdravý životný štýl

- formuje a rozvíja u žiakov také osobnostné kvality, ktoré ich pripravia chrániť a zlepšovať životné prostredie,
- zacieľuje hodnotový systém žiaka tak, že bude múdro a citlivo konať v prospech ochrany a zachovania života vo všetkých jeho formách, bude schopný súcitu s prírodou a inými živými tvormi a bude preberať zodpovednosť za svoje konanie,
- vychováva žiakov k zdravému životnému štýlu, osvojeniu si potrebných vedomostí, zručností a návykov pre zdravý plnohodnotný duševný i fyzický život počas školskej dochádzky ale i v ďalšom živote.

Rozvíja správne životné postoje a morálne hodnoty žiakov

- dáva žiakom príležitosť osvojiť si základné humanistické princípy a hodnoty demokratickej civilizácie,
- povzbudzuje žiakov vyjadrovať a obhajovať svoje postoje pri riešení problémov,
- učí žiakov pracovať v tíme, vytvárať dobré medziľudské vzťahy,
- formuje u žiakov zmysel pre dobro, čestnosť a spravodlivosť,
- rozvíjať u žiakov empatiu a ochotu pomáhať.

V súvislosti so zameraním a prioritami školy:

na I. stupni vyučujeme anglický jazyk povinne od 1. ročníka, posilnené sú predmety slovenský jazyk a matematika;

na II. stupni je posilnený v každom ročníku anglický jazyk; okrem anglického jazyka sú disponibilné hodiny pridelené predovšetkým prírodovedným predmetom – matematika, biológia a geografia; v deviatom ročníku dejepisu a v siedmom ročníku majú žiaci podľa svojich potrieb i schopností možnosť vybrať si ako povinne voliteľný predmet druhý cudzí jazyk – nemecký jazyk, alebo upevňovať svoje vedomosti v slovenskom jazyku a literatúre a v matematike prostredníctvom predmetu Cvičenia zo Slovenského jazyka a literatúry a Cvičenia z matematiky.

3.2 Stupeň vzdelania

Úspešným absolvovaním posledného ročníka ucelenej časti všeobecnovzdelávacieho programu odboru vzdelávania pre prvý stupeň základnej školy získa žiak **primárne vzdelanie – ISCED 1**. Dokladom o získanom vzdelaní je vysvedčenie s doložkou: „*Žiak/žiačka získal/a/*

primárne vzdelanie“. Absolvent primárneho vzdelávania plynule pokračuje v nadväzujúcom stupni nižšieho stredného vzdelávania, výnimočne v nižších ročníkoch gymnázia.

Úspešným absolvovaním posledného ročníka ucelenej časti všeobecnovzdelávacieho programu odboru vzdelávania pre druhý stupeň základnej školy získa žiak nižšie stredné vzdelanie – ISCED 2. Dokladom o získanom vzdelaní je vysvedčenie s doložkou: *“Žiak/ žiačka získal/a/ nižšie stredné vzdelanie*“, ktoré je podmienkou pre ďalšie vzdelávanie na vyššom stupni. Absolvent môže pokračovať vo vzdelávaní na vyššom strednom stupni – všeobecnovzdelávacej alebo odbornovo-vzdelávacej škole, v priebehu ktorej si ukončuje povinnú školskú dochádzku.

3.3 Profíl absolventa školy

Vzdelávanie a výchova v našej škole má byť zameraná nato, aby absolvent našej školy svojím vystupovaním robil dobré meno škole, aby všetky svoje vedomosti, zručnosti, schopnosti dokázal správne využívať v ďalšom štúdiu i v živote, aby bol schopný hodnotiť a dobre zastávať svoju úlohu v škole, v rodine a v spoločnosti, aby bol pracovitým, zodpovedným, morálne vyspelým a slobodným človekom.

Absolvent našej školy si počas štúdia osvojí potrebné:

- sociálne komunikačné spôsobilosti,
- spôsobilosti v oblasti matematického a prírodovedného myslenia,
- informačno-komunikačné a digitálne spôsobilosti,
- spôsobilosť učiť sa učiť,
- spôsobilosť riešiť problémy,
- osobné, sociálne a občianske spôsobilosti,
- spôsobilosť vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry.

3.3.1 Profíl absolventa primárneho vzdelania našej školy

Absolvent primárneho vzdelávania má osvojené základy čitateľskej, pisateľskej, matematickej, prírodovednej, kultúrnej a mediálnej gramotnosti, ktoré bude postupne rozvíjať v rámci nižšieho stredného stupňa vzdelávania. Na veku primeranej úrovni disponuje deklarovými kľúčovými kompetenciami – spôsobilosťami.

Sociálne komunikačné spôsobilosti

Absolvent:

- ovláda na veku primeranej úrovni materinský štátny jazyk,
- dokáže v ňom rozumieť, veku primerane súvisle a kultivovane sa vyjadrovať ústnou i písomnou formou,
- dokáže určitý čas sústredene načúvať, náležite reagovať, používať vhodné argumenty a vyjadriť svoj názor,
- uplatňuje ústretovú komunikáciu pre vytváranie dobrých vzťahov so spolužiakmi, učiteľmi, rodičmi a s ďalšími ľuďmi, s ktorými prichádza do kontaktu,

- na primeranej úrovni ovláda anglický jazyk: má osvojenú slovnú zásobu potrebnú pre porozumenie jednoduchému textu a pre jednoduchú osobnú konverzáciu týkajúcu sa bežných životných situácií.

Spôsobilosti v oblasti matematického a prírodovedného myslenia

Absolvent:

- dokáže používať základné matematické myslenie na riešenie rôznych praktických problémov v každodenných situáciách,
- má schopnosť na rôznych úrovniach používať základné matematické modely logického a priestorového myslenia a prezentácie (vzorce, modely),
- rozvíja si schopnosť objavovať, pýtať sa a hľadať odpovede, ktoré vedú k systematizácii poznatkov, k riešeniu problémov,
- dokáže aplikovať osvojené prírodovedné poznatky vo svojej činnosti, v starostlivosti o seba a druhých,
- dokáže veku primerane aplikovať nadobudnuté vedomosti a zručnosti z oblasti finančnej gramotnosti pri jednoduchých finančných rozhodnutiach a činnostiach.

Informačno-komunikačné a digitálne spôsobilosti

Absolvent:

- ovláda základy potrebných počítačových aplikácií, vie používať kreslenie a písanie na počítači, ovláda používanie jednoduchých grafických programov,
- má osvojené základy algoritmického myslenia,
- dokáže komunikovať pomocou elektronických médií,
- má osvojené základy kritického myslenia pri práci s informáciami, uvedomuje si rozdiel medzi reálnym a virtuálnym svetom,
- pozná riziká spojené s využívaním internetu, médií a mobilných telefónov,
- dokáže využívať informačné a komunikačné technológie pri vyučovaní a učení sa.

Spôsobilosť učiť sa učiť

Absolvent:

- získava schopnosť sebareflexie pri poznávaní svojich myšlienkových postupov,
- hodnotí získané informácie, spracováva ich a využíva vo svojom učení,
- uplatňuje základy rôznych techník učenia sa, získava študijné návyky pre efektívne učenie,
- zlepšuje svoju vytrvalosť a iniciatívu, hodnotí svoj pokrok, akceptuje spätnú väzbu a uvedomuje si svoje rozvojové možnosti.

Spôsobilosť riešiť problémy

Absolvent:

- vníma a sleduje problémové situácie v škole a vo svojom najbližšom okolí,
- premýšľa o príčinách problémov a konfliktoch, hľadá a využíva rôzne informácie, skúša viaceré možnosti riešenia problému,
- pokúša sa problémy a konflikty riešiť chápaným a spolupracujúcim spôsobom, overuje správnosť riešenia,
- osvedčené postupy aplikuje pri podobných alebo nových problémoch, konfliktoch.

Osobné, sociálne a občianske spôsobilosti

Absolvent:

- vytvára si pozitívny obraz o sebe, ktorý podporuje sebadôveru a sebarozvoj,
- uvedomuje si svoje silné a slabé stránky a využíva ich pre svoje rozvojové možnosti,
- sústreďuje sa na kvalitu a vhodnosť svojho výberu voľných činností, aktívne si chráni svoje fyzické a duševné zdravie,
- kontroluje vlastné konanie (vrátane násilných a seba zničujúcich modelov konania) a vie odhadnúť dôsledky svojich rozhodnutí a činov,
- uvedomuje si svoje práva a povinnosti a aktívne ich realizuje,
- váži si seba i druhých, dokáže ústretovo komunikovať a spolupracovať,
- správa sa kultúrne, primerane okolnostiam a situáciám,
- ochotne prijíma nové nápady, prípadne sám prichádza s novými nápady a postupmi, diskutuje o nich, prispieva k spoločnej práci,
- podieľa sa na vytváraní podporujúcej a motivujúcej sociálno-emočnej klímy v triede a dobrých medziľudských vzťahov.

Spôsobilosť vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry

Absolvent:

- uvedomuje si význam umenia a kultúrnej komunikácie vo svojom živote,
- dokáže sa vyjadrovať na úrovni základnej kultúrnej gramotnosti prostredníctvom umeleckých a iných vyjadrovacích prostriedkov,
- má vzťah ku kultúrno-historickému dedičstvu, ľudovým tradíciám a umeniu, s ktorými sa stretáva vo svojom živote,
- dokáže byť tolerantný, snaží sa pochopiť druhého, pozná a toleruje jeho kultúru, tradície, spôsob života,
- je schopný vhodne reprezentovať a vytvárať dobré meno svojej škole, obci, národu,
- rešpektuje vkus iných ľudí a primerane veku dokáže vyjadriť svoj názor,
- pozná základné pravidlá, normy a zvyky súvisiace s úpravou zovňajšku človeka,
- pozná pravidlá spoločenského kontaktu (etiketu),
- správa sa kultúrne, kultivovane, primerane okolnostiam, situáciám, sociálnym pozíciám,
- je tolerantný a empatický k prejavom iných kultúr.

3.3.2 Profil absolventa nižšieho stredného vzdelania našej školy

Profil absolventa nižšieho stredného vzdelávania sa odvíja od kompetencií, ktoré žiak získa v procese vzdelávania a sebazvedávania v rámci primárneho stupňa vzdelávania a iných rozvíjajúcich aktivít. Absolvent nižšieho stredného vzdelávania disponuje základnými kompetenciami, ktoré vychádzajú zo vzdelávacích štandardov vyučovacích predmetov a špecifických cieľov prierezových tém na tomto stupni vzdelávania.

Sociálne komunikačné spôsobilosti

Absolvent:

- dokáže využívať všetky dostupné formy komunikácie pri spracovaní a vyjadrovaní informácií rôzneho typu,

- dobre ovláda materinský štátny jazyk, dokáže sa v ňom súvisle, výstižne a kultivovane vyjadrovať ústnou i písomnou formou,
- uplatňuje ústretovú komunikáciu pre vytváranie dobrých vzťahov so spolužiakmi, učiteľmi, rodičmi a s ďalšími ľuďmi, s ktorými prichádza do kontaktu,
- efektívne využíva pri komunikácii dostupné informačno-komunikačné technológie,
- vie prezentovať sám seba a výsledky svojej práce na verejnosti,
- na primeranej úrovni ovláda jeden prípadne dva cudzie jazyky:
v *anglickom jazyku* sa vie súvisle vyjadrovať ústnou aj písomnou formou, využívať cudzí jazyk pre bežnú komunikáciu v škole i mimo nej, má osvojené základy anglického jazyka potrebné pre ďalšie štúdium,
v prípade výberu druhého cudzieho jazyka má osvojenú slovnú zásobu v *nemeckom jazyku* potrebnú pre porozumenie jednoduchému textu a pre jednoduchú osobnú konverzáciu.

Spôsobilosti v oblasti matematického a prírodovedného myslenia

Absolvent:

- má osvojené základy matematického myslenia, prírodovednej a finančnej gramotnosti a je spôsobilý uplatňovať ich pri riešení úloh a problémov každodenného života,
- je schopný aplikovať osvojené matematické modely logického a priestorového myslenia,
- rozvíja si schopnosť objavovať a hľadať odpovede, ktoré vedú k systematizácii poznatkov, k riešeniu problémov,
- vie tvorivo a kreatívne myslieť,
- dokáže aplikovať osvojené poznatky a metódy prírodných vied vo svojom živote,
- dokáže aplikovať nadobudnuté vedomosti a zručnosti z oblasti finančnej gramotnosti pri jednoduchých finančných rozhodnutiach a činnostiach v osobnom živote.

Informačno-komunikačné a digitálne spôsobilosti

Absolvent:

- používa informačné a komunikačné technológie pre potreby vyučovania a učenia sa, a pre svoj život,
- vie vyhľadávať a využívať viaceré informácie a možnosti pri plánovaní úloh a riešení problémov s uplatnením zásad kritického myslenia,
- ovláda základy práce na počítači, vie používať programy Microsoft Office: Word, Excel, PowerPoint, internet a ďalšie potrebné počítačové aplikácie,
- ovláda používanie jednoduchých grafických programov,
- vie komunikovať pomocou elektronických médií,
- rozumie príležitostiam a možným rizikám, ktoré sú spojené s využívaním internetu a mobilných telefónov, dokáže sa im brániť,
- uvedomuje si rozdiel medzi reálnym a virtuálnym svetom.

Spôsobilosť učiť sa učiť

Absolvent:

- uvedomuje si svoje schopnosti a možnosti, svoje silné a slabé stránky,
- dokáže reflektovať proces vlastného učenia sa a myslenia pri získavaní a spracovávaní nových poznatkov a informácií a uplatňuje rôzne stratégie učenia sa,

- uvedomuje si potrebu svojho vlastného učenia sa ako prostriedku seberealizácie a osobného rozvoja, má vnútornú motiváciu k zlepšeniu svojich pracovných výkonov.

Spôsobilosť riešiť problémy

Absolvent:

- vníma a sleduje problémové situácie v škole a vo svojom najbližšom okolí, vie rozoznať ozajstný problém premýšľa o jeho príčinách a navrhne riešenie podľa svojich vedomostí a skúseností z danej oblasti,
- pri riešení problémov uplatňuje vhodné metódy založené na analyticko-kritickom myslení,
- pri riešení problémov hľadá a využíva rôzne informácie, skúša viaceré možnosti riešenia problému, overuje správnosť riešenia a osvedčené postupy aplikuje pri podobných alebo nových problémoch,
- pokúša sa problémy a konflikty vo vzťahoch riešiť konštruktívnym a kooperatívnym spôsobom.

Osobné, sociálne a občianske spôsobilosti

Absolvent:

- dokáže primerane presadiť svoju individualitu a buduje si vlastnú identitu v rámci celku,
- uvedomuje si svoje potreby, schopnosti a možnosti, svoje silné a slabé stránky a využíva ich pre svoje rozvoj,
- je schopný vyhľadávať a používať rôzne zdroje informácií, posudzovať ich a využívať pri učení,
- chápe dôležitosť ochrany svojho zdravia a uprednostňuje základné princípy zdravého životného štýlu v každodennom živote,
- kontroluje vlastné konanie (vrátane násilných a seba zničujúcich modelov konania) a vie odhadnúť dôsledky svojich rozhodnutí a činov,
- má zodpovedný vzťah k sebe a svojmu zdraviu, má správne stravovacie návyky, má veku primeranú fyzickú zdatnosť,
- uvedomuje si svoje práva a povinnosti a aktívne ich realizuje, rešpektuje práva iných,
- váži si seba i druhých, dokáže ústretovo komunikovať a spolupracovať,
- ochotne prijíma nové nápady, prípadne sám prichádza s novými nápadi a postupmi, diskutuje o nich, prispieva k spoločnej práci,
- dokáže spolupracovať v skupine, akceptovať pravidlá práce v tíme, uvedomuje si spoluzodpovednosť za výsledky spoločnej práce,
- podieľa sa na vytváraní podporujúcej a motivujúcej sociálno-emočnej klímy v triede a dobrých medziľudských vzťahov,
- pozná význam zákonov a noriem, svoje práva i povinnosti v škole i mimo nej,
- má kladné morálne a vôľové vlastnosti,
- chápe význam ochrany životného prostredia, ekologické a environmentálne súvislosti,
- pozná základné humanistické hodnoty a dokáže uplatňovať princípy demokracie,
- je pripravený zaujímať sa o dianie a riešenie problémov vo verejnom živote, v spoločnosti.

Spôsobilosť vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry

Absolvent:

- prijíma rozmanitosť ako prirodzenú súčasť spoločnosti,
- dokáže na primeranej úrovni vnímať umenie a vyjadrovať sa primerane aj prostredníctvom umeleckých a iných vyjadrovacích prostriedkov,
- dokáže sa orientovať v umeleckých druhoch a štýloch a používať ich hlavné vyjadrovacie prostriedky,
- je schopný vhodne reprezentovať a vytvárať dobré meno svojej školy, obci, národu,
- pozná a váži si kultúrno-historické tradície a dedičstvo svojej obce, svojho národa, má úctu ku kultúre a tradíciám iných národov,
- uvedomuje si význam umenia a kultúrnej komunikácie vo svojom živote a v živote celej spoločnosti,
- pozná pravidlá spoločenskej etikety,
- správa sa kultivovane, primerane okolnostiam a situáciám,
- je tolerantný a empatický k prejavom iných kultúr.

K rozvoju kompetencií žiakov prispieva celý vzdelávací obsah, organizačné formy a metódy výučby, podnetné sociálno-emočné prostredie školy, rôzne aktivity uskutočňované v škole, ale aj v mimovyučovacej a mimoškolskej činnosti.

3.4 Pedagogické výchovné a vzdelávacie stratégie školy

Výchovné a vzdelávacie stratégie školy predstavujú spoločne dohodnuté a uplatňované postupy, metódy a formy práce všetkých učiteľov našej školy tak, aby viedli k utváraniu a rozvíjaniu všetkých kľúčových spôsobilosti žiakov a napĺňaniu poslania školy. Naším cieľom je znižovať podiel encyklopedického odovzdávania vedomostí žiakom, výkladových a frontálnych foriem vyučovania a zväčšovať podiel aktívneho a zážitkového učenia sa žiakov na vyučovaní. Snažíme sa preferovať a podporovať tak samostatnú ako i tímovú prácu žiakov na vyučovaní, krátkodobé i dlhodobé samostatné aj tímové projekty, prezentáciu a obhajobu žiackych výstupov, praktickú a tvorivú výučbu ako i účelné využívanie informačno-komunikačných technológií vo všetkých oblastiach školskej práce. Časť vyučovania realizujeme formou besied, projektových dní, exkurzií, praktických aktivít, terénnych cvičení a pozorovaní, účelových cvičení a didaktických hier, športových aktivít i v škole v prírode. Pozornosť sústreďujeme i na rozvoj nadania a talentu žiakov ich zapájaním do rôznych predmetových súťaží a na prípravu žiakov na tieto súťaže. Osobitne sa snažíme venovať žiakom so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami.

Stratégie smerujúce k rozvoju kompetencie učiť sa učiť

na praktických príkladoch blízkyh žiakovi, na príkladoch úspešných ľudí, vysvetľujeme zmysel a cieľ učenia,

- vo vyučovaní sa zameriavame na aktívne získavanie kompetencií, učivo používame len ako prostriedok k ich získaniu,

- do vyučovania zaraďujeme problémové vyučovanie a experiment,
- motivujeme žiakov k učeniu vytváraním takých situácií, pri ktorých má žiak radosť z učenia,
- na začiatku vyučovacej jednotky oboznamujeme žiakov s cieľom vyučovacej hodiny, na konci spoločne hodnotíme jeho dosiahnutie ,
- rozvíjame u žiakov sebakontrolu a sebahodnotenie,
- žiakom zadávame samostatné práce, ktoré si vyžadujú aplikáciu teoretických poznatkov,
- zadávame motivačné domáce úlohy – umožňujeme im vybrať si z ponuky domácich úloh,
- učíme žiakov vhodnému rozvrhnutiu vlastnej práce, plánovaniu, organizovaniu, prezentovaniu a vyhodnocovaniu svojej činnosti,
- umožňujeme žiakom pozorovať, experimentovať, realizovať svoje nápady, porovnávať výsledky a vyvodzovať závery,
- učíme žiakov práci s chybou, trpezlivosti a povzbudzujeme ich k podávaniu lepších výkonov,
- pri hodnotení používame prevažne prvky pozitívnej motivácie.

Stratégie smerujúce k rozvoju sociálnych komunikačných kompetencií

- prioritne sa zameriavame na rozvoj komunikačných spôsobilostí žiakov v materinskom a cudzom jazyku,
- kladieme dôraz na kultúrnu úroveň komunikácie,
- umožňujeme žiakov prezentovať svoje názory a myšlienky v školskom časopise, formou projektov a prezentácii na hodine,
- pripravujeme žiakov na zvládnutie komunikácie s inými ľuďmi v náročných krízových a ohrozujúcich situáciách,
- učíme žiakov počúvať druhých ako dôležitý prvok účinnej medziľudskej komunikácie,
- učíme žiakov asertívnemu správaniu sa a neverbálnej komunikácii,
- snažíme sa využívať tímovú prácu, kooperatívne vyučovanie a zážitkové vyučovanie,
- vo vyučovaní uplatňujeme brainstorming, pojmovú mapu, simuláciu, hranie rolí, tvorbu projektov,
- vytvárame dostatočný priestor pre vyjadrovanie sa žiakov, argumentáciu pri problémovom vyučovaní,
- podporujeme u žiakov uplatňovanie a rozvíjanie schopností komunikácie v rámci kultúrnych a spoločenských podujatí školy.

Stratégie smerujúce k rozvoju kompetencie matematického myslenia a schopnosti poznávania v oblasti vedy a techniky

- pri riešení problémov pomocou algoritmu zaraďujeme do vyučovania modelové príklady,
- učíme žiaka pozitívnemu postojovi v matematike, ktorý je založený na rešpektovaní pravdy a na ochote hľadať príčiny a posudzovať ich platnosť,
- vedieme žiaka k schopnosti komunikovať v matematickom jazyku, správne využívať argumentáciu,
- praktickými cvičeniami naučíme žiakov používať a zaobchádzať s technickými nástrojmi, prístrojmi a údajmi,
- podporujeme zvedavosť, záujem o etické a celosvetové otázky.

Stratégie smerujúce k rozvoju kompetencie v oblasti informačných a komunikačných technológií

- vyžadujeme od žiakov využívanie informačných technológií pri získavaní informácií potrebných k vzdelávaniu,
- ako výstup z niektorých tém vyučovania vyžadujeme najrôznejším spôsobom spracované práce (texty, obrázky, prezentácie) podľa veku žiaka a druhu témy,
- vyžadujeme od žiakov prezentáciu, obhajobu prác pred spolužiakmi,
- formujeme u žiakov kritický prístup pri využívaní informačných technológií, pričom kladieme dôraz na možné nebezpečenstvá a nástrahy internetu
- dôsledným vysvetľovaním oboznamujeme a učíme žiakov ochrane pred možnosťou ich zneužitia prostredníctvom novodobých populárnych sociálnych sietí,
- upriamujeme pozornosť žiakov pozitívne využívanie informačných technológií v osobnom i pracovnom živote.

Stratégie smerujúce k rozvoju kompetencie riešiť problémy

- umožňujeme žiakom vytvárať hypotézy, pozorovať rôzne javy, hľadať ich vysvetlenie, uskutočňovať pokusy, overiť výsledok riešenia a zväžiť jeho uplatnenie v praxi,
- vytvárame pre žiakov praktické problémové úlohy a situácie, pri ktorých je nutné riešiť rôzne problémové a praktické úlohy,
- žiakom ponúkame úlohy, ktoré vyžadujú prepojenie znalostí viacerých vyučovacích predmetov aj využitie praktických zručností z rôznych oblastí ľudskej činnosti,
- žiakom nebránime pri voľbe poradia vypracovania úloh,
- priebežne monitorujeme, ako žiaci zvládajú riešenie problémov v škole aj pri mimoškolských akciách.

Stratégie smerujúce k rozvoju osobných, sociálnych a občianskych kompetencií

- pravidlá správania sa v triede, v škole vypracúvame v spolupráci so žiakmi, vyžadujeme od žiakov prijatie zodpovednosti za dodržiavanie týchto pravidiel,
- vedieme žiakov k hodnoteniu vlastného správania a správania sa spolužiakov,
- uplatňujeme hľadanie spoločného riešenia pri nedodržiavaní pravidiel triedy či školského poriadku,
- rozvíjame aktívnu spoluprácu vedenia školy a žiackej školskej rady,
- netolerujeme sociálne patologické prejavy správania – šikanovanie, propagácia nelegálnych a návykových látok, prejavy rasizmu, xenofóbie a nacionalizmu,
- netolerujeme agresívne, hrubé, vulgárne a nezdvorilé prejavy správania sa žiakov, zamestnancov školy a rodičov, ideme príkladom,
- vedieme žiakov ku kamarátskemu správaniu a ochote pomôcť,
- využívame pomoc a skúsenosti odborníkov – pracovníkov CPPP, polície, výchovného poradcu, špeciálneho pedagóga,
- na konkrétnych príkladoch demonštrujeme pozitívne a negatívne prejavy správania sa ľudí, exkurziami a vychádzkami umožňujeme žiakom vnímať spôsoby komunikácie medzi ľuďmi a vhodne ich napodobňovať,
- organizujeme besedy s pracovníkmi rôznych odvetví – policajti, záchranári, lekári,

- uskutočňujeme akcie pripomínajúce ľudové tradície – veľkonočné zvyky a tradície, zvyky do Vianoc, vianočné zvyky a tradície, rok na dedine, tradičné ľudové remeslá,
- organizujeme vystúpenia pre verejnosť a zabezpečujeme aktívnu prezentáciu žiakov a školy na rôznych spoločenských a kultúrnych podujatiach školy a obce,
- ponúkame žiakom vhodné pozitívne aktivity aj prostredníctvom vzdelávacích poukazov ako protipól nežiaducim sociálno-patologickým javom (sledovanie televízia, hra na PC).
- minimalizujeme používanie metódy frontálneho vyučovania, podporujeme skupinové formy a kooperatívne vyučovanie,
- v činnostiach na to vhodných dávame žiakom možnosť vyjadriť vlastné pocity, nálady,
- vo vyučovaní používame metódu hraných rolí pre priblíženie rôznych životných situácií a ich riešení, využívame pritom zážitkové učenie a príklady z bežného života,
- podporujeme „inklúziu“ – začleňovanie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami do triednych kolektívov,
- učíme žiakov pracovať v tímoch, vnímať ich vzájomné odlišnosti ako podmienku efektívnej spolupráce, rozvíjame schopnosť žiakov zastávať v tíme rôzne role a vnímať rôznorodý kolektív triedy ako mozaiku vzájomne sa doplňujúcich členov rôznych kvalít, umožňujúcich vzájomne a inšpirovať a učiť s cieľom dosiahnutia osobného maxima každého člena kolektívu,
- priebežne monitorujeme sociálne vzťahy v triede.

Stratégie smerujúce k rozvoju pracovných kompetencií

- pestrou ponukou záujmových útvarov podnecujeme u žiakov záujmovú činnosť a zmysluplné využívanie voľného času, čím zároveň podporujeme rozvoj kompetencie rozhodovania sa a zodpovednosti za organizovanie svojho voľného času,
- umožňujeme žiakom samostatne si organizovať akcie mimo vyučovania, pripravovať akcie pre spolužiakov, pre rodičov a ostatnú verejnosť,
- rôznymi formami /exkurzia, film, beseda, návšteva v škole, ukážka/ zoznamujeme žiakov s rôznymi profesiami a tým cielene ujasňujeme predstavu žiakov o reálnej podobe ich budúceho povolania a voľbe ich ďalšieho štúdia,
- podporujeme žiakov v tvorbe pomôcok na vyučovanie, vedieme ich k prezentácii ich výsledkov pred žiakmi mladších ročníkov,
- zapájame žiakov do tvorby školských projektov,
- vyžadujeme od žiakov zhodnotenie vlastnej práce a práce spolužiakov, podávanie návrhov na zlepšenie vlastnej či spolužiakovej práce,
- využívame hranie rolí, diskusiu, skupinovú prácu, pokusy a experimenty,
- každú prácu vždy zhodnotíme, ohodnotíme slovnou, klasifikáciou alebo ocenením,
- dôsledne vedieme žiakov k dodržiavaniu stanovených pravidiel, k ochrane zdravia a k plneniu si povinností a záväzkov.

Stratégie smerujúce k rozvoju kompetencií k iniciatívnosti a podnikavosti

- podporujeme kreativitu žiakov, rozvíjame jeho schopnosť zmeniť myšlienky na skutky,
- učíme žiakov plánovať a organizovať si svoju prácu,
- starších žiakov poverujeme vedením, starostlivosťou nad mladšími spolužiakmi,

- oceňujeme rôznymi formami pochvaly kreativitu a iniciatívnosť žiakov,
- aktivitu na vyučovaní, domácu prípravu žiaka nad rámec povinností, získavanie a prezentáciu vedomostí mimo úloh stanovených učiteľom využívame na vyzdvihnutie kreativity žiaka,
- formujeme v žiakovi schopnosť postaviť sa za správnu vec, zastať sa slabších spolužiakov a tým budovať etický vzorec správania sa,
- prácou v tímoch podporujeme schopnosť žiakov viesť a organizovať kolektív, určovať silné a slabé stránky tímu metódou analýzy spoločnej práce, preberať osobnú zodpovednosť za výsledky spoločného diela,
- pestujeme v žiakoch snahu úspešne reprezentovať a robiť dobré meno svojej školy, byť hrdý na príslušnosť k svojej škole.

Stratégie smerujúce k rozvoju kompetencií vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry

- podporujeme účasť žiakov v súťažiach umeleckého zamerania,
- účasťou na výstavách, divadelných predstaveniach a výchovných koncertoch formujeme v žiakoch umelecké hodnoty, schopnosť vnímať národnú kultúru a jej rozdielnosti od kultúry iných národov,
- podporou tvorivosti učíme žiakov vyjadrovať svoje pocity a myšlienky,
- prostredníctvom akadémií, školských vystúpení, vystúpení v meste prezentujeme žiacku umeleckú tvorivosť všetkých druhov,
- exkurziami na pamätné miesta a vlastným skúmaním historických koreňov rodiny, školy, obce, mesta rozširujeme vedomosti žiakov o národnom dedičstve a budujeme hrdosť voči národným dejinám a toleranciu k iným kultúram,
- u žiakov formujeme vedomie, že kultúra vyjadrovania sa je znakom kultúrnosti osobnosti.

3.5 Zabezpečenie výučby žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami

V zmysle platnej legislatívy je žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (ŠVVP) žiak, ktorý má zariadením výchovného poradenstva a prevencie diagnostikované špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby. Špeciálnou výchovno-vzdelávacou potrebou je požiadavka na úpravu podmienok (obsahu, foriem, metód, prostredia a prístupov) vo výchove a vzdelávaní pre žiaka. Špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby vyplývajú zo zdravotného znevýhodnenia alebo nadania alebo vývinu žiaka v sociálne znevýhodňujúcom prostredí. Zohľadnenie špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb zabezpečí žiakov rovnocenný prístup k vzdelávaniu, primeraný rozvoj schopností, osobnosti, ako aj dosiahnutie primeraného stupňa vzdelania a primeraného začlenenia do spoločnosti.

Do kategórie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami zahrňujeme žiakov so zdravotným znevýhodnením, zo sociálne znevýhodneného prostredia, žiakov s nadaním a talentom.

Cieľom výchovy a vzdelávania žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je okrem všeobecných cieľov, vychovávať a vzdelávať týchto žiakov tak, aby čo najviac rozvinuli

vlastné kompenzačné mechanizmy, aby plnohodnotne vnímali a prežívali vlastný život, aby sa stali tvorcami hodnôt, ktoré vytvoria cieľavedomou činnosťou.

Napĺňanie týchto cieľov zabezpečujeme aj využívaním práce pedagogického asistenta.

Pedagogické zásady práce pri práci so žiakmi so ŠVVP:

- v spolupráci s rodinou, výchovným poradcom a so zariadeniami výchovného poradenstva a prevencie sa snažíme včas identifikovať špeciálne potreby žiakov,
- všetkých pedagogických zamestnancov informujeme o problémoch žiakov s dôrazom mlčanlivosti o informáciách zistených pri výkone povolania,
- oboznamujeme všetkých pedagogických zamestnancov so spôsobom vzdelávania, hodnotenia žiakov, s odporúčaniami centra pedagogicko-psychologického poradenstva pre výchovno-vzdelávací proces ,
- vytvárame pre žiakov podmienky prostredníctvom individuálneho vzdelávacieho programu alebo prostredníctvom vzdelávacích programov určených žiakom so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami,
- využívame podpornú pomoc pedagogického asistenta školy,
- rešpektujeme zvláštností, možností a špeciálne potreby žiakov,
- využívame špeciálne metódy a formy práce odporúčané centrom pedagogicko-psychologického poradenstva,
- zohľadňujeme individuálne potreby striedania pracovného tempa a pracovných činností žiakov podľa odporúčaní centra pedagogicko-psychologického poradenstva,
- vedieme spolužiakov k pochopeniu a rešpektovaniu zvláštností, možností a špeciálnych potrieb žiakov,
- oboznamujeme spolužiakov s rozdielnym spôsobom hodnotenia žiakov,
- snažíme sa o vytvorenie optimálneho pracovného prostredia, priateľskej atmosféry,
- zabezpečujeme odporúčané kompenzačné a didaktické pomôcky,
- dodržiavame zásadu všestrannosti a poskytujeme žiakom možnosť kompenzovať svoje znevýhodnenie inými činnosťami, v ktorých je úspešnejšie,
- stanovujeme si reálne ciele vzhľadom na možnosti žiakov,
- podporujeme a oceňujeme snahy žiakov, pozitívne hodnotíme každý pokrok žiakov, vyhýbanie sa kritike a negatívnemu hodnoteniu.

Na základe odporúčaní centra pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie a súhlasu zákonného zástupcu žiaka, vzdelávanie takéhoto žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami uskutočňujeme formou individuálneho začlenenia v bežnej triede.

Žiak, ktorý má špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby, je vzdelávaný formou školskej integrácie má vypracovaný individuálny výchovno-vzdelávací program. Individuálny výchovno-vzdelávací program vypracováva škola spoločne so školským zariadením výchovného poradenstva a prevencie podľa kompetencií. Individuálny výchovno-vzdelávací program je súčasťou povinnej dokumentácie žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, individuálne začleneného v bežnej triede základnej školy. Je to dokument, ktorého účelom je plánovanie vzdelávania žiaka podľa jeho špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb. Obsahuje základné informácie o žiakovi a vplyve jeho diagnózy na výchovno-vzdelávací proces,

modifikáciu učebného plánu a učebných osnov, aplikáciu špeciálnych vzdelávacích postupov, špecifické postupy hodnotenia učebných výsledkov žiaka, požiadavky na zabezpečenie kompenzačných pomôcok a špeciálnych učebných pomôcok, zabezpečenie poradenstva odborníkov.

3.5.1 Žiak so zdravotným znevýhodnením

Žiak so zdravotným znevýhodnením je:

žiak so zdravotným postihnutím (s mentálnym postihnutím, so sluchovým postihnutím, so zrakovým postihnutím, s telesným postihnutím, s narušenou komunikačnou schopnosťou, s autizmom alebo inými pervazívnymi vývinovými poruchami, s viacnásobným postihnutím);

žiak chorý alebo zdravotne oslabený, žiak s vývinovými poruchami (poruchou aktivity a pozornosti, s vývinovou poruchou učenia, s oneskoreným alebo nerovnomerným psychomotorickým vývinom), žiak s intelektovým výkonom v hraničnom pásme, žiak s poruchou správania .

Výchova a vzdelávanie žiakov so zdravotným znevýhodnením

- pri zabezpečení starostlivosti o žiakov so zdravotným znevýhodnením spolupracujeme s centrami pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie,
- vzdelávanie týchto žiakov uskutočňujeme formou individuálnej integrácie do bežných tried,
- vytvárame týmto žiakom podmienky pre ich úspešné vzdelávanie kombináciou špeciálnych pedagogických postupov a alternatívnych metód a foriem práce, so zreteľom na osobnostné špecifiká žiaka - rešpektujeme pomalšie tempo niektorých žiakov, vyučovanie s vybraným žiakom alebo v menších skupinách, preferujeme u nich ústnu formu overovania vedomostí, častejšie kontrolujeme pochopenie učiva,
- podporujeme a oceňujeme snahy žiakov, pozitívne hodnotíme každý pokrok žiakov,
- vyhýbame sa kritike a negatívnemu hodnoteniu.
- pre začlenených žiakov v spolupráci s centrami pedagogicko-psychologického poradenstva, triednych učiteľov a vyučujúcich v danom ročníku vypracúvame individuálne výchovno – vzdelávacie programy, rešpektujúc vzdelávacie programy pre žiakov so zdravotným znevýhodnením,
- zabezpečujeme pre týchto žiakov podľa potrieb žiakov a možností školy potrebné učebné a kompenzačné pomôcky.

3.5.2 Žiak zo sociálne znevýhodneného prostredia

Sociálne znevýhodnené prostredie - (znevýhodnenie chudobou alebo kultúrou) definujeme ako prostredie, ktoré vzhľadom na sociálne a jazykové podmienky nedostatočne stimuluje rozvoj mentálnych, vôľových a emocionálnych vlastností jednotlivca, nepodporuje jeho efektívnu socializáciu a neposkytuje dostatok primeraných podnetov pre rozvoj osobnosti.

Sociálne znevýhodnené prostredie (ďalej SZP) je pre žiaka rodina :

- ktorej sa poskytuje pomoc v hmotnej núdzi a príjem rodiny je najviac vo výške životného minima,
- v ktorej aspoň jeden z rodičov alebo osoba, ktorej je dieťa zverené do osobnej starostlivosti patrí do skupiny znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie,
- v ktorej najvyššie ukončené vzdelanie rodičov je základné, alebo aspoň jeden z rodičov nemá ukončené základné vzdelanie,
- ktorá má neštandardné bytové a hygienické podmienky (napr. žiak nemá vyhradené miesto na učenie, nemá vlastnú posteľ, nie je zavedená elektrická prípojka a pod.).

Špeciálne edukačné potreby dieťaťa zo sociálne znevýhodneného prostredia sú požiadavky na špeciálne uspošobenie podmienok, organizácie a realizácie výchovno-vzdelávacieho procesu tak, aby zodpovedali osobitostiam žiaka, ktorého telesný, psychický alebo sociálny vývin sa výrazne líši od štandardného vývinu.

Výchova a vzdelávanie detí a žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia

Cieľom výchovy a vzdelávania žiakov zo SZP je znížiť alebo odstrániť potenciálne hendikepy, ktoré vyplývajú z tohto znevýhodnenia tak, aby sa vytvorili podmienky pre efektívne vzdelávanie a zabezpečil sa ich rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelaniu.

Vzdelávanie žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia uskutočňujeme v bežných triedach spoločne s ostatnými žiakmi triedy. Pri výchove a vzdelávaní týchto žiakov sa snažíme ich sociálne znevýhodňujúce prostredie v škole kompenzovať :

- prispôbením metódy a postupov pri vzdelávaní tak, aby sa eliminovali obmedzenia žiaka spôsobené znevýhodňujúcim prostredím,
- vytváraním atraktívneho edukačného prostredia rešpektujúceho sociálne, kultúrne a jazykové špecifiká týchto žiakov,
- uplatňovaním individuálneho prístupu k týmto žiakom,
- úzkou spoluprácou so zákonnými zástupcami žiakov pri včasnom riešení vzdelávacích problémov týchto žiakov a motiváciou k pravidelnej dochádzke žiakov na vyučovanie;
- pripravovaním aktivít, v ktorých môžu aj títo žiaci prejaviť a uplatniť svoje schopnosti,
- spolupracovaním pri zabezpečovaní výchovy a vzdelávania žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia so zriaďovateľom školy, príslušným úradom práce, sociálnych vecí a rodiny, prípadne ďalšími dotknutými subjektmi,
- zabezpečovaním pomoci týmto žiakom napr. pri realizácii výletov, exkurzií a poskytovaním príslušných úľav podľa platných zákonov.

V prípade potreby škola môže využiť individuálny vzdelávací program pre konkrétneho žiaka so sociálne znevýhodneného prostredia, ktorého cieľom je plánovanie vzdelávania takéhoto žiaka na individuálnej báze tak, aby zodpovedalo špeciálnym výchovno-vzdelávacím potrebám konkrétneho žiaka a umožňovali dosiahnutie primeraného rozvoja jeho osobnosti. Je forma je zhodná s formou individuálneho výchovno-vzdelávacieho plánu žiakov so zdravotným znevýhodnením. Všetky špecifické úpravy vypracováva triedny učiteľ v spolupráci so špeciálnym pedagógom a ďalšími zainteresovanými odbornými pracovníkmi podľa potreby.

3.5.3 Žiak s nadaním

Cieľom výchovy a vzdelávania žiaka s nadaním je dosiahnuť optimálny rozvoj jeho nadania a pripraviť ho na tvorivé využitie tohto nadania v prospech spoločnosti. Okrem rozvoja výkonných charakteristík nadania je potrebné venovať rovnakú pozornosť aj osobnostnému rozvoju nadaného žiaka, najmä v oblasti jeho emocionality a sociálnych vzťahov.

Výchova a vzdelávanie žiakov s nadaním sa uskutočňuje aj v triedach základných škôl spolu s ostatnými žiakmi školy formou školskej integrácie.

Pre nadaného žiaka, ktorý je vzdelávaný v bežnej triede základnej školy treba vypracovať individuálny vzdelávací program. Pri jeho tvorbe sa vychádza zo vzdelávacích programov pre žiakov so všeobecným intelektovým nadaním, zverejnených na webovom sídle Výskumného ústavu detskej psychológie a patopsychológie.

Ak nadaný žiak má okrem nadania špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby vyplývajúce zo zdravotného znevýhodnenia alebo sociálne znevýhodneného prostredia, postupuje podľa individuálneho vzdelávacieho programu, ktorý má okrem rozvoja nadania žiaka zabezpečiť aj kompenzáciu obmedzení žiaka. Pri jeho príprave spolupracuje triedny učiteľ s príslušným odborným zamestnancom zariadenia pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie. Ak je nadaný žiak súčasne žiakom so zdravotným znevýhodnením, môže byť do jeho vzdelávania zapojený aj asistent učiteľa.

Pri výchove a vzdelávaní žiakov s nadaním sa snažíme:

- vytvárať týmto žiakom s nadaním špecifické podmienky pre úspešné rozvíjanie ich nadania a optimalizáciu vývinu ich osobnosti,
- venovaním sa týmto žiakom predchádzať ich odchodu na osemročné a šesťročné gymnáziá, športové školy a školy s rozšíreným vyučovaním cudzích jazykov, matematiky a prírodovedných predmetov,
- akceptovať nadaného žiaka a rešpektovať špecifiká jeho osobnosti a jeho správania,
- akceptovať vlastné postupy žiakov, ktoré vedú k žiaducim výsledkom, aj keď sa líšia od bežne používaných,
- zamestnávať týchto žiakov zmysluplne, zadávať im stimulujúce úlohy a využívať pedagogické postupy zamerané na rozvoj samostatnosti a tvorivosti žiakov, napr. projektové vyučovanie,
- uspokojiť ich záľubu v riešení problémových úloh, rozširujeme vzdelávací obsah a témy v jednotlivých predmetoch nad rámec štátneho vzdelávacieho programu,
- umožňovať im prejsť a uplatniť ich vedomosti, schopnosti a nadanie pri reprezentácii seba i školy v rôznych súťažiach a podujatiach,
- podľa potreby a možností rozšírime spoluprácu s externými odborníkmi – učiteľmi škôl vyššieho stupňa, pracovníkmi výskumných a vývojových inštitúcií, výrobných závodov, športovými trénermi, aktívnymi umelcami.

Počet žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami v našej škole nie je zatiaľ veľký. Škola pri ich výchove a vzdelávaní spolupracuje s centrami pedagogicko-psychologického poradenského a prevencie. V rámci školy sa pri práci s týmito žiakmi sústreďujeme predovšetkým na dostatočnú a efektívnu spoluprácu triedneho učiteľa s

ostatnými vyučujúcimi, zákonnými zástupcami žiakov, výchovného poradcu, pedagogického asistenta a vedenia školy. Podmienkou zdokonaľovania práce so žiakmi so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je ďalšie vzdelávanie sa pedagogických zamestnancov v tejto oblasti.

4. Vnútorňý systém kontroly a hodnotenia

Vnútorňý systém hodnotenia kvality zameriavame na tri základné oblasti:

1. hodnotenie výchovno-vzdelávacích výsledkov žiakov
2. hodnotenie pedagogických zamestnancov
3. hodnotenie - autoevalvácia školy

Všetky ukazovatele vyhodnocujeme na zasadnutiach pedagogických rád, sumárne za celý školský rok na koncoročnej vyhodnocovacej pedagogickej rade a sumárne výsledky zakomponujeme každoročne i do Správy o výchovno-vzdelávacích výsledkoch a podmienkach školy za daný školský rok.

4.1 Hodnotenie žiakov

Cieľom hodnotenia výchovno-vzdelávacích výsledkov žiakov v našej základnej škole je poskytnúť žiakovi a jeho rodičom/zákonným zástupcom spätnú väzbu o tom ako žiak zvládol danú problematiku, aká je miera prepojenia jeho vedomostí a spôsobilostí, v čom má nedostatky, kde má rezervy a aké sú jeho pokroky a posun v osobnom rozvoji. Súčasťou každého hodnotenia je tiež povzbudenie do ďalšej práce, návod, ako postupovať pri odstraňovaní nedostatkov.

Hodnotenie a klasifikáciu výsledkov žiakov realizujeme podľa vnútornej smernice školy Kritéria hodnotenia a klasifikácie žiakov Základnej školy Dolná Tižina vypracovanej v zmysle Zákona č 245/2008 Z. z. (Školský zákon) a z Metodického pokynu č.22/2011 na hodnotenie a klasifikáciu žiakov základnej školy, ktorá je zverejnená na webovej stránke školy.

Pri hodnotení výchovno-vzdelávacích výsledkov žiakov dodržiavame zásady:

- žiaka v procese výchovy a vzdelávania hodnotíme priebežne a celkovo:
  - a) priebežné hodnotenie uskutočňujeme pri hodnotení čiastkových výsledkov a prejavov žiaka na vyučovacích hodinách a má hlavne motivačný charakter; učiteľ zohľadňuje vekové a individuálne osobitosti žiaka a prihliada na jeho momentálnu psychickú i fyzickú disponovanosť,
  - b) celkové hodnotenie žiaka v jednotlivých vyučovacích predmetoch uskutočňujeme na konci prvého polroka a druhého polroka v školskom roku a má čo najobjektívnejšie zhodnotiť úroveň jeho vedomostí, zručností a návykov v danom vyučovacom predmete,
- žiaka informujeme o spôsobe a výsledku hodnotenia,

- hodnotenie žiaka vykonávame klasifikáciou, slovným hodnotením alebo kombináciou klasifikácie a slovného hodnotenia; o spôsobe hodnotenia jednotlivých vyučovacích predmetov rozhoduje riaditeľka školy na začiatku školského roka po prerokovaní v pedagogickej rade,
- v procese hodnotenia uplatňujeme primeranú náročnosť, pedagogický takt voči žiakovi, rešpektujeme práva dieťaťa a humánne sa správame voči žiakovi,
- predmetom hodnotenia vo výchovno-vzdelávacom procese sú najmä učebné výsledky žiaka, ktoré dosiahol vo vyučovacích predmetoch v súlade s požiadavkami vymedzenými v učebných osnovách, osvojené kľúčové kompetencie, ako aj usilovnosť, osobnostný rast, rešpektovanie práv iných osôb, ochota spolupracovať a správanie žiaka podľa školského poriadku,
- hodnotenie slúži ako prostriedok pozitívnej podpory zdravého rozvoja osobnosti žiaka,
- pri hodnotení výsledkov práce žiaka postupujeme v súlade s:
  - výchovno-vzdelávacími požiadavkami vzdelávacích programov,
  - požiadavkami na rozvoj všeobecných kompetencií,
  - učebnými plánmi, učebnými osnovami a štandardami.
- pri hodnotení správania žiaka postupujeme v súlade so školským poriadkom a princípmi školy.

Hodnotenie vzdelávacích výsledkov a spôsobilostí žiaka nepodmieňujeme hodnotením jeho správania.

Hodnotenie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami

Hodnotenie a klasifikáciu výsledkov žiakov realizujeme v zmysle platnej legislatívy, ako i v súlade s vnútornou smernicou školy Kritéria a hodnotenie žiakov Základnej školy Dolná Tižina a jej prílohy Zásady hodnotenia žiaka so zdravotným znevýhodnením začleneného v základnej škole, zverejnenej i na webovej stránke školy.

Pri hodnotení učebných výsledkov žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami berieme do úvahy možný vplyv jeho zdravotného znevýhodnenia, hendikepov vyplývajúcich sociálne znevýhodneného prostredia či iné špecifiká žiaka na jeho školský výkon.

Hodnotenie správania začleneného žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (s poruchami pozornosti, s poruchami správania) posudzujeme s prihliadnutím na jeho druh zdravotného znevýhodnenia v úzkej spolupráci so zariadením pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie a zákonným zástupcom žiaka.

4.2 Hodnotenie pedagogických a odborných zamestnancov

Hodnotenie zamestnancov je účinným nástrojom zabezpečenia harmonickej organizácie celého výchovno-vzdelávacieho procesu a ďalších aktivít. Naša škola využíva štandardné spôsoby hodnotenia:

- formatívne hodnotenie použijeme na zvýšenie kvality výchovy a vzdelávania,
- sumatívne hodnotenie použijeme na rozhodovanie.

Hodnotenie pedagogických zamestnancov vykonávame v zmysle Vnútornej smernice o hodnotení pedagogických a odborných zamestnancov základnej školy Dolná Tižina, ktorá bola prerokovaná so zástupcami zamestnancov a sú s ňou oboznámení všetci pedagogickí zamestnanci školy.

Hodnotenie zamestnancov vykonáva priamy nadriadený podriadeného jedenkrát ročne, formou osobného pohovoru, najneskôr do konca školského roka na základe vopred stanovených kritérií a metód hodnotenia. Písomné ročné hodnotenie zamestnanca je súčasťou jeho zložky – osobných spisov.

Hodnotenie zamestnanca je výsledkom kontroly a monitorovania výsledkov a aktivít zamestnancov získaných:

- pozorovaním počas hospitácií a kontrol,
- z riadených rozhovorov,
- analýzou predpísaných písomných prác,
- z oficiálnych výsledkov žiakov, ktorých pedagóg vyučuje,
- z výsledkov porovnávacích didaktických testov,
- z osobných vyjadrení žiakov a rodičov žiakov,
- z iných zdrojov.

Hodnotenie pedagogického a odborného zamestnanca prebieha v štyroch oblastiach:

- hodnotenie vo vzťahu k edukačnému procesu,
- hodnotenie vo vzťahu k žiakom,
- hodnotenie vo vzťahu k sebarozvoju,
- hodnotenie vo vzťahu k normám a pracovnému správaniu.

Celý systém kontroly a hodnotenia pedagogických a odborných zamestnancov školy má za cieľ pozitívne vplyvať na pracovnú výkonnosť pedagogických a odborných zamestnancov, motivovať ich efektívne si plniť svoje pracovné povinnosti, podieľať sa na riadení vlastného sebarozvoja, aktívne a samostatne podávať návrhy na zlepšenie činnosti školy a tak prispievať k zvyšovaniu kvality školy a napĺňaniu jej cieľov, jej poslania.

4.3 Hodnotenie – autoevalvácia školy

Cieľom autoevalvácie – vlastného hodnotenia školy je:

aby škola posúdila výkonnosť a kvalitu svojej školy, zmapovala existujúci stav, identifikovala svoje silné i slabé stránky,

aby žiaci a ich rodičia/zákonní zástupcovia získali dostatočné a hodnoverné informácie o tom, ako ich deti zvládajú požiadavky školy na nich kladené,

aby aj verejnosť vedela, ako škola plní vytýčené ciele, Školský vzdelávací program, aké výsledky dosahuje pri napĺňaní cieľov, ktoré sú na žiakov kladené v Štátnom vzdelávacom programe.

V záujme zisťovania objektívnej skutočnosti o stave a úrovni našej školy chceme pravidelne vykonávať monitoring:

- stavu a podmienok na vzdelávanie,

- priebeh vzdelávania, úroveň vyučovacieho procesu,
- úroveň dosahovaných vzdelávacích výsledkov žiakov školy,
- úroveň podpory žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami,
- klímy školy, školského prostredia,
- spokojnosti verejnosti s prácou vedenia školy a prácou učiteľov.

Ako základné nástroje na zisťovanie úrovne stavu školy budeme používať:

- analýzu dosahovaných výchovno-vzdelávacích výsledkov jednotlivých tried v priebehu primárneho vzdelávania, následne nižšieho stredného vzdelávania,
- analýzu úspešnosti žiakov v certifikačných meraniach, v súťažiach a predmetových olympiádach,
- hodnotenie úspešnosti žiakov pri prestupe na vyšší stupeň vzdelávania vzhľadom na dosahované výsledky na základnej škole,
- dotazníky pre žiakov,
- dotazníky pre rodičov, rozhovory s rodičmi,
- hodnotiace pohovory s pedagogickými zamestnancami, rozhovory s ostatnými zamestnancami školy,
- hodnotenie rozsahu a kvality prepojenosti života školy so životom obce,
- SWOT analýzu školy.

Dôraz v hodnotení našej školy budeme klásť najmä na konštatovanie úrovne existujúceho stavu, na zisťovanie súvislostí a okolností, ktoré zistený stav ovplyvňujú a následne hľadanie možností a plánovanie činností, ktoré existujúci stav môžu zlepšiť a posunúť kvalitu našej školy k vyššej spokojnosti žiakov, rodičov, zamestnancov i širšej verejnosti .

5. Učebný plán školy

5.1 Učebný plán pre primárne vzdelávanie

Vzdelávacia oblasť	Vyučovaci predmet	Skratka predmetu	Hodiny	Počet vyučovacích hodín za týždeň v ročníku				Spolu hodín
				1.	2.	3.	4.	
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a literatúra	SJL	povinné voliteľné	9/0	8/1	7/1	7/1	31/3
	Anglický jazyk	ANJ	povinné voliteľné	0/1	0/1	3/0	3/0	6/2
Matematika a práca s informáciami	Matematika	MAT	povinné voliteľné	4/1	4/1	4/1	4/0	16/3
	Informatika	INF	povinné voliteľné	0/0	0/0	1/0	1/0	2/0
Človek a príroda	Prvouka	PVO	povinné voliteľné	1/0	2/0	0/0	0/0	3/0
	Prírodoveda	PDA	povinné voliteľné	0/0	0/0	1/0	2/0	3/0
Príroda a spoločnosť	Vlastiveda	VLA	povinné voliteľné	0/0	0/0	1/0	2/0	3/0
Človek a hodnoty	Etická výchova	ETV	povinné voliteľné	0/0	0/0	0/0	0/0	0/0
	Náboženská výchova	NBV	povinné voliteľné	1/0	1/0	1/0	1/0	4/0
Človek a svet práce	Pracovné vyučovanie	PVC	povinné voliteľné	0/0	0/0	1/0	1/0	2/0
Umenie a kultúra	Výtvarná výchova	VYV	povinné voliteľné	2/0	2/0	1/0	1/0	6/0
	Hudobná výchova	HUV	povinné voliteľné	1/0	1/0	1/0	1/0	4/0
	Telesná a športová výchova	TSV	povinné voliteľné	2/0	2/0	2/0	2/0	8/0
Povinné hodiny spolu				20	20	23	25	88
Voliteľné hodiny spolu				2	3	2	1	8
Spolu				22	23	25	26	96

5.2 Učebný plán pre nižšie stredné vzdelávanie

Vzdelávacia oblasť	Vyučovaci predmet	Skratka predmetu	Hodiny	Počet vyučovacích hodín za týždeň v ročníku					Spolu hodín
				5.	6.	7.	8.	9.	
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a literatúra	SJL	povinné voliteľné	5/0	5/0	4/0	5/0	5/1	24/1
	Anglický jazyk	ANJ	povinné voliteľné	3/1	3/1	3/1	3/1	3/1	15/5
	Nemecký jazyk	NEJ	povinné voliteľné	0/0	0/0	0/2	0/2	0/2	* 0/6
	Cvičenia zo SJL	CvSJL				0/1	0/1	0/1	
	Cvičenia z MAT	CvMAT			0/1	0/1	0/1		
Matematika a práca s informáciami	Matematika	MAT	povinné voliteľné	4/1	4/1	4/0	4/0	5/1	21/3
	Informatika	INF	povinné voliteľné	1/0	1/0	1/0	1/0	0/0	4/0
Človek a príroda	Fyzika	FYZ	povinné voliteľné	0/0	2/0	1/0	2/0	1/0	6/0
	Chémia	CHE	povinné voliteľné	0/0	0/0	2/0	2/0	1/0	5/0
	Biológia	BIO	povinné voliteľné	2/0	1/1	2/0	1/0	1/0	7/1
Človek a spoločnosť	Dejepis	DEJ	povinné voliteľné	1/1	1/0	1/0	1/0	2/1	6/2
	Geografia	GEG	povinné voliteľné	2/0	1/1	1/1	1/0	1/0	6/2
	Občianska náuka	OBN	povinné voliteľné	0/0	1/0	1/0	1/0	1/0	4/0
Človek a hodnoty	Náboženská výchova	NBV	povinné voliteľné	1/0	1/0	1/0	1/0	1/0	5/0
	Etická výchova	ETV	povinné voliteľné	0/0	0/0	0/0	0/0	0/0	0/0
Človek a svet práce	Technika	THD	povinné voliteľné	1/0	1/0	1/0	1/0	1/0	5/0
Umenia a kultúra	Hudobná výchova	HUV	povinné voliteľné	1/0	1/0	1/0	1/0	0/0	4/0
	Výtvarná výchova	VYV	povinné voliteľné	1/0	1/0	1/0	1/0	1/0	5/0
Zdravie a pohyb	Telesná a šport. výchova	TSV	povinné voliteľné	2/0	2/0	2/0	2/0	2/0	10/0
Povinné hodiny spolu				24	25	26	27	25	127
Voliteľné hodiny spolu				3	4	4	3	6	20
Spolu				27	29	30	30	31	147

*Od 7. ročníka majú žiaci možnosť výberu povinne voliteľného predmetu záväzne pre 7.-9. ročník:
Nemecký jazyk 2vh/týždenne alebo **Cvičenia zo SJL** 1vh/týždenne + **Cvičenia z MAT** 1vh/týždenne

5.3 Delenie tried na skupiny

V zmysle zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov a v zmysle Vyhlášky č. 320/2008 Z. z. Ministerstva školstva Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov a s prihliadnutím na priestorové, personálne a finančné podmienky školy, charakteru činnosti žiakov, náročnosti predmetu s ohľadom na požiadavky ochrany zdravia a bezpečnosti práce delíme žiakov tried do skupín.

Na I. stupni:

v 1. - 4. roč. na predmete ANJ, ak počet žiakov v triede prevyšuje počet 17, žiakov triedy delíme na dve skupiny,

v 3. - 4. roč. na predmete INF, ak počet žiakov v triede prevyšuje počet 17, žiakov triedy delíme na dve skupiny,

v 1. - 4. ročníku na predmete NBV, ak počet žiakov v triede prevyšuje počet 20, žiakov triedy delíme na dve skupiny,

v 1.- 4. ročníku na predmete TSV, ak počet žiakov v triede prevýši počet 25, žiakov na predmete TSV podľa zloženia triedy a podmienok školy delíme na dve skupiny.

Na II. stupni:

v 5. - 9. roč. na predmetoch ANJ, NEJ, ak počet žiakov v triede prevyšuje počet 17, žiakov triedy delíme na dve skupiny,

v 5. - 8. roč. na predmete INF, ak počet žiakov v triede prevyšuje počet 17, žiakov triedy delíme na dve skupiny,

v 5. – 9. roč. na predmete NBV, ak počet žiakov v triede prevyšuje počet 20, žiakov triedy delíme na dve skupiny,

v 5. - 9. roč. na predmete THD, ak počet žiakov v triede prevyšuje 17, delíme žiakov na dve skupiny (v 8. a 9. ročníku na chlapcov a dievčatá),

v 5. - 9. roč. na predmete TSV delíme žiakov tried na chlapcov a dievčatá, pričom podľa počtu chlapcov a dievčat delíme triedu na dve skupiny alebo spájame do jednej skupiny chlapcov dvoch tried (ročníkov) a dievčatá dvoch tried (ročníkov), tak aby počet žiakov v skupine neprevyšoval počet 25.

6. Prierezové témy

Rýchlo sa mení realita súčasnej globalizovanej spoločnosti s novými technológiami a sociálnymi zmenami ovplyvňuje postoje, hodnotový systém žiakov a ich konanie. Táto skutočnosť sa musí odraziť aj vo vzdelávaní. Vhodným prostriedkom na to sú prierezové témy, ktoré sa svojím obsahom a výchovným zameraním premietajú do vymedzených vzdelávacích oblastí, dopĺňajú ich, prepájajú ich obsah s aktuálnym dianím v spoločnosti, s každodennou žitou skúsenosťou žiaka a konkrétnej triedy. V tomto zmysle prierezové témy priaznivo ovplyvňujú proces utvárania a rozvíjania funkčných kompetencií žiakov.

Prierezové témy realizujeme v edukačnom procese predovšetkým ako súčasť učebného obsahu vyučovacích predmetov, niektoré v rámci triednických hodín alebo v rámci celoplošných školských aktivít. Pri ich implementácii do edukačného procesu využívame aktivizujúce pedagogické stratégie ako sú zážitkové učenie (tvorivé dielne) a projektové vyučovanie (ročníkové, predmetové, školské), besedy a relevantné mimoškolské aktivity.

V primárnom vzdelávaní majú prierezový charakter nasledujúce témy: Osobnostný a sociálny rozvoj, Výchova k manželstvu a rodičovstvu, Environmentálna výchova, Mediálna výchova, Multikultúrna výchova, Regionálna výchova a ľudová kultúra, Dopravná výchova – výchova k bezpečnosti v cestnej premávke a Ochrana života a zdravia.

V rámci nižšieho stredného vzdelávania majú prierezový charakter témy: Osobnostný a sociálny rozvoj, Výchova k manželstvu a rodičovstvu, Environmentálna výchova, Mediálna výchova, Multikultúrna výchova, Ochrana života a zdravia.

V rámci primárneho i sekundárneho vzdelávania k prierezovým témam začleňujeme v našej škole tiež Globálnu výchovu a rozvíjanie Čitateľskej gramotnosti a rozvíjanie Finančnej gramotnosti, ktoré nie sú síce prierezovými témami, ale majú ich charakter.

6.1 Osobnostný a sociálny rozvoj (OSR)

Prierezová téma Osobnostný a sociálny rozvoj má nadpredmetový charakter, prelína sa celým vzdelávaním. Jej hlavným cieľom je rozvíjať osobnosť žiakov predovšetkým v oblasti postojov a hodnôt. Prostredníctvom nej sa zároveň s vedomostným rozvojom žiakov cielene rozvíjajú aj ich osobné a sociálne kompetencie. Umožňuje žiakom rozmýšľať o sebe, o svojom živote, vzťahoch s ľuďmi a smerovaní v budúcnosti. Vedie ich k uplatňovaniu svojich práv a tiež k rešpektovaniu názorov, potrieb a práv ostatných. Usmerňuje ich v tom, ako chrániť svoje zdravie a odolávať rizikám. Pri správnom uplatňovaní významne prispieva k pozitívnej sociálnej klíme školy a dobrým vzťahom medzi učiteľmi a žiakmi.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- porozumel sebe a iným,
- optimálne usmerňoval vlastné správanie a prejavovanie emócií,
- uprednostňoval priateľské vzťahy v triede i mimo nej,
- osvojil si, využíval a ďalej rozvíjal zručnosti komunikácie a vzájomnej spolupráce,

- nadobudol základné prezentačné zručnosti osvojené na základe postupného spoznania svojich predpokladov a uplatňoval ich pri prezentácii seba a svojej práce,
- získal a uplatňoval základné sociálne zručnosti pre optimálne riešenie rôznych situácií,
- rešpektoval rôzne typy ľudí, ich názory a prístupy k riešeniu problémov,
- uprednostňoval základné princípy zdravého životného štýlu a nerizikového správania vo svojom živote.

Prierezovej téme Osobnostný a sociálny rozvoj vymedzujeme priestor vo všetkých predmetoch, no hlbšie sa jej venujeme vo výchovných predmetoch a na triednických hodinách. Napĺňaniu cieľov tejto prierezovej témy napomáhame i realizovaním:

- výchovných koncertov, besied a diskusií i s prizvanými odborníkmi na témy týkajúce sa danej prierezovej témy (sebapoznanie, sebaúcta, sebadôvera; zodpovednosť za svoje konanie; osobný život a sebazvedľávanie; šikanovanie, agresivita; užívanie návykových látok; kvalita medziľudských vzťahov v triede, v škole; ...) - napr. prednášky MP Education pre I. stupeň : „Na svete nie si sám“, „Barbina je iba hračka“, pre II. stupeň: „Dospievam alebo život plný zmien“, Pohľad do zrkadla alebo ako sa vidím JA“, prednášky CPPPAP pre II. stupeň: „Sociálne vzťahy v triede“, „Obchodovanie s ľuďmi“, ...),
- dotazníkových prieskumov medzi žiakmi na témy (kultúra triedy, klíma školy, šikanovanie, užívanie návykových látok, ...),
- tematických projektových dní (zdravá výživa, rodina bez cigariet, zober loptu nie drogy, deň duševného zdravia, beh zdravia ...),
- prípravou a realizáciou rozhlasových relácií k významným svetovým dňom,
- aktívnej činnosti žiackej školskej rady (spolupráca s vedením školy pri plánovaní aktivít v škole, pri riešení problémov a skvalitňovaní vzájomných vzťahov v škole, ...),
- zapájaním sa do projektov „Červené stužky“ – celoslovenská kampaň proti AIDS, „Deň narcisov“ - deň boja proti rakovine, „Modrý gombík“ – projekt UNICEF či „Biela pastelka“ – kampaň na podporu Únie slabozrakých a nevidiacich...,
- realizáciou aktivít projektu „Škola podporujúca zdravie“ a projektu Unicef „Škola priateľská deťom“.

6.2 *Výchova k manželstvu a rodičovstvu (VMR)*

Dôležitou súčasťou osobnostného rozvoja žiakov na I. stupni je príprava na zodpovedné medziľudské vzťahy, na II. stupni na zodpovedné partnerské vzťahy, manželstvo a rodičovstvo. Prierezová téma Výchova k manželstvu a rodičovstvu je zameraná na utváranie základných vedomostí a zodpovedných postojov v oblasti partnerských vzťahov a rodičovstva v súlade s vedeckými poznatkami a etickými normami. Pri realizácii tém je nevyhnutné, aby sme vychádzali zo životnej reality žiakov v konkrétnej triede, ich veku, zrelosti, vývinového štádia. Nevyhnutnou podmienkou je taktný a citlivý prístup nás učiteľov, prípadne skúsenosti relevantných odborníkov.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby si žiak:

- osvojil základné poznatky o biologických, psychických a sociálnych zmenách, ktoré ovplyvňujú vývin jeho osobnosti v súčasnosti i v budúcnosti,
- získal základné predpoklady pre zodpovedné rozhodnutia v oblasti medziľudských vzťahov,
- uprednostňoval základné princípy zdravého životného štýlu a nerizikového správania vo svojom (každodennom) živote,

na II. stupni tiež

- získal základné predpoklady pre zodpovedné rozhodnutia v oblasti partnerských vzťahov, manželstva a rodičovstva,
- osvojil si zásady bezpečného správania a porozumel rizikám v oblasti sexuality.

Prierezovú tému Výchova k manželstvu a rodičovstvu realizujeme predovšetkým v predmetoch prvouka a prírodoveda na I. stupni, biológia a občianska náuka na II. stupni, okrajovo i v ostatných predmetoch. Napĺňaniu cieľov tejto prierezovej témy napomáhame i realizovaním tematických projektových hodín, aktivitami Školy podporujúcej zdravie, besied a diskusií s prizvanými odborníkmi na témy týkajúce sa danej prierezovej témy.

(napr. prednášky MP Education: I.st. - „Z húsenice motýľom“, II. st. - „Dievčatá z Venuše, chlapani z Marsu“ a pod.)

6.3 Environmentálna výchova (ENV)

Environmentálna výchova sa ako prierezová téma na I. stupni prelína všetkými predmetmi, ale najmä prvoukou, prírodovedou, vlastivedou, pracovným vyučovaním, na II. stupni predovšetkým biológiou, geografiou, fyzikou, technikou. Umožňuje žiakom získať vedomosti, zručnosti, postoje a návyky k ochrane a zlepšovaniu životného prostredia, ktoré sú dôležité pre trvalo udržateľný život na Zemi. Vedie ich na veku primeranej úrovni ku komplexnému pochopeniu vzájomných vzťahov človeka, organizmov a životného prostredia, kde sú prepojené aspekty ekologické, ekonomické a sociálne. Dôležité je, aby žiaci získali vedomosti, ale aj zručnosti, ktorými môžu pomáhať životnému prostrediu jednoduchými (primeranými a vhodnými) činnosťami – chrániť rastliny, mať kladný vzťah k domácim zvieratám a pod.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby (si) žiak :

- osvojil a rešpektoval základné pravidlá a zručnosti pre správanie sa v prírode s ohľadom na organizmy a ich životné prostredie,
- rozpoznal hlavné zmeny vo svojom okolí na základe pozorovania prírody, neskôr aj vyhodnotil hlavné zmeny vo svojom okolí a v prírode,
- rozpoznal hlavné charakteristiky rôznych druhov životného prostredia,
- poznal a vyberal konkrétne možnosti smerujúce k ochrane a zlepšeniu svojho životného prostredia,
- podieľal sa aktívne na zveľadovaní životného prostredia školy a jej okolia,

- správal sa šetrne k prírodným zdrojom, uskomnil sa v spotrebe, ktorá zaťažuje životné prostredie,
- podieľal sa na aktivitách školy smerujúcich k ochrane a zlepšovaniu životného prostredia širšieho okolia školy, obce...,
- získal informácie o zásahoch človeka do životného prostredia a vyhodnotil ich dôsledky v lokálnych a globálnych súvislostiach,
- rozlišoval technológie a výrobky šetrné k životnému prostrediu,
- aktívne sa podieľal na eliminácii znečistenia životného prostredia.

Environmentálna výchova sa prelína všetkými vyučovacími predmetmi tak na I. ako i na II. stupni ako súčasť učebného obsahu. Ďalšími formami realizovania tejto prierezovej témy v našej škole je:

- spolupráca so Školou ochrany prírody vo Varíne - praktické aktivity v prírode,
- správanie sa v prírode a jej ochrana ako súčasť vychádzok do prírody, didaktických hier a účelových cvičení,
- prednášky, relácie v školskom rozhlase, projekty a praktické aktivity pri príležitosti Dňa Zeme, Týždňa lesov, Dňa vody a pod.
- školské výlety s environmentálnym zameraním,
- starostlivosť o čistotu a estetizáciu interiéru a exteriéru školy,
- starostlivosť o školskú záhradku,
- príprava žiakov na predmetové súťaže – prírodoveda, biológia,
- realizácia zberu druhotných surovín: papiera, vrchnákov pet-fliaš, elektroodpadu, prepáleného oleja, hliníkových obalov a pod.,
- realizácia aktivít projektu „Zelená škola“,
- činnosť záujmových útvarov aj environmentálneho zamerania .

6.4 Mediálna výchova (MDV)

Médiá predstavujú významný faktor, ktorý vplýva na vývin osobnosti a socializáciu detí a mladých ľudí. Stali sa integrálnou súčasťou ich každodenného života, pričom si neuvedomujú dostatočne ich vplyv. Médiá výrazne ovplyvňujú správanie detí a mladých ľudí, utváranie hodnôt a životný štýl. Hlavným cieľom Mediálnej výchovy je položiť základy mediálnej gramotnosti žiakov a postupne zvyšovať úroveň schopností kriticky prijímať, analyzovať, hodnotiť a komunikovať širokú škálu mediálnych obsahov. Mediálna výchova dáva žiakom príležitosť a priestor na základnú orientáciu v mediálnom svete, osvojenie si stratégií zaobchádzania s rôznymi druhmi médií, ako aj osvojenie si kritického a bezpečného prístupu pri ich využívaní na veku primeranej úrovni.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby (si) žiak:

- uvedomil význam a vplyv médií vo svojom živote a v spoločnosti,
- pochopil a rozlíšil pozitíva a negatíva využívania, vplyvu médií a ich produktov,
- osvojil zodpovedný prístup pri využívaní médií na komunikáciu a vytváranie vlastných mediálnych produktov,

- nadobudol základné technické zručnosti potrebné pre používanie médií a médiá využíval zmysluplne,
- získal kritický odstup od mediálnych produktov a ich obsahov a rozpoznal mediálne spracovanú realitu.

Mediálnu výchovu začleňujeme do učebných osnov jednotlivých vyučovacích predmetov.

Dôležitou úlohou mediálnej výchovy na I. stupni je vychádzať z bezprostredných skúseností žiakov s médiami a vytvoriť pre žiakov príležitosti na ich spracovanie.

V rámci mediálnej výchovy žiaci **na I. stupni**:

- rozlišujú základné funkcie mediálnej produkcie: zdroj informácií, zábavy, vzdelávania,
- vysvetľujú si rozdiel medzi reálnym a virtuálnym svetom v komunikácii na konkrétnom príklade (reálni kamaráti v triede a virtuálni na internete, v hrách na internete),
- rozlišujú a popisujú rozdiel medzi fikciou v rozprávke a v reklame (rozdielny zámer i vnímanie rozprávky a reklamy),
- zostavujú krátky a jednoduchý mediálny komunikát/správu o konkrétnej udalosti (napr. plagát o školskej akcii, pozvánka na narodeninovú oslavu...),
- vytvárajú v skupine spoločný mediálny produkt s rozdelením si úloh a zodpovednosti pri jeho tvorbe a prezentácii,
- hovoria o niektorých rizikách na internete, s ktorými sa už stretli alebo sa môžu stretnúť a učia sa im predchádzať.

Na II. stupni je dôležité, aby sa žiaci na veku primeranej úrovni postupne dokázali orientovať v mediálnom svete, zmysluplne využívali médiá a osvojili si stratégie bezpečného zaobchádzania s rôznymi druhmi médií. V rámci mediálnej výchovy žiaci na II. stupni:

- kriticky analyzujú mediálne produkty zamerané svoju vekovú skupinu, napríklad na konkrétnych ukážkach rozpoznať zámery, prínosy, možné negatívne až manipulatívne vplyvy na ich správanie, životný štýl... (napr. časopisy Bravo, Bravo girl, Hannah Montana, La Femme, reklamy na mobily či iné „in-game advertising“,...),
- popisujú prínosy a riziká internetu, najmä sociálnych sietí a formulujú možnosti, zásady bezpečnejšieho využívania nových technológií,
- učia sa akceptovať etické aspekty pri využívaní médií - netiketa, ochrana duševného vlastníctva a autorských práv,
- rozpoznávajú vplyv rôznych médií na osobnosť č - konkrétne príklady vplyvu na seba a svoje najbližšie okolie (napr. na názory, hodnoty, priania, verejnú mienku, záujmy, životný štýl,...),
- rozpoznávajú možné riziká, negatívny vplyv častého (dlhého) kontaktu s virtuálnym prostredím (webkomiksy, on-line hry...) a násilia zobrazovaného v médiách (napr. vo filmoch...),
- vyhodnocujú vplyv súčasných digitálnych technológií na komunikáciu a vzťahy medzi mladými ľuďmi, uvedomujú si pozitíva i negatíva (napr. kyberšikanovanie),
- tvoria správy, články, reklamu, projekty alebo iné mediálne produkty podľa vopred stanovených kritérií, s uplatnením zásad kritického a korektného prístupu.

Ďalšou formou realizovania tejto prierezovej témy sú odborné interaktívne prednášky MP Education k vybraným témam mediálnej výchovy v priebehu školskej dochádzky (napr. „Si online“ pre I. i II. stupeň a pod.) . Pre žiakov s výrazným záujmom o mediálny svet vytvárame priestor pre sebarealizáciu a ponúkame im možnosť pracovať na príprave školského časopisu - školskej ročenky, pracovať v mediálnom záujmovom útvere. Ďalšou príležitosťou pre realizovanie mediálnej výchovy je využívanie školského rozhlasu pre žiacke relácie k významným dňom, k aktivitám školy, oznamom žiackej školskej rady .

6.5 Multikultúrna výchova (MUV)

S aktuálnou realitou celosvetovej globálnej spoločnosti a s multikultúrnym charakterom slovenskej spoločnosti sa spájajú riziká predsudkov a stereotypov, ktoré sa prejavujú v rôznych podobách neznášanlivosti, rasizmu či xenofóbie. Žiaci sú každodenne vystavení rôznym kultúrnym vplyvom a dostávajú sa do kontaktu s príslušníkmi rôznych kultúr. Prostredníctvom spoznávania svojej kultúry a iných kultúr, histórie, zvykov a tradícií sa naučia rešpektovať tieto kultúry ako rovnocenné a dokážu s ich príslušníkmi konštruktívne komunikovať a spolupracovať.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- rešpektoval prirodzenú rozmanitosť spoločnosti,
- spoznával rozličné tradičné aj nové kultúry a subkultúry,
- akceptoval kultúrnu rozmanitosť ako spoločenskú realitu,
- uplatňoval svoje práva a rešpektoval práva iných ľudí.

Multikultúrnou výchovu realizujeme ako súčasť učebných osnov jednotlivých predmetov, zbierkou kníh, hračiek pre deti z domovov a pod.

6.6 Regionálna a ľudová kultúra (RLK)

Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra úzko súvisí s prierezovou témou Multikultúrna výchova. Vo svojom obsahu sa hlbšie zaoberá živým a hodnotným hmotným a nehmotným kultúrnym dedičstvom Slovenska. Poznanie tradícií je základom kultúrnej identity. Spoznávaním svojho regiónu, jeho kultúrneho a prírodného bohatstva sa prispieva u žiakov k formovaniu ich historického vedomia.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- rozširoval a rozvíjal svoje znalosti o historických, kultúrnych a prírodných hodnotách svojho regiónu,
- vytváral si pozitívny vzťah k svojmu bydlisku, obci, regiónu a krajine,
- mal možnosť spoznať naše kultúrne dedičstvo a rozvíjal tak svoju kultúrnu identitu, národnú hrdosť.

Prierezovú tému Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra realizujeme v rámci učebných osnov jednotlivých predmetov, predovšetkým výtvarná výchova, hudobná výchova, slovenský jazyk a literatúra, prvouka, prírodoveda, vlastiveda, dejepis a geografia.

Vhodnou formou realizovania tejto prierezovej témy a naplňania jej cieľov je i:

- spoznávanie a nacvičovanie regionálneho ľudového tanečného a speváckeho prejavu (piesne, hudobné nástroje, tance, kroje, ...)
- stretnutia s pamätníkmi (starými rodičmi, známymi osobnosťami regiónu) na besedy, rozhovory so žiakmi o minulosti ich regiónu (zvykoch, remeslách, ...),
- zapájanie sa a príprava programu do tradičných školských a obecných slávností súvisiacimi s tradíciami (Mesiac úcty k starším, Mikuláš, Vianoce, Veľká noc, stavanie májov, Deň matiek, ...),
- výtvarné spracovanie predmetov z prírodných materiálov s regionálnymi ľudovými prvkami (tvorivé vianočné a veľkonočné dielne, Dizajnérsky krúžok, krúžok Šikovníček),
- zapájanie sa do súťaží organizovanými miestnou akčnou skupinou terchovského regiónu,
- tematické vychádzky – výlety a exkurzie v regióne, návštevy múzeí, kostolov, hradov, pamätných izieb a pod.

6.7 Dopravná výchova – výchova k bezpečnosti v cestnej premávke (DOV)

Zámerom Dopravnej výchovy – výchovy k bezpečnosti v cestnej premávke na I. stupni je pripraviť žiakov na bezpečný pohyb v cestnej premávke – ako chodcov alebo cyklistov.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- pochopil funkcie dopravy ako riadeného systému vymedzeného všeobecne záväznými právnymi predpismi na veku primeranej úrovni,
- poznal základné dopravné značky a ich význam,
- poznal základné pravidlá správania sa pri presune po verejných komunikáciách,
- nadobudol spôsobilosti a praktické zručnosti bezpečného pohybu v cestnej premávke (chôdza, jazda na bicykli...),
- pochopil význam technického stavu a údržby vozidiel pre bezpečnú jazdu v cestnej premávke a prakticky zvládol základné úlohy údržby bicykla,
- uvedomil si význam technických podmienok dopravy a zariadení ovplyvňujúcich bezpečnosť cestnej premávky.

Obsahovú náplň prierezovej témy Dopravná výchova uskutočňujeme v rámci učebného obsahu predmetov primárneho vzdelávania, predovšetkým v prvouke a vlastivede, v rámci nižšieho stredného vzdelávania najmä v predmete technika. Praktické zručnosti a spôsobilosti získavajú žiaci v bezpečných priestoroch okolia školy, či pri návšteve detského dopravného ihriska.

6.8 Ochrana života a zdravia (OZO)

Zámerom prierezovej témy Ochrana života a zdravia je viesť žiakov k ochrane svojho zdravia a života, tiež zdravia a života iných ľudí prostredníctvom teoretických a praktických poznatkov, zručností v sebaochrane, poskytovania pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života. Na veku primeranej úrovni integruje postoje, vedomosti a zručnosti žiakov zamerané

na zdravý životný štýl a ochranu života a zdravia v mimoriadnych a nepredvídateľných situáciách.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- rozpoznať nebezpečné situácie ohrozujúce život a zdravie;
- osvojil si praktické zručnosti v sebaochrane;
- pochopil dôležitosť poskytnutia pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života;
- vedel vhodne zareagovať v prípade potreby poskytnutia prvej pomoci, na II. stupni vedel poskytnúť predlekársku prvú pomoc,
- osvojil si základné činnosti súvisiace s pohybom a pobytom v prírode, na II. stupni orientoval sa pri pohybe a pobyte v prírode,
- rozvíjal svoju telesnú zdatnosť a pohybovú výkonnosť v prírodných podmienkach, na II. stupni cieľavedome rozvíjal svoju telesnú zdatnosť a odolnosť organizmu na fyzickú a psychickú záťaž v náročných životných situáciách.

Na I. stupni sa realizuje prostredníctvom vyučovacích predmetov telesná a športová výchova, prvouka, prírodoveda, vlastiveda, výtvarná výchova, ako aj samostatnou organizačnou formou vyučovania – didaktickými hrami. Didaktické hry sa uskutočňujú v každom ročníku I. stupňa jedenkrát ročne, spravidla na jar, v trvaní 4 hodín a slúžia na praktické osvojenie si a overenie učiva. Pred realizáciou didaktických hier vykonávame deň prípravy z teoretickej časti učiva - v rozsahu 4 hodín.

Na II. stupni sa táto prierezová téma realizuje v rámci vyučovacích predmetov telesná a športová výchova, biológia, ako aj samostatnou organizačnou formou vyučovania – účelových cvičení. Účelové cvičenia sa realizujú dva razy do roka v trvaní 5 hodín, spravidla na jeseň a jar. Pred realizáciou účelových cvičení vykonávame deň prípravy z teoretickej časti učiva v rozsahu 3 - 5 hodín podľa náročnosti obsahu a organizácie plánovaného ÚC. Jarnú časť praktickej časti účelových cvičení na II. stupni realizujeme spravidla formou branného preteku, v rámci ktorého žiaci rozdelení do družstiev súťažia v plnení praktických úloh na jednotlivých stanovištiach, v písaní vedomostného testu a žiaci 7.-9. ročníka v streľbe zo vzduchovky. Obsah prierezovej témy Ochrana človeka a zdravia je rozdelený do troch tematických celkov, v rámci ktorých žiaci získavajú nielen teoretické vedomosti ale i praktické zručnosti:

I. Riešenie mimoriadnych situácií - civilná ochrana

- poznávať a všeobecne charakterizovať svoju obec,
- rozlišovať druhy mimoriadnych udalostí, poznať možnosti ich vzniku, zdroje ohrozenia vzhľadom na polohu školy,
- poznať varovné signály, povinnosti a činnosti žiakov pri vyhlásení signálov,
- vedieť opatrenia na ochranu životov, zdravia a majetku pri vzniku mimoriadnej udalosti,
- poznať a vedieť používať prostriedky individuálnej ochrany,
- charakterizovať evakuáciu, poznať obsah evakuačnej batožiny, činnosť pri evakuácii,
- poznať základné druhy horľavín, nebezpečenstvo manipulácie s horľavinami a ich následky, pravidlá správania sa v prípade ohrozenia požiarom,
- poznať nebezpečné (zdraviu škodlivé) látky, možnosti ich výskytu v okolí školy, predlekársku pomoc v prípade zasiahnutia organizmu zdraviu škodlivými látkami,

- vedieť zásady ochrany pred účinkami zbraní hromadného ničenia.

II. Zdravotná príprava

- chápať význam poskytnutia prvej pomoci, význam symbolu Červený kríž,
- poznať všeobecné zásady poskytnutia prvej pomoci,
- poznať vybavenie domácej lekárničky a jej využitie, typy obvazov, improvizované prostriedky k poskytnutiu prvej pomoci,
- poznať nebezpečenstvo svojvoľného použitia liekov,
- osvojiť si základné pravidlá starostlivosti o zdravie a prevencie pred ochorením,
- poznať základné životné funkcie ľudského organizmu a ich význam,
- ovládať zásady poskytovania prvej pomoci pri jednoduchých poraneniach a vedieť ich uplatniť, ovládať základné obvazové techniky,
- vedieť poskytnúť prvú pomoc pri stavoch ohrozujúcich život - krvácanie, zastavenie dýchania, strata vedomia a šok,
- poznať postup pri poskytovaní prvej pomoci pri hromadnom nešťastí, poranení elektrickým prúdom, popáleninách, úpaloch, podchladení a otravách.

III. Pohyb a pobyt v prírode

- orientovať sa v mieste školy a jej okolí,
- poznať okolie obce, chránené územia, významné objekty a prírodné útvary,
- poznať hlavné a vedľajšie svetové strany, hranice Slovenskej republiky,
- orientovať sa v teréne podľa prírodných úkazov, buzoly, určovať azimut,
- chápať význam vody v prírode, čistého ovzdušia pre človeka a prírodu, význam ich ochrany,
- poznať a uplatňovať zásady správneho a bezpečného správania sa v prírode,
- poznať značenie turistických chodníkov, základné zásady pri táborení v prírode,
- vedieť vykonávať základné úkony práce s mapou - určovanie svetových strán podľa mapy,
- čítanie z mapy podľa farieb a základných topografických značiek, určovanie nadmorských
- výšok a jednoduchý odhad krátkych vzdialeností,
- vedieť zhotoviť jednoduchý náčrt pochodu, postupovať podľa neho,
- poznať pravidlá preventívnej ochrany proti blesku a prívalu vody.

Ďalšou formou rozvíjania tejto prierezovej témy sú praktické ukážky záchranárskych prác záchrannej služby, návšteva požiarneho zboru, prednášky ochranárov prírody, výchovno-vzdelávacie interaktívne programy k vybraným témam OZO, ktoré realizujeme tak, aby ich žiaci absolvovali jedenkrát počas primárneho a jedenkrát počas nižšieho stredného vzdelávania. Každoročne sa žiaci pripravujú a úspešne reprezentujú školu na súťaži „Mladí záchranári CO“.

6.9 Globálna výchova (GLB)

Globalizácia je kľúčovým pojmom, ale i realitou 21. storočia. V súčasnom období, najmä v spojení s utečeneckou krízou v Európe, máme o to viac osobitnú príležitosť na vnímanie globálneho charakteru sveta. Je žiadúce, aby sa globálna dimenzia premietla i do výchovy a vzdelávania.

Cieľom globálnej výchovy je:

- zvyšovať povedomie žiakov o globálnych témach (chudoba, hlad, choroby, prepojenosť rozvojových a rozvinutých krajín, význam vzdelávania, ľudské práva, demokracia, mier, klimatické zmeny, ochrana životného prostredia, našej planéty, zachovanie pôvodných ekosystémov, odlesňovanie, vymieranie rastlinných a živočíšnych druhov, a pod.),
- dať žiakom príležitosť uvažovať o tom, že ľudia a krajiny sveta sú čím ďalej tým viac prepojené v rôznych oblastiach – pri výrobe, vo vede, umení, športe, ale aj v ochrane života a sveta pred ekologickými a politickými katastrofami,
- formovať u žiakov postoje, ktoré akceptujú potrebu prispieť k väčšej sociálnej spravodlivosti, interkultúrnemu dialógu, prevencii konfliktov a k mieru,
- napomôcť žiakom spoznávať a porozumieť iným kultúram,
- rozvíjať u žiakov univerzálne ľudské hodnoty, solidaritu a empatiu,
- prispieť k odstráneniu možných obáv z nového alebo nepoznaného, ktoré globalizácia prináša do našich životov,
- naučiť žiakov rozpoznávať globálne procesy, lepšie porozumieť svetu okolo nás a učiť sa myslieť ako budúci globálne angažovaní, resp. zodpovední občania.

Globálne vzdelávanie realizujeme:

- v rámci učebných osnov jednotlivých predmetov, najmä slovenský jazyk, prvouka, prírodoveda, dejepis, občianska výchova, biológia, geografia,
- prostredníctvom aktivít projektov „Zelená škola“, „Škola priateľská deťom“, „Škola podporujúca zdravie“,
- rovesníckym vzdelávaním (nástenky, relácie v školskom rozhlase, prezentácie,...),
- organizovaním besied.

6.10 Čitateľská gramotnosť (CGT)

Čitateľská gramotnosť je charakterizovaná ako „schopnosť porozumieť písanému textu, premýšľať o ňom a používať ho na dosiahnutie vlastných cieľov, na rozvíjanie vlastných vedomostí a potenciálu a na aktívnu účasť v spoločnosti“. Čitateľská gramotnosť je základná kompetencia, bez ktorej nemožno dosahovať ďalšie kompetencie. Prelína sa s ďalšími oblasťami gramotnosti (prírodovedná, matematická, informačná, sociálna a ďalšie), preto je jej rozvoj veľmi dôležitý pri získavaní vedomostí, osvojovaní zručností, rozvíjaní schopností v ďalších vzdelávacích oblastiach.

Čitateľská gramotnosť je univerzálna technika, ktorá robí žiaka schopným nielen prečítať slová, vety a celé texty, ale aj pochopiť prečítané a ďalej s obsahom a získanými informáciami pracovať.

Cieľom rozvíjania čitateľskej gramotnosti je dosiahnuť u žiakov:

- plynulosť a dobrú techniku čítania,
- aktívnu slovnú zásobu,
- schopnosť porozumieť čítanému textu,
- schopnosť identifikovať informácie v texte, interpretovať informácie,

- schopnosť reprodukovať text, zapamätať si myšlienky textu,
- schopnosť kriticky analyzovať a hodnotiť prečítané, dedukovať na základe textu, utvoriť si úsudok,
- schopnosť logicky spájať súvislosti, vyvodiť hlavné myšlienky, poučenia, závery,
- schopnosť konštruovať myšlienky nad rámec textu a spájať ich v kontexte s predošlými poznatkami a vedomosťami,
- pozitívny vzťah k čítaniu a vnútornú potrebu čítať,
- čitateľské zvyklosti a postoje podporujúce celoživotné vzdelávanie.

Rozvíjanie čitateľskej gramotnosti realizujeme vo väčšine vyučovacích predmetov v rámci práce s textom ako súčasťou aktívneho učenia sa žiakov, hlasného čítania, tichého čítania, vzájomného čítania / vo dvojiciach, v skupine/, odpovedí na otázky k textu, tvorby otázok k textu, rozprávania jeden druhému o prečítanom, napísania krátkej vlastnej reakcie na prečítané, dramatizácie prečítaného, tvorby projektov a prezentácií o prečítanom a pod.

Podľa učiva a edukačných cieľov vyberáme ako zdroj informácií nie len texty z učebníc, ale aj texty z rôznych iných zdrojov ako sú encyklopédie, krásna literatúra, časopisy, tlač, pracovné listy súvisiace s preberaným učivom, úlohy z celoslovenských testovaní, uvoľnené úlohy PISA a pod.

Ďalšími formami a prostriedkami, ktorými prispievame k rozvíjaniu čitateľskej gramotnosti sú:

- projektové dni: Európsky deň jazykov, Medzinárodný deň školských knižníc, Deň zdravej výživy, Záložka do knihy spája školy, Noc s literatúrou, Literárna čajovňa, ...
- školské kolá súťaží: Hviezdoslavov Kubín, Šalienský Maťko, Olympiáda zo SJL, Knižný Všedkovedko, ...
- zapájanie sa do literárno-tvorivých súťaží: Najkrajší list, Tvoríme vlastnú knihu, Detská rozprávková Žilina, Prečo mám rád slovenčinu, Prečo mám rád Slovensko, ...
- školské aktivity: Čitateľský maratón, Živá reťaz z kníh, Burza kníh, Starší žiaci čítajú mladším, Mladší žiaci čítajú škôlkárom, ...
- príprava programu, moderovanie programu pri príležitosti mimoškolských podujatí: besiedka pre starých rodičov, imatrikulácie prvákov, Mikuláš v škole, vianočná besiedka, besiedka ku Dňu matiek, Škola má talent, ...
- tvorba príspevkov do školskej ročenky,
- príprava relácií do školského rozhlasu,
- návšteva obecnej, krajskej knižnice,
- školská Knihobúdka,
- tvorba prezentácií k rôznym témam, besedy, kvízy,
- krúžky záujmovej činnosti (Mediálny krúžok, Divadelný krúžok),
- materiály a aktivity projektu zo ŠFEÚ „S funkčnou gramotnosťou ke lepším vzdelávacím výsledkom a k lepšiemu uplatneniu v živote“ .

6.11 Finančná gramotnosť (FIG)

Finančná gramotnosť je schopnosť využívať poznatky, zručnosti a skúsenosti na efektívne riadenie vlastných finančných zdrojov s cieľom zaistiť celoživotné finančné zabezpečenie seba a svojej domácnosti. Finančná gramotnosť nie je absolútnym stavom, je to kontinuum schopností, ktoré sú podmienené premennými ako vek, rodina, kultúra či miesto bydliska. Finančná gramotnosť je označením pre stav neustáleho vývoja, ktorý umožňuje každému jednotlivcovi efektívne reagovať na nové osobné udalosti a neustále meniace sa ekonomické prostredie.

Cieľom rozvíjania finančnej gramotnosti je prostredníctvom vhodných foriem a metód realizovania tém Národného štandardu finančnej gramotnosti:

Človek vo sfére peňazí

Finančná zodpovednosť a prijímanie rozhodnutí

Zabezpečenie peňazí pre uspokojovanie životných potrieb - príjem a práca

Plánovanie a hospodárenie s peniazmi

Úver a dlh

Sporenie a investovanie

Riadenie rizika a poistenie

dosiahnuť u žiakov získanie potrebných kompetencií (vybrané poznatky, zručnosti a skúsenosti) z oblasti finančnej gramotnosti:

- *posúdenie významu trvalých životných hodnôt, zváženie vplyvu peňazí na ich zachovávanie a na základe toho vybrať a stanovenie životných priorít a východísk zabezpečenia životných potrieb,*
- *používanie spoľahlivých informácií a rozhodovacích procesov v osobných financiách,*
- *porozumenie a orientovanie sa v zabezpečovaní životných potrieb jednotlivca a rodiny,*
- *vyhodnotenie vzťahu práce a osobného príjmu,*
- *organizovanie osobných financií a používanie rozpočtu na riadenie hotovosti,*
- *udržanie výhodnosti, požičiavanie za priaznivých podmienok a zvládanie dlhu,*
- *aplikácia rôznych investičných stratégií, ktoré sú v súlade s osobnými cieľmi,*
- *používanie primeraných stratégií riadenia rizík,*

ktoré sa prejavia v schopnosti aplikovať nadobudnuté vedomosti a zručnosti pri každodenných finančných rozhodnutiach a činnostiach.

Na I. stupni

V rámci témy: **Človek vo sfére peňazí** získajú žiaci schopnosti:

Vyhodnotiť trvalé životné hodnoty a osvojiť si vzťah medzi životnými potrebami a financiami ako prostriedku ich zabezpečenia:

- *pomenovať základné ľudské potreby a základné ľudské hodnoty,*
- *opísať postavenie členov rodiny pri zabezpečovaní životných potrieb.*

Pochopia vzťah ľudská práca – peniaze a etickú súvislosť medzi bohatstvom a chudobou:

- *zhodnotiť svoje vlastné skúsenosti s prácami v domácnosti,*
- *rozlíšiť na príkladoch zo svojho okolia, čo znamená byť bohatý alebo chudobný.*

Osvoja si, čo znamená žiť hospodárne:

- *uviesť príklady hospodárneho zaobchádzania s vecami, hospodárneho správania sa vo*

svojom okolí - domácnosti, škole, obci .

V rámci témy: **Finančná zodpovednosť a prijímanie rozhodnutí** získajú žiaci schopnosti:

Prevziať zodpovednosť za osobné finančné rozhodnutia:

- uviesť príklady finančných rozhodnutí a ich možných dôsledkov.

Nájsť a vyhodnotiť informácie z rôznych zdrojov:

- uviesť príklady, prečo sa oplatí jednotlivcovi byť dobre finančne informovaný,
- opísať zdroje finančných informácií.

Posúdiť význam boja proti korupcii, ochrany proti praniu špinavých peňazí a ochrany finančných záujmov EÚ:

- navrhnúť spôsoby riešenia situácií, v ktorých sa stretli s klamstvom, podvodom, nečestným správaním.

Prijímať finančné rozhodnutia zvažovaním alternatív a dôsledkov:

- zoradiť osobné želania/potreby podľa ich dôležitosti.
- stanoviť si merateľné krátkodobé finančné ciele.

Určiť rôzne spôsoby komunikácie o finančných záležitostiach:

- uviesť jednoduché príklady, ako sa môžu osobné informácie dostať k nepovolným osobám,
- opísať možné dôsledky odhalenia vybraných osobných informácií.

Stručne zhrnúť hlavné nástroje na ochranu spotrebiteľov.

- uviesť príklady možností na vrátenie výrobkov v miestnych obchodoch,
- jednoducho opísať základné práva spotrebiteľov.

V rámci témy: **Zabezpečenie peňazí pre uspokojovanie životných potrieb – príjem a práca** získajú žiaci schopnosti:

Poznať a harmonizovať osobné, rodinné, spoločenské potreby:

- pomenovať osobné a rodinné potreby.

Zhodnotiť vzdelanostné a pracovné predpoklady z hľadiska uspokojovania životných potrieb a základné otázky úspešnosti vo finančnej oblasti:

- opísať vzťah povolanie – zamestnanie,
- vysvetliť príklady úspešnosti a neúspešnosti človeka v živote vo všeobecnosti.

Identifikovať zdroje osobných príjmov:

- opísať svoju predstavu, čo sú osobné príjmy človeka.

V rámci témy: **Plánovanie a hospodárenie s peniazmi** získajú žiaci schopnosti:

Vypracovať osobný finančný plán:

- roztriediť výdavky na domácnosť a príjmy v domácnosti.

Popísať spôsob používania rôznych metód platenia:

- opísať, za čo všetko rodičia v domácnosti platia,
- vysvetliť používanie peňazí v bežných situáciách (hotovostná a bezhotovostná forma peňazí), uviesť príklady použitia hotovostného a bezhotovostného platobného styku,
- vyhľadať trendy bezhotovostných operácií.

Uplatniť spotrebiteľské zručnosti pri zodpovednom rozhodovaní o nákupe:

- porovnať ceny rovnakého výrobku v dvoch rôznych obchodoch,
- uplatniť zodpovedné rozhodovanie, primerané osobnému veku, pri nákupe.

Zvážiť príspevky na darcovstvo a filantropiu:

- opísať na jednoduchých príkladoch význam vzájomnej pomoci a charitatívnych aktivít.

V rámci témy: **Úver a dlh** získajú žiaci schopnosti:

Identifikovať náklady a prínosy jednotlivých typov úverov:

- vymedziť situácie, kedy si človek predmety nakupuje a kedy si ich požičiava,

- zdôvodniť voľbu nákupu alebo požičania si predmetu.

Zhodnotiť spôsoby, ako sa vyhnúť problémom so zdlžením alebo ako ich zvládnuť:

- porozprávať o tom, čo môže nastať pri požičiavaní si cenných predmetov alebo peňazí,
- opísať, aké vlastnosti by mal mať človek, ktorý si požičiava obľúbenú osobnú vec,
- opísať postup, ako si môže človek opätovne získať dôveru požičiavajúceho, ak stratil alebo poškodil požičanú vec,
- mať základné informácie o jednotlivých druhoch spotrebiteľských úverov,
- vysvetliť, že peniaze sa dajú požičať vo finančných inštitúciách.

V rámci témy: **Sporenie a investovanie** získajú žiaci schopnosti:

Diskutovať o tom, ako sporenie prispieva k finančnej prosperite:

- opísať svoju predstavu o tom, ako človek môže sporiť.

Vysvetliť, akým spôsobom investovanie zhodnocuje majetok a pomáha pri plnení finančných cieľov:

- uviesť svoju predstavu o tom, čo je možné považovať za investíciu - zamerať sa aj na nemateriálnu stránku.

V rámci témy: **Riadenie rizika a poistenie** získajú žiaci schopnosti:

Vysvetliť pojem riziko a pojem poistenie:

- uviesť príklady rizík, ktorým môžu čeliť jednotlivci a domácnosti.

Charakterizovať verejné poistenie a vysvetliť rozdiel medzi verejným a súkromným (komerčným) poistením:

- vysvetliť, prečo sa ľudia potrebujú poistiť,
- na jednoduchých príkladoch názorne ukázať, ako poistenie funguje.

Na II. stupni

V rámci témy: **Človek vo sfére peňazí** získajú žiaci schopnosti:

Vyhodnotiť trvalé životné hodnoty a osvojiť si vzťah medzi životnými potrebami a financiami ako prostriedku ich zabezpečenia:

- vysvetliť vzťah medzi zachovávaním trvalých životných hodnôt a uspokojovaním životných potrieb,
- vysvetliť na konkrétnych príkladoch funkciu peňazí ako prostriedku na zabezpečenie životných potrieb.

Pochopiť vzťah ľudská práca – peniaze a etickú súvislosť medzi bohatstvom a chudobou:

- vysvetliť vzťah ľudská práca – peniaze,
- demonštrovať na príkladoch rôzne pohľady na bohatstvo a chudobu - z pohľadu ľudskej práce a peňazí .

Osvojiť si, čo znamená žiť hospodárne:

- prijímať finančné rozhodnutia na základe svojich reálnych možností.

V rámci témy: **Finančná zodpovednosť a prijímanie rozhodnutí** získajú žiaci schopnosti:

Prevziať zodpovednosť za osobné finančné rozhodnutia:

- uviesť príklady, ako byť finančne zodpovedným mladým človekom,
- argumentovať na príkladoch úspešných jednotlivcov plánovanie vlastnej profesijnej cesty.

Nájsť a vyhodnotiť informácie z rôznych zdrojov:

- uviesť silné a slabé stránky internetových a tlačových zdrojov informácií o produktoch,
- opísať základné typy bankových produktov.

Posúdiť význam boja proti korupcii, ochrany proti praniu špinavých peňazí a ochrany finančných záujmov EÚ:

- vymedziť korupciu ako porušenie zákona (trestný čin),

- vysvetliť pojem pranie špinavých peňazí,
- uviesť príklady podvodov súvisiacich so zneužívaním verejných zdrojov.

Prijímať finančné rozhodnutia zvažovaním alternatív a dôsledkov:

- zoradiť osobné finančné ciele podľa ich priority,
- zhodnotiť dôsledky finančného rozhodnutia,
- stanoviť si kroky na dosiahnutie krátkodobých finančných cieľov.

Určiť rôzne spôsoby komunikácie o finančných záležitostiach:

- vysvetliť možnosti úniku dôležitých osobných informácií,
- zhodnotiť dôsledky zneužitia osobných informácií,
- vysvetliť, ako komunikácia o finančne významných záležitostiach môže pomôcť predchádzať konfliktom (finančná inštitúcia, klient).

Stručne zhrnúť hlavné nástroje na ochranu spotrebiteľov:

- vyhľadať informácie o právach spotrebiteľov vrátane nároku na reklamáciu,
- charakterizovať pojem finanční spotrebiteľia,
- uviesť príklady klamlivých alebo zavádzajúcich obchodných praktík, ktoré zakazuje zákon o ochrane spotrebiteľov,
- uviesť príklady falšovaných tovarov (fejkov).

V rámci témy: **Zabezpečenie peňazí pre uspokojovanie životných potrieb – príjem a práca** získajú žiaci schopnosti:

Poznať a harmonizovať osobné, rodinné, spoločenské potreby:

- vysvetliť vzájomné vzťahy medzi životnými potrebami jednotlivca a rodiny,
- vysvetliť, kedy šetriť a kedy si požičiavať (rozdiel medzi úsporami a pôžičkou).

Zhodnotiť vzdelanostné a pracovné predpoklady z hľadiska uspokojovania životných potrieb a základné otázky úspešnosti vo finančnej oblasti:

- identifikovať internetové a tlačové zdroje informácií o pracovných miestach, kariére a podnikaní,
- porovnať osobné zručnosti a záujmy s rôznymi kariérnymi možnosťami,
- uviesť príklad úspešných jedincov v ekonomickej oblasti.

Identifikovať zdroje osobných príjmov:

- vysvetliť pojem mzda - hrubá, čistá,
- uviesť príklady zdrojov príjmu iných než mzda (napr. dar, provízia a zisk, peňažný príjem domácnosti, štátna sociálna podpora).

V rámci témy: **Plánovanie a hospodárenie s peniazmi** získajú žiaci schopnosti:

Kompetencie - nadobudnuté schopnosti:

Vypracovať osobný finančný plán:

- vypracovať denník osobných príjmov a výdavkov,
- rozlíšiť pravidelné a nepravidelné príjmy a výdavky ,
- opísať spôsob rozdelenia finančnej čiastky pripadajúcej na týždeň medzi jednotlivé finančné ciele - míňanie, sporenie a spoluúčasť,
- diskutovať o prvkoch osobného rozpočtu, (príjmy, výdavky a úspory),
- zostaviť rozpočet domácnosti,
- poznať typy rozpočtov a ich odlišnosti (vyrovnaný, schodkový, prebytkový) na úrovni rodiny,
- vypočítať percentuálny podiel pripadajúci na hlavné kategórie výdavkov v rámci mesačného rodinného rozpočtu,
- charakterizovať hlavné prvky jednoduchého závetu.

Popísať spôsob používania rôznych metód platenia:

- charakterizovať rôzne typy miestnych finančných inštitúcií,
- opísať moderné spôsoby platenia,
- rozlíšiť platobné karty podľa funkcie (debetné, kreditné), podľa technológie (s magnetickým prúžkom a čipom) a podľa spôsobu prevedenia (embosované, neembosované, virtuálne),
- nájsť informácie z internetu o rôznych virtuálnych menách,
- charakterizovať funkciu elektropeňažných inštitúcií,
- uviesť príklady použitia hotovostného a bezhotovostného platobného styku,
- vyhľadať trendy bezhotovostných operácií.

Uplatniť spotrebiteľské zručnosti pri zodpovednom rozhodovaní o nákupe:

- opísať tvorbu ceny ako súčasť nákladov, zisku, DPH,
- zhodnotiť vplyv ponuky a dopytu na tvorbu ceny a jej zmeny,
- uviesť príklady ako vonkajšie činitele (napr. marketing alebo reklamné techniky) môžu u rozličných jedincov ovplyvniť rozhodnutie, na čo minúť peniaze,
- opísať spôsob rozhodovania pri sporení a míňaní finančných prostriedkov,
- kriticky zhodnotiť informácie poskytované reklamou.

Vysvetliť daňový a odvodový systém:

- vysvetliť rozdiel medzi daňou z pridanej hodnoty a daňou z príjmu,
- uviesť príklady, ako štát využíva príjmy z daní,
- použiť internetovú kalkulačku na výpočet výšky čistej mzdy.

Zvážiť príspevky na darcovstvo a filantropiu:

- analyzovať súvislosť filantropie s osobným rozpočtom,
- opísať možnosti účasti na charitatívnych aktivitách.

V rámci témy: **Úver a dlh** získajú žiaci schopnosti:

Identifikovať náklady a prínosy jednotlivých typov úverov:

- zhodnotiť výhody a nevýhody využívania úveru,
- aplikovať na príkladoch jednoduché úročenie,
- identifikovať platený a prijatý úrok,
- vysvetliť, prečo je používanie kreditnej karty určitou formou pôžičky,
- analyzovať možnosti získavania finančných prostriedkov cez bankové a nebankové subjekty a význam nákupov na úver.

Zhodnotiť spôsoby, ako sa vyhnúť problémom so zdĺžením alebo ako ich zvládnuť:

- vysvetliť rozdiel medzi bankovými a nebankovými subjektmi,
- uviesť príklady legálnych a nelegálnych postupov pri vymáhaní dlhov,
- zhodnotiť význam úverovej histórie a budovanie pozitívnej úverovej histórie.

Mať základné informácie o jednotlivých druhoch spotrebiteľských úverov:

- uviesť príklady spotrebiteľských úverov a ich poskytovateľov,
- identifikovať rôzne druhy úverov a ich zabezpečenie.

V rámci témy: **Sporenie a investovanie** získajú žiaci schopnosti:

Diskutovať o tom, ako sporenie prispieva k finančnej prosperite:

- uviesť príklady, ako sporenie môže zlepšiť finančnú prosperitu,
- opísať pozitívne a negatívne stránky sporenia na krátkodobé a strednodobé ciele,
- vysvetliť hodnotu a význam „núdzového fondu“,
- vysvetliť, prečo je sporenie základným predpokladom pre investovanie,

Vysvetliť, akým spôsobom investovanie zhodnocuje majetok a pomáha pri plnení finančných cieľov:

- vysvetliť, ako sa môže meniť hodnota investície.

Zhodnotiť investičné alternatívy:

- uviesť príklad investície, ktorá umožňuje rýchly a jednoduchý prístup k finančným prostriedkom,
- uviesť spôsoby využitia voľných finančných prostriedkov (sporenie, produkty so štátnym príspevkom, nehnuteľnosti).

Vysvetliť spôsob regulácie a dohľadu nad finančnými trhmi:

- opísať úlohu Fondu ochrany vkladov,
- opísať rozdiel medzi pobočkou zahraničnej banky a dcérskou spoločnosťou.

V rámci témy: **Riadenie rizika a poistenie** získajú žiaci schopnosti:

Vysvetliť pojem riziko a pojem poistenie:

- popísať spôsoby, akými by sa dali znížiť rôzne druhy rizík alebo ako by sa im dalo úplne vyhnúť,
- diskutovať o vzťahu medzi rizikom a poistením.,
- uviesť základné druhy poistenia (životné a neživotné).

Charakterizovať verejné poistenie a vysvetliť rozdiel medzi verejným a súkromným (komerčným) poistením:

- vysvetliť základný účel verejného poistenia,
- charakterizovať zdravotné poistenie, sociálne poistenie a v rámci neho predovšetkým nemocenské poistenie, dôchodkové poistenie, úrazové poistenie a poistenie v nezamestnanosti.

Charakterizovať komerčné poistenie:

- vysvetliť podstatu a význam poistenia,
- rozoznať jednotlivé hlavné typy poistenia motorových vozidiel,
- uviesť príklady, na ktoré sa vzťahuje havarijné poistenie vozidla a povinné zmluvné poistenie vozidla,
- vysvetliť rozdiel medzi poistením bytu, resp. domu a poistením jeho zariadenia.

Finančnú gramotnosť realizujeme:

- predovšetkým implementáciou cieľov a obsahu do jednotlivých predmetov, v súlade s možnosťami jednotlivých predmetov tak, aby vyučovanie bolo pre žiakov zaujímavé a blízke reálnemu životu,
- využívaním dostupných interaktívnych výukových programov,
- realizáciou projektových dní (dva za školský rok) na vybrané témy s uplatnením integrovaného vyučovania a modelovaním reálnych situácií (napr. Deň eura, Plánujeme školský výlet, Na návšteve európskych krajín mimo Eurozóny, ...),
- využívaním materiálov a realizáciou aktivít z projektu zo ŠFEÚ „S funkčnou gramotnosťou ke lepším vzdelávacím výsledkom a k lepšiemu uplatneniu v živote“ .

7. Vzdelávacie oblasti a učebné osnovy predmetov .

Učebné osnovy pre jednotlivé predmety ISCED I. a ISCED II. tvoria vlastný didaktický program vzdelávania pre každý predmet. Vychádzajú zo Štátneho vzdelávacieho programu a reflektujú profil absolventa a zameranie školy.

Obsahujú:

- učebný plán predmetu pre daný stupeň vzdelania,
- charakteristiku predmetu - jeho význam v obsahu vzdelávania,
- ciele predmetu - vzhľadom na profil absolventa a zameranie školy,
- obsahový štandard - témy, prostredníctvom ktorých rozvíjame obsah vzdelávania,
- výkonový štandard - požiadavky na výstup,
- prierezové témy uplatňované v predmete,
- hodnotenie – portfólio žiaka.

7.1 Vzdelávacia oblasť: **JAZYK A KOMUNIKÁCIA**

7.1.1 Predmet: **SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA**

Učebný plán:

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník
ŠVP	9	8	7	7
ŠkVP	0	1	1	1
Spolu	9	9	8	8

Charakteristika vyučovacieho predmetu

Učebný predmet slovenský jazyk a literatúra má vo vzdelávaní nezastupiteľné miesto. Je základným prostriedkom pre nadobúdanie kultúrnej gramotnosti žiaka, jeho kľúčových kompetencií. Umožňuje porozumenie a osvojenie si poznatkov vo všetkých vzdelávacích oblastiach. Z tohto dôvodu má v systéme primárneho vzdelávania kľúčové, centrálné postavenie. Spôsobilosti, ktoré žiak v rámci tohto učebného predmetu nadobudne, majú zásadný vplyv na jeho vzdelávanie aj v ďalších vzdelávacích oblastiach, učebných predmetoch. Kvalita spôsobilostí používať materinský jazyk zásadne ovplyvňuje aj komunikáciu žiaka s jeho okolím, vytváranie vzťahov s inými ľuďmi a formuje zaradenie žiaka do spoločnosti.

Cieľom výučby slovenského jazyka na primárnom stupni vzdelávania je naučiť spisovný jazyk na takej úrovni, aby ho žiaci vedeli používať v praktickom živote. Používanie jazyka vnímame ako komplexné využívanie všetkých komunikačných zručností - rozprávania, písania, čítania a počúvania.

Ciele predmetu

Základným cieľom výučby slovenského jazyka a literatúry **v prvom ročníku** je osvojenie si kódu grafického zápisu reči, naučiť žiakov písať a čítať. Pre jednotlivé zložky učebného predmetu slovenský jazyk a literatúra môžeme pre tento ročník formulovať nasledovné špecifiká:

Jazyková a slohová zložka - žiaci sa oboznamujú s grafickým zápisom reči a postupne si osvojujú schopnosť čítať a písať. Väčší dôraz sa kladie nielen na schopnosť prepísať a odpísať texty, ale aj na samostatné tvorivé písanie. Produktívne činnosti súvisiace s písaním zaraďujeme postupne s ohľadom na individuálne schopnosti žiakov. Žiaci sa oboznamujú len s obmedzeným množstvom gramatických a pravopisných pravidiel, napr. žiak rozlišuje vety podľa začiatku a ukončenia, vety prečíta so správnou intonáciou. V slohovej zložke dbáme na to, aby žiaci ústne komunicovali, primerane si rozvíjali slovnú zásobu a maximálne využívali zaužívané konvencie.

Čítanie a literárna výchova - žiaci si osvojujú schopnosť čítať, neskôr čítať s porozumením. Pri čítaní literárnych textov si postupne uvedomujú ich estetické hodnoty.

V prvom ročníku systematicky podporujeme rozvoj všetkých komunikačných zručností. Sústreďujeme sa predovšetkým na:

Rozprávanie: žiaci si rozširujú aktívnu slovnú zásobu, primerane používajú komunikačné konvencie. Zdokonaľujú svoj ústny prejav rozprávaním krátkych príbehov. Okrem obsahovej stránky ústnych prejavov vyžadujeme od nich aj správnu výslovnosť.

Počúvanie: žiaci si uvedomujú, že počúvanie je neoddeliteľnou súčasťou vzájomnej komunikácie. Počúvajú svojho komunikačného partnera (žiaka, učiteľa, inú osobu) a získané informácie využívajú v následnej komunikácii.

Čítanie: zručnosť čítať žiaci nadobúdajú postupne. Základnou požiadavkou je dosiahnutie určitej úrovne kvality techniky čítania. Postupne na základe individuálnych schopností žiakov vyžadujeme aj čítanie s porozumením.

Písanie: základnou požiadavkou získania primeranej zručnosti písania žiakov je zapamätať si všetky tvary tlačených aj písaných písmen, odpísať a prepísať text.

Obsah učiva v 1. ročníku členíme do troch období: *prípravné, slabikárové a čítankové.*

Špecifickým cieľom výučby spisovného jazyka **v druhom ročníku** je osvojenie si prvotných princípov jazykového systému. Žiaci sa začínajú oboznamovať s gramatickými a jazykovými pravidlami. Výrazne sa zdokonaľujú v technike čítania a písania, ako aj v čítaní s porozumením. Oboznamujú sa so samostatnou tvorbou textu. Jednotlivé zložky učebného predmetu slovenský jazyk a literatúra majú v tomto ročníku nasledovné špecifiká:

Jazyková a slohová zložka - žiaci si začínajú osvojovať teoretické vedomosti o jazykových pravidlách a systéme jazyka. Uplatňujú jazykové pravidlá v písomnom prejave, nielen pri odpise a prepise, ale tiež pri veku primeranej jazykovej analýze textu. Dbajú na rozvoj komunikačných kompetencií a kladú dôraz na hovorenú reč.

Čítanie a literárna výchova - žiaci sa zdokonaľujú v technike čítania, zapamätajú si určené literárne pojmy, vnímajú estetickú stránku literárneho diela. Na primeranej úrovni uskutočňujú obsahovú analýzu textu, čítajú s porozumením, identifikujú informácie uvedené priamo v texte. V druhom ročníku systematicky podporujeme u žiakov rozvoj všetkých komunikačných zručností. Sústreďujeme sa predovšetkým na:

Rozprávanie: - zautomatizovanie primeraného používania komunikačných konvencií. Zdokonaľovanie spôsobilosti samostatného rozprávania a rozprávania podľa predlohy. Žiaci postupne nadobúdajú skúsenosti pri ústnej prezentácii výsledkov svojej práce a pri riešení rôznych úloh.

Počúvanie: žiaci sa zdokonaľujú v spôsobilosti počúvať partnera v rámci komunikácie. Nadobúdajú skúsenosti pri počúvaní spolužiakov pri ich prezentáciách, vedú reprodukovať počuté informácie. Od žiakov vyžadujeme porozumenie inštrukciám učiteľa pri riešení úloh. *Čítanie:* žiaci sa zdokonaľujú v technike čítania a v porozumení čítaného textu. Vyžadujeme od nich reprodukovanie informácií, ktoré sú uvedené v texte priamo podľa otázky formulovanej učiteľom. Pri čítaní literárnych textov si žiaci uvedomujú podobnosť textov v niektorých ich charakteristikách. Na základe tejto podobnosti sa pokúsia vysvetliť význam literárnych pojmov.

Písanie: žiaci sa zdokonaľujú v písaní správnych tvarov všetkých písaných písmen. Postupne zvyšujeme požiadavky na písanie samostatných viet podľa zadania a na samostatnú tvorbu textov.

Špecifickým cieľom jazykového vyučovania **v treťom ročníku** je zvládnutie učiva, zameraného na pravopisné pravidlá. Žiaci získavajú základné poznatky o jazykovom systéme slovných druhov, zvlášť ohybných slovných druhov. Intenzívna pozornosť sa venuje práci s textom. Žiaci rozlišujú slohové útvary: rozprávanie, opis, oznámenie, správa a i. Zvyšujeme požiadavky na čítanie s porozumením a na samostatnú tvorbu textov podľa zadania. Jednotlivé zložky učebného predmetu slovenský jazyk a literatúra majú v tomto ročníku nasledovné špecifiká:

Jazyková a slohová zložka - osvojenie si základných pravopisných pravidiel a kľúčových pojmov o jazykovom systéme, slovných druhoch na elementárnej úrovni. Nadobudnutie spôsobilosti ústne prezentovať výsledky svojej práce, rozprávať podľa predlohy alebo zadania. Napísať krátke útvary podľa špecifického zamerania učiva.

Čítanie a literárna výchova - zdokonaľovanie techniky čítania, osvojenie si významu určených literárnych pojmov, estetické vnímanie literárneho diela, obsahová analýza textu na primeranej úrovni, čítanie s porozumením. Identifikácia informácií priamo uvedených v texte, formulovanie otázok k týmto informáciám a identifikovanie informácií uvedených v texte nepriamo.

Pre jednotlivé zložky učebného predmetu *slovenský jazyk a literatúra* môžeme v tomto ročníku formulovať nasledovné špecifiká:

Rozprávanie: žiaci dokážu rozprávať samostatne a podľa predlohy. Ústne prezentujú výsledky svojej práce pri riešení rôznych úloh.

Počúvanie: žiaci sa zdokonaľujú v spôsobilosti počúvať partnera v rámci komunikácie. Nadobúdajú skúsenosti pri počúvaní spolužiakov pri ich prezentáciách, vedia formulovať otázky k informáciám zadaným v prezentovanom texte. Od žiakov vyžadujeme, aby porozumeli nielen inštrukciám učiteľa pri riešení úlohy, ale aby nadobudli aj spôsobilosť vyžiadať si chýbajúce informácie.

Čítanie: žiaci sa zdokonaľujú v technike čítania a v porozumení čítaného textu. Vyžadujeme porozumenie informáciám, ktoré sú v texte uvedené nepriamo na základe otázky formulovanej učiteľom. Žiaci triedia texty podľa ich vlastností. *Písanie*: žiaci čitateľne prepisujú a odpisujú text. Samostatne tvoria krátke texty podľa zadania učiteľa.

Vo štvrtom ročníku sa systematizuje učivo z jazykového systému. K ohybným slovným druhom sa postupne pridávajú neohybné slovné druhy. Žiaci si osvojujú ďalšie pravidlá slovenského pravopisu. V priebehu celého školského roka intenzívne pracujú s textami, zameriavajú sa na porozumenie ich obsahu a pomenovanie ich základných vlastností. Zvyšujú sa požiadavky na kvalitu vytvorených textov v hovorenej aj písanej podobe. Pre jednotlivé zložky učebného predmetu *slovenský jazyk a literatúra* formulujeme nasledovné špecifiká:

Jazyková a slohová zložka - rozširovanie poznatkov o jazykovom systéme, slovných druhoch. V slohu sa zameriame na zautomatizovanie používania pravopisných pravidiel v písomnom prejave žiakov. Zdokonaľujeme u žiakov spôsobilosti vedieť ústne prezentovať výsledky svojej práce, rozprávať podľa zadania, predlohy a samostatne tvoriť písomne texty.

Čítanie a literárna výchova - u žiakov sa zameriame na zdokonaľovanie techniky čítania, osvojenie si významu ďalších určených literárnych pojmov, na estetické vnímanie literárneho diela a obsahovú analýzu textu na primeranej úrovni. Pri čítaní s porozumením žiaci identifikujú informácie uvedené v texte priamo aj nepriamo a formulujú otázky k týmto informáciám.

Pre jednotlivé zložky učebného predmetu *slovenský jazyk a literatúra* formulujeme nasledovné špecifiká:

Rozprávanie: žiaci disponujú spôsobilosťou samostatne rozprávať a rozprávať podľa predlohy. Ústne prezentujú výsledky svojej práce pri riešení rôznych úloh. Odpovedajú na otázky zamerané na prezentované informácie.

Počúvanie: žiaci sa zdokonaľujú v spôsobilosti počúvať partnera v rámci komunikácie. Nadobúdajú skúsenosti pri počúvaní spolužiakov pri ich prezentáciách, vedia formulovať otázky k prezentovanému textu. Snažia sa porozumieť inštrukcii učiteľa pri riešení úlohy a vedia si vyžiadať chýbajúce informácie. Formulujú inštrukcie k práci so spolužiakom, pri skupinovej práci.

Čítanie: žiaci sa zdokonaľujú v technike čítania, predovšetkým v porozumení čítaného textu a v technike čítania so správnou intonáciou a dôrazom na prednes. Vedia porozumieť informáciám, ktoré sú v texte uvedené priamo aj nepriamo podľa otázky formulovanej učiteľom.

Písanie: žiaci čitateľne prepisujú a odpisujú text. Samostatne píšú texty podľa zadania učiteľa.

Ďalšie ciele v rámci posilnenej časovej dotácie predmetu:

V 2.- 4. ročníku využijeme jednu hodinu týždenne nad rámec povinnej časovej dotácie na zvyšovanie kvality výkonov žiakov v jazykovej i literárnej zložke a to v oblasti:

- hlasného čítanie umeleckého a náučného textu,
- čítania s porozumením – analýzy čítaného textu,
- uplatňovania nadobudnutých vedomostí z pravopisu v písomnom prejave,
- umeleckého jazykového prejavu – vystupovanie s umeleckým textom.

Obsahový a výkonový štandard – 1. ročník

ŠVP + ŠkVP : 9+ 0 hodín týždenne = 297 hodín ročne

TÉMA	POČET HODÍN	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD (ČO ŽIAK NA KONCI 1. ROČNÍKA VIE / DOKÁŽE)
ČÍTANIE prípravné obdobie	45	Komunikácia Hláska Písmeno Slabika Slovo Veta Veľké tlačené písmená	-rozprávať podľa obrázka, jednoducho a súvisle hovoriť k téme zadanej učiteľom, -sluchovo rozlišovať hlásky v slove, -zrakovo rozlišovať písmená, -spájať hlásky do slabík, hovoriť slovo po slabikách, určovať počet slabík v slove, -tvoriť vetu podľa grafickej schémy, -určovať počet slov vo vete, -čítať veľké tlačené písmená podľa predlohy,
PÍSANIE prípravné obdobie		Tvary veľkých tlačených písmen, prípravné cviky	-písať tvary veľkých tlačených písmen, - písať podľa predlohy tvary prípravných cvikov,
ROZPRÁVANIE prípravné obdobie		Výslovnosť slovenských hlások, Predstavenie sa	- správne artikulovať a vyslovovať všetky hlásky, - predstaviť sa rodným menom a priezviskom,
POČÚVANIE prípravné obdobie		Prijímanie informácií	-počúvať a porozumieť informácii od učiteľa, spolužiaka..., -pracovať podľa inštrukcie učiteľa
ČÍTANIE šlabikárové obdobie	220	Písmená, hlásky, dĺžka hlásky Tlačené, písané, veľké a malé písmená abecedy Slabika (analýza a syntéza) Slovo	- čítať všetky písmená, rozlišovať hlásky, vyslovovať krátku a dlhú hlásku, - rozlišovať písmená: tlačené, písané, malé a veľké, - určovať hlásky v slabike, spájať hlásky do slabiky, - čítať slabiky (otvorenú, zatvorenú, so spoluhláskovou skupinou a s viacnásobnou spoluhláskovou skupinou), - čítať slová po slabikách, určovať počet slabík a hlások v slove, určovať pozíciu hlásky v slove (na začiatku, uprostred, na konci), - čítať slová zložené z otvorených slabík, čítať slová zložené z otvorených a zatvorených slabík, čítať slová zo zatvorených slabík,

		<p>Veta</p> <p>Druhy viet</p> <p>Interpunkčné znamienka</p> <p>rozlišovacie znamienka: dĺžeň, mäkčeň, vokáň, dve boky</p> <p>Orientácia v texte</p>	<ul style="list-style-type: none"> - čítať slová so slabikotvorným r - í, l - í, - čítať slová a vysvetľovať ich význam, - čítať vety, určovať prvé slovo vety podľa veľkého začiatočného písmena, rozlišovať druhy viet podľa interpunkčného znamienka, - správne vyslovovať hlásky s dĺžňom, mäkčeňom, vokáňom, dvoma bodkami, čítať text zľava doprava,
PÍSANIE šlabikárove obdobie		<p>Tvary veľkých a malých písaných písmen</p> <p>Odpis písmen, slabík, slov, viet a textu</p> <p>Prepis písmen, slabík, slov, viet a textu</p> <p>Písanie písmen, slabík, slov, viet a textu podľa diktovania</p>	<ul style="list-style-type: none"> - písať všetky tvary písaných písmen samostatne, v slabikách, slovách, vetách, pri prepise, odpise aj samostatnom písaní, - písať písmená v správnom sklone a so správnu veľkosťou, - prepísať písaným písmom slabiky, slová, vety, text podľa tlačenej predlohy, na základe počutého písať písmená, slabiky, slová, vety, text písaným písmom,
ROZPRAVANIE šlabikárove obdobie		<p>Vyžiadanie informácie</p> <p>Rozprávanie o udalosti</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vyžiadať si od učiteľa, spolužiaka informáciu potrebnú k riešeniu úlohy, - súvislo rozprávať o nejakej udalosti, - dopĺňať rozprávanie na základe otázok učiteľa, spolužiaka, -formulovať otázky na doplnenie informácie k rozprávaniu,
POČÚVANIE šlabikárove obdobie		<p>Počúvanie a porozumenie rozprávaniu učiteľa, spolužiaka</p>	<ul style="list-style-type: none"> - súvislo rozprávať o nejakej udalosti, - dopĺňať rozprávanie na základe otázok učiteľa, spolužiaka, - formulovať otázky na doplnenie informácie k rozprávaniu. - uvedomelo počúvať rozprávanie učiteľa alebo spolužiaka, - porozumieť, čo učiteľ alebo spolužiak hovorí,
ČÍTANIE čítankové obdobie	32	<p>Báseň</p> <p>Hádanka</p> <p>Text</p> <p>Rozprávka, príbeh</p> <p>nadpis, autor</p> <p>Druhy viet</p> <p>Rozprávanie</p> <p>Dej v umeleckom texte</p> <p>Umelecký prednes</p>	<ul style="list-style-type: none"> - čítať báseň, hádanku zapísanú tlačeným alebo písaným písmom, - odlíšiť poéziu od prozaického textu (nepoužívajú pojem poézia, próza), - odpovedať na otázky viažuce sa k informáciám uvedeným v básni alebo hádanke, - prečítať s porozumením prozaický text, odpovedať na otázky viažuce sa k informáciám uvedeným v texte, - porozprávať dej prečítaného príbehu (rozprávky), - určiť nadpis a autora textu, - správne čítať oznamovacie, opytovacie, rozkazovacie, zvolacie a želacie vety, - prerozprávať jednoduchý dej umelec. textu, - správne odpovedať na otázky viažuce sa k informáciám obsiahnutým priamo v texte, - predniesť báseň alebo kratší prozaický text, - odlíšiť reč postáv v dramatizovanom texte, - prečítať text danej postavy v dramat. diele,

		Dramatizácia umeleckého textu Dej zdramatizovaného textu Postavy zdramatizovaného textu a ich vlastnosti Ilustrácia a jej funkcia	- používať pri dramatizácii textu neverbálne prvky komunikácie, - určiť postavy v dramatickom texte, primeraným spôsobom opísať ich vlastnosti, - identifikovať ilustráciu v texte, - poznať funkciu ilustrácie, - prostredníctvom ilustrácie dopĺňať text, - priradiť vhodnú ilustráciu k textu, priradiť k ilustrácii vhodnú časť textu,
PÍSANIE čítankové obdobie		Odpis písaného textu, prepis tlačeneho textu Písanie podľa diktovania Samostatné písomné vyjadrovanie myšlienok Písanie vlastných podstatných mien, osôb písaným písmom Veta – veľké písmená na začiatku viet Interpunkčné znamienka na konci vie	- odpísať krátky text podľa predlohy, - prepísať tlačенý text písaným písmom, - písať vety a krátke texty podľa diktovania, - písať vety a krátke texty podľa diktovania, - samostatne zapísať vlastnú myšlienku v rozsahu jednej vety, - používať pravopis písania veľkého písmena na začiatku vlastných podstatných mien osôb, - napísať správne svoje rodné meno aj priezvisko, - písať prvé slovo vety s veľkým písmenom, - správne písať interpunkčné znamienka na konci oznamovacích, opytovacích, zvolacích, želacích a rozkazovacích viet (pri odpise a prepise textu), - písať správne interpunkčné znamienka na konci viet v diktáte,
ROZPRÁVANIE čítankové obdobie		Základy spoločenského správania Komunikácia	- poznať základné pravidlá slušného správania a aplikovať ich v reálnom živote, - pozdraviť, osloviť dospelých aj spolužiakov, - zviať, rozlúčiť sa, poprosiť, poďakovať, zaželať niekomu niečo, ospravedlniť, vyjadriť súhlas, nesúhlas, zablahoželať, privítať niekoho, rozlúčiť sa, poprosiť, požiadat' niekoho o niečo,
POČÚVANIE čítankové obdobie		Počúvanie (porozumenie rozprávaníu učiteľa, spolužiaka)	- uvedomelo počúvať rozprávanie učiteľa alebo spolužiaka, - rozumieť tomu, čo učiteľ alebo spolužiak hovorí

Učebné zdroje:

- L. Virgovičová, Z. Virgovičová: Šlabikár pre 1. ročník základných škôl – 1. a 2. časť; Orbis
 L. Virgovičová, Z. Virgovičová: Čítanka pre 1. ročníka základných škôl; Orbis
 L. Virgovičová: Moje prvé čiary – blok prípravných cvikov pre 1. ročník ZŠ; Orbis
 L. Virgovičová: Písmenká – moji kamaráti, súbor zošitov na písanie v 1. ročníku č. 1- 6.; Orbis
 T. Sogelová: Brúsime si jazýčky; M. Vrška: Hádanková abeceda;
 R. Sivoková: Slovenský jazyk pre 1. ročník – súbor samostatných prác;

Obsahový a výkonový štandard – 2. ročník

ŠVP + ŠkVP : 8 + 1 hodín týždenne = 297 hodín ročne

Jazyková a slohová zložka

TÉMA	POČET HODÍN	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD (ČO ŽIAK NA KONCI 2. ROČNÍKA VIE / DOKÁŽE)
TVARY PÍSMEN	20	Zopakovať a precvičiť si správne tvary písmen	-písať písmená – veľké, malé, písané hlásky, slabiky, slová
HLÁSKA A PÍSMENO	10	Hláska a písmeno Rozlíšiť pojem hláska – písmeno odlišnosť písmen ch, dz a dž v hovorenej reči a v písanom prejave Výslovnosť hlások a písmen v slovách Abeceda	-správne určovať hlásku a písmeno v daných slovách, -vymenovať počet písmen a hlások v slovách, - rozlišovať hlásky, ktoré sa zapisujú jedným písmenom od hlások, ktoré sa skladajú z dvoch písmen (dz, dž, ch), -správne vyslovovať hlásky v slovách, -napísať tlačene a písané písmená slovenskej abecedy, -vymenovať a napísať písmená v abecednom poradí, -zoraďovať slová v abecednom poradí na základe prvého písmena
ROZLIŠOVACIE ZNAMENKA	20	Rozlišovacie znamienka: dĺžeň, mäkčeň, vokáň a dve bodky rozlišovacie znamienka v grafickom prejave a ich funkcia (zmena významu slova)	-správne vyslovovať a písať hlásky s rozlišovacími znamienkami: -dĺžeň, mäkčeň, vokáň, dve bodky, -rozlíšiť a správne použiť slová, kde rozlišovacie znamienko mení význam slov (koza - koža...), -správne dopĺňať chýbajúce rozlišovacie znamienka do slov, -opravovať text s nesprávne uvedenými rozlišovacími znamienkami
ROZDELENIE HLÁSOK	20	Samohlásky: krátke a dlhé Spoluhlásky: mäkké, tvrdé a obojaké Dvojhlásky Rozlíšenie hlások na samohlásky, spoluhlásky a dvojhlásky	-samostatne vymenovať samohlásky krátke a dlhé, -samostatne vymenovať spoluhlásky: mäkké, tvrdé, obojaké, -samostatne vymenovať dvojhlásky, -v texte rozlíšiť samohlásky, spoluhlásky a dvojhlásky,
TVRDÉ SPOLUHLÁSKY	23	Tvrdé spoluhlásky výskyt i/í po tvrdých spoluhláskach v cudzích a zvukomalebých slovách, výslovnosť a pravopis spoluhlások d, t, n, l v porovnaní s výslovnosťou a pravopisom spoluhlások ď, ť, ň, ľ	-identifikovať v slovách tvrdé spoluhlásky h, ch, k, g, d, t, n, l, -rozlišovať tvrdé spoluhlásky v texte po sluchovej aj zrakovej stránke, -uplatniť pravopis y/ý po tvrdých spoluhláskach, -uplatniť pravopis i/í po tvrdých spoluhláskach v cudzích slovách (kino, kimono...) a v zvukomalebých slovách (kikirik, chi-chi...),

			- uplatniť pravopis a výslovnosť slov s tvrdou spoluhláskou l, po ktorej sa píše y (lyko, mlyn, plyn, lysá, lyžica...),
MAKKÉ SPOLUHLÁSKY	32	Mäkké spoluhlásky a mäkké slabiky pravopis i/í po mäkkých spoluhláskach a y/ý v koreni domácich slov, výslovnosť mäkkých spoluhlások č, dž, ž, š, c, dz, j, ě, ť, ň, ě výslovnosť a pravopis spoluhlások ě, ť, ň, ě pred samohláskami i, e a pred dvojháskami ia, ie, iu	-identifikovať v slovách mäkké spoluhlásky č, dž, ž, š, c, dz, j, ě, ť, ň, ě a samostatne ich vymenovať, -uplatniť pravopis i/í po mäkkých spoluhláskach, -správne vyslovovať mäkké spoluhlásky aj v menej známych slovách, v nových slovných spojeniach a poznať ich významovú stránku,
SLABIKA, SLOVO, VETA	10	Slabika kvantita slabík -spájanie hlások do slabík slabičnosť slov - rozdeľovanie slov na konci riadka	-rozoznávať krátke a dlhé slabiky, -správne spájať spoluhlásky a samohlásky do slabík, -správne spájať spoluhlásky a dvojhásky do slabík, -rozdeľovať slová na slabiky, -rozdeľovať slová na jednoslabičné a viacslabičné, -správne rozdeľovať slová na konci riadku, -rozoznávať kvantitu slabík, rozdeľovať slová s dvojháskami na slabiky
VETA	30	Jednoduchá veta, druhy viet Interpunkčné znamienka (bodka, otáznik, výkričník) na konci vety Neúplná veta	-tvoriť gramaticky správne vety, -poznať druhy viet (oznamovacie, opytovacie, rozkazovacie, želacie a zvolacie), -správne používať za vetami interpunkčné znamienka: bodku, otáznik, výkričník, -uplatňovať melódiu vety podľa komunikačného zámeru výpovede, -rozlišovať neúplnú vetu v texte
KOMUNIKÁCIA A SLOH	33	Ústne a písomné blahoželenie Tykanie – vykvanie Adresa bydliska Súkromný list blahoželenie (ústne, písomne) pohľadnica Rozprávanie (ústne) Opis predmetu, ilustrácie	-zblahoželať ústne aj písomne, -používať tykanie a vykvanie v závislosti od danej situácie, -napísať správne adresu svojho bydliska, -napísať jednoduchý (súkromný) list, -sformulovať blahoželenie ústne, písomne, -napísať blahoželenie na pohľadnicu -porozprávať vlastný zážitok, -porozprávať obsah z prečítaného textu, -porozprávať príbeh podľa série obrázkov, -porozprávať dej konkrétneho alebo vymysleného príbehu, -vytvoriť nadpis k príbehu, -opísať predmet podľa jeho najvýraznejších (osobitých) znakov, ü opísať ilustráciu pomocou vlastnej slovnej zásoby

Čítanie a literárna výchova			
ČÍTANIE S DORAZOM NA TECHNICKÚ STRÁNKU ČÍTANIA A ČÍTANIE S POROZUMENÍM	66	<p>Text</p> <p>Báseň, strofa, rým, verš</p> <p>Nadpis</p> <p>Autor, spisovateľ, spisovateľka</p> <p>Kniha, knižnica, čitateľ</p> <p>Ilustrácia, ilustrátor</p> <p>Ľudová rozprávka (obsah, dej, postavy)</p> <p>Detské noviny a časopisy</p> <p>Ľudová rozprávka (obsah, dej, postavy)</p> <p>Bábkové divadlo, bábkoherec, bábkar</p> <p>Zdrobnenina</p>	<p>-porozumieť, že text má určitý komunikačný zámer (oznámiť niečo, poučiť niekoho, prípadne pobaviť),</p> <p>-uplatňovať správnu techniku čítania pri čítaní akéhokoľvek textu,</p> <p>-čítať plynulo súvislý text, správne dýchať, artikulovať, dodržiavať správnu výslovnosť,</p> <p>-prečítať text na primeranej úrovni, pričom uplatňuje vhodnú moduláciu hlasu, suprasegmentálne javy (melódia vety, slovný prízvuk, dôraz, pauza, rytmus, intenzita hlasu),</p> <p>-čítať text s porozumením,</p> <p>-reprodukovať informácie podľa otázok formulovaných učiteľom, ktoré sú v texte uvedené priamo,</p> <p>-porozumieť informáciám, podľa otázok formulovaných učiteľom, ktoré sú v texte uvedené nepriamo,</p> <p>-vyjadriť vlastný názor na prečítaný text,</p> <p>-rozlíšiť báseň od iných literárnych útvarov,</p> <p>-identifikovať veršované a neveršované literárne útvary,</p> <p>-identifikovať v básni strofu,</p> <p>-identifikovať v básni rým, verš,</p> <p>-zarecitovať báseň (básne) podľa vlastného výberu,</p> <p>-identifikovať nadpis v texte,</p> <p>-tvoriť nadpis k rôznym textom (básnickým alebo prozaickým),</p> <p>-vyhľadávať v textoch mená autorov detskej literatúry,</p> <p>-poznať mená najznámejších autorov detskej literatúry,</p> <p>-orientovať sa v knižnici,</p> <p>-čítať knihy od známych slovenských aj zahraničných autorov detskej literatúry,</p> <p>-povedať obsah prečítanej knihy,</p> <p>-vymenovať postavy z prečítanej knihy,</p> <p>-poznať mená detských ilustrátorov, nakresliť ilustráciu k prečítanej knihe,</p> <p>-čítať nahlas a s porozumením veku primerané texty z novín a detských časopisov,</p> <p>-povedať stručný obsah prečítaného textu,</p> <p>-poznať názvy známych detských časopisov.</p>

LITERÁRNE POJMY	33	<p>Autor, spisovateľ, spisovateľka</p> <p>Kniha, knižnica, čitateľ</p> <p>Ilustrácia, ilustrátor</p> <p>Ľudová rozprávka (obsah, dej, postavy)</p> <p>Bábkové divadlo, bábkoherec, bábkar</p> <p>Zdrobnenina</p>	<p>-vyhľadávať v textoch mená autorov detskej literatúry,</p> <p>-poznať mená najznámejších autorov detskej literatúry,</p> <p>-poznať mená detských ilustrátorov, nakresliť ilustráciu k prečítanej knihe,</p> <p>-vysvetliť pojem ľudová rozprávka,</p> <p>- vysvetliť pojem bábkové divadlo,</p> <p>-vysvetliť, čo je bábka, kto je bábkoherec, bábkar,</p> <p>-zhotoviť jednoduchú bábku (z papiera, látky),</p> <p>-zahrať bábkovú hru so spolužiakmi</p> <p>-vysvetliť pojem zdrobnenina,</p> <p>-vyhľadať zdrobneninu v texte,</p> <p>-vytvoriť krátky literárny text so zdrobneninami</p>
------------------------	----	--	---

Učebné zdroje:

Mgr. Zuzana Hirchnerová PhD. a kol.: Slovenský jazyk pre 2.ročník ZŠ , Aitec, s.r.o. 2011

Mgr. Margaréta Nosáľová, PaedDr. Eva Dienerová, PaedDr. Alžbeta Hirková: Čítanka pre 2.ročník ZŠ, Aitec, s.r.o. 2011

Obsahový a výkonový štandard – 3. ročník

ŠVP + ŠkVP : 7 + 1 hodín týždenne = 264 hodín ročne

Jazyková a slohová zložka

TÉMA	POČET HODÍN	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD (ČO ŽIAK NA KONCI 3. ROČNÍKA VIE / DOKÁŽE)
ABECEDA, SLOVNÍKY, ENCYKLOPÉDIE	12	<p>Abeceda</p> <p>Slovníky</p> <p>Encyklopédie, telefónny zoznam</p>	<p>-zoradiť slová v abecednom poradí podľa druhého, tretieho..., n-tého písmena</p> <p>-použiť aspoň jednu kodifikovanú príručku slovenského jazyka</p> <p>- podľa abecedného poradia vyhľadať slová a heslá v slovníkoch, v telefónnom zozname a v encyklopédiách</p>
DELENIE SLOV NA SLABIKY	3	<p>Slabikotvorné hlásky l, í, r, r (písanie a výslovnosť)</p> <p>Rozdeľovanie slov na konci riadka podľa slabík</p>	<p>-nahradiť spoluhlásku l, í a r, r samohláskou a vytvoriť slabiku</p> <p>- identifikovať slová so slabikotvornými hláskami v texte</p> <p>-tvoriť nové slová zo slabikotvorných slabík</p> <p>- správne rozdeliť slová na konci riadka</p>

OBOJAKÉ SPOLUHLÁSKY	2	Rozdelenie hlások Obojaké spoluhlásky	-vymenovať obojaké spoluhlásky -identifikovať v texte obojaké spoluhlásky - písať po obojakých spoluhláskach mäkké i, í, alebo tvrdé y, ý,
VYBRANÉ SLOVÁ	54	Vybrané slová po obojakých spoluhláskach (b, m, p, r, s, v, z) Príbuzné slová (odvodzovanie, tvorenie, pravopis)	-vymenovať vybrané a príbuzné slová po spoluhláskach (b, m, p, r, s, v, z) -rozoznať pravopis vybraných a príbuzných slov - používať vybrané a príbuzné slová v iných slovných spojeniach, v texte
SLOVNÉ DRUHY	8	Rozdelenie slovných druhov Podstatné mená: -všeobecné a vlastné podstatné mená	- vedieť vymenovať slovné druhy - vysvetliť pojem podstatné mená - pýtať sa na podstatné mená otázkou: kto je to? čo je to? -identifikovať na základe otázky podstatné mená v texte -vysvetliť pojem všeobecné a vlastné podstatné mená - rozlíšiť všeobecné a vlastné podstatné mená v texte - uplatňovať pravidlá slovenského pravopisu pri písaní vlastných mien osôb, zvierat, vecí, miest, mestských častí, obcí, ulíc, pohorí, riek, potokov, štátov
SLOVNÉ DRUHY	5	Prídavné mená Slová opačného, podobného významu (antonymá, synonymá)	-vysvetliť pojem prídavné mená - pýtať sa na prídavné mená otázkou: aký? aká? aké? - identifikovať na základe otázky prídavné mená v texte -identifikovať slová podobného významu v texte -identifikovať slová opačného významu v texte - používať synonymá a antonymá vo vetách, v texte
	5	Slovesá	-vysvetliť pojem slovesá -opýtať sa na slovesá otázkou: čo robí? - identifikovať slovesá v texte na základe otázky -písať v slovesách koncovku – li,
	5	Zámená	-vysvetliť pojem zámená - identifikovať bežne používané zámená (ja, ty, on, ona, ono, my, vy, oni, ony, tebe/ti, mňa/ma, nás, vám, im, jemu/mu, jej, môj, tvoj, jeho, jej, náš, váš, ich, kto, čo, ten, to, tam, takto) v texte - používať zámená v ústnej a písomnej komunikácii

	5	Číslovky	<ul style="list-style-type: none"> - vysvetliť pojem číslovky - opýtať sa na číslovky otázkami: koľko? koľkí? - vyhľadať v texte základné a radové číslovky - používať číslovky v bežnej komunikácii - zapísať číslovky slovom
KOMUNIKÁCIA SLOH	4	List, členenie listu (úvod, jadro, záver, podpis) oslovenie	<ul style="list-style-type: none"> - rozoznať časti listu (úvod, jadro, záver) - v liste rozoznať oslovenie a podpis - správne napísať oslovenie v liste - písomne zoštylizovať jednoduchý list, - rozoznať druhy korešpondencie
	5	Rozprávanie – písomne osnova (úvod, jadro, záver) časová postupnosť	<ul style="list-style-type: none"> - porozprávať udalosť alebo zážitok zo života podľa série obrázkov, na základe vopred vytvorenej osnovy - porozprávať dej podľa časovej postupnosti
	3	Oznam SMS, mejl správa odlišenie oznamu od správy	<ul style="list-style-type: none"> - sformulovať krátky oznam - napísať jednoduchý oznam prostredníctvom SMS, mejlom - napísať správu mejlom - odlíšiť správu od oznamu
	4	Inzerát	<ul style="list-style-type: none"> - vyhľadať inzeráty v časopisoch, v novinách, v reklamách, na internete - triediť inzeráty podľa obsahového zamerania - dokáže písomne sformulovať krátky inzerát
	3	Reklama, druhy reklamy	<ul style="list-style-type: none"> - vysvetliť pojem reklama - rozlíšiť druhy reklamy - sformulovať krátky reklamný text - posúdiť veku primeraným spôsobom a jazykom hodnovernosť reklamy
KOMUNIKÁCIA SLOH	3	Pozvánka	<ul style="list-style-type: none"> - vysvetliť pojem pozvánka - rozpoznať jednotlivé body pozvánky (miesto, čas, program, pozývateľ) - sformulovať písomne text pozvánky na určité podujatie (besiedka, koncert)
	8	Opis pracovného predmetu Nákres, schéma, návod Recept	<ul style="list-style-type: none"> - opísať charakteristické prvky predmetu - opísať funkčnosť predmetu a poznať jeho praktické využitie - slovne vysvetliť čo je nákres, schéma - identifikovať nákres, schému v texte - charakterizovať návod - pracovať podľa jednoduchého návodu, prezentovať návod verejne, - rozpoznať jednoduchý recept - rozlíšiť druhy receptov (lekársky, kuchársky) - pracovať podľa jednoduchého receptu

			- zostaviť jednoduchý recept
	3	Vizitka	-identifikovať vizitku po vizuálnej stránke, - rozoznať, ktoré údaje o človeku vizitka prezrádza, - predstaviť sa prostredníctvom vizitky, -vyrobiť vizitku pre seba, pre spolužiaka, rodiča.
ČÍTANIE A LITERÁRNA VÝCHOVA	50	Literatúra pre deti a mládež	-čítať plynulo súvislý umelecký text -uplatňovať zásady správnej techniky čítania zameranej na umelecký prednes, -správne dýchať, artikulovať, dodržiavať správnu výslovnosť - literárny text čítať s porozumením, -odpovedať na otázky zamerané na obsahovú stránku textu -vymenovať najznámejšie knihy pre deti a mládež -pozná mená významných autorov detskej literatúry -porozprávať krátky dej alebo obsah prečítanej knihy -vyjadriť pocity a zážitky z prečítaného textu (knihy),
ČÍTANIE A LITERÁRNA VÝCHOVA	12	Poézia, próza Odsek	-vysvetliť pojmy poézia a próza - rozoznať v texte poéziu od prózy - recitovať báseň so zameraním na umelecký prednes - rozoznať v prozaickom útvare odseky
	11	Ľudová slovesnosť Pranostika	-vysvetliť pojem ľudová slovesnosť, -vymenovať literárne útvary ľudovej slovesnosti -čítať krátke ľudové útvary s porozumením - vysvetliť pojem pranostika
	9	Príslovie, porekadlo, prirovnanie	-vyhľadať pranostiky v texte -zapamätať si najznámejšie pranostiky, -vyhľadať príslovia a porekadlá v texte -povedať ponaučenie vyplývajúce z príslovia - vysvetliť pojem prirovnanie - identifikovať prirovnania v texte - napísať samostatne vety, v ktorých použije čo najviac prirovnaní

	25	Autorská rozprávka Hlavná a vedľajšia postava	-autorskú rozprávku prečítať nahlas, plynulo, s porozumením - v rozprávke výrazne čítať priamu reč, -rozlíšiť rozdiely medzi ľudovou a autorskou rozprávkou -rozlíšiť hlavné a vedľajšie postavy rozprávky - povedať ponaučenie vyplývajúce z rozprávky
	25	Hlavná myšlienka Povešť (vhodný výber povesti, zamerať sa na kratšie a po obsahovej stránke jednoduchšie povesti)	- určiť hlavnú myšlienku v rôznych literárnych textoch -určiť rozdiely medzi rozprávkou a povestou -charakterizovať povesť - určiť hlavnú myšlienku povesti - správne formulovať otázky k obsahu povesti -vysloviť vlastný názor na povesť.

Učebné zdroje:

Mgr. Zuzana Hirschnerová, R.Adame.: Slovenský jazyk pre 3. ročník základných škôl, Aitec, 2012, ISBN 978-80-8146-027-2

Mgr. Erika Huttová a kol.: Hravá slovenčina, Pracovný zošit pre 3. ročník ZŠ, TAKTIK, 2013, ISBN 978-80-89530-67-0

Mgr. Zuzana Hirschnerová a kol.: Čítanka pre 3. ročník základnej školy, Poľana, 2013, ISBN 978-80-8116-016-5

Mgr. Tatiana Alexovičová, J. Ďuricová.: Hravá čítanka, Pracovný zošit pre 3. ročník základnej školy, TAKTIK, 2016, ISBN 978-80-8180-011-5

Obsahový a výkonový štandard – 4. ročník

ŠVP + ŠkVP : 7 + 1 hodín týždenne = 264 hodín ročne

Jazyková a slohová zložka

TÉMA	POČET HODÍN	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD (ČO ŽIAK NA KONCI 4. ROČNÍKA VIE / DOKÁŽE)
POJEM PREDPONA DELENIE PREDPONOVÝCH SLOV SLABIČNÉ A NESLABIČNÉ PREDPONY	8	Tvorenie slov predponami Pravopis a výslovnosť predponových odvodenín	- vytvárať nové slová s rôznymi predponami, - uplatniť pravopis predpôn, - identifikovať slabičné a neslabičné predpony, - rozlíšiť význam slov utvorených z rôznych predpôn, - používať slová s predponami v texte

VYBRANÉ SLOVÁ	49	Pravopis ďalších vybraných slov po b, m, p, r, s, v, z Geografické názvy s i/í a y/ý po obojakej spoluhláske	<ul style="list-style-type: none"> - uplatniť pravopis vybraných a odvodených slov, - uplatniť pravopis vybraných a odvodených slov, ktoré rovnako alebo podobne znejú, ale majú odlišný význam aj pravopis (napr. byť – biť, vyť – viť, výr – vír), - uplatniť pravopis geografických názvov s i/í a y/ý po obojakej spoluhláske,
DELENIE HLÁSOK ZNELÉ A NEZNELÉ HLÁSKY SPODOBOVANIE	15	Delenie hlások na znelé a neznelé Spodobovanie na konci slova, uprostred slova, na hranici slov Pravopis a správna výslovnosť spoluhlások na konci slov, na morfematickom švíku, hranici slov Pravidlá pravopisu a výslovnosť spoluhlásky v	<ul style="list-style-type: none"> - rozdeľovať hlásky na párové znelé, párové neznelé, nepárové znelé, - uplatniť výslovnosť a pravopis znelých párových spoluhlások na konci slov a neznelých spoluhlások na konci slov, - uplatniť výslovnosť a pravopis spodobovaných spoluhlások vo vnútri slova, - uplatniť výslovnosť a pravopis spodobovaných spoluhlások na hranici slov, - uplatniť pravopis, výslovnosť spoluhlásky v
PRIAMA REČ UVÁDZACIA VETA ÚVODZOVKY	10	Priama reč Uvádžacia veta Úvodzovky	<ul style="list-style-type: none"> - vysvetliť pojem priama reč, - rozoznať priamu reč v hovorenom prejave, - na základe úvodzoviek a uvádžacej vety identifikovať priamu reč v texte, - rozlíšiť uvádžaciu vetu od priamej reči,
SLOVNÉ DRUHY	35	Ohybné a neohybné slovné druhy Podstatné mená - vlastné a všeobecné Vlastné podstatné mená – názvy štátov a príslušníkov národov Gramatické kategórie podstatných mien (rod, číslo, pád) Rod podstatných mien Číslo podstatných mien Pád podstatných mien Základný tvar podstatného mena Prídavné mená (rod, číslo, pád)	<ul style="list-style-type: none"> - rozdeliť slovné druhy na ohybné a neohybné, - rozlíšiť všeobecné a vlastné podstatné mená, - uplatniť pravopis v názvoch štátov a v pomenovaniach príslušníkov národov, - určiť gramatické kategórie podstatných mien, - určiť mužský, ženský a stredný rod podstatných mien, - určiť jednotné a množné číslo podstatných mien, - vymenovať pádové otázky a latinské názvy pádov, - skloňovať podstatné mená podľa jednotlivých pádov, - určiť a vytvoriť základný tvar podstatného mena, - použiť tvary podstatných mien vo vetách a v texte, - určiť rod, číslo a pád prídavných mien, - určiť základný tvar prídavného mena, - určiť zhodu podstatného a prídavného mena v rode, čísle a páde, - identifikovať zámená v texte,

		<p>Základný tvar prídavného mena Zhoda podstatného a prídavného mena v rode, čísle a páde</p> <p>Zámená druhy zámen (osobné, privlastňovacie)</p> <p>Číslovky Základné a radové</p> <p>Slovesá Gramatické kategórie sloviess Časovanie sloviess</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozoznať druhy zámen (osobné a privlastňovacie), - používať zámená v ústnej aj písomnej komunikácii, - identifikovať základné a radové číslovky v texte, - správne skloňovať číslovky, - uplatniť pravopis čísloviek, - určiť v texte základný tvar slovesa – neurčitok, - určiť gramatické kategórie sloviess (osobu, číslo a čas), - správne časovať slovesá, - správne časovať sloveso byť vo všetkých slovesných časoch,
SLOVNÉ DRUHY	15	<p>Neohybné slovné druhy Príslovky, predložky, spojky, častice, citoslovčia Funkcia neohybných slovných druhov vo vete</p> <p>Príslovky</p> <p>Predložky Pravopis predložiek a ich správna výslovnosť</p> <p>Spojky Najfrekvencovanejšie spojky (a, ale, keď, aby, že ...)</p> <p>Častice a citoslovčia</p>	<ul style="list-style-type: none"> - charakterizovať neohybné slovné druhy, - vymenovať neohybné slovné druhy, - určiť funkciu neohybných slovných druhov vo vete, - identifikovať neohybné slovné druhy v texte, - vyhľadať príslovky v texte na základe otázok: kde? kedy? a ako?, - identifikovať predložky v texte, - uplatniť správnu výslovnosť a pravopis predložiek s/so, z/zo, k/ku v spojení s osobnými zámenami, - identifikovať spojky v texte, - vymenovať spojky, ktoré sa v reči najčastejšie vyskytujú, - rozoznať v texte častice a citoslovčia, - určiť funkciu častíc a citoslovciess, - vymenovať najfrekvencovanejšie výrazy súhlasu, nesúhlasu, istoty, pochybnosti (áno/nie, hádam, asi, možno...), - používať častice a citoslovčia v ústnej a písomnej komunikácii,
KOMUNIKÁCIA A SLOH	5	<p>Umelecký a vecný text Kľúčové slová Osnova v umeleckom a náučnom texte (písomne) Tvorivé písanie</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vysvetliť pojem umelecký a vecný text, - prakticky rozoznať umelecký a vecný text, - vysvetliť pojem kľúčové slová, - identifikovať kľúčové slová v umeleckom a vecnom texte, - porozprávať prostredníctvom kľúčových slov krátky príbeh, - napísať osnovu, - zreprodukovať text podľa napísanej osnovy, - napísať krátky umelecký text, - napísať krátky vecný text

	5	Diskusia Názor	<ul style="list-style-type: none"> - vysvetliť pojem diskusia, - diskutovať na určitú tému vybratú učiteľom/žiakom, - vysloviť a obhájiť si vlastný názor v diskusii, - dodržiavať pravidlá spoločenského správania počas diskusie, - primerane riešiť umelo vytvorenú konfliktnú situáciu, - prejavíť vlastný názor primeraným spôsobom a primeranými jazykovými prostriedkami na konfliktnú situáciu, - poznať niektoré stratégie riešenia konfliktu
	7	Opis osoby (ústne, písomne)	<ul style="list-style-type: none"> - opísať podľa predlohy osobu, - vymenovať charakteristické črty opisovanej osoby: vonkajšie, vnútorné (charakterové), - opísať osobu podľa živého modelu (spolužiaka, učiteľa), - v opise použiť jednoduché vety, súvetia a prirovnania,
	4	Interview (cielený rozhovor)	<ul style="list-style-type: none"> - vysvetliť pojem interview, - písomne koncipovať jednoduché otázky a odpovede ako koncept k interview, - zrealizovať so spolužiakmi interview o aktuálnej udalosti,
	9	Reprodukcia rozprávania Časová postupnosť deja	<ul style="list-style-type: none"> - zreprodukovať ústne a písomne kratší prečítaný text, - dodržiavať časovú postupnosť deja, - napísať dejovú postupnosť rozprávania, - písomne priradiť správne nadpisy k dejovej osnove,
	3	Plagát	<ul style="list-style-type: none"> - vlastnými slovami charakterizovať plagát, - rozlíšiť, na aké účely sa plagát používa, - vytvoriť jednoduchý plagát k aktuálnej udalosti.
ČÍTANIE A LITERÁRNA VÝCHOVA	10	Náučná literatúra Diagramy a grafy	<ul style="list-style-type: none"> - čítať náučný text s porozumením, - identifikovať informácie uvedené priamo v texte, - tvoriť otázky k informáciám uvedeným priamo v texte, - identifikovať informácie uvedené v texte nepriamo, - tvoriť otázky k informáciám uvedeným v texte nepriamo, - identifikovať v texte diagramy a grafy, - prečítať diagramy a grafy v náučnom texte, - určovať podľa diagramu alebo grafu pomerné zastúpenie jednotlivých položiek,

ČÍTANIE A LITERÁRNA VÝCHOVA	40	Umelecká literatúra Divadlo, divadelná hra	<ul style="list-style-type: none"> - v texte navzájom odlišiť umeleckú a náučnú literatúru, - čítať umelecký text samostatne, s dôrazom na správnu výslovnosť, dikciu, artikuláciu, - naspamäť zarecitovať jednu/viac básní, - predniesť kratšie prozaické dielo, - charakterizovať divadlo, divadelnú hru, - účinkovať v divadelnej hre, ktorú nacvičí učiteľ so žiakmi v triede, v škole, - dbať na výrazný prednes priamej reči v dramatických textoch, - poznať spoločenské pravidlá správania sa v divadle
	21	Rozhlas Televízia Film, Kino Prepojenie literatúry s filmovou, televíznou a divadelnou tvorbou	<ul style="list-style-type: none"> - charakterizovať pojmy rozhlas, televízia, film, kino a vzájomne ich odlišiť, - poznať názvy detských literárnych diel (rozprávok), ktoré boli sfilmované, - rozprávať obsah detského filmu, ktorý žiakov najviac upútal, - vymenovať hlavné postavy z detského filmu, - opísať vzťahy medzi filmovými postavami, - poznať spoločenské pravidlá správania sa v kine,
	4	Dialóg mimojazykové prostriedky (gestikulácia, mimika)	<ul style="list-style-type: none"> - vysvetliť pojem dialóg, poznať koľko osôb na ňom participuje, - identifikovať dialóg v texte a prečítať ho s porozumením, - zrealizovať dialóg so spolužiakom, použiť primeranú gestikuláciu, mimiku,
	3	Kapitola	<ul style="list-style-type: none"> - vysvetliť pojem kapitola, - rozoznať v knihe kapitoly,
	15	Bájka Bájka v svetovej literatúre (Ezop) Bájka v slovenskej literatúre (J. Záborský)	<ul style="list-style-type: none"> - vysvetliť pojem bájka, - vyhľadať bájky z rôznych zdrojov (kníh, internetu), - čítať bájku so zameraním na výrazný prednes priamej reči, - pokúsiť sa o dramatizáciu bájky, - vlastnými slovami hovoriť ponaučenie vyplývajúce z bájky, - poznať mená autorov bajok slovenskej a svetovej literatúry,
	6	Komiks Dejová postupnosť v komikse (text umiestnený v bublinách, uprostred	<ul style="list-style-type: none"> - vysvetliť pojem komiks, - čítať komiks so zameraním na dejovú postupnosť, - zoradiť obrázky podľa dejovej postupnosti,

	textu, na okrajovej časti obrázku) Pojmové mapy	- nakresliť samostatne alebo za pomoci spolužiakov krátky komiks a napísať k nemu výstižný text, - charakterizovať vlastnými slovami pojmové mapy.
--	--	---

Učebné zdroje:

Mgr. Zuzana Hirschnerová, R.Adame.: Slovenský jazyk pre 4. ročník základných škôl, Aitec, 2011, ISBN 978-80-8146-027-2

Mgr. Erika Huttová a kol.: Hravá slovenčina, Pracovný zošit pre 4. ročník ZŠ, TAKTIK, 2013, ISBN 978-80-89530-67-0

Mgr. Zuzana Hirschnerová a kol.: Čítanka pre 4. ročník základnej školy, Vydavateľstvo Príroda, s. r. o., 2011, ISBN 978-80-07-01925-6

Prierezové témy realizované v predmete:

OSR – Osobnostný a sociálny rozvoj,

VMR – výchova k manželstvu a rodičovstvu,

ENV – environmentálna výchova,

MDV – mediálna výchova,

MUV – multikultúrna výchova,

RLK – regionálna výchova a ľudová kultúra,

DOV – dopravná výchova, výchova k bezpečnosti v cestnej premávke,

OZO – ochrana človeka a zdravia,

FIG – finančná gramotnosť

GLB – globálna výchova

Hodnotenie – portfólio žiakov:

Ústne odpovede: frontálne

individuálne

Písomné odpovede: písomné práce,

kontrolné diktáty,

päťminútovky, krátke previerky,

pravopisné cvičenia, testy

Iné: aktivity, v ktorých môže žiak preukázať vzťah k činnostiam a záujem o predmet (napr. starostlivo vedený čitateľský denník, estetické a obsahovo správne vypracovanie prezentácie alebo projektu, aktivita na hodinách v priebehu celého klasifikačného obdobia, úprava a svedomité vedenie zošita, zapájanie sa do súťaží, účinkovanie v literárnych programoch).

Hodnotenie a klasifikáciu výsledkov žiakov realizujeme podľa vnútornej smernice školy
Kritéria hodnotenia a klasifikácie žiakov Základnej školy Dolná Tižina a v súlade s Metodickým pokynom MŠVVaŠ č.22/2011na hodnotenie a klasifikáciu žiakov základnej školy.

7.1.2 Predmet: **ANGLICKÝ JAZYK**

Učebný plán:

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník
ŠVP	0	0	3	3
ŠkVP	1	1	0	0
Spolu	1	1	3	3

Charakteristika vyučovacieho predmetu

Vyučovací predmet anglický jazyk patrí medzi všeobecno vzdelávacie predmety a spoločne s vyučovacím predmetom slovenský jazyk a literatúra, resp. jazyk národnostnej menšiny a literatúra vytvára vzdelávaciu oblasť Jazyk a komunikácia.

Vzhľadom na široké využitie cudzích jazykov v súkromnej a profesijnej oblasti života, či už pri ďalšom štúdiu, cestovaní, spoznávaní kultúr aj práci, sa dôraz pri vyučovaní cudzích jazykov kladie na praktické využitie osvojených kompetencií, efektívnu komunikáciu a

činnosť zameraný prístup. Komunikácia v cudzích jazykoch je podľa Európskeho referenčného rámca založená na schopnosti porozumieť, vyjadrovať myšlienky, pocity, fakty a názory ústnou a písomnou formou v primeranej škále spoločenských a kultúrnych súvislostí podľa želaní a potrieb jednotlivca.

Výučba anglického jazyka smeruje k dosiahnutiu komunikačnej úrovne A1.1+ podľa Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky (SERR) na konci primárneho vzdelávania. Kompletnú komunikačnú úroveň A1 žiaci dosiahnu na konci 5. ročníka ZŠ. Označenie úrovne A1 je používateľ základného jazyka.

Charakteristika ovládania anglického jazyka na úrovni A1 podľa SERR je nasledujúca:

„Rozumie známym každodenným výrazom a najzákladnejším slovným spojeniam, ktorých účelom je uspokojenie konkrétnych potrieb, a tieto výrazy a slovné spojenia dokáže používať. Dokáže predstaviť seba aj iných a dokáže klásť a odpovedať na otázky o osobných údajoch, ako napríklad kde žije, o ľuďoch, ktorých pozná, a o veciach, ktoré vlastní. Dokáže sa dohovoriť jednoduchým spôsobom za predpokladu, že partner v komunikácii rozpráva pomaly a jasne a je pripravený mu pomôcť.“ (SERR, 2013, s. 26).

Ciele predmetu

Všeobecné ciele vyučovacieho predmetu anglický jazyk vychádzajú z modelu všeobecných kompetencií a komunikačných jazykových kompetencií, ako ich uvádza Spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky. Pri formulácii cieľov vyučovacieho predmetu sa zdôrazňuje činnosť zameraný prístup - na splnenie komunikačných úloh sa žiaci musia zapájať do komunikačných činností a ovládať komunikačné stratégie.

Cieľom vyučovacieho predmetu anglický jazyk je umožniť žiakom:

- efektívne používať všeobecné kompetencie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk, ale sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane jazykových činností,
- využívať komunikačné jazykové kompetencie, aby sa realizoval komunikačný zámer vymedzeným spôsobom,
- v receptívnych jazykových činnostiach a stratégiách (počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením) spracovať hovorený alebo napísaný text ako poslucháč alebo čitateľ,

- v produktívnych a interaktívnych jazykových činnostiach a stratégiách (ústny prejav, písomný prejav) vytvoriť ústny alebo písomný text,
- používať hovorené a písané texty v komunikačných situáciách na konkrétne funkčné ciele.

Ďalšie ciele v rámci posilnenej časovej dotácie predmetu:

- vzbudiť záujem o cudzí jazyk od začiatku štúdia na základnej škole,
- naučiť žiakov rozmýšľať o význame učenia sa cudzieho jazyka,
- posilniť pamäťové a verbálne učenia sa,
- zvýšiť podiel činnostného charakteru učenia a využívania názorných učebných pomôcok,
- viac rozvíjať produktívne jazykové činnosti v dialógoch,
- viesť žiakov k využívaniu získaných jazykových kompetencií pri prezentácii na verejnosti,
- vytvárať priestor pre intenzívnu a tvorivú prácu so zmysluplným využívaním IKT.

Špecifiká vyučovania

Dôležitou úlohou primárneho vzdelávania v oblasti cudzích jazykov je podpora rozvoja osobnosti dieťaťa. Vytvárajú sa základy pre ďalšie vzdelávanie, rozvíja sa schopnosť žiakov porozumieť vlastnej a cudzej kultúre. Osvojenie si cudzieho jazyka má veľký význam. Prostredníctvom cudzieho jazyka sa žiaci oboznámia so zvyklosťami, spôsobom správania sa ľudí v rôznych krajinách. Znalosti cudzích jazykov vytvárajú podmienky pre nezaujatú otvorenosť pre svet.

Východiskom pre výber vyučovacích metód je skutočnosť, že žiaci mladšieho školského veku nadobúdajú komunikačné kompetencie špecifickými formami učenia sa. Základný princíp vyučovania spočíva v podpore radosti žiakov z učenia sa cudzieho jazyka, využívaní vysokej miery zvedavosti detí, ich túžby skúmať a objavovať.

Pri výučbe cudzieho jazyka je dôležité rešpektovať možnosti a schopnosti detí. Predovšetkým je potrebné upriamiť pozornosť na stav a úroveň vývinu poznávacích schopností a osobnostných charakteristík detí v mladšom školskom veku. Je nevyhnutné zabezpečiť podmienky vyučovania cudzieho jazyka tak, aby sa u žiakov podporovala a rozvíjala:

- motivácia – učenie sa, získavanie a osvojovanie nových poznatkov a informácií, tvorivosť, flexibilita,
- záujmy – záujem o školu, učenie, predmet cudzí jazyk a ostatné vyučovacie predmety,
- osobnostné vlastnosti a prejavy – zodpovednosť, kooperatívnosť, empatia, vôľové a sebaregulačné vlastnosti, emocionálna stabilita, rozvíjanie sebavedomia, pozitívne postoje,
- všeobecné rozumové schopnosti – rozvoj foriem myslenia (názorné, logické, abstraktné, kritické), posilňovanie psychických funkcií (vnímanie prostredníctvom rôznych zmyslov, zámerná pozornosť, vizuálna, auditívna, kinestetická pamäť, reč).

Metodicko-didaktické princípy uplatňované vo výučbe cudzieho jazyka:

- vyučovanie orientované na žiaka,
- činnostný charakter vyučovania,
- rešpektovanie individuálnych osobitostí žiakov,
- pozitívna motivácia,
- názornosť a primeranosť veku,
- časté striedanie organizačných foriem práce v rámci vyučovacej hodiny,
- systematické opakovanie,

- tolerovanie chyby ako prirodzenej súčasti učenia sa jazyka,
- rozvíjanie komunikačnej kompetencie ako produktu vyučovania.

Kompetencie

Všeobecné kompetencie

Všeobecné kompetencie sú tie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk. Zahŕňajú široké spektrum spôsobilostí, ktoré sa týkajú napríklad sebauvedomenia, procesu učenia sa a pod., a sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane jazykových činností.

Žiak dokáže:

- osvojiť si efektívne stratégie učenia, ktoré vedú k pochopeniu potreby vzdelávania sa v cudzom jazyku,
- sústrediť sa na prijímanie informácií,
- používať získané vedomosti a spôsobilosti.

Komunikačné jazykové kompetencie

Komunikačné jazykové kompetencie umožňujú žiakovi konať s použitím konkrétnych gramatických prostriedkov).

Žiak dokáže:

- používať známe každodenné výrazy, najzákladnejšie slovné spojenia a jednoduché vety a rozumieť im,
- predstaviť seba a iných,
- porozumieť jednoduchým otázkam a odpovedať na ne,
- jednoducho opísať seba, svoju rodinu a kamarátov,
- dohovoriť sa jednoduchým spôsobom s využívaním prevažne verbálnych, ale aj neverbálnych komunikačných prostriedkov v kontexte každodennej komunikácie a
- vyjadrenia svojich osobných záujmov.

Jazykové kompetencie

Žiak dokáže:

- používať iba najzákladnejší rozsah jednoduchých slov a výrazov týkajúcich sa jeho osoby a záujmov,
- používať základný repertoár slovnej zásoby, izolovaných slov a slovných spojení,
- ovládať výslovnosť obmedzeného repertoáru naučenej slovnej zásoby,
- odpísať známe slová, krátke slovné spojenia a vety,
- vyhláskovať svoje meno, adresu.

Sociolingválne kompetencie

Žiak dokáže:

- nadviazať základnú spoločenskú komunikáciu,
- pozdraviť sa, rozlúčiť sa, predstaviť sa, poďakovať sa, atď.

Pragmatické kompetencie

Žiak dokáže:

- spájať písmená,
- spájať slová pomocou spojovacích výrazov, napr. „a“, „alebo“.

Výkonový štandard – komunikačné jazykové činnosti a stratégie

Výkonový štandard určuje požiadavky na komunikačné jazykové činnosti a stratégie: počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením, písomný prejav a ústny prejav, ktoré má žiak dosiahnuť na konci príslušného ročníka.

Receptívne činnosti a stratégie

Rozvoj počúvania s porozumením sa pri vyučovaní cudzieho jazyka považuje za kľúčový. Žiak počúva rôzne dialógy, texty, príbehy a pod. v anglickom jazyku, ktoré potom ako model imituje a používa v rozličných situáciách. Vnímanie a porozumenie zvukovej podoby jazyka je východiskom pre rozvoj ostatných komunikačných jazykových činností a stratégií. Osvojenie si zvukovej podoby jazyka predchádza osvojeniu si jeho písomnej podoby.

Počúvanie s porozumením – výkonový štandard

Žiak na konci **prvého ročníka** dokáže:

- identifikovať známe slová,
- identifikovať najzákladnejšie slovné spojenia a veľmi jednoduché vety týkajúce sa jeho osoby.

Žiak na konci **druhého ročníka** dokáže:

- identifikovať známe slová,
- identifikovať najzákladnejšie slovné spojenia a veľmi jednoduché vety týkajúce sa jeho osoby ,
- porozumieť najzákladnejším slovným spojeniam a veľmi jednoduchým vetám, ktoré sa týkajú jeho osoby.

Žiak na konci **tretieho ročníka** dokáže:

- identifikovať známe slová,
- identifikovať najzákladnejšie slovné spojenia a veľmi jednoduché vety týkajúce sa jeho osoby a oblasti jeho záujmov,
- porozumieť najzákladnejším slovným spojeniam a veľmi jednoduchým vetám, ktoré sa týkajú jeho osoby a oblasti jeho záujmov

Žiak na konci **štvrtého ročníka** dokáže:

- identifikovať známe slová,
- identifikovať najzákladnejšie slovné spojenia a veľmi jednoduché vety týkajúce sa jeho osoby a oblasti jeho záujmov,
- porozumieť najzákladnejším slovným spojeniam a veľmi jednoduchým vetám, ktoré sa týkajú jeho osoby a oblasti jeho záujmov,
- porozumieť jednoduchým pokynom k práci na vyučovacej hodine,
- porozumieť jednoduchým pokynom ako sa orientovať,
- porozumieť jednoduchým otázkam na známe témy,
- porozumieť hlavnej myšlienke vypočutého jednoduchého textu za predpokladu, že je hovorený zreteľne, je staroslitvo artikulovaný a porozumenie je podporené vizuálnymi podnetmi.

Čítanie s porozumením – výkonový štandard

Žiak na konci **prvého ročníka** dokáže:

- identifikovať hlásky,
- vyhľadať známe slová a základné slovné spojenia,
- porozumieť a zapamätať si jednoduché slová.

Žiak na konci **druhého ročníka** dokáže:

- identifikovať hlásky,
- vyhľadať známe slová a základné slovné spojenia,
- porozumieť a zapamätať si jednoduché slová a vety na známe témy.

Žiak na konci **tretieho ročníka** dokáže:

- identifikovať hlásky,
- vyhľadať známe slová a základné slovné spojenia,
- porozumieť a zapamätať si jednoduché slová a vety na známe témy

Žiak na konci **štvrtého ročníka** dokáže:

- identifikovať hlásky,
- vyhľadať známe slová a základné slovné spojenia,
- porozumieť a zapamätať si jednoduché slová a vety na známe témy,
- prečítať a porozumieť jednoduchým pokynom k práci na vyučovacej hodine a jednoduchým orientačným pokynom,
- porozumieť hlavnej myšlienke jednoduchého textu na známu tému,
- prečítať a porozumieť veľmi krátkym jednoduchým textom

Produktívne činnosti a stratégie

Ústny prejav – výkonový štandard

Žiak na konci **prvého ročníka** dokáže:

- odpovedať jednoslovne na jednoduché otázky z oblasti každodenného života.

Žiak na konci **druhého ročníka** dokáže:

- odpovedať jednoslovne, základnými slovnými spojeniami na jednoduché otázky z oblasti každodenného života a osobných záujmov.
- pýtať sa jednoduché otázky z oblasti jeho každodenného života.

Žiak na konci **tretieho ročníka** dokáže:

- pýtať sa jednoduché otázky z oblasti jeho každodenného života a osobných záujmov,
- odpovedať na jednoduché otázky z každodenného života a osobných záujmov, napr. o sebe, o svojej rodine, o kamarátoch, voľný čas, cestovanie, stravovanie....

Žiak na konci **štvrtého ročníka** dokáže:

- pýtať sa jednoduché otázky z oblasti jeho každodenného života a osobných záujmov,
- odpovedať na jednoduché otázky z oblasti jeho každodenného života a osobných záujmov, napr. o sebe, o svojej rodine, o kamarátoch, voľný čas, cestovanie, stravovanie...
- porozumieť a riadiť sa krátkymi a jednoduchými pokynmi,
- používať čísla, základné číslovky, údaje o čase,
- porozumieť časovým údajom v rámci denného režimu, týždňa, mesiaca a roka,
- jednoduchým spôsobom opísať seba, svoj domov, školu, spolužiakov, záujmy, cestovanie, stravovanie...
- dohovoriť sa jednoduchým spôsobom s partnerom v krátkom dialógu na známe témy.

Písomný prejav – výkonový štandard

Počiatočný kontakt s písomnou formou cudzieho jazyka je vizuálny (1. – 2. ročník),v 3. ročníku vychádza zo slovnej zásoby, ktorú si žiaci osvojili prostredníctvom počúvania.

Písanie sa začína nacvičovať pomocou aktivít, v ktorých žiak odpisuje alebo dopĺňa písmená, slová, neskôr krátke vety, pričom má k dispozícii správny vzor. Postupne pri písaní slovných spojení a jednoduchých viet pracujú žiaci pomocou modelového textu, vychádzajú z osvojenej slovnej zásoby danej lekcie, ktorá korešponduje s používaním schválených materiálno-didaktických prostriedkov.

Žiak na konci **prvého ročníka** dokáže:

- správne napísať všetky písmená abecedy,

- doplniť chýbajúce písmeno podľa vzoru
- napísať vlastné meno.

Žiak na konci **druhého ročníka** dokáže:

- správne napísať všetky písmená abecedy,
- správne doplniť chýbajúce písmená do slov podľa vzoru
- správne odpísať slová podľa vzoru, jednoduchú vetu
- napísať vlastné meno

Žiak na konci **tretieho ročníka** dokáže:

- správne napísať všetky písmená abecedy,
- správne odpísať slová, krátke vety
- správne usporiadať slová v jednoduchých vetách
- vytvoriť a napísať otázku, odpoveď k požadovanej úlohe
- správne napísať slová zo slovnej zásoby patriacej k danej lekcii
- správne vytvoriť a napísať jednoduché vety (obsahujúce daný precvičovaný gramatický jav a slovnú zásobu v každej lekcii)
- napísať krátky pozdrav, pohľadnicu
- napísať jednoduché vety v projekte k danej téme (Môj dom, Moja rodina,...)

Žiak na konci **štvrtého ročníka** dokáže:

- správne napísať všetky písmená abecedy,
- napísať vlastné meno, adresu, vek,
- správne odpísať slová, krátke vety
- správne napísať slová zo slovnej zásoby patriacej k danej lekcii
- vytvoriť a napísať otázku, odpoveď k požadovanej úlohe
- správne vytvoriť a napísať jednoduché vety (obsahujúce daný precvičovaný gramatický jav a slovnú zásobu v každej lekcii)
- napísať krátky pozdrav, pohľadnicu
- napísať jednoduché vety v projekte k danej téme (Môj dom, Moja rodina, Oblečenie,...)

Prehľad kompetencií a funkcií jazyka pre primárne vzdelávanie

Kompetencie	Funkcie
1. Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou.	Pozdraviť. Poďakovať sa a vyjadriť uznanie. Rozlúčiť sa.
2. Vypočuť si a podať informácie.	Informovať sa.
3. Vybrať si z ponúkaných možností.	Identifikovať. Opísať.
4. Vyjadriť názor.	Vyjadriť názor.
5. Vyjadriť vôľu.	Vyjadriť želania.
6. Vyjadriť schopnosť.	Vyjadriť schopnosť vykonať nejakú činnosť.
7. Vyjadriť pocity.	Vyjadriť radosť, šťastie, uspokojenie . Vyjadriť smútok, sklúčenosť
8. Predstaviť záľuby a vkus.	Vyjadriť, čo mám rád, čo sa mi páči, čo uznávam. Vyjadriť, že niekoho/niečo nemám rád.
9. Reagovať vo vyhrotenej situácii.	Vyjadriť hnev, zlú náladu. Reagovať na hnev, zlú náladu niekoho iného.

10. Stanoviť, oznámiť a zaujať postoj k pravidlám alebo povinnostiam.	Vyjadriť príkaz/zákaz.
11. Dať ponuku a reagovať na ňu.	Žiadať niekoho o niečo. Odpovedať na žiadosť.
12. Reagovať pri prvom stretnutí.	Predstaviť niekoho. Predstaviť sa. Reagovať na predstavenie niekoho. Privítať.
13. Telefonovať.	Začať rozhovor. Ukončiť rozhovor.

Tematické okruhy

Tematické okruhy a podtémy sú v zásade spoločné pre všetky cudzie jazyky. Slovná zásoba má istú tematickú príslušnosť, ktorá sa prirodzene vo viacerých komunikačných témach prelína. Naplnenie každého tematického okruhu konkrétnou slovnou zásobou sa odvíja od používaných materiálo-didaktických prostriedkov a korešponduje s rozvíjanými kompetenciami, ktoré sú stanovené v obsahovom štandarde.

Tematické okruhy:

1. Rodina a spoločnosť
2. Náš domov
3. Ľudské telo, starostlivosť o zdravie
4. Človek na cestách
5. Vzdelávanie
6. Človek a príroda
7. Voľný čas a záľuby
8. Výživa a zdravie
9. Uprostred multikultúrnej spoločnosti
10. Odievanie a móda
11. Šport nám, my športu
12. Obchody
13. Krajiny, mestá a miesta
14. Vzory

Obsahový a výkonový štandard – 1. a 2. ročník

ŠVP + ŠkVP: 0 + 1 = 1 hodiny týždenne, 33 hodín ročne

TÉMA	POČET HODÍN	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD (ČO ŽIAK NA KONCI 1. a 2. ROČNÍKA VIE / DOKÁŽE)
Rodina a spoločnosť	8	Pozdravy Jednoduché pokyny, oslovenie, predstavenie sa, opýtanie sa na meno. Prídavné mená: tall, small, fat, big Sloveso: to be: 1.a2. os. jedn. čísla I am/I'm, You are/You're	- pozdraviť sa, opýtať sa na meno druhej osoby, - predstaviť sa, - povedať a prečítať jednoduché pozdravy, - vymenovať prídavné mená, - správne používať sloveso "byť", - zaspievať jednoduchú pieseň,
		Členovia rodiny Vyjadrenie vzťahu k rodinným príslušníkom.	- vymenovať členov rodiny, - opýtať sa: Whoisthis?

		<p>Prídavné mená: young, old, happy, sad</p>	<ul style="list-style-type: none"> - pomenovať členov svojej rodiny na fotke: This is my .... - zaspievať a prečítať jednoduchú pieseň, - opísať seba i členov rodiny pomocou prídavných mien
Náš domov Krajiny, mestá a miesta	6	<p>V dome Predmety v izbe, Tvoríť otázku: What can you see in the picture? Predložky miesta: in, on, under Tvorenie: Where is the computer. I sit on the desk.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - pomenovať vybrané predmety v dome, - vymenovať veci alebo osoby, ktoré sú na obrázku, - tvoriť otázku a odpoveď k opisu obrázku, - správne použiť predložky: in, on, under, - opýtať sa, kde sa určitý predmet nachádza, - vie tvoriť jednoduchú vetu s predložkou,
		<p>Predložky miesta: in, on, under Tvorenie: Where is the computer. I sit on the desk. Sloveso: to be v 3. osobe j. č. - he is, she is... Budovy v meste: pomenovanie vybraných druhov budov.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - správne použiť predložky: in, on, under, - opýtať sa, kde sa určitý predmet nachádza, - tvoriť jednoduchú vetu s predložkou, - používať osobné zámená he is, she is, - pri ceste do školy pomenovať niektoré budovy, ktoré sa v obci nachádzajú,
Vzdelávanie . Šport nám, my športu. Voľný čas a záľuby	8	<p>Školské pomôcky Tvorenie otázky a odpovede: What 's this? Thisis... Modálne sloveso can: I can count, read, write, sing Počítanie 1-10 Pokyny v triede Počítanie 11-20, počítanie 21-30 Dni v týždni Čas Určovanie času – celé hodiny: tvorenie What is the time.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vymenovať školské pomôcky, - tvoriť otázku a odpoveď typu: What 's this? This is.... - vyjadriť činnosť, ktorú dokáže vykonať: I can write, sing, count.... - počítať 0-10, - vykonať daný pokyn, - zaspievať jednoduchú pieseň, - počítať do 30, - vymenovať dni v týždni, - určiť celé hodiny, - opýtať sa koľko je hodín,
Výživa a zdravie	3	<p>Jedlá a nápoje Pomenovanie vybraných druhov jedál a nápojov. Tvorenie otázky a odpovede: What do you like? I like... Do you like....? Yes, I do. No, I don't. Vyjadrenie pocitov: I am hungry.... Tvorenie otázky a odpovede: Can I have....?</p>	<ul style="list-style-type: none"> - pomenovať vybrané druhy jedál a nápojov, - opýtať sa na základné otázky o jedle, - vyjadriť svoj názor, - vyjadriť svoje pocity (hlad, smäd), - slušne požiadať o jedlo, - zaspievať jednoduchú pieseň,

Odievanie a móda	5	Farby Pomenovanie farieb a opis predmetov – a redapple, a pinkflower... Určitý člen „the“ vo vetách: Thetreeisgreen Rýmovačka o farbách Oblečenie: Pomenovanie vybraných druhov oblečenia, pomnožné podstatné mená Tvorenie: I havegot...	- pomenovať základné farby, - prečítať s porozumením vety opisujúce obrázky, - tvoriť jednoduché vety vyjadrujúce opis predmetov, - povedať naspamäť jednoduchú rýmovačku, - pomenovať vybrané druhy oblečenia, - správne použiť pomnožné podstatné meno, - opísať oblečenie, - prečítať aj pomenovať jednotlivé druhy oblečenia,
Uprostred multikultúrnej spoločnosti	3	Zimný čas. Darčeky pod stromček, vianočné ozdoby. Vianočné piesne, riekanka. Modálne sloveso: can, tvorenie otázky a odpovede – zimné športy.	- je oboznámený s tradíciami vianočných sviatkov v Anglicku, - spievať jednoduchú vianočnú pieseň: Wewishyou a MerryChristmas... -pomenovať vianočné darčeky a dekoráciu -spamäti povedať jednoduchú riekanku, - zistiť u spolužiaka schopnosť vykonania nejakého športu.

Učebné zdroje:

Mgr. Mária Matoušková, Mgr. Vratislav Matoušek: BusyBee 1 (učebnica), 1999, Juvenia-Education, ISBN 80-967578-2-2,

Mgr. Mária Matoušková, Mgr. Vratislav Matoušek: BusyBee 1 (pracovný zosť), 2012, Juvenia-Education, ISBN 978-80-970914-0-8,

BusyBee 100 + 1 activitiesforchildren, 2005, Juvenia –Education, ISBN 80-967578-6-5,

BusyBee 1: Metodická príručka k učebnici anglického jazyka, Juvenia – Education, 1999, ISBN 8096757822,

Mgr. Mária Matoušková, Mgr. Vratislav Matoušek: BusyBee 2 (učebnica), 2012, Juvenia-Education, Poprad, ISBN 978-80-969986-8-5,

Mgr. Mária Matoušková, Mgr. Vratislav Matoušek: BusyBee 2 (pracovný zošit), 2012, Juvenia-Education, Porad, ISBN 978-80-969986-9-2,

BusyBee 2: Metodická príručka k učebnici anglického jazyka, Juvenia – Education 2002, ISBN 8096757814,

- webové stránky, ktoré sú venované výučbe anglického jazyka
- materiálno-technické a didaktické prostriedky, ktoré má naša škola k dispozícii
- metodická príručka
- dvojjazyčné slovníky,obrázkové slovníky
- multimedialne výukové CD ROM´s
- obrazový demonštračný materiál (magnetické obrázky, karty, pexesá, maňušky a pod.)

Obsahový a výkonový štandard – 3. ročník

ŠVP + ŠkVP: 3 + 0 = 3 hodiny týždenne, 99 hodín ročne

TÉMA	POČET HODÍN	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD (ČO ŽIAK NA KONCI 3. ROČNÍKA VIE / DOKÁŽE)
Rodina a spoločnosť	16	Oboznámiť sa s učebnicou a hlavnými postavami – slovná zásoba, príbeh, pieseň Dialóg: What's your name? My name's... Čísla 1-10, dni v týždni, farby dúhy Dialóg: How old are you? I'm seven.	- pozdraviť sa , predstaviť sám seba, pýtať sa a odpovedať na otázku: <i>Whatisyourname?</i> , zaspievať pieseň - pomenovať čísla 1-10, dni v týždni, farby, pýtať sa a odpovedať na otázku: <i>Howold are you?</i>
		Členovia rodiny- slovná zásoba, príbeh Privlastňovací pád – Mum'sbook	- pomenovať členov rodiny, porozumieť krátkemu príbehu - vyjadriť vlastníctvo pomocou privlastňovacieho pádu
		Ďalší členovia rodiny, pieseň, fonetika -písmená abecedy v, w, x, y, z Čítanie textu – Moja rodina v parku Moja rodina- Počúvanie, rozprávanie, písanie. Projekt: Moja rodina – Rodostrom. Noví kamaráti –slovná zásoba, príbeh. Havegot – 3. os. j.č. has got , zápor. Geometrické tvary, pieseň , fonetika – digraphs: th. Čítanie textu – List pre Yasmin. Noví kamaráti - Počúvanie, rozprávanie, písanie.	- rozširuje si slovnú zásobu; vie zaspievať pieseň, správne čítať písmená v, w, x, y, z - prečítať a porozumieť obsahu textu počúvanie: určiť obrázok podľa vypočutého opisu; rozprávanie: rozprávať pýtať sa a odpovedať na otázku: <i>Who'sthis?</i> ; písanie: zakrúžkovať otáznik a podčiarknuť odpoveď - vytvoriť a prezentovať vlastný projekt - pozná prídavné mená opisujúce ľudí, vie porozumieť krátkemu príbehu - tvoriť vety v 3. os. j. č. pomocou <i>havegot</i> - rozširuje si slovnú zásobu ; vie zaspievať pieseň, správne čítať a písať spoluhlásku th -prečítať a porozumieť obsahu textu počúvanie: určovať deti podľaopisu z nahrávky; rozprávanie: opísať deti, o ktorých sme počúvali nahrávku; písanie: správne písať stiahnuté tvary <i>'vegot; 's got</i>

Náš domov	18	Hračky – slovná zásoba, príbeh Otázky s opyt. zámenom <i>Where's...</i> , zámená: <i>my, your</i> ; otázka <i>Is it...?</i> Ďalšie hračky - slovná zásoba, pieseň , fonetika – písmená abecedy e, f, g, h Čítanie básne – Moja obľúbená hračka Moja obľúbená hračka - Počúvanie, rozprávanie, písanie,	- pomenovať rôzne hračky, porozumieť krátkemu príbehu -tvoriť vety so zámenami: <i>where, my, your</i> ; to be v 3. os. jedn. č. -rozširuje si slovnú zásobu ; - zaspievať pieseň, správne čítať písmená e, f, g, h - prečítať a porozumieť obsahu básne počúvanie: určovať predmety na základe vypočutej nahrávky; rozprávanie: pýtať sa a odpovedať na otázku <i>What's your favourite toy/colour?</i> ; písanie: slová vo vetách
		Miestnosti v dome – slovná zásoba, príbeh Predložky miesta; Otázka - Where?	- pomenovať miestnosti v dome, porozumieť krátkemu príbehu - správne používať predložky miesta vo vetách, tvoriť otázky pomocou opyt. zámena <i>Where?</i> -rozširuje si slovnú zásobu; - zaspievať pieseň, správne čítať a písať spoluhlásku <i>sh</i>
		Slovná zásoba, pieseň , fonetika – digraphs: <i>sh</i>	- prečítať a porozumieť obsahu textu počúvanie: určovať miestnosti v dome podľa nahrávky; rozprávanie: pýtať sa a odpovedať na otázku <i>Where...?</i> ; písanie: určovať samohlásky, - pomenovať predmety v detskej izbe, porozumieť krátkemu príbehu - tvoriť vety pomocou <i>there is, there are</i> ; pýtať sa a odpovedať na otázku <i>How many?</i> rozšíriť SZ, zaspievať pieseň, správne vyslovovať CVC words
Ľudské telo, starostlivosť o	6	Čítanie textu – Môj byt Môj byt - Počúvanie, rozprávanie, písanie Neporiadok v detskej izbe – slovná zásoba, príbeh Vyjadriť, že niečo niekde je – there is, there are ; Otázka How many? Číslovky 11 – 20, pieseň, fonetika - CVC words– i Čítanie textu – Článok pre časopis Moja detská izba - Počúvanie, rozprávanie, písanie	- prečítať a porozumieť obsahu textu počúvanie: určovať miestnosti v dome podľa nahrávky; rozprávanie: pýtať sa a odpovedať na otázku <i>Where...?</i> ; písanie: určovať samohlásky, - pomenovať predmety v detskej izbe, porozumieť krátkemu príbehu - tvoriť vety pomocou <i>there is, there are</i> ; pýtať sa a odpovedať na otázku <i>How many?</i> rozšíriť SZ, zaspievať pieseň, správne vyslovovať CVC words - prečítať a porozumieť obsahu textu počúvanie: zachytiť rozdiely medzi izbami, rozprávanie: hovoriť, kde sa predmety nachádzajú; písanie: písať otáznik a bodku
		Časti tela- slovná zásoba, príbeh Sloveso to be (is/are) , jedn. a mn. č. podst. mien, koncovka -s Ďalšie časti tela, pieseň, fonetika – písmená abecedy i, j, k, l	- pomenovať časti tela, porozumieť krátkemu príbehu -tvoriť vety pomocou <i>this is/these are</i> ; správne tvoriť mn. číslo podst. mien - rozširuje si slovnú zásobu ;

			- zaspievať pieseň, ukázať jednotlivé činnosti, správne čítať písmená i, j, k, l
		Čítanie textu – Urobme si papierového leva! Časti tela - Počúvanie, rozprávanie, písanie	- prečítať a porozumieť obsahu textu počúvanie: na základe opisu určovať zvieratá; rozprávanie: opísať zvieratko a pýtať sa: <i>Whatisit?</i> ; písanie: určovať vety a ich počet
Človek na cestách	9	Aktivity, činnosti – slovná zásoba, príbeh Plnovýznamové slovesá; modálne sloveso can, can't	-pomenovať rôzne činnosti, porozumieť krátkemu príbehu návčik kom. zručností, poznať niektoré plnovýz. slovesá, vedieť použiť can + plnovýz. sloveso, tvoriť otázku, zápor -rozširuje si slovnú zásobu , - zaspievať pieseň, správne vyslovovať CVC words
		Ďalšie aktivity, pieseň, fonetika - CVC words - o	
		Na pláži – slovná zásoba, príbeh Rozkazovací spôsob pomocou Let's...	- pozná slová nachádzajúce sa v texte, vie porozumieť krátkemu príbehu - tvorí vety pomocou <i>Let's</i>
		Slovná zásoba – na pláži; pieseň, fonetika - CVC words - u; čítanie textu – Vitajte na našej pláži! Na pláži - Počúvanie, rozprávanie, písanie	-rozširuje si slovnú zásobu ; - spievať pieseň, správne vyslovovať CVC words; prečítať a porozumieť obsahu textu počúvanie: zachytiť rozdiely pri opise; rozprávanie: navrhnúť aktivitu a reagovať na návrh písanie: určovať slovesá
Vzdelávanie	9	Pomôcky v škole -slovná zásoba, príbeh	- určovať bežné školské pomôcky, porozumieť krátkemu príbehu
		Základné otázky a odpovede na otázky: What's this?	- pýtať sa a odpovedať na otázku: <i>What's this?</i>
		Ďalšie pomôcky v škole, pieseň, fonetika – písmená abecedy a, b, c, d	-rozširuje si slovnú zásobu ; vie zaspievať pieseň, správne čítať písmená a, b, c, d
		Čítanie textu – Moje školské pomôcky Počúvanie, rozprávanie, písanie	-prečítať a porozumieť obsahu textu počúvanie: určovať predmety na základe vypočutej nahrávky; rozprávanie: pýtať sa a odpovedať na otázky k obrázkom; písanie: určovať počet slov vo vetách
		Povolania- slovná zásoba, príbeh Stiahnuté tvary – he is/he's, sheis/she's	- pomenovať rôzne povolania, vie porozumieť krátkemu príbehu - tvorí vety pomocou <i>he is/he's, sheis/she's</i> , tvoiť otázky <i>Is he/she...?</i> ; krátke odpovede -rozširuje si slovnú zásobu

		Ďalšie povolania, pieseň , fonetika – písmená abecedy m, n, o, p	- zaspievať pieseň, správne čítať písmená m, n, o, p - prečítať a porozumieť obsahu textu počúvanie: určiť povolania na základe vypočutej nahrávky; rozprávanie: pýtať sa a odpovedať na otázku <i>Is he...?</i> ; písanie: určovať veľké písmená a bodky;
Človek a príroda	9	Zvieratá v ZOO – slovná zásoba, príbeh I like/ I don't like ; prídavné mená Ďalšie zvieratá, pieseň , fonetika - CVC words - a	- pomenovať zvieratá v ZOO, porozumieť krátkemu príbehu -povedať, čo mám rád a čo nie, opísať zvieratá pomocou prídavných mien -rozširuje si slovnú zásobu, - zaspievať pieseň, správne vyslovovať CVC words
		Čítanie textu (báseň) - Kto som? V ZOO - Počúvanie, rozprávanie, písanie,	- prečítať a porozumieť obsahu textu počúvanie: určovať, ktoré zvieratá mám rád; rozprávanie: opísať zvieratá; písanie: určovať prídavné mená,
		Čítanie textu – Nádherné zvieratá Zvieratá - Počúvanie, rozprávanie, písanie	- prečítať a porozumieť obsahu textu počúvanie: zachytiť rôzne zvieratká: rozprávanie: otázky a odpovede o zvieratkách; písanie: určovať stiahnutý tvar <i>can't= cannot</i>
Voľný čas a záľuby	6	Detské ihrisko- slovná zásoba, príbeh Tvorenie otázok pomocou where Predložky miesta – in, on, under	- pomenovať predmety, ktoré sa nachádzajú na ihrisku, - porozumieť krátkemu príbehu -tvoriť otázky s použitím opyt. zámena <i>where</i> ; tvoriť odpovede pomocou predložiek <i>in, on, under</i>
		Predmety v parku, pieseň , fonetika – písmená abecedy q, r, s, t, u Čítanie textu – V parku V parku - Počúvanie, rozprávanie, písanie,	- rozširuje slovnú zásobu -zaspievať pieseň, správne čítať písmená q, r, s, t, u - prečítať a porozumieť obsahu textu počúvanie: určiť čo robia deti v parku; rozprávanie: pýtať sa a odpovedať na otázku <i>Where 's...?</i> ; písanie: určovať veľké písmená na začiatku os. mien;
Výživa a zdravie	14	Obed v škole – slovná zásoba, príbeh Použitie členu "a, an" ; Havegot.. Ovocie a zelenina, pieseň , fonetika – digraphs: ch	- pomenovať rôzne druhy potravín, ktoré jeme v škole, porozumieť krátkemu príbehu -správne používať neurčitý člen, tvoriť vety pomocou <i>havegot</i> -rozširuje si slovnú zásobu

			- zaspievať pieseň, správne čítať a písať spoluhlásku ch
		Čítanie textu – Čo mám vo svojom obedári Čas na obed - Počúvanie, rozprávanie, písanie	- prečítať a porozumieť obsahu textu počúvanie: určovať potraviny podľa nahrávky; rozprávanie: povedať, čo mám v obedári; písanie: priradovať <i>a/an</i> k slovám
		Spoločná večera – slovná zásoba, príbeh Like - tvorenie otázky, záporu; stiahnutý tvar don't = do not Nápoje, pieseň , fonetika - CVC words-a Čítanie textu – V kaviarni V kaviarni - Počúvanie, rozprávanie, písanie Projekt: Naša kaviareň	- prečítať a porozumieť obsahu textu, pomenovať ďalšie druhy potravín, ktoré jeme spoločne s rodinou na večeru, pozná dôležitosť spoločnej večere Používanie I like, I don't like - pomenovať nápoje, -prečítať a porozumieť obsahu textu počúvanie: určovať, ktoré jedlá mám rád; rozprávanie: pýtať sa spolužiaka, čo má rád; písanie: určovať stiahnuté tvary, PZ s. 85 vytvoriť spoločný skupinový projekt – tvorba plagátu, prezentácia spoločného projektu
Odievanie a móda Obchody	6	Oblečenie – slovná zásoba, príbeh Privlastňovacie zámená – his, her ; stiahnutý tvar aren't = are not ; pomnožné podst. mená Ďalšie časti oblečenia, pieseň, fonetika -abeceda Čítanie textu – V obchode s oblečením V obchode s oblečením - Počúvanie, rozprávanie, písanie	- pomenovať časti oblečenia, porozumieť krátkemu príbehu - správne používať privlastňovacie zámená vo vetách, vedieť vytvoriť stiahnutý tvar <i>aren't</i> , zopakovať pomnož. podst. mená - rozširuje si slovnú zásobu, - zaspievať pieseň, zopakovať celú abecedu -prečítať a porozumieť obsahu textu počúvanie: určovať časti oblečenia podľa nahrávky; rozprávanie: pýtať sa a odpovedať na farbu oblečenia; písanie: písať plné a stiahnuté tvary
Uprostred multikultúrnej	6	Symboly Vianoc; oslava Vianoc v anglicky hovoriacich krajinách, tradičné anglické vianočné koledy Veľkonočné tradície a zvyky v anglicky hovoriacich krajinách	-pozná rozdiely medzi oslavou Vianoc na Slovensku a v anglicky hovoriacich krajinách, pozná anglické koledy -pozná rozdiely medzi oslavou Veľkej Noci na Slovensku a v anglicky hovoriacich krajinách, vie popísať veselú Veľkú Noc

		Deň matiek	-pomenovať tento sviatok po anglicky, -vyznať mamke svoju lásku: I love, my Mum.
		Narodeniny	- reagovať na otázku: Howold are you? Vie pomenovať narodeninové predmety: birthdaycake, candles, present, balloon. Vie spievať pieseň Happy birthday! Vie reagovať na otázku? Howmany... ?
		Deň otcov	- pomenovať tento sviatok po anglicky. -vyznať ockovi svoju lásku: I love, my Dad.
		Halloween	-poznať zvyky v anglicky hovoriacich krajinách

Učebné zdroje:

NaomiSimmons: Family and Friends 1, 2, ClassBook,OxfordUniversity Press 2014, ISBN: 9780194808361

NaomiSimmons: Family and Friends 1, 2, pracovný zošit, OxfordUniversity Press 2014, ISBN: 9780194804929

JuliePenn: Family and Friends, Teacher´sBook Plus, OxfordUniversity Press 2014, ISBN 9780194808965

NaomiSimmons: Family and FriendsClass Audio CDs, OxfordUniversity Press 2014

Obsahový a výkonový štandard – 4. ročník

ŠVP + ŠkVP: 3 + 0 = 3 hodiny týždenne, 99 hodín ročne

TÉMA	POČET HODÍN	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD (ČO ŽIAK NA KONCI 4. ROČNÍKA VIE / DOKÁŽE)
Lidské telo, starostlivosť o zdravie	6	Predstavovanie Opis osoby, predstavenie sa Rodinné vzťahy, vlasy, oblečenie Dni v týždni, číslovky do 20, farby	- sa predstaviť, predstaviť iného - opísať postavu podľa obrázka - opísať postavu tak, aby ju ostatní vedeli určiť na obrázku (v triede) -vymenovať dni v týždni, počítať číslovky do 20, poznať všetky farby
Vzdelávanie	6	Škola a jej zariadenie Ukazovacie zámenná v jednotnom a množnom čísle This/That is (Toto je/Tamto je), These/Those are (Tieto sú/Tamto sú) Počúvanie a poznávanie známych slov v piesni	- ukázať na blízke a vzdialené predmety - správne používať vo vetách ukazovacie zámenná this/that, these/those - pomenovať nové školské veci, nábytok v triede v spojení s ukazovacími zámennami -identifikovať veci podľa vypočutej nahrávky

		Počúvanie a čítanie textu s porozumením Práca s obrázkom	-odpovedať na otázky z textu výberom z ponúknutých možností -tvoriť otázky a odpovede s použitím indícií
Ľudské telo, starostlivosť o zdravie	10	Pocity, nálady Použitie slovesa to be (byť) v množnom čísle We're, They're Tvorba otázky slovesa <i>byť</i> v množnom čísle: Are they? Are we? Nácvik textu a melódie detskej piesne: Keď si šťastný... Čítanie textu s porozumením: Moje pocity <u>Krátky a dlhý tvar slovesa byť</u> I'm = I am You're = You are He's = He is She's = She is It's = It is We're = We are They're = They are	-tvoriť otázky a odpovede na sloveso byť v množnom čísle: Are they? Are we? -identifikovať pocity, nálady a opísať ich -spievať a ukazovať dej na svojom tele -vie prečítať text, rozumie jeho obsahu aj pomocou obrázkov -rozpozná v texte slová spojené s pocitmi - použiť dlhú a krátku formu slovesa <i>byť</i> vo <i>vetách</i> - rozoznať dlhé a krátke tvary slovesa byť -tvoriť otázky a odpovede podľa obrázkova spoužitím indícií -utvorí dvojice dlhých a krátkych tvarov
Voľný čas a záľuby	6	Voľný čas a záľuby Modálne sloveso can/can't (vedieť, môcť) Predložky miesta (behind, in front of, next to, between) Tvorba viet s predložkami Čítanie textu s porozumením - identifikácia nových slov	-vie použiť sloveso can v kladnom a zápornom tvare can't -vie použiť sloveso can v otázke Can you ...? -vie vyjadriť, čo vie, čo nevie -vie použiť nové predložky v slovných spojeniach a vo vetách - tvoriť vety a dialógy s použitím predložiek: Kde je? Where is ...? -vie čítať text, porozumieť jeho obsahu a dokáže vyriešiť úlohy vyplývajúce z textu
Voľný čas a záľuby	6	Voľnočasové aktivity Jednoduchý prítomný čas – I visit, I don't have Počúvanie a čítanie s porozumením: Čo robia po škole?	-pomenovať voľnočasové aktivity -použiť jednoduchý prítomný čas ako komunikačnú frázu v kladnej a zápornej vete v 1. osobe j. č. -vyjadriť nové voľnočasové aktivity -vie vyjadriť svoje voľnočasové aktivity a záľuby aj pomocou opisu obrázkov -rozumie textu a je schopný vyriešiť úlohy súvisiace s textom

Výživa a zdravie	5	Výživa a zdravie – zdravé stravovanie, jedlá Použitie slovesa have got v otázkach a krátkych odpovediach Have you got? Has he got? I have/I haven't, He has/hasn't	-osvojiť si novú slovnú zásobu, výslovnosť – písanie -vie nové slová identifikovať a rozpoznať v texte -vie sa informovať použitím výrazu Have you got? Has he got?
Obchody a nakupovanie	6	Obchody a nakupovanie Čísla od 20 – 100 Spoluhláskové skupiny: gr, br, fr Čítanie textu s porozumením: V obchode Práca s obrázkami Návčik dialógu, hra rolí	-počítať do 100 po desiatkach - osvojenie novej slovnej zásoby so skupinami spoluhlások - gr, br, fr -všíma si výslovnosť spoluhláskových skupín gr, br, fr -osvojiť si novú slovnú zásobu -identifikovať, priradiť opis, označiť osoby -vie sa informovať o tovare v obchode, aktívne sa zúčastňuje dialógu
Vzdelávanie	6	Učebné predmety Predmety v škole –slovná zásoba, príbeh Základné otázky a odpovede na rozvrh hodín: What? When have we got? We've got ... Privlastňovacie zámená: náš, ich Školské učebne – slovná zásoba What have we got in the art room? We've got ... Čítanie s porozumením: Naša počítačová učebňa	-identifikovať nové slová v texte -pomenovať učebné predmety v škole - vie sa opýtať na predmety v rozvrhu -priradovať predmety podľa osobám podľa obrázkov - vie použiť privlastňovacie zámená vo vete -vie pomenovať priestory v škole -vie určiť priestory v škole podľa textu -dokáže identifikovať, potvrdiť informáciu, opísať triedu -vedie dialóg pomocou indícií a obrázkov -vie reagovať na otázky vhodnými odpoveďami
Uprostred multikultúrnej spoločnosti	6	Rodinné sviatky, oslavy Použitie slovesa like v 1. a 3. osobe jednotného čísla v kladnom a zápornom tvare: Mám/Nemám rád, Má/Nemá rád/rada: I like/I don'tlike, he likes/he doesn'tlike Otázka: Čo má rád? Čo má rada? Whatdoes he like?	-vie identifikovať vhodné darčeky pre ľudí podľa ich preferencií - vie vytvoriť a odpovedať na otázku: Čo má kto rád/rada, čo sa mu/jej páči? -pozná názvy činností spojené s oslavou, svadbou – make a cake, wash the car, brush my hair, take photos -vie tvoriť vety v prítomnom priebehovom čase

		Prítomný prítomný čas – tvorba otázok a odpovedí – What are you doing? Čo robíš? I´m... Počúvanie a čítanie s porozumením: E-mail	-tvoriť vety a odpovedať podľa obrázkov a indícií v krátkom dialógu -prečítať e-mail, porozumieť obsahu a doplniť chýbajúce slová
Človek na cestách	10	Režim dňa – rozhovor o každodenných rituáloch Časti dňa v spojení s predložkami In the morning, in the afternoon, in the evening, at night Denný režim Vyjadrovanie času – celé hodiny What´s the time? It´s ... o´clock. He...at ... o´clock. Čítanie s porozumením: Môj deň. Mamin deň Vyjadrovanie času – štvrt, pol, trištvrt (quarter past, half, quarter to) Čítanie s porozumením: Na autobusovej stanici Slová končiace na -e: lake, gate, plane, face Počúvanie a čítanie s porozumením	-vie určiť čas, vie sa opýtať: Koľko je hodín? -vie spájať čas s každodennými aktivitami -čítať a dramatizovať príbeh, rozumie textu -pozná časti dňa – ráno, popoludní, večer, v noci v spojení s predložkami -vie tvoriť činnostné vety spojené s časom, vie opísať svoj deň - vie identifikovať Wh – otázky - vie určiť celé hodiny -chápe obsah textu a vníma odlišnosti plnovýznamových slovies v 1. a 3. osobe singuláru: I go, She goes -žiak vie rozprávať o svojom dni a o dni niekoho iného -použiť príslovky času a určovať hodiny -vie prečítať text, všíma si slovné spojenia na vyjadrenie času, opis postáv, opis autobusov, batožiny -vie tvoriť vety o dianí na autobusovej stanici vo forme dialógu - chápe pravidlo o výslovnosti predchádzajúcej samohlásky v slovách končiacich sa na -e (napr. lake, gate, plane, face) -počúvať, čítať a rozumieť rozhovoru o práci v ZOO -rozpoznať nesprávnu interpretáciu a opraviť ju -vie zvoliť správnu možnosť vo vyhláseniach
Človek a príroda	6	Počasie Pčasie – slovná zásoba Pokyny Put on/Don´tput on, Open/Don´topen	-používa názvy pre určovanie počasia -využiť pokyny v rôznych situáciách -osvojuje si názvy pre aktivity vo voľnom čase spojené s počasím -opísať aktuálne počasie

		Príslovky času: windy, cold, sunny, hot Tvorba otázky: Aké je počasie? Čítanie s porozumením: Počasie	-vie vytvoriť otázku a odpovedať: Aké je počasie? What's the weather like? It's... -rozumieť informácii o počasí, čítať text o meniacom sa počasí, rozprávať o počasí podľa obrázkov -tvoriť vety o počasí v rôznych dňoch týždňa, zapájať sa do rozhovoru
Odievanie a móda	6	Druhy oblečenia Prítomný príslovný čas: What are you wearing? What's he wearing? I'm wearing/He's wearing...	-identifikovať ľudí podľa ich odevu, rozpoznať názvy oblečenia v ukážke -opísať oblečenie -zistiť informácie o oblečení svojho spolužiaka formou otázky a odpovede na ňu: What are you wearing? -vytvoriť otázku: Čo máš na sebe oblečené?, Čo nosí on/ona? Ja nosím/On nosí...
Človek a príroda	6	Zvieratá na farme Komparatív prídavných mien Slová so samohláskami - ee Počúvanie a čítanie textu s porozumením	-tvoriť vety a porovnávať zvieratá, predmety a ľudí -tvoriť komparatív prídavných mien -vie použiť spojku <i>and</i> na spájanie dvoch viet - správne vyslovuje slová s -ee -vypočúť si, prečítať, porozumieť informáciám v texte, vie rozhodnúť pre výber správnej odpovede -vnímať prostredníctvom nahrávky pokyny
Rodina a spoločnosť	6	Zážitky Jednoduchý minulý čas slovesa byť – kladné a záporné vety: was/were, wasn't/weren't Výslovnosť slov zakončených na -e a bez -e Počúvanie a čítanie s porozumením	-identifikovať novú slovnú zásobu v texte -tvoriť jednoduchý minulý čas slovesa byť v kladnom aj zápornom tvare -identifikovať ľudí podľa ich pocitov a vzhľadu -opisovať obrázok v jednoduchom minulom čase podľa obrázkov -opísať seba a svojich priateľov -pochopiť rozdielnu výslovnosť slov -rozumieť textu ukážky, označiť nesprávne tvrdenie a opraviť ho
Rodina a spoločnosť	8	Plurál nepravidelných podstatných mien	-rozprávať podľa obrázkov v minulom čase -tvoriť vety v jednoduchom minulom čase -vie tvoriť plurál nepravidelných podstatných mien (man – men, woman-women, child-children)

		<p>Fonetika spoluhláskových skupín: ng, nk</p> <p>Čítanie textu s porozumením</p>	<p>-pozná rozdiel vo výslovnosti nepravidelných podstatných mien v pluráli</p> <p>-pozná pravidlo používania výrazov some a any, vie vybrať správnu možnosť</p> <p>-pozná radové číslovky 1. – 4., vie ich písať, vysloviť a rozumie im, prečítať skratky radových čísloviek</p> <p>-vie správne prečítať a napísať slová so skupinou daných spoluhlások</p> <p>- vie prečítať príbeh a rozumie textu</p> <p>-tvoriť vety v jednoduchom prítomnom čase a v prítomnom priebehovom čase</p>
--	--	---	---

Učebné zdroje:

NaomiSimmons: Family and Friends 1, 2, ClassBook, OxfordUniversity Press 2014, ISBN: 9780194808361

NaomiSimmons: Family and Friends 1, 2, pracovný zošit, OxfordUniversity Press 2014, ISBN: 9780194804929

JuliePenn: Family and Friends, Teacher'sBook Plus, OxfordUniversity Press 2014, ISBN 9780194808965

NaomiSimmons: Family and FriendsClass Audio CDs, OxfordUniversity Press 2014

Prierezové témy realizované v predmete:

OSR – Osobnostný a sociálny rozvoj,

VMR – výchova k manželstvu a rodičovstvu,

ENV – environmentálna výchova,

MDV – mediálna výchova,

MUV – multikultúrna výchova,

RLK – regionálna výchova a ľudová kultúra,

DOV – dopravná výchova, výchova k bezpečnosti v cestnej premávke

OZO – ochrana človeka a zdravia

FIG – finančná gramotnosť

GLB – globálna výchova

Hodnotenie - portfólio žiakov:

Ústne odpovede: rozhovor, situačný rozhovor, opis obrázka

Písomné odpovede: didaktický test, previerka zo slovnej zásoby, písomná práca

Iné: aktivity, v ktorých môže žiak preukázať vzťah k činnostiam a záujem o predmet (napr. estetické a obsahovo správne vypracovanie prezentácie alebo projektu, aktivita na hodinách v priebehu celého klasifikačného obdobia, úprava a svedomité vedenie zošita, zapájanie sa do súťaží a pod.)

Portál: www.anglictina.iedu.sk, interaktívne CD, interaktívne úlohy a cvičenia na webových stránkach venované výučbe anglického jazyka, materiálno-technické a didaktické prostriedky, ktoré má naša škola k dispozícii, metodické príručky, zvukové CD/DVD, rozprávky/príbehy v anglickom jazyku, dvojязыčné slovníky, obrázkové slovníky, nástenné mapy, rozprávkové knihy, multimediálne výučbové CD ROM's, obrazový demonštračný materiál (magnetické obrázky, karty, pexesá, maňušky a pod.) Hodnotenie a klasifikáciu výsledkov žiakov realizujeme podľa vnútornej smernice školy Kritéria hodnotenia a klasifikácie žiakov Základnej školy Dolná Tižina a v súlade s Metodickým pokynom MŠVVaŠ č.22/2011 na hodnotenie a klasifikáciu žiakov základnej školy.

7.2 Vzdelávacia oblasť: **MATEMATIKA A PRÁCA S INFORMÁCIAMI**

7.2.1 Predmet: **MATEMATIKA**

Učebný plán:

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník
ŠVP	4	4	4	4
ŠkVP	1	1	1	0
Spolu	5	5	5	4

Charakteristika vyučovacieho predmetu

Predmet matematika je na primárnom stupni vzdelávania prioritne zameraný na budovanie základov matematickej gramotnosti a na rozvíjanie kognitívnych oblastí - vedomosti (ovládanie faktov, postupov), aplikácie (používanie získaných vedomostí na riešenie problémov reálneho života), zdôvodňovanie (riešenie zložitejších problémov, ktoré vyžadujú širšie chápanie súvislostí a vzťahov).

Výučba matematiky musí byť vedená snahou umožniť žiakom, aby získavali nové vedomosti špirálovite, vrátane opakovania učiva na začiatku školského roku s **propedeutickými postupmi** prostredníctvom riešenia úloh s rôznorodým kontextom i divergentných úloh, aby tvorili jednoduché hypotézy a skúmali ich pravdivosť, vedeli používať rôzne spôsoby reprezentácie matematického obsahu (text, tabuľky, grafy, diagramy), rozvíjali svoju schopnosť orientácie v rovine a priestore.

Obsah vzdelávania je spracovaný na kompetenčnom základe. Pri objavovaní a prezentácii nových matematických poznatkov sa vychádza z predchádzajúceho matematického vzdelania žiakov, z ich skúseností s aplikáciou už osvojených poznatkov. Na hodinách matematiky sa tiež kladie dôraz na rozvoj žiackych schopností a zručností, predovšetkým väčšou aktivizáciou žiakov. Proces získavania nových matematických vedomostí u žiakov musí učiteľ realizovať s prevahou pozorovania a experimentovania v ich prirodzenom prostredí. Učiteľ by mal tiež naučiť žiakov správne klásť otázky, odhadnúť výsledky i korektné formulovať závery. Učenie matematiky by malo byť pre žiakov zaujímavé, aby sa u nich formoval pozitívny vzťah k matematike a aby ju vnímali ako nástroj na riešenie problémových úloh každodenného života.

Ciele predmetu

Žiaci na primárnom stupni vzdelávania majú dosiahnuť nasledujúce ciele:

- osvojiť si základné matematické pojmy, poznatky, znalosti a postupy uvedené vo vzdelávacom štandarde,
- pracovať s prirodzenými číslami (v obore do 10 000) tak, ako to bližšie špecifikuje vzdelávací štandard,
- používať zlomky na propedeutickej, prípravnej úrovni,
- identifikovať a správne pomenovať funkčné vzťahy medzi číslami,
- objavovať pravidlá vytvorených postupností a dopĺňať ich,
- orientovať sa v tabuľkách, grafoch a vytvárať ich,
- identifikovať, pomenovať, narysovať a správne označiť geometrické útvary bližšie špecifikované vo vzdelávacom štandarde,
- odhadnúť a presne odmerať dĺžku útvaru, premeniť jednotky dĺžky (mm, cm, dm, m, km).
- používať matematiku ako jeden z nástrojov na riešenie problémov reálneho života (vrátane postupného nadobúdania finančnej gramotnosti),
- rozvíjať zručnosti súvisiace s procesom učenia sa,
- rozvíjať poznávacie procesy a myšlienkové operácie,
- upevniť kladné morálne a vôľové vlastnosti (samostatnosť, rozhodnosť, vytrvalosť, húževnatosť, kritiku, sebakritiku, dôveru vo vlastné schopnosti a možnosti, systematickosť pri riešení úloh v osobnom i verejnom kontexte),
- rozvíjať kľúčové kompetencie v sociálnej a komunikačnej oblasti.

Ďalšie ciele v rámci posilnenej časovej dotácie predmetu:

- zvýšiť kvalitu výkonov v oblasti pamäťového a algoritmického počítania,
- rozvíjať matematické myslenie a kreativitu žiakov, viesť žiakov k hľadaniu a uvedomovaniu si vzťahu matematiky a každodenného života,
- začleňovať do učiva úlohy na rozvíjanie finančnej gramotnosti žiakov,
- podporovať žiakov so zo zvýšeným záujmom o matematiku, aktívne ich zapájať do matematických súťaží.

Obsahový a výkonový štandard – 1. ročník

ŠVP + ŠkVP: 4 +1 = 5 hodín týždenne, 165 hodín ročne

TÉMA	POČET HODÍN	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD (ČO ŽIAK NA KONCI 1. ROČNÍKA VIE / DOKÁŽE)
PRIRODZENÉ ČÍSLA OD 1 DO 20 A NULA	40	Skupina, počet predmetov (prvkov) v skupine. Číslo, pár, párný a nepárny počet predmetov . Viac, menej, rovnako. Prirodzené čísla 1 - 20 a 0. Jednotky, desiatky rozklad čísla na jednotky a desiatky. Prvý, druhý, tretí, dvadsiaty.	<ul style="list-style-type: none"> – určiť počet prvkov v skupine (počítaním po jednom, po dvoch, na prvý pohľad) a vyjadriť ho prirodzeným číslom, – vytvoriť (vyznačiť, oddeliť) skupinu s daným počtom prvkov, – porovnať počet prvkov v dvoch skupinách (počítaním i na prvý pohľad), – napísať a prečítať číslo, – rozložiť číslo na jednotky a desiatky, – zložiť číslo z jednotiek a desiatok,

		<p>Číselný rad, pojmy súvisiace s orientáciou v číselnom rade: pred, za, hneď pred, hneď za, predposledný, posledný, nasledujúci, predchádzajúci.</p> <p>Vzostupný číselný rad (od najmenšieho čísla po najväčšie číslo), zostupný číselný rad (od najväčšieho čísla po najmenšie číslo).</p> <p>Číselná os, relačné znaky $>$, $<$, $=$.</p> <p>Nerovnice (na propedeutickej úrovni), slovné úlohy na porovnanie charakterizované vzťahmi viac, menej, rovnako.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – použiť základné i radové číslovky v číselnom obore do 20, – orientovať sa v číselnom rade, – vytvoriť vzostupný a zostupný číselný rad, – zobraziť číslo na číselnej osi, – doplniť chýbajúce čísla do vzostupného aj zostupného číselného radu, – vymenovať niekoľko čísel menších (väčších) ako dané číslo, – usporiadať čísla podľa veľkosti vzostupne i zostupne, – porovnať dve čísla a výsledok porovnania zapísať pomocou relačných znakov $>$, $<$, $=$, – vyriešiť jednoduché nerovnice, – vyriešiť slovné úlohy na porovnanie.
SČÍTANIE A ODČÍTANIE V ČÍSELNOM RADE DO 20	58	<p>Sčítanie, odčítanie znaky $+$, $-$, $=$.</p> <p>Sčítanie a odčítanie na modeloch (dynamický, statický model).</p> <p>Sčítanie a odčítanie pomocou znázornenia. Sčítanie počítaním po jednom, dopočítaním druhého sčítanca k prvému, dopočítaním menšieho sčítanca k väčšiemu.</p> <p>Sčítanie a odčítanie použitím zautomatizovaného spoja.</p> <p>Jednoduché slovné úlohy typu: určiť súčet, keď sú dané dva sčítance zväčšiť dané číslo o niekoľko jednotiek určiť jedného sčítanca, ak je daný súčet a druhý sčítanec, zmenšiť dané číslo o niekoľko jednotiek, porovnať rozdielom.</p> <p>Rovnice (na propedeutickej úrovni).</p>	<ul style="list-style-type: none"> – sčítať a odčítať prirodzené čísla v číselnom obore do 20 bez prechodu cez základ 10, – použiť znaky $+$, $-$, $=$, – vytvoriť príklady na sčítanie a odčítanie k danej situácii (matematizácia reálnej situácie), – vytvoriť slovné úlohy k danému numerickému príkladu na sčítanie a odčítanie v číselnom obore do 20 bez prechodu cez základ 10, – sčítať a odčítať prirodzené čísla v číselnom obore do 20 s prechodom cez základ 10 na úrovni manipulácie, – vyriešiť jednoduché slovné úlohy na sčítanie a odčítanie v číselnom obore do 20 bez prechodu cez základ 10, – vyriešiť jednoduché rovnice
GEOMETRIA A MERANIE	18	<p>Rovinné geometrické útvary: krivá čiara, rovná čiara, otvorená a uzavretá čiara, kruh, štvorec, trojuholník, obdĺžnik kreslenie, rysovanie.</p> <p>Priestorové geometrické útvary: kocka, valec, guľa.</p> <p>Vpravo, vľavo, hore, dole, nad, pod, do, na, pred, za, vedľa, medzi, vpredu, vzadu.</p> <p>Pojmy pre porovnanie: dlhší, kratší, vyšší, nižší, širší, užší, najdlhší, najkratší, najvyšší.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – rozlíšiť, pomenovať a nakresliť krivú, otvorenú i uzavretú čiaru, – rozlíšiť, pomenovať, narysovať rovnú čiaru, – rozlíšiť, pomenovať, nakresliť rovinné geometrické útvary, – rozlíšiť a pomenovať priestorové geometrické útvary, – umiestniť (dokresliť) rovinné a priestorové geometrické útvary podľa pokynov, – určiť polohu geometrických útvarov v priestore, – porovnať a usporiadať (vzostupne, zostupne) predmety podľa dĺžky (výšky, šírky, ...),

		<p>Neštandardné jednotky dĺžky (stopa, palec, dlaň, lakeť, iný predmet -napr. spinka).</p> <p>Bludisko, labyrint.</p> <p>Symbole na orientáciu v štvorcovej sieti: $f - j -$.</p> <p>Kreslenie a rysovanie obrázkov v štvorcovej sieti.</p> <p>Zhodné zobrazenie - osová súmernosť (na propedeutickej úrovni).</p>	<ul style="list-style-type: none"> - odmerať dĺžku (výšku, šírku, ...) daného predmetu pomocou neštandardných jednotiek dĺžky, - nájsť a vyznačiť cestu v jednoduchom bludisku, labyrinte, - na základe symbolov $f - j <-$ nakresliť (narysovať) v štvorcovej sieti obrázkov, - pomocou symbolov $f - j -$ popísať obrázok v štvorcovej sieti, - v štvorcovej sieti dokresliť (dorysovať) osovo súmerný obrázok.
RIEŠENÍ APLIKAČNÝCH ÚLOH A ÚLOH ROZVÍJAJÚCICH MATEMATICKÉ MYSLENIE	16	<p>Predmety, objekty, čísla, ktoré danú vlastnosť majú a ktoré danú vlastnosť nemajú.</p> <p>Triedenie podľa farby, tvaru, veľkosti, materiálu.</p> <p>Dichotomické triedenie (výsledkom triedenia sú dve skupiny) podľa dvoch vlastností, dichotomické triedenie bez určenia vlastnosti.</p> <p>Trichotomické triedenie (výsledkom triedenia sú tri skupiny) podľa troch vlastností, trichotomické triedenie bez určenia vlastnosti.</p> <p>Pravda, nepravda pravdivosť, nepravdivosť veta, tvrdenie.</p> <p>Kvantifikované výroky: všetky, nie všetky, všetci, nie všetci, žiaden, každý, niekto, nikto, nič.</p> <p>Porovnávanie podľa veľkosti, dĺžky, výšky, veku, rýchlosti, množstva, počtu objektov v skupinách a pod.</p> <p>Postupnosť znakov, symbolov, čísel, obrázkov.</p> <p>Nepriamo sformulované úlohy.</p> <p>Tabuľka, riadok, stĺpec, údaj.</p> <p>Hodiny (čas).</p>	<ul style="list-style-type: none"> - roztriediť predmety, objekty, čísla podľa toho, či danú vlastnosť majú alebo nemajú, - roztriediť predmety, objekty a čísla podľa jedného alebo viacerých znakov, - určiť vlastnosť, podľa ktorej boli predmety, objekty, čísla roztriedené, - určiť vlastné kritérium triedenia, - rozhodnúť o pravdivosti (nepravdivosti) tvrdenia, - sformulovať pravdivý alebo nepravdivý výrok, - vytvoriť negáciu jednoduchého výroku, - rozlíšiť a správne použiť kvantifikované výroky, - porovnať dva objekty podľa danej vlastnosti, - identifikovať jednoduché pravidlo vytvorenia danej postupnosti, - doplniť do postupnosti niekoľko chýbajúcich znakov, symbolov, čísel, obrázkov, - nájsť niekoľko rôznych spôsobov usporiadania predmetov, znakov, symbolov, - vyriešiť nepriamo sformulované úlohy na sčítanie a odčítanie - v číselnom obore do 20, - orientovať sa v jednoduchej tabuľke, identifikovať riadok, stĺpec, údaj, - doplniť údaje do jednoduchej tabuľky, - určiť na digitálnych i ručičkových hodinách celé hodiny, - znázorniť na digitálnych i ručičkových hodinách celé hodiny.

Učebné zdroje:

B. Lehoťanová: Matematika pre 1. ročník základných škôl – 1. a 2. časť, Aitec

M. Belic, J. Striežovská: Číselko, Aitec

RNDR. P. Černek, RNDr. V. Repáš, RNDr. A. Černeková: Matematika pre každého prváka, Orbis Pictus Istropolitana Bratislava

Obsahový a výkonový štandard – 2. ročník

ŠVP + ŠkVP: $4 + 1 = 5$ hodín týždenne, 165 hodín ročne

TÉMA	POČET HODÍN	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD (ČO ŽIAK NA KONCI 2. ROČNÍKA VIE / DOKÁŽE)
SČÍTANIE A ODČÍTANIE V ČÍSELNOM OBORE DO 20 S PRECHODOM CEZ ZÁKLAD 10	37	<p>Sčítanie počítaním po jednom, dopočítaním druhého sčítanca k prvému, dopočítaním menšieho sčítanca k väčšiemu.</p> <p>Sčítanie a odčítanie použitím zautomatizovaného spoja rovnice (na propedeutickej úrovni). Jednoduché slovné úlohy typu: určiť súčet, keď sú dané sčítance, zväčšiť dané číslo o niekoľko jednotiek, určiť jedného sčítanca, ak je daný súčet a druhý sčítanec, zmenšiť dané číslo o niekoľko jednotiek porovnať rozdielom.</p> <p>Zložená slovná úloha typu: určiť súčet, keď sú dané tri sčítance určiť rozdiel, keď je daný menšenec a dva menšitelia.</p> <p>Propedeutika násobenia a delenia prirodzených čísel.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – sčítať a odčítať prirodzené čísla v číselnom obore do 20 s prechodom cez základ 10, – sčítať (odčítať) čísla v ľubovoľnom poradí pri riešení úloh, – vyriešiť jednoduché rovnice na sčítanie a odčítanie, – vyriešiť jednoduché slovné úlohy na sčítanie a odčítanie v číselnom obore do 20, – vyriešiť zložené slovné úlohy na sčítanie a odčítanie v číselnom obore do 20, – vytvoriť jednoduché i zložené slovné úlohy k danému numerickému príkladu na sčítanie a odčítanie v číselnom obore do 20, – sčítať viac rovnakých sčítancov, – odčítať viac rovnakých menšiteľov.
VYTVÁRANIE PREDSTÁV O PRIRODZENÝCH ČÍSEL V ČÍSELNOM OBORE DO 100	21	<p>Počítanie po dvoch, troch, ..., po jednotkách, po desiatkach.</p> <p>Prirodzené čísla 1 – 100 a 0.</p> <p>Číslo, číslica, cifra jednociferné číslo, dvojciferné číslo, trojciferné číslo.</p> <p>Jednotky, desiatky.</p> <p>Rozklad čísla na jednotky a desiatky prvý, piaty, ..., dvadsiaty piaty, ..., stý.</p> <p>Číselný rad, pojmy súvisiace s orientáciou v číselnom rade: pred, za, hneď pred, hneď za, prvý, druhý, ..., predposledný, posledný. Vzostupný a zostupný číselný rad. Číselná os.</p> <p>Väčšie, menšie, rovné, najväčšie, najmenšie.</p> <p>Relačné znaky >, <, =</p> <p>Nerovnice (na propedeutickej úrovni).</p>	<ul style="list-style-type: none"> – určiť počet prvkov v skupine a vyjadriť ho prirodzeným číslom, – vytvoriť (vyznačiť, oddeliť) skupinu s daným počtom prvkov, – napísať a prečítať číslo, – rozlíšiť a správne použiť pojmy číslo, číslica, cifra, – rozlíšiť jedno, dvoj a trojciferné číslo, – rozložiť dvojciferné číslo na jednotky a desiatky, – zložiť z jednotiek a desiatok dvojcif. číslo, – použiť radové číslovky v čís. obore do 100, – orientovať sa v číselnom rade, – vytvoriť vzostupný a zostupný číselný rad, doplniť chýbajúce čísla do vzostupného aj zostupného čísel. radu,

		<p>Slovné úlohy na porovnávanie charakterizované vzťahmi viac, menej, rovnako.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – zobraziť číslo na číselnej osi, – usporiadať čísla podľa veľkosti vzostupne i zostupne, – porovnať dve čísla a výsledok porovnania zapísať pomocou relačných znakov $>$, $<$, $=$ – vymenovať niekoľko čísel menších (väčších) ako dané číslo, – vyriešiť jednoduché nerovnice, – vyriešiť slovné úlohy na porovnávanie.
SČÍTANIE A ODČÍTANIE PRIRODZENÝCH ČÍSEL V ČÍSELNOM OBORE DO 100	68	<p>Pamäťové sčítanie a odčítanie: Sčítanie a odčítanie celých desiatok.</p> <p>Sčítanie dvojčiferného a jednociferného čísla bez prechodu cez základ 10, odčítanie jednociferného čísla od dvojčiferného bez prechodu cez základ 10.</p> <p>Sčítanie dvojčiferného čísla a celej desiatky, odčítanie celej desiatky od dvojčiferného čísla.</p> <p>Sčítanie dvojčiferného čísla a jednociferného čísla s prechodom cez základ 10, odčítanie jednociferného čísla od dvojčiferného s prechodom cez základ 10.</p> <p>Sčítanie a odčítanie dvojčiferných čísel bez prechodu cez základ 10. Sčítanie a odčítanie dvojčiferných čísel s prechodom cez základ 10. Algoritmus písomného sčítania a odčítania dvoch prirodzených čísel bez prechodu i s prechodom cez základ 10.</p> <p>Sčítanie troch a viacerých prirodzených čísel.</p> <p>Komutatívnosť ako vlastnosť sčítania (na propedeutickej úrovni). Rovnice (na propedeutickej úrovni).</p> <p>Jednoduché slovné úlohy na sčítanie: určiť súčet, ak sú dané sčítance zväčšiť dané číslo o niekoľko jednotiek.</p> <p>Jednoduché slovné úlohy na odčítanie: určiť rozdiel dvoch čísel. Zmenšiť dané číslo o niekoľko jednotiek.</p> <p>Porovnať rozdielom.</p> <p>Zložené slovné úlohy typu: $a + b + c$, $a + b - c$, $a - b + c$, $a - b - c$.</p> <p>Kontrola správnosti (skúška správnosti).</p>	<ul style="list-style-type: none"> – sčítať prirodzené čísla spamäti, – odčítať prirodzené čísla spamäti, – sčítať prirodzené čísla písomne, – odčítať prirodzené čísla písomne, – pri riešení úloh využiť komutatívnosť sčítania, – vyriešiť jednoduché rovnice v číselnom obore do 100, – vyriešiť jednoduché slovné úlohy v číselnom obore do 100, – vyriešiť zložené slovné úlohy v číselnom obore do 100, – pri riešení slovných úloh vykonať kontrolu správnosti.

		<p>Bod, označenie bodu veľkým tlačným písmenom (A, B,...). Priamka, polpriamka, úsečka.</p> <p>Bod patrí (nepatrí) útvaru, bod leží (neleží) na útware.</p> <p>Krajné body úsečky.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vyznačiť bod a pomenujú ho, - narysovať, označiť a pomenovať priamku, polpriamku, úsečku, - vyznačiť bod, ktorý danému útvaru (úsečke, priamke, polpriamke) patrí, resp. nepatrí, - vyznačiť úsečku na priamke, polpriamke,
GEOMETRIA A MERANIE	20	<p>Jednotky dĺžky: milimeter (mm), centimeter (cm), meter (m).</p> <p>Dĺžka úsečky v centimetroch.</p> <p>Porovnávanie a usporiadanie úsečiek pomocou prúžku papiera, meraním a odhadom, nástroje na meranie dĺžky: pravítka, meter, meracie pásmo.</p> <p>Neštandardné jednotky dĺžky: palec, stopa, lakeť a pod.</p> <p>Uzavretá čiara pomenovanie mnohoúhelníkov: trojuholník, štvoruholník, ...</p> <p>Strana a vrchol rovinného geometrického útvaru.</p> <p>Zhodné zobrazenie – posunutie (na propedeutickej úrovni) vzor, obraz.</p> <p>Stavba z kociek.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - narysovať úsečku, ak sú dané dva krajné body, - odmerať dĺžku predmetu za pomoci pravítka (s presnosťou na centimetre) a výsledok merania zapísať, - odmerať dĺžku úsečky (s presnosťou na centimetre), - porovnať a usporiadať úsečky podľa dĺžky, - narysovať úsečku danej dĺžky (s presnosťou na centimetre), - odmerať vzdialenosť za pomoci metra i pásma (s presnosťou na metre) a výsledok merania zapísať, - správne použiť a označiť jednotky dĺžky, - pri meraní dĺžky použiť vhodný nástroj na meranie a zvoliť vhodnú jednotku dĺžky, - odmerať dĺžku za pomoci neštandardných jednotiek, - narysovať uzavretú čiaru, - identifikovať a pomenovať mnohoúhelníky, - identifikovať strany a vrcholy rovinných geometrických útvarov, - v štvorcovej sieti dokresliť (dorysovať) zhodný obrázok, - postaviť jednoduchú stavbu z kociek podľa vzoru a podľa obrázka.
RIEŠENIE APLIKAČNÝCH ÚLOH A ÚLOH ROZVÍJAJÚCICH ČÍSLICKEJ MATEMATIKÉ	19	<p>Pravda, nepravda.</p> <p>Postupnosť znakov, symbolov, čísel, obrázkov.</p> <p>Pravidlo vytvorenia postupnosti znakov, symbolov, čísel, obrázkov.</p> <p>Doplnenie čísel, znakov, symbolov do postupnosti .</p> <p>Systém usporiadania dvoch (troch) predmetov, znakov, symbolov.</p> <p>Spôsoby usporiadania dvoch (troch) predmetov, znakov, symbolov.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozhodnúť o pravdivosti (nepravdivosti) tvrdenia, - identifikovať a popísať pravidlo vytvorenej postupnosti čísel, znakov, symbolov, - na základe identifikovaného pravidla doplniť do postupnosti niekoľko čísel, znakov, symbolov, - vytvoriť systém pri hľadaní a zapisovaní spôsobov usporiadania dvoch (troch) predmetov, znakov, symbolov,

	<p>Počet všetkých možností. Usporiadania dvoch (troch) predmetov, znakov, symbolov.</p> <p>Nepriamo sformulované úlohy.</p> <p>Zber údajov a ich zaznamenávanie rôznymi spôsobmi.</p> <p>Tabuľka, riadok tabuľky, stĺpec tabuľky, údaj.</p> <p>Jednotky času: hodina, minúta.</p> <p>Časové údaje: pol hodiny, štvrt' hodiny, trištvrt' hodiny .</p> <p>Sudoku s rozmermi max. 5x5. Magický štvorec s rozmermi max. 4x4.</p> <p>Platidlá: eurá (€), centy (c).</p> <p>Numerické a slovné úlohy z oblasti finančnej gramotnosti.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – nájsť všetky rôzne spôsoby usporiadania dvoch (troch) predmetov, znakov, symbolov, – určiť počet možností usporiadania dvoch (troch) predmetov, znakov, symbolov, – vyriešiť nepriamo sformulované úlohy na sčítanie a odčítanie v číselnom obore do 100, – zozbierať, zoskupiť, zaznamenať údaje rôznymi spôsobmi, – vytvoriť jednoduchú tabuľku a orientovať sa v nej, – doplniť do tabuľky chýbajúce údaje, – využívať tabuľku ako nástroj na riešenie úloh, – označiť a pomenovať jednotky času, – určiť čas na digitálnych i ručičkových hodinách, – znázorniť čas na digitálnych i ručičkových hodinách, – doplniť chýbajúce čísla (znaky) podľa logického usporiadania (sudoku, magické štvorce), – vymenovať platidlá, – nájsť niekoľko spôsobov zaplataenia danej sumy, – vyriešiť primerané úlohy z oblasti finančnej gramotnosti.
--	---	---

Učebné zdroje:

Černek, P.: Matematika pre 2. ročník základných škôl (učebnica), AITEC Bratislava,
 Černek, P., Bednářová, S.: Matematika pre 2. ročník základných škôl, 1. časť (pracovný zošit), AITEC Bratislava,
 Černek, P., Bednářová, S.: Matematika pre 2. ročník základných škôl, 2. časť (pracovný zošit), AITEC Bratislava,
 Repáš, V., Jančiarová, I.: Geometria pre druhý ročník základných škôl, Orbis Pictus Istropolitana Bratislava

Obsahový a výkonový štandard – 3. ročník

ŠVP + ŠkVP: 4 + 1 = 5 hodín týždenne, 165 hodín ročne

TÉMA	POČET HODÍN	Obsahový štandard	Výkonový štandard (ČO ŽIAK NA KONCI 3. ROČNÍKA VIE / DOKÁŽE)
VYTVÁRANIE PRIRODZENÝCH ČÍSEL V OBORE DO 10 000, SČÍTANIE, ODČÍTANIE PRIRODZENÝCH ČÍSEL V OBORE DO 10 000	82	<p>Počítanie po tisícoch, stovkách, desiatkach a jednotkách.</p> <p>Prirodzené čísla 1 – 10 000 a 0</p> <p>jednociferné číslo, dvojciferné číslo, trojciferné číslo, štvorciferné číslo</p> <p>jednotky, desiatky, stovky, tisícky.</p> <p>Rozklad čísla (dvojciferné: na súčet jednotiek a desiatok; trojciferné: na súčet jednotiek, desiatok a stoviek; štvorciferné: na súčet jednotiek, desiatok, stoviek a tisícok).</p> <p>Číselný rad, pojmy súvisiace s orientáciou v číselnom rade: pred, za, hneď pred, hneď za, ..., predposledný, posledný vzostupný a zostupný číselný rad.</p> <p>Číselná os väčšie, menšie, rovné, najväčšie, najmenšie nerovnice (na propedeutickej úrovni).</p> <p>Slovné úlohy na porovnávanie charakterizované vzťahmi viac, menej, rovnako pravidlá zaokrúhľovania</p> <p>zaokrúhľovanie čísla na desiatky, zaokrúhľovanie čísla na stovky, zaokrúhľovanie čísla na tisícky (aritmetické) znak zaokrúhľovania.</p> <p>Násobenie s využitím modelov (napr. grafické znázornenie, štvorcová sieť).</p> <p>Rozlíšenie, že model 3 . 4 sa nerovná modelu 4 . 3 operácia „násobenie“, znak násobenia . (krát).</p> <p>Násobok čísla.</p> <p>Párne a nepárne číslo.</p> <p>Násobenie použitím zautomatizovaného spoja, násobilka niekoľkokrát viac.</p> <p>Komutatívnosť ako vlastnosť násobenia (na propedeutickej úrovni).</p>	<ul style="list-style-type: none"> – určiť počet prvkov v skupine a vyjadriť ho prirodzeným číslom – napísať a prečítať číslo, – rozlíšiť jednociferné, dvojciferné, trojciferné a štvorciferné číslo – rozložiť trojciferné číslo na jednotky, desiatky, stovky, – rozložiť štvorciferné číslo na jednotky, desiatky, stovky, tisícky, – zložiť z jednotiek, desiatok a stoviek trojciferné číslo, – zložiť z jednotiek, desiatok, stoviek a tisícok štvorciferné číslo, – orientovať sa v číselnom rade, – vytvoriť vzostupný a zostupný číselný rad, – doplniť chýbajúce čísla do vzostupného aj zostupného číselného radu, – zobrazíť číslo na číselnej osi, – usporiadať čísla podľa veľkosti vzostupne i zostupne, porovnať dve čísla a výsledok porovnania zapísať pomocou znakov >, <, = – vymenovať niekoľko čísel menších /väčších/ ako dané číslo – vyriešiť jednoduché nerovnice – vyriešiť slovné úlohy na porovnávanie – zaokrúhliť číslo na desiatky, stovky i tisícky podľa pravidiel zaokrúhľovania a výsledky zapísať – vymodelovať násobenie prirodzených čísel ako súčet viacerých rovnakých sčítancov a zapísať ho pomocou znaku násobenia (s rešpektovaním poradia činiteľov), – vymenovať čísla po 2, 3, 4, 5, ..., 10 vzostupne – vynásobiť prirodzené čísla v obore malej násobilky do 100 spamäti – zväčšiť dané číslo násobením niekoľkokrát, – vytvoriť príklady na násobenie k danej situácii, – pri riešení úloh využiť vzťah medzi sčítaním viacerých rovnakých sčítancov a násobením – pri riešení úloh využiť komutatívnosť násobenia,

	<p>44 Delenie podľa obsahu (delenie po, rozdelenie na skupiny danej veľkosti), delenie na rovnaké časti (delenie na daný počet rovnakých častí) delenie, znak delenia : (delené) delenie použitím zautomatizovaného spoja niekoľkokrát menej.</p> <p>Matematizácia reálnej situácie, jednoduché slovné úlohy typu: určit súčet viacerých rovnakých sčítancov, zväčšiť dané číslo niekoľkokrát, rozdeliť dané číslo na daný počet rovnako veľkých častí (delenie na rovnaké časti), rozdeliť dané číslo na čísla danej veľkosti (delenie podľa obsahu), zmenšiť dané číslo niekoľkokrát, porovnať podielom, kontrola správnosti riešenia slovnej úlohy, otázka a odpoveď k slovnej úlohe.</p> <p>Jedna časť celku: polovica, tretina, štvrtina, časť celku: dve tretiny, tri štvrtiny,</p>	<ul style="list-style-type: none"> – rozdeliť celok na skupiny danej veľkosti (delenie podľa obsahu), – rozdeliť celok na daný počet rovnakých častí (delenie na rovnaké časti), – zapísať delenie podľa obsahu a delenie na rovnaké časti pomocou znaku delenia, – vymenovať čísla po 2, 3, 4, 5, ..., 10 zostupne, – vydeliť prirodzené čísla v obore násobilky do 100 spamäti, – zmenšiť dané číslo delením niekoľkokrát, – vytvoriť príklady na delenie k danej situácii, – pri riešení úloh využiť vzťah medzi odčítaním viacerých rovnakých menšiteľov a delením, – vyriešiť jednoduchú rovnicu na násobenie a delenie v číselnom obore do 100, – vyriešiť jednoduché slovné úlohy na násobenie a delenie prirodzených čísel v obore násobilky do 100, – vytvoriť jednoduché slovné úlohy k danému numerickému príkladu na násobenie a delenie v obore násobilky do 100, – overiť správnosť riešenia (výsledku) úlohy, – k slovnej úlohe sformulovať otázku a zoštylizovať správnu odpoveď, – pomenovať jednu časť celku, – určiť, aká časť celku je vyznačená (oddelená). – zmenšiť dané číslo delením niekoľkokrát, – vytvoriť príklady na delenie k danej situácii, – pri riešení úloh využiť vzťah medzi odčítaním viacerých rovnakých menšiteľov a delením, – vyriešiť jednoduchú rovnicu na násobenie a delenie v číselnom obore do 100, – vyriešiť jednoduché slovné úlohy na násobenie a delenie prirodzených čísel v obore násobilky do 100, – vytvoriť jednoduché slovné úlohy k danému numerickému príkladu na násobenie a delenie v obore násobilky do 100, – overiť správnosť riešenia (výsledku) úlohy, – k slovnej úlohe sformulovať otázku a zoštylizovať správnu odpoveď, – pomenovať jednu časť celku, – určiť, aká časť celku je vyznačená (oddelená).
--	--	--

	<p>Dĺžka úsečky v milimetroch. Dĺžka, šírka, meranie. Jednotky dĺžky: milimeter (mm), centimeter (cm), decimeter(dm), meter (m), kilometer (km). Vzdialenosť, meranie vzdialenosti, porovnávanie vzdialeností, odhadovaná dĺžka, skutočná dĺžka. Čistota a presnosť rysovania, voľba vhodnej rysovej pomôcky, hygiena a bezpečnosť pri rysovaní. Štvorcová sieť, rysovanie štvorca a obdĺžnika v štvorcovej sieti, označovanie vrcholov štvorca a obdĺžnika veľkým tlačným písmenom. Zväčšenie a zmenšenie rovinných útvarov v štvorcovej sieti podobné útvary (na propedeutickej úrovni). Vrchol, hrana a stena kocky. Stavba z kociek, plán stavby z kociek (pôdorys stavby s vyznačeným počtom na sebe stojacich kociek) rady, stĺpce (pri stavbách z kociek).</p> <p>Istá udalosť, možná udalosť, nemožná udalosť. Pravdivé tvrdenie, nepravdivé tvrdenie. Kvantifikované výroky: aspoň jeden, práve jeden, najviac jeden. Pravidlo vytvárania postupnosti pravidiel, symbol systém pri vypisovaní dvojčiferných (trojčiferných, štvorciferných) čísel slovné úlohy s kombinatorickou motiváciou (na úrovni manipulácie a znázorňovania). Nepriamo sformulované úlohy na násobenie a delenie. Zber údajov, rôzne spôsoby zaznamenávania údajov (grafické, numerické) časti tabuľky: riadok, stĺpec, údaj stĺpcový graf. Jednotky času: hodina, minúta, sekunda, premena jednotiek času, znázornenie času na ručičkových</p>	<ul style="list-style-type: none"> – odmerať dĺžku úsečky (s presnosťou na milimetre), – porovnať a usporiadať úsečky podľa dĺžky, – narysovať úsečku danej dĺžky (s presnosťou na milimetre), – odmerať dĺžku (šírku) predmetu za pomoci pravítka (s presnosťou na milimetre) a výsledok merania zapísať, – správne použiť a označiť jednotky dĺžky, – porovnať jednotky dĺžky, – odmerať väčšie vzdialenosti v metroch, – porovnať vzdialenosti, – odhadnúť dĺžku úsečky, – odhadnúť kratšiu dĺžku v centimetroch (milimetroch) a dlhšiu dĺžku v metroch, – osvojiť si a použiť základné zásady rysovania, – narysovať rovinné útvary v štvorcovej sieti a označiť ich vrcholy veľkým tlačným písmenom, – vyznačiť bod, ktorý danému geometrickému útvaru patrí, resp. nepatrí, – zväčšiť a zmenšiť rovinné útvary v štvorcovej sieti (štvorec, obdĺžnik), – identifikovať steny, hrany a vrcholy kocky, – postaviť stavbu z kociek na základe plánu, – vytvoriť plán stavby z kociek <ul style="list-style-type: none"> – rozlíšiť istú udalosť, možnú udalosť, nemožnú udalosť, – rozhodnúť o pravdivosti (nepravdivosti) tvrdenia, – rozlíšiť a správne použiť kvantifikované výroky, – identifikovať a popísať pravidlo vytvorenej postupnosti čísel, znakov, symbolov, – na základe identifikovaného pravidla doplniť do postupnosti niekoľko čísel, znakov, symbolov, – vytvoriť systém pri hľadaní a zapisovaní rôznych dvojčiferných (trojčiferných, štvorciferných) čísel zložených z daných číslic (číslice sa môžu aj opakovať), – vytvoriť rôzne dvojčiferné (trojčiferné, štvorciferné) čísla z množiny číslic (číslice sa môžu aj opakovať), – vyriešiť slovné úlohy s kombinatorickou motiváciou, – vyriešiť nepriamo sformulované úlohy na násobenie a delenie v obore násobilky,
--	---	--

	19	<p>hodinách, zapísanie času na digitálnych hodinách. Aplikačné úlohy. numerické a slovné úlohy z oblasti finančnej gramotnosti.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – zozbierať, zoskupiť, zaznamenať údaje rôznymi spôsobmi, – z daných údajov vytvoriť prehľadnú tabuľku, – doplniť do tabuľky chýbajúce údaje – popísať časti tabuľky, orientovať sa v tabuľke, – využívať tabuľku ako nástroj na riešenie úloh, – orientovať sa v stĺpcovom grafe, – dokresliť chýbajúce údaje do stĺpcového grafu, – vyriešiť aplikačné úlohy súvisiace s orientáciou v tabuľke alebo stĺpcovom grafe, – označiť a pomenovať jednotky času, – premeniť jednotky času, – určiť čas na digitálnych i ručičkových hodinách, – znázorniť čas na digitálnych i ručičkových hodinách, – zapísať čas z ručičkových hodín do digitálnych a naopak, – vyriešiť aplikačné úlohy súvisiace s orientáciou v čase, – nájsť niekoľko spôsobov zaplataenia danej sumy, – vyriešiť primerané úlohy z oblasti finančnej gramotnosti.
--	----	---	---

Učebné zdroje:

Černek, P.: Matematika pre 3.ročník ZŠ, učebnica, AITEC, Bratislava

Obsahový a výkonový štandard – 4. ročníkŠVP + ŠkVP: $4 + 0 = 4$ hodín týždenne, 132 hodín ročne

TÉMA	POČET HODÍN	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD (ČO ŽIAK NA KONCI 7. ROČNÍKA VIE / DOKÁŽE)
SČÍTANIE A ODČÍTANIE PRIRODZENÝCH ČÍSEL	46	<p>Sčítanec, súčet, menšenec, menšiteľ, rozdiel. Ppamäťové sčítanie a odčítanie: sčítanie a odčítanie celých desiatok, stoviek, tisícok. Pričítanie celej desiatky, stovky, tisícky k trojcifernému (štvorcifernému) číslu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – aktívne v komunikácii používať pojmy sčítanec, súčet, menšenec, menšiteľ, rozdiel, sčítať a odčítať prirodzené čísla spamäti, – pri riešení úloh využiť komutatívnosť sčítania – písomne sčítať dve prirodzené čísla (algoritmus písomného sčítania), – písomne odčítať dve prirodzené čísla (algoritmus písomného odčítania), – písomne sčítať tri a viac prirodzených čísel,

		<p>Odčítanie jednociferného čísla, celej desiatky, stovky, tisícky od trojciferného (štvorciferného) čísla. Komutatívnosť ako vlastnosť sčítania (na propedeutickej úrovni). Algoritmus písomného sčítania a odčítania dvoch prirodzených čísel bez prechodu i s prechodom cez základ 10. Sčítanie troch a viacerých prirodzených čísel. Sčítanie a odčítanie s využitím kalkulačky. Zátvorky, význam zátvoriek, počítanie úloh so zátvorkami, sčítanie a odčítanie so zátvorkami. Rovnice (na propedeutickej úrovni). Jednoduché slovné úlohy na sčítanie: určiť súčet, ak sú dané sčítance zväčšiť dané číslo o niekoľko jednotiek. Jednoduché slovné úlohy na odčítanie: určiť rozdiel dvoch čísel zmenšiť dané číslo o niekoľko jednotiek porovnať rozdielom. Zložené slovné úlohy typu: $a + b + c$, $a - b - c$, $a - (b + c)$, $(a + b) - c$, $a + (a + b)$, $a + (a - b)$. Odhad, približne, presne. Slovné úlohy s neprázdny prienikom, elementy postupu riešenia slovnej úlohy: čítanie textu slovnej úlohy s porozumením, zápis, grafické znázornenie slovnej úlohy, formulácia a vyriešenie matematickej úlohy, kontrola správnosti riešenia, odpoveď matematizácia reálnej situácie.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – sčítať a odčítať prirodzené čísla s využitím kalkulačky, – vyriešiť jednoduché úlohy na sčítanie (odčítanie) so zátvorkami, – vyriešiť jednoduché rovnice, – vyriešiť jednoduché slovné úlohy na sčítanie a odčítanie, – vyriešiť zložené slovné úlohy, – sformulovať text slovnej úlohy k numerickému príkladu, – vyriešiť slovné úlohy s využitím zaokrúhlenia prirodzených čísel, – odhadnúť výsledok úlohy, – vyriešiť primerané slovné úlohy s neprázdny prienikom, – pri riešení slovnej úlohy využiť v prípade potreby jednotlivé elementy postupu riešenia, – zmatematizovať primerané reálne situácie.
NÁSOBENIE A DELENIE PRIRODZENÝCH ČÍSEL	32	<p>Násobenie a delenie použitím zautomatizovaného spoja. Činiteľ, súčin, delenec, deliteľ, podiel niekoľkokrát viac, niekoľkokrát menej. Komutatívnosť ako vlastnosť násobenia (na propedeutickej úrovni). Násobenie a delenie číslami 10, 100 a 1000 rovnica (na propedeutickej úrovni). Okrúhle zátvorky, význam zátvoriek, počítanie úloh so zátvorkami. Jednoduché slovné úlohy typu: určiť súčet viacerých rovnakých sčítancov, zväčšiť dané číslo niekoľkokrát, rozdeliť dané číslo na daný počet rovnako veľkých častí (delenie na</p>	<ul style="list-style-type: none"> – vynásobiť a vydeliť prirodzené čísla v obore násobilky do 100 spamäti, – aktívne v komunikácii používať pojmy činiteľ, súčin, delenec, deliteľ, podiel, – zväčšiť (zmenšiť) dané číslo niekoľkokrát, – pri riešení úloh využiť komutatívnosť násobenia, – vynásobiť a vydeliť prirodzené číslo 10, 100 a 1000, – vyriešiť jednoduchú rovnicu na násobenie a delenie v obore násobilky, – vyriešiť jednoduché úlohy na násobenie (delenie) so zátvorkami,

		<p>rovnaké časti), rozdeliť dané číslo na čísla danej veľkosti (delenie podľa obsahu), zmenšiť dané číslo niekoľkokrát, porovnať podielom. Priama úmernosť (na propedeutickej úrovni).</p> <p>Zložené slovné úlohy typu: $a + a \cdot b$, $a + a : b$, $a \cdot b + c$, $a \cdot b + c \cdot d$, matematizácia reálnej situácie, elementy postupu riešenia slovnej úlohy: čítanie textu slovnej úlohy, s porozumením, zápis, grafické znázornenie slovnej úlohy, formulácia a vyriešenie matematickej úlohy, kontrola správnosti riešenia, odpoveď.</p> <p>Geometrické modely zlomkov: úsečkový model, kruhový model, obdĺžnikový model (na propedeutickej úrovni)</p>	<ul style="list-style-type: none"> – vyriešiť jednoduché slovné úlohy na násobenie a delenie prirodzených čísel v obore násobilky do 100, – vytvoriť slovné úlohy k danému numerickému príkladu – zmenšiť dané číslo niekoľkokrát, porovnať podielom priama úmernosť (na propedeutickej úrovni) zložené slovné úlohy typu: $a + a \cdot b$, $a + a : b$, $a \cdot b + c$, $a \cdot b + c \cdot d$ matematizácia reálnej situácie elementy postupu riešenia slovnej úlohy: čítanie textu slovnej úlohy, s porozumením, zápis, grafické znázornenie slovnej úlohy, formulácia a vyriešenie matematickej úlohy, kontrola správnosti riešenia, odpoveď geometrické modely zlomkov: úsečkový model, kruhový model, obdĺžnikový model (na propedeutickej úrovni)
GEOMETRIA A MERANIE	33	<p>Premena jednotiek dĺžky (mm, cm, dm, m, km), zmiešané jednotky dĺžky, premena zmiešaných jednotiek dĺžky. Mnohouholník, označenie mnohouholníka (ABCD, ABCDE,.... Vrchol a strana trojuholníka, štvorca, obdĺžnika, štvoruholníka, päťuholníka, označenie vrcholov mnohouholníka veľkými tlačnými písmenami, protiľahlé a susedné strany, uhlopriečka.</p> <p>Vlastnosti rovinných geometrických útvarov: počet strán, počet vrcholov, dĺžky susedných a protiľahlých strán. Kruh, kružnica, kružidlo časti kružnice (kruhu) a ich označovanie: polomer (r), priemer (d, $\varnothing$), stred (S) rysovanie kružnice (kruhu): s ľubovoľným stredom a ľubovoľným polomerom, s daným stredom a ľubovoľným polomerom, s daným stredom a daným polomerom.</p> <p>Dĺžka strany trojuholníka, štvorca a obdĺžnika. Rysovanie ľubovoľného trojuholníka, rysovanie trojuholníka, ak sú dané dĺžky jeho strán. Súčet, rozdiel dĺžok úsečiek; násobok dĺžky úsečky.</p> <p>Obvod štvorca, obdĺžnika a trojuholníka (na propedeutickej úrovni) ako súčet dĺžok strán.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – premeniť jednotky dĺžky (aj zmiešané), – identifikovať a pomenovať mnohouholník (štvoruholník, päťuholník, ...), – vymenovať vrcholy a strany mnohouholníka (trojuholníka, štvorca a obdĺžnika, štvoruholníka, päťuholníka, ...) – označiť vrcholy mnohouholníka (trojuholníka, štvorca a obdĺžnika, štvoruholníka, päťuholníka, ...), – vyznačiť protiľahlé i susedné strany štvorca a obdĺžnika, – v štvorci a obdĺžniku vyznačiť uhlopriečky, – popísať vlastnosti rovinných geometrických útvarov (trojuholník, štvorec, obdĺžnik), – rozlíšiť, pomenovať kruh a kružnicu, – určiť, vyznačiť a pomenovať v kružnici (kruhu) stred, polomer, priemer, – narysovať kružnicu (kruh) pomocou kružidla, – odmerať dĺžky strán trojuholníka, štvorca, obdĺžnika (s presnosťou na milimetre), – narysovať trojuholník a pomenovať jeho vrcholy, – určiť súčet dvoch a viacerých úsečiek graficky a numericky, – určiť rozdiel dvoch úsečiek graficky a numericky, – určiť násobok úsečky graficky a numericky, – vypočítať obvod trojuholníka, štvorca a obdĺžnika ako súčet dĺžok strán, – vytvoriť z kociek rôzne stavby podľa plánu,

			<ul style="list-style-type: none"> – vytvoriť a slovne opísať vlastnú stavbu z kociek, – nakresliť plán stavby z kociek.
RIEŠENIE APLIKAČNÝCH ÚLOH A ÚLOH ROZVÍJAJÍCICH ŠPECIFICKÉ MATEMATICKÉ MYSLENIE	21	<p>Zdôvodnenie rozhodnutia o pravdivosti (nepravdivosti) tvrdenia. Zložené výroky s použitím spojok a, i, aj, tiež, zároveň, alebo (na propedeutickej úrovni). Pravdivosť (nepravdivosť) zloženého výroku (na propedeutickej úrovni). Slovné úlohy na výrokovú logiku. Nepriamo sformulované úlohy. Slovné úlohy s kombinatorickou motiváciou (na úrovni manipulácie a znázorňovania). Časti tabuľky: riadok, stĺpec, údaj stĺpcový graf, údaje v stĺpcovom grafe, legenda . Aplikračné úlohy numerické a slovné úlohy z oblasti finančnej gramotnosti.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – vytvoriť pravdivé (nepravdivé) tvrdenie, – zdôvodniť pravdivosť (nepravdivosť) tvrdenia, – vytvoriť zložené výroky a rozhodnúť o ich pravdivosti (nepravdivosti), – vyriešiť slovné úlohy na výrokovú logiku, – vyriešiť nepriamo sformulované úlohy na sčítanie a odčítanie v číselnom obore do 10 000, – vyriešiť slovné úlohy s kombinatorickou motiváciou, – zozbierať, zoskupiť, zaznamenať údaje rôznymi spôsobmi, – z daných údajov vytvoriť prehľadnú tabuľku, – popísať časti tabuľky, orientovať sa v tabuľke, – doplniť do tabuľky chýbajúce údaje, – orientovať sa v stĺpcovom grafe, – dokresliť chýbajúce údaje do stĺpcového grafu, – vyriešiť aplikačné úlohy súvisiace s orientáciou v tabuľke alebo v stĺpcovom grafe, – vyriešiť aplikačné úlohy súvisiace s orientáciou v čase, – vyriešiť primerané úlohy z oblasti finančnej gramotnosti.

Učebné zdroje:

Černek, P.: Matematika pre 4.ročník ZŠ, učebnica, AITEC, Bratislava

Prierezové témy realizované v predmete:

OSR – Osobnostný a sociálny rozvoj,

VMR – výchova k manželstvu a rodičovstvu,

ENV – environmentálna výchova,

MDV – mediálna výchova,

MUV – multikultúrna výchova,

RLK – regionálna výchova a ľudová kultúra, DOV – dopravná výchova,

OZO – ochrana človeka a zdravia

FIG – finančná gramotnosť

GLB – globálna výchova

Hodnotenie - portfólio žiakov:

- Ústne odpovede: frontálne, individuálne
- Písomné odpovede: didaktické testy, vstupná, polročná a výstupná previerky, tematické previerky, päťminútovky.
- Iné: aktivity, v ktorých môže žiak preukázať vzťah k činnostiam a záujem o predmet (napr. aktivita na hodinách v priebehu celého klasifikačného obdobia, úprava a svedomité vedenie zošita, presnosť a estetika rysovania, zapájanie sa do matematických súťaží a pod.).

Hodnotenie a klasifikáciu výsledkov žiakov realizujeme podľa vnútornej smernice školy Kritéria hodnotenia a klasifikácie žiakov Základnej školy Dolná Tižina a v súlade s Metodickým pokynom MŠVVaŠ č.22/2011 na hodnotenie a klasifikáciu žiakov základnej školy.

7.2.2 Predmet: INFORMATIKA

Učebný plán:

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník
ŠVP	0	0	1	1
ŠkVP	0	0	0	0
Spolu	0	0	1	1

Charakteristika predmetu

V predmete informatika sa prelínajú dve zložky. Jedna zložka je zameraná na získanie konkrétnych skúseností a zručností pri práci s počítačom i aplikáciami - na prácu s digitálnymi technológiami. Druhá zložka je zameraná na budovanie základov informatiky. Hlavne na riešenie problémov pomocou počítačov. Prvá zložka tvorí základ vyučovania informatiky v rámci primárneho vzdelávania a z väčšej časti sa prelína i celým nižším stredným vzdelávaním. Skúsenosti získané praktickou činnosťou v tejto oblasti sú potom dobrým predpokladom pre zvládnutie druhej zložky, ktorá má dominantné postavenie pri výučbe informatiky na strednej škole. Zároveň sa však druhá zložka objavuje už i v primárnom vzdelávaní, aj keď iba vo veľmi jednoduchej forme. Informatika zároveň pripravuje žiakov na to, aby korektne využívali takto nadobudnuté zručnosti a poznatky i v iných predmetoch.

Ciele predmetu

Žiaci na primárnom stupni vzdelávania majú:

- uvažovať o informáciách a rôznych reprezentáciách
- používať vhodné nástroje na ich spracovanie
- uvažovať o algoritmoch, hľadať a nachádzať algoritmické riešenia problémov , vytvárať návody, programy podľa daných pravidiel
- logicky uvažovať, argumentovať, hodnotiť, vykonať zdôvodnené rozhodnutia
- poznať princípy softvéru a hardvéru a využívať ich pri riešení inforatických problémov
- komunikovať a spolupracovať prostredníctvom digitálnych technológií, získavať informácie na webe

- poznať, ako informatika ovplyvnila spoločnosť
- rozumieť rizikám na internete, dokázať sa im brániť a riešiť problémy, ktoré sa vyskytnú
- rešpektovať intelektuálne vlastníctvo

Obsahový a výkonový štandard – 3. ročník

ŠVP + ŠkVP: 1 + 0 = 1 hodina týždenne, 33 hodín ročne

TÉMA	POČET HODÍN	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD (ČO ŽIAK NA KONCI 3. ROČNÍKA VIE / DOKÁŽE)
Informačná spoločnosť	2	Pravidlá bezpečného správania sa v počítačovej učebni Potreba informatického vzdelávania ako súčasť modernej výchovy človeka Bezpečné správanie sa na internete Vlastnosti a vzťahy: autorské právo a jeho vzťah k autorovi, dielu a použitiu	- poznať pravidlá správania sa v PC učebni - poznať využitie IKT v bežnom živote - diskutovať o rizikách na internete - diskutovať o princípoch dodržiavania základných autorských práv
Reprezentácia a nástroje - práca s multimédiami	3	Pojmy: zvuk, hlas, hudba, prehrávač zvukov Vlastnosti a vzťahy: hlasitosť zvuku Procesy: prehrávanie, spustenie a zastavenie zvuku, nastavenie hlasitosti	- použiť konkrétne nástroje na prehratie zvukov
Softvér a hardvér - počítač a prídavné zariadenia	3	Vlastnosti a vzťahy: Rôzna funkčnosť klávesov (písmená, čísla, šípky, Enter, medzera, Shift, Delete, diakritika,...) Procesy: pohyb, klikanie a ťahanie myšou, ovládanie kurzora na obrazovke	- pracovať so základným hardvérom na používateľskej úrovni - ovládať programy myšou - písať na klávesnici

Softvér a hardvér - práca so súborami a priečinkami	3	<p>Pojmy: súbor, priečinok</p> <p>Vlastnosti a vzťahy: v súbore je uložený nejaký obsah, rôzne typy súborov pre rôzne typy informácií (súbor s obrázkom, súbor s textom)</p> <p>Procesy: vytvorenie, ukladanie dokumentov</p>	<p>- uložiť produkt do súboru podľa pokynov</p> <p>- otvoriť rozpracovaný produkt zo súboru podľa pokynov</p>
Reprezentácie a nástroje – práca s grafikou	8	<p>Pojmy: skicár, oblasť, animácia</p> <p>Vlastnosti a vzťahy: animácia ako postupnosť obrázkov</p> <p>Procesy: kreslenie čiary, úsečky, obdĺžnika, štvorca, oválu, kruhu, používanie výplne, farby, palety farieb, nastavovanie hrúbky čiary, omaľovanie, pečiatkovanie, dokresľovanie, kreslenie základných geometrických tvarov</p>	<p>- použiť konkrétne nástroje editora na tvorbu a úpravu</p>
Reprezentácie a nástroje – práca s textom	5	<p>Pojmy: malé a veľké písmeno, znak, slovo, veta, symboly, číslica, znaky ako písmená, číslice</p> <p>Vlastnosti a vzťahy: slovo ako skupina písmen, veta ako skupina slov, odsek ako skupina viet, medzery a oddeľovače, obrázok a text, formátovanie textu, písmo + typ, veľkosť, hrúbka a farba písma (t.j. zvýraznenia)</p>	<p>- použiť konkrétne nástroje editora na tvorbu a úpravu textu</p>
Algoritmické riešenie problémov - interaktívne zostavovanie riešenia	3	<p>Vlastnosti a vzťahy: priamy príkaz - akcia vykonávateľa</p> <p>Procesy: riadenie vykonávateľa v priamom režime, používať jazyk vykonávateľa</p>	<p>- riešiť problém priamym riadením vykonávateľa (napr. robot, korytnačka)</p> <p>- aplikovať elementárne príkazy daného jazyka (zo slovníka príkazov) na riadenie vykonávateľa</p>

Komunikácia a spolupráca – práca s webovou stránkou	3	<p>Pojmy: webová stránka, odkaz, prehliadač</p> <p>Vlastnosti a vzťahy: adresa stránky identifikuje konkrétnu stránku a súvisí s jej obsahom a zobrazením, odkazy ako prepojenia na webové stránky a súbory, prehliadač ako nástroj na zobrazovanie webových stránok</p> <p>Procesy: orientácia na webovej stránke, medzi webovými stránkami, používanie odkazov na iné webové stránky, návrat na predchádzajúcu navštívenú stránku</p>	<ul style="list-style-type: none"> - použiť nástroje na prezeranie webových stránok - získať informácie z webových stránok
Algoritmické riešenie problémov - analýza problému	2	<p>Vlastnosti a vzťahy:</p> <p>pravda – nepravda, platí – neplatí, áno/alebo/nie (neformálne)</p> <p>Procesy: idea sekvencie príkazov, rozhodovanie o pravdivosti tvrdenia</p>	<ul style="list-style-type: none"> - navrhnúť riešenie - vyjadriť plán riešenia - rozhodnúť sa o pravdivosti/nepravdivosti tvrdenia (výroku) - vybrať prvky alebo možnosti podľa pravdivosti tvrdenia - uvažovať o rôznych riešeniach
Softvér a hardvér – práca v operačnom systéme	1	<p>Pojmy: aplikácia, ikona, okno, pracovná plocha</p> <p>Vlastnosti a vzťahy: ikona ako reprezentácia programu alebo dokumentu</p>	<ul style="list-style-type: none"> - spustiť program, aplikáciu - ukončiť bežiacu aplikáciu a otvoriť v nej dokument - prihlásiť a odhlásiť sa z programu/aplikácie

Obsahový a výkonový štandard – 4. ročník

ŠVP + ŠkVP: 1 + 0 = 1 hodina týždenne, 33 hodín ročne

TÉMA	POČET HODÍN	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD (ČO ŽIAK NA KONCI 8. ROČNÍKA VIE / DOKÁŽE)
Reprezentácia a nástroje - práca s grafikou	4	Procesy: Označovanie, presúvanie a kopírovanie oblasti, spustenie a zastavenie animácie, krokovanie a prepínanie sa medzi obrázkami animácie, kreslenie obrázkov animácie	- nájsť, odhaliť a opraviť chyby pri úprave obrázkov aj animácií
Reprezentácia a nástroje - práca s textom	3	Pojmy: špeciálne znaky a symboly Vlastnosti a vzťahy: Zarovnanie odseku, text ako postupnosť znakov Procesy: výmena slov, vkladanie obrázkov (cez schránku), vloženie a odstránenie medzery (z chybného textu)	- zašifrovať a rozšifrovať text podľa jednoduchých pravidiel (reprezentovať znaky a slová)
Reprezentácia a nástroje - práca s príbehmi	3	Pojmy: snímka Vlastnosti a vzťahy: snímky a ich poradie Procesy: vytváranie príbehov, vloženie novej snímky, vloženie textu, vloženie obrázka, spustenie a zastavenie	- použiť konkrétne nástroje editora na tvorbu a úpravu príbehov
Reprezentácia a nástroje - práca s multimédiami	2	Pojmy: video, prehrávač videa Procesy: spustenie, prehrávanie a zastavenie videa	- použiť konkrétne nástroje na prehratie videa

Reprezentácia a nástroje - informácie	2	<p>Vlastnosti a vzťahy: Vzťahy medzi jednotlivými typmi informácie, text a grafika</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zakódovať informáciu podľa pokynov do konkrétnej reprezentácie - dekódovať informáciu z jednoduchých reprezentácií - zvoliť si nástroj z danej skupiny nástrojov pre danú konkrétnu situáciu, problém
Reprezentácia a nástroje - štruktúry	3	<p>Pojmy: postupnosť, tabuľka (v zmysle frekvenčná a kódovacia tabuľka, slovník, mriežka), riadok, stĺpec</p> <p>Vlastnosti a vzťahy: poradie objektov, pozícia v postupnosti, pozícia objektov v tabuľke, význam postupnosti a tabuľky</p> <p>Procesy: práca s grafovými štruktúrami (s mapou, labyrintom, sieťou), zapisovanie, vyhľadávanie v jednoduchej štruktúre</p>	<ul style="list-style-type: none"> - orientovať sa v jednoduchej štruktúre - vyhľadávať a získavať informácie z jednoduchej štruktúry podľa zadaných kritérií - organizovať informácie do štruktúr - podľa zadania vytvárať jednoduché štruktúry údajov - podľa konkrétnych jednoduchých pravidiel manipulovať so štruktúrami údajov - interpretovať údaje zo štruktúr - prerozprávať informácie z jednoduchej štruktúry vlastnými slovami
Komunikácia a spolupráca - práca s nástrojmi na komunikáciu	3	<p>Pojmy: správa, e-mail, e-mailová adresa, kôš</p> <p>Vlastnosti a vzťahy: e-mail ako správa pre adresáta, adresát, e-mail a program na prácu s e-mailom</p> <p>Procesy: zadanie adresy, predmetu správy, napísanie e-mailu, odoslanie e-mailu, prijatie e-mailu, vymazanie e-mailu, dodržiavanie netikety</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zostaviť a poslať správu danému príjemcovi prostredníctvom konkrétneho e-mailového nástroja - nájsť a zobraziť prijatú správu od konkrétneho odosielateľa prostredníctvom konkrétneho e-mailového nástroja - zhodnotiť správnosť e-mailovej adresy

Algoritmické riešenie problémov - pomocou postupnosti príkazov	3	<p>Pojmy: príkaz, parameter príkazu, postupnosť príkazov</p> <p>Vlastnosti a vzťahy: ako súvisí príkaz/poradie príkazov a výsledok</p> <p>Procesy: Zostavenie a upravenie príkazu/príkazov, vyhodnotenie postupnosti príkazov</p>	<ul style="list-style-type: none"> - riešiť problém skladaním príkazov do postupnosti - doplniť, dokončiť, modifikovať rozpracované riešenie - interpretovať postupnosť príkazov - vyhľadať chybu v postupnosti príkazov
Algoritmické riešenie problémov - interpretácia zápisu riešenia	2	Procesy: krokovanie	<ul style="list-style-type: none"> - realizovať návod, postup, algoritmus riešenia úlohy - interpretovať ho - krokovať riešenie - simulovať činnosť vykonávateľa
Algoritmické riešenie problémov - hľadanie, opravovanie chýb	3	<p>Vlastnosti a vzťahy: chyba ako zlý výsledok, chyba v návode</p> <p>Procesy: rozpoznanie chyby</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vyhľadať chybu vo výsledku po vykonaní algoritmu - nájsť a opraviť chybu v návode, v zápise riešenia - diskutovať o svojich riešeniach

Algoritmické riešenie problémov - práca v počítačovej sieti a na internete	1	Vlastnosti a vzťahy: internet ako celosvetová počítačová sieť	- rozlíšiť e-mailovú a webovú adresu
Informačná spoločnosť - bezpečnosť a riziká	2	Procesy: bezpečné správanie sa na internete	- aplikovať pravidlá pre zabezpečenie e-mailu proti neoprávnenému použitiu
Informačná spoločnosť - digitálne technológie v spoločnosti	2	Pojmy: hry, filmy, hudba Vlastnosti a vzťahy: digitálne technológie okolo nás (aj napriek tomu, že na prvý pohľad nevyzerajú ako zariadenia s procesorom) digitálne technológie ako nástroje pre komunikáciu, digitálne technológie doma v škole Procesy: používanie nástrojov na vlastné učenie sa, zábavu a spoznávanie	- diskutovať o digitálnych technológiách, o ich kladoch i záporoch - diskutovať o využití konkrétnych nástrojov digitálnych technológií pri učení sa iných predmetov - diskutovať aj o tom, ako pomáhajú učiteľovi - ako pomáhajú žiakovi

Učebné zdroje:

M. Varga, PaedDr. A. Hrušková: Tvorivá informatika – 1. zošit s internetom;

RNDr. A. Blaho, RNDr. Ľ. Salanci: Tvorivá informatika – 1. zošit o práci s textom + CD;

Ľ. Salanci: Tvorivá informatika – 1. zošit o obrázkoch + CD

Kalaš, D. Bezáková: Tvorivá informatika – zošit o číslach a tabuľkách + CD, SPN Bratislava,

Tvorivá informatika s Baltíkom,

Publikácie: Za siedmimi horami a siedmimi wifinami, Za siedmimi horami a vyšpúlenými perami, Deti v sieti, pracovné učebnice pre 3. a 4. ročník: Putovanie so zázračným perom, Kibiho výlet, nástenné mapy

Memomapka informatiky, edukačný softvér.

Prierezové témy realizované v predmete:

OSR – Osobnostný a sociálny rozvoj,
VMR – výchova k manželstvu a rodičovstvu,
ENV – environmentálna výchova,
MDV – mediálna výchova,
MUV – multikultúrna výchova,
RLK – regionálna výchova a ľudová kultúra, DOV – dopravná výchova,
OZO – ochrana človeka a zdravia
FIG – finančná gramotnosť
GLB – globálna výchova

Hodnotenie - portfólio žiakov:

Hodnotenie a klasifikáciu výsledkov žiakov realizujeme podľa vnútornej smernice školy Kritéria hodnotenia a klasifikácie žiakov Základnej školy Dolná Tižina a v súlade s Metodickým pokynom MŠVVaŠ č.22/2011 na hodnotenie a klasifikáciu žiakov základnej školy.

7.3 Vzdelávacia oblasť: ČLOVEK A PRÍRODA

7.3.1 Predmet: PRVOUKA

Učebný plán:

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník
ŠVP	1	2	0	0
ŠkVP	0	0	0	0
Spolu	1	2	0	0

Charakteristika vyučovacieho predmetu

Prvouka vytvára vedomostný, spôsobilostný a postojoý základ pre dva nadväzujúce predmety - prírodovedu a vlastivedu. Vo vlastivednej oblasti sa zameriava na poznávanie reálneho spoločenského priestoru prostredníctvom oboznamovania sa s fungovaním služieb, samosprávy a geografického opisu krajiny. V prírodovednej oblasti poznávaním organizmov, neživého prostredia a ich vzájomných vzťahov oboznamuje žiakov s reálnym prírodným priestorom prostredníctvom skúmania fungovania vybraných prírodných javov.

Ciele predmetu

Žiaci:

- rozvíjajú svoje predstavy o vybraných prírodných a spoločenských javoch,
- rozvíjajú svoje pozorovacie spôsobilosti tak, aby z bežne zažívaných situácií dokázali získať nové informácie a obohatiť si doterajšie poznanie,
- sú vedení k porovnávaniu predmetov a javov a k zoskupovaniu, triedeniu predmetov a javov podľa identifikovaných znakov,
- zovšeobecňujú na základe porovnávania,
- vytvárajú vlastný, argumentačne podložený úsudok,
- spolupracujú pri riešení jednoduchých skúmateľských aktivít, pričom súčasťou kooperácie je podieľanie sa na aktuálnom poznaní a jeho efektívnom využívaní pri tvorbe záveru (riešenia),
- argumentujú prostredníctvom vlastnej skúsenosti, t. j. rozvoja odbornej diskusie k danej téme, ktorá je adekvátne z hľadiska veku primeranosti žiakov,
- rozlišujú vhodné a nevhodné správanie v triede aj mimo nej,
- uvedomujú si a rešpektujú rozdielnosť u ľudí (rozumejú, že existujú podobnosti a rozdiely medzi skupinami ľudí),
- vysvetľujú význam pravidiel a predpisov v živote,
- rozlišujú riziká spojené s každodenným životom a možnosťami úrazu (šport, rekreácia, ..),
- poznajú bezpečnosť v domácom prostredí, v škole, na ceste do školy a v mimoškolských aktivitách,
- poznajú pravidlá správania sa v rizikových situáciách podľa vzoru (vedia ako a kde sa obrátiť o pomoc).

Obsahový a výkonový štandard – 1. ročník

ŠVP + ŠkVP: 1+ 0 = 1 hodina týždenne, 33 hodín ročne

TÉMA	POČET HODÍN	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD (ČO ŽIAK NA KONCI 1. ROČNÍKA VIE / DOKÁŽE)
RASTLINY	7	Základné časti rastlín: koreň, stonka, list, kvet, plod. Byliny, kry, stromy. Životné prejavy rastlín: rast, vývin, rozmnožovanie.	rozpoznať základné časti rastlín, identifikovať základné časti rastlín (přhlava dvojdomá, púpava lekárska, rebríček obyčajný, kapsička pastierska, ruža šíповá, pagaštan konský), identifikovať päť podobností a päť odlišností v tvaroch, veľkosti, farbe základných častí rôznych rastlín, na základe vlastného pozorovania triediť rastliny na byliny, kry a stromy, deliť rastliny podľa tvaru listov na listnaté a ihličnaté, opísať funkcie jednotlivých častí rastlín (napríklad: koreňom rastlina čerpá z pôdy vodu a živiny), vysvetliť princíp opeľovania, že plod je časť rastliny, ktorá vzniká z kvetu, že plody obsahujú semená, z ktorých vyrastú nové rastliny.

ŽIVOČÍCHY	7	<p>Životné prejavy živočíchov.</p> <p>Suchozemské a vodné živočíchov.</p> <p>Dravec – korisť, končatiny.</p>	<p>uviesť tri spoločné a tri rozličné znaky, ktorými sa živočíchov a rastliny vzájomne podobajú, vysvetliť, ako sú živočíchov tvarom tela a spôsobom života prispôsobené prostrediu, v ktorom žijú (ako príklad použije: mačka prispôsobené prostrediu, v ktorom žijú (ako príklad použije: mačka domáca, dáždovka zemná, krt obyčajný, lastovička obyčajná, kapor obyčajný, voš detská), na príkladoch uviesť rozdiely medzi suchozemskými a vodnými živočíchmi, že živočíchov získavajú potravu rôznym spôsobom, vysvetliť vzťah dravec a korisť, vysvetliť význam maskovania živočíchov v prostredí, identifikovať časť tela, ktorá zabezpečuje živočíchom pohyb, triediť živočíchov podľa toho, čím a ako sa pohybujú a tieto informácie dať do súvislosti s tým, kde a ako živočíchov žijú.</p>
ČLOVEK	5	<p>Zmysly: zrak, sluch, hmat, čuch, chuť, poruchy zraku.</p>	<p>identifikovať päť základných zmyslov človeka a im prislúchajúce zmyslové orgány, vysvetliť význam zmyslových orgánov pre život človeka, vysvetliť zásady starostlivosti o zrak a sluch, vytvoriť závery o funkcii ušnice pri zachytávaní zvuku, že orgány hmatu sú rozmiestnené po celom tele v koži a sú zodpovedné za jej citlivosť.</p>
NEŽIVÁ PRÍRODA A SKÚMANIE PRÍRODNÝCH JAVOV	7	<p>Životné prejavy organizmov: pohyb, rast, príjem potravy, dýchanie, rozmnožovanie.</p> <p>Vodné zdroje (potok, rieka, jazero, more, podzemná voda), význam vody pre život.</p> <p>Svetelné zdroje, tieň, priesvitný, priehľadný, nepriesvitný materiál.</p> <p>Meranie času, presýpacie hodiny, kyvadlo.</p>	<p>vysvetliť rozdiel medzi živými a neživými súčasťami prírody, triediť na základe znakov, identifikovaných vlastným pozorovaním, prírodné objekty na živé, neživé a odumreté, vysvetliť, na čo všetko používa človek vodu a čo by sa stalo, ak by jej mal nedostatok, vysvetliť, aký význam má voda v pôde a ako sa to týka človeka, že voda sa vyskytuje v rôznych formách (niektoré vymenuje, napr. ľad, vodná para, sneh, dážď, námraza, rosa), vymenovať tri typy vodných zdrojov, na základe skúmania vytvoriť závery o priesvitnosti a priehľadnosti rôznych materiálov (prostredí), že hlavným zdrojom svetla je Slnko, vysvetliť, kedy sa vytvára tieň a kedy sa nevytvára tieň, kedy sa vytvára dlhší tieň a kedy sa vytvára kratší tieň, kedy sa vytvára viac tieňov, vymenovať ďalšie zdroje svetla: plameň, blesk, žiarovka a iné elektrické zariadenia, ktoré vytvára človek,</p>

			navrhnuť vlastný spôsob merania časového úseku, zostrojiť presýpacie hodiny, vysvetliť význam rýchlosti presýpania presýpacích hodín a niektorých vlastností presýpanej látky na základe pozorovania presýpacích hodín, zostrojiť kyvadlo, vysvetliť vzťah rýchlosti kmitania kyvadla a niektorých vlastností kyvadla na základe pozorovania kyvadla.
ORIENTÁCIA V BLÍZKOSTI ŠKOLY	3	Moja trieda, škola, bezpečnosť v škole, v triede. Orientácia v priestore - kde, tu, tam, vpravo, vľavo, hore, dolu, vpredu, vzadu. Škola, školský dvor, objekty v okolí školy, adresa školy.	orientovať sa v budove školy (trieda, jedáleň, WC a i.), definovať pravidlá bezpečnosti pri návšteve školy, pomenovať významné orientačné body v blízkosti školy (budovy a i.), povedať zjednodušenú adresu školy.
RODINA, BYDLISKO	3	Adresa môjho bydliska. Funkcia členov rodiny, prejav úcty k rodičom, starým rodičom a jednotlivým členom rodiny. Umývanie rúk, čistota tela, návšteva a správanie sa u lekára, v lekárni.	povedať zjednodušenú adresu svojho bydliska, určiť členov rodiny vo vzťahu k sebe, čo škodí zdraviu.
ORIENTÁCIA V ČASE	1	Dni v týždni, začiatok, koniec, predtým, zajtra, včera, dnes, potom.	identifikovať dni v týždni, rozlíšiť pojmy predtým, včera, dnes, potom a zajtra.

Učebné zdroje:

Mgr. Dobišová Adame, Mgr. Kováčiková: Prvouka pre 1. ročník základnej školy, AITEC Bratislava

Obsahový a výkonový štandard – 2. ročník

ŠVP + ŠkVP: 2+ 0 = 2 hodiny týždenne, 66 hodín ročne

TÉMA	POČET HODÍN	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD (ČO ŽIAK NA KONCI 2. ROČNÍKA VIE / DOKÁŽE)
RASTLINY	13	<p>Rôznorodosť životných podmienok rastlín, prispôsobovanie sa prostrediu, životné prejavy rastlín.</p> <p>Význam rastlinných semien, rozširovanie semien, podmienky.</p> <p>Klíčenia semien: vzduch, voda, teplo rast rastliny.</p> <p>Životné podmienky rastlín: svetlo, teplo, vzduch, voda, pôda.</p>	<p>-uviesť päť príkladov rôznych prostredí a k nim príklady rastlín v nich žijúcich,</p> <p>- vysvetliť na príkladoch, ako sa rastliny prispôbujú svojim tvarom a spôsobom života podmienkam, v ktorých žijú,</p> <p>-vysvetliť, ako sú rastliny závislé od neživého prostredia,</p> <p>-opísať tri životné prejavy rastlín,</p> <p>-vysvetliť, kde a prečo je možné nájsť semená rastlín,</p> <p>-zhodnotiť význam rastlinných semien pre život človeka,</p> <p>-uviesť na príkladoch, že niektoré semená majú vyvinuté nástroje na to, aby sa dostali čo najďalej od materskej rastliny,</p> <p>-vysvetliť, z ktorej časti semena rastlina klíči a čo sa deje so zvyškom semena po jej vyklíčení,</p> <p>-navrhnuť postup, ako je možné zistiť podmienky klíčenia semien,</p> <p>-vysvetliť, akým spôsobom a prostredníctvom ktorých častí získavajú rastliny z prostredia vodu, vzduch a svetlo,</p> <p>-navrhnuť postup na overenie predpokladov týkajúcich sa podmienok rastu rastlín.</p>
ŽIVOČÍCHY	13	<p>Životné prejavy živočíchov a rastlín. Rast, vývin.</p> <p>Pestovanie úžitkových rastlín.</p> <p>Zber divo rastúcich rastlín, lov divo žijúcich zvierat.</p> <p>Chov zvierat: kravy, ovce, sliepky, kone, včely.</p> <p>Spoločenský hmyz. včelia rodina: matka, trúd, robotnica mravenisko.</p>	<p>-porovnať spôsob života živočíchov a rastlín,</p> <p>-zistiť, že životné prejavy živočíchov sú podobné životným prejavom rastlín, ich spôsob života je však iný,</p> <p>-uviesť príklady mláďat rôznych druhov živočíchov, ktoré sa nemusia podobať na dospelé jedince</p> <p>-že dĺžka života živočíchov je rôzna,</p> <p>-že človek získava potravu rôznym spôsobom</p> <p>-vysvetliť na príkladoch, aký úžitok človeku poskytuje chov živočíchov,</p> <p>-vysvetliť význam tvorby živočíšneho spoločenstva,</p> <p>-spoznať včelu medonosnú,</p> <p>opísať spôsob života včiel a mravcov.</p>

<p style="text-align: center;">ČLOVEK</p>	<p style="text-align: center;">13</p>	<p>Pohyb ako prejav života.</p> <p>Kostra ľudského tela: lebka, chrbtica a stavce, rebrá, ramenná kosť, stehenná kosť, kĺb, zlomenina.</p> <p>Svaly ich význam a rozvoj, únava svalov, pohyby ovládané vôľou a pohyby realizované mimo vôľe človeka.</p>	<ul style="list-style-type: none"> -vysvetliť, aký význam má pre človeka pohyb, -zistiť vlastným pozorovaním, že palec umožňuje realizovať najviac pohybov a úkonov, ktoré sú typické pre človeka, -že pohyb zabezpečujú svaly, ktoré sú upnuté na kosť, -pomenovať niektoré hlavné kosti ľudského tela a identifikovať ich na vlastnom tele -vytvoriť jednoduchý náčrt kostry ľudského tela (sústredí sa na to, že kosti sa nachádzajú v celom tele a sú pospájané kĺbmi), -že kosti rastú spolu s človekom až do dospelosti, -že kosti sa môžu zlomiť; zlomená kosť sa späť zrastie, -že človek pomocou svalov vykonáva rôznorodé pohyby, -skúmaním zistiť, že niektoré pohyby v tele sú ovládané vôľou (chcením) a niektoré mimo vôľe človeka, -vymenovať päť rôznych pohybov, ktoré zabezpečujú svaly, -že svaly rastú, vyvíjajú sa a silnejú postupne s rastom a vývinom človeka, -vysvetliť únavu svalov a význam pravidelného cvičenia pre vývin svalstva.
<p style="text-align: center;">NEŽIVÁ PRÍRODA A SKÚMANIE PRÍRODNÝCH JAVOV</p>	<p style="text-align: center;">14</p>	<p>Zloženie pôdy, úrodnosť pôdy, znečistenie pôdy.</p> <p>Rozpúšťanie látok vo vode, zrýchľovanie rozpúšťania, filtrácia, odparovanie.</p>	<ul style="list-style-type: none"> -vysvetliť, čo obsahuje pôda a jednotlivé jej zložky zaradiť k živým, neživým alebo odumretým súčastiam, -uviesť medzi živými súčastami živočíchov, ktoré žijú v pôde a dýchajú vzduch prítomný v pôde, -uviesť vodu a vzduch ako neživé súčasti prírody, -že z pôdy sa do vody prítomnej v pôde uvoľňujú rôzne látky, ktoré potom rastliny prijímajú koreňmi a využívajú ich na svoj rast, -zistiť vlastnosti rôznych typov pôd, -vytvoriť zo skúmania závery o rôznych vlastnostiach pôd, -skúmať rozpúšťanie látok vo vode, -vytvoriť záver o tom, ktoré látky sa rozpúšťajú vo vode a ktoré nie, -skúmaním zistiť, akým spôsobom je možné rozpúšťanie urýchliť, -jednoducho vysvetliť, čo sa deje s látkou, ktorá sa vo vode rozpúšťa, -navrhnuť postup, ako zistiť prítomnosť látky vo vode,

			<ul style="list-style-type: none"> -opísať na základe pozorovania proces filtrácie, -čo je odparovanie, vysvetliť, čo sa pri odparovaní deje s vodou a s látkou, ktorá bola vo vode rozpustená.
ČLOVEK A SPOLOČNOSŤ	13	<p>Cesta do školy, priechod pre chodcov, semafor.</p> <p>Kalendár – rok, mesiac, týždeň, deň, dátum, sviatky, rodina, narodeniny.</p> <p>Jeseň (september, október, november), zima (december, január, február), jar (marec, apríl, máj), leto (jún, júl, august).</p> <p>Vianoce, Nový rok, vznik Slovenskej republiky, Veľká noc, Pamiatka zosnulých.</p> <p>Slovensko – štátna vlajka, štátny znak.</p> <p>Prvky krajiny (polia, lúky, lesy, rieky, jazerá, vrchy, rovina, domy a cesty).</p> <p>Cestovanie, práca, škola, dovolenka, druhy dopravy (auto, autobus, vlak, lietadlo, loď), spoznávanie krajiny, pamätihodnosti.</p> <p>Povolania ľudí (lekár, učiteľ, vedec, strojník, pekár, mäsiar, obchodník a i.) .</p> <p>Zásady bezpečnosti, slnečné žiarenie, oheň, elektrický prúd a iné nebezpečné predmety, postup pri volaní hasičov (150), záchranej zdravot. služby (155), polície (158), tiesňová linka (112).</p>	<ul style="list-style-type: none"> -opísať cestu do školy, -ovládať základné pravidlá bezpečnosti na ceste, -určiť aktuálny rok, -zaradiť mesiace v roku podľa ročných období od začiatku roka, -určiť význam sviatkov (narodeniny, sviatky na Slovensku), -že jeho obec je súčasťou Slovenska, -rozpoznať štátne symboly (štátnu vlajku a štátny znak SR), -odlíšiť jednotlivé prvky krajiny, -opísať krajinu v okolí školy/bydliska (podľa obrázkov) počas roka, -uviesť dôvody, prečo ľudia cestujú, -odlíšiť druhy dopravy, -porozprávať o javoch v krajine, ktoré sú pri cestovaní zaujímavé (atrakcie, pamiatky, príroda a i.), -odlíšiť vybrané profesie a ich náplň, -opísať úlohu hasičov, policajtov a záchranej zdravotnej služby, -zvládnuť postup, ako privolať pomoc, určiť čas celých hodín na klasických a digitálnych hodinách.

Učebné zdroje:

Mgr. Dobišová Adame, Mgr. Kováčiková: Prvouka pre 2. ročník základnej školy, AITEC Bratislava

Prierezové témy realizované v predmete:

OSR – Osobnostný a sociálny rozvoj,
VMR – výchova k manželstvu a rodičovstvu,
ENV – environmentálna výchova,
MDV – mediálna výchova,
MUV – multikultúrna výchova,
RLK – regionálna výchova a ľudová kultúra, DOV – dopravná výchova,
OZO – ochrana človeka a zdravia
FIG – finančná gramotnosť
GLB – globálna výchova

Hodnotenie žiakov:

Ústne odpovede: frontálne, individuálne

Písomné odpovede: tematické previerky, didaktické testy

Iné: aktivity, v ktorých môže žiak preukázať vzťah k činnostiam a záujem o predmet (napr. aktivita na hodinách v priebehu celého klasifikačného obdobia, úprava a svedomité vedenie zošita, vypracovanie projektov a pod.).

Hodnotenie a klasifikáciu výsledkov žiakov realizujeme podľa vnútornej smernice školy Kritéria hodnotenia a klasifikácie žiakov Základnej školy Dolná Tižina a v súlade s Metodickým pokynom MŠVVaŠ č.22/2011 na hodnotenie a klasifikáciu žiakov základnej školy.

7.3.2 Predmet: PRÍRODOVEDA

Učebný plán:

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník
ŠVP	0	0	1	2
ŠkVP	0	0	0	0
Spolu	0	0	1	2

Charakteristika predmetu

Vzdelávací štandard predmetu je konštruovaný tak, aby si žiaci postupne systematizovali poznatky o prírode, ktoré nadobudli spontánnym učením, pričom najskôr sa sústredia na opis pozorovaných skutočností, rozvíjajú si pozorovacie a kategorizačné spôsobilosti. Neskôr sa sústredia na rozširovanie poznania tým, že sa snažia skúmať fungovanie vybraných prírodných javov.

Rozvíjané sú spôsobilosti potrebné pre objektívne skúmanie sveta a vyhľadávanie informácií v rôznych druhoch sekundárnych zdrojov. Učiteľ vedie žiakov do situácií, v ktorých je ich úlohou vyjadrovať aktuálne poznanie, diskutovať s vrstovníkmi o vysvetleniach pozorovaných skutočností. Zároveň poskytuje žiakom dostatok času na skúmanie situácií a javov tak, aby sami získali nové poznanie, ktoré je funkčne začlenené v ich aktuálnom systéme vedomostí. Učiteľ usmerňuje žiakov, ktorých úlohou je samostatne tvoriť nové poznatky vlastnou bádateľskou činnosťou. Prírodoveda vedie žiakov k premýšľaniu, skúmaniu, hľadaniu informácií, zvažovaniu, usudzovaniu a k tvorbe záverov, ktoré sú

argumentačne podložené, či už minulou a aktuálnou skúsenosťou, alebo inak získavanými objektívnymi informáciami.

Ciele predmetu

Cieľom Prírodovedy je rozvoj prírodovednej gramotnosti žiakov. Prírodoveda rozvíja vo vzájomnej súčinnosti všetky tri zložky prírodovednej gramotnosti:

- žiacke aktuálne poznanie (prírodovedné pojmy, koncepty);
- poznávacie procesy žiaka potrebné pri úprave aktuálnych a tvorbe nových prírodovedných poznatkov (rozvíja indukčné poznávanie žiaka);
- špecifické prírodovedné postoje, ktoré vedú žiaka k uvedomenému využívaniu vedomostí.

Žiaci:

- spoznávajú životné prostredie a pozorujú zmeny, ktoré sa v ňom dejú,
- vyjadrujú svoje predstavy o javoch slovom a obrazom, diskutujú o svojich aktuálnych predstavách,
- argumentujú a menia svoje naivné predstavy a vysvetlenia vplyvom argumentácie a/alebo vlastného bádania,
- samostatne vyhľadávajú informácie v rôznych informačných zdrojoch a vo vybraných prírodovedných témach vedú veku primeranú a úrovni poznania zodpovedajúcu diskusiu,
- pozorujú detaily prírodných objektov a prírodných javov a na ich základe rozvíjajú svoje aktuálne poznanie,
- kategorizujú prírodné objekty na základe pozorovateľných znakov,
- identifikujú faktory (premenné), ktoré vplyvajú na priebeh pozorovaných či skúmaných situácií a javov,
- experimentujú so zmenami podmienok a vyslovujú závery z vlastného bádania,
- vytvárajú si vlastné poznámky z prírodovednej aktivity a uvedomujú si ich význam pri tvorbe záveru zo zrealizovanej činnosti,
- majú osvojené základné prírodovedné pojmy, pričom ich vzájomne prepájajú a vytvárajú vysvetlenia,
- odlišujú vedeckú terminológiu od bežnej, hovorovej komunikácie,
- chápu význam výsledkov vedy pre každodenný život a objektívne posudzujú pozitívne a negatívne vplyvy vedy a technológií na prírodu a celkové životné prostredie,
- citlivo pristupujú k živej prírode,
- majú tendenciu vytvárať vysvetlenia,
- dokážu meniť svoje predstavy o skutočnosti, ak sú ovplyvňované logickou argumentáciou.

Obsahový a výkonový štandard – 3. ročník

ŠVP + ŠkVP: 1+0 = 1 hodina týždenne, 33 hodín ročne

TÉMA	POČET HODÍN	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD (ČO ŽIAK NA KONCI 3. ROČNÍKA VIE / DOKÁŽE)
Rastliny a huby	8 h	životný cyklus rastlín, dĺžka života rastlín, význam lesa pre človeka, zemiak (ľuľok zemiakový), cukrová repa, pšenica ozimná, liečivé rastliny, odvar, výluh, žihľava dvojdomá, repík lekársky, lipa malolistá, skorocel kopijovitý, materina dúška, jedovaté rastliny jedlé, nejedlé a jedovaté huby, plesne, kvasinky	<ul style="list-style-type: none"> - opísať životný cyklus známeho rastlinného druhu: stromu – pagaštan konský; byliny – fazuľa obyčajná, - že niektoré rastliny žijú kratšie a iné dlhšie, - že rastlina počas života kvitne a prinesie semená, - že zo semien na jar vyrastajú nové rastliny, - že niektoré rastliny na jar nevyrastajú zo semien, ale z koreňov, hľúz alebo cibúľ, ktoré sú počas zimy ukryté v zemi, - hodnotiť význam stromov (lesa, dreva) pre človeka, - skúmať život na vybranom strome, - vyhľadať chýbajúce informácie a zistenia prezentovať, - rozpoznať typické poľné plodiny, - hodnotiť význam pestovania vybraných poľných plodín, - že mnohé rastliny obsahujú látky, ktoré pomáhajú liečiť zranenia a ochorenia, - že liečivé látky sa nachádzajú v rôznych častiach rastliny (uvedie päť príkladov), - pripraviť z liečivých bylín odvar a výluh a vysvetliť medzi nimi rozdiel, - že neznáma rastlina môže byť jedovatá, - vysvetliť, akým spôsobom sa môže jed dostať do tela, - že huby nepatria medzi rastliny, - určiť na piatich hubách, či sú jedlé, nejedlé alebo jedovaté, - že medzi huby zaraďujeme aj plesne a kvasinky.
Živočíchy	7 h	ryby: kapor obyčajný, štika obyčajná; obojživelníky: skokan hnedý; plazy: jašterica múrová, užovka obyčajná; vtáky: sýkorka veľká, lastovička obyčajná, drozd čierny; cicavce: jež tmavý, krt obyčajný, mačka domáca; živočíchy bez vnútornej kostry: babôčka pávoooká, slimák záhradný	<ul style="list-style-type: none"> - opísať spôsob života vybraných zástupcov živočíšnej ríše (ryby, obojživelníky, plazy, vtáky, cicavce, bezstavovce), - opísať vzťah vybraných živočíšnych druhov k prostrediu, v ktorom žijú,

Človek	6 h	trávenie, energia, stavebné látky, obezita, potravinová pyramída vylučovanie, moč, potenie, pitný režim	<ul style="list-style-type: none"> - že trávenie je proces, pri ktorom si človek ponecháva v tele z potravy látky, ktoré potrebuje a zvyšok z tela vylučuje, - vysvetliť proces trávenia človeka, - zakresliť časti tráviacej sústavy, - vysvetliť, čo sa v zakreslených častiach sústavy deje s potravou, - zdôvodniť, na čo človek využíva získanú energiu a stavebné látky, - vysvetliť vznik obezity, - vysvetliť princíp potravinovej pyramídy, - vytvoriť týždenný jedálny lístok založený na vedomostiach o správnej životospráve, - vysvetliť, ako sa dostáva voda do organizmu a ako sa z neho vylučuje, - zakresliť, ako sa voda dostáva do organizmu a ako sa z neho vylučuje, - vysvetliť pitný režim, - realizovať prieskum o pitnom režime, - zhodnotiť výsledky prieskumu vzhľadom na vedomosti o správnej životospráve,
Neživá príroda a skúmanie prírodných javov	12 h	vzduch, kyslík, oxid uhličitý, prúdenie vzduchu, vietor, zrážky, teplota prostredia teplo, teplota, teplomer, telesná teplota, kolobeh vody v prírode, dážď, sneh, hmla, topenie, vyparovanie, tuhnutie, tuhé, kvapalné a plynné látky, rozpúšťanie a topenie, plávajúce a neplávajúce predmety, nadľahčovanie telies vo vode, objem a hmotnosť	<ul style="list-style-type: none"> - že vzduch je potrebný pre život mnohých organizmov, - že vzduch sa nachádza všade, vyplní priestory, ktoré sa zdajú byť prázdne, - že vietor je pohybujúci sa vzduch, - vysvetliť vznik vetra použitím poznatku o stúpaní teplého a klesaní studeného vzduchu, - vysvetliť fungovanie teplovzdušného balóna, - navrhnúť spôsob merania rýchlosti a smeru prúdenia vzduchu, - navrhnúť spôsob, akým je možné merať množstvo zrážok, - realizovať dlhodobé pozorovanie znakov počasia a z výsledkov vyvodiť závery, - že najväčším zdrojom tepla je Slnko, - že teplo vzniká aj horením látok alebo trením, - že teplo tvorí aj väčšina živočíchov, - že teplo spôsobuje zvyšovanie teploty látok, - skúmať stálosť telesnej teploty, - porovnať telesnú teplotu detí a dospelých, - vysvetliť na príkladoch rozdiel, že niektoré látky sa zahrievajú rýchlejšie a iné pomalšie, - že látky môžu byť v troch skupenstvách – tuhé, kvapalné a plynné, - vysvetliť zmeny skupenstiev na príklade vody a použiť pri tom pojmy topenie, vyparovanie a tuhnutie, - vysvetliť vznik dažďa, snehu a hmly, pričom využije poznatky o skupenských premenách,

			<ul style="list-style-type: none"> - vysvetliť kolobeh vody v prírode, - vysvetliť na príkladoch rozdiel medzi rozpúšťaním a topením, - že niektoré látky plávajú na vode, iné klesajú ku dnu, - navrhnúť postup, ako z neplávajúceho predmetu vytvoriť plávajúci a naopak, - že predmety sa javia na vzduchu ťažšie ako vo vode, - že objem vyjadruje to, akú časť priestoru predmet zaberá, - navrhnúť postup porovnávania (merania) objemu a hmotnosti dvoch predmetov.
--	--	--	---

Učebné zdroje:

A. Wiegerová, G. Česlová, J. Kopáčová: Prírodoveda pre 3. ročník ZŠ, 2011

Obsahový a výkonový štandard – 4. ročník

ŠVP + ŠkVP: 2+ 0 = 2 hodina týždenne, 66 hodín ročne

TÉMA	POČET HODÍN	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD (ČO ŽIAK NA KONCI 4. ROČNÍKA VIE / DOKÁŽE)
Prírodné spoločenstvá	28	dub letný, buk lesný, hrab obyčajný, borovica lesná, jeleň lesný, medveď hnedý, veverica stromová, sova lesná, zvonček konárstý, rumanček roľný, nevädza poľná, lipnica lúčna, čakanka obyčajná, koník lúčny, čmeľ zemný, križiak obyčajný, obrábanie pôdy, poľné plodiny, zajac poľný, králik poľný, sokol sťahovavý, škrečok poľný,	<ul style="list-style-type: none"> - opísať les ako spoločenstvo rastlín a živočíchov, ktoré sú vzájomne na sebe závislé, - vysvetliť život živočíchov v lese, - opísať spôsob života typických zástupcov lesného spoločenstva, - že rastliny vyžadujú pre svoj život rôznorodé podmienky, - navrhnúť postup skúmania rôznorodosti lúčneho porastu, - vysvetliť život živočíchov v lúčnom poraste, - opísať spôsob života typických zástupcov lúčneho spoločenstva, - vysvetliť vznik poľí obrábaním, - vysvetliť význam poľí pre človeka, - porovnať pole s lúkou, - vytvoriť, na základe porovnania poľa s lúkou, závery o rôznorodosti rastlinstva, - vysvetliť život živočíchov na poli, - opísať spôsob života typických poľných živočíchov, - vysvetliť, že rastliny, ktoré žijú v blízkosti vodných zdrojov vyžadujú väčšie množstvo vody, v inom prostredí by neprežili,

		<p>vrba biela, jelša lepkavá, trst' obyčajná, lekno biele, kapor obyčajný, šťuka obyčajná, kačica divá, vážka, komár,</p> <p>potravové reťazce a potravové siete,</p> <p>plesnivec alpínsky, črievičník papučka, bleduľa jarná, rys ostrovid, vydra riečna, medveď hnedý</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vysvetliť, ako sa vodné rastliny prispôbili životu vo vode, - vysvetliť, že voda je prostredím pre život mnohých živočíchov, - uviesť príklady živočíchov žijúcich priamo vo vode, - uviesť príklady živočíchov žijúcich pri vode a vodný zdroj je pre nich zdrojom potravy, - uviesť príklady živočíchov, ktoré potrebujú vodu len na rozmnožovanie, - že potravový reťazec vyjadruje potravovú závislosť jednotlivých organizmov žijúcich na určitom území, - zostaviť na základe informácií, ktoré má o organizmoch žijúcich na vybranom území, potravový reťazec , - vyhľadať v informačných zdrojoch chýbajúce informácie o spôsobe života organizmov, - že niektoré rastliny sú na pokraji vyhynutia, preto sú zákonom chránené, - vysvetliť narušenie rovnováhy potravového reťazca pri vyhynutí určitej rastliny, - vysvetliť, čo sa môže stať, ak úplne vyhynie niektorý živočíšny druh, - uvažovať o vzťahoch medzi rastlinami, živočíchmi a prostredím
Človek	16	<p>dýchanie, spotreba kyslíka, pľúca,</p> <p>kvapôčková infekcia a pôvodcovia ochorení, kašeľ, kýchanie,</p> <p>srdce, tep krvi, červené krvinky, biele krvinky, krvné doštičky,</p>	<ul style="list-style-type: none"> - že vdychovaný vzduch sa od vydychovaného odlišuje tým, že obsahuje menej kyslíka a viac oxidu uhličitého, - že pri zvýšenej námahe potrebuje človek viac energie (potravy) aj kyslíka (dýcha rýchlejšie), - že vo vydychovanom vzduchu sa nachádza veľa vody v podobe vodnej pary , - vysvetliť proces dýchania, - zakresliť proces dýchania, - navrhnúť postup, ako zistiť, či človek dýcha, - že so vzduchom sa do organizmu môžu dostať aj nečistoty alebo pôvodcovia ochorení, - že na zachytávanie nečistôt a pôvodcov ochorení slúži hlien, ktorý sa vylučuje v nose a v hrdle, - vysvetliť prenos ochorenia prostredníctvom kvapôčkovej infekcie, - vysvetliť obranné mechanizmy - kýchanie a kašľanie , že srdce je sval, - že srdce je duté a pracuje ako pumpa na krv , - že na srdce sú napojené cievy, ktoré rozvádzajú krv po celom tele, - kde sa nachádza srdce, aký má tvar a aké je veľké, - že činnosť srdca sa prejavuje ako tep,

Človek		<p>cievy, krvný obeh,</p> <p>rozmnožovanie človeka, počatie, tehotenstvo, pôrod, detstvo, dospelosť, staroba, smrť</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vysvetliť, ako a prečo sa zrýchľuje tep pri vynakladaní námahy, - že pravidelným cvičením sa trénuje aj srdce, - že krv je tekutina, ktorá rozvádza po tele potrebné látky, - vysvetliť, akým spôsobom sa tieto látky dostávajú do krvi, - že v krvi sa nachádzajú červené krvinky, biele krvinky a krvné doštičky, - vysvetliť význam darcovstva krvi, - že krv je rozvádzaná po tele cievami, - že cievy sa nachádzajú v celom tele, - že cievy sa rozvetvujú od najhrubších vychádzajúcich zo srdca, po najtenšie nachádzajúce sa v pokožke, - vysvetliť krvný obeh, - zakresliť krvný obeh, - vysvetliť, ako sa krvou dostávajú lieky, ale aj jedy do rôznych častí tela, - že na splodenie dieťaťa je potrebný dospelý muž a dospelá žena , - že po oplodnení ženy mužom sa v tele ženy vyvíja dieťa – žena je tehotná, - že dieťa sa v tele ženy vyvíja približne deväť kalendárnych mesiacov, pričom matka je s dieťaťom spojená pupočnou šnúrou, cez ktorú dieťa od matky prijíma potrebné látky a kyslík, - vysvetliť význam rodiny pri rozmnožovaní človeka, - opísať vývin človeka od počatia až po starobu a sústrediť sa na zmeny v raste a vývine organizmu,
Neživá príroda a skúmanie prírodných javov	22	<p>spomaľovanie a zrýchľovanie pádu predmetov,</p> <p>magnet, magnetické pole, kompas</p> <p>páka: hojdačka, rovnoramenné váhy, nožnice, kliešte, páčidlo, veslo, kľučka,</p>	<ul style="list-style-type: none"> -že niektoré predmety padajú k zemi rýchlejšie, iné pomalšie, - skúmaním zistiť, že to, ako rýchlo predmety padajú k zemi, závisí od veľkosti a tvaru predmetov, - skúmaním zistiť, že to, ako rýchlo predmety padajú k zemi, závisí od výšky, z ktorej padajú a od spôsobu hodu predmetov, - že magnet je predmet, ktorý priťahuje niektoré kovové predmety a nepriťahuje žiadne nekovové predmety, - skúmaním zistiť, že magnet pôsobí do určitej vzdialenosti – má okolo seba tzv. magnetické pole, - navrhnúť postup, pomocou ktorého porovná veľkosť (odmeria) magnetického poľa dvoch magnetov, - vysvetliť, ako sa k sebe správajú dva magnety, - ako sa používa kompas, - že pomocou páky môžeme nadvihnúť ťažké predmety s menšou námahou, - použiť páku, - skúmaním zistiť, že čím dlhšia je páka, tým menej sa pri nadvihovaní namáhame,

Neživá príroda a skúmanie prírodných javov	<p>pevný bod, kladka, lanovka, stavebná kladka, posilňovacie stroje, pevná kladka, voľná kladka, kladkostroj</p> <p>naklonená rovina: svahové cesty – serpentín; skrutka, sekera, pluh, klin</p> <p>ozubené koleso: bicykel, hodiny, kuchynský mechanický šľahač, mechanická vrtačka, vodný a veterný mlyn, súkolesie, ozubnica</p> <p>Zem ako planéta, Mesiac ako družica Zeme, Slnko ako hviezda Slnčnej sústavy, Merkúr, Venuša, Zem, Mars, Jupiter, Saturn, Urán, Neptún, súhvezdie, Veľký voz, Orion, hvezdáreň, ďalekohľad, podmienky života na Zemi a vo vesmíre</p>	<ul style="list-style-type: none"> - že pomocou kladky môžeme dvíhať ťažké predmety s menšou námahou , - zostrojiť pevnú kladku, voľnú kladku aj kladkostroj, - že pomocou naklonenej roviny dokážeme vyniesť veľký náklad do výšky s menšou námahou , - skúmať zmenu vynaloženej námahy pri zmene sklonu naklonenej roviny, - vytvoriť z vlastného skúmania závery, - že ozubené koleso je koleso, ktoré má na okraji zuby; tie zapadajú do zubov iných ozubených kolies, - vysvetliť, že použitím kombinácie väčších a menších kolies a ozubnice (ozubenej reťaze) môžeme meniť smer točenia ozubených kolies, rýchlosť ich točenia aj námahu, ktorú je potrebné na točenie vynaložiť, - že Zem je planéta, ktorá obieha okolo hviezdy nazývanej Slnko , - že Zem má približne guľovitý tvar a okolo Zeme obieha jej družica – Mesiac, - že Zem sa okrem pohybu okolo Slnka otáča aj okolo vlastnej osi, - že Zem sa okolo vlastnej osi otočí za jeden deň (24 hodín) a obehne okolo Slnka za jeden rok (365 dní), - demonštrovať na modeli Zeme rotáciu planéty okolo vlastnej osi a zároveň rotáciu okolo Slnka , - že Mesiac nesvieti, ale odráža svetlo dopadajúce naň zo Slnka , - vymenovať v poradí planéty slnečnej sústavy: Merkúr, Venuša, Mars, Jupiter, Saturn, Urán a Neptún, - že planéty spolu tvoria slnečnú sústavu, - charakterizovať súhvezdie ako viditeľné usporiadanie hviezd do rozpoznateľného obrazca, - rozpoznať hlavné súhvezdie zimnej oblohy – Orion a hlavné súhvezdie letnej oblohy – Veľký voz, - graficky znázorniť usporiadanie slnečnej sústavy, - že vo vesmíre nie je vzduch, - vysvetliť, akými spôsobmi človek skúma vesmír, - zvážiť, aké podmienky by musela mať planéta na to, aby na nej človek prežil.
--	---	--

Učebné zdroje:

Prierezové témy realizované v predmete:

OSR – Osobnostný a sociálny rozvoj,
VMR – výchova k manželstvu a rodičovstvu,
ENV – environmentálna výchova,
MDV – mediálna výchova,
MUV – multikultúrna výchova,
RLK – regionálna výchova a ľudová kultúra, DOV – dopravná výchova,
OZO – ochrana človeka a zdravia
FIG – finančná gramotnosť
GLB – globálna výchova

Hodnotenie žiakov:

Hodnotenie a klasifikáciu výsledkov žiakov realizujeme podľa vnútornej smernice školy Kritéria hodnotenia a klasifikácie žiakov Základnej školy Dolná Tižina a v súlade s Metodickým pokynom MŠVVaŠ č.22/2011 na hodnotenie a klasifikáciu žiakov základnej školy.

7.4 Vzdelávacia oblasť: PRÍRODA A SPOLOČNOSŤ

7.4.1 Predmet: VLASTIVEDA

Učebný plán:

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník
ŠVP	0	0	1	2
ŠkVP	0	0	0	0
Spolu	0	0	1	2

Charakteristika predmetu

Vlastiveda v 3. a 4. ročníku má osobité, nezastupiteľné postavenie vzhľadom na význam v utváraní predstáv o bezprostrednom mieste života žiakov (priestorový aspekt) a historickom období, v ktorom žijú (časový aspekt). Svojím zameraním má za cieľ podnecovať, motivovať žiakov na rozprávanie o danej téme (či už na základe vlastných skúseností, podľa obrázka a i.) a v čo najväčšej miere využívať heuristický rozhovor a zážitkové učenie.

Vlastivedné - motivačné poznávanie začína v 1. a 2. ročníku (prvouka) spoznávaním okolia školy a bydliska a postojmi k spoločnosti, pokračuje v 3. ročníku (Moja obec) a končí vo 4. ročníku (Objavné cesty po Slovensku).

Vlastiveda v 3. ročníku (Moja obec) je obsahovo naplnená emotívnym (dobrodružným) poznávaním, pozorovaním a hodnotením javov a celkovo dojmami z vlastnej obce (okolie školy) v časových premenách jednotlivých ročných období (aj s aspektom starostlivosti o bezpečnosť a zdravie). Nezastupiteľná je vlastivedná vychádzka, ktorá má motivačno-heuristický charakter. Vybrané témy, napr. orientácia v okolí školy, sa odporúča realizovať formou pozorovania mimo triedy, ak sú na to možnosti. Delí sa na spoznávanie miestnej krajiny (jednoduchá práca s nákresmi) a orientáciu v čase

(plynutie kalendárneho a školského roka, významné sviatky počas roka, tradície a i.). Na ne nadväzuje rozprávanie o doprave, o pamätihodnostiach. Osobitá pozornosť sa venuje pozorovaniu, skúmaniu prírody, jej zložiek, ale rovnako aj pamiatok v okolitej krajine.

Vo 4. ročníku (Objavné cesty po Slovensku) žiaci spoznajú najvýznamnejšie a najatraktívnejšie prvky, časti regiónov. Tieto cesty sa realizujú prostredníctvom „výletov“ od Tatier k Dunaju, od Dunaja k Hornádu, od Hornádu po Dunajec. Výlety po Slovensku sú zamerané na zážitkové (názorné) spoznávanie regiónov. Dôraz je na práci s mapami, príbehmi a ilustráciami. Mapy použité v 3. a 4. ročníku sú zamerané a prispôsobené vyučovaniu vlastivedy. Každý zemepisný názov z textu nájdú žiaci na mape, obrázku aj kresbe. Používajú sa veľmi jednoduché mapy, ktoré pri ústnom, či písomnom preverovaní vedomostí pomáhajú žiakom (nič sa neučia naspamäť). Základ tvorí „Čítanie mapy - prstom po mape“ a prerozprávanie príbehov podľa obrázkov.

Ciele predmetu

Žiaci:

- skúmajú, pozorujú a bádajú v kraji, v ktorom žijú,
- porozprávajú o svojej obci (mesto, dedina - o krajine svojho okolia) a určia jednotlivé prvky - časti svojej obce,
- orientujú sa v rodnom kraji pomocou svetových strán a významných objektov,
- rozlišujú primerane vzťahy a väzby prírodného a spoločenského charakteru vo svojej obci, doma i v škole,
- použijú poznatky zo svojich pozorovaní a skúseností,
- identifikujú a odlišia, čo vytvorila príroda a čo človek,
- rozprávajú o premenách prírody počas roka (vyhľadajú v kalendári významné dni),
- ukážu na mape (prispôsobenej vlastivede v 4. ročníku) vybrané pohoria, jaskyne, rieky, mestá a iné,
- opíšu (pomocou obrázkov) pojmy, krajinu, pamiatky, ktoré už nie sú z ich bezprostredného okolia,
- prerozprávajú obsah povesti podľa výberu,
- porozprávajú o významných historických udalostiach,
- vedia čítať mapu a rozprávať podľa ilustrácií a fotografií
- vypátrajú pútavé skutočnosti o rôznych častiach Slovenska,
- porovnávajú jednotlivé oblasti so svojou obcou.

Obsahový a výkonový štandard – 3. ročník

ŠVP + ŠkVP: 1 + 0 = 1 hodina týždenne, 33 hodín ročne

TÉMA	POČET HODÍN	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD (ČO ŽIAK NA KONCI 3. ROČNÍKA VIE / DOKÁŽE)
	33	moja obec, miestna krajina, okolie školy, bydliska,	- napísať presný názov svojej obce (presnú adresu školy a bydliska), - zaradiť obec, kde býva, medzi mestá alebo dediny,

Naša obec		<p>smer na sever (podľa poludňajšieho tieňa), svetové strany,</p> <p>cesta do školy a bezpečnostné pravidlá pri ceste do školy,</p> <p>znaky jesene, zmeny v prírode a dĺžky dňa a noci, zber úrody, príprava živočíchov na zimu predkovia, dedina alebo mesto (aj s opisom) a jej obyvatelia,</p> <p>znaky zimy, starostlivosť o zver v prírode, zimné sviatky,</p> <p>pamätihodnosti, významní rodáci, zmienky o obci a jej okolí v povestiach, piesňach, známe udalosti v obci, historické pamiatky v obci</p> <p>znaky jari, zmeny v prírode a dĺžky dňa a noci, jarné práce, veľkonočné sviatky a tradície, plán, mapa danej krajiny,</p> <p>znaky leta, zmeny v prírode a dĺžky dňa a noci, dozrievanie novej úrody, starostlivosť živočíchov o mláďatá, oddych a rekreácia počas letných prázdnin, starostlivosť o zdravie a bezpečnostné pravidlá počas letných aktivít,</p> <p>časová priamka (vizualizácia času)</p>	<p>- určiť smer na sever podľa poludňajšieho tieňa a identifikovať svetové strany v krajine,</p> <p>- orientovať sa v okolí školy a bydliska pomocou svetových strán a významných objektov v miestnej krajine,</p> <p>- porozprávať vlastnými slovami cestu do školy alebo zo školy domov ,</p> <p>- opísať svoju obec (napr. aké domy, ulice – pozná, možno aj vymenovať, blízka rieka, park a iné),</p> <p>- zhotoviť jednoduchý nákres okolia školy a bydliska,</p> <p>- ukázať na mape Slovenska svoju obec,</p> <p>- identifikovať na mape Slovenska pohoria, nížiny, rieky a cesty (podľa farieb),</p> <p>- opísať spôsob života obyvateľov obce – iné v meste, iné na dedine, ako sa starať o svoje okolie, ako tráviť voľný čas,</p> <p>- charakterizovať zmeny vo svojej obci (v prírode) na jeseň a použiť pri tom vlastné pozorovania i skúsenosti (dĺžka dňa a iné),</p> <p>- porozprávať, ako si ľudia pripomínajú svojich predkov a priateľov (Pamiatka zosnulých) na jeseň,</p> <p>- zostrojiť časovú priamku vlastnej rodiny a rodinných príslušníkov,</p> <p>- charakterizovať zmeny vo svojej obci v zime (vlastné pozorovania),</p> <p>- vlastnými slovami porozprávať o sviatočných dňoch v obci na rozhraní kalendárnych rokov (Vianoce, Silvester, Nový rok, Traja králi),</p> <p>- opísať druhy dopravy v obci (zopakovať si bezpečnosť na cestách),</p> <p>- opísať podľa náčrtu cestu do stredu obce (mesta, dediny),</p> <p>- určiť dve historické pamiatky vo svojej obci,</p> <p>- prerozprávať jednu povesť, pieseň, či báseň, ktorá sa viaže k obci alebo jej okoliu,</p> <p>- určiť, aké významné kultúrne a športové podujatie sa v obci konajú,</p> <p>- charakterizovať zmeny v prírode na jar a použiť pri tom vlastné pozorovania a skúsenosti (zmeny v prírode, dĺžka dňa),</p> <p>- opísať činnosti ľudí na jar,</p> <p>- porozprávať o veľkonočných tradíciách v obci,</p> <p>- identifikovať zmeny v prírode počas leta a rozprávať o oddychu a rekreácii počas letných prázdnin,</p> <p>- vyhľadať informácie o svojej obci na internete a iných médiách,</p> <p>- interpretovať obrazový materiál o obci a jej obyvateľoch.</p>
------------------	--	--	---

Učebné zdroje:

M. Kožuchová, R. Matúšková, M. Šimunková: Vlastiveda pre 3. ročník základných škôl, 2009

Obsahový a výkonový štandard – 4. ročník

ŠVP + ŠkVP: 2+ 0 = 2 hodina týždenne, 66 hodín ročne

TÉMA	POČET HODÍN	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD (ČO ŽIAK NA KONCI 4. ROČNÍKA VIE / DOKÁŽE)
Slovensko	66	<p>vlastivedná mapa Slovenska, znaky na mape a v legende, svetové strany na mape, poloha miestnej krajiny na Slovensku, význam modrej, hnedej a zelenej farby na mape, kreslená mierka</p> <p>Tatry, Nízke Tatry, Pieniny, Malá Fatra, Veľká Fatra, Poľana, Kremnické vrchy, Štiavnické vrchy, Slovenské Rudohorie, Podunajská nížina, Východoslovenská nížina, Záhorská nížina, Váh, Dunaj, Hron, Dunajec, Demänovské jaskyne, Domica listnaté, zmiešané a ihličnaté lesy, TANAP pamiatky (UNESCO) Slovenska (Bardejov, Vlkoš, Banská Štiavnica s okolím, Spišský hrad a okolie, jaskyne Slovenského krasu, bukové lesy Východných Karpát, Levoča, drevené kostolíky) Bratislava, Košice, Trnava Bratislavský hrad, Devín, Trenčiansky hrad, Bojnický zámok a zoo, Dunaj, Nitriansky hrad, Žilina, Kysuce, Martin, Strečno, Orava, Oravský hrad a priehrada, Horehronie, Banská Bystrica, Zvolenský zámok, Spiš, Poprad, Prešov Konštantín (Cyril) a Metod, Svätoplukove prúty, vpády Tatárov a Turkov, Mária Terézia, Ľudovít Štúr, prvá svetová vojna, Milan Rastislav Štefánik, Tomáš Garrigue Masaryk, druhá svetová vojna, samostatná Slovenská republika, naše štátne symboly</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vyjadriť vlastnými slovami, čo je mapa, - identifikovať znaky na mape (farby, tvary), - odmerať podľa nakreslenej (grafickej) mierky vzdialenosti na mape, - ukázať polohu Slovenska na mape sveta a Európy, - ukázať na mape Slovenska svoju obec, - porozprávať o ceste od Tatier k Dunaju (Bratislavy) a jej jednotlivých zastávkach (Poprad, Nízke Tatry, Ružomberok, Martin, Orava, Veľká Fatra, Malá Fatra, Kysuce, Žilina, Súľovské vrchy, Trenčín, Piešťany, Trnava, Malé Karpaty, Záhorie) – „Čítanie z mapy = prstom po mape“, - pátrať po obrazovom materiáli (internet, médiá) z cesty a interpretovať ho , - odlíšiť na ceste od Tatier k Dunaju tri známe pohoria a tri kotliny, - prerozprávať dve povesti (legendy) z cesty od Tatier k Dunaju, - porozprávať o ceste od Dunaja po Hornád (z Bratislavy do Košíc) cez Nitru, Hornú Nitru, Podunajsko a Pohronie a o zastávkach v Banskej Štiavnici, Kremnici, Zvolene, Banskej Bystrici, Poľane, Lučenci, Rožňave a Slovenskom Rudohorí – „Čítajú z mapy = prstom po mape“, - prerozprávať dve povesti (legendy) z cesty od Dunaja po Hornád, - opísať výlet od Hornádu po Dunajec (z Košíc po Dunajec) cez Michalovce, Zemplín, Humenné, Vihorlat, Bardejov, Nízke Beskydy, Prešov, Šariš, Levoču, Slovenský raj, Spiš - „Čítanie z mapy = prstom po mape“, - prerozprávať dve povesti (legendy) z cesty po hradoch na východe Slovenska, - identifikovať päť najvýznamnejších kultúrnohistorických pamiatok Slovenska na mape, - vytvoriť zoznam desiatich prírodných divov Slovenska, - rozlíšiť pomocou mapy najvýznamnejšie cesty Slovenskom, - zistiť na obrázkoch, ako sa krajina Slovenska menila (historické obrazy), - vytvoriť plán cesty po Slovensku.

Výlety po Slovensku – „Čítanie z mapy = prstom po mape“

Vo 4. ročníku (Objavné cesty po Slovensku) žiak vie/dokáže spoznať najvýznamnejšie a najatraktívnejšie prvky, časti regiónov.

- od Tatier k Dunaju (Bratislavy) a jej jednotlivých zastávkach (Poprad, Nízke Tatry, Ružomberok, Martin, Orava, Veľká Fatra, Malá Fatra, Kysuce, Žilina, Súľovské vrchy, Trenčín, Piešťany, Trnava, Malé Karpaty, Záhorie) ,
- od Dunaja po Hornád (z Bratislavy do Košíc) cez Nitru, Hornú Nitru, Podunajsko a Pohronie a o zastávkach v Banskej Štiavnici, Kremnici, Zvolene, Banskej Bystrici, Poľane, Lučenci, Rožňave a Slovenskom Rudohorí
- od Hornádu po Dunajec (z Košíc po Dunajec) cez Michalovce, Zemplín, Humenné, Vihorlat, Bardejov, Nízke Beskydy, Prešov, Šariš, Levoču, Slovenský raj, Spiš

Učebné zdroje:

M. Kožuchová, R. Matúšková, M. Šimunková: Vlastiveda pre 4. ročník základných škôl, 2009

Prierezové témy realizované v predmete:

OSR – Osobnostný a sociálny rozvoj,

VMR – výchova k manželstvu a rodičovstvu,

ENV – environmentálna výchova,

MDV – mediálna výchova,

MUV – multikultúrna výchova,

RLK – regionálna výchova a ľudová kultúra, DOV – dopravná výchova,

OZO – ochrana človeka a zdravia

FIG – finančná gramotnosť

GLB – globálna výchova

Hodnotenie žiakov:

Hodnotenie a klasifikáciu výsledkov žiakov realizujeme podľa vnútornej smernice školy Kritéria hodnotenia a klasifikácie žiakov Základnej školy Dolná Tižina a v súlade s Metodickým pokynom MŠVVaŠ č.22/2011 na hodnotenie a klasifikáciu žiakov základnej školy.

7.5 Vzdelávacia oblasť: ČLOVEK A HODNOTY

7.5.1 Predmet: NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA

Učebný plán:

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník
ŠVP	1	1	1	1
ŠkVP	0	0	0	0
Spolu	1	1	1	1

Charakteristika vyučovacieho predmetu

Predmet náboženská výchova/náboženstvo v primárnom vzdelávaní podporuje základné predpoklady kresťanských životných postojov a konania žiakov. Rozvíja duchovný svet detí, umožňuje im prostredníctvom biblických príbehov poznávať Trojjediného Boha, Božiu Matku Máriu a svätých. Poznatky, ktoré získavajú žiaci v tomto období, sú predpokladom pre otvorenie sa životu s Ježišom Kristom aj prostredníctvom prijatia sviatosti Eucharistie. Na podklade Božích prikázaní ich učí rozlišovať dobro od zla. Náboženská výchova/náboženstvo v nich rozvíja komunikačné zručnosti, otvára ich chápaniu okolitého sveta a vďačnosti za prijaté dary. Oplyvňuje hodnotovú orientáciu žiakov, ktorá im pomáha byť prospešnými rodine, spoločnosti a Cirkvi.

Ciele predmetu

Žiaci:

- získajú vedomie jedinečnosti a neopakovateľnosti človeka ako originálneho Božieho stvorenia,
- nadobudnú základné vedomosti o existencii a pôsobení Boha podľa učenia Katolíckej cirkvi,
- získajú vedomosti o živote Panny Márie a svätých, ktoré sú predpokladom náležitej úcty k nim,
- získajú vedomosti o vzniku a účinkovaní Cirkvi v dejinách i v dnešnom svete,
- zorientujú sa v morálnych hodnotách, ktoré sú postavené na Desatore,
- nadobudnú vhodné komunikačné zručnosti k vyjadrovaniu vlastných myšlienok a citov,
- získajú spôsobilosť pre pravidelnú modlitbu, rozlišovanie dobra od zla, voľbu dobra pre seba i iných.

Obsahový a výkonový štandard – 1. ročník

ŠVP + ŠkVP: 1 + 0 = 1 hodina týždenne, 33 hodín ročne

TÉMA	POČET HODÍN	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD (ČO ŽIAK NA KONCI 1. ROČNÍKA VIE / DOKÁŽE)
SOM NA SVETE Z LÁSKY	7	Meno a jedinečnosť. Čo dokážem. Patrím do rodiny. Svet, v ktorom žijem.	- vymenovať svoje odlišnosti od spolužiakov, - vyjadriť slovne poďakovanie a odprosenie, - formulovať spontánnu modlitbu poďakovania, - vymenovať z konkrétneho príbehu postavy, ktoré konajú dobro, - rozlíšiť medzi dobrým a zlým správaním u seba a iných,

RODINA OHNISKO LÁSKY	6	Komunikácia v rodine. Modlitba v rodine. Modlitba Otče náš.	- vymenovať tri pozitíva v rodine, - z reprodukovať modlitbu Otče náš, - naplánovať si konkrétny dobrý skutok pre členov rodiny,
DAR LÁSKY	8	Mikuláš. Zvestovanie, návšteva Alžbety. Zmysel a hodnota daru. Narodenie Ježiša Krista.	- opísať dobrotu sv. Mikuláša, - prerozprávať s pomocou učiteľa biblické udalosti zvestovania a narodenia Ježiša, - z reprodukovať modlitbu Zdravas Mária, - nakresliť dva symboly Vianoc, - reprodukovať s pomocou učiteľa prvé roky života Ježiša,
MOC ŽIVOTA A LÁSKY	6	Život a smrť. Vzkriesenie Jairovej dcéry. Veľká noc - smrť a zmŕtvychvstanie Krista. Nedeľa - deň oslavy Ježišovho zmŕtvychvstania.	- opísať biblický príbeh o vzkriesení Jairovej dcéry, - vysvetliť jednoduchým spôsobom dôvod slávenia veľkonočných sviatkov, - znázorniť s pomocou učiteľa a obrazov veľkonočný symbol, - vysvetliť jednoducho zmysel slávenia nedele ako dňa Ježišovho zmŕtvychvstania,
SPOLOČENSTVO LÁSKY	6	Zoslanie Ducha Svätého. Cirkev - Božia rodina. Juraj - odvaha, pomoc, dobro a zlo.	- reprodukovať pomocou učiteľa udalosti zoslania Ducha Svätého, - zreprodukovať modlitbu Sláva Otcu, - vyjadriť slovne pocity pri konaní dobra, - vymenovať niekoľko dobrých skutkov, ktoré mu preukázali spolužiaci, - naplánovať si konkrétny dobrý skutok pre spolužiaka.

Učebné zdroje:

PaedDr. ThLic. Jana Hurajková a kolektív: Cesta lásky – metodická príručka katolíckeho náboženstva pre 1. ročník základných škôl,

ThLic. PhDr. Andrea Tolnayová: Som na svete z lásky – západný obrad, pracovný zošit, Sväté písmo, internet.

Obsahový a výkonový štandard – 2. ročník

ŠVP + ŠkVP: 1 + 0 = 1 hodina týždenne, 33 hodín ročne

TÉMA	POČET HODÍN	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD (ČO ŽIAK NA KONCI 2. ROČNÍKA VIE / DOKÁŽE)
BOH MI DÓVERUJE	6	Stvorenie. Človek ako Boží obraz. Obraz rajskej záhrady. Boh nám zveril zem a my ju chránime.	- uviesť odlišnosti človeka od ostatných živočíchov, - rozlíšiť jednoduchým spôsobom pojmy - stvoriť a vytvoriť, - reprodukovať pomocou učiteľa biblický príbeh o rajskej záhrade, - vyjadriť závislosť človeka na prírode a zodpovednosť človeka za prírodu, - rozlíšiť na konkrétnom príklade dobro od zla.

DÔVERUJEM BOHU	6	Abrahám. Boh a jeho meno. Modlitba. Nedeľa.	-opísať na konkrétnom príklade hlavné znaky a prejavy dôvery voči človeku, -reprodukovat biblický príbeh o Abrahámovi, -vysvetliť potrebu človeka niekomu veriť, -formulovať jednoduchým spôsobom modlitbu vlastnými slovami, -zdôvodniť potrebu odpočinku, opísať nedeľu ako deň odpočinku a úcty k Bohu.
DÔVERA V RODINE	7	Advent. Rodina ako spoločenstvo - úlohy a roly v rodine. Jakub a Ezau - narušenie vzájomnej dôvery. Cirkev - Božia rodina. Pozvanie do Božej rodiny.	-vysvetliť potrebu dôvery v rodine, -prerozprávať príbeh o Jakubovi a Ezauovi, -charakterizovať jednoduchým spôsobom krst, -nakresliť jednotlivé krstné symboly, formulovať modlitbu za rodičov a súrodencov.
DÔVERUJEME SI NAVZÁJOM	7	Schopnosť hovoriť. Boží dar - výchova k citlivosti voči vyslovenému slovu. Čisté srdce - vedomie úcty k jedinečnosti každého človeka. Boháč a Lazár. Osobný majetok, Bohatstvo.	-zdôvodniť význam poďakovania a prosby pre budovanie medziľudských vzťahov a slušného správania, -prerozprávať biblický príbeh o boháčovi a Lazárovi, -uviesť príklady osobného a spoločného majetku, -zdôvodniť potrebu pomoci núdznym.
DESATORO – POZVANIE K SLOBODE A DÔVERE	4	Uzatvorenie zmluvy na hore Sinaj. Desatoro ako pravidlá pre život.	-prerozprávať s pomocou učiteľa biblický príbeh o Mojžišovi a vyslobodení Izraelitov, -opísať situáciu prijatia Desatora, -priradiť pomocou učiteľa k jednotlivým prikázaniam cnosti.
POZVANIE NA HOSTINU OBNOVENIE DÔVERY	3	Milosrdný otec / márnotravný syn. Umenie povedať zlu „nie“, obrátiť sa, zmieriť sa s ľuďmi a s Bohom. Sviatosť zmierenia.	-prerozprávať biblický príbeh o márnotravnom synovi, -vysvetliť dôležitosť ľútosti nad vykonaným zlom, -opísať potrebu odpustenia pre budovanie dobrých vzťahov, -navrhnuť spôsob ako vyjadriť prosbu o odpustenie.

Učebné zdroje:

PaedDr. ThLic. Jana Hurajtová a kol. Metodická príručka Cesta dôvery

PaedDr. Ľubomíra Pružinská, PhD. Pracovný zošit Cesta dôvery – západný obrad

Obsahový a výkonový štandard – 3. ročník

ŠVP + ŠkVP: 1 + 0 = 1 hodina týždenne, 33 hodín ročne

TÉMA	POČET HODÍN	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD (ČO ŽIAK NA KONCI 3. ROČNÍKA VIE / DOKÁŽE)
VERIŤ BOHU	4	Viera v Boha. Biblické obrazy Boha. Podobenstvo o horčičnom semienku. Krst.	-vysvetliť jednoduchým spôsobom, čo znamená dôverovať, -vysvetliť podobenstvo o horčičnom semienku, -vymenovať krstné sľuby, -vysvetliť krstné symboly, -reprodukovať Apoštolské vyznanie viery.
JEŽIŠ UZDRAVUJE	2	Ježišove uzdravenia. Rozvoj mravného cítenia.	-reprodukovať biblické príbehy o uzdravení slepého, hluchonemého, človeka s „vyschnutou rukou“ a ochrnutého, -vysvetliť, čo sa vo viere chápe ako zázrak, -identifikovať sa s biblickými postavami, ktoré potrebujú uzdravenie.
JEŽIŠ NÁM ODPÚŠŤA	9	Vina, hriech. Ježiš v dome hriešnika (Zachej). Na ceste zmierenia - márnotravný syn. Lútosť sviatosť zmierenia - ako prijatie odpustenia.	-vymenovať možné reakcie človeka na vinu, -vysvetliť dôležitosť uznania si viny, -prerozprávať biblický príbeh o Zachejovi, -opísať stručne pojmy svedomie a spytovanie svedomia, -opísať dôležitosť vzájomného odpúšťania, -ovládať priebeh sviatosti zmierenia.
JEŽIŠ NÁS OSLOBODZUJE	10	Veľká noc (Pascha). Desatoro – pravidlá pre život v slobode. Hriech a jeho dôsledky. Ježišova smrť a zmŕtvychvstanie.	-reprodukovať udalosti vyslobodenia Izraelitov z egyptského otroctva, -opísať na základe podobenstva o márnotravnom synovi pojem hriech a jeho dôsledky, -rozlíšiť ťažký a ľahký hriech, -reprodukovať Desatoro a jednoducho vysvetliť význam jednotlivých prikázaní, -porozprávať udalosti umučenia a vzkriesenia Krista, vysvetliť jednoducho význam obety Krista na kríži a jeho vzkriesenia.
JEŽIŠ NÁS POZÝVA NA HOSTINU	8	Nasýtenie (zázrak rozmnoženia chlebov). Posledná večera (Eucharistia). Svätá omša ako hostina (hostina spoločenstva, slova a chleba). Cirkev ako prostredníčka Božích tajomstiev.	-vymenovať základné časti sv. omše, -odlíšiť bežný pokrm od Eucharistie, -objasniť potrebu slávenia Eucharistie pre človeka i spoločenstvo, -zdôvodniť dôležitosť účasti na bohoslužbe v nedeľu, -vysvetliť zmysel spoločenstva v Cirkvi.

Učebné zdroje:

PaedDr. ThLic. Jana Hurajtová a kol. Metodická príručka Cesta viery

BAGINOVÁ, M.: Cesta viery. Učebnica katolíckeho náboženstva pre 3. ročník základných škôl.

PaedDr. ThLic. Jana Hurajtová Pracovný zošit Cesta viery – západný obrad

Obsahový a výkonový štandard – 4. ročník

ŠVP + ŠkVP: 1 + 0 = 1 hodina týždenne, 33 hodín ročne

TÉMA	POČET HODÍN	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD (ČO ŽIAK NA KONCI 4. ROČNÍKA VIE / DOKÁŽE)
CESTA NÁDEJE	6	Cesta k sebe – som jedinečný cesta k druhým – budovanie vzťahov cesta do sveta, v ktorom žijem (Noemova archa) Cesta k Bohu – biblické obrazy Božej blízkosti	<ul style="list-style-type: none"> - identifikovať prvky, ktoré robia človeka jedinečným, - vysvetliť hodnotu priateľstva, - prerozprávať biblický príbeh o Noemovej arche, - opísať Božiu blízkosť cez biblické postavy Noema, Abraháma a Mojžiša,
BIBLIA SLOVO O NÁDEJI	8	Biblia – Kniha kníh Zasľúbená zem, odkrývanie nádeje v živote biblických postáv, Očakávanie Mesiáša, Príchod Mesiáša, Ježiš ohlasuje Božie kráľovstvo (podobnosc o Božom kráľovstve) Ježiš sprítomňuje Božie kráľovstvo (Ježišove zázraky)	<ul style="list-style-type: none"> - rozlíšiť medzi Starým a Novým zákonom, - identifikovať sa s postojmi nádeje v živote biblických postáv, - reprodukovať biblický príbeh o povolání Gedeona, - interpretovať jednoduchým spôsobom biblické texty prorociev Micheáša a Izaiáša – ako posolstvo nádeje, - interpretovať biblické príbehy o Jánovi Krstiteľovi a Panne Márii ako naplnenie očakávanej nádeje na príchod Vykupiteľa, - vysvetliť podobnosc o Božom kráľovstve, - uviesť tri Ježišove zázraky,
NÁDEJ PRESAHOJÚCA SMRŤ	8	Skúsenosť – strachu, dôvery a nádeje Bože, kde si? (Jób) smrť a nádej (vzkriesenie Lazára) Ježiš, silnejší ako smrť – vzkriesenie Sviatosť pomazania chorých Skúsenosť – strachu, dôvery a nádeje	<ul style="list-style-type: none"> - opísať rôzne podoby utrpenia a bolesti, - reprodukovať biblický príbeh o vzkriesení Lazára, - vysvetliť vlastnými slovami pojmy vykúpenie a spása, - charakterizovať jednoducho kresťanskú vieru vo vzkriesenie a jej dôležitosť, - vysvetliť pojem súcitiť, - napláňovať si konkrétne pomoc trpiacemu človeku vo svojom okolí, - opísať rôzne podoby utrpenia a bolesti, - reprodukovať biblický príbeh o vzkriesení Lazára, - vysvetliť vlastnými slovami pojmy vykúpenie a spása, - charakterizovať jednoducho kresťanskú vieru vo vzkriesenie a jej dôležitosť, - vysvetliť pojem súcitiť, - napláňovať si konkrétne pomoc trpiacemu človeku vo svojom okolí,

SVEDECTVO NÁDEJE	6	Rôzne veže, rôznorodosť vierovyznaní Kresťanské cirkvi pôsobiace v našej krajine (regióne) Kresťania – nádej pre svet	<ul style="list-style-type: none"> - vyjadriť dôležitosť úcty k iným cirkvám a náboženstvám, - vnímať odlišnosť chrámov podľa vierovyznaní, - porovnať základné odlišnosti katolíckych kostolov podľa doby, v ktorej vznikli, - vymenovať kresťanské cirkvi na Slovensku, - pomenovať na základe života svätých dva spôsoby, ako byť svedkom nádeje,
PRAMEŇ NÁDEJE	5	Modlitba – život v Božej prítomnosti, Boh – stred kresťanského spoločenstva	<ul style="list-style-type: none"> - zdôvodniť jednoduchým spôsobom potrebu modlitby, - vysvetliť význam ticha (stíšenia sa) pre stretnutie s Bohom v modlitbe, - zdôvodniť potrebu spoločnej modlitby doma s rodinou, s kamarátmi a veriacimi v kostole, - sformulovať osobnú modlitbu

Učebné zdroje

P. BACIGÁL, I. ŠTIBRANÁ : Poznávanie nádeje, Pracovný zošit katolíckeho náboženstva pre 4. ročník základných škôl, Vydavateľstvo Don Bosco 2015

P. BACIGÁL, I. ŠTIBRANÁ : Poznávanie nádeje, učebnica katolíckeho náboženstva pre 4. ročník základných škôl, Spolok sv. Vojtecha, Trnava 2015

DOBRENKOVÁ, L. Poznávanie nádeje : metodická príručka katolíckeho náboženstva pre 4. ročník základných škôl. Spišská Nová Ves : Katolícke pedagogické a katechetické centrum, 2011. ISBN 978–80–7162–920–7.

Biblia; Internet

Prierezové témy realizované v predmete:

OSR – Osobnostný a sociálny rozvoj,

VMR – výchova k manželstvu a rodičovstvu,

ENV – environmentálna výchova,

MUV – multikultúrna výchova,

RLK – regionálna výchova a ľudová kultúra, DOV – dopravná výchova,

OZO – ochrana človeka a zdravia

Hodnotenie – portfólio žiakov

Ústne odpovede: frontálne, individuálne

Písomné odpovede: tematické previerky, didaktické testy

Iné: aktivity, v ktorých môže žiak preukázať vzťah k činnostiam a záujem o predmet (napr. aktivita na hodinách v priebehu celého klasifikačného obdobia, úprava a svedomité vedenie zošita, vypracovanie projektov a pod.).

Hodnotenie a klasifikáciu výsledkov žiakov realizujeme podľa vnútornej smernice školy Kritéria hodnotenia a klasifikácie žiakov Základnej školy Dolná Tižina a v súlade s Metodickým pokynom MŠVVaŠ č.22/2011 na hodnotenie a klasifikáciu žiakov základnej školy.

7.6 Vzdelávacia oblasť: ČLOVEK A SVET PRÁCE

7.6.1 Predmet: **PRACOVNÉ VYUČOVANIE**

Učebný plán:

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník
ŠVP	0	0	1	1
ŠkVP	0	0	0	0
Spolu	0	0	1	1

Charakteristika predmetu

Pracovné vyučovanie na primárnom stupni vzdelávania je zamerané na široké spektrum pracovných činností a technológií založených na tvorivej tímovej spolupráci. Technickým vzdelávaním sú žiaci vedení k získaniu základných užívateľských zručností v rôznych oblastiach ľudskej činnosti. Vzdelávací obsah predmetu pracovné vyučovanie prispieva k vytváraniu životnej a profesijnej orientácie žiakov. Predmet je zameraný na rozvoj praktických pracovných zručností a dopĺňuje celé základné vzdelávanie o dôležitú zložku nevyhnutnú pre uplatnenie človeka v ďalšom živote a v spoločnosti.

Ciele predmetu

Žiaci:

- rozlíšia rôzne prírodné a technické materiály a ich význam pre človeka,
- pochopia techniku ako nástroj na riešenie problémov reálneho života,
- spoznajú základné vlastnosti materiálov a možnosti ich použitia v praxi,
- získajú poznatky o pracovných činnostiach vo vybraných povolaniach a profesiách,
- spoznajú ľudové tradície, remeslá a zhotovia tradičné produkty,
- upevnia svoje kladné morálne a vôľové vlastnosti pri riešení technických problémov,
- pracujú a riadia pracovnú činnosť v tíme,
- narábajú s jednoduchým náradím na opracovanie materiálov bezpečne a dodržiavajú hygienu práce,
- navrhujú vlastnú predstavu pri konštruovaní jednoduchých statických a pohyblivých modelov,
- poznajú zásady stolovania a prípravy jednoduchých pokrmov.

Obsahový a výkonový štandard – 3. ročník

ŠVP + ŠkVP: 1+ 0 = 1 hodina týždenne, 33 hodín ročne

TÉMA	POČET HODÍN	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD (ČO ŽIAK NA KONCI 3. ROČNÍKA VIE / DOKÁŽE)
ČLOVEK A PRÁCA	4	BOZP, hygiena, pracovný a organizačný poriadok. Učenie, povolanie, práca; význam učenia sa k príprave na budúce povolanie. Výrobné zariadenie, stavba.	-zdôvodniť význam práce pre človeka, vysvetliť význam učenia sa k príprave na budúce povolanie -informovať o rôznych povolaniach z okolia, v ktorom žijú -uviesť klady a zápory vplyvu techniky na prácu človeka -diskutovať o poznatkoch získaných na exkurzii
TVORIVÉ VYUŽITIE TECHNICKÝCH MATERIÁLOV	10	Odpadový prírodný a technický materiál. Vlastnosti a druhotné využitie odpadového materiálu. Triedenie odpadu . Pokus na rozložiteľnosť drobných materiálov. <i>Výrobky: z téglíkov, zo škatuliek, z drôtu, a pod.</i> Papier a kartón, vlastnosti a použitie, základné suroviny na výrobu papiera. Strihanie, trhanie, skladanie, lepenie. <i>Výrobky: priestorové a kruhové vystrihovačky, origami, obaly na knihy a darčeky, koláž z kartónu,</i> Textil, vlastnosti textilu (podľa udržiavania tepla, krčivosti, väzby nasiakavosti a iné). Základné stehy (predný, zadný), údaje na visačkách textilných materiálov. <i>Výrobky: záložka do knihy, obrúsok, gombíkový panáčik a pod.</i>	-zdôvodniť využitie odpadových materiálov -vyhodnotiť druhy odpadu z domácnosti -uviesť možnosti druhotného využitia odpadového materiálu -preskúmať vlastnosti odpadových materiálov -zhotoviť výrobok z odpadového prírodného alebo technického materiálu -preskúmať vlastnosti papiera -zhodnotiť využitie papiera v praxi -zhotoviť výrobok z papiera a kartónu -preskúmať vlastnosti textilných materiálov -šiť základné stehy -zhotoviť výrobok z textilu
ZÁKLADY KONŠTRUOVANIA	6	Technika v doprave, preprava tovaru, význam a využitie dopravných prostriedkov, dopravné prostriedky v okolí, bezpečnosť v doprave. <i>Výrobky: dopravné objekty zo stavebníc alebo z odpadových materiálov (autá, lode, lietadlá, žeriavy)</i>	-vysvetliť úlohu dopravných prostriedkov a zdvižných zariadení -diskutovať o bezpečnosti v doprave a na stavbe -zhotoviť modely dopravných prostriedkov alebo zdvižných zariadení

		<p>Bicykel, pravidlá a bezpečnosť jazdy na bicykli, správne vybavenie bicykla, kontrola bicykla pred jazdou, údržba bicykla.</p> <p>Bezpečná mobilita.</p> <p><i>Výrobky: leporelo na tému Jazdíme bezpečne na bicykli</i></p>	<p>-určiť základné časti bicykla</p> <p>-urobiť elementárnu údržbu bicykla</p>
STRAVOVANIE A PRÍPRAVA POKRMOV	4	<p>Kuchyňa, jej hlavné časti a ich rozloženie, náradie.</p> <p>Spotrebiče v kuchyni, ich význam.</p> <p>Základné bezpečnostné a hygienické pravidlá, nákup potravín, cenová kalkulácia nákupu, (ne)výhody nákupu na trhoviskách a v supermarketoch.</p> <p>Obalové materiály, identifikačné údaje pre spotrebiteľa.</p> <p>Skladovanie potravín (miesto skladovania, dĺžka skladovania, záručná doba potravín).</p> <p>Jednoduché pokrmy (nátierky, zeleninové alebo ovocné šaláty a pod.)</p> <p>Stolovanie, pravidlá stolovania.</p>	<p>- správne rozloženie kuchynského náradia a spotrebičov</p> <p>-vysvetliť bezpečné používanie kuchynského náradia a spotrebičov</p> <p>-prezentovať pravidlá zaobchádzania s horúcimi predmetmi</p> <p>-vysvetliť pravidlá hygieny v kuchyni</p> <p>-simulovať nákup potravín</p> <p>-odhadnúť cenu plánovaného nákupu</p> <p>-zdôvodniť význam správneho skladovania potravín</p> <p>-vytvoriť tabuľku s údajmi o dĺžke skladovania potravín</p> <p>-pripraviť jednoduchý pokrm</p> <p>-prezentovať zásady správneho stolovania</p> <p>-upraviť stôl pred stolovaním</p>
ĽUDOVÉ TRADÍCIE A REMESLÁ	9	<p>Ľudové tradície a remeslá v regióne.</p> <p>Remeselnícka dielňa, múzeum, skanzen.</p> <p><i>Výrobky: veľkonočné ozdoby a doplnky, ozdoba z drôtu, tkáčsky výrobok, ľudová výšivka a iné</i></p>	<p>-opísať tradície a remeslá v regiónoch</p> <p>-vymenovať regionálne ľudové remeslá</p> <p>-zhotoviť jednoduché výrobky súvisiace s ľudovými tradíciami</p>

Učebné zdroje:

Obsahový a výkonový štandard – 4. ročník

ŠVP + ŠkVP: 1+0 = 1 hodina týždenne, 33 hodín ročne

TÉMA	POČET HODÍN	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD (ČO ŽIAK NA KONCI 4. ROČNÍKA VIE / DOKÁŽE)
Človek a práca	2	Technické vynálezy a ich vplyv na výber povolania budúcnosti v súvislosti s novými vynálezmi pracovné príležitosti v regióne, najžiadanejšie povolania	-uviest' príklady technických vynálezov, vyhľadať informácie o pracovných možnostiach vo svojom regióne, zrealizovať jednoduchý projekt
Technické materiály	11	<p>Technické materiály (papier, textil, drevo,...), vlastnosti technických materiálov výrobky: z papiera, textilu, dreva alebo ich vzájomná kombinácia</p> <p>Výroba papiera, základné suroviny na výrobu papiera</p> <p>Priesvitnosť, priehľadnosť, krčivosť, nasiakavosť, pevnosť a pod. výrobky: priestorové vystrihovačky, masky z papiera, orgiami, koláž, priestorové výrobky z kartónu</p> <p>Textil – vlastnosti textilu, nasiakavosť, farebná kombinovateľnosť a pod., Údržba textilu stehy (krížikový, stonkový, a iné) Výrobok podľa strihu oprava odevu (spínadlá, gombíky, ozdobné záplaty) výrobky: vrecúško, puzdro, odev pre bábiku a pod.</p> <p>Dreviny (stromy – ihličnaté, listnaté), kríky, vlastnosti drevín, drevené predmety, poškodené dreviny ohýbanie, oddeľovanie, spájanie a úprava povrchu dreva výrobky: zvieratka, postavy, príbytky, krmidla a pod.</p>	<p>-uviest' základné vlastnosti vybraných druhov technických materiálov</p> <p>- zhotoviť ľubovoľný výrobok z technického materiálu</p> <p>- uviesť základné suroviny na výrobu papiera,</p> <p>-preskúmať ďalšie vlastnosti papiera</p> <p>- zhotoviť výrobok podľa návodu s požadovanou presnosťou</p> <p>- preskúmať vlastnosti textilných materiálov</p> <p>- vyšiť ozdobné stehy, uviesť zásady starostlivosti o textil</p> <p>- zhotoviť výrobok z textilu</p> <p>-uviesť rozdiel medzi kríkmi a stromami</p> <p>- zistiť výskyt stromov v okolí</p> <p>- navrhnuť projekt ošetrovania poškodených stromov</p> <p>-zhotoviť výrobok z dreva</p>

Základy konštruovania	6	<p>Konštrukcie okolo nás a ich spoločenský význam Výrobky: obydlia, mosty, pohyblivé detaily strojov, vrtuľka, šarkan...,</p> <p>Stavebnice, alebo rôznych technický materiál (papier, kartón, lepenka, koženka, plasty, drôtky, drevo) za použitia dostupných nástrojov a náradí</p> <p>Elektrická energia, zdroje (obnoviteľné a neobnoviteľné) a ich vplyv na životné prostredie, výroba elektrickej energie</p> <p>Význam a šetrenie bezpečné zaobchádzanie s elektrickými zariadeniami</p> <p>Elektrický prúd, elektrický obvod, zdroj, spotrebič výrobky: hračka (lampión, betlehem...) s využitím jednoduchého elektrického obvodu - žiarovka E 10, tenký vodič, spínač, batéria 4,5 V</p> <p>Technické komunikačné prostriedky, historické a moderné, ich výhody a nevýhody</p>	<p>-zhotoviť konštrukcie zo stavebníc alebo zo škatúl -opísať konštrukcie stavieb vo svojom okolí,</p> <p>-uviesť zdroje elektrickej energie</p> <p>- prezentovať zásady bezpečnej práce s elektrickými zariadeniami - vysvetliť význam šetrenia elektrickou energiou</p> <p>- zhotoviť výrobky s využitím zapojenia jednoduchého elektrického obvodu</p> <p>- porovnať komunikáciu na diaľku v minulosti a v súčasnosti - napísať správu prostredníctvom SMS alebo cez e-mail - vysvetliť výhody a nevýhody moderných komunikačných prostriedkov - vypracovať jednoduchý projekt o ochrane životného prostredia. }</p>
Príprava pokrmov	5	<p>Stôl na slávnostnú príležitosť pokrmy na oslavu (napr. nepečená ovocno-smotanová torta, ovocná šťava) -vhodné pokrmy na kúpalisko, výlet a pod. kultúra stolovania na Slovensku a vo svete</p>	<p>-navrhnuť úpravu stola na slávnostnú príležitosť -vytvoriť menu na slávnostnú príležitosť</p> <p>-uviesť príklady vhodných potravín na špecifické udalosti -pripraviť jednoduché pohostenie</p>
Ľudové tradície a remeslá	9	<p>Ľudové tradície (napr. na sv. Mikuláša, Luciu)</p> <p>Ľudové remeslá (napr. tkáčstvo, výšivkárstvo, hrnčiarstvo)</p> <p>výrobky: mikulášsky darček, tkáčsky výrobok, ľudová výšivka a iné</p>	<p>-navrhnuť ozdoby a doplnky súvisiace s ľudovými tradíciami - vytvoriť ozdoby a doplnky</p> <p>- vymenovať ľudové remeslá</p> <p>- zhotoviť produkty súvisiace s ľudovými remeslami</p>

Učebné zdroje:

Kožuchová M., Hirschnerová Z., Vorelová A.: Pracovné vyučovanie pre 4. ročník základných škôl, ISBN 80-89003-31-1, prvé vydanie, 2003, Expol pedagogika, Bratislava

Prierezové témy realizované v predmete:

OSR – Osobnostný a sociálny rozvoj,
VMR – výchova k manželstvu a rodičovstvu,
ENV – environmentálna výchova,
MDV – mediálna výchova,
MUV – multikultúrna výchova,
RLK – regionálna výchova a ľudová kultúra, DOV – dopravná výchova,
OZO – ochrana človeka a zdravia
FIG – finančná gramotnosť
GLB – globálna výchova

Hodnotenie žiakov:

Hodnotenie a klasifikáciu výsledkov žiakov realizujeme podľa vnútornej smernice školy Kritéria hodnotenia a klasifikácie žiakov Základnej školy Dolná Tižina a v súlade s Metodickým pokynom MŠVVaŠ č.22/2011 na hodnotenie a klasifikáciu žiakov základnej školy.

7.7 Vzdelávacia oblasť: *UMENIE A KULTÚRA*

7.7.1 Predmet: *VÝTVARNÁ VÝCHOVA*

Učebný plán:

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník
ŠVP	2	2	1	1
ŠkVP	0	0	0	0
Spolu	2	2	1	1

Charakteristika vyučovacieho predmetu

Výtvarná výchova v primárnom vzdelávaní vychádza zo spontánneho detského prejavu. Žiaci prostredníctvom výtvarných činností, hravou formou spoznávajú vyjadrovacie prostriedky vizuálnych umení (kresby, maľby, plastiky). Formou výtvarných činností (kreslenia, maľovania, priestorového a objektového vytvárania) sa stretávajú so svetom navrhovania dizajnu, architektúry, fotografie, videa a filmu. Aktívnu prácu s materiálom a nástrojmi nie je možné nahradiť formou pracovných zošitov - všetky ostatné didaktické formy, ako používanie učebnice, edukačných materiálov, premietanie filmov a pod. sú len doplnkovými aktivitami (v rámci motivácie alebo následných ukážok). Výtvarná výchova zahŕňa aj prácu s vizuálnymi prostriedkami prostredníctvom počítača. Od žiakov očakávame najmä uplatnenie jeho predstavivosti a fantázie; nie napĺňanie dopredu očakávaných výsledkov. Výtvarná výchova je založená na tvorivosti žiaka - na rozvíjaní jeho vlastných nápadov a koncepcií. Zručnosti (ovládanie nástrojov a techník) sú podriadené tvorivosti - prednosť má vymýšľanie, od námetu až po realizáciu formy. Očakávané sú vlastné riešenia žiakov, nie presné plnenie úloh.

Výtvarná výchova obsahuje aj prvky, ktoré ju prepájajú s inými vyučovacimi predmetmi, napr. s pracovným vyučovaním (zručnosti v ovládaní nástrojov a v spracovaní materiálov), s hudobnou

výchovou (tvorivé reagovanie na zvukové podnety), prírodovedou a vlastivedou (reakcie na prostredie, prírodné javy, históriu a pod.), s IKT, s matematikou (porovnávanie, mierka, počet a pod.) s geometriou (tvar). Niektoré témy je možné, podľa uváženia učiteľa prepájať s témami týchto predmetov.

Žiaci sú veku prístupnou formou uvádzaní do znalosti súčasného umeleckého vyjadrovania sveta, do súčasnej vizuálnej kultúry i kultúrnej tradície. Získavajú dôležité kompetencie porozumenia svetu, ktorý je ich každodennou skúsenosťou.

Ciele predmetu

Žiaci v nadväznosti na detský výtvarný prejav rozvíjajú svoju vizuálnu kultúru na úrovni poznania i vyjadrovania.

Žiaci:

- rozvíjajú svoju predstavivosť a fantáziu,
- rozvíjajú si pozorovacie schopnosti,
- spoznávajú základné prostriedky výtvarného vyjadrovania,
- rozvíjajú tvorbu vlastných myšlienkových konceptov a ich formálnu a technickú realizáciu,
- osvojujú si základné zručnosti pri práci s nástrojmi a materiálmi,
- poznávajú umelecké diela a svoj zážitok z nich výtvarne vyjadrujú,
- osvojujú si základné kultúrne postoje.

Obsahový a výkonový štandard – 1. ročník

ŠVP + ŠkVP: 2 + 0 = 2 hodiny týždenne, 66 hodín ročne

TÉMA	POČET HODÍN	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD (ČO ŽIAK NA KONCI 1. ROČNÍKA VIE / DOKÁŽE)
VÝTVARNÉ VYJADROVACIE PROSTRIEDKY	14	Škvrna (vytvorená napr. odtlačaním farby (dekalk), rozlievaním, zapúšťaním do mokrého podkladu, rozfúkavaním) - náhodný tvar, jeho dopĺňanie na významový, zobrazujúci tvar (podľa predstavivosti žiaka). Náhodné čiary alebo tvary (dokresľovanie alebo domaľovanie škvorny, odtlačku farby, čarbanice, pokrčeného papiera - krkváže a pod.). Obrys (výtvarné zobrazenie obrysov tvarov predmetov, figúr) základné tóny farieb, druhotné (vymiešané) tóny, teplé a studené farby.	<ul style="list-style-type: none"> - tvoriť škvorny, - rozlíšiť v škvorne významovo čitateľný tvar, - vyhľadať v textúre čiar tvary podľa svojich predstáv, - pomenovať objavené tvary, - pomenovať tóny základných farieb, - rozlíšiť svetlé a tmavé farebné tóny, - rozlíšiť priamku od krivky,

ROZVOJ FANTÁZIE A SYNESTETICKÉ PODNETY	8	<p>Fantazijné kreslenie, fantazijné maľovanie fantazijné modelovanie.</p> <p>Tvar a hmat (napr. ohmatávanie tvarov predmetov skrytých pod dekou, alebo kreslenie so zaviazanými očami ...).</p> <p>Povrch predmetu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - výtvarne zobrazíť svoje predstavy a fantáziu na zadanú tému, - nakresliť predmety na základe hmatového vnemu, - pomenovať charakter rôznych povrchov podľa hmatového vnemu
PODNETY MODERNÉHO VÝTVARNÉHO UMENIA	10	<p>Frkánie, liatie, odtlačanie, kvapkanie, roztieranie, rozfúkavanie... farebnej hmoty.</p> <p>Stopa kresliaceho (maliarskeho) nástroja (využitie vlastností rôznych nástrojov), stopa gesta (rôzne druhy stôp/čiar/ťahov).</p> <p>Odpadový materiál. Objekt. Ukážky: akčná maľba.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - použiť rôzne kresliarske (maliarske) nástroje, - vyjadriť výtvarné stopy (nástroja, materiálu, gesta) prostredníctvom hravej akcie, - vytvoriť objekt zo zvolených materiálov
VÝTVARNÉ ČINNOSTI INŠPIROVANÉ DEJINAMI UMENIA	6	<p>Praveké jaskynné maľby (motívy) materiál, nástroje, podklad v tvorbe pravekých ľudí, hra na pravekého umelca - tvorba artefaktu limitovaného motívom a technikou.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - namaľovať svoju predstavu inšpirovanú pravekým umením,
ŠKOLA V GALÉRII	4	<p>Výraz portrétu (maľba, socha, fotografia) - v priestoroch galérie, alternatívne vo virtuálnej galérii na internete, akčné napodobnenie výrazu portrétu (grimasa, performancia ...) výtvarná interpretácia výrazu (kresba, maľba ...)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - výtvarne vyjadriť rôzne výrazy tváre,

PODNETY ARCHITEKTÚRY	6	Rozprávková architektúra (maľba, kresba, modelovanie, objekt - skladanie, lepenie, strihanie...). Fantastické motívy v architektúre architektúra v rozprávkach (animácie, ilustrácie, filmy).	<ul style="list-style-type: none"> - zobrazíť architektúru podľa vlastnej fantázie, - porozprávať o zobrazenej architektúre
PODNETY FOTOGRAFIE	4	Fotografia (napríklad z časopisu) zásah do kompozície fotografie, jej doplnenie, prekreslenie, premaľovanie, kolorovanie, dokonponovanie.	<ul style="list-style-type: none"> - doplniť fotografický podklad podľa vlastnej fantázie,
PODNETY VIDEO A FILMU	4	Krátka ukážka z vybraného filmu, (groteska). Pohyblivý obraz - akcia vo filme (videu), výtvarné spracovanie akcie/pohybu.	<ul style="list-style-type: none"> - porozprávať o akcii v uvedenej ukážke filmu, - výtvarne interpretovať vybranú akciu z filmovej ukážky,
PODNETY DIZAJNU A REMESIEL	6	Nezvyčajný, fantastický nábytok, alebo nábytok s nezvyčajnými funkciami (napr. hojdanie, skákanie, kotúľanie, preklápanie, skladanie a rozkladanie - aplikované na typ stoličky, posteľe, skrine, lampy a pod.) alt. nezvyčajný odevný doplnok alt. fantastický stroj.	<ul style="list-style-type: none"> - nakresliť dizajn podľa svojej fantázie, - porozprávať o nakreslenom,
PODNETY POZNÁVANIA SVĚTA	4	Oživené písmená, tvary písmen (tlačených, písaných, veľkých, malých). Figuratívna kompozícia z tvarov písmen.	<ul style="list-style-type: none"> - výtvarne reagovať na písmená abecedy.

Obsahový a výkonový štandard – 2. ročník

ŠVP + ŠkVP: 2 + 0 = 2 hodiny týždenne, 66 hodín ročne

TÉMA	POČET HODÍN	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD (ČO ŽIAK NA KONCI 2. ROČNÍKA VIE / DOKÁŽE)
ROZVOJ FANTÁZIE A SYNESTETICKÉ PODNETY	7	<p>Línia (rôzne typy čiar).</p> <p>Výrazový charakter línie (využitý pri tematickom kreslení).</p> <p>Kresliace nástroje a pomôcky (voľnou rukou, pravítkom, kružidlom, náhodne).</p> <p>Lokálny farebný tón (maľba, alt. kolorovaná kresba jednotlivých predmetov.</p> <p>Farba podľa videnej skutočnosti).</p> <p>Obrysový tvar predmetu.</p> <p>Symetria a asymetria jednoduchých tvarov (osová, stredová symetria).</p> <p>Rytmy v hudobnej skladbe (ukážky), rytmy v kresbe, maľbe, rytmy v prírode.</p> <p>Kresba námetu podľa fantázie (alternatívne fantastická téma, hudobníci, tanečníci, počutá hudba, abstraktné zobrazenie rytmov ...) <i>pozn. možno nadviazať – spojiť s témou výtvarné vyjadrovacie prostriedky</i></p>	<p>-použiť rôzne kresliace nástroje,</p> <p>-kresliť čiarami s rôznym charakterom,</p> <p>-vyjadriť základný farebný tón predmetu,</p> <p>-vyjadriť približný obrysový tvar predmetu,</p> <p>-usporiadať tvary symetricky alebo asymetricky,</p> <p>- v kresbe vyjadriť rôzne hudobné rytmy,</p>
PODNETY MODERNÉHO VÝTVARNÉHO UMENIA	6	<p>Land art - prírodná/mestská krajina</p> <p>prírodné materiály/umelé materiály</p> <p>surrealizmus fantastický portrét asambláž</p> <p>ukážky: umenie landartu</p>	<p>-vytvoriť objekt (výtvarnú realizáciu) v krajine,</p> <p>-vytvoriť objekt (asambláž) zbieraním, ukladaním, vrstvením, lepením z rôznych prírodných materiálov podľa vlastnej fantázie,</p>

VÝTVARNÉ ČINNOSTI INŠPIROVANÉ DEJINAMI	6	<p>Umenie Egypta (pyramídy, hieroglyfy ...).</p> <p>Rôzne typy písma – história vývoja.</p> <p>Písma (obrázkové – hláskové), výtvarná interpretácia obrázkového písma, význam a obraz.</p>	-vytvoriť vlastnú verziu obrázkového písma,
ŠKOLA V GALÉRII	6	<p>Živá socha (ukážky) .</p> <p>Sochy v galérii (alt. virtuálnej galérii).</p> <p>Sochy v kostole sochy na verejnom priestranstve.</p> <p>Výtvarná interpretácia sochy v inom médiu.</p>	- napodobniť sochy postojom, výrazom alebo performanciou (akciou)
PODNETY ARCHITEKTÚRY	6	<p>Architektonické prvky (oblúk, preklad, stena, strop, brána, schody ...).</p> <p>Architektúra ako skladačka (skladanie – stavba z kociek, lega, škatuliek, kartónu ...)</p> <p>spájanie (alt.: zárezmi, spinkami, lepiacou páskou, lepidlom, viazaním ...) Alt. modelovanie architektonického prvku z modelovacej hmoty.</p>	-skonštruovať architektonický tvar (prvok) zo stavebnice,
PODNETY FOTOGRAFIE	6	<p>Rôzne žánre fotografie (z časopisov) – portrét, krajina, architektúra, mikro/makrofotografia, reportáž ...</p> <p>Koláž, montáž strihanie a spájanie častí fotografií do nových kompozičných súvislostí.</p> <p>Kompozícia z rôznych žánrov a rôzneho tvaroslovia.</p>	- zostaviť koláž z častí rôznych fotografií,
PODNETY VIDEO A FILMU	7	<p>Filmová postava v kreslenom, animovanom alebo hranom filme, filmový kostým, výzor postavy, filmová postava v dramatickej akcii.</p>	<p>-výtvarne interpretovať filmovú postavu v novej dramatickej</p> <p>-situácii podľa vlastnej fantázie,</p> <p>navrhnuť kostým pre filmovú postavu,</p>

ELEKTRONICKÉ MÉDIA	6	Používanie klávesnice, vyhľadávanie písmen, malé a veľké písmená, čísla, používanie klávesu Shift, písanie diakritiky, zmena písma a rezu písma, zmena veľkosti písma, krátke texty.	-napísať malé písmená, veľké písmená a čísla v textovom programe, -napísať slová s diakritikou v textovom programe, -zmeniť písmo, rez písma, farbu písma, píšu krátke vety v textovom programe,
PODNETY REMESIEL A DIZAJNU	6	Hračky rôzneho druhu dievčenské hračky. Mechanické a statické hračky (funkcie, materiál, farby, tvary ...). Klobučnícke remeslo, pokrývky hlavy – klobúky, čiapky, šatky, kukly, kapucne, koruny.	-navrhnuť hračku podľa vlastnej fantázie, -vytvoriť jednoduchú pokrývku hlavy podľa vlastnej fantázie,
PODNETY POZNÁVANIA SVETA	6	Prírodoveda – prírodniny a prírodné materiály (listy, kôra, kamene, semená, plody ...) <i>pozn. možno nadviazať – spojiť s témou podnety výtvarného umenia – land-art</i>	-vytvoriť objekt (alt. assembláž alebo obraz) z prírodnín nájdených v okolitej prírode, -interpretovať prírodné tvary.

Učebné zdroje:

Výtvarná výchova pre 2. ročník ZŠ – prof., akad. mal. Ladislav Čarný a kol., EDUCO 2010

Obsahový a výkonový štandard – 3. ročník

ŠVP + ŠkVP: 1 + 0 = 1 hodina týždenne, 33 hodín ročne

TÉMA	POČET HODÍN	OBSAHOVÝŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD (ČO ŽIAK NA KONCI 3. ROČNÍKA VIE / DOKÁŽE)
VÝTVARNÉ VYJADROVACIE PROSTRIEDKY	4	Farba – zosvetľovanie a stmavovanie farieb, farebný valér, svetlostná škála jednotlivých farieb, tóny sivej farby, daný motív vo svetlých a v tmavých farbách. Plošné geometrické tvary a stereometrické telesá, spájanie geometrických tvarov do kompozície, podľa predstavy skladanie, lepenie, strihanie, spájanie, komponovanie.	-použiť v maľbe zosvetlenie a stmavenie farieb, -vytvoriť figuratívnu kresbu z geometrických tvarov (alt. objekt zo stereometrických tvarov)

ROZVOJ FANTÁZIE A SYNESTETICKÉ PODNETY	2	<p>Vône a pachy, príjemné a nepríjemné, prírodné a umelé vône, parfumy.</p> <p>Asociácie farby, tvaru – vône, chute porovnávanie pocitov, ich výtvarná interpretácia.</p>	<p>-farbami a tvarmi vyjadriť svoje vnemy z rôznych vôní, -pomenovať namaľované</p>
PODNETY MODERNÉHO VÝTVARNEHO UMENIA	4	<p>Ukážky: umenie paketáže (obalovanie tvaru), presáže (stláčanie a lisovanie tvarov) a akumulácie (hromadenie tvarov).</p> <p>Baliace materiály; balenie, lepenie, viazanie skrytý tvar.</p>	<p>-vytvoriť tvar paketážou - opísať vybrané dielo z umenia paketáž</p>
VÝTVARNÉ ČINNOSTI INŠPIROVANÉ DEJINAMI UMENIA	2	<p>Antické umenie (sochárstvo, architektúra, keramika, odev, predmety), príbehy na keramických vázach, mýty</p>	<p>-výtvarne interpretovať artefakt antického umenia,</p>
ŠKOLA V GALÉRIÍ	2	<p>Predmoderné (historické) a moderné obrazy, zobrazenie svätcov (historických osobností) – charakteristické atribúty, ikonografia najznámejších patrónov, osobností, príbehy osobností z obrazov.</p>	<p>-výtvarne parafrázovať osobu (udalosť) na základe videného výtvarného diela</p>
PODNETY ARCHITEKTÚRY	3	<p>Výraz architektúry (napr. podľa slohu: funkcionalistickej, secesnej, barokovej, klasicistickej, rokokovej, gotickej, postmodernej ...; podľa funkcie: sakrálnej, pomníkovej, civilnej ...; podľa materiálu: drevenej, tehlovej, sklobetónovej ...) porovnanie rôznych typov výrazu, ich subjektívneho pôsobenia. Architektúra v prírodnom a mestskom prostredí.</p>	<p>-popísať rôzne stavby (podľa zažitej skúsenosti alebo ukážok) -výtvarne interpretovať vybrané architektúry s rôznym výrazom</p>

PODNETY FOTOGRAFIE	4	Maľba (kresba) zasahujúca do fotografických kompozícií (z časopisov). Rekonštrukcia neúplného obrazu, námet fotografie.	-doplniť chýbajúce časti fotografie kresbou (alt. maľbou, reliéfom, kolážou ...)
PODNETY VIDEO A FILMU	4	Filmový priestor – priestor, v ktorom sa odohráva filmový príbeh, filmová scénografia, kulisy, scénografia.	-nakresliť prostredie pre vybrané scény z filmu
ELEKTRONICKÉ MÉDIÁ	2	Typy písma, veľkosti písma, farby písma, porovnanie rovnakých písmen v rôznych fontoch, rotácia písmen, zrkadlenie písmen, montáž rôznych typov písom. Obrázok z písmen – lettrizmus, vlastné písmená. Nástroje grafického programu – čiara, úsečka, vyplnený obdĺžnik alebo štvorec, paleta farieb, krok späť, guma, nastavenie veľkosti hrotu, paleta farieb, nástroj pečiatka pozn. možno nadviazať – spojiť s témou predmetu informatika.	-vytvoriť obrázky z písmen nezávisle na riadku v grafickom programe, -nakresliť tematický obrázok pomocou nástrojov grafického programu
PODNETY DIZAJNU A REMESIEL	4	Vybrané znaky a ich význam (erb, vlajka, logo ...) symboly na erboch, vlajkách, logách, alternatívne: bábkarstvo, alt. tieňové divadlo bábky (prstové, marionety, jawajky ...) konštrukcia jednoduchej bábky charakter (výraz) postavy bábky.	-navrhnuť vlastný erb (alt. vlajku, logo) podľa vlastnej fantázie, -vytvoriť jednoduchú bábku
PODNETY POZNÁVANIA SVETA	2	Prírodoveda – zmeny látok (mrznutie, topenie, tuhnutie, horenie, tečenie, vyparovanie, rast ...)	-výtvarne vyjadriť vybraný proces zmeny látky v prírode.

Učebné zdroje:

Výtvarná výchova pre 3. ročník ZŠ – prof., akad. mal. Ladislav Čarný a kol., SPN, 2011, ISBN 978-80-10-02075-1

Obsahový a výkonový štandard – 4. ročník

ŠVP + ŠkVP: 1 + 0 = 1 hodina týždenne, 33 hodín ročne

TÉMA	POČET HODÍN	OBSAHOVÝŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD (ČO ŽIAK NA KONCI 4. ROČNÍKA VIE / DOKÁŽE)
Výtvarné vyjadrovacie	3	Bod vlastnosti bodov (veľkosť, vzťahy dvoch a viacerých bodov – príťažlivosť, pohyb, nehybnosť ...) Textúra bodov (vzor, raster; hustá a riedka textúra) Pointilizmus – maľba bodmi ukážky: pointilistické umenie základné farebné kontrasty (teplá-studená, tmavá-svetlá, doplnkové farby).	- vytvoriť obraz s použitím bodov - použiť v maľbe farebné kontrasty,
Rozvoj fantázie a synestetické podnety	3	Možnosti zobrazovania zvoleného motívu (napr. strom, figúra zvieratka, domček, kvetina ...) Odklon od schematickeho zobrazovania, inovácia, fantázia pluralita tvarov motívu výraz, psychická vlastnosť (napr. smutný, veselý, unudený, smiešny, lenivý...) Výraz spracovávaného motívu hudba ako obraz z tónov (hudobná interpretácia farebnej stupnice) farebné tóny, farebné stupnice	-variovať grafické stereotypy - namaľovať farebnú stupnicu tónov
Podnety moderného výtvarného umenia	3	Impresionizmus Krajinomalba – impresionizmus (napr. variácie krajiny v rôznych situáciách, atmosférach) Farebné škvrny v maľbe krajiny ukážky: porovnanie impresionistických a pointilistických krajinomalieb pozn.: možno nadviazať na výtvarné vyjadrovacie prostriedky – bod (pointilizmus)	-namaľovať obraz prostredníctvom bodov alebo škvŕn - vyjadriť v maľbe zmenu atmosféry (svetelnosti, počasia ...),
Výtvarné činnosti inšpirované dejinami umenia	2	Ukážky: umenie iných kultúr (napr. Indiánov, Číny, Japonska ...) Typické artefakty vybranej kultúry Odlišnosti a podobnosti s našou kultúrou	-výtvarne interpretovať artefakt umenia vybranej kultúry

Škola v galérii	4	Tradičné žánre obrazov (portrét, zátišie, krajinomalba, scéna zo života ...) Žánrový obraz (scéna zo života) v múzeu/galérii (alt. virtuálnej galérii) Zobrazenie postáv, deja, prostredia svet v období, ktoré obraz zobrazuje móda v období, ktoré obraz zobrazuje Dramatizácia výtvarného diela, príbeh	-vytvoriť rekvizity k scéne z obrazu - povedať svoju interpretáciu videného obrazu -zahrať scénu (príbeh) videnú na obraze
Podnety architektúry	3	Architektúra vychádzajúca z ľudských, živočíšnych alebo rastlinných tvarov Postava ako budova – budova ako postava organické a geometrické tvary	-navrhnuť antropomorfnu (alt. zoo/fytomorfnu) architektúru podľa vlastnej fantázie -rozlíšiť prírodné a geometrické tvary
Podnety fotografie	4	Roláž alebo montáž z dvoch fotografií (reprodukcii) rytmické striedanie častí obrazu tvarové súvislosti častí obrazu a jeho celku ukážky: roláž a fotomontáž v umení, autorské techniky	-spojiť časti fotografie do novej kompozície
Podnety videa a filmu	4	Filmové triky kulisy vytvárajúce ilúziu Nejestvujúce (rozprávkové, fantastické, sci-fi) tvory vo filmoch ukážky: animovaný a hraný film – animácie v hranom filme	-vytvoriť kulisu - navrhnuť vymysleného tvora
Elektronické médiá	2	Pokročilé digitálne kresliace nástroje – vyplnený mnohoúholník, vyplnená krivka, vyplnený pravidelný mnohoúholník, nástroj osová súmernosť, pokročilé miešanie digitálnych farieb, vlastná farebná škála, farebné kontrasty, vzory z písmen, vytvorenie pečiatky pozn. možno nadviazať – spojiť s témou predmetu informatika	-nakresliť lineárnu kresbu počítačovým nástrojom - namaľovať jednoduchý motív počítačovým nástrojom - použiť nástroj osová súmernosť v kompozícii - uložiť kresbu alebo maľbu ako novú pečiatku
Podnety dizajnu a remesiel	5	Dizajn inšpirovaný organickými tvarmi a telesnými funkciami rastlín, živočíchov alebo človeka výber oblasti dizajnu (napr. nábytok, predmety dennej spotreby, odev a doplnky, obuv, dopravné prostriedky, stroje, školské pomôcky...) pozn.: možnosť nadviazať na podnety architektúry ľudové remeslo: drotárstvo (strihanie, ohýbanie, tvarovanie, omotávanie, spájanie mäkkého drôtu...)	-nakresliť vymyslený dizajn predmetu inšpirovaný organickými tvarmi - vytvoriť jednoduchú kresbu (alt. objekt, šperk) z mäkkého drôtu

Učebné zdroje:

Prierezové témy realizované v predmete:

OSR – Osobnostný a sociálny rozvoj,
VMR – výchova k manželstvu a rodičovstvu,
ENV – environmentálna výchova,
MDV – mediálna výchova,
MUV – multikultúrna výchova,
RLK – regionálna výchova a ľudová kultúra,
DOV – dopravná výchova,
OZO – ochrana človeka a zdravia
GLB – globálna výchova

Hodnotenie – portfólio žiakov:

Minimálne štyri výtvarné práce za školský polrok.

Hodnotíme: zvládnutie výtvarnej techniky, originalitu prevedenia, snaha, prístup k práci, osobnostné predpoklady, umelecký dojem, prístup k plneniu povinností (nosenie pomôcok), vytrvalosť, vynakladanie úsilia, schopnosť dokončiť prácu.

Hodnotenie a klasifikáciu výsledkov žiakov realizujeme podľa vnútornej smernice školy Kritéria hodnotenia a klasifikácie žiakov Základnej školy Dolná Tižina a v súlade s Metodickým pokynom MŠVVaŠ č.22/2011 na hodnotenie a klasifikáciu žiakov základnej školy.

7.7.2 Predmet: HUDOBNÁ VÝCHOVA

Učebný plán:

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník
ŠVP	1	1	1	1
ŠkVP	0	0	0	0
Spolu	1	1	1	1

Charakteristika vyučovacieho predmetu

Primárna hudobná edukácia predstavuje kontinuálne, systémové a cieľavedomé pokračovanie predprimárnej hudobnej výchovy. Hudobná výchova v základnej škole je predmetom umelecko-výchovným, činnostným, kde sa na báze hudobných hrových činností žiaci učia orientovať vo svete hudby, prebúda sa v nich záujem o elementárne muzicírovanie a postupne aj záujem o hlbšie vzdelanie v oblasti hudby a umenia.

Na primárnom stupni vzdelávania sa prirodzene a plynule nadväzuje na vrodene predpoklady detí ich spontánnosť, sklony k hravosti, na ich schopnosť celostného vnímania obrazov a modelov okolitého sveta. Hudba má byť pre žiakov súčasne hrou a predmetom detského experimentovania, zdrojom objaviteľských prístupov k hudobnému poznávaniu a prostriedkom žiakovej hudobnej expresie, ktorá podporuje ich hudobnú sebarealizáciu v komplexe aktívnych aj receptívnych hudobných činností. Hudobné činnosti predstavujú najrozmanitejšie formy kontaktu žiaka s hudbou, dávajú možnosť spájať hudbu so slovom, obrazom, pohybom, hrou na elementárnych hudobných nástrojoch. Hudobné činnosti tvoria základný prostriedok na rozvíjanie hudobných i kľúčových kompetencií žiakov.

Hudobné činnosti nie sú izolované, ale v reálnej praktickej podobe sa vzájomne dopĺňajú, podporujú aj s inými mimohudobnými činnosťami a zmysluplne sa integrujú. Hudobný materiál a hudobné činnosti sú kľúčovým prostriedkom na osvojenie si hudobno-teoretických poznatkov. Tie si však žiaci osvojujú postupne a nadobudnuté vedomosti sú výsledkom aktívnych hudobných činností, z ktorých vyplývajú. Teoretické poznatky a vedomosti sú dôležité len do tej miery, do akej sú nevyhnutné pre aktívny hudobný prejav žiakov, chápanie základných zákonitostí hudby a prácu s hudobným materiálom.

Ciele predmetu

- rozvíjať hudobné kompetencie dieťaťa mladšieho školského veku,
- rozvíjať kultivovaný rečový, hlasový, pohybový prejav v spojení s hudbou,
- vychovávať aktívneho a vnímavého interpreta a percipienta hudby,
- naučiť žiaka orientovať sa vo svete hudobného umenia,
- rozvíjať emocionálny svet a hudobný vkus žiaka mladšieho školského veku,
- v rámci stanovených cieľov z hudobnej výchovy využívať integratívne prístupy a prieniky s ostatnými vyučovacími predmetmi v primárnej edukácii,
- viesť žiakov k samostatnej práci a hudobnej tvorivosti.

Obsahový a výkonový štandard – 1. ročník

ŠVP + ŠkVP: 1 + 0 = 1 hodina týždenne, 33 hodín ročne

TÉMA	POČET HODÍN	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD (ČO ŽIAK NA KONCI 1. ROČNÍKA VIE / DOKÁŽE)
HLASOVÉ ČINNOSTI	5	<p>Vokálne činnosti v rámci rozsahu d1-h1, rytmizovanie reči: detské ľudové a autorské piesne, popevky, riekanky, rečňovanky, dialogické hry, hlasové a dychové cvičenia, hry s dychom a hlasom.</p> <p>2/4 a 3/4 takt, osminové a štvrtové rytmické hodnoty, pomocné rytmické prostriedky (rytmické slabiky ta, ti-ti a ich kombinácie, ručné znaky na vyjadrenie rytmu).</p> <p>Pomocné intonačné prostriedky: ľubovoľné gestá znázorňujúce výšku i dĺžku tónov, relatívna solmizácia, fonogestika.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - použiť hlas na dosiahnutie špecifického hudobného cieľa, - rytmizovať reč, - melodizovať reč 5.-3. a 5.-6.-5.-3. stupňom (so-mi; so-la-so-mi),
INŠTRUMENTÁLNE ČINNOSTI	5	<p>Správne použitie Orffových nástrojov (paličky, drevený blok, rámový/ručný bubon, tamburína, triangel, spiežovce, činely, prstové činelky, zvonček, chrastidlá, xylofón, zvonkohra, metalofón);</p>	<ul style="list-style-type: none"> - hrať na elementárnych hudobných nástrojoch, - hrať na tele,

		<p>hra na tele, hra na objektoch, hra na zvukových hračkách a ďalších elementárnych nástrojoch.</p> <p>2/4 a 3/4 takt, osminové a štvrtové rytmické hodnoty.</p> <p>Modely 5.-3. a 5.-6.-5.-3. (so-mi, so-la-so-mi).</p> <p>Ostinátne rytmicko-melodické sprievody, rytmická a melodická improvizácia.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - hrať rytmické modely, - hrať melodické modely,
PERCEPČNÉ ČINNOSTI – AKTÍVNE POČÚVANIE	8	<p>Zvuky okolia, objektov, vlastného tela.</p> <p>Skladby slovenských a svetových skladateľov.</p> <p>Piesne, spev a interpretácia učiteľa, vlastný hudobný prejav žiaka, hudobný prejav triedy (skupiny).</p> <p>Zvuk, tón: sila, dĺžka, farba, tempo, metrum, dynamika, hry so zvukom.</p> <p>Kontrasty: nízky-vysoký, hlasný-tichý, rýchly-pomalý,.</p> <p>Metaforické vyjadrenie farby tónu: lesklý-temný, chladný-teplý, kovový-drevitý a pod.</p> <p>Spev, sólo, zbor, hra na sólovom hudobnom nástroji, hra orchestra, husle, klavír.</p> <p>Rytmické modely ta, ti-ti a kombinácie, melodické modely so-mi, la-so-mi.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - aktívne počúvať zvuky, piesne a hudobné skladby, - sluchom rozlíšiť rozličné kvality zvuku a tónu, - identifikovať obsadenie interpretovanej hudobnej skladby, - rozpoznať totožné a kontrastné prvky v hudobnej forme, - určiť a rozpoznať melodické a rytmické modely.
HUDOBNO-POHYBOVÉ ČINNOSTI	6	<p>Hudobno-pohybové hry so spevom,</p> <p>Tanečná chôdza, tanečný beh, pochod, prísunový krok dopredu, dozadu a do strán.</p> <p>Pohyb, gesto, mimika, tleskanie, plieskanie, dupanie,</p> <p>Pomocný prostriedok percepčných činnosti (počúvanie hudby).</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uplatniť vhodný pohyb v hudobno-pohybových hrách so spevom, - adekvátne reagovať na rytmus, metrum a tempo, - pohybom adekvátne vyjadriť hud.-výrazové prostriedky, - ovládať tanečné prvky a pohyb v jednoduchých choreografiách, - stvárniť riekanku či pieseň hudobno-dramatickými prostriedkami.
HUDOBNO DRAMATICKÉ ČINNOSTI	4	<p>Príbehy, rozprávky, básne – integrácia s predmetom slovenský jazyk a literatúra.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vyjadriť dej, náladu, charakteristiku postáv príbehu rytmickými a melodickými nástrojmi alebo inými zdrojmi zvuku.

HUDEBNO-VIZUÁLNE ČINNOSTI	5	Grafická notácia; grafická partitúra; integrácia s výtvarnou výchovou.	<ul style="list-style-type: none"> - realizovať hudobné činnosti podľa voľného i štandardizovaného grafického vyjadrenia hudobných dejov, - vizuálne zobraziť zvukové vnemy.
---------------------------	---	--	--

Učebné zdroje:

Mgr. Ľ. Kopinová, Mgr.T. Ružičková, Mgr. V. Damboráková: Hudobná výchova pre 1. ročník základných škôl, SPN Bratislava

Obsahový a výkonový štandard – 2. ročník

ŠVP + ŠkVP: 1 + 0 = 1hodina týždenne, 33 hodín ročne

TÉMA	POČET HODÍN	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD (ČO ŽIAK NA KONCI 2. ROČNÍKA VIE / DOKÁŽE)
HLASOVÉ ČINNOSTI	6	<p>Hlasové činnosti</p> <p>-vokálne činnosti v rámci rozsahu c1-c2, detské piesne, ľudové piesne, regionálne ľudové piesne, autorské piesne, popevky, riekanky, vokálne dialogické hry, dychové a hlasové cvičenia,</p> <p>-taktovacie gestá 2/4 a 3/4 taktu, gestá na zmeny tempa a dynamiky,</p> <p>-rytmické hodnoty štvrtová, osminová, pólová, pomlčky, bodka za štvrtovou notou, pomocné rytmické prostriedky: ta, ti-ti, „nič“, „pauza“, sa, tai-ti .</p>	<p>-používať hlas vedome, so správnou hlasovou technikou na dosiahnutie špecifického hudobného cieľa,</p> <p>-spievať relatívne čisto a rytmicky správne,</p> <p>-reagovať pri speve na gestá učiteľa, adekvátne meniť tempo, dynamiku,</p> <p>-ľubovoľné gestá znázorňujúce výšku i dĺžku tónov, relatívna solmizácia, fonogestika, ručné znaky na vyjadrenie rytmu</p> <p>-rytmizovať reč s vedomím základných rytmických modelov,</p>
INŠTRUMENTÁLNE ČINNOSTI	6	<p>Inštrumentálne činnosti</p> <p>Orffove nástroje rytmické: paličky, drevený blok, rámový/ručný bubon, tamburína, triangel, spiežovce, činely, prstové činelky, zvonček, chrastidlá a melodické hudobné nástroje (xylofón, zvonkohra, metalofón), hra na tele, okolité objekty triedy, rozličné objekty, prírodniny,</p> <p>-rytmické hodnoty štvrtová, osminová, pólová, pomlčky, bodka za štvrtovou notou, pomocné rytmické prostriedky: ta, ti-ti, „nič“, „pauza“, tai-ti so-mi, so-la-so-mi, so-mi-do, durový kvintakord inštrumentálny sprievod – jedným tónom,</p>	<p>-hrať na elementárnych hudobných nástrojoch,</p> <p>-hrať rytmické modely,</p> <p>-hrať melodické modely,</p> <p>-vytvoriť inštrumentálny sprievod,</p> <p>-inštrumentálne improvizovať,</p> <p>-reagovať pri hre na hudobných nástrojoch na gestá učiteľa – nástup, odsadenie, adekvátne meniť tempo, dynamiku,</p>

		dvoma tónmi toniky a dominanty, jednoduché ostináto predohra, medzihra a dohra, improvizácia, gestá učiteľa.	
PERCEPČNÉ ČINNOSTI – AKTÍVNE POČÚVANIE	5	Zvuky okolia, objektov, vlastného tela. Skladby slovenských a svetových skladateľov. Piesne, spev a interpretáciu učiteľa/ky; vlastný hudobný prejav, hudobný prejav triedy (skupiny), hry so zvukom, výrazné zvukové kontrasty, pohyb kantilény, tempo, rytmus, zvuková farba, dynamika, harmónia, forma, agogické zmeny - jednohlas, dvojhlas, zbor.	-aktívne počúvať zvuky, piesne a hudobné skladby, -určiť vlastnosti zvuku, charakter skladby, -vyjadriť pocity z počúvanej hudby verbálne, pohybom a inými umeleckými prostriedkami, -identifikovať hudobno-vyjadrovacie prostriedky v kontrastoch, -pri počúvaní identifikovať nástrojové obsadenie hudobnej skladby, -rozlíšiť niektoré hudobné nástroje v počúvaných skladbách, rozpoznať jednohlas, dvojhlas, -rozpoznať totožné a kontrastné prvky v hudobnej forme, -určiť a rozpoznať melodické a rytmické modely
HIDOBNO-POHYBOVÉ ČINNOSTI	6	Pohybová improvizácia, pohybová interpretácia -pohyby v priestore (chôdza, pérovanie, poskoky, beh, cval, jednokročka, dvojkročka), pohyby na mieste (ohýbanie sa, vystieranie, výskok, drep, otočka, švihanie, hra na tele – tleskanie, plieskanie, dupanie, lúskanie; orientácia v priestore (vpred, vzad, vpravo, vľavo, hore, dolu, v kruhu, v rade, v zástupe, jednotlivo, v dvojiciach, v skupine).	-rozpoznať totožné a kontrastné prvky v hudobnej forme, -určiť a rozpoznať melodické a rytmické modely, -vyjadriť pocity z počúvanej hudby pohybom a inými umeleckými prostriedkami, -adekvátne reagovať na rytmus, metrum a tempo, -pohybom adekvátne vyjadriť hudobno-výrazové prostriedky, -tanečné prvky a pohyb v jednoduchých choreografiách
HIDOBNO-DRAMATICKÉ ČINNOSTI	5	Nahrávky, piesne, príbehy, rozprávky, video, integrácia s rozličnými vyučovacími predmetmi. Materiál s dramatickým potenciálom: hudobno-pohybové hry, riekanky, básne, rozprávky, príbehy, piesne, inštrumentálne skladby, herecké etudy, krátke sekvencie, dialógy a scény .	-vyjadriť dej, náladu, charakteristiku postáv príbehu rytmickými a melodickými nástrojmi alebo inými zdrojmi zvuku, pohybom, dramatickými prostriedkami, -vytvoriť hudobno-dramatický celok,

HIDOBNO-VIZUÁLNE ČINNOSTI	5	Notový zápis tónov c1-a1	-realizovať hudobné činnosti podľa voľného i štandardizovaného grafického vyjadrenia hudobných dejov, -vizuálne zobraziť zvukové vnemy, -interpretovať tú istú pieseň rôznymi výrazovými prostriedkami (spevácky, pohybom, hrou na hudobnom nástroji).
---------------------------	---	--------------------------	--

Učebné zdroje:

Hudobná výchova pre 2. ročník ZŠ, doc. PhDr. Eva Langsteinová, CSc. doc. Mgr. Belo Felix.

MEDIA TRADE, spol. s.r.o., SPN

Obsahový a výkonový štandard – 3. ročník

ŠVP + ŠkVP: 1 + 0 = 1 hodina týždenne, 33 hodín ročne

TÉMA	POČET HODÍN	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD (ČO ŽIAK NA KONCI 3. ROČNÍKA VIE / DOKÁŽE)
HLASOVÉ ČINNOSTI	15	Vokálne činnosti v rámci rozsahu h-d2, detské piesne, ľudové piesne, regionálne ľudové piesne, autorské piesne, vokálne dialogické hry, dychové a hlasové cvičenia, hry s hlasom, zvukomalebné hlasové hry, deklamácia, rytmizácia reči, artikulácia. Článkovanie reči ľubovoľné gestá znázorňujúce výšku i dĺžku tónov, relatívna solmizácia, fonogestika, ručné znaky na vyjadrenie rytmu taktovacie gestá 2/4,3/4,4/4 taktu, gestá pre zmeny tempa a dynamiky, nástup a odsadenie rytmické modely, melodické modely	-používať hlas vedome na dosiahnutie špecifického hudobného cieľa (rytmus, melódia, dynamika, výraz, nálada), prirodzene aplikovať správnu hlasovú techniku, - spievať čisto a rytmicky správne, - reagovať pri speve na gestá učiteľa, adekvátne meniť tempo, dynamiku, reagovať na štandardizované dirigentské gestá (taktovacie schémy), nástup a odsadenie, - rytmizovať reč s vedomím základných rytmických modelov, - hlasom realizovať rytmické schémy podľa zápisu, - tvoriť adekvátne texty k rytmickým schémam, - spievať melodické modely (so-mi; la-so-mi; la-so-mi-do, príp. do'-la-so-mi-do),
INŠTRUMENTÁLNE ČINNOSTI	3	Orffove nástroje rytmické: paličky, drevený blok, rámový/ručný bubon, tamburína, triangel, spiežovce, činely, prstové činelky, zvonček, chrastidlá a melodické hudobné nástroje (xylofón, zvonkohra, metalofón). Hra na tele, okolité objekty triedy, rozličné objekty, prírodniny, samostatne zhotovené elementárne hudobné nástroje. Rytmické hodnoty, štvrtová, osminová, polová, šestnástinová, pomlčky, bodka za	- hrať na elementárnych hudobných nástrojoch, - hrať na tele, - hrať na objektoch, - vytvoriť elementárne hudobné nástroje, - hrať rytmické modely, - hrať melodické modely podľa zápisu, - vytvoriť inštrumentálny sprievod,

		<p>štvrtovou notou, synkopy, pomocné rytmické prostriedky: ta, ti-ti, „nič“, „pauza“, tai-ti, ti-tai, ti-ri-ti-ri.</p> <p>Melodické modely so-mi; la-so-mi; la-so-mi-do, príp. do'-la-so-mi-do.</p> <p>Inštrumentálny sprievod, ostináto, tóny 1. a 5. stupňa (tonika, dominanta), voľný zvukomalebný sprievod, predohra, medzihra a dohra improvizácia dirigentské a individuálne gestá učiteľa.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - inštrumentálne improvizovať, - reagovať pri hre na hudobných nástrojoch na gestá učiteľa, adekvátne meniť tempo, dynamiku.
PERCEPČNÉ ČINNOSTI – AKTÍVNE POČÚVANIE	5	<p>Percepčné činnosti – aktívne počúvanie</p> <p>Skladby slovenských a svetových skladateľov.</p> <p>Piesne, spev a interpretácia učiteľa/ky.</p> <p>Vlastný hudobný prejav, hudobný prejav triedy (skupiny), hry so zvukom.</p> <p>Funkcie hudby: estetická, umelecká, spoločenská, zábavná, úžitková melódia, tempo, rytmus, zvuková farba, dynamika, forma melódia stúpajúca, klesajúca, tempo pomalé, stredné, rýchle.</p> <p>Rytmus – taktová schéma a rytmické modely, dynamika – piano, mezzoforte, forte, crescendo, decrescendo.</p> <p>Forma – kontrastné časti nástroje skupiny symfonického orchestra, niektoré konkrétne hudobné nástroje (husle, kontrabas, flauta, klavír, trúbka, bicie) komorný orchester, symfonický orchester, orchester ľudových nástrojov, skupiny populárnej hudby jednohlas, dvojhlas, zbor hudobná forma, malá a veľká piesňová forma.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - aktívne počúvať piesne, hudobné skladby, ako aj vlastné hudobné prejavy, - vyjadriť pocity z počúvanej hudby verbálne, pohybom a inými umeleckými prostriedkami, - identifikovať funkcie hudby a jej spoločenský význam - identifikovať, charakterizovať a terminologicky správne pomenovať hudobno-vyjadrovacie prostriedky, - identifikovať obsadenie interpretovanej hudobnej skladby, - rozpoznať jednohlas, dvojhlas, - rozpoznať totožné a kontrastné prvky v hudobnej forme, - určiť a rozpoznať melodické a rytmické modely.
HIDOBNO-POHYBOVÉ ČINNOSTI	6	<p>Hudobno-pohybové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - pohybová improvizácia, pohybová interpretácia gesto, mimika, improvizácia - polkový krok, prísunové kroky, podupy, točenie v pároch, čapáše, valčík, mazurkový krok, valašský krok, tanec, ľudový tanec, moderný tanec. 	<ul style="list-style-type: none"> - vyjadriť pocity z počúvanej hudby pohybom a inými umeleckými prostriedkami, - adekvátne reagovať na rytmus, metrum a tempo, - pohybom adekvátne vyjadriť hudobno-výrazové prostriedky, - realizovať tanečné prvky a pohyb v jednoduchých choreografiách.
HIDOBNO-DRAMATICKÉ	2	<p>Vizualizácia – integrácia s výtvarnou výchovou (kostýmy, rekvizity, kulisy, farby), integrácia so slovenským jazykom a</p>	

		literatúrou (rozprávky, príbehy, básne), integrácia s telesnou výchovou (základné pohybové schémy), integrácia s inými predmetmi, tvorivá dramatika.	- vyjadriť dej, náladu, charakteristiku postáv príbehu rytmickými a melodickými nástrojmi alebo inými zdrojmi zvuku, - vytvoriť hudobno–dramatický celok.
HIDOBNO-VIZUÁLNE ČINNOSTI	2	Grafická partitúra, notový zápis tónov c1-c2	- realizovať hudobné činnosti podľa voľného i štandardizovaného grafického vyjadrenia hudobných dejov, - vizuálne zobraziť zvukové vnemy, - vytvoriť (zapišu), prečítať a realizovať (hlasom, alebo hrou na nástroji) notový zápis.

Učebné zdroje:

Hudobná výchova pre 3. ročník ZŠ, Autori: prof. PhDr. Eva Langsteinová. CSc., doc. Mgr. Belo Felix, rozličné brožúrky ľudových piesní, IKT zdroje, CD – nahrávky, edukačné plagáty a obrázky.

Obsahový a výkonový štandard – 4. ročník

ŠVP + ŠkVP: 1+ 0 = 1 hodina týždenne, 33 hodín ročne

TÉMA	POČET HODÍN	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD (ČO ŽIAK NA KONCI 4. ROČNÍKA VIE / DOKÁŽE)
HLASOVÉ ČINNOSTI	15	Vokálne činnosti v rámci rozsahu b-d2, detské piesne, ľudové piesne, regionálne ľudové piesne, autorské piesne, vokálne dialogické hry. Dychové a hlasové cvičenia, hry s hlasom, zvukomalebne hlasové hry, deklamácia. Rytmizácia reči, artikulácia – článkovanie reči Kánon, burdón, ostinátny druhý hlas Melodické modely napr. s-m; l-s-m; l-s-m-d; d'-l-s-m-d; m-r-d; s-f-m-r-d; d'-t-l-s-f-m-r-d; a i Taktovacie gestá 2/4,3/4,4/4 taktu, gestá pre zmeny tempa a dynamiky Improvizácia a elementárna kompozícia.	- používať hlas vedome na dosiahnutie špecifického hudobného cieľa (rytmus, melódia, dynamika, výraz, nálada) - prirodzene aplikovať správnu hlasovú techniku -spievať čisto a rytmicky správne -poznať špecifiká ľudovej hudobnej kultúry vlastného regiónu - spievať jednoduchý dvojhlas (udržia svoju melodickú líniu) -intonovať podľa notového zápisu melodické modely -hlas používať v improvizácii a elementárnej kompozícii

INŠTRUMENTÁLNE ČINNOSTI	3	<p>Orffove nástroje rytmické: paličky, drevený blok, rámový/ručný bubon, tamburína, triangel, spiežovce, činely, prstové činelky, zvonček, chrastidlá a melodické hudobné nástroje (xylofón, zvonkohra, metalofón), hra na tele, okolité objekty triedy, rozličné objekty, prírodniny.</p> <p>Samostatne zhotovené elementárne hudobné nástroje.</p> <p>Rytmické modely napr. tá; ti-ti; tá-ja; tá-ja-ja-ja; ti-ri-ti-ri; nič; es; pau- za; veľ-ká pau-za; atď.</p> <p>Melodicko-rytmické schémy, cvičenia, piesne. Inštrumentálny sprievod, burdón, ostináto, tóny 1. a 5. stupňa (tonika, dominanta), voľný zvukomalebný sprievod predohra, medzihra a dohra, improvizácia.</p> <p>Dirigentské a individuálne gestá učiteľa Dirigovanie – intuitívne výrazové pohyby, štandardizované taktovacie schémy (2/4;3/4;4/4).</p>	<p>-hrať na elementárnych hudobných nástrojoch</p> <p>-hrať na tele</p> <p>- hrať na objektoch</p> <p>-vytvárať elementárne hudobné nástroje</p> <p>- hrať rytmické modely</p> <p>- hrať podľa zápisu jednoduché melodicko-rytmické útvary</p> <p>-vytvoriť inštrumentálny sprievod</p> <p>-inštrumentálne improvizovať</p> <p>-reagovať pri hre na hudobných nástrojoch na gestá učiteľa, adekvátne meniť tempo, dynamiku</p> <p>- dirigovať</p>
PERCEPČNÉ ČINNOSTI – AKTÍVNE POČÚVANIE	5	<p>Skladby slovenských a svetových skladateľov; piesne, spev a interpretácia učiteľa/ky; vlastný hudobný prejav, hudobný prejav triedy (skupiny), hry so zvukom.</p> <p>Funkcie hudby: estetická, umelecká, spoločenská, zábavná, úžitková.</p> <p>Melódia, tempo, rytmus, zvuková farba, dynamika, harmónia, forma melódia stúpajúca, klesajúca; tempo pomalé, stredné, rýchle; rytmus – taktová schéma a rytmické modely, dynamika – piano, pianissimo, mezzoforte, forte, fortissimo, crescendo, decrescendo; akcent; harmónia durová, mólová, forma – kontrastné časti.</p> <p>Nástroje skupiny symfonického orchestra, niektoré konkrétne hudobné nástroje.</p> <p>Komorný orchester, symfonický orchester, orchester ľudových nástrojov, skupiny populárnej hudby.</p>	<p>- aktívne počúvať piesne, hudobné skladby, ako aj vlastné hudobné prejavy</p> <p>-vyjadriť pocity z počúvanej hudby verbálne, pohybom a inými umeleckými prostriedkami</p> <p>-identifikovať funkcie hudby a jej spoločenský význam</p> <p>- identifikovať, charakterizovať a terminologicky správne pomenovať hudobno-vyjadrovacie prostriedky</p> <p>-identifikovať obsadenie interpretovanej hudobnej skladby</p> <p>- identifikovať hudobné formy a žánre</p>

		<p>Pieseň, koncert, opera, muzikál, komorná hudba, hudba klasická, ľudová, tanečná, zábavná, populárna.</p> <p>Motív, veta (predvetie, závetie), opakovanie, kontrast.</p>	<p>-rozpoznať formotvorné prvky</p> <p>- počúvať sústredene, dešifrovať a vlastnými slovami vyjadriť atmosféru, emócie, asociácie, predstavy, príp. konkrétny program</p>
HUDOBNO – POHYBOVÉ ČINNOSTI	6	<p>Pohybová improvizácia, pohybová interpretácia gesto, mimika, improvizácia</p> <p>Polkový krok, prísunové kroky, podupy, točenie v pároch, čapáše, valčík, mazurkový krok, valašský krok, tanec, ľudový tanec, moderný tanec</p>	<p>-vyjadriť pocity z počúvanej hudby pohybom a inými umeleckými prostriedkami</p> <p>-adekvátne reagovať na rytmus, metrum a tempo</p> <p>-pohybom adekvátne vyjadriť hudobno-výrazové prostriedky</p> <p>-realizovať tanečné prvky a pohyb v jednoduchých choreografiách</p> <p>- pohybom rozlíšiť kontrastné časti hudobnej formy</p> <p>-pohybom rozlíšiť formotvorné prvky</p> <p>-realizovať kultivovaný estetický pohyb</p>
HUDOBNO - DRAMATICKÉ ČINNOSTI	2	<p>Vizualizácia – integrácia s výtvarnou výchovou (kostýmy, rekvizity, kulisy, farby), integrácia so slovenským jazykom a literatúrou (rozprávky, príbehy, básne, scenár), integrácia s telesnou výchovou (základné pohybové schémy), integrácia s inými predmetmi</p> <p>Tvorivá dramatika</p>	<p>-samostatne vyjadriť dej, náladu, charakteristiku postáv príbehu, rytmickými a melodickými nástrojmi alebo inými zdrojmi zvuku</p> <p>-vytvoriť hudobno–dramatický celok</p> <p>-realizovať hudobné činnosti podľa voľného i štandardizovaného grafického vyjadrenia hudobných dejov,</p>
HUDOBNO – VIZUÁLNE ČINNOSTI	2	Grafická partitúra	<p>-vizuálne zobraziť zvukové vnemy - vytvoriť (zapísať), prečítať a realizovať (hlasom, alebo hrou na nástroji) notový zápis</p>

Učebné zdroje:

Hudobná výchova pre 4. ročník ZŠ, Autori: prof. PhDr. Eva Langsteinová. CSc., doc. Mgr. Belo Felix, rozličné brožúrky ľudových piesní, IKT zdroje, CD – nahrávky, edukačné plagáty a obrázky.

Prierezové témy realizované v predmete:

OSR – Osobnostný a sociálny rozvoj,
VMR – výchova k manželstvu a rodičovstvu,
ENV – environmentálna výchova,
MDV – mediálna výchova,
MUV – multikultúrna výchova,
RLK – regionálna výchova a ľudová kultúra,
DOV – dopravná výchova,
OZO – ochrana človeka a zdravia

Hodnotenie – portfólio žiakov:

Ústne odpovede: individuálne

Písomné odpovede: projekty, tematické previerky

Iné: záujem o hudobné činnosti a o hudobné umenie v rámci vzdelávacích úloh, schopnosť spolupracovať pri kolektívnych hudobných prejavoch, zapájanie sa do speváckych vystúpení a súťaží, schopnosť posúdiť svoj výkon (hudobné prejavy a vedomosti) a výkon spolužiakov, aktivita a prístup k hudobným činnostiam a k poznávaniu umenia, využitie speváckych, intonačných a sluchových zručností a návykov, tvorba jednoduchých rytmických sprievodov k piesňam na detských hudobných nástrojoch a hrou na telo.

Hodnotenie a klasifikáciu výsledkov žiakov realizujeme podľa vnútornej smernice školy Kritéria hodnotenia a klasifikácie žiakov Základnej školy Dolná Tižina a v súlade s Metodickým pokynom MŠVVaŠ č.22/2011 na hodnotenie a klasifikáciu žiakov základnej školy.

7.7 Vzdelávacia oblasť: ZDRAVIE A POHYB

7.7.3 Predmet: TELESNÁ A ŠPORTOVÁ VÝCHOVA

Učebný plán:

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník
ŠVP	2	2	2	2
ŠkVP	0	0	0	0
Spolu	2	2	2	2

Charakteristika vyučovacieho predmetu

Zameranie telesnej a športovej výchovy v primárnom vzdelávaní je dominantne upriamené na telesné, funkčné a pohybové zdokonaľovanie, čím prispieva k upevňovaniu zdravia, zdravotne orientovanej zdatnosti a pohybovej výkonnosti. Telesná a športová výchova poskytuje elementárne teoretické a praktické vzdelanie z oblasti pohybových aktivít a športu, významne prispieva k psychickému, sociálnemu a morálnemu vývinu žiakov, k formovaniu kladného vzťahu k pohybovej aktivite a plní aj dôležitú kompenzačnú funkciu v procese edukácie. Svojím zameraním má telesná a športová výchova výnimočné a špecifické postavenie v rámci vzdelávania žiakov mladšieho školského

veku. Využíva predovšetkým široké spektrum pohybových prostriedkov, ktoré prispievajú k celkovému formovaniu osobnosti s akcentom na hrubú i jemnú motoriku. Prostredníctvom pohybových cvičení, hier a súťaží pozitívne ovplyvňuje zdravotný stav žiakov.

Vzdelávací štandard má tri základné časti: Zdravie a zdravý životný štýl, Telesná zdatnosť a pohybová výkonnosť a Športové činnosti pohybového režimu. Tieto časti zohľadňujú pohybovo a zdravotne orientovanú koncepciu telesnej a športovej výchovy. Časť s názvom Športové činnosti pohybového režimu je členená na základné tematické celky a pre jednoduchšiu orientáciu učiteľa je navrhnutá odporúčaná časová dotácia pre základné pohybové zručnosti (30 %), manipulačné, prípravné a športové hry (30 %), hudobno-pohybové a tanečné činnosti (15 %), psychomotorické a zdravotne orientované cvičenia (10 %) a aktivity v prírode a sezónne pohybové činnosti (15 %).

Základnou organizačnou formou je 45 minútová vyučovacia hodina a zúčastňujú sa jej všetci žiaci zaradení do I. a II. zdravotnej skupiny, prípadne III. zdravotnej skupiny (integrované vyučovanie). Žiaci so zdravotným oslabením, zdravotným postihnutím (III. zdravotná skupina) sa môžu vyučovať samostatne v oddelení zdravotnej telesnej výchovy, pričom obsah vyučovania sa realizuje podľa samostatných vzdelávacích programov.

Ciele predmetu

Žiaci:

- získajú poznatky o vplyve pohybu na zdravie a vnímajú pohybovú aktivitu ako prostriedok upevňovania zdravia,
- osvoja si základné vedomosti a poznatky z telesnej výchovy a športu,
- majú vytvorenú elementárnu veku primeranú predstavu o vlastných pohybových možnostiach,
- nadobudnú pozitívny vzťah k telesnej výchove, pohybovým aktivitám a športu,
- uplatňujú zásady hygieny a bezpečnosti pri pohybovej činnosti,
- majú kultivovaný pohybový prejav s akcentom na správne držanie tela,
- osvoja si základné pohybové zručnosti súvisiace s vykonávaním základných lokomócií, nelokomočných pohybových zručností a vybraných športov,
- prostredníctvom vhodných telesných cvičení si rozvíjajú pohybové schopnosti pre optimálny rozvoj zdravotne orientovanej telesnej zdatnosti,
- chápu význam diagnostiky v telesnej výchove ako prostriedku pre získanie informácií
- úrovni vlastnej telesnej zdatnosti

Obsahový a vzdelávací štandard – 1. ročník

ŠVP + ŠkVP: 2 + 0 = 2 hodiny týždenne, 66 hodín ročne

TÉMA	POČET HODÍN	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD (ČO ŽIAK NA KONCI 1. ROČNÍKA VIE / DOKÁŽE)
ZDRAVIE A ZDRAVÝ ŽIVOTNÝ ŠTÝL	5	Zásady zdravého životného štýlu (pravidelný pohyb v dennom režime, pitný režim, zdravé a nezdravé potraviny, stravovanie pri zvýšenej telesnej záťaži, práca a odpočinok v dennom režime). Význam príjmu a výdaja energie, zachovanie rovnováhy pre udržanie	- identifikovať znaky zdravého životného štýlu, - rozlišovať zdravú a nezdravú výživu,

		<p>hmotnosti.</p> <p>Negatívne vplyvy fajčenia, alkoholu, nedovolených látok a iných závislostí na zdravie človeka.</p> <p>Význam pohybu pre zdravie človeka, adaptácia organizmu na zaťaženie, dôležité fyziologické zmeny vplyvom telesného zaťaženia.</p> <p>Spôsoby otužovania - vzduchom, vodou, slnkom.</p> <p>Hygienické zásady pred, pri a po cvičení, hygiena úborov, význam dodržiavania základných hygienických zásad.</p> <p>Organizácia cvičenia, dopomoc a záchrana pri cvičení.</p> <p>Prvá pomoc pri drobných poraneniach, praktické poskytnutie prvej pomoci.</p> <p>Zásady správneho držania tela, správne držanie tela v stoji, v sede, v ľahu, chybné držanie tela, odchýlky v držaní tela, cvičenia pre správne držanie tela.</p> <p>Pohybový režim, aktívny odpočinok, základné poznatky o formách pohybovej aktivity v režime dňa (ranné cvičenie, spontánna pohybová aktivita, racionálne využívanie voľného času a pod.)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozpoznať nebezpečenstvo návykových látok a ich negatívny vplyv na zdravie človeka, - vysvetliť význam pohybovej aktivity pre zdravie človeka, - rozpoznať základné spôsoby a význam otužovania organizmu, - dodržiavať hygienické požiadavky pri vykonávaní pohybov činnosti, - aplikovať zásady bezpečnosti pri cvičení, - opísať zásady poskytovania prvej pomoci v rôznom prostredí, - popísať znaky správneho držania tela v rôznych polohách, - aplikovať osvojené pohybové zručnosti v režime dňa.
TELESNÁ ZDATNOSŤ A POHYBOVÁ VÝKONNOSŤ	5	<p>Poznatky o rozvoji a diagnostikovaní pohybovej výkonnosti, zdravotne orientovaná zdatnosť.</p> <p>Odporúčané testy pre posudzovanie individuálnych výkonov: skok do diaľky z miesta, člnkový beh 10x5 m, výdrž v zhybe, ľah-sed za 30 sek, vytrvalostný člnkový beh.</p> <p>Meranie pulzovej frekvencie na krčnej tepne pred zaťažením a po zaťažení, vysvetlenie rozdielov v pulzovej frekvencii, príčiny zmien</p> <p>poznatky o vonkajších prejavoch únavy pri zaťažení (potenie, dýchanie, farba pokožky, koordinácia pohybov).</p> <p>Pohybové prostriedky na rozvoj kondičných a koordinačných schopností.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vysvetliť význam diagnostiky pohybovej výkonnosti pre zdravie a osobný telesný, motorický a funkčný vývin, - individuálne sa zlepšiť v stanovených ukazovateľoch vybraných testov, - odmerať pulzovú frekvenciu na krčnej tepne, - rozpoznať základné prejavy únavy pri fyzickej záťaži, - využívať prostriedky na rozvoj pohybových schopností
ŠPORTOVÉ ČINNOSTI	20	<p>Základné povely, postoje, obraty a pochodové útvary - pozor, pohov, vpravo vbok, vľavo vbok, čelom vzad</p>	<ul style="list-style-type: none"> - pomenovať základné povely a útvary poradových cvičení realizovaných vo výučbe,

	<p>rad (dvojrad, 3-rad ap.), zástup (dvojstup, 3-stup ap.) kruh, polkruh jednotliviec, dvojica, trojica, družstvo, skupina, kolektív na značky, čiara, priestor, ihrisko.</p> <p>Cvičenia a hry s prvkami poradovej prípravy ako prostriedky účelnej organizácie činností v priestore úloha rozcvičenia pred vykonávaním pohybových činností ako prevencia pred zranením. Rôzne spôsoby rozcvičení bez náčinia, s náčiním, s hudobným doprovodom a pod.</p> <p>Bežecká abeceda, beh rýchly, beh vytrvalostný, beh akceleračný, beh z rôznych polôh, beh so zmenami smeru. Hod loptičkou, hod plnou loptou. Skok do diaľky, skok do diaľky znožmo z miesta. Pojmy - štart, cieľ, súťaž, pravidlá, dráha. Cvičenia základnej gymnastiky, cvičenia spevňovacie, odrazové, rotačné, cvičenia okolo rôznych osí tela cvičiaceho (prevaly, obraty, kotúle), stojka na lopatkách, stojka na hlave.</p> <p>Cvičenie a manipulácia s náčiním a pomôckami – gymnastickým náčiním (lopta, stuha, obruč, krátka tyč, overbal, fitbal, švihadlo, lano, expanderap), cvičenie na náradí (lavičky, rebriny, debna, preliezky, lezecké a prekážkové dráhy, preskoky a skoky na švihadle, skoky na pružnom mostíku a trampolíne, úpolové cvičenia a hry zamerané na: odpory, pretláčanie, pretahovanie.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - používať základné povely a správne na ne reagovať pohybom, - vysvetliť význam a potrebu rozcvičenia pred vykonávaním pohybovej činnosti, - pomenovať základné pohybové zručnosti, - zvládnuť techniku behu, skoku do diaľky a hodu tenisovou loptičkou, - pomenovať a vykonať základné polohy tela a jeho častí, - zvládnuť techniku základných akrobatických cvičení v rôznych obmenách a väzbách a skokov, - vykonať ukážku z úponových cvičení, - charakterizovať základné pojmy súvisiace s hrami,
--	---	---

ŠPORTOVÉ ČINNOSTI IPOHYBOVÉHO REŽIMU – MANIPULAČNÉ, PRÍPRAVNÉ A ŠPORTOVÉ HRY	19	<p>Základné pojmy - pohybová hra, športová hra, hráč, spoluhráč, súper, kapitán, rozhodca, útočník - útok, útočná činnosť, obranca - obrana, obranná činnosť. Ihrisko (hrací priestor, hracia plocha), stredová čiara, bránka, kôš, hracie náčinie (lopta, pálka, hokejka a pod.) gól, bod, prihrávka, hod, strelba, dribling</p> <p>hry so zameraním na manipuláciu s rôznym tradičným, ale aj netradičným náčiním a s inými pomôckami.</p> <p>Pravidlá realizovaných hier, ich význam a sankcie za porušenie, pravidlá fair-play, pohybové hry zamerané na rozvoj pohybových schopností (kondičných, koordinačných a hybridných).</p> <p>Prípravné športové hry zamerané na futbal, basketbal, volejbal, hádzanú, tenis.</p> <p>Pohybové hry zamerané na precvičovanie osvojovaných pohybových zručností rôzneho charakteru (gymnastického, atletického, plaveckého).</p>	<ul style="list-style-type: none"> - charakterizovať základné pojmy súvisiace s hrami, - pomenovať základné herné činnosti jednotlivca, - vymenovať názvy hier realizovaných vo výučbe, - aplikovať v hre dohodnuté pravidlá a rešpektovať ich, - zvládnuť techniku manipulácie s náčiním, - uplatniť manipuláciu s náčiním v pohybovej alebo prípravnej športovej hre, - zvládnuť herné činnosti jednotlivca v hrách realizovaných vo výučbe, - využívať naučené zručnosti z hier v rôznom prostredí (telocvičňa, príroda, voda),
ŠPORTOVÉ ČINNOSTI POHYBOVÉHO REŽIMU – HUDOBNO-POHYBOVÉ A TANEČNÉ ČINNOSTI	8	<p>Základné pojmy a poznatky - rytmická gymnastika (rytmus, takt, tempo, dynamika), moderná gymnastika - náčinie a cvičenia s ním (lopta, švihadlo, stuha, kužele, obruč), rovnovážne výdrže - pózy, poskoky a skoky (nožnicový, čertík, kadetkový) tanec - ľudový, moderný, tanečný krok (prísuný, cval, poskočný, polkový, valčíkový, mazurkový), tanečný motív, tanečná väzba, aerobik, zumba, brušné tance a iné formy cvičení s hudobným sprievodom.</p> <p>Rytmizované pohyby s využitím hudby alebo rôznych jednoduchých hudobných nástrojov,</p> <p>imitačné pohyby so slovným navádzaním, napodobňovacie pohyby (napr. zvierat, športovcov, činností človeka).</p> <p>Tanečná improvizácia, pohybová improvizácia na hudobné motívy, alebo zadané témy, tanečná improvizácia na základe naučených tanečných krokov, motívov, väzieb pantomíma.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vymenovať základné pojmy rytmickej a modernej gymnastiky, - pomenovať tanečné kroky realizované vo výučbe, - vykonať ukážku rytmických cvičení, - zladíť pohyby tela, chôdzu, skoky a beh s rytmom navodeným potleskom, zvukovým signálom, hudbou, - zvládnuť základné tanečné kroky, tanečné motívy v rôznych obmenách realizovaných vo výučbe, - vytvoriť krátke väzby a motívy z naučených tanečných krokov ľudových i moderných tancov, - uplatniť prvky rytmiky a tanca v hudobno-pohybových, tanečných a dramatických hrách, - improvizovať na zadanú tému alebo hudobný motív, pohybová skladba - rytmické cvičenia spojené s vytlieskavaním, vydupávaním, hrou na telo, - cvičenia a hry na rozvoj rytmickej schopnosti, - tanečná a štylizovaná chôdza, beh, skoky, poskoky, so zameraním na

			<p>správne a estetické držanie tela ako celku i jeho častí v rôznych polohách,</p> <ul style="list-style-type: none"> - tanečné kroky a motívy regionálnych ľudových tancov, - tanečné kroky a motívy vybraných moderných tancov.
ŠPORTOVÉ ČINNOSTI POHYBOVÉHO REŽIMU - PSYCHOMOTORICKÉ A ZDRAVOTNE ORIENTOvané CVIČENIA A HRY	5	<p>Relaxačné (uvoľňovacie) cvičenia a hry (vyklepávanie, vytriasanie, automasáž .... Cvičenia so zameraním na riadené spevňovanie a uvoľňovanie svalstva (svalové napätie a uvoľnenie).</p> <p>Aktivity zamerané na rozvoj dýchania, dýchacie cvičenia - cvičenia zamerané na nácvik správneho dýchania v rôznych polohách, naťahovacie (strečingové) cvičenia, kompenzačné (vyrovnávajúce) cvičenia, cvičenia na rozvoj flexibility (ohybnosť, pohyblivosť)</p> <p>Rozvoj rovnovážových schopností: statickej r. (cvičenia zamerané na stabilitu a labilitu v rôznych polohách), dynamickej r. (balansovanie na fit lopte, cvičenia na balančných pomôckach - bosu, go-go šliapadlo a pod.</p> <p>Balansovanie s predmetmi (žonglovanie, prenášanie predmetov rôznym spôsobom a pod.), cvičenia telesnej schémy zamerané na uvedomovanie si vlastného tela - pohybových možností jeho jednotlivých častí, cvičenia spájajúce zmyslové vnímanie s pohybovým (napr. pohybové reakcie na zmyslové podnety), psychomotorické hry, cvičenia a hry s neštandardným náčiním (balóny štipce, noviny a pod.)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - postupne uvoľniť pri slovnom doprovode svalstvo končatín i celého tela, - opísať základné spôsoby dýchania, - vykonať jednoduché strečingové cvičenia, - charakterizovať cvičenia z psychomotoriky, - vysvetliť podstatu psychomotorických cvičení a ich význam, - aplikovať naučené zručnosti v cvičeniach a hrách.
ŠPORTOVÉ ČINNOSTI POHYBOVÉHO REŽIMU - AKTIVITY V PRÍRODE A SEZÓNNE	4	<p>Základné pojmy a poznatky zo sezónnych aktivít realizovaných vo výučbe:</p> <p>korčuľovanie (in-line a na ľade) - jazda vpred, vzad, zastavenie, obrat, hry a súťaže na korčuľoch,</p> <p>lyžovanie - lyže zjazdové, bežecké, skokanské, zjazd, slalom, beh na lyžiach, základná manipulácia s lyžami a palicami, chôdza, obraty, výstupy, padanie, zjazdy (po spádnici), brzdenie jazdy, jazda šikmo, svahom, prívrat (oboma lyžami, jednou lyžou, v pokoji a v pohybe, odvrat, oblúky, cvičenia a hry zamerané na oboznámenie sa s vodným prostredím splývanie, dýchanie a</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vymenovať základné druhy realizovaných sezónnych pohybových aktivít, - zvládnuť pohybové zručnosti vybraných sezónnych aktivít, - uplatniť prvky sezónnych pohyb. činností v hrách, súťažiach, v škole i vo voľnom čase, - bezpečne sa pohybovať v rôznom priestore a v rôznych podmienkach, - prekonať pohybom rôzne terénne nerovnosti, - vysvetliť význam a zásady ochrany

	orientáciu vo vode, skoky do vody z rôznych polôh, nácvik techniky jedného plaveckého spôsobu, plavecký spôsob kraul, znak, prsia), štartový skok, obrátka chôdza a jej rôzne druhy a spôsoby vzhľadom na povrch a terén.	<p>prírody počas pohybových aktivít v nej,</p> <ul style="list-style-type: none"> - turistika - jej druhy a formy, turistický výstroj, turistický chodník, - turistická značka, mapa, buzola, zásady a význam otužovania, pohybu a pobytu v prírode v každom ročnom období a počasí, - jazda, hry a súťaže na kolobežke, bicykli.
--	---	--

Učebné zdroje:

J. Sivák a kolektív: Metodická príručka k telesnej výchove na 1. stupni ZŠ, SPN Bratislava
Internet

Obsahový a vzdelávací štandard – 2. ročník

ŠVP + ŠKVP : 2 + 0 = 2 hodiny týždenne, 66 hodín ročne

TÉMA	POČET HODÍN	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD (ČO ŽIAK NA KONCI 2. ROČNÍKA VIE / DOKÁŽE)
ZDRAVIE A ZDRAVÝ ŽIVOTNÝ ŠTÝL	9	<p>Zásady zdravého životného štýlu (pravidelný pohyb v dennom režime, pitný režim, zdravé a nezdravé potraviny, stravovanie pri zvýšenej telesnej záťaži, práca a odpočinok v dennom režime). Význam príjmu a výdaja energie, zachovanie rovnováhy pre udržanie hmotnosti.</p> <p>Negatívne vplyvy fajčenia, alkoholu, nedovolených látok a iných závislostí na zdravie človeka.</p> <p>Význam pohybu pre zdravie človeka, adaptácia organizmu na zaťaženie, dôležité fyziologické zmeny vplyvom telesného zaťaženia.</p> <p>Spôsoby otužovania – vzduchom, vodou, slnkom.</p> <p>Hygienické zásady pred, pri a po cvičení hygiena úborov, význam dodržiavania základných hygienických zásad.</p> <p>Organizácia cvičenia, pomoc a záchrana pri cvičení, prvá pomoc pri drobných</p>	<p>-identifikovať znaky zdravého životného štýlu,</p> <p>-rozlišovať zdravú a nezdravú výživu,</p> <p>-rozpoznať nebezpečenstvo návykových látok a ich negatívny vplyv na zdravie človeka,</p> <p>-vysvetliť význam pohybovej aktivity pre zdravie človeka,</p> <p>-rozpoznať základné spôsoby a význam otužovania organizmu,</p> <p>-dodržiavať hygienické požiadavky pri vykonávaní pohybovej činnosti,</p> <p>-aplikovať zásady bezpečnosti pri cvičení,</p> <p>-opísať zásady poskytovania prvej pomoci v rôznom prostredí,</p> <p>-popísať znaky správneho držania tela v rôznych polohách, aplikovať osvojené pohybové zručnosti v režime dňa</p>

		<p>poraneniach, praktické poskytnutie prvej pomoci.</p> <p>Zásady správneho držania tela, správne držanie tela v stoji, v sede, v ľahu, chybné držanie tela, odchýlky v držaní tela, cvičenia pre správne držanie tela</p> <p>pohybový režim, aktívny odpočinok, základné poznatky o formách pohybovej aktivity v režime dňa (ranné cvičenie, spontánna pohybová aktivita, racionálne využívanie voľného času a pod.)</p>	
<p>TELESNÁ ZDATNOSŤ A POHYBOVÁ VÝKONNOSŤ</p>	10	<p>Poznatky o rozvoji a diagnostikovaní pohybovej výkonnosti, zdravotne orientovaná zdatnosť odporúčané testy pre posudzovanie individuálnych výkonov:</p> <ul style="list-style-type: none"> -skok do diaľky z miesta, člnkový beh 10x5 m, výdrž v zhybe, ľah–sed za 30 sek, vytrvalostný člnkový beh -meranie pulzovej frekvencie na krčnej tepne pred zaťažením a po zaťažení, vysvetlenie rozdielov v pulzovej frekvencii, - príčiny zmien poznatky o vonkajších prejavoch únavy pri zaťažení (potenie, dýchanie, farba pokožky, koordinácia pohybov) <p>pohybové prostriedky na rozvoj kondičných a koordinačných schopností</p>	<ul style="list-style-type: none"> -vysvetliť význam diagnostiky pohybovej výkonnosti pre zdravie a osobný telesný, motorický a funkčný vývin, -individuálne sa zlepšiť v stanovených ukazovateľoch vybraných testov, -odmerať pulzovú frekvenciu na krčnej tepne, -rozpoznať základné prejavy únavy pri fyzickej záťaži, -využívať prostriedky na rozvoj pohybových schopností,

<p style="text-align: center;">ŠPORTOVÉ ČINNOSTI POHYBOVÉHO REŽIMU TC: Základné pohybové zručnosti</p>	<p style="text-align: center;">10</p>	<p>Základné povely, postoje, obraty a pochodové útvary – pozor, pohov, vpravo vbok, vľavo vbok, čelom vzad rad (dvojrad, 3–rad ap.), zástup (dvojstup, 3-stup ap.) kruh, polkruh jednotlivcov, dvojica, trojica, družstvo, skupina, kolektív na značky, čiara, priestor, ihrisko</p> <p>-cvičenia a hry s prvkami poradovej prípravy ako prostriedky účelnej organizácie činností v priestore</p> <p>- úloha rozcvičenia pred vykonávaním pohybových činností ako prevencia pred zranením rôzne spôsoby rozcvičení bez náčinia, s náčiním, s hudobným doprovodom a pod. bežecká abeceda, beh rýchly, beh vytrvalostný, beh akceleračný, beh z rôznych polôh, beh so zmenami smeru hod loptičkou, hod plnou loptou skok do diaľky, skok do diaľky znožmo z miesta, pojmy – štart, cieľ, súťaž, pravidlá, dráha</p> <p>-cvičenia základnej gymnastiky, cvičenia spevňovacie, odrazové, rotačné</p> <p>-cvičenia okolo rôznych osí tela cvičiaceho (prevaly, obraty, kotúle) stojka na lopatkách, stojka na hlave</p> <p>-cvičenie a manipulácia s náčiním a pomôckami – gymnastickým náčiním (lopta, stuha, obruč, krátka tyč, overbal, fitbal, švihadlo, lano, expander ap.)</p> <p>-cvičenie na náradí (lavičky, rebriny, debna, preliezky, lezecké a prekážkové dráhy)</p> <p>-preskoky a skoky na švihadle, skoky na pružnom mostíku a trampolíne úpolové cvičenia a hry zamerané na: odpory, pretláčanie, preťahovanie.</p>	<p>-pomenovať základné povely a útvary poradových cvičení realizovaných vo výučbe,</p> <p>-používať základné povely a správne na ne reagovať pohybom,</p> <p>-vysvetliť význam a potrebu rozcvičenia pred vykonávaním pohybovej činnosti,</p> <p>-pomenovať základné pohybové zručnosti,</p> <p>-zvládnuť techniku behu, skoku do diaľky a hodu tenisovou loptičkou,</p> <p>-pomenovať a vykonať základné polohy tela a jeho častí,</p> <p>-zvládnuť techniku základných akrobatických cvičení v rôznych obmenách a väzbách a skokov,</p> <p>-vykonať ukážku z úpolových cvičení,</p>
<p style="text-align: center;">ŠPORTOVÉ ČINNOSTI POHYBOVÉHO REŽIMU TC: Manipulačné, prípravné a športové hry</p>	<p style="text-align: center;">9</p>	<p>Základné pojmy – pohybová hra, športová hra, hráč, spoluhráč, súper, kapitán, rozhodca, útočník – útok, útočná činnosť, obranca – obrana, obranná činnosť ihrisko (hrací priestor, hracia plocha), stredová čiara, bránka, kôš, hracie náčinie (lopta, páłka, hokejka a pod.) gól, bod, prihrávka, hod, strelba, dribling</p> <p>-hry so zameraním na manipuláciu s rôznym tradičným, ale aj netradičným náčiním a s inými pomôckami pravidlá realizovaných hier, ich význam a sankcie za porušenie, pravidlá fair-play</p>	<p>-charakterizovať základné pojmy súvisiace s hrami,</p> <p>-pomenovať základné herné činnosti jednotlivca,</p> <p>-vymenovať názvy hier realizovaných vo výučbe,</p> <p>-aplikovať v hre dohodnuté pravidlá a rešpektovať ich,</p> <p>-zvládnuť techniku manipulácie s náčiním,</p>

		<p>-pohybové hry zamerané na rozvoj pohybových schopností (kondičných, koordinačných a hybridných),</p> <p>-prípravné športové hry zamerané na futbal, basketbal, volejbal, hádzanú, tenis</p> <p>-pohybové hry zamerané na precvičovanie osvojovaných pohybových zručností rôzneho charakteru (gymnastického, atletického, plaveckého)</p>	<p>-uplatniť manipuláciu s náčiním v pohybovej alebo prípravnej športovej hre,</p> <p>-zvládnuť herné činnosti jednotlivca v hrách realizovaných vo výučbe,</p> <p>-využívať naučené zručnosti z hier v rôznom prostredí (telocvičňa, príroda, voda),</p>
<p>ŠPORTOVÉ ČINNOSTI POHYBOVÉHO REŽIMU TC: Hudobno-pohybové a tanečné činnosti</p>	10	<p>Základné pojmy a poznatky – rytmická gymnastika (rytmus, takt, tempo, dynamika), moderná gymnastika – náčinie a cvičenia s ním (lopta, švihadlo, stuha, kužele, obruč), rovnovážne výdrže – pózy, poskoky a skoky (nožnicový, čertík, kadetkový) tanec – ľudový, moderný, tanečný krok (prísuný, cval, poskočný, polkový, valčíkový, mazurkový), tanečný motív, tanečná väzba,</p> <p>-pohybová skladba, rytmické cvičenia spojené vytlieskavaním, vydupávaním, hrou na telo cvičenia a hry na rozvoj rytmickej schopnosti tanečná a štylizovaná chôdza, beh, skoky, poskoky, so zameraním na správne a estetické držanie tela ako celku i jeho častí v rôznych polohách tanečné kroky a motívy regionálnych ľudových tancov tanečné kroky a motívy vybraných moderných tancov</p> <p>-aerobik, zumba, brušné tance a iné formy cvičení s hudobným sprievodom rytmizované pohyby s využitím hudby alebo rôznych jednoduchých hudobných nástrojov imitačné pohyby so slovným navádzaním, napodobňovacie pohyby (napr. zvierat, športovcov, činností človeka) tanečná improvizácia pohybová improvizácia na hudobné motívy, alebo zadané témy, tanečná improvizácia na základe naučených tanečných krokov, motívov, väzieb pantomíma.</p>	<p>-vymenovať základné pojmy rytmickej a modernej gymnastiky,</p> <p>-pomenovať tanečné kroky realizované vo výučbe,</p> <p>-vykonať ukážku rytmických cvičení,</p> <p>-zladať pohyby tela, chôdzu, skoky a beh s rytmom navodeným potleskom, zvukovým signálom, hudbou,</p> <p>-zvládnuť základné tanečné kroky, tanečné motívy v rôznych obmenách realizovaných vo výučbe,</p> <p>-vytvoriť krátke väzby a motívy z naučených tanečných krokov ľudových i moderných tancov,</p> <p>-uplatniť prvky rytmiky a tanca v hudobno-pohybových, tanečných a dramatických hrách,</p> <p>-improvizovať na zadanú tému alebo hudobný motív,</p>

<p style="text-align: center;">ŠPORTOVÉ ČINNOSTI POHYBOVÉHO REŽIMU TC: Psychomotorické a zdravotne orientované cvičenia a hry</p>	9	<p>Relaxačné (uvoľňovacie) cvičenia a hry (vyklepávanie, vytriasanie, automasáž a pod.) cvičenia so zameraním na riadené spevňovanie a uvoľňovanie svalstva (svalové napätie a uvoľnenie) aktivity zamerané na rozvoj dýchania, dýchacie cvičenia – cvičenia zamerané na nácvik správneho dýchania v rôznych polohách ňaťahovacie (strečingové) cvičenia kompenzačné (vyrovnávajúce) cvičenia cvičenia na rozvoj flexibility (ohybnosť, pohyblivosť) rozvoj rovnováhových schopností: statickej r. (cvičenia zamerané na stabilitu a labilitu v rôznych polohách), dynamickej r. (balansovanie na fit lopte, cvičenia na balančných pomôckach – bosu, go-go šliapadlo a pod.) -balansovanie s predmetmi (žonglovanie, prenášanie predmetov rôznym spôsobom a pod.) cvičenia telesnej schémy zamerané na uvedomovanie si vlastného tela - pohyb. možností jeho jednotlivých častí cvičenia spájajúce zmyslové vnímanie s pohybovým (napr. pohybové reakcie na zmyslové podnety) psychomotorické hry, cvičenia a hry s neštandardným náčiním (balóny, štipce, noviny a pod.)</p>	<p>-postupne uvoľniť pri slovnom doprovode svalstvo končatín i celého tela, -opísať základné spôsoby dýchania, -vykonať jednoduché strečingové cvičenia, -charakterizovať cvičenia z psychomotoriky, -vysvetliť podstatu psychomotorických cvičení a ich význam, - aplikovať naučené zručnosti v cvičeniach a hrách,</p>
<p style="text-align: center;">ŠPORTOVÉ ČINNOSTI POHYBOVÉHO REŽIMU TC: Aktivity v prírode a sezónne pohybové činnosti</p>	9	<p>Základné pojmy a poznatky zo sezónnych aktivít realizovaných vo výučbe - korčuľovanie (in-line a na ľade) – jazda vpred, vzad, zastavenie, obrat, hry a súťaže na korčuľoch lyžovanie – lyže zjazdové, bežecké, skokanské, zjazd, slalom, beh na lyžiach, základná manipulácia s lyžami a palicami, chôdza, obraty, -výstupy, padanie, zjazdy (po spádnicí), brzdenie jazdy, jazda šikmo svahom, prívrat (oboma lyžami, jednou lyžou, v pokoji a v pohybe), odvrat, oblúky cvičenia a hry zamerané na -oboznámenie sa s vodným prostredím, splývanie, dýchanie a orientáciu vo vode, skoky do vody z rôznych polôh, nácvik techniky jedného plaveckého spôsobu, plavecký spôsob (kraul, znak, prsia), štartový skok, obrátka -chôdza a jej rôzne druhy a spôsoby vzhľadom na povrch a terén, turistika – jej druhy a formy, turistický výstroj, turistický</p>	<p>-vymenovať základné druhy realizovaných sezónnych pohybových aktivít, -zvládnuť pohybové zručnosti vybraných sezónnych aktivít, -uplatniť prvky sezónnych pohybových činností v hrách, súťažiach, v škole i vo voľnom čase, -bezpečne sa pohybovať v rôznom priestore podmienkach, -prekonať pohybom rôzne terénne nerovnosti, -vysvetliť význam a zásady ochrany prírody počas pohybových aktivít v nej.</p>

		chodník, turistická značka, mapa, buzola, zásady a význam otužovania, pohybu a pobytu v prírode v každom ročnom období a počasí jazda, hry a súťaže na kolobežke, bicykli.	
--	--	--	--

Učebné zdroje:

J. Sivák a kolektív: Metodická príručka k telesnej výchove na 1. stupni ZŠ, SPN Bratislava
Internet

Obsahový a vzdelávací štandard – 3. ročník

ŠVP + ŠkVP : 2 + 0 = 2 hodiny týždenne, 66 hodín ročne

TÉMA	POČET HODÍN	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD (ČO ŽIAK NA KONCI 3. ROČNÍKA VIE / DOKÁŽE)
ZDRAVIE A ZDRAVÝ ŽIVOTNÝ ŠTÝL	9	<p>Zásady zdravého životného štýlu (pravidelný pohyb v dennom režime, pitný režim, zdravé a nezdravé potraviny, stravovanie pri zvýšenej telesnej záťaži, práca a odpočinok v dennom režime) význam príjmu a výdaja energie, zachovanie rovnováhy pre udržanie hmotnosti.</p> <p>Negatívne vplyvy fajčenia, alkoholu, nedovolených látok a iných závislostí na zdravie človeka.</p> <p>Význam pohybu pre zdravie človeka, adaptácia organizmu na zaťaženie, dôležité fyziologické zmeny vplyvom telesného zaťaženia.</p> <p>Spôsoby otužovania – vzduchom, vodou, slnkom.</p> <p>Hygienické zásady pred, pri a po cvičení hygiena úborov, význam dodržiavania základných hygienických zásad.</p> <p>Organizácia cvičenia, dopomoc a záchrana pri cvičení, prvá pomoc pri drobných poraneniach, praktické poskytnutie prvej pomoci .</p>	<p>identifikovať znaky zdravého životného štýlu,</p> <p>rozlišovať zdravú a nezdravú výživu,</p> <p>rozpoznať nebezpečenstvo návykových látok a ich negatívny vplyv na zdravie človeka,</p> <p>vysvetliť význam pohybovej aktivity pre zdravie človeka,</p> <p>rozpoznať základné spôsoby a význam otužovania organizmu,</p>
		<p>Hygienické zásady pred, pri a po cvičení hygiena úborov, význam dodržiavania základných hygienických zásad.</p> <p>Organizácia cvičenia, dopomoc a záchrana pri cvičení, prvá pomoc pri drobných poraneniach, praktické poskytnutie prvej pomoci .</p>	<p>-dodržiavať hygienické požiadavky pri vykonávaní pohybovej činnosti,</p> <p>- aplikovať zásady bezpečnosti pri cvičení,</p>

		Zásady správneho držania tela, správne držanie tela v stoji, v sede, v ľahu, chybné držanie tela, odchýlky v držaní tela, cvičenia pre správne držanie tela. Pohybový režim, aktívny odpočinok, základné poznatky o formách pohybovej aktivity v režime dňa (ranné cvičenie, spontánna pohybová aktivita, racionálne využívanie voľného času a pod.)	-opísať zásady poskytovania prvej pomoci v rôznom prostredí, -popísať znaky správneho držania tela v rôznych polohách, - aplikovať osvojené pohybové zručnosti v režime dňa,
TELESNÁ ZDATNOSŤ A POHYBOVÁ VÝKONNOSŤ	10	Poznatky o rozvoji a diagnostikovaní pohybovej výkonnosti, zdravotne orientovaná zdatnosť . Odporúčané testy pre posudzovanie individuálnych výkonov: -skoky do diaľky z miesta, člnkový beh 10x5 m, výdrž v zhybe, ľah–sed za 30 sek, vytrvalostný člnkový beh, -meranie pulzovej frekvencie na krčnej tepne pred zaťažením a po zaťažení, vysvetlenie rozdielov v pulzovej frekvencii, -príčiny zmien poznatky o vonkajších prejavoch únavy pri zaťažení (potenie, dýchanie, farba pokožky). Koordinácia pohybov, pohybové prostriedky na rozvoj kondičných a koordinačných schopností.	-vysvetliť význam diagnostiky pohybovej výkonnosti pre zdravie a osobný telesný, motorický a funkčný vývin, - individuálne sa zlepšiť v stanovených ukazovateľoch vybraných testov, -odmerať pulzovú frekvenciu na krčnej tepne, -rozpoznať základné prejavy únavy pri fyzickej záťaži, - využívať prostriedky na rozvoj pohybových schopností,
ŠPORTOVÉ ČINNOSTI POHYBOVÉHO REŽIMU Základné pohybové zručnosti	10	Základné povely, postoje, obraty a pochodové útvary – pozor, pohov, vpravo vbok, vľavo vbok, čelom vzad rad (dvojrad, 3–rad ap.), zástup (dvojstup, 3-stup ap.) kruh, polkruh jednotlivcov, dvojica, trojica, družstvo, skupina, kolektív na značky, čiara, priestor, ihrisko cvičenia a hry s prvkami poradovej prípravy ako prostriedky účelnej organizácie činností v priestore. Úloha rozcvičenia pred vykonávaním pohybových činností ako prevencia pred zranením, rôzne spôsoby rozcvičení bez náčinia, s náčiním, s hudobným doprovodom a pod. Bežecká abeceda, beh rýchly, beh vytrvalostný, beh akceleračný, beh z rôznych polôh, beh so zmenami smeru. Hod loptičkou, hod plnou loptou. Skok do diaľky, skok do diaľky znožmo z miesta. Pojmy – štart, cieľ, súťaž, pravidlá, dráha.	-pomenovať základné povely a útvary poradových cvičení realizovaných vo výučbe, -používať základné povely a správne na ne reagovať pohybom, -vysvetliť význam a potrebu rozcvičenia pred vykonávaním pohybovej činnosti, - pomenovať základné pohybové zručnosti, - zvládnuť techniku behu, skoku do diaľky a hodu tenisovou loptičkou,

		<p>Cvičenia základnej gymnastiky, cvičenia spevňovacie, odrazové, rotačné, cvičenia okolo rôznych osí tela cvičiaceho (prevaly, obraty, kotúle), stojka na lopatkách, stojka na hlave. Cvičenie a manipulácia s náčiním a pomôckami – gymnastickým náčiním (lopta, stuha, obruč, krátka tyč, overbal, fitbal, švihadlo, lano, expander ap.), cvičenie na náradí (lavičky, rebriny, debna, preliezky, lezecké a prekážkové dráhy).</p>	<p>-pomenovať a vykonať základné polohy tela a jeho častí,</p> <p>- zvládnuť techniku základných akrobatických cvičení v rôznych obmenách a väzbách a skokov.</p>
ŠPORTOVÉ ČINOSTI POHYBOVÉHO REŽIMU Manipulačné, prípravné a športové hry	9	<p>Základné pojmy – pohybová príprava, športová hra, hráč, spoluhráč, súper, kapitán, rozhodca, útočník – útok, útočná činnosť, obranca – obrana, obranná činnosť.</p> <p>Ihrisko (hrací priestor, hracia plocha), stredová čiara, bránka, kôš, hracie náčinie (lopta, pálka, hokejka a pod.) gól, bod, prihrávka, hod, strelba, dribling. Hry so zameraním na manipuláciu s rôznym tradičným, ale aj netradičným náčiním a s inými pomôckami pravidlá realizovaných hier, ich význam a sankcie za porušenie fair-play.</p> <p>Pohybové hry zamerané na rozvoj pohybových schopností (kondičných, koordinačných a hybridných). Prípravné športové hry zamerané na futbal, basketbal, volejbal, hádzanú, tenis. Pohybové hry zamerané na precvičovanie osvojovaných pohybových zručností rôzneho charakteru (gymnastického, atletického, plaveckého).</p>	<p>-charakterizovať základné pojmy súvisiace s hrami,</p> <p>- pomenovať základné herné činnosti jednotlivca,</p> <p>-vymenovať názvy hier realizovaných vo výučbe,</p> <p>- aplikovať v hre dohodnuté pravidlá a rešpektovať ich,</p> <p>- zvládnuť techniku manipulácie s náčiním,</p> <p>-uplatniť manipuláciu s náčiním v pohybovej alebo prípravnej športovej hre,</p> <p>-zvládnuť herné činnosti jednotlivca v hrách realizovaných vo výučbe,</p> <p>- využívať naučené zručnosti z hier v rôznom prostredí (telocvičňa, príroda, voda).</p>
ŠPORTOVÉ ČINOSTI POHYBOVÉHO REŽIMU Hudobno-pohybové a tanečné činnosti	10	<p>Základné pojmy a poznatky</p> <p>- rytmická gymnastika (rytmus, takt, tempo, dynamika), moderná gymnastika - náčinie a cvičenia s ním (lopta, švihadlo, stuha, kužele, obruč),</p> <p>- rovnovážne výdrže: pózy, poskoky a skoky (nožnicový, čertík, kadetkový)</p> <p>-tanec : ľudový, moderný, tanečný krok (prísuný, cval, poskočný, polkový, valčíkový, mazurkový), tanečný motív, tanečná väzba, pohybová skladba.</p> <p>Rytmické cvičenia spojené s vytlieskavaním, vydupávaním, hrou na telo, cvičenia a hry na rozvoj rytmickej schopnosti, tanečná a štylizovaná chôdza,</p>	<p>-vymenovať základné pojmy rytmickej a modernej gymnastiky,</p> <p>- pomenovať tanečné kroky realizované vo výučbe,</p> <p>-vykonať ukážku rytmických cvičení,</p> <p>- zladať pohyby tela, chôdzu, skoky a beh s rytmom navodeným potleskom, zvukovým signálom, hudbou,</p>

		<p>beh, skoky, poskoky, so zameraním na správne a estetické držanie tela ako celku i jeho častí v rôznych polohách.</p> <p>Tanečné kroky a motívy regionálnych ľudových tancov, tanečné kroky a motívy vybraných moderných tancov, aerobik, zumba, brušné tance a iné formy cvičení s hudobným sprievodom, rytmizované pohyby s využitím hudby alebo rôznych jednoduchých hudobných nástrojov, imitačné pohyby so slovným navádzaním, napodobňovacie pohyby (napr. zvierat, športovcov, činností človeka).</p> <p>Tanečná improvizácia, pohybová improvizácia na hudobné motívy, alebo zadané témy, tanečná improvizácia na základe naučených tanečných krokov, motívov, väzieb. Pantomíma.</p>	<p>- zvládnuť základné tanečné kroky, tanečné motívy v rôznych obmenách realizovaných vo výučbe,</p> <p>- vytvoriť krátke väzby a motívy z naučených tanečných krokov ľudových i moderných tancov,</p> <p>- uplatniť prvky rytmiky a tanca v hudobno-pohybových, tanečných a dramatických hrách,</p> <p>- improvizovať na zadanú tému alebo hudobný motív,</p>
<p>ŠPORTOVÉ ČINNOSTI POHYBOVÉHO REŽIMU Psychomotorické a zdravotne orientované cvičenia a hry</p>	9	<p>Relaxačné (uvoľňovacie) cvičenia a hry (vyklepávanie, vytriasanie, automasáž a pod.).</p> <p>Cvičenia so zameraním na riadené spevňovanie a uvoľňovanie svalstva (svalové napätie a uvoľnenie). Aktivity zamerané na rozvoj dýchania, dýchacie cvičenia – cvičenia zamerané na nácvik správneho dýchania v rôznych polohách, ťažňovacie (strečingové) cvičenia, kompenzačné (vyrovňujúce) cvičenia, cvičenia na rozvoj flexibility (ohybnosť, pohyblivosť).</p> <p>Rozvoj rovnovážových schopností: statickej r. (cvičenia zamerané na stabilitu a labilitu v rôznych polohách), dynamickej r. (balansovanie na fit lopte, cvičenia na balančných pomôckach – bosu, go-go šliapadlo, balansovanie s predmetmi (žongľovanie, prenášanie predmetov rôznym spôsobom a pod.)</p>	<p>- postupne uvoľniť pri slovnom doprovode svalstvo končatín i celého tela</p> <p>- opísať základné spôsoby dýchania,</p> <p>- vykonať jednoduché strečingové cvičenia,</p> <p>- charakterizovať cvičenia z psychomotoriky,</p> <p>- vysvetliť podstatu psychomotorických cvičení a ich význam,</p>

		<p>Cvičenia telesnej schémy zamerané na uvedenie si vlastného tela – pohybových možností jeho jednotlivých častí.</p> <p>Cvičenia spájajúce zmyslové vnímanie s pohybovým (napr. pohybové reakcie na zmyslové podnety) .</p> <p>Psychomotorické hry, cvičenia a hry s neštandardným náčiním (balóny, štipce, noviny a pod.).</p>	<p>- aplikovať naučené zručnosti v cvičeniach a hrách,</p>
<p>ŠPORTOVÉ ČINNOSTI POHYBOVÉHO REŽIMU Aktivity v prírode a sezónne pohybové činnosti</p>	<p>9</p>	<p>Základné pojmy a poznatky zo sezónnych aktivít realizovaných vo výučbe:</p> <ul style="list-style-type: none"> - korčuľovanie (in-line a na ľade) – jazda vpred, vzad, zastavenie, obrat, hry a súťaže na korčuľoch, - lyžovanie: lyže zjazdové, bežecké, skokanské, zjazd, slalom, beh na lyžiach, základná manipulácia s lyžami a palicami, chôdza, obraty, výstupy, padanie, zjazdy (po spádnicu), brzdenie jazdy, jazda šikmo svahom, prívrat (oboma lyžami, jednou lyžou, v pokoji a v pohybe), odvrat, oblúky. <p>Cvičenia a hry zamerané na -oboznámenie sa s vodným prostredím, splývanie, dýchanie a orientáciu vo vode, skoky do vody z rôznych polôh, nácvik techniky jedného plaveckého spôsobu, plavecký spôsob (kraul, znak, prsia), štartový skok, obrátka.</p> <p>Chôdza a jej rôzne druhy a spôsoby vzhľadom na povrch a terén, turistika – jej druhy a formy, turistický výstroj, turistický chodník, turistická značka, mapa, buzola.</p> <p>Zásady a význam otužovania, pohybu a pobytu v prírode v každom ročnom období a počasí.</p> <p>Jazda, hry a súťaže na kolobežke, bicykli.</p>	<p>-vymenovať základné druhy realizovaných sezónnych pohybových aktivít,</p> <p>-zvládnuť pohybové zručnosti vybraných sezónnych aktivít,</p> <p>-uplatniť prvky sezónnych pohybových činností v hrách, súťažiach, v škole i vo voľnom čase,</p> <p>-bezpečne sa pohybovať v rôznom priestore podmienkach,</p> <p>-prekonať pohybom rôzne terénne nerovnosti,</p> <p>-vysvetliť význam a zásady ochrany prírody počas pohybových aktivít v nej.</p>

Učebné zdroje:

J. Sivák a kolektív: Metodická príručka k telesnej výchove na 1. stupni ZŠ, SPN Bratislava
Internet

Obsahový a vzdelávací štandard – 4. ročník

ŠVP + ŠkVP : 2 + 0 = 2 hodiny týždenne, 66 hodín ročne

TÉMA	POČET HODÍN	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD (ČO ŽIAK NA KONCI 4. ROČNÍKA VIE / DOKÁŽE)
ZDRAVIE A ZDRAVÝ ŽIVOTNÝ ŠTÝL	9	<p>Zásady zdravého životného štýlu (pravidelný pohyb v dennom režime, pitný režim, zdravé a nezdravé potraviny, stravovanie pri zvýšenej telesnej záťaži, práca a odpočinok v dennom režime) význam príjmu a výdaja energie, zachovanie rovnováhy pre udržanie hmotnosti.</p> <p>Negatívne vplyvy fajčenia, alkoholu, nedovolených látok a iných závislostí na zdravie človeka.</p> <p>Význam pohybu pre zdravie človeka, adaptácia organizmu na zaťaženie, dôležité fyziologické zmeny vplyvom telesného zaťaženia.</p> <p>Spôsoby otužovania – vzduchom, vodou, slnkom.</p> <p>Hygienické zásady pred, pri a po cvičení hygiena úborov, význam dodržiavania základných hygienických zásad.</p> <p>Organizácia cvičenia, dopomoc a záchrana pri cvičení.</p> <p>Prvá pomoc pri drobných poraneniach, praktické poskytnutie prvej pomoci.</p> <p>Zásady správneho držania tela, správne držanie tela v stoji, v sede, v ľahu, chybné držanie tela, odchýlky v držaní tela, cvičenia pre správne držanie tela.</p> <p>Pohybový režim, aktívny odpočinok, základné poznatky o formách pohybovej aktivity v režime dňa (ranné cvičenie, spontánna pohybová aktivita, racionálne využívanie voľného času a pod.).</p>	<p>- identifikovať znaky zdravého životného štýlu</p> <p>-rozlišovať zdravú a nezdravú výživu</p> <p>- rozpoznať nebezpečenstvo návykových látok a ich negatívny vplyv na zdravie človeka</p> <p>- vysvetliť význam pohybovej aktivity pre zdravie človeka</p> <p>-rozpoznať základné spôsoby a význam otužovania organizmu</p> <p>-dodržiavať hygienické požiadavky pri vykonávaní pohybovej činnosti</p> <p>-aplikovať zásady bezpečnosti pri cvičení</p> <p>-opísať zásady poskytovania prvej pomoci v rôznom prostredí</p> <p>- popísať znaky správneho držania tela v rôznych polohách</p> <p>-aplikovať osvojené pohybové zručnosti v režime dňa</p>
TELESNÁ ZDATNOSŤ A POHYBOVÁ VÝKONNOSŤ	10	<p>Poznatky o rozvoji a diagnostikovaní pohybovej výkonnosti, zdravotne orientovaná zdatnosť.</p> <p>Odporúčané testy pre posudzovanie individuálnych výkonov: skok do diaľky z miesta, člnkový beh 10x5 m, výdrž v zhybe, ľah–sed za 30 sek, vytrvalostný člnkový beh.</p> <p>Meranie pulzovej frekvencie na krčnej tepne pred zaťažením a po zaťažení, vysvetlenie rozdielov v pulzovej frekvencii, príčiny zmien poznatky o vonkajších prejavoch únavy pri</p>	<p>- vysvetliť význam diagnostiky pohybovej výkonnosti pre zdravie a osobný telesný, motorický a funkčný vývin</p> <p>- individuálne sa zlepšiť v stanovených ukazovateľoch vybraných testov</p> <p>-odmerať pulzovú frekvenciu na krčnej tepne</p>

		<p>zaťaženie (potenie, dýchanie, farba pokožky, koordinácia pohybov).</p> <p>Pohybové prostriedky na rozvoj kondičných a koordinačných schopností.</p>	<p>- rozpoznať základné prejavy únavy pri fyzickej záťaži</p> <p>- využívať prostriedky na rozvoj pohybových schopností</p>
ŠPORTOVÉ ČINNOSTI POHYBOVÉHO RÉŽIMU Základné pohybové zručnosti	10	<p>Základné povely, postoje, obraty a pochodové útvary – pozor, pohov, vpravo vbok, vľavo vbok, čelom vzad rad (dvojrad, 3–rad ap.), zástup (dvojstup, 3–stup ap.) kruh, polkruh. Jednotlivec, dvojica, trojica, družstvo, skupina, kolektív na značky, čiara, priestor, ihrisko. Cvičenia a hry s prvkami poradovej prípravy ako prostriedky účelnej organizácie činností v priestore.</p> <p>Úloha rozcvičenia pred vykonávaním pohybových činností ako prevencia pred zranením. Rôzne spôsoby rozcvičení bez náčinia, s náčiním, s hudobným doprovodom a pod.</p> <p>Bežecká abeceda, beh rýchly, beh vytrvalostný, beh akceleračný, beh z rôznych polôh, beh so zmenami smeru.</p> <p>Hod loptičkou, hod plnou loptou.</p> <p>Skok do diaľky, skok do diaľky znožmo z miesta.</p> <p>Pojmy – štart, cieľ, súťaž, pravidlá, dráha .</p> <p>Cvičenia základnej gymnastiky.</p> <p>Cvičenia spevňovacie, odrazové, rotačné.</p> <p>Cvičenia okolo rôznych osí tela cvičiaceho (prevaly, obraty, kotúle) stojka na lopatkách, stojka na hlave.</p> <p>Cvičenie a manipulácia s náčiním a pomôckami – gymnastickým náčiním (lopta, stuha, obruč, krátka tyč, overbal, fitbal, švihadlo, lano, expander ap.).</p> <p>Cvičenie na náradí (lavičky, rebriny, debna, preliezky, lezecké a prekážkové dráhy)</p> <p>Preskoky a skoky na švihadle, skoky na pružnom mostíku a trampolíne.</p> <p>Úpolové cvičenia a hry zamerané na:</p> <ul style="list-style-type: none"> • odpory • pretláčanie • preťahovanie 	<p>-pomenovať základné povely a útvary poradových cvičení realizovaných vo výučbe</p> <p>-používať základné povely a správne na ne reagovať pohybom</p> <p>-vysvetliť význam a potrebu rozcvičenia pred vykonávaním pohybovej činnosti</p> <p>-pomenovať základné pohybové zručnosti</p> <p>-zvládnuť techniku behu, skoku do diaľky a hodu tenisovou loptičkou</p> <p>-pomenovať a vykonať základné polohy tela a jeho častí</p> <p>-zvládnuť techniku základných akrobatických cvičení v rôznych obmenách a väzbách a skokov</p> <p>-vykonať ukážku z úpolových cvičení</p>

<p style="text-align: center;">ŠPORTOVÉ ČINOSTI POHYBOVÉHO REŽIMU Manipulačné, prípravné a športové hry</p>	<p style="text-align: center;">9</p>	<p>Základné pojmy – pohybová hra, športová hra, hráč, spoluhráč, súper, kapitán, rozhodca, útočník – útok, útočná činnosť, obranca – obrana, obranná činnosť.</p> <p>Ihrisko (hrací priestor, hracia plocha), stredová čiara, bránka, kôš, hracie náčinie (lopta, páłka, hokejka a pod.) gól, bod, prihrávka, hod, strelba, dribling.</p> <p>Hry so zameraním na manipuláciu s rôznym tradičným, ale aj netradičným náčiním a s inými pomôckami.</p> <p>Pravidlá realizovaných hier, ich význam a sankcie za porušenie, pravidlá fair-play.</p> <p>Pohybové hry zamerané na rozvoj pohybových schopností (kondičných, koordinačných a hybridných).</p> <p>Prípravné športové hry zamerané na futbal, basketbal, volejbal, hádzanú, tenis.</p> <p>Pohybové hry zamerané na precvičovanie osvojovaných pohybových zručností rôzneho charakteru (gymnastického, atletického, plaveckého).</p>	<p>-charakterizovať základné pojmy súvisiace s hrami</p> <p>-pomenovať základné herné činnosti jednotlivca</p> <p>-vymenovať názvy hier realizovaných vo výučbe</p> <p>-aplikovať v hre dohodnuté pravidlá a rešpektovať ich</p> <p>-zvládnuť techniku manipulácie s náčiním</p> <p>-uplatniť manipuláciu s náčiním v pohybovej alebo prípravnej športovej hre</p> <p>-zvládnuť herné činnosti jednotlivca v hrách realizovaných vo výučbe</p> <p>-využívať naučené zručnosti z hier v rôznom prostredí (telocvičňa, príroda, voda)</p>
<p style="text-align: center;">ŠPORTOVÉ ČINOSTI POHYBOVÉHO REŽIMU Hudobno-pohybové a tanečné činnosti</p>	<p style="text-align: center;">10</p>	<p>Základné pojmy a poznatky – rytmická gymnastika (rytmus, takt, tempo, dynamika), moderná gymnastika – náčinie a cvičenia s ním (lopta, švihadlo, stuha, kužele, obruč), rovnovážne výdrže – pózy, poskoky a skoky (nožnicový, čertík, kadetkový).</p> <p>Tanec – ľudový, moderný, tanečný krok (prísuný, cval, poskočný, polkový, valčíkový, mazurkový), tanečný motív, tanečná väzba, pohybová skladba.</p> <p>Rytmické cvičenia spojené s vytlieskavaním, vydupávaním, hrou na telo.</p> <p>Cvičenia a hry na rozvoj rytmickej schopnosti.</p> <p>Tanečná a štylizovaná chôdza, beh, skoky, poskoky, so zameraním na správne a estetické držanie tela ako celku i jeho častí v rôznych polohách.</p> <p>Tanečné kroky a motívy regionálnych ľudových tancov.</p> <p>Tanečné kroky a motívy vybraných moderných tancov.</p>	<p>-vymenovať základné pojmy rytmickej a modernej gymnastiky</p> <p>-pomenovať tanečné kroky realizované vo výučbe</p> <p>-vykonať ukážku rytmických cvičení</p> <p>-zladiť pohyby tela, chôdzu, skoky a beh s rytmom navodeným potleskom, zvukovým signálom, hudbou</p>

		<p>Aerobik, zumba, brušné tance a iné formy cvičení s hudobným sprievodom.</p> <p>Rytmizované pohyby s využitím hudby alebo rôznych jednoduchých hudobných nástrojov.</p> <p>Imitáčné pohyby so slovným navádzaním, napodobňovacie pohyby (napr. zvierat, športovcov, činností človeka).</p> <p>anečná improvizácia.</p> <p>Pohybová improvizácia na hudobné motívy, alebo zadané témy.</p> <p>Tanečná improvizácia na základe naučených tanečných krokov, motívov, väzieb.</p> <p>Pantomíma.</p>	<p>-zvládnuť základné tanečné kroky, tanečné motívy v rôznych obmenách realizovaných vo výučbe</p> <p>-vytvoriť krátke väzby a motívy z naučených tanečných krokov ľudových i moderných tancov</p> <p>-uplatniť prvky rytmiky a tanca v hudobno-pohybových, tanečných a dramatických hrách</p> <p>-improvizovať na zadanú tému alebo hudobný motív</p>
ŠPORTOVÉ ČINNOSTI POHYBOVÉHO RÉŽIMU Psychomotorické a zdravotne orientované cvičenia a hry	<p>9</p>	<p>Relaxačné (uvoľňovacie) cvičenia a hry (vyklepávanie, vytriasanie, automasáž a pod.)</p> <p>Cvičenia so zameraním na riadené spevňovanie a uvoľňovanie svalstva (svalové napätie a uvoľnenie).</p> <p>Aktivity zamerané na rozvoj dýchania, dýchacie cvičenia – cvičenia zamerané na nácvik správneho dýchania v rôznych polohách.</p> <p>Naťahovacie (strečingové) cvičenia.</p> <p>Kompenzačné (vyrovnávajúce) cvičenia.</p> <p>Cvičenia na rozvoj flexibility (ohybnosť, pohyblivosť).</p> <p>Rozvoj rovnováhových schopností: statickej r. (cvičenia zamerané na stabilitu a labilitu v rôznych polohách), dynamickej r. (balansovanie na fit lopte, cvičenia na balančných pomôckach – bosu, go-go šliapadlo a pod.)</p> <p>Balansovanie s predmetmi (žonglovanie, prenášanie predmetov rôznym spôsobom a pod.)</p> <p>Cvičenia telesnej schémy zamerané na uvedomovanie si vlastného tela – pohybových možností jeho jednotlivých častí .</p> <p>Cvičenia spájajúce zmyslové vnímanie s pohybovým (napr. pohybové reakcie na zmyslové podnety).</p>	<p>-postupne uvoľniť pri slovnom doprovode svalstvo končatín i celého tela</p> <p>-opísať základné spôsoby dýchania</p> <p>-vykonať jednoduché strečingové cvičenia</p> <p>-charakterizovať cvičenia z psychomotoriky</p> <p>-vysvetliť podstatu psychomotorických cvičení a ich význam</p> <p>-aplikovať naučené zručnosti v cvičeniach a hrách</p>

		Psychomotorické hry, cvičenia a hry s neštandardným náčiním (balóny, štipce, noviny a pod.)	
ŠPORTOVÉ ČINNOSTI POHYBOVÉHO RÉŽIMU Aktivity v prírode a sezónne pohybové činnosti	9	Základné pojmy a poznatky zo sezónnych aktivít realizovaných vo výučbe. Cvičenia a hry zamerané na oboznámenie sa s vodným prostredím, splývanie, dýchanie a orientáciu vo vode, skoky do vody z rôznych polôh, nácvik techniky jedného plaveckého spôsobu, plavecký spôsob (kraul, znak, prsia), štartový skok, obrátka. Chôdza a jej rôzne druhy a spôsoby vzhľadom na povrch a terén, turistika – jej druhy a formy, turistický výstroj, turistický chodník, turistická značka, mapa, buzola, zásady a význam otužovania, pohybu a pobytu v prírode v každom ročnom období a počasí.	-vymenovať základné druhy realizovaných sezónnych pohybových aktivít - zvládnuť pohybové zručnosti vybraných sezónnych aktivít -uplatniť prvky sezónnych pohybových činností v hrách, súťažiach, v škole i vo voľnom čase -bezpečne sa pohybovať v rôznom priestore a v rôznych podmienkach -prekonať pohybom rôzne terénne nerovnosti -vysvetliť význam a zásady ochrany prírody počas pohybových aktivít v nej.

Učebné zdroje:

J. Sivák a kolektív: Metodická príručka k telesnej výchove na 1. stupni ZŠ, SPN Bratislava
Internet

Prierezové témy realizované v predmete:

OSR – Osobnostný a sociálny rozvoj,
VMR – výchova k manželstvu a rodičovstvu,
ENV – environmentálna výchova,
MDV – mediálna výchova,
MUV – multikultúrna výchova,
RLK – regionálna výchova a ľudová kultúra,
DOV – dopravná výchova,
OZO – ochrana človeka a zdravia

Hodnotenie – portfólio žiakov:

- osobný výkonnostný rast vo výkonnostných testoch,
- športové správanie,
- snaha, prístup k pohybovým aktivitám
- prístup k plneniu povinností (nosenie cvičebných úborov),
- aktivita a reprezentácia školy v športových súťažiach.

Hodnotenie a klasifikáciu výsledkov žiakov realizujeme podľa vnútornej smernice školy Kritéria hodnotenia a klasifikácie žiakov Základnej školy Dolná Tižina a v súlade s Metodickým pokynom MŠVVaŠ č.22/2011 na hodnotenie a klasifikáciu žiakov základnej školy.

8.1 Vzdelávacia oblasť: JAZYK A KOMUNIKÁCIA

8.1.1 Predmet: SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA

Učebný plán:

	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
ŠVP	5	5	4	5	5
ŠkVP	0	0	0	0	1
Spolu	5	5	4	5	6

Charakteristika vyučovacieho predmetu

Podstatou predmetu slovenský jazyk a literatúra je viesť žiakov k uvedomeniu si jazykovej a kultúrnej pestrosti nielen v rámci Európy a sveta, ale aj v rámci jednotlivých sociálnych prostredí. Cez pochopenie významu jazyka pre národnú kultúru by mali žiaci dospieť k chápaniu odlišností, tolerancii a orientácii v multikultúrnom prostredí.

Predmet slovenský jazyk a literatúra ako súčasť vzdelávacej oblasti Jazyk a komunikácia je jedným z kľúčových všeobecno-vzdelávacích predmetov, obsahom ktorého sú dve vzájomne sa dopĺňajúce zložky - jazyk a literatúra, pričom odporúčané vnútorné delenie predmetu je v pomere zložiek 3:2 a 2:2 alebo integrácia oboch zložiek.

Jazyková zložka

Jazyková časť predmetu sa zaoberá problematikou jazyka ako nástroja myslenia a komunikácie medzi ľuďmi. Jazyk je vnímaný ako potenciálny zdroj osobného a kultúrneho obohatenia človeka. Vo vyučovaní jazyka je v popredí analýza a interpretácia textov/prejavov a tvorba vlastných textov/prejavov, ktoré sú adekvátne konkrétnej komunikačnej situácii.

Učebné osnovy zo slovenského jazyka a literatúry - jazyková zložka - majú tabuľkovú formu, ktorá sa delí podľa komunikačných jazykových kompetencií - čítanie s porozumením, písanie a hovorenie (počúvanie je integrovanou súčasťou hovorenia). Komunikačné jazykové kompetencie členia obsah učiva a výkon do uzavretých celkov na základe predmetových kompetencií. Kompetencie -čítanie s porozumením, písanie, hovorenie - je možné rozvíjať samostatne alebo ich vzájomne kombinovať.

Ciele predmetu

Cieľom predmetu slovenský jazyk a literatúra je naučiť žiakov pochopiť umelecký a vecný text, reprodukovať ho, porozumieť významu slov v týchto textoch, rozoznať sémantické vzťahy medzi slovami. Vo vlastných jazykových prejavoch vedieť zostaviť osnovu, vedieť štylizovať jednoduché vety a súvetia podľa časovej a logickej postupnosti, využívať bohatstvo lexiky a dodržiavať pravidlá a požiadavky ortografie, morfológie a syntaxe. V komunikačných situáciách vedieť zvoliť vhodný tón komunikácie, vedieť začať a ukončiť komunikáciu, vedieť

sformulovať vlastný názor a obhájiť ho, vedieť správne argumentovať, pri komunikácii využívať mimojazykové prostriedky. Dôležité je tiež získavanie komplexných kompetencií, ako napr. dotvárať schopnosť žiakov interpretovať rôzne druhy súvislých aj nesúvislých textov (spolupráca aj s inými vyučovacími predmetmi, ktoré budú rozvíjať ďalšie stratégie čítania s porozumením orientované na texty špecifické pre dané predmety). Veľký dôraz sa kladie na vlastnú produkciu ústnych aj písaných prejavov samotnými žiakmi.

Dobré zvládnutie jazykového a literárneho učiva - najmä komunikačných a kognitívnych kompetencií - je východiskom kvalitnejších výsledkov vo vyučovaní.

Cieľom slovenského jazyka a literatúry je, aby si žiaci cez pochopenie významu jazyka pre národnú kultúru uvedomili bohatstvo svojej reči a dospeli k chápaniu odlišností, tolerance a orientácie v multikultúrnom európskom prostredí.

Ďalšie ciele v rámci posilnenej časovej dotácie predmetu jednou hodinou týždenne v 9. ročníku je:

- opakovanie, utvrdenie učiva získaného v rámci nižšieho stredného vzdelávania a posilnenie kompetencií získaných v rámci nižšieho stredného vzdelávania,
- príprava žiakov na úspešné zvládnutie celoslovenského Testovania 9 a prijímacích pohovorov na stredné školy.

Obsahový a vzdelávací štandard

Vzdelávací štandard pre jazykovú zložku predmetu tvoria časti usporiadané do riadkov a stĺpcov v nasledujúcom poradí:

- **riadky:** kontext, kľúčové kompetencie,
- **stĺpce:** predmetové kompetencie, výkon, pojmy.

Kľúčové kompetencie majú nadpredmetový charakter. Sú nevyhnutné pre rôzne činnosti súvisiace s učením sa.

Predmetové kompetencie sú špecifické pre konkrétny predmet. Majú činnostný charakter a sú napĺňané výkonom a obsahovým vymedzením učiva.

Obsah predmetu tvoria **aplikačný kontext** a **kľúčové pojmy**.

Aplikačný kontext sa stal v inovovanom vzdelávacom štandarde dominantným prvkom. Ide o **textovú zložku** vzdelávacieho štandardu, ktorú tvoria jednotlivé slohové útvary/žánre stanovené v obsahovom štandarde. V rámci **kompetencie čítanie s porozumením** predstavuje textová zložka priestor na analýzu, t. j. priestor na vyvodzovanie, utvrdzovanie jednotlivých pojmov a nadobúdanie predmetových kompetencií.

Pri **kompetenciách písanie a hovorenie** žiak deklaruje svoje nadobudnuté vedomosti a kompetencie formou tvorby konkrétneho slohového útvaru/žánru. Jednotlivé slohové útvary/žánre tak predstavujú priestor, v ktorom žiak aplikuje svoje nadobudnuté vedomosti a kompetencie z jednotlivých jazykových rovín a slohu.

Pojmy tvoria druhú časť obsahového štandardu. Ide o základné pojmy z oblasti jazykovedy, ktoré sú rozdelené do príslušných ročníkov a spojené s kontextom. V každom ročníku sú uvádzané len **pojmy**, ktoré sa v danom ročníku zavádzajú a obsahovo súvisia s

predmetovou kompetenciou uvedenou v príslušnom riadku tabuľky. V niektorých ročníkoch nie je uvedený nový pojem, pretože príslušná kompetencia si nevyžaduje vyvodzovanie nového pojmu v danom ročníku, ale vyžaduje si naplnenie konkrétneho výkonu, ktorý je vymedzený kontextom.

Výkon je definovaný dvoma úrovňami, a to optimálnou (najvyššou - výborný) a minimálnou (najnižšou akceptovateľnou - dostatočný) úrovňou. Inštitucionálne (školskou inšpekciou, národnými testami a pod.) je merateľný na konci piateho, siedmeho a deviatego ročníka.

Kľúčové kompetencie

Poznávacie (kognitívne) kompetencie	Komunikačné kompetencie	Interpersonálne (sociálne) kompetencie	Intrapersonálne (osobnostné) kompetencie
Kompetencia: používať kognitívne operácie	Kompetencia: tvoriť, prijať a spracovať informácie	Kompetencia: akceptovať skupinové hodnoty	Kompetencia: vytvárať a reflektovať vlastnú identitu
Kompetencia: učiť sa sám aj v skupine	Kompetencia: vyhľadávať a sprostredkovať informácie	Kompetencia: tolerovať odlišnosti jednotlivcov i skupín	Kompetencia: vytvárať vlastný hodnotový systém
Kompetencia: kriticky myslieť	Kompetencia: formulovať svoj názor a argumentovať	Kompetencia: spolupracovať s jednotlivcami aj skupinami	
Kompetencia: formulovať a riešiť problémy Kompetencia: tvorivo myslieť	Kompetencia: verbálne a neverbálne vyjadriť vôľu a city	Kompetencia: vžiť sa do pocitov a konaní inej osoby	Kompetencia: regulovať svoje konanie a chrániť vlastný život

Tabuľka 1 Komunikačné jazykové kompetencie

Čítanie s porozumením	Písanie	Hovorenie
Predmetové kompetencie		
I. Zamerať svoje čítanie podľa potreby.	I. Vyjadriť myšlienky a informácie s rôznym cieľom pre špecifické publikum.	I. Vyjadriť myšlienky a informácie s rôznym cieľom pre špecifické publikum.
II. Pochopiť obsah textu.		II. Používať informácie a textové pasáže z iných zdrojov.
III. Pochopiť kompozíciu textu.	II. Organizovať text z hľadiska kompozície.	III. Používať slovnú zásobu primeranú určitému cieľu komunikácie a publiku.
	III. Zosúladiť štýl textu s cieľom písania.	IV. Štylizovať text.
IV. Pochopiť gramatickú formu textu.	IV. Štylizovať jednoduché vety a jednoduché súvetia.	V. Využívať pri komunikácii mimojazykové prostriedky.
	V. Používať informácie a textové pasáže z iných zdrojov.	

	VI. Transformovať texty z jedného žánru do druhého.	
	VII. Opakovane čítať a opravovať text so zameraním na gramatiku, interpunkciu a pravopis.	

Tabuľka 2

Čítanie s porozumením

I. Zamerať svoje čítanie podľa potreby.	Vybrať text na základe znalostí informačných prameňov, podľa komunikačného zámeru a podľa danej situácie. Nahlas, ticho a opakovane prečítať text.
II. Pochopiť obsah textu.	Vyvodíť explicitné a implicitné informácie z vecného aj umeleckého textu. Porozumieť významu slov v umeleckých a vecných textoch. Overiť si význam slova. Porozumieť štruktúre slova a jeho častiam. Prerozprávať obsah umeleckého a vecného textu na základe chronologickej alebo logickej postupnosti.
III. Pochopiť kompozíciu textu.	Rozoznať a pomenovať časti vonkajšej kompozície textu. Rozoznať a pomenovať časti vnútornej kompozície umeleckého textu .
IV. Pochopiť gramatickú formu textu.	Vyhľadať prvky nadväznosti medzi slovami a skupinami slov, ktoré vyjadrujú významovú a gramatickú súvislosť medzi vetami, odsekmi, časťami výpovedí. Určiť syntaktické zloženie viet. Pochopiť a vysvetliť funkciu slovných druhov a ich gramatických kategórií v umeleckom a vecnom texte.

Tabuľka 3

Písanie

I. Vyjadriť myšlienky a informácie s rôznym cieľom pre špecifické publikum.	Sformulovať cieľ a tému písomného prejavu. Vybrať vhodný slohový útvar/žáner v súlade s cieľmi písania.
II. Organizovať text z hľadiska kompozície.	Zostaviť osnovu, koncept. Zostaviť osnovu, koncept. Zoradiť motívy a myšlienky podľa časovej a logickej postupnosti. Zoradiť motívy podľa fáz vnútornej kompozície umeleckého a vecného textu. Prispôbiť formálnu úpravu textu vybranému žánru.
III. Zosúladiť štýl textu s cieľom písania.	Zosúladiť slovnú zásobu s cieľom komunikácie a využívať primerané štylistické prostriedky. Využívať bohatstvo spisovnej a nespisovnej lexiky národného jazyka. Overiť si v jazykových príručkách vhodnosť a správnosť použitých slov.
IV. Štylizovať jednoduché vety a jednoduché súvetia.	Utvoriť jednoduché vety s rôznou modalitou a použiť interpunkčné znamienka. Utvoriť jednoduché súvetia s rôznou modalitou a použiť interpunkčné znamienka.

V. Používať informácie a textové pasáže z iných zdrojov.	Vybrať a použiť slová, vety, textové pasáže z rozličných informačných zdrojov. Vybrať a použiť údaje z grafov a tabuliek . Vytvoriť graf a tabuľku.
VI. Transformovať texty z jedného žánru do druhého.	Určiť rozdielnosti jednotlivých útvarov/žánrov. Vytvoriť modifikovaný text.
VII. Opakovane čítať a opravovať text so zameraním na gramatiku, interpunkciu a pravopis.	Skontrolovať a upraviť text s cieľom zlepšiť štýl a opraviť gramatické chyby, pravopis a interpunkciu. Skontrolovať a upraviť text s cieľom zlepšiť štýl a opraviť gramatické chyby, pravopis a interpunkciu. Vytvoriť čistopis. Skontrolovať a zhodnotiť spolužiakov text.
Tabuľka 4	Hovorenie
I. Vyjadriť myšlienky a informácie s rôznym cieľom pre špecifické publikum.	Sformulovať vlastný názor a pomocou argumentov ho obhájiť. Sformulovať tému adekvátnu komunikačnej situácii. Zosúladiť jazykové a mimojazykové prostriedky s cieľom komunikácie. Zvoliť vhodný spoločenský tón komunikácie v súlade s jej cieľom a prostredím. Začať a ukončiť komunikáciu na určitú tému. Zistiť pomocou kontrolných otázok, či ostatní porozumeli prejavu. Analyzovať a zhodnotiť kvalitu ústneho prejavu. Rešpektovať jazykové pravidlá.
II. Používať informácie a textové pasáže z iných zdrojov.	Vybrať slová, vety a textové pasáže a použiť ich vo vlastnom prejave.
III. Používať slovnú zásobu primeranú určitému cieľu komunikácie a publiku.	Využívať v jazykovom prejave diferencovanú slovnú zásobu s ohľadom na komunikačnú situáciu a komunikačných partnerov. Rešpektovať jazykové pravidlá.
IV. Štylizovať text.	Utvoriť jednoduché vety a súvetia. Využívať vo vetách správne gramatické tvary slov. Uplatňovať logickú nadväznosť vytvoreného textu. Rešpektovať v ústnom prejave znaky slohových žánrov/útvarov. Rešpektovať jazykové pravidlá.
V. Využívať pri komunikácii mimojazykové prostriedky.	Uplatňovať plynulosť, tempo a zrozumiteľnosť prejavu. Využívať gestikuláciu a mimiku.

Obsahový a výkonový štandard – 5. ročník

ŠVP + ŠkVP: 5 + 0 = 5 hodín týždenne, 165 hodín ročne

Názov tematického celku - zložka: Jazyk a sloh	Počet hodín
I. Opakovanie učiva zo 4. ročníka	12
II. Zhovárame sa a diskutujeme	12
III. Píšeme si so známymi	9
IV. Chceme byť informovaní	19
V. Informujeme včas a správne	12
VI. Opisujeme svet vôkol nás	13
VII. Tvoríme jednoduché príbehy	11
VIII. Príbeh a opis patria k sebe	5
IX. Zhotovujeme podľa návodu	2
X. Opakovanie učiva z 5. ročníka	5
Spolu hodín	99

Názov tematického celku - zložka: Literatúra	Počet hodín
I. Úvod do literatúry 5. ročníka	5
II. V ríši rozprávok /ľudové rozprávky/	8
III. Poézia nonsensu	4
IV. Ľudové rozprávky iných národov	4
V. Autorské rozprávky	6
VI. Ľudové piesne	3
VII. Zľudovené piesne	2
VIII. Pozrime si rozprávku	10
IX. Čo opriadli povesti	9
X. Príbehy spred tisícročí	4
XI. Dobrodružný román pre deti	1
XII. Príbehy na rýchle čítanie	3
XIII. Vedomosti z každej oblasti	4
XIV. Opakovanie učiva 5. ročníka	2
Spolu hodín	66

ČÍTANIE S POROZUMENÍM		
APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): rozprávanie s prvkami opisu; opis pracovného postupu; interview; diskusia; debata		
KLÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; kriticky myslieť; prijať a spracovať informácie; formulovať svoj názor a argumentovať		
Predmetové kompetencie	Výkon	Pojmy
<p>I. Zamerať svoje čítanie podľa potreby.</p> <p>1. Vybrať text na základe znalostí informačných prameňov, podľa komunikačného zámeru a podľa danej situácie.</p> <p>2. Nahlas, ticho a opakovane prečítať text.</p>	<p>Žiak</p> <p>1.1 dokáže z obsahového i formálneho hľadiska správne vybrať text a odôvodniť správnosť vybraného textu v konkrétnej situácii(dokáže podľa zadaných kritérií vybrať text a odôvodniť správnosť výberu na základe subjektívnych pocitov),</p> <p>1.2 dokáže na základe analýzy jednotlivých textov identifikovať, systematizovať a zovšeobecniť poznatky o slohových útvaroch/žánroch (dokáže reprodukovať definície slohových útvarov/žánrov),</p> <p>2.1 dokáže samostatne a bez prípravy správne, plynule a nahlas čítať akékoľvek texty, ktorých obsah, štýl a jazyk sú primerané jeho jazykovej úrovni a skúsenostiam a dokáže prispôbiť rýchlosť čítania tomu, aby mohol čo najefektívnejšie pochopiť informácie (dokáže s pomocou učiteľa a po predchádzajúcej príprave nahlas čítať akékoľvek texty, ktorých obsah, štýl a jazyk sú primerané jeho jazykovej úrovni a skúsenostiam)</p> <p>2.2 dokáže vysvetliť význam daných pojmov a určiť ich v texte (dokáže reprodukovať definície daných pojmov).</p>	<ul style="list-style-type: none"> - splývavá/viazaná výslovnosť - znelé, neznelé a znelé nepárové (zvučné) spoluhlásky - prestávka, sila hlasu, dôraz - hlavný slovný prízvuk - rozprávanie s prvkami opisu - opis pracovného postupu - interview
<p>II. Pochopiť obsah textu.</p> <p>1. Vyvodit' explicitné a implicitné informácie z vecného aj umeleckého textu.</p>	<p>Žiak</p> <p>1.1 dokáže vyhľadať v texte explicitne a implicitne vyjadrené informácie vzťahujúce sa na danú tému a správne spojiť jednotlivé údaje do komplexnej informácie(dokáže s pomocou učiteľa vyhľadať v texte explicitne vyjadrené informácie vzťahujúce sa na danú tému)</p> <p>1.2 dokáže na základe explicitných a implicitných informácií v umeleckom texte analyzovať dej a vyvodit' pointu. (dokáže s pomocou učiteľa zo známeho umeleckého textu vyvodit' hlavnú myšlienku)</p> <p>1.3 dokáže vybrať zaujímavú myšlienku z textu a odôvodniť svoj výber.</p> <p>1.4 dokáže obhájiť svoje stanovisko a ako argumenty použiť niektoré poznatky získané analýzou textu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - spisovný jazyk – nárečia - jednovýznamové a viacvýznamové slová - príslovie, porekadlo, pranostika, prirovnanie

<p>2. Porozumieť významu slov v umeleckých a vecných textoch.</p> <p>3. Overiť si význam slova.</p> <p>4. Prerozprávať obsah umeleckého a vecného textu na základe chronologickej alebo logickej postupnosti.</p>	<p>2.1 dokáže vysvetliť význam daných pojmov a určiť ich v texte (dokáže reprodukovať definície daných pojmov a s pomocou učiteľa ich vyhľadať v texte)</p> <p>2.2 dokáže na základe kontextu alebo pri jazykovej a štylistickej analýze textu odhadnúť významy lexikálnych jednotiek (dokáže s pomocou učiteľa vysvetliť význam známych lexikálnych jednotiek v texte)</p> <p>3.1 si dokáže vybrať jazykovú príručku a overiť v nej význam neznámych lexikálnych jednotiek (dokáže s pomocou učiteľa vyhľadať význam neznámych lexikálnych jednotiek v jazykových slovníkoch)</p> <p>4.1 dokáže prerozprávať obsah umeleckého textu so zachovaním časovej a logickej postupnosti (dokáže s pomocou učiteľa prerozprávať obsah známeho umeleckého textu so zachovaním časovej postupnosti)</p> <p>4.2 dokáže vyjadriť názor na prečítaný text, jasne sformulovať svoj čitateľský zážitok (dokáže vyjadriť svoj čitateľský zážitok)</p>	<p>- hlavná myšlienka</p> <p>- téma</p> <p>- poznámky/ konspekt</p>
<p>III. Pochopiť kompozíciu textu.</p> <p>1. Rozoznať a pomenovať časti vonkajšej kompozície textu.</p> <p>2. Rozoznať časti vnútornej kompozície textu .</p>	<p>Žiak</p> <p>1.1 dokáže rozlíšiť jednotlivé časti vonkajšej kompozície textu a vyjadriť ich pri hlasnom čítaní (dokáže s pomocou učiteľa pri čítaní rozlíšiť jednotlivé časti vonkajšej kompozície)</p> <p>1.2 dokáže identifikovať znaky vonkajšej kompozície jednotlivých slohových útvarov/žánrov.</p> <p>2.1 dokáže posúdiť časovú a logickú nadväznosť udalostí v príbehu, resp. informácií v texte</p>	<p>-splývavá/viazaná výslovnosť</p> <p>- prestávka, sila hlasu, dôraz</p> <p>- hlavný slovný prízvuk</p>
<p>IV. Pochopiť gramatickú formu textu.</p> <p>1. Vyhľadať prvky nadväznosti medzi slovami a skupinami slov, ktoré vyjadrujú významovú a gramatickú súvislosť medzi vetami, odsekmi, časťami výpovedí.</p>	<p>Žiak</p> <p>1.1 pri hlasnom čítaní rešpektuje prostriedky nadväznosti: prestávka, dôraz, interpunkčné znamienka a typ písma napr. kurzíva, tučné (po predchádzajúcej príprave a s pomocou učiteľa rešpektuje pri hlasnom čítaní niektoré prostriedky nadväznosti)</p>	<p>- prestávka, sila hlasu, dôraz</p> <p>- hlavný slovný prízvuk</p>
<p>2. Pochopiť a vysvetliť funkciu slovných druhov a ich gramatických kategórií v umeleckom a vecnom</p>	<p>2.1 dokáže určiť vzory podstatných a prídavných mien a svoje tvrdenie zdôvodniť (dokáže s pomocou učiteľa vymenovať jednotlivé vzory podstatných a prídavných mien)</p> <p>2.2 dokáže samostatne roztriediť podstatné a prídavné mená podľa gramatického rodu (dokáže s pomocou učiteľa roztriediť podstatné mená podľa gramatického rodu)</p>	<p>- podstatné mená – ohybný slovný druh</p> <p>- vzor: chlap, hrdina, dub, stroj</p> <p>- životné – neživotné</p> <p>- vzor: žena, ulica, dľaň, kosť</p>

	<p>2.3 dokáže vysvetliť úlohu slovíec v rozprávaní, prídavných a podstatných mien v opise (dokáže s pomocou učiteľa v známom texte vysvetliť vysokú frekvenciu slovíec v rozprávaní)</p> <p>2.4 dokáže vysvetliť dôležitosť gramatickej zhody medzi prídavnými a podstatnými menami pre porozumenie textu (dokáže s pomocou učiteľa stupňovať akostné prídavné mená)</p> <p>2.5 dokáže vysvetliť význam jednotlivých stupňov prídavných mien v texte.</p>	<p>- vzor: mesto, srdce, vysvedčenie, dievča</p> <p>- prídavné mená</p> <p>- akostné, vzťahové</p> <p>- stupňovanie</p> <p>- vzor: pekný, cudzí</p>
--	--	---

PÍSANIE		
APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): rozprávanie s prvkami opisu; opis pracovného postupu; interview		
KLÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; verbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami a skupinami; vžiť sa do pocitov a konania inej osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém		
Predmetové kompetencie	Výkon	Pojmy
<p>I. Vyjadriť myšlienky a informácie s rôznym cieľom pre špecifické publikum.</p> <p>1. Sformulovať cieľ a tému písomného prejavu.</p> <p>2. Vybrať vhodný slohový útvar/žáner v súlade s cieľmi písania.</p>	<p>Žiak</p> <p>1.1 dokáže navrhnúť tému písania, ktorá je v súlade s komunikačnou situáciou a cieľmi písania (si dokáže z navrhovaného súboru tém vybrať tú, ktorá je v súlade s komunikačnou situáciou a cieľmi písania)</p> <p>2.1 dokáže na základe analýzy stanovenej komunikačnej situácie vybrať vhodný slohový útvar/žáner, ktorý zosúladí s témou písania a svoje rozhodnutie vie zdôvodniť (dokáže z navrhnutého súboru žánrov s pomocou učiteľa vybrať ten, ktorý zodpovedá téme)</p>	<p>- rozprávanie s prvkami opisu</p> <p>- opis pracovného postupu</p> <p>- interview</p>
<p>II. Organizovať text z hľadiska kompozície.</p> <p>1. Zostaviť osnovu, koncept.</p>	<p>Žiak</p> <p>1.1 dokáže urobiť poznámky/konspekt v súlade s logikou východiskového textu (dokáže s pomocou učiteľa urobiť poznámky zo zadaného textu)</p>	<p>- poznámky /konspekt</p>
<p>2. Zoradiť motívy a myšlienky podľa časovej a logickej postupnosti</p>	<p>2.1 dokáže vytvoriť na zadanú alebo voľnú tému rozprávanie s prvkami opisu a dodržaním časovej postupnosti (dokáže s pomocou učiteľa vytvoriť jednoduché rozprávanie s prvkami opisu)</p> <p>2.2 dokáže vytvoriť na zadanú alebo voľnú tému opis pracovného postupu s dodržaním časovej a logickej postupnosti(dokáže s pomocou učiteľa vytvoriť jednoduchý opis pracovného postupu).</p>	

	<p>2.3 dokáže rozlíšiť interview od bežného rozhovoru (dokáže s pomocou učiteľa vytvoriť text interview na zadanú tému, pokiaľ má dostatočný čas na prípravu)</p> <p>2.4 dokáže vytvoriť, uskutočniť a zaznamenať interview na zadanú alebo voľnú tému</p> <p>2.5 dokáže samostatne vytvoriť otázky v súlade s témou interview a logicky ich zoradiť.</p>	
<p>3. Prispôbiť formálnu úpravu textu vybranému žánru.</p>	<p>3.1 dokáže charakterizovať formálnu úpravu jednotlivých slohových útvarov/žánrov a uplatňuje ju pri písaní vlastných textov(dokáže s pomocou učiteľa vo vlastných textoch uplatniť formálnu úpravu jednotlivých slohových útvarov/žánrov).</p>	
<p>III. Zosúladiť štýl textu s cieľom písania.</p> <p>1. Zosúladiť slovnú zásobu s cieľom komunikácie a využívať primerané štylistické prostriedky.</p> <p>2. Využívať bohatstvo spisovnej a nespisovnej lexiky národného jazyka.</p>	<p>Žiak</p> <p>1.1 dokáže prispôbiť lexiku textu cieľu písania a komunikačnej situácii a pri tvorbe vlastného textu využíva čo najširšiu slovnú zásobu s ohľadom na žáner/slohový postup/štýl a cieľ komunikácie (pri tvorbe textu využíva obmedzenú lexiku, často nevhodne opakuje slová v rámci textu)</p> <p>2.1 dokáže rozlíšiť príslovie, porekadlo, pranostiku, prirovnanie a použiť ich vo vlastnom texte (dokáže reprodukovať definície pojmov príslovie, pranostika, prirovnanie)</p> <p>2.2 dokáže rozlíšiť spisovné a nárečové slová a použiť ich vo vlastnom texte(dokáže rozlíšiť spisovné a nárečové slová a použiť ich vo vlastnom texte)</p> <p>2.3 dokáže rozlíšiť jednovýznamové a viacvýznamové slová a použiť ich vo vlastnom texte(dokáže rozlíšiť jednovýznamové a viacvýznamové slová a použiť ich vo vlastnom texte).</p>	<p>slovná zásoba</p> <p>- spisovný jazyk – nárečie</p> <p>- jedno-významové, viacvýznamové slová</p> <p>- príslovie, porekadlo, pranostika, prirovnanie</p>
<p>3. Overiť si v jazykových príručkách vhodnosť a správnosť použitých slov.</p>	<p>3.1 pozná funkciu jednotlivých jazykových príručiek a vie si vybrať a používať vhodnú jazykovú príručku (dokáže na základe odporúčania učiteľa vybrať vhodnú jazykovú príručku a skontrolovať správnosť a význam slov použitých v texte).</p>	
<p>IV. Štylizovať jednoduché vety a jednoduché súvetia.</p> <p>1. Utvoriť jednoduché vety s rôznou modalitou a použiť interpunkčné znamienka.</p>	<p>Žiak</p> <p>1.1 dokáže samostatne tvoriť jednoduché vety, pričom dodržiava správny slovosled a interpunkciu (dokáže samostatne tvoriť jednoduché holé a jednoduché rozvité vety) .</p>	<p>- slovosled</p>

<p>V. Používať informácie a textové pasáže z rozličných zdrojov. 1. Vybrať a použiť slová, vety, textové pasáže z rozličných informačných zdrojov.</p>	<p>Žiak 1.1 dokáže v rozličných informačných zdrojoch vyhľadať vhodné informácie, zapísať si ich a využiť vo vlastnom texte (dokáže využiť zadanú informáciu alebo časť textu vo vlastnom texte) 1.2 dokáže zdôvodniť výber a použitie rozličných informácií z iných zdrojov vo svojom texte.</p>	<p>-poznámky /konspekt</p>
<p>VI. Transformovať texty z jedného žánru do druhého. 1. Určiť rozdielnosti jednotlivých útvarov/žánrov. 2. Vytvoriť modifikovaný text.</p>	<p>Žiak 1.1 dokáže odlišiť a porovnať slohové útvary/žánre (dokáže s pomocou učiteľa a podľa vopred stanovených kritérií porovnať slohové útvary/žánre) 2.1 dokáže samostatne aplikovať svoje vedomosti o jednotlivých žánroch/útvarech pri transformácii z jedného žánru do druhého (dokáže s pomocou učiteľa doplniť do rozprávania jednoduchý opis)</p>	<p>-poznámky /konspekt</p>
<p>VII. Opakovane čítať a opravovať text so zameraním na gramatiku, interpunkciu a pravopis. 1. Skontrolovať a upraviť text s cieľom zlepšiť štýl a opraviť gramatické chyby, pravopis a interpunkciu.</p>	<p>Žiak 1.1 dokáže skontrolovať svoj text s cieľom vyhľadať a opraviť chyby, pričom pri oprave aplikuje nadobudnuté znalosti z pravopisu, lexikológie, morfológie, syntaxe a slohu (dokáže na podnet a s pomocou učiteľa identifikovať chyby vo svojom texte).</p>	<ul style="list-style-type: none"> - splývavá/viazaná výslovnosť - prestávka, sila hlasu, dôraz - hlavný slovný prízvuk - znelé, neznelé a znelé nepárové (zvučné) spoluhlásky
<p>2. Upraviť text na základe spätnej väzby od učiteľa a spolužiakov. 3. Vytvoriť čistopis.</p>	<p>2.1 dokáže nahlas plynulo prečítať svoj text, pričom správne artikuluje, intonuje, prispôsobuje tempo svojho prejavu poslucháčom (dokáže po príprave nahlas prečítať svoj text) 2.2 dokáže prijať hodnotenie druhých -spolužiakov a učiteľa, opraviť obsahové a formálne chyby s cieľom zlepšiť organizáciu a nadväznosť myšlienok v texte. (dokáže prijať hodnotenie druhých a s pomocou učiteľa dokáže opraviť identifikované chyby). 3.1 dokáže napísať čistopis.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - prestávka, sila hlasu - dôraz - slovná zásoba - spisovný jazyk – nárečie - jedno-významové, viacvýznamové slová, - príslovie, porekadlo, pranostika, prirovnanie - podstatné mená – ohýbný slovný druh - vzory: chlap, hrdina, dub, stroj - životné – neživotné

		<ul style="list-style-type: none"> - vzory: žena, ulica, dlaň, kosť - vzory: mesto, srdce, vysvedčenie, dievča - prídavné mená: akostné, vzťahové - stupňovanie - vzory: pekný, cudzí - predložková väzba - slovosled
--	--	--

HOVORENIE		
APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): rozprávanie s prvkami opisu; opis pracovného postupu; interview; diskusia; debata		
KLÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; verbálne a neverbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami a skupinami; vžiť sa do pocitov a konania inej osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém		
Predmetové kompetencie	Výkon	Pojmy
<p>I. Vyjadriť myšlienky a informácie s rôznym cieľom pre špecifické publikum.</p> <p>1. Sformulovať vlastný názor a pomocou argumentov ho obhájiť.</p> <p>2. Sformulovať tému adekvátne komunikačnej situácii.</p> <p>3. Zosúladiť jazykové prostriedky s cieľom komunikácie.</p>	<p>Žiak</p> <p>1.1 dokáže sformulovať vlastný názor a použiť presvedčivé argumenty (dokáže jednoduchým spôsobom vyjadriť vlastný názor na určitú tému a predovšetkým použiť subjektívne argumenty)</p> <p>2.1 dokáže samostatne zvoliť a sformulovať tému komunikácie (si dokáže vybrať jednu z ponúknutých komunikačných tém)</p> <p>2.2 dokáže samostatne a pohotovo sformulovať základné myšlienky na tému komunikácie a zrozumiteľne ich vysloviť (dokáže po príprave sformulovať myšlienky na určenú tému)</p> <p>2.3 dokáže samostatne sformulovať súvislý text na určenú tému (dokáže vytvoriť krátky prejav na určenú tému)</p> <p>2.4 dokáže podľa logickej postupnosti usporiadať svoju výpoveď (dokáže s pomocou učiteľa opraviť chyby v logickom usporiadaní svojej výpovede)</p> <p>3.1 dokáže použiť vhodné jazykové prostriedky v súlade s komunikačnou situáciou (dokáže vo vlastnom prejave použiť obmedzenú lexiku a často opakuje slová)</p>	<p>-splývavá/ viazaná výslovnosť</p> <p>-znelé, neznelé a znelé nepárové (zvučné) spoluhlásky</p> <p>- prestávka, sila hlasu, dôraz</p> <p>- hlavný slovný prízvuk</p> <p>- slovná zásoba</p> <p>- spisovný jazyk – nárečie</p> <p>- jedno-významové, viacvýznamové slová</p> <p>- príslovie, porekadlo,</p>

<p>4. Zvoliť vhodný spoločenský tón komunikácie v súlade s jej cieľom a prostredím.</p> <p>5. Zistiť pomocou kontrolných otázok, či ostatní porozumeli prejavu.</p> <p>6. Rešpektovať jazykové pravidlá.</p>	<p>4.1 dokáže v danej komunikačnej situácii použiť vhodný spoločenský tón v súlade s cieľom komunikácie a prostredím, v ktorom sa daná komunikácia uskutočňuje (po vyzvaní učiteľom dokáže zmeniť silu hlasu)</p> <p>4.2 v komunikácii vhodne využíva zvukovú stránku prejavu.</p> <p>5.1 dokáže správne a spoločensky vhodne sformulovať otázky, aby zistil, ako poslucháči porozumeli jeho prejavu (dokáže po príprave sformulovať jednoduché otázky, aby si preveril, či poslucháči porozumeli jeho prejavu)</p>	<p>pranostika, prirovnanie</p> <p>- argument, dokazovanie</p>
<p>II. Používať informácie a textové pasáže z rozličných zdrojov.</p> <p>1. Vybrať slová, vety a textové pasáže a použiť ich vo vlastnom prejave.</p>	<p>Žiak</p> <p>1.1 dokáže vo vlastnom prejave vhodne využiť informácie získané z rôznych informačných zdrojov. (dokáže vo vlastnom prejave s pomocou učiteľa vhodne využiť informácie získané z rôznych informačných zdrojov)</p>	<p>-poznámky/ konspekt</p>
<p>III. Používať slovnú zásobu primeranú určitému cieľu komunikácie a publiku.</p> <p>1. Využívať v jazykovom prejave diferencovanú slovnú zásobu s ohľadom na komunikačnú situáciu a komunikačných partnerov.</p> <p>2. Rešpektovať jazykové pravidlá.</p>	<p>Žiak</p> <p>1.1 dokáže v danej komunikačnej situácii využívať vhodné jazykové prostriedky s ohľadom na cieľ, obsah a adresáta komunikácie (dokáže po upozornení nahradiť nespisovné jazykové prostriedky spisovnými)</p>	<p>-splývavá/viazaná výslovnosť</p> <p>- znelé, neznelé a znelé nepárové (zvučné) spoluhlásky</p> <p>- prestávka, sila hlasu, dôraz</p> <p>- hlavný slovný prízvuk</p> <p>- slovná zásoba</p>
<p>Štylizovať text.</p> <p>1. Utvoriť jednoduché vety.</p> <p>2. Využívať vo vetách správne gramatické tvary slov.</p> <p>3. Uplatňovať logickú nadväznosť vytvoreného textu.</p>	<p>Žiak</p> <p>1.1 dokáže samostatne tvoriť jednoduché vety, pričom dodržiava správny slovosled a intonáciu (dokáže samostatne tvoriť jednoduché vety)</p> <p>2.1 dokáže počas komunikácie opraviť alebo preformulovať vety vo svojej výpovedi (dokáže s pomocou učiteľa vytvoriť krátky text)</p> <p>2.2 dokáže vo svojom prejave používať správne tvary ohybných a neohybných slovných druhov.</p> <p>3.1 dokáže samostatne utvoriť logicky usporiadaný súvislý text.</p>	<p>- spisovný jazyk – nárečie</p> <p>jednovýznamové, viacvýznamové slová</p> <p>- príslovie, porekadlo, pranostika, prirovnanie</p>

4. Rešpektovať jazykové pravidlá.		- slovosled
Využívať pri komunikácii mimojazykové prostriedky. 1. Uplatňovať plynulosť, tempo a zrozumiteľnosť prejavu. 2. Využívať gestikuláciu a mimiku.	Žiak 1.1 sa dokáže v danej komunikačnej situácii plynule a zrozumiteľne vyjadrovať (dokáže po upozornení zmeniť silu hlasu) 2.1 dokáže v komunikačnej situácii primerane gestikulovať a používať vhodnú mimiku (dokáže po upozornení vo svojom prejave upraviť gestikuláciu a mimiku)	-splývavá/viazaná výslovnosť -znelé a neznelé, znelé nepárové (zvučné) spoluhlásky - prestávka, sila hlasu, dôraz - hlavný slovný prízvuk

Slovenský jazyk a sloh

TÉMA	POČET HODÍN	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD (ČO ŽIAK NA KONCI 5. ROČNÍKA VIE/DOKÁŽE)
I. OPAKOVANIE UČIVA 4. ROČNÍKA	12	Úvodná hodina, báseň Slovensko. Spoznajme sa – veta, slovosled. Dôležité otázky – pravopis v domácich slovách. Slnko a príroda – rozdeľovanie slov na konci riadka. Jozef Murgaš – podstatné mená, prídavné mená, gramatické kategórie. Rozprávajme zážitky – slovesá, gramatické kategórie.	<ul style="list-style-type: none"> - ovládať poznatky o jednoduchej vete, o delení viet obsahu, - vytvoriť prezentáciu o sebe a dokáže sa pomocou jej predstaviť, - samostatne tvoriť opytovacie vety, správne ich graficky zapísať a odlíšiť od oznamovacích a rozkazovacích viet, - vlastnými slovami sformulovať funkciu opytovacích viet v texte, - vyhľadať v texte slovesá, podstatné a prídavné mená, - vlastnými slovami vysvetliť pojem slabika a vie zadané slovo rozdeliť sa slabiky, - pracovať s textom podľa pokynov učiteľa, dokáže vyhľadať v texte informácie a vie na ich základe sformulovať odpovede na zadané otázky, - vyhľadať v texte explicitne vyjadrené informácie: miesto a čas, - správne rozdeliť slová na konci riadka, - žiak vie aplikovať nadobudnuté vedomosti z ortografie, - posúdiť text z hľadiska jazykovej správnosti, - posúdiť text z hľadiska jazykovej správnosti,

II. ZHOVÁRAME SA A DISKUTUJEME	12	<p>Interview. Kto sa veľa pýta, veľa sa dozvie.</p> <p>Vety podľa zámeru hovoriaceho. Želacie vety. Zvolacie vety.</p> <p>Melódia viet, slovosled.</p> <p>Diskusie. Zdôvodnite svoj názor.</p> <p>Spodobovanie spoluhlások vnútri slova a na hranici slov. Spoznávajme spoluhlásky. Spodobovanie spoluhlások na konci slova pred prestávkou.</p> <p>Pracujte s hlasom. Hlavný slovný prízvuk.</p> <p>Prestávka, sila hlasu, dôraz.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - na základe analýzy identifikovať poznatky o interview, - stanoviť tému interview, stanoviť otázky, zoradiť ich podľa logickej postupnosti, - uskutočniť interview na zadanú alebo voľnú tému a vie vytvoriť písomnú verziu interview, - žiak dokáže aplikovať teoretické vedomosti o formálnej úprave, - v interview zvolí vhodný spoločenský tón, - začať a ukončiť komunikáciu so známymi ľuďmi, - dodržiavať vhodnú vzdialenosť s komunikujúcim – proxemiku a haptiku, - posúdiť správnosť interpunkcie v jednoduchej vete; v želacej a zvolacej vete, - správne intonovať všetky druhy viet, - samostatne tvoriť jednoduché holé a rozvité vety, pričom dodržiava správny slovosled a správne používa interpunkčné znamienka, - vecne argumentovať – zdôvodniť úsudok s odkazom na text, na obhajobu svojho stanoviska dokáže žiak použiť argumenty, ktoré získa analýzou textu, - vytvoriť z textu na základe čiastkových informácií hypotézu o jeho závere a svoju hypotézu overiť v diskusii, - zhodnotiť obsahovú stránku prijatého prehovoru a vysloviť protiargumenty, v prípade nepochopenia vie opraviť slovné hodnotenie alebo preformulovať svoju výpoveď, - správne vyslovovať slová, v ktorých nastáva spodobovanie, - správne dodržiavať pravidlá spodobovania na základe osvojeného učiva o znelosti spoluhlások, - správne intonovať všetky druhy viet a uplatňovať správny slovný a vetný prízvuk, - chápať formálnu stránku textu a dokáže ju vyjadriť hlasovými prostriedkami: prestávkou, silou hlasu a dôrazom, - identifikovať pojmy, dokáže ich prakticky odlíšiť.
III. PÍŠEME SI SO ZNÁMYMI	9	<p>Pozdrav, pohľadnica, adresa.</p> <p>Osobné – základné zámená</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozlíšiť, porovnať a vysvetliť pojmy pohľadnica a súkromný list, - vytvoriť text pohľadnice v súlade s cieľom komunikácie, - aplikovať vedomosti o písaní osobných zámen v korešpondencii s veľkými písmenami, - napísať na pohľadnicu adresu adresáta i odosielateľa, - vyhľadať a pomenovať zámená vo vlastnom texte,

		<p>Súkromný list, adresa. List príbuzným.</p> <p>Číslovky – základné, radové.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozlíšiť osobné privlastňovacie zámeno od základného, - utvoriť osobné privlastňovacie zámeno od základného, - poznať štruktúru súkromného listu, ovláda úvodné a záverečné formulky, - vytvoriť na zadanú alebo voľnú tému súkromný list, - aplikovať vedomosti o písaní osobných zámen v korešpondencii s veľkými písmenami, - rozoznať základné a radové číslovky vo svojom texte, - aplikovať vedomosti o ich skloňovaní a dodržiava ich pravopis, - identifikovať pojmy, dokáže ich prakticky odlíšiť, - definovať pojmy: piktogram, mapa, graf, - na základe otázok z grafu získať informácie a vie sformulovať závery.
IV. CHCEME BYŤ INFORMOVANÍ	18	<p>Podstatné mená. Skloňovanie podstatných mien. Predložky.</p> <p>SMS, E-mail.</p> <p>Podstatné mená mužského rodu – životné/ neživotné.</p> <p>Vzor chlap. Vzor hrdina. Vzor dub. Vzor stroj.</p> <p>Správa, oznámenie.</p> <p>Podstatné mená ženského rodu.</p> <p>Vzor žena. Vzor ulica. Vzor dlaň. Vzor koš.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - pri komunikácii správne použiť ohybné slovné druhy – podstatné mená, - dodržiavať správne predložkové väzby pri tvorbe slovných spojení, viet a celých textov, - vytvoriť na zadanú alebo voľnú tému SMS, - vytvoriť na zadanú alebo voľnú tému e-mail, - pri komunikácii správne použiť ohybné slovné druhy (podstatné mená a ich gramatické kategórie: rod, číslo, pád, - aplikovať svoje vedomosti o skloňovaní podstatných mien pri tvorbe vlastného textu, - roztriediť podstatné mená podľa gramatického rodu, - aplikovať vedomosti o vzoroch vo vlastnom texte, - roztriediť podstatné mená podľa gramatického rodu, - aplikovať vedomosti o vzoroch a o skloňovaní podstatných mien vo vlastnom texte, - argumentovať a aplikovať svoje znalosti o skloňovaní podstatných mien mužského rodu, - rozlíšiť, porovnať a vysvetliť pojem správa, - vytvoriť na zadanú alebo ľubovoľnú tému správu, - vytvoriť na zadanú alebo ľubovoľnú tému oznámenie, - roztriediť podstatné mená podľa gramatického rodu, - aplikovať vedomosti o vzoroch a o skloňovaní podstatných mien vo vlastnom texte, - argumentovať a aplikovať svoje znalosti o skloňovaní podstatných mien ženského rodu.

V. INFORMUJEME VČAS A SPRÁVNE	13	<p>Podstatné mená stredného rodu. Vzor mesto. Vzor srdce.</p> <p>Pozvánka, plagát. Informácie, ktoré neprehliadnete.</p> <p>Vzor vysvedčenie. Vzor dievča.</p> <p>Vizitka, inzerát.</p> <p>Reklama.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - roztriediť podstatné mená podľa gramatického rodu, - aplikovať vedomosti o vzoroch a o skloňovaní podstatných mien vo vlastnom texte, - rozlíšiť, porovnať a vysvetliť pojem pozvánka, - vytvoriť na zadanú alebo ľubovoľnú tému pozvánku, - rozlíšiť, porovnať a vysvetliť pojem plagát, - vytvoriť na zadanú alebo ľubovoľnú tému plagát, - roztriediť podstatné mená podľa gramatického rodu, - aplikovať vedomosti o vzoroch a o skloňovaní podstatných mien vo vlastnom texte, - argumentovať a aplikovať svoje znalosti o skloňovaní podstatných mien stredného rodu, - definovať pojem vizitka, - vytvoriť vlastnú vizitku, - definovať pojem inzerát, - vytvoriť na zadanú alebo voľnú tému inzerát, - aplikovať vedomosti o skloňovaní podstatných mien v písanom texte. Žiak vie správne rozdeliť slová na konci riadka, - aplikovať nadobudnuté vedomosti z ortografie, - formou tichého čítania skontrolovať svoj text, identifikovať a opraviť chyby, - rozlíšiť, porovnať a vysvetliť pojem reklama, - vytvoriť na zadanú alebo voľnú tému reklamu, - analyzovať a zovšeobecniť druhy reklám - vizuálne a auditívne.
VI. OPISUJEME SVET OKOLO NÁS	13	<p>Opisujeme živočíchy.</p> <p>Akostné prídavné mená.</p> <p>Stupňovanie prídavných mien.</p> <p>Opisujeme ilustráciu/obrázok.</p> <p>Skloňovanie prídavných mien. Vzor pekný. Vzor cudzí.</p> <p>Opisujeme osobu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - poznať štruktúru textu: úvod – jadro – záver, - členiť text na odseky, - vysvetliť pojmy opis, osnova, koncept a čistopis, - na základe osnovy vytvoriť opis zvieráťa, - chápať význam prídavných mien v opise, - chápať prepojenie podstatných mien s prídavnými menami a zhodu GK, - správne použiť akostné prídavné mená vo svojom texte, - správne vystupňovať akostné prídavné mená, - na základe osnovy vytvoriť opis ilustrácie/obrázka, - aplikovať poznatky o štruktúre a členení textu na odseky na vlastnom texte, - roztriediť prídavné mená podľa gramatického rodu, - aplikovať vedomosti o vzoroch a skloňovaní prídavných mien pri tvorbe vlastného textu, - na základe osnovy vytvoriť opis osoby,

		<p>Synonymá – slová s podobným významom .</p> <p>Antonymá – slová s opačným významom.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - aplikovať poznatky o štruktúre a členení textu na odseky na vlastnom texte, - chápať dôležitosť zhody medzi podstatnými a prídavnými menami pre porozumenie textu, - vyvodiť záver na základe zistených súvislostí medzi informáciami v texte, - aplikovať vedomosti o skloňovaní prídavných mien v písanom texte, - správne rozdeliť slová na konci riadka, - aplikovať nadobudnuté vedomosti z ortografie, - bez podnetu učiteľa formou tichého čítania skontrolovať svoj text, identifikovať a opraviť chyby, - vysvetliť pojem synonymum a antonymum. - vysvetliť lexikálny význam synonymým a antoným v danom texte, - aplikovať vedomosti pri tvorbe vlastného textu, - vysvetliť funkciu synonymým a antoným vo vlastnom texte, - overiť významy neznámych slov v jazykovedných príručkách, - pracovať so slovníkmi – MSS, KSSJ.
VII. TVORÍME JEDNODUCHÉ PRÍBEHY	11	<p>Slovesá. Činnostné a stavové slovesá. Gramatické kategórie sloviess: slovesný čas.</p> <p>Slabičné a neslabičné predpony, odvodené slová.</p> <p>Jednovýznamové slová a viacvýznamové slová.</p> <p>Jednoduché rozprávanie – osnova.</p> <p>Jednoduché rozprávanie – časová postupnosť.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - aplikovať vedomosti o časovaní vo vlastnom texte, - použiť správne tvar tykania a vykania, - vyhľadať a pomenovať slovesá v texte, - posúdiť správnosť použitia slovesných časov vzhľadom na časovú postupnosť, - aplikovať nadobudnuté vedomosti o slovesách, - použiť ortografické pravidlá pravopisu sloviess vo vlastnom texte, - správne rozdeliť slová na konci riadka, - aplikovať získané vedomosti z ortografie sloviess, - vyhľadať odvodené slová, - vysvetliť lexikálne významy jednovýznamových a viacvýznamových slov, - na základe kontextu odhadnúť význam slov a overiť si ich v jazykovedných príručkách, - pracovať so slovníkmi – MSS, KSSJ, - navrhnúť tému, ktorá je v súlade s komunikačnou situáciou a vybrať vhodný slohový útvar, ktorý zosúladí s témou písania, - vysvetliť pojem osnova, - nahlas, plynulo prečítať svoj text, pričom správne artikuluje, intonuje, prispôsobuje tempo reči, - prijať hodnotenie od ostatných spolužiakov, - odôvodniť, prečo niektoré pripomienky nezpracoval do textu,

			<ul style="list-style-type: none"> - napísať čistopis so zapracovanými a opravenými chybami, - vytvoriť jednoduché rozprávanie s dodržaním časovej postupnosti, - posúdiť slovesný čas vzhľadom na časovú postupnosť, - chápať význam slovies v rozprávaní.
VIII. PRÍBEH A OPIS PATRIA K SEBE	5	<p>Rozširujeme si slovnú zásobu – prirovnania, porekadlá.</p> <p>Rozširujeme si slovnú zásobu – príslovia, pranostiky.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - v texte identifikovať ustálené slovné spojenia, - zdôvodniť výber a použitie jednotlivých ustálených slovných spojení, - v súlade s cieľom komunikácie využívať prirovnania, príslovia, porekadlá, pranostiky, vie odôvodniť svoj výber, - porovnať všetky ustálené slovné spojenia a určiť ich špecifiká, - chápať funkciu opisných častí textu v rozprávaní, - vytvoriť na zadanú alebo voľnú tému ucelené rozprávanie s prvkami opisu s dodržaním časovej postupnosti, - vytvoriť na zadanú tému koncept, - napísať primerane zložené, spisovné, myšlienково ucelené rozprávanie s prvkami opisu, - vykonať korektúry s využitím PSP, KSSJ a text upraví na čistopis s prihliadnutím na formálnu stránku práce, - opraviť texty vytvorené niekým iným, - na základe analýzy textov dokáže identifikovať, systematizovať a zovšeobecniť poznatky o slohových útvaroch, - poznať korektorské značky a vie pracovať so slovníkmi – MSS, PSP, KSSJ.

Literatúra

TÉMA	POČET HODÍN	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD (ČO ŽIAK NA KONCI 5. ROČNÍKA VIE/DOKÁŽE)
ÚVOD DO LITERATÚRY	5	<p>Oboznámenie sa s predmetom. Rozlíšenie prózy a poézie.</p> <p>Slovenská ľudová pieseň. Personifikácia, rým, verš, strofa. – J. Kollár, P. Dobšinský</p>	<ul style="list-style-type: none"> - chápať pojmy: autor, spisovateľ, čitateľ, divák, text, ilustrácia, kniha, knižnica, časopis, noviny, - ovládať správnu techniku čítania, - vysvetliť pojmy verš, strofa, rým, rytmus v súvislosti s viazanou umeleckou rečou, - vyhľadať verš, strofu v básni, - určiť slová v básni, ktoré sa rýmujú.

V RÍŠI ROZPRÁVOK (ľudové rozprávky)	8	<p>Rozprávka a jej znaky. Ľudová rozprávka. Ľudová rozprávka ako prozaický žáner ľudovej slovesnosti. Vyjadrenie túžby človeka po dobre a spravodlivosti. Zberatelia-slovenskí (Pavol Dobšinský, Samo Czambel) a inonárodní (Božena Němcová a bratia Grimmovci). Hlavná a vedľajšie postavy. Rozprávač príbehu. <u>Fantastická</u> (čarodejná, čarovná) rozprávka, <u>realistická</u> rozprávka. Nadprirodzené, <u>neskutočné postavy</u>, <u>čarodejné deje</u>, <u>magické čísla a predmety</u>. Dôvtip hlavného hrdinu / prostý dedinský človek/, humor, zveličenie vlastností, stupňovanie deja. Humorné ľudové rozprávky.</p>	<ul style="list-style-type: none"> -vyhľadať v texte hlavné znaky rozprávky, - zdôvodniť úlohu fantázie a fantastických javov, magických čísel a predmetov, - rozlíšiť fantastické a realistické rozprávky, - charakterizovať ľudovú rozprávku ako súčasť ľudovej slovesnosti, - poznať zberateľov ľudových rozprávok, - poznať hlavnú postavu a vedľajšie postavy, - vysvetliť pojem dialóg, - ovládať rozlíšenie témy a hlavnej myšlienky, - pozná význam menších častí prozaického diela /odsekov/, - poznať príslovia, porekadla, pranostiku, - ovládať znaky realistickej rozprávky – porovnanie s fantastickou rozprávkou, - chápať, čo je nezmysel v ľudových rozprávkach, najznámejšia postava – Kubo, - poznať znaky ľudovej rozprávky, delenie, zberateľov, názvy rozprávok.
POÉZIA NONSENZU	4	<p>Rozprávky iných národov. Čítanie súvislých textov. Hlavné a vedľajšie postavy.</p> <p>Porovnanie slovenskej a poľskej rozprávky.</p> <p>Filmová (televízna) podoba literárneho textu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> -zostaviť osnovu rozprávky, zreprodukovať pomocou osnovy, - charakterizovať zvieraciú rozprávku, uviesť príklady, - opísať hlavnú postavu, - čo majú spoločné a čím sa líšia naše ľudové rozprávky od inonárodných rozprávok, -pozná zakladateľa slovenského animovaného filmu / V. Kubala / , - vysvetliť rozdiel medzi prozaickým textom a jeho zdramatizovanou podobou, - zdramatizovať literárny text v podobe jednoduchého scenára.
ĽUDOVÉ ROZPRÁVKY INÝCH NÁRODOV	4	<p>Rozprávky iných národov(Ukrajina, Poľsko).</p> <p>Porovnanie slovenskej a poľskej rozprávky.</p>	<ul style="list-style-type: none"> -zostaviť osnovu rozprávky, zreprodukovať pomocou osnovy, - charakterizovať zvieraciú rozprávku, uviesť príklady, - opísať hlavnú postavu, - čo majú spoločné a čím sa líšia naše ľudové rozprávky od inonárodných rozprávok.

AUTORSKÉ ROZPRÁVKY	6		
ĽUDOVÉ PIESNE	3	Zbojnícke, regrútske, vojenské piesne, obradové a pracovné piesne. Literárny pojem: rytmus. Poľské ľudové piesne, Goralu. Koledy: Do hory, do lesa, valasi. Búvaj, dieťa krásne.	- ovládať rozlíšenie jednotlivých druhov ľudových piesní, - rozlíšiť druhy ľudových piesní na základe ich obsahu, - definovať ako žáner patriaci k poézii, - vysvetliť pojem rytmus, - ovládať poznatky o ľudovej piesni v Poľsku, - vysvetliť pojem koleda.
ZĽUDOVENÉ PIESNE	2	Zľudovená pieseň.	- poznať základný rozdiel medzi ľudovou a zľudovenou piesňou, - poznať jednotlivé druhy ľudových piesní.
POZRIME SI ROZPRÁVKU	10	Divadelná hra ako prozaické dielo. Bábková hra, bábkoherca, animácia. Dramatizovaný literárny text. Inscenácia. Filmová rozprávka, televízna rozprávka.	- vysvetliť pojmy viažuce sa k bábkovej hre, - vysvetliť úlohu bábkoherca, - vysvetliť pojem animácia, - vysvetliť rozdiely vo vedení bábik pri maňuškovom, javajkovom, marionetovom bábkovom divadle, - sformulovať hlavnú myšlienku dramatického textu, - poznať jednotlivé pojmy z drámy.
ČO OPRADLI POVESTI	9	Povešť- ľudová, umelá, historická, miestna, heraldická. Autorská povesť - využitie námetov ľudových povestí v umeleckom spracovaní. Spoločné a odlišné znaky s rozprávkou. Štylistická a kompozičná stránka povesti. Fantázia a realita v povesti. Hlavné a vedľajšie postavy. Dramatizácia textu. Realita a fikcia v umeleckom diele. Regionálne povesti (<i>projektová práca</i>).	- vysvetliť rozdiely medzi povestou a rozprávkou, - priradiť povesti k jednotlivým druhom, - rozlíšiť ľudové a autorské povesti, - rozlíšiť, čo je v povesti fantastické a čo realistické, - sformulovať hlavnú myšlienku povesti, - poznať troch autorov národných povestí, - podrobne reprodukovať jednu regionálnu povesť.

PRÍBEHY S PRED TISÍČROČÍ	5	<p>Legandy, ich funkcia a zameranie.</p> <p>Legenda/povešť – porovnanie.</p> <p>Povesti.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vysvetliť, že hlavnou postavou je osoba, ktorá za svoje činy bola vyhlásená za svätú, -sformulovať hlavnú myšlienku prečítaného, -vyhľadať a utriediť reálne a fantastické deje v legende, - vysvetliť súvislosti konkrétnej legendy s históriou, - odlíšiť legendu od rozprávky a od povesti, - rozlišovať legendy podľa pôvodu, - poznať meno jedného autora legendy, - charakterizovať pojem legenda, ľudová legenda, vymenovať najznámejšie legendy a ich autorov.
PRÍBEHY NA RÝCHLE ČÍTANIE	3	<p>Komiks.</p> <p>Literárny žáner. Slovenskí autori komiksu.</p> <p>Prepojenie slovného a výtvarného umenia.</p> <p>Slovná bublina,</p> <p>Walt Disney- najznámejší tvorca komiksu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> -vysvetliť pôvod komiksu, - charakterizovať komiks ako žáner s epickým dejom (prózu) sprostredkovaným bez rozprávača cez priamu reč a obrázky, - sformulovať hlavnú myšlienku komiksu, - vytvoriť komiks transformáciou príbehu do priamej reči v bublinách, - poznať mená známych domácich a svetových autorov komiksu .
VEDOMOSTI Z KAŽDEJ OBLASTI	4	<p>Encyklopédia.</p> <p>Práca s encyklopédiou.</p> <p>Moja vlastná encyklopédia.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vysvetliť, že ide o náučný text, ktorý využíva odbornú terminológiu, ako sú zoradené informácie v encyklopédii, - vymenovať druhy encyklopédií podľa obsahu (zemepisné, prírodovedné...), - vyhľadať informácie podľa hesiel, vyčleniť hlavné informácie v texte, vysvetliť význam informácií získaných z encyklopédie, - vybrať vhodné informácie z najväčšej encyklopédie na svete – na internete Wikipedia pri riešení konkrétnej úlohy, - vytvoriť vlastnú malinkú encyklopédiu s ilustráciami (projekt).

Učebné zdroje:

J. Krajčovičová, J. Kesselová, M. Sedláková, Z. Hirschnerová: Slovenský jazyk pre 5. ročník ZŠ základných škôl, SPN, druhé vydanie, 2011, ISBN 978-80-10-02162-8;

J. Krajčovičová: Literárna výchova pre 5. ročník základných škôl, Združenie EDUCO, 2011, ISBN 978-80-89431-23-6;

E. Dzurková, M. Andrejčáková a kol.: Hravá slovenčina, Vydavateľstvo TAKTIK;

I. Králiková a kol.: Hravá literatúra, Vydavateľstvo TAKTIK, ISBN 978-80-89530-90-8;

www.zborovna.sk; vlastné pracovné listy.

Obsahový a výkonový štandard – 6. ročník

ŠVP + ŠkVP: 5 + 0 hodín týždenne, 165 hodín ročne

ČÍTANIE S POROZUMENÍM		
APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): statický opis, dynamický opis, umelecký opis, rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba), slávnostný príhovor (prívet), projekt, diskusia		
KLÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie, prijať a spracovať informácie, formulovať svoj názor a argumentovať, regulovať svoje konanie		
Predmetové kompetencie	Výkon	Pojmy
I. Zamerať svoje čítanie podľa potreby. 1. Vybrať text na základe znalostí informačných prameňov, podľa komunikačného zámeru a podľa danej situácie. 2. Nahlas, ticho a opakovane prečítať text	Žiak 1.1 dokáže z obsahového i formálneho hľadiska správne vybrať text a odôvodniť výber textu v konkrétnej situácii. 1.2 dokáže na základe analýzy jednotlivých textov identifikovať, systematizovať a zovšeobecniť poznatky o slohových útvaroch/žánroch. 2.1 dokáže samostatne a bez prípravy správne, plynule a nahlas čítať akékoľvek texty (vrátane tabuliek), ktorých obsah, štýl a jazyk sú primerané jeho jazykovej úrovni a skúsenostiam a dokáže prispôbiť rýchlosť čítania tomu, aby mohol čo najefektívnejšie pochopiť informácie. 2.2 žiak dokáže správne v domácich a cudzích slovách artikulovať výslovnosť de, te, ch, le, di, ti, ni, li; dodržiavať správnu dĺžku slabík a pravidiel spodobovania.	- priama reč, uvádzacia veta, - statický opis, - dynamický opis, - charakteristika, - rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba) ústne a písomné, - projekt
II. Pochopiť obsah textu 1. Vyvodíť explicitné a implicitné informácie z textu. 2. Porozumieť významu slov v umeleckých a vecných textoch. 3. Overiť si význam slova. 4. Porozumieť štruktúre slova.	Žiak 1.1 dokáže vyhľadať v texte explicitne a implicitne vyjadrené informácie vzťahujúce sa na danú tému a správne spojiť jednotlivé údaje do komplexnej informácie. 1.2 dokáže na základe explicitných a implicitných informácií v umeleckom texte analyzovať dej a vyvodíť pointu. 2.1 dokáže vysvetliť význam daných pojmov a určiť ich v texte. 2.2 dokáže vyhľadať určené lexikálne prostriedky v texte a posúdiť ich štylistický význam. 2.3 dokáže v prečítanom texte vysvetliť význam slov, ktoré pozná. 3.1 dokáže na základe kontextu alebo pri jazykovej a štylistickej analýze textu odhadnúť význam slov, ktoré nepozná a overiť si ich v jazykových slovníkoch. 4.1 dokáže vysvetliť význam daných pojmov. 4.2 dokáže určiť v slove slovotvorný základ, predponu a príponu a vysvetliť ich využitie na zmenu lexikálneho významu.	- neutrálne slová - citovo zafarbené (expresívne) slová, - slovní: výkladový, cudzích slov, - Tvorenie slov odvodzovaním, prípona, slovotvorný základ, základové slovo, odvodené slovo, - tvorenie slov skladaním, zložené slová, - argument, protiargument, - dokazovanie, dôkaz

<p>5. Prerozprávať obsah umeleckého alebo vecného textu na základe chronologickej alebo logickej postupnosti.</p>	<p>4.3 dokáže v texte priradiť základové slovo k odvodenému slovu a naopak. 4.4 dokáže určiť slová, z ktorých vzniklo zložené slovo. 5.1 dokáže prerozprávať obsah textu so zachovaním časovej a logickej postupnosti. 5.2 dokáže vyjadriť názor na prečítaný text, obhajovať svoje stanovisko a ako argumenty, resp. protiargumenty použiť niektoré poznatky získané analýzou textu.</p>	
<p>III. Pochopiť kompozíciu textu 1. Rozoznať a pomenovať časti vonkajšej kompozície textu. 2. Rozoznať a pomenovať časti vnútornej kompozície umeleckého textu.</p>	<p>Žiak 1.1 dokáže rozlíšiť jednotlivé časti vonkajšej kompozície textu a dokáže ich vyjadriť pri hladnom čítaní. 1.2 dokáže vysvetliť pojmy, tabuľka, názov, hlavička, riadok, stĺpec. 1.3 dokáže určiť jednotlivé časti tabuľky, pomenovať ich a objasniť vzťahy medzi nimi. 2.1 dokáže určiť všetky časti vnútornej kompozície rozprávania (úvod, zápleтка, vyvrcholenie, obrat, rozuzlenie).</p>	<p>-priama reč, uvádzacia veta, - statický opis, - dynamický opis, - charakteristika, - rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba) ústne a písomné, - projekt</p>
<p>IV. Pochopiť gramatickú formu textu. 1. Vyhľadať prvky nadväznosti medzi slovami a skupinami slov, ktoré vyjadrujú významovú a gramatickú súvislosť medzi vetami, odsekmi, časťami výpovedí. 2. Určiť syntaktické zloženie viet. 3. Pochopiť a vysvetliť funkciu slovných druhov a ich gramatických kategórií v umeleckom a vecnom texte.</p>	<p>Žiak 1.1 pri hlasnom čítaní rešpektuje prostriedky nadväznosti: hlavný slovný prízvuk, typ písma, interpunkciu. 2.1 dokáže vysvetliť význam daných pojmov a určiť ich v texte. 2.2 dokáže v jednoduchých vetách určiť hlavné vetné členy a zdôvodniť ich funkciu. 2.3 dokáže na základe analýzy rozlíšiť jednotlivé typy viet. 3.1 dokáže vysvetliť význam daných pojmov a určiť ich v texte. 3.2 dokáže určiť prídavné mená, ktoré sa skloňujú podľa vzoru páví, matkin, otcov a svoje tvrdenie zdôvodniť. 3.3 dokáže vysvetliť štylistickú funkciu stupňovania prísloviak v texte.</p>	<p>-podstatné mená, konkrétne, abstraktné, - vokatív, - vzory: páví, matkin, otcov, - zámená: skloňovanie, - slovesá: zvrtné, nezvrtné, plnovýznamové, neplnovýznamové, - slovesný spôsob, oznamovací, rozkazovací, podmieňovací, -príslovky, neohybný slovný druh, - druhy prísloviak: miesta, času, spôsobu, príčiny, - stupňovanie prísloviak, - predložky: vokalizácia, - hlavné vetné členy, - vetné sklady, - dvojčlenná veta</p>

PÍSANIE		
APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): statický opis; dynamický opis; umelecký opis; charakteristika; rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba); slávnostný príhovor (prívet); projekt; diskusia		
KLÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; verbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami aj skupinami; vžiť sa do pocitov a konania osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém		
Predmetové kompetencie	Výkon	Pojmy
I. Vyjadriť myšlienky a informácie s rôznym cieľom pre špecifické publikum. 1. Sformulovať cieľ a tému písomného prejavu. 2. Vybrať vhodný slohový útvar/žáner v súlade s cieľmi písania	Žiak 1.1 dokáže navrhnúť tému písania, ktorá je v súlade s komunikačnou situáciou a cieľom písania. 2.1 dokáže vysvetliť význam daných pojmov. 2.2 dokáže na základe analýzy stanovenej komunikačnej situácie vybrať vhodný slohový útvar/žáner.	- statický opis, - dynamický opis, - charakteristika, - rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba) - vnútorná kompozícia, - projekt
II. Organizovať text z hľadiska kompozície 1. Zostaviť osnovu, koncept. 2. Zoradiť motívy a myšlienky podľa časovej a logickej postupnosti. 3. Zoradiť motívy podľa fáz vnútornej kompozície umeleckého a vecného textu. 4. Prispôbiť formálnu úpravu textu vybranému žánru.	Žiak 1.1 dokáže vytvoriť osnovu a koncept pripravovaného textu. 2.1 dokáže vytvoriť na zadanú alebo voľnú tému ucelený text, ktorý spĺňa znaky konkrétneho slohového útvaru/žánru. 2.2 dokáže z východiskového textu vybrať potrebné údaje a usporiadať ich do tabuľky. 3.1 dokáže pri tvorbe textu aplikovať svoje vedomosti o vnútornej kompozícii a vytvoriť rozprávanie, ktoré obsahuje všetky jeho fázy. 4.1 dokáže pri písaní textu zohľadniť a odôvodniť požiadavky na formálnu úpravu slohových útvarov/žánrov.	- statický opis, - dynamický opis, - charakteristika, - rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba) - vnútorná kompozícia, - projekt
III. Zosúladiť štýl textu s cieľom písania. 1. Zosúladiť slovnú zásobu s cieľom komunikácie a využívať primerané štylistické prostriedky. 2. Využívať bohatstvo spisovnej a nespisovnej lexiky národného jazyka.	Žiak 1.1 dokáže prispôbiť lexiku textu vzhľadom na cieľ komunikačnej situácie. 1.2 dokáže vysvetliť význam daných pojmov. 1.3 dokáže vysvetliť pojem skratka, vytvoriť ju a použiť v texte. 2.1 pri tvorbe textov funkčne využíva bohatstvo spisovnej a nespisovnej lexiky národného jazyka s ohľadom na žáner/slohový postup/štýl a cieľ komunikácie.	- neutrálne slová, citovo zafarbené slová, - slovník: výkladový, cudzích slov

3. Overiť si v jazykových príručkách vhodnosť a správnosť použitých slov.	3.1 dokáže vybrať a používať vhodnú jazykovú príručku.	
IV. Štylizovať jednoduché vety 1. Utvoriť jednoduché vety s rôznou modalitou a použiť interpunkčné znamienka.	Žiak 1.1 dokáže samostatne tvoriť jednoduché holé a rozvité vety s rôznou modalitou, pričom dodržiava správny slovosled a správne používa interpunkčné znamienka. 1.2 dokáže samostatne tvoriť jednočlenné a dvojčlenné vety s rôznou modalitou, pričom dodržiava správny slovosled a správne používa interpunkčné znamienka. 1.3 dokáže pri tvorbe dvojčlenných viet správne používať hlavné vetné členy, resp. pri jednočlenných vetách vetný základ.	- hlavné vetné členy, - podmet: vyjadrený/ Nevyjadrený, - prísudok: slovesný, slovesno-menný, - dvojčlenná veta
V .Používať informácie a textové pasáže z rozličných zdrojov. 1. Vybrať a použiť slová, vety, textové pasáže z rozličných informačných zdrojov. 2. Vybrať s použiť údaje z grafov. 3. Vytvoriť graf a tabuľku.	Žiak 1.1 dokáže v rozličných informačných zdrojoch vyhľadať informácie (slová, vety, textové pasáže) súvisiace s obsahom jeho textu a použiť ich. 1.2 si dokáže systematicky a prehľadne tvoriť poznámky, zaznamenávať kľúčové slová a uplatniť ich vo vlastnom texte. 2.1 dokáže v rozličných informačných zdrojoch vyhľadať informácie v grafoch a tabuľkách a použiť ich v rámci svojho textu. 2.2 dokáže zdôvodniť výber a použitie rozličných informácií z grafov a tabuliek vo svojom texte. 3.1 dokáže z dostupných údajov a informácií vytvoriť graf a tabuľku a použiť ich v texte.	
VI. Transformovať texty z jedného žánru do druhého. 1. Určiť rozdielnosti jednotlivých útvarov/žánrov 2. Vytvoriť modifikovaný text.	Žiak 1.1 dokáže porovnať a odlíšiť jednotlivé slohové útvary/žánre. 2.1 dokáže samostatne aplikovať svoje vedomosti o jednotlivých žánroch/útvároch pri transformácii z jedného žánru do druhého.	- statický opis, - dynamický opis, - charakteristika, - rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba) - projekt
VII. Opakovane čítať a opravovať text so zameraním na gramatiku, interpunkciu a pravopis 1. Skontrolovať a upraviť text s cieľom	Žiak 1.1 dokáže skontrolovať svoj text s cieľom vyhľadať a opraviť chyby, pričom aplikuje nadobudnuté znalosti z pravopisu, lexikológie, morfológie, syntaxe a slohu. 1.2 dokáže opraviť texty vytvorené niekým iným.	-statický opis, - dynamický opis, - charakteristika, - rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba) - projekt

<p>zlepšiť štýl a opraviť gramatické chyby, pravopis a interpunkciu</p> <p>2. Upraviť text na základe spätnej väzby od učiteľa a spolužiakov.</p> <p>Vytvoriť čistopis.</p> <p>Skontrolovať spolužiakov text.</p>	<p>2.1 dokáže nahlas a plynulo prečítať svoj text, pričom správne artikuluje, intonuje, prispôbuje tempo svojho prejavu poslucháčom.</p> <p>2.2 dokáže prijať hodnotenie druhých (spolužiakov a učiteľa) a zapracovať identifikované chyby s cieľom zlepšiť organizáciu a nadväznosť myšlienok, opraviť jednotlivé chyby a formálnu úpravu textu.</p> <p>2.3 dokáže zdôvodniť, prečo niektoré pripomienky nezpracoval vo svojom texte. Pri obhajobe svojho názoru rešpektuje spoločenské a komunikačné pravidlá.</p> <p>3.1 dokáže vytvoriť čistopis.</p> <p>4.1 dokáže zhodnotiť texty vytvorené niekým iným a svoje hodnotenie dokáže zdôvodniť.</p>	
HOVORENIE		
<p>APLIKAČN KONTEXT (DRUHY TEXTOV): statický opis; dynamický opis; umelecký opis; charakteristika; rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba); príhovor (prívet); projekt; diskusia</p>		
<p>KLÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; verbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami aj skupinami; vžiť sa do pocitov a konania osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém.</p>		
Predmetové kompetencie	Výkon	Pojmy
<p>I. Vyjadriť myšlienky a informácie s rôznym cieľom pre špecifické publikum.</p> <p>Sformulovať vlastný názor a pomocou argumentov ho obhájiť.</p> <p>Sformulovať tému adekvátnu komunikačnej situácii.</p> <p>Zosúladiť jazykové a mimojazykové prostriedky s cieľom komunikácie.</p> <p>Zvoliť vhodný spoločenský tón komunikácie v súlade s jej cieľom a prostredím.</p> <p>Zistiť pomocou kontrolných otázok, či ostatní porozumeli prejavu.</p> <p>Analyzovať a zhodnotiť kvalitu ústneho prejavu.</p>	<p>Žiak</p> <p>1.1 dokáže sformulovať vlastný názor a použiť presvedčivé argumenty a vhodné výrazové prostriedky.</p> <p>2.1 si dokáže samostatne zvoliť a sformulovať tému komunikácie.</p> <p>2.2 dokáže samostatne a pohotovo sformulovať základné myšlienky na zvolenú tému a zrozumiteľne ich vysloviť.</p> <p>2.3 dokáže samostatne sformulovať text na určenú tému.</p> <p>2.4 dokáže podľa logickej postupnosti usporiadať svoju výpoveď.</p> <p>3.1 dokáže použiť vhodné jazykové i mimojazykové (mimika, gestikulácia, postoj) prostriedky v súlade s komunikačnou situáciou.</p> <p>4.1 dokáže v danej komunikačnej situácii použiť vhodný spoločenský tón v súlade s cieľom komunikácie a prostredím, v ktorom sa daná komunikácia uskutočňuje.</p> <p>5.1 dokáže vhodne začať a ukončiť svoj prejav a použiť pritom vhodné výrazové prostriedky.</p> <p>6.1 dokáže správne a spoločensky vhodne sformulovať otázky, aby zistil, ako poslucháči porozumeli vytvorenému prejavu.</p>	<p>- neutrálne slová - citovo zafarbené slová,</p> <p>- slovník: výkladový, cudzích slov,</p> <p>- gestikulácia, mimika, postoj,</p> <p>- dialóg,</p> <p>- argument, protiargument,</p> <p>- dokazovanie, dôkaz</p>

Rešpektovať jazykové pravidlá.	7.1 dokáže posúdiť z hľadiska jazykovej správnosti a spoločenského tónu vyjadrenie partnerov v danej komunikácii. 8.1 dokáže zhodnotiť obsah a kvalitu ústnych prejavov spolužiakov a reagovať na ne spoločensky vhodným spôsobom.	
II. Používať informácie a textové pasáže z rôznych zdrojov. Vybrať slová, vety a textové pasáže a použiť ich vo vlastnom prejave.	Žiak Žiak 1.1 dokáže vo vlastnom prejave vhodne využiť informácie získané z rôznych informačných zdrojov.	- dialóg, - argument, - dokazovanie, dôkaz, - gestikulácia, mimika, postoj
III. Používať slovnú zásobu primeranú určitému cieľu komunikácie a publiku Využívať v jazykovom prejave diferencovanú slovnú zásobu s ohľadom na komunikačnú situáciu a komunikačných partnerov. Rešpektovať jazykové pravidlá.	Žiak 1.1 dokáže v danej komunikačnej situácii vhodne využívať slovnú zásobu s ohľadom na cieľ, obsah a adresáta komunikácie.	- neutrálne slová, citovo zafarbené slová
IV. Štylizovať text 1. Utvoriť jednoduché vety a súvetia. 2. Využívať vo vetách správne gramatické tvary slov. 3. Uplatňovať logickú nadväznosť vytvoreného textu. 4. Rešpektovať v ústnom prejave znaky slohových žánrov/útvarov.	Žiak 1.1 dokáže samostatne tvoriť jednoduché holé vety, jednoduché rozvité vety (jednočlenné a dvojčlenné vety), pričom dodržiava správny slovosled a intonáciu. 2.1 dokáže vo svojom prejave používať správne tvary ohybných a neohybných slovných druhov. 3.1 dokáže počas komunikácie opraviť alebo preformulovať vety vo svojej výpovedi. 3.2 dokáže samostatne vytvoriť logicky usporiadaný súvislý text. 4.1 dokáže na základe analýzy zhodnotiť správnosť použitého žánru/útvaru a uplatnenie časovej a logickej postupnosti v ústnom prehovore komunikačného partnera.	podstatné mená, konkrétne, abstraktné, - vokatív, - vzory: páví, matkin, otcov, - zámená: skloňovanie, - slovesá: zvrtné, nezvrtné, plnovýznamové, neplnovýznamové, - slovesný spôsob, oznamovací, rozkazovací, podmieňovací, - príslovky, neohybný slovný druh, - druhy prísloviek: miesta, času, spôsobu, príčiny, - stupňovanie prísloviek,

		- predložky: vokalizácia, - hlavné vetné členy, - vetné sklady, - dvojčlenná veta, úplná/neúplná
V. Využívať pri komunikácii mimojazykové prostriedky. 1. Uplatňovať plynulosť, tempo a zrozumiteľnosť prejavu. 2. Využívať gestikuláciu a mimiku.	Žiak 1.1 dokáže v komunikačnej situácii plynulo a zrozumiteľne artikulovať a uplatňovať primeranú silu hlasu. 1.2 dokáže správne dodržiavať hlavný slovný prízvuk. 1.3 dokáže správne vyslovovať domáce a zdomácnené cudzie slová so slabikami de, te, ne, le, di, ti, ni, li. 2.1 dokáže primerane gestikulovať, používať vhodnú mimiku, zaujať spoločensky vhodný postoj a dodržiavať vhodnú vzdialenosť s komunikujúcim.	dialóg, gestikulácia, mimika, postoj

Slovenský jazyk a sloh

TÉMA	POČET HODÍN	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD (ČO ŽIAK NA KONCI 6. ROČNÍKA VIE/DOKÁŽE)
OPAKOVANIE UČIVA 5. ROČNÍKA	15	<p>Leto ako med – zásady dobrého počúvania. Pozdrav z dovolenky – písanie pohľadnice, komunikačné situácie. Nedokončený príbeh.</p> <p>Vety podľa zámeru, gram. kategórie slovies, prirovnania. Dokončenie príbehu, opis zvieratá al. osoby. Obojaký pán – čítanie s porozumením, téma, hlavná myšlienka. Antonymá, synonymá, predložkové väzby, vybrané slová. Keď upratuje mama – opis prac. postupu. Opakovanie podstat. a prídavných mien. Ťažkosti s letom do vesmíru – interview, reklama, graf, pranostika.</p>	<p>-prerozprávať svoje zážitky z prázdnin, opísať navštívené miesta, -aktívne počúvať spolužiakov, klásť im doplňujúce otázky, -aplikovať poznatky o podstatných menách a prídavných menách – pravopis,</p> <p>- slušne komunikovať, napísať pohľadnicu pri rôznych príležitostiach, - označiť v slovách spodobovanie, -dokončiť príbeh podľa vlastnej fantázie, obohatiť ho opisom, poznať funkciu slovies v rozprávaní, určiť sloveso – osoba, číslo, čas, spôsob, -pracovať s textom a so slovnou zásobou, -vysvetliť, čo je pranostika, -preukázať svoje vedomosti a zručnosti pri používaní podstatných mien, skloňovanie(pády), prídavných mien akostných – vzory pekný a cudzí, -zostaviť otázky do interview so známou osobou (kozmonaut, herec, spevák, športovec), -vytvoriť zaujímavú reklamu do školského časopisu – zaujímavá akcia, dokáže zistiť potrebné údaje z grafu.</p>

ZHOVÁRAME SA A DISKUTUJEME	12	<p>Rozhovor nie sú iba slová – dialóg, replika.</p> <p>Mimika, gestikulácia, postoj, vzdialenosť.</p> <p>Osobné a privlastňovacie zámená – nesklonné zámená jeho, jej, ich.</p> <p>Argument a protiargument. Časti argumentu, protiargument, diskusia.</p> <p>Väzba s pádom, vokalizácia predložky. Vokalizované predložky, vokalizácia. Vokalizácia predložiek.</p>	<p>-chápať pojem komunikácia a dôležitosť dorozumievania sa medzi ľuďmi,</p> <p>-rozlišovať rôzne formy komunikácie, „čítať“ neverbálnu komunikáciu a vyjadriť pocity, nálady, jednoduché príkazy a želania prostredníctvom mimiky, gesta,</p> <p>- viesť so spolužiakom rozhovor na ľubovoľnú tému, ktorá ho zaujíma,</p> <p>- nájsť v texte zámeno a rozlíšiť osobné a privlastňovacie zámená, správne ich skloňovať, poznať dlhý aj krátky tvar zámen,</p> <p>- vyjadriť svoj názor a zdôvodniť ho, rešpektovať názory iných,</p> <p>-vyjadriť nesúhlas a vecne argumentovať,</p> <p>-definovať predložku a nájsť ju v texte,</p> <p>-vysvetliť, čo je vokalizácia a správne použiť vokalizované predložky.</p>
AKO TVORÍME SLOVÁ (pomenovania)	10	<p>Slovníky: KSSJ, SCS, SSS, PSP, Malý frazeologický slovník, elektronické slovníky.</p> <p>Neutrálne a citovo zafarbené slová. Tvorenie slov odvodzov. predponami. Predpona, prípona, slovotvorný základ.</p> <p>Základové slovo, odvodené slovo. Tvorenie slov odvodz. – príponami. Tvorenie slov skladaním – skladanie, zložené slová.</p>	<p>-pracovať s KSSJ, PSP, SSS, SCS a Malým frazeologickým slovníkom,</p> <p>-poznať elektronické slovníky a orientovať sa v nich,</p> <p>-rozlišovať slová podľa citového zafarbenia využiť v krátkom slohovom útvare (rozprávanie zážitku, opis) citovo zafarbené slová,</p> <p>-chápať nové pojmy,</p> <p>-oddeliť v odvodených slovách predponu, príponu,</p> <p>-určiť slovotvorný základ,</p> <p>-tvoriť odvodené slová,</p> <p>-tvoriť zložené slová (zem a guľa – zemeguľa), nájsť ich v texte.</p>
SVET JE PLNÝ ZAUJÍMAVÝCH ĽUDÍ, VEČÍ A JAVOV	20	<p>Statický opis – statický opis predmetu, vypočítavanie vlastností.</p> <p>Podstatné mená – ohýbanie, konkrétne a abstraktné pod. mená, vokatív – oslovenie.</p>	<p>-pomenovať základné vlastnosti pozorovaného predmetu (ovocie, zelenina..),</p> <p>-chápať štylistické využitie podstatných mien a prídavných mien v statickom opise,</p> <p>-vytvoriť jednoduchý opis,</p> <p>-nájsť v texte podstatné meno a určiť gram. kategórie,</p> <p>-rozlišovať životné a neživotné pod. mená,</p> <p>-poznať vzory a zaradiť pod. mená;</p>

		<p>Statický opis – opis kvetiny podľa obrázka.</p> <p>List priateľovi z Českej republiky.</p> <p>Vzťahové a prívlastňovacie prídavné mená – vzor páví, otcov/matkin.</p> <p>Charakteristika.</p> <p>Slovesá – osoba, číslo, čas, neurčitok.</p>	<p>-osvojiť si pojmy abstraktné a konkrétne podmená – použiť ich v praxi,</p> <p>-poznať piaty pád – vokatív a využiť ho v oslovovaní,</p> <p>-vytvoriť jednoduchý opis rastliny podľa obrázka – izbový kvet, lúčny kvet, strom, huba a pod.,</p> <p>-správne napísať list – pozdrav, oslovenie, ...</p> <p>-tvoriť vzťahové a prívlastňovacie prídavné mená, poznať ich správne skloňovanie podľa vzorov, zaradiť k vzoru, ovládať pravopis príd. mien podľa vzorov páví, otcov / matkin,</p> <p>-rozlišovať individuálne a druhové prívlastňovacie prídavné mená,</p> <p>-preukázať svoje pravopisné zručnosti – uplatniť teoretické poznatky o vzoroch prídavných mien v praxi,</p> <p>-špecifikovať typické povahové aj vzhľadové vlastnosti na človeku,</p> <p>-utvoriť charakteristiku kamaráta, spolužiaka, súrodenca, učiteľa, rodiča...</p>
SVET V POHYBE	22	<p>Slovesá – osoba, číslo, čas, neurčitok.</p> <p>Plnovýznamové a neplnovýznamové slovesá.</p> <p>Dynamický opis.</p> <p>Zvratné a nezvratné slovesá.</p> <p>Ja-rozprávanie – ja-forma rozprávania; úvod, zápleтка, vyvrcholenie, obrat, rozuzlenie.</p> <p>On-rozprávanie – on-forma rozprávania, rozprávač.</p> <p>Slovesný spôsob – oznamovací, rozkazovací, podmieňovací.</p>	<p>- zosystematizovať poznatky o slovesách z predchádzajúcich ročníkov,</p> <p>- osvojiť si nové pojmy,</p> <p>- určiť sloveso z hľadiska gramatického aj vecného významu,</p> <p>- chápať štylistický význam sloves,</p> <p>- vymenovať rozdiely medzi rozprávaním a dynamickým opisom,</p> <p>- chápať úlohu sloves v dynamickom opise, používať ich v správnom tvare,</p> <p>- samostatne napísať jedn. dynamický opis,</p> <p>- poznať význam slov sa a si v zvratných slovesách, správne používať zvratné slovesá,</p> <p>- pracovať s textom, vymenovať znaky rozprávania,</p> <p>- rozdeliť rozprávanie na úvod, jadro, záver,</p> <p>- poznať úlohu stavebných prvkov rozprávania,</p> <p>- vytvoriť pojmovú mapu k prežitému zážitku, udalosti, na jej základe vytvoriť krátky príbeh a prezentovať ho pred spolužiakmi,</p> <p>- uvedomiť si objektívnosť pripomienok k svojej práci a urobiť nápravu,</p> <p>- správne určiť slovesný spôsob,</p> <p>- z neurčitku slovesa utvoriť tvary slovesa v každom spôsobe,</p> <p>- z neurčitku slovesa utvoriť tvary slovesa v každom spôsobe,</p>

		<p>Príslovky – plnovýznamové neohybné slová, druhy prísloviak, stupňovanie prísloviak.</p> <p>Priama reč – reč postáv, uvádzacia veta, rozprávač. Citoslovcia .</p> <p>Prehlbovanie učiva o slovesách.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozlišovať tvary slovesa podľa počtu slov, ktoré ho tvoria, pozná výnimky (3. osoba minulý čas, zvrtné sloveso), - nájsť v texte príslovku, správne sa na ňu opýtať a zaradiť ju k druhu, - chápať stupňovanie prísloviak, tvoriť správne tvary, k príslovke utvoriť antonymum, synonymum, - poznať tri schémy zápisu priamej reči a pojmy s tým súvisiace, - informatívne sa oboznámiť s citoslovcami - využiť získané vedomosti o slovesách.
NIELEN ĽUDIA, AJ VETY TVORIA PRÍBEHY	16	<p>Slovesný a slovesno-menný prísudok.</p> <p>Prisudzovací sklad, zhoda.</p> <p>Dvojčlenná veta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozlišovať prísudok vyjadrený plnovýznamovým slovesom a spojením pomocného byť a pod. mena/prídavne mena/zámena/ číslovky, - určiť vo vete hlavné vetné členy a označiť prisudzovací sklad, - doplniť k podmetu vhodný prísudok a naopak, - ohodnotiť prácu iných - uvedomiť si objektívnosť pripomienok k svojej práci a urobiť nápravu.
INFORMUJEME PRESNE A PÚTAVO	4	Projekt	<ul style="list-style-type: none"> - osvojiť si nové pojmy, - na zadanom projekte, úlohe pracovať v skupine – vytvoriť plán, postup pri plnení úloh, zhromaždiť potrebný materiál, - prezentovať výsledky tímovej práce, informovať o postupe práce pri plnení úlohy.

Literatúra

TÉMA	POČET HODÍN	OBSAHOVÝŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD (ČO ŽIAK NA KONCI 6. ROČNÍKA VIE/DOKÁŽE)
ĽUDOVÁ SLOVESNOSŤ	6	<p>Príslovia.</p> <p>Porekadlá.</p> <p>Pranostiky.</p> <p>Hádanky, anekdota</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vysvetliť a rozlíšiť pojmy príslovie, porekadlo, pranostika, hádanka, anekdota a uviesť príklady, - vysvetliť význam a identifikovať významový rozdiel medzi príslovím, porekadlom a pranostikou, - funkčne využiť príslovie, porekadlo, pranostiku, anekdotu vo svojom texte.

BÁSNE, PIESNE	17	<p>BÁSNE S. Chalupka: TurčínPoničan. M. Rúfus: Popoluškine šaty - metafora. J. Smrek: Oči Prednes básní.</p> <p>PIESNE D.Hevier: Pieseň pre tvoje uši - detská populárna pieseň. Ľ. Zeman: V dolinách. J.Kirschner: Pokoj v duši. K. Peteraj: Horehronie - populárna pieseň, evergreen.</p> <p>BALADY Kačička divoká - vonkajšia kompozícia. Išli hudci horou - ľudová balada. J.Botto: Lucijný stolček - umelá balada. Ľ.Podjavorinská: Čakanka. Združený rým, slabičný veršový systém. P.O. Hviezdoslav: Zuzanka Hraškovie - sociálna balada.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vysvetliť pojmy verš, strofa, rým v súvislosti s umeleckou rečou viazanou, -vyhľadať verš, strofu v básni, -určiť slová v básni, ktoré sa rýmujú, -recitovať báseň s rešpektovaním rytmického usporiadania básnického textu, -vysvetliť pojem metafora, -sformulovať hlavnú myšlienku básne, -vyhľadať v básni metaforu a vysvetliť jej význam, -vyhľadať štylisticky príznačné slová a slovné spojenia v texte, pomenovať literárnoteoretické pojmy a určiť ich funkciu, -vyjadriť vlastný názor na literárny text, samostatne argumentovať a uviesť príklady z textu -vysvetliť pojem poézia, báseň, populárna pieseň, -porovnať populárnu pieseň s ľudovou piesňou z hľadiska obsahu, využitia umeleckých štýlových prostriedkov, -vysvetliť pojem balada,identifikovať hlavné znaky balady aj v neznámom, nečítanom texte, -porovnať baladu s inými básnickými útvarmi, charakterizovať rozdiely, -pretransformovať baladu na prozaické rozprávanie, -identifikovať hlavnú myšlienku v prečítanom texte, -vyhľadať v texte balady jazykové prostriedky, určiť a vysvetliť ich význam, - vysvetliť pojem rým, vyhľadať ho v texte, - vyhľadať, graficky zaznačiť združený rým.
ROZPRÁVAME SA VO VERŠOCH I V PRÓZE		<p>BÁJKY Ezop: O vtákoch, zvieratách a netopierovi. O vrane a krčahu s vodou. O nenásytnej líške. J.Záborský: Tulipán a fialka. Netopieri. D.Naborowski: Líška a lasica - alegória (inotaj) I. A. Krylov: Vrana a líška. P. Petiška: Havran a líška – satira.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vysvetliť pojem bájka, -identifikovať mravné ponaučenie v bájke, vymedziť pojem hlavná postava, -identifikovať hlavnú postavu v bájke, charakterizovať jednotlivé postavy z čitateľského hľadiska a svoje tvrdenie podložiť argumentmi, - napísať kratší prozaický útvar, ktorý má znaky bájky,

ROZPRÁVAME SA VO VERŠOCH I V PRÓZE	38	<p>BÁJE Kozmické vajce. Deti boha Slnka. Zrodenie sveta. Daidalos a Ikaros - dialóg, vnútorná kompozícia. Tatranská Kikimora. Z.Laciková: Zakliata Kráľova hoľa. A. Marec: Tatranské plesá. J. C. Hronský: Prečo je Váh divá riek –báj.</p> <p>ZO ŽIVOTA DETÍ M. Twain: Princ a bedár. On-rozprávavanie. M. Rázus: Maroško. J. Rezník: Oči plné oblohy – poviedka. K.Gillerová: Môj mladší brat a ja. Ja-rozprávavanie. M.Hlušiková: Bojujeme u riaditeľa - slangové slová.</p> <p>DOBRODRUŽNÁ LITERATÚRA R.Moric: Prefíkané vrany. J. O.Curwood: Kočovníci severu. Dick King-Smith: Ja a moja príšera.</p> <p>DETEKTÍVNA LITERATÚRA Jela Mlčochová: <i>Adrianin prvý prípad</i>. ErichKästner: <i>Emil a detektívi</i>. Robert Arthur: <i>Peter a Bob v nebezpečenstve</i>.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vysvetliť pojem báj a uviesť príklady bájí (prečítaných), -identifikovať základné znaky báje, -vyhľadať v texte báje hlavné a vedľajšie postavy, dokázať charakterizovať jednotlivé postavy (kladné, záporné) z čitateľského hľadiska a svoje tvrdenie podložiť argumentmi, vysvetliť pojem dialóg, -vyhľadať a zdôvodniť súvislosti medzi textom a ilustráciou, -na základe analýzy známeho literárneho textu identifikovať vnútornú kompozíciu a svoje tvrdenie zdôvodniť, - charakterizovať ako literatúru písanú pre deti: s detskými hrdinami, dejom a prostredím blízkym deťom, - vymenovať vybraných autorov a ich diela, - vysvetliť pojem poviedka, - vysvetliť pojem literárna postava, rozlíšiť hlavnú a vedľajšiu postavu a charakterizovať ich z čitateľského hľadiska, - vysvetliť pojem monológ, dialóg a svoje vysvetlenie zdôvodniť pomocou príkladov z literárnych ukážok, - sformulovať vlastné hodnotenie prečítaného textu a podložiť svoje stanovisko argumentmi, - vysvetliť pojem dobrodružná literatúra, - vysvetliť pojem rozprávač, identifikovať v texte jednotlivé formy rozprávača, - transformovať formy rozprávača – z ja-formy do on-formy a naopak, - analyzovať umelecký text zo štylistického a lexikálneho hľadiska, - vie definovať detektívku a jej znaky vyhľadať v konkrétnej ukážke
DRAMATICKÉ UMENIE	4	<p>DIVADELNÁ HRA, ROZHLASOVÁ ROZPRÁVKA</p> <p>Rozhlasová rozprávka, scenár - scenárista, dramaturg, režisér, herec, hudobný skladateľ (scénická hudba.)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - reprodukovať definíciu pojmu divadelná hra, - reprodukovať pojem rozhlasová rozprávka, -s <u>pomocou učiteľa</u> rozlíšiť prozaický a dramatický text, identifikovať zápletku v texte divadelnej hry, vyhľadať v texte divadelnej hry dialóg, -s <u>pomocou učiteľa</u> a po predchádzajúcej príprave, prečítať text divadelnej hry a zúčastniť sa ako postava na dramatizovanom čítaní textu,

		Dialóg/monológ Vnútoraná kompozícia diela.	-s pomocou učiteľa vyhľadať niektoré jazykové prostriedky, identifikovať literárne postavy v divadelnej hre a subjektívne zhodnotiť ich konanie,-s pomocou učiteľa prepísať dialóg z prozaického textu do formy dramatického dialógu bez uvedenia autorských poznámok, sformulovať subjektívne hodnotenia prečítaného textu, pričom dodržiava pravidlá spoločenskej komunikácie.
--	--	---	--

Učebné zdroje:

Jarmila Krajčovičová – Jana Kesselová, Slovenský jazyk pre 6.ročník základných škôl, SPN, Mladé letá, s.r.o., Bratislava

Mgr. Daniela Petříková, Literárna výchova pre 6.ročník základných škôl, Združenie EDUCO, 2010

Mgr. Ida Králiková, Mgr. Miroslava Lendacká, PaedDr. Erika Polányiová, Hravá slovenčina, pracovný zošit pre 6.ročník ZŠ, Taktik Vydavateľstvo, s.r.o.

www.zborovna.sk, vlastné pracovné listy, prezentácie a interaktívne cvičenia.

Obsahový a výkonový štandard – 7. ročník

ŠVP + ŠKVP: 4 + 0 hodín týždenne, 132 hodín ročne

Názov tematického celku - zložka: Jazyk a sloh	Počet hodín
I. Opakovanie vedomostí a zručností zo 6. ročníka	6
II. Komunikačné situácie	4
III. Komunikácia v spoločnosti	8
IV. Slovné druhy	34
V. Skladba	8
VI. Projekt	2
VII. Opakovanie učiva zo 6. a 7. ročníka	4
Spolu hodín	66

Názov tematického celku - zložka: Literatúra	Počet hodín
I. Opakovanie učiva zo 7. ročníka	4
II. Umelecká literatúra v poézii	17
III. Umelecká literatúra v próze	36
IV. Dramatické umenie	5
V. Záverečné opakovanie	4
Spolu hodín	66

ČÍTANIE S POROZUMENÍM		
APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): statický opis, dynamický opis, umelecký opis, rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba), slávnostný príhovor (prívet), projekt, diskusia		
KLÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie, prijať a spracovať informácie, formulovať svoj názor a argumentovať, regulovať svoje konanie		
Predmetové kompetencie	Výkon	Pojmy
I. Zamerať svoje čítanie podľa potreby. 1. Vybrať text na základe znalostí informačných prameňov, podľa komunikačného zámeru a podľa danej situácie. 2. Nahlas, ticho a opakovane prečítať text	Žiak 1.1 dokáže z obsahového i formálneho hľadiska správne vybrať text a odôvodniť výber textu v konkrétnej situácii. 1.2 dokáže na základe analýzy jednotlivých textov identifikovať, systematizovať a zovšeobecniť poznatky o slohových útvaroch/žánroch. 2.1 dokáže samostatne a bez prípravy správne, plynule a nahlas čítať akékoľvek texty (vrátane tabuliek), ktorých obsah, štýl a jazyk sú primerané jeho jazykovej úrovni a skúsenostiam a dokáže prispôbiť rýchlosť čítania tomu, aby mohol čo najefektívnejšie pochopiť informácie. 2.2 žiak dokáže správne v domácich a cudzích slovách artikulovať výslovnosť de, te, ch, le, di, ti, ni, li; dodržiavať správnu dĺžku slabík a pravidiel spodobovania.	- spisovná výslovnosť v slovách cudzieho pôvodu - umelecký opis - slávnostný príhovor (prívet)
II. Pochopiť obsah textu 1. Vyvodíť explicitné a implicitné informácie z textu. 2. Porozumieť významu slov v umeleckých a vecných textoch. 3. Overiť si význam slova. 4. Porozumieť štruktúre slova.	Žiak 1.1 dokáže vyhľadať v texte explicitne a implicitne vyjadrené informácie vzťahujúce sa na danú tému a správne spojiť jednotlivé údaje do komplexnej informácie. 1.2 dokáže na základe explicitných a implicitných informácií v umeleckom texte analyzovať dej a vyvodíť pointu. 2.1 dokáže vysvetliť význam daných pojmov a určiť ich v texte. 2.2 dokáže vyhľadať určené lexikálne prostriedky v texte a posúdiť ich štylistický význam. 2.3 dokáže v prečítanom texte vysvetliť význam slov, ktoré pozná. 3.1 dokáže na základe kontextu alebo pri jazykovej a štylistickej analýze textu odhadnúť význam slov, ktoré nepozná a overiť si ich v jazykových slovníkoch. 4.1 dokáže vysvetliť význam daných pojmov. 4.2 dokáže určiť v slove slovotvorný základ, predponu a príponu a vysvetliť ich využitie na zmenu lexikálneho významu. 4.3 dokáže v texte priradiť základové slovo k odvodenému slovu a naopak.	-spisovné slová - nespisovné slová - domáce slová - slová cudzieho pôvodu - nové slová - zastarané slová, historizmy, archaizmy - slangové slová - nárečové slová - skratky - pointa

<p>5. Prerozprávať obsah umeleckého alebo vecného textu na základe chronologickej alebo logickej postupnosti.</p>	<p>4.4 dokáže určiť slová, z ktorých vzniklo zložené slovo. 5.1 dokáže prerozprávať obsah textu so zachovaním časovej a logickej postupnosti. 5.2 dokáže vyjadriť názor na prečítaný text, obhajovať svoje stanovisko a ako argumenty, resp. protiargumenty použiť niektoré poznatky získané analýzou textu.</p>	
<p>III. Pochopiť kompozíciu textu 2. Rozoznať a pomenovať časti vonkajšej kompozície textu. 2. Rozoznať a pomenovať časti vnútornej kompozície umeleckého textu.</p>	<p>Žiak 1.1 dokáže rozlíšiť jednotlivé časti vonkajšej kompozície textu a dokáže ich vyjadriť pri hladnom čítaní. 1.2 dokáže vysvetliť pojmy, tabuľka, názov, hlavička, riadok, stĺpec. 1.3 dokáže určiť jednotlivé časti tabuľky, pomenovať ich a objasniť vzťahy medzi nimi. 2.1 dokáže určiť všetky časti vnútornej kompozície rozprávania (úvod, zápleтка, vyvrcholenie, obrat, rozuzlenie).</p>	<p>- tabuľka, - názov, - hlavička, - stĺpec - graf, - spisovná výslovnosť v slovách cudzieho pôvodu.</p>
<p>IV. Pochopiť gramatickú formu textu. 1. Vyhľadať prvky nadväznosti medzi slovami a skupinami slov, ktoré vyjadrujú významovú a gramatickú súvislosť medzi vetami, odsekmi, časťami výpovedí. 2. Určiť syntaktické zloženie viet. 3. Pochopiť a vysvetliť funkciu slovných druhov a ich gramatických kategórií v umeleckom a vecnom texte.</p>	<p>Žiak 1.1 pri hlasnom čítaní rešpektuje prostriedky nadväznosti: hlavný slovný prízvuk, typ písma, interpunkciu. 2.1 dokáže vysvetliť význam daných pojmov a určiť ich v texte. 2.2 dokáže v jednoduchých vetách určiť hlavné vetné členy a zdôvodniť ich funkciu. 2.3 dokáže na základe analýzy rozlíšiť jednotlivé typy viet. 3.1 dokáže vysvetliť význam daných pojmov a určiť ich v texte. 3.2 dokáže určiť prídavné mená, ktoré sa skloňujú podľa vzoru páví, matkin, otcov a svoje tvrdenie zdôvodniť. 3.3 dokáže vysvetliť štylistickú funkciu stupňovania prísloviak v texte.</p>	<p>- pomnožené podstatné mená: rod - číslovky - ohybný slovný druh - delenie čísloviek: určité, neurčité; násobné - skloňovanie Čísloviek: rod, číslo, pád - slovesá: ohybný slovný druh - slovesá: jednoduchý –zložený tvar - vid: dokonavý, nedokonavý - spojky - neohybný slovný druh - holá veta - rozvitá veta - rozvitá s viacnásobným vetným členom - vetný základ - vedľajšie vetné členy: predmet,</p>

PÍSANIE		
APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): statický opis; dynamický opis; umelecký opis; charakteristika; rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba); slávnostný príhovor(prívet); projekt; diskusia		
KLÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; verbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami aj skupinami; vžiť sa do pocitov a konania osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém		
Predmetové kompetencie	Výkon	Pojmy
I. Vyjadriť myšlienky a informácie s rôznym cieľom pre špecifické publikum. 1. Sformulovať cieľ a tému písomného prejavu. 2. Vybrať vhodný slohový útvar/žáner v súlade s cieľmi písania	Žiak 1.1 dokáže navrhnúť tému písania, ktorá je v súlade s komunikačnou situáciou a cieľom písania. 2.1 dokáže vysvetliť význam daných pojmov. 2.2 dokáže na základe analýzy stanovenej komunikačnej situácie vybrať vhodný slohový útvar/žáner.	- umelecký opis - slávnostný príhovor (prívet) - tabuľka: názov, hlavička, riadok, stĺpec - graf
II. Organizovať text z hľadiska kompozície 1. Zostaviť osnovu, koncept. 2. Zoradiť motívy a myšlienky podľa časovej a logickej postupnosti. 3. Zoradiť motívy podľa fáz vnútornej kompozície umeleckého a vecného textu. 4. Prispôbiť formálnu úpravu textu vybranému žánru.	Žiak 1.1 dokáže vytvoriť osnovu a koncept pripravovaného textu. 2.1 dokáže vytvoriť na zadanú alebo voľnú tému ucelený text, ktorý spĺňa znaky konkrétneho slohového útvaru/žánru. 2.2 dokáže z východiskového textu vybrať potrebné údaje a usporiadať ich do tabuľky. 3.1 dokáže pri tvorbe textu aplikovať svoje vedomosti o vnútornej kompozícii a vytvoriť rozprávanie, ktoré obsahuje všetky jeho fázy. 4.1 dokáže pri písaní textu zohľadniť a odôvodniť požiadavky na formálnu úpravu slohových útvarov/žánrov.	- statický opis, - dynamický opis, -
III. Zosúladiť štýl textu s cieľom písania. 1. Zosúladiť slovnú zásobu s cieľom komunikácie a využívať primerané štylistické prostriedky. 2. Využívať bohatstvo spisovnej a nespisovnej lexiky národného jazyka.	Žiak 1.1 dokáže prispôbiť lexiku textu vzhľadom na cieľ komunikačnej situácie. 1.2 dokáže vysvetliť význam daných pojmov. -1.3 dokáže vysvetliť pojem skratka, vytvoriť ju a použiť v texte. 2.1 pri tvorbe textov funkčne využíva bohatstvo spisovnej a nespisovnej lexiky národného jazyka s ohľadom na žáner/slohový postup/štýl a cieľ komunikácie.	- spisovné slová - nespisovné slová - domáce slová - slová cudzieho pôvodu - slangové slová - zastarané slová, historizmy, archaizmy - nárečové slová

3. Overiť si v jazykových príručkách vhodnosť a správnosť použitých slov.	3.1 dokáže vybrať a používať vhodnú jazykovú príručku.	
IV. Štylizovať jednoduché vety 1. Utvoriť jednoduché vety s rôznou modalitou a použiť interpunkčné znamienka.	Žiak 1.1 dokáže samostatne tvoriť jednoduché holé a rozvité vety s rôznou modalitou, pričom dodržiava správny slovosled a správne používa interpunkčné znamienka. 1.2 dokáže samostatne tvoriť jednočlenné a dvojčlenné vety s rôznou modalitou, pričom dodržiava správny slovosled a správne používa interpunkčné znamienka. 1.3 dokáže pri tvorbe dvojčlenných viet správne používať hlavné vetné členy, resp. pri jednočlenných vetách vetný základ.	- holá veta - rozvitá veta - rozvitá s viacnásobným vetným členom - vetný základ - vedľajšie vetné členy: predmet, príslovkové určenie (miesta, času, spôsobu, príčiny - jednočlenná veta - slovesná/neslovesná
V .Používať informácie a textové pasáže z rozličných zdrojov. 1. Vybrať a použiť slová, vety, textové pasáže z rozličných informačných zdrojov. 2. Vybrať s použiť údaje z grafov. 3. Vytvoriť graf a tabuľku.	Žiak 1.1 dokáže v rozličných informačných zdrojoch vyhľadať informácie (slová, vety, textové pasáže) súvisiace s obsahom jeho textu a použiť ich. 1.2 si dokáže systematicky a prehľadne tvoriť poznámky, zaznamenávať kľúčové slová a uplatniť ich vo vlastnom texte. 2.1 dokáže v rozličných informačných zdrojoch vyhľadať informácie v grafoch a tabuľkách a použiť ich v rámci svojho textu. 2.2 dokáže zdôvodniť výber a použitie rozličných informácií z grafov a tabuliek vo svojom texte. 3.1 dokáže z dostupných údajov a informácií vytvoriť graf a tabuľku a použiť ich v texte.	- tabuľka: názov, hlavička, riadok, stĺpec - graf
VI. Transformovať texty z jedného žánru do druhého. 1. Určiť rozdielnosti jednotlivých útvarov/žánrov 2. Vytvoriť modifikovaný text.	Žiak 1.1 dokáže porovnať a odlíšiť jednotlivé slohové útvary/žánre. 2.1 dokáže samostatne aplikovať svoje vedomosti o jednotlivých žánroch/útvoroch pri transformácii z jedného žánru do druhého.	- umelecký opis - slávnostný príhovor (prívet) - tabuľka: názov, hlavička, riadok, stĺpec, - graf

<p>VII. Opakovane čítať a opravovať text so zameraním na gramatiku, interpunkciu a pravopis</p> <p>1. Skontrolovať a upraviť text s cieľom zlepšiť štýl a opraviť gramatické chyby, pravopis a interpunkciu</p> <p>2. Upraviť text na základe spätnej väzby od učiteľa a spolužiakov. Vytvoriť čistopis. Skontrolovať spolužiakov text.</p>	<p>Žiak</p> <p>1.1 dokáže skontrolovať svoj text s cieľom vyhľadať a opraviť chyby, pričom aplikuje nadobudnuté znalosti z pravopisu, lexikológie, morfológie, syntaxe a slohu.</p> <p>1.2 dokáže opraviť texty vytvorené niekým iným.</p> <p>2.1 dokáže nahlas a plynulo prečítať svoj text, pričom správne artikuluje, intonuje, prispôsobuje tempo svojho prejavu poslucháčom.</p> <p>2.2 dokáže prijať hodnotenie druhých (spolužiakov a učiteľa) a zapracovať identifikované chyby s cieľom zlepšiť organizáciu a nadväznosť myšlienok, opraviť jednotlivé chyby a formálnu úpravu textu.</p> <p>2.3 dokáže zdôvodniť, prečo niektoré pripomienky nezapracoval vo svojom texte. Pri obhajobe svojho názoru rešpektuje spoločenské a komunikačné pravidlá.</p> <p>3.1 dokáže vytvoriť čistopis.</p> <p>4.1 dokáže zhodnotiť texty vytvorené niekým iným a svoje hodnotenie dokáže zdôvodniť.</p>	<p>- spisovná výslovnosť v slovách cudzieho pôvodu</p> <p>- umelecký opis</p> <p>- slávnostný príhovor (prívet)</p> <p>- tabuľka: názov, hlavička, riadok, stĺpec</p> <p>- graf</p>
HOVORENIE		
APLIKAČN KONTEXT (DRUHY TEXTOV): statický opis; dynamický opis; umelecký opis; charakteristika; rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba); príhovor (prívet); projekt; diskusia		
KLÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; verbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami aj skupinami; vžiť sa do pocitov a konania osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém.		
Predmetové kompetencie	Výkon	Pojmy
<p>I. Vyjadriť myšlienky a informácie s rôznym cieľom pre špecifické publikum.</p> <p>Sformulovať vlastný názor a pomocou argumentov ho obhájiť.</p> <p>Sformulovať tému adekvátnu komunikačnej situácii. Zosúladiť jazykové a mimojazykové prostriedky s cieľom komunikácie.</p> <p>Zvoliť vhodný spoločenský tón komunikácie v súlade s jej cieľom a prostredím.</p>	<p>Žiak</p> <p>1.1 dokáže sformulovať vlastný názor a použiť presvedčivé argumenty a vhodné výrazové prostriedky.</p> <p>2.1 si dokáže samostatne zvoliť a sformulovať tému komunikácie.</p> <p>2.2 dokáže samostatne a pohotovo sformulovať základné myšlienky na zvolenú tému a zrozumiteľne ich vysloviť.</p> <p>2.3 dokáže samostatne sformulovať text na určenú tému.</p> <p>2.4 dokáže podľa logickej postupnosti usporiadať svoju výpoveď.</p> <p>3.1 dokáže použiť vhodné jazykové i mimojazykové (mimika, gestikulácia, postoj) prostriedky v súlade s komunikačnou situáciou.</p> <p>4.1 dokáže v danej komunikačnej situácii použiť vhodný spoločenský tón v súlade s cieľom komunikácie a prostredím, v ktorom sa daná komunikácia uskutočňuje.</p>	<p>- spisovná výslovnosť slov cudzieho pôvodu</p> <p>- spisovná výslovnosť slov cudzieho pôvodu</p> <p>- spisovné slová</p> <p>- nespisovné slová</p> <p>- domáce slová</p> <p>- slová cudzieho pôvodu</p> <p>- nové slová</p> <p>- zastarané slová, historizmy, archaizmy</p> <p>- slangové slová</p> <p>- nárečové slová</p>

<p>Zistiť pomocou kontrolných otázok, či ostatní porozumeli prejavu. Analyzovať a zhodnotiť kvalitu ústneho prejavu. Rešpektovať jazykové pravidlá.</p>	<p>5.1 dokáže vhodne začať a ukončiť svoj prejav a použiť pritom vhodné výrazové prostriedky. 6.1 dokáže správne a spoločensky vhodne sformulovať otázky, aby zistil, ako poslucháči porozumeli vytvorenému prejavu. 7.1 dokáže posúdiť z hľadiska jazykovej správnosti a spoločenského tónu vyjadrenie partnerov v danej komunikácii. 8.1 dokáže zhodnotiť obsah a kvalitu ústnych prejavov spolužiakov a reagovať na ne spoločensky vhodným spôsobom.</p>	<p>- skratky - komunikačná situácia: odosielateľ, prijímateľ - efektívna komunikácia - asertívna komunikácia</p>
<p>II. Používať informácie a textové pasáže z rôznych zdrojov. Vybrať slová, vety a textové pasáže a použiť ich vo vlastnom prejavu.</p>	<p>Žiak Žiak 1.1 dokáže vo vlastnom prejave vhodne využiť informácie získané z rôznych informačných zdrojov.</p>	<p>- spisovná výslovnosť slov cudzieho pôvodu</p>
<p>III. Používať slovnú zásobu primeranú určitému cieľu komunikácie a publiku Využívať v jazykovom prejave diferencovanú slovnú zásobu s ohľadom na komunikačnú situáciu a komunikačných partnerov. Rešpektovať jazykové pravidlá.</p>	<p>Žiak 1.1 dokáže v danej komunikačnej situácii vhodne využívať slovnú zásobu s ohľadom na cieľ, obsah a adresáta komunikácie.</p>	<p>- spisovná výslovnosť - slov cudzieho pôvodu - spisovné slová - nespisovné slová - slangové slová - nárečové slová - domáce slová - slová cudzieho pôvodu - zastarané slová, historizmy, archaizmy</p>
<p>IV. Štylizovať text 1. Utvoriť jednoduché vety a súvetia. 2. Využívať vo vetách správne gramatické tvary slov. 3. Uplatňovať logickú nadväznosť vytvoreného textu. 4. Rešpektovať v ústnom prejave znaky slohových žánrov/útvarov.</p>	<p>Žiak 1.1 dokáže samostatne tvoriť jednoduché holé vety, jednoduché rozvité vety (jednočlenné a dvojčlenné vety), pričom dodržiava správny slovosled a intonáciu. 2.1 dokáže vo svojom prejave používať správne tvary ohybných a neohybných slovných druhov. 3.1 dokáže počas komunikácie opraviť alebo preformulovať vety vo svojej výpovedi. 3.2 dokáže samostatne vytvoriť logicky usporiadaný súvislý text. 4.1 dokáže na základe analýzy zhodnotiť správnosť použitého žánru/útvaru a uplatnenie časovej a logickej postupnosti v ústnom prehovore komunikačného partnera.</p>	<p>- spisovná výslovnosť slov cudzieho pôvodu - pomnožné podstatné mená: rod - číslovky - ohybný slovný druh - delenie čísloviek: určité, neurčité; násobné; - skloňovanie čísloviek; rod, číslo, pád - slovesá, - ohybný slovný druh,</p>

		<ul style="list-style-type: none"> - slovesá: jednoduchý - zložený - vid: dokonavý, nedokonavý - spojky - neohybný slovný druhy - holá veta - rozvitá veta , rozvitá s viacnásobným vetným členom - vetný základ - vedľajšie vetné členy: predmet, príslovkové určenie (miesta, času, spôsobu, príčiny) - jednočlenná veta: slovesná, neslovesná
--	--	---

Slovenský jazyk a sloh

TÉMA	POČET HODÍN	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD (ČO ŽIAK NA KONCI 7. ROČNÍKA VIE/DOKÁŽE)
OPAKOVANIE VEDOMOSTÍ A ZRUČNOSTÍ ZO 6. ROČNÍKA	6	<p>Inteview, plagát, leták.</p> <p>Súkromný list, charakteristika.</p> <p>Slovesá, prídavné mená, pravopis.</p> <p>Rozprávanie, priama reč, slovesá, príslovky, citoslovčia.</p> <p>Opis. Podstatné mená, prídavné mená, pravopis.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - aktivizovať svoje vedomosti zo 6. ročníka (interview, písanie úvodzoviek v priamej reči pri rôznej typológii priamej reči, pravopis vybraných slov, odvodené, zložené slová, súkromný list, rozprávací slohový postup, rozprávanie, statický opis, opis pracovného postupu, slovné druhy, veta, hlavné vetné členy), - samostatne a bez prípravy správne, plynule a nahlas čítať akékoľvek texty, ktorých obsah, štýl a jazyk sú primerané jazykovej úrovni a skúsenostiam žiaka a dokáže prispôbiť rýchlosť čítania tomu, aby mohol pochopiť informácie a by mohol aplikovať informácie o melódii, dôraze a prízvuku, - vytvoriť plagát, ktorým bude propagovať cyklotúru spojenú s poznávaním prírodných alebo kultúrnych zaujímavostí vo svojom okolí,

		<p>Slovná zásoba, odvodené slová, zložené slová, pranostiky, porekadlá.</p> <p>Vetná skladba, podmet, prísudok, téma, hlavná myšlienka, vecný text, synonymá.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - v jednoduchých holých a rozvitých vetách správne používať základné vetné členy, určiť ich a zdôvodniť ich funkciu, - aplikovať nadobudnuté vedomosti z ortografie, lexikológie, morfológie, syntaxe. - analyzovať svoje nedostatky vo vedomostiach a pracovať na ich odstránení.
KOMUNIKAČNÉ SITUÁCIE	5	<p>Pravidlá komunikácie.</p> <p>Verbálne a neverbálne vyjadrenie vôle a citov</p> <p>Formulovanie názoru, argumenty a protiargumenty.</p> <p>Asertívna a efektívna komunikácia.</p> <p>Nácvik modelových situácií.</p> <p>Asertívnosť- situačné dialógy.</p> <p>Nespisovné slová v súkromnej komunikácii.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vysvetliť pojmy komunikácia, vysielateľ, prijímateľ, dialóg, komunikačná situácia, mimojazykové prostriedky, - uviesť príklady na rôzne druhy/formy komunikácie, - popísať rôzne komunikačné situácie podľa obrázkov/fotografií, - poznať pravidlá aktívneho počúvania a ústnej komunikácie, - použiť vhodný jazyk. prostriedky v súlade s komunikačnou situáciou, - podľa logickej postupnosti usporiadať svoju výpoveď, - zhodnotiť kvalitu ústneho prejavu. - poznať a rozumieť termínom asertivita a asertívne správanie, efektivita, komunikačný zámer, - komunikovať a vystupovať asertívne pod vedením vyučujúceho, - obhájiť svoj názor kultivovaným spôsobom, - zhodnotiť obsahovú stránku prijatého prehovoru a vysloviť protiargumenty, - zinscenovať v skupine rôzne komunikačné situácie podľa zadania, - sformulovať názor na tému a obhájiť si ho, - poznať pravidlá asertívnej a efektívnej komunikácie, - definovať pojmy slovná zásoba, spisovné a nespisovné slová, slangové a nárečové slová, - vysvetliť význam známych spisovných, nespisovných a slangových slov v texte, - nájsť v texte nárečové a slangové slová a nahradiť ich spisovnými slovami, - vytvoriť krátky vtipný rozhovor, príbeh alebo komiks, kde sa postavy rozprávajú nespisovne. - identifikovať skratky a vysvetliť ich funkciu v texte, - správne tvoriť, zapisovať a čítať skratky, skratkové slová, značky,

		<p>Skratky v písomnej komunikácii – úsporné slová, skracovanie slov, skratky v texte, pravopis skratiek.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vysvetliť spôsob tvorenia nových slov skracovaním, - vlastnými slovami vysvetliť potrebu skracovania slov, - uviesť príklady rôznych slov, ktoré vznikli skracovaním, - v texte vyhľadať slová, ktoré vznikli skracovaním a vysvetliť ich význam, - ovládať pravidlá písania skratiek.
KOMUNIKÁCIA V SPOLOČNOSTI	8	<p>Príhovor/prívet Príhovor – výstupy žiakov</p> <p>Slová cudzieho pôvodu - frekventované cudzie slová, cudzie slová z AJ. Prevzaté – zdomácnené slová z LJ, NJ, RJ, MJ.</p> <p>Slová cudzieho pôvodu - frekventované cudzie slová, cudzie slová z AJ. Prevzaté – zdomácnené slová z LJ, NJ, RJ, MJ.</p> <p>Výslovnosť a pravopis slov cudzieho pôvodu - výslovnosť slabík de, te, ne, le, di, ti, ni, li v cudzích slovách. Individuálna aktívna a pasívna slovná zásoba. Sémantické minimum cudzích slov.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - poznať a vymenovať mimojazykové prostriedky, ktoré ovplyvňujú úroveň prednesu prívetu – vzhľad, oblečenie, postoj, gestá, mimika, - vysvetliť pojmy gestá a mimika a rozumie ich funkciu v komunikácii, - v komunikačnej situácii primerane gestikulovať a používať vhodnú mimiku, - chápať dôležitosť vhodnej vzdialenosti a očného kontaktu pri komunikácii. - rozumieť pojmu artikulácia, - správne vyslovovať a uplatňovať primeranú silu hlasu, - aplikovať poznatky o prozodických javoch vo svojom prejave - prezentovať príhovor s využitím modulácie hlasu, mimiky, gestikulácie, očného kontaktu, vzdialenosti od poslucháčov, - vyjadrovať sa spisovne, - zhodnotiť kvalitu ústneho prejavu. - ovládať členenie slovnej zásoby na slová domáce a slová cudzieho pôvodu, - rozumieť a vlastnými slovami vysvetliť význam bežne používaných cudzích slov, - vyhľadať význam neznámych slov cudzieho pôvodu v SCS i na webovej stránke www.slovníkcudzichslov.eu - ovládať členenie slovnej zásoby na slová domáce a slová cudzieho pôvodu, - správne v domácich a cudzích slovách artikulovať a spisovne vyslovovať slabiky de, te, ne, le, di, ti, ni, li, - vysvetliť, prečo v cudzích slovách nenastáva zmäkčovanie de, te, ne, le, di, ti, ni, li; ovláda pravidlo: v cudzích slovách sa zachováva pôvodná výslovnosť a pôvodný pravopis, - dodržiavať správnu dĺžku slabík a pravidlá spodobovania,

		<p>Slová podľa dobového výskytu</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ovládať písanie i/í, y/ý v koreni najfrekvencovanejších slov cudzieho pôvodu; zdokonaľuje sa v pravopise slov cudzieho pravopisu, - na overenie pravopisu domácich a zdomácnených slov používa PSP, KSSJ, poznať a používať Slovník súčasného slovenského jazyka (2. zv.: A - G, H - L). - aplikovať nadobudnuté vedomosti z ortografie, - na základe korektorských značiek skontrolovať text, identifikovať chyby a opraviť ich. - poznať rozdiel medzi archaizmom, historizmom a zastaraným slovom, - ovládať slová podľa dobového výskytu, ktoré sa vzťahujú k významným udalostiam v histórii, prípadne súvisia s ľudovou a regionálnou kultúrou, - vysvetliť termín neologizmus a chápe dynamiku lexiky v súvislosti s rozvojom spoločnosti, - správne vysloviť známe neologizmy a poznať ich význam a pravopis.
SLOVNÉ DRUHY	35	<p>Podstatné mená</p> <p>Pomnožné podstatné mená - Definícia – určenie pomnožného PM, rod a vzor, spisovné skloňovanie, názvy obcí regiónu – pomnožné PM.</p> <p>Rod a vzor pomnožných podstatných mien.</p> <p>Prídavné mená</p> <p>Rozdelenie prídavných mien, vzory, stupňovanie, pravopis.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - aktualizovať poznatky o podstatných menách z predchádzajúcich ročníkov (funkcia, delenie, rody, skloňovanie, vzory...) - definovať pomnožné podstatné mená a uviesť príklady, - rozlíšiť množné číslo podstatných mien od pomnožných podstatných mien, - v texte identifikovať pomnožné podstatné mená, - na základe pravidiel určiť rod a vzor pomnožných podstatných mien, - overiť pravopis pomnožných podstatných mien v PSP, - aplikovať nadobudnuté vedomosti z ortografie, - na základe korektorských značiek skontrolovať text, identifikovať a opraviť chyby. - aktualizovať poznatky o prídavných menách z predchádzajúcich ročníkov (funkcia, delenie, stupňovanie, gramatické kategórie, skloňovanie, vzory...) - vysvetliť pojem umelecký opis, - chápať úlohu básnických prostriedkov v umeleckom opise, - vytvoriť citovo zafarbený opis vybraného obrázka/fotografie a vymyslieť zaujímavý nadpis,

		<p>Umelecký opis - Charakteristika umeleckého opisu, výrazové prostriedky a štylistika.</p> <p>Personifikácia, epiteton, prirovnanie a metafora.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vyjadriť svoj názor na text – sformulovať svoj čitateľský dojem, - vybrať v viacerých textov umelecký opis a odôvodniť správnosť výberu na základe subjektívnych dojmov a pocitov, - prezentovať svoj názor kultivovaným spôsobom, - s pomocou učiteľa na základe jazykovej a štylistickej analýzy argumentovať a svoj názor obhájiť, - argumentovať s odkazom na text, - aplikovať vedomosti z literatúry o jazykových výstavbových prostriedkoch, - vytvoriť umelecký opis a prezentovať ho, - vo svojom texte využiť vhodné ustálené spojenia a básnické prostriedky, - skontrolovať vlastný text i texty žiakov s cieľom identifikovať jednotlivé chyby a následne ich opraviť, - poznať korektorské značky, pracovať so slovníkmi – MSS, PSP, KSSJ.
		<p>Číslovky – definícia, základné, radové číslovky a násobné, ich pravopis, rozlíšenie, skloňovanie.</p> <p>Pravopis základných čísloviek</p> <p>Radové a násobné číslovky</p> <p>Pravopis násobných čísloviek - Vymedzenie termínu násobné číslovky. Násobné číslovky so zložkou -raz,- krát, - násobný, s príponou itý, pravopis a skloňovanie.</p> <p>Určité a neurčité číslovky – pravopis čísloviek</p> <p>Slovesá, slovesný spôsob, časovanie sloves, pomocné slovesá, časovanie slovesa byť, zvrátne slovesá,</p>	<ul style="list-style-type: none"> - definovať číslovky ako slovný druh, - v texte vyhľadať základné číslovky a vie svoj výber zdôvodniť, - ovládať skloňovanie základných čísloviek, - chápať význam čísloviek v umeleckom texte (magické čísla), - ovládať pravopis základných čísloviek. - vysvetliť pojmy násobné a radové číslovky, - identifikovať v texte radové i násobné číslovky a vysvetliť ich funkciu, - tvoriť násobné číslovky a použiť ich vo vetách, - ovládať pravopis násobných čísloviek, - vysvetliť rozdiel medzi určitými a neurčitými číslovkami, - v texte identifikovať neurčité a určité číslovky, - aplikovať nadobudnuté vedomosti z ortografie, - na základe korektorských značiek skontrolovať text, identifikovať chyby a opraviť ich. - definovať slovesá a vysvetliť ich funkciu v texte, - vysvetliť a identifikovať slovesný spôsob v texte - oznamovací, rozkazovací a podmieňovací a chápe jeho funkciu, - rozlíšiť neplnovýznamové (pomocné) slovesá,

		<p>jednoduchý a zložený slovesný tvar.</p> <p>Určovanie gramatických kategórií slovíes</p> <p>Slovesný vid - Dokonavý a nedokonavý vid, jednovidové a obojvidové slovesá.</p> <p>Vidové dvojice slovíes</p> <p>Dynamický opis – charakteristika osoby</p> <p>Opis pracovného postupu - Precvičovať stavbu a jazyk. prostriedky. Porovnať dynamický opis a rozprávanie.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - určiť gramatické kategórie slovíes, - vysvetliť pojem slovesný vid - dokonavý a nedokonavý, - rozlíšiť dokonavé a nedokonavé slovesá, - zmeniť vidovú formu slovesa, - od nedokonavého slovesa vytvoriť (ak je to možné) dokonavé a naopak, - vlastnými slovami vysvetliť rozdielne významy slovíes vidovej dvojice, - v rozprávaní a význam prídavných mien v opise, - rozlíšiť opisný a rozprávaci slohový postup, - určiť rozdiel medzi statickým a dynamickým opisom, - chápať funkciu slovíes v dynamickom opise, - vymenovať rozdiely medzi rozprávaním a dynamickým opisom, - na základe analýzy textu zovšeobecniť poznatky o opise pracovného postupu, - chápať dôležitosť zachovania časovej postupnosti jednotlivých bodov v opise pracovného postupu, - napísať jednoduchý návod, napr. ako nastaviť digitálny budík... - vytvoriť opis pracovného postupu a prezentovať ho, - vo svojom texte využiť vhodné ustálené spojenia a básnické prostriedky, - skontrolovať vlastný text i texty žiakov s cieľom
		<p>Príslovky – definícia, druhy prísloviiek</p> <p>Stupňovanie prísloviiek - Tvorenie a stupňovanie prísloviiek. Pravopis prísloviiek. Stupňovanie prísloviiek, ktoré vznikli z akostných prídavných mien.</p> <p>Spojky – definícia, frekventované spojky, pravopis čiarky.</p> <p>Písanie čiarky pred spojkami</p>	<ul style="list-style-type: none"> - identifikovať v texte príslovky a určiť ich druh (miesta, času, spôsobu a príčiny), - definovať príslovky a vie vysvetliť ich funkciu v texte, - chápať spojitosť prísloviiek so slovesami, - odvodzovaním príponami tvoriť z prídavných mien príslovky, - stupňovať príslovky a s pomocou učiteľa vyvodiť, ktoré príslovky sa dajú stupňovať a ktoré nie, - - definovať spojky a vysvetliť ich funkciu v texte, - doplniť do vety vhodnú spojku, - dokončiť vetu po spojke, - pri tvorbe vlastného textu odhaliť nevhodné hromadenie rovnakých spojok a využívať iné spojky podobného významu, - ovládať a aplikovať zásady pravopisu čiarky pred spojkami,

		<p>Predložky - Väzba predložiek s pádmi, spisovná pádová väzba..</p> <p>Pádová väzba predložiek</p>	<ul style="list-style-type: none"> - definovať predložky a uviesť príklady, - vyhľadať predložky v texte a vysvetliť ich funkciu, - identifikovať vokalizované predložky v texte a vysvetliť dôvody vokalizácie, - chápať väzbu predložiek s pádom, určiť pád a poznať spisovné pádové väzby, - aplikovať vedomosti o predložkových väzbách pri tvorbe slovných spojení, viet a celých textov, - argumentovať a aplikovať svoje znalosti o morfológii.
SKLADBA	10	<p>Veta - dvojčlenná veta, jednoduchá veta. Hlavné vetné členy. Nevyjadrený podmet. Podmet vyjadrený najmä PM, PRM, zámenom a číslovkou, zhoda podmetu a prísudku. Prisudzovací sklad. Prísudok slovesný a slovesno-menný. Prisudzovací sklad – podmet a prísudok</p> <p>Holá a rozvitá veta Veta s viacnásobným vetným členom</p> <p>Dvojčlenná a jednočlenná veta Vetný základ - Vetný základ ako hlavný vetný člen. Vyjadrenie vetného základu</p> <p>Jednočlenná veta slovesná - Pomenovanie prírodných javov a úkazov, fyzických a duševných stavov jednočlennou vetou slovesnou</p> <p>Jednočlenná veta neslovesná - Vetný základ vyjadrený podstatným menom a citoslovcom. Názvy kníh, ľudských výtvorov, pozdravy, prejavy citov</p>	<ul style="list-style-type: none"> - identifikovať vety podľa obsahu, - určiť melódiu viet, - vytvoriť a aplikovať rôzne typy viet, - odlíšiť holú vetu od rozvitej a pochopiť ich využitie v texte, - určiť podmet v jednoduchej vete a rozlíšiť vyjadrený a nevyjadrený podmet, - určiť prísudok v jednoduchej vete a rozlíšiť slovesný a slovesno-menný prísudok, - vymedziť prisudzovací sklad a graficky ho znázorniť, - vysvetliť rozdiel medzi holou a rozvitou vetou, - rozviť holú vetu. - definovať holý, rozvitý a viacnásobný vetný člen, - vo vete vyhľadať viacnásobný vetný člen, - poznať pravopisné zásady písania viacnásobného vetného člena, - v jednočlennej vete určiť vetný základ, - rozlíšiť, či je gramatické jadro vety vyjadrené vetným základom alebo je rozčlenené na podmet a prísudok, - odlíšiť jednočlennú vetu od vety dvojčlennej, - určiť slovný druh, ktorým je vyjadrený vetný základ, - rozlíšiť slovesnú a neslovesnú jednočlennú vetu.

PROJEKT	3	Pripravujeme projekt - Téma, plán, spracovanie, výstup, zdroje.	<ul style="list-style-type: none"> - vysvetliť pojem projekt a jeho funkciu, - v skupine vytvoriť projekt na zadanú tému, - na zadanom projekte, úlohe pracovať v skupine; splniť svoju čiastkovú úlohu, - vytvoriť plán, postup pri plnení úloh, zhromaždiť potrebný materiál, - získať potrebné informácie s cieľom priblížiť spracovanú problematiku poslucháčovi,
		Prezentácia projektu.	<ul style="list-style-type: none"> - prezentovať výsledky tímovej práce, - informovať o postupe práce pri plnení úlohy, - vyjadrovať sa spisovne a kultivovane, - zhodnotiť kvalitu projektu i jeho prezentácie.

Literatúra

TÉMA	POČET HODÍN	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD (ČO ŽIAK NA KONCI 7. ROČNÍKA VIE/DOKÁŽE)
OPAKOVANIE		Poézia Próza Dráma	<ul style="list-style-type: none"> · aktualizovať učivo zo 6. ročníka: · vysvetliť a aplikovať pojmy príslovie, porekadlo, pranostika, báseň, balada, báj, bajka, anekdota, populárna pieseň, poviedka, personifikácia, epiteton, alegória, irónia, satira, rým, dobrodružná literatúra, detektívka... · identifikovať rozdiely medzi prózou (umeleckou neviazanou rečou) a poéziou (umeleckou viazanou rečou), · verbalizovať vlastný čitateľský zážitok, · pri hlasnom čítaní správne artikulovať a dodržiavať spisovnú výslovnosť..
UMELECKÁ LITERATÚRA V POÉZII	18	Anekdoty. Krátke formy ľudovej slovesnosti. Rým Báseň, populárna pieseň, evergreen Zdrobnenina Čítanie a interpretácia textu Rozdiel medzi poéziou a prózou. Populárna pieseň Evergreen, rytmus, refrén	<ul style="list-style-type: none"> - poznať a vysvetliť pojem anekdota, - analyzovať obsah anekdoty, - vysvetliť funkciu humoru v anekdote, - zreprodukovať definíciu pojmu rým. - určiť v básni alebo populárnej piesni slová, ktoré sa rýmujú, - s pomocou učiteľa vysvetliť funkciu zdobneniny v texte, - s pomocou učiteľa vyhľadať niektoré jazykové prostriedky, - zarecitovať báseň plynulo a jazykovo správne, - zreprodukovať definície pojmov poézia, báseň, populárna pieseň, - s pomocou učiteľa porovnať populárnu pieseň s ľudovou na základe kritéria stanoveného učiteľom.

<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">UJMELECKÁ LITERATÚRA V PRÓZE</p>	37	<p>Poviedka.</p> <p>Literárna postava.</p> <p>Hlavná postava.</p> <p>Vnútoraná kompozícia.</p> <p>Dialóg/monológ.</p>	<ul style="list-style-type: none"> -reprodukovať definíciu pojmu poviedka, - reprodukovať pojem literárna postava, s pomocou učiteľa ju vyhľadať a subjektívne charakterizovať, - s pomocou učiteľa vysvetliť podstatu zápletky ako kompozičnej fázy deja, - vyhľadať v texte dialóg, - vyhľadať niektoré jazykové prostriedky v texte, - subjektívne zhodnotiť prečítaný text, - s pomocou učiteľa vytvoriť krátku poviedku s primeranou zápletkou.
		<p>Dobrodružná literatúra.</p> <p>Western.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zreprodukovať definíciu pojmu dobrodružná literatúra, - reprodukovať definíciu pojmu rozprávač, . s pomocou učiteľa v známom texte identifikovať zápletku, vyhľadať niektoré jazykové prostriedky, . vyhľadať literárne postavy v texte, . s pomocou učiteľa a po predchádzajúcej príprave nahlas prečítať prozaický text, ktorého obsah, štýl a jazyk sú primerané jeho jazykovej úrovni a skúsenostiam, . stručne prerozprávať dej známeho textu, . s pomocou učiteľa vytvoriť krátky prozaický text, ktorý obsahuje niektoré znaky dobrodružnej literatúry,zdramatizovať krátku časť literárnej ukážky a po predchádzajúcej prípraveprečítať zdramatizovanú časť literárneho textu., . s pomocou učiteľa sformulovať subjektívne hodnotenia prečítaného textu, pričom dodržať pravidlá spoločenskej komunikácie,
		<p>Robinsonáda.</p> <p>Detektívka.</p> <p>Fantasy literatúra.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vysvetliť podstatu žánru robinsonáda, - pri čítaní textu modulovať hlas podľa zmyslu, - reprodukovať prečítaný text, - nájsť jazykové prostriedky, ktorými autor dosahuje v texte dramatické napätie a svoje tvrdenie vie zdôvodniť, - vyhľadávať, zhromažďovať a spracovávať základné biografické údaje o spisovateľoch z rôznych informačných zdrojov, - reprodukovať definíciu pojmu fantasy literatúra, - vymenovať postavy v literárnom texte a s pomocou učiteľa určiť hlavné a vedľajšie postavy, - s pomocou učiteľa vyhľadať niektoré jazykové prostriedky v texte, - subjektívne zhodnotiť prečítaný text.

DRAMATICKÉ UMENIE	6	Dráma - základná charakteristika.	-zreprodukovať definíciu pojmu divadelná hra, - reprodukovať pojem rozhlasová rozprávka, - s pomocou učiteľa rozlíšiť prozaický a dramatický text,
		Divadelná hra.	- s pomocou učiteľa identifikovať zápletku v texte divadelnej hry, vyhľadať v texte divadelnej hry dialóg,
		Rozhlasová hra.	- s pomocou učiteľa a po predchádzajúcej príprave, prečítať text divadelnej hry a zúčastniť sa ako postava na dramatizovanom čítaní textu,
		Televízna hra.	- s pomocou učiteľa identifikovať zápletku v texte divadelnej hry,
		Transformácia dramatického literárneho textu na prozaický	- s pomocou učiteľa vyhľadať niektoré jazykové prostriedky, - identifikovať literárne postavy v divadelnej hre a subjektívne zhodnotiť ich konanie,
		Technický scenár.	- s pomocou učiteľa prepísať dialóg z prozaického textu do formy dramatického dialógu bez uvedenia autorských poznámok,
		Vlastný scenár.	- s pomocou učiteľa sformulovať subjektívne hodnotenia prečítaného textu, pričom dodržať pravidlá spoločenskej komunikácie.

Učebné zdroje:

Jarmila Krajčovičová – Jana Kesselová, Slovenský jazyk pre 7 .ročník základných škôl, SPN, Mladé letá, s.r.o., Bratislava

Mgr. Daniela Petříková, Literárna výchova pre 7.ročník základných škôl, Združenie EDUCO, 2010

Jarmila Krajčovičová - Pomocník zo slovenského jazyka, Pomocník z literatúry, pracovný zošit pre 7.ročník ZŠ, VydavateľstvoOrbisPictus

www.zborovna.sk, vlastné pracovné listy, prezentácie a interaktívne cvičenia.

Obsahový a výkonový štandard – 8. ročník

ŠVP + ŠkVP: 5 + 0 hodín týždenne, 165 hodín ročne

Názov tematického celku - zložka: Jazyk a sloh	Počet hodín
I. Opakovanie učiva zo 7. ročníka	11
II. Debatujeme na úrovni	11
III. Buďte asertívni	11
IV. Kto prednesie prejav?	10
V. Slová z prejavu mi ešte znejú v ušiach	8
VI. Uvažujeme nielen o bežných veciach	12
VII. Nezabudnite sa prihlásiť včas	10
VIII. Úspešnú plavbu v mori informácií	10
IX. Rozprávanie pre poslucháčov i čitateľov	2
X. Záverečné opakovanie	6
Spolu hodín	99

Názov tematického celku - zložka: Literatúra	Počet hodín
I. Opakovanie zo 7. ročníka	6
II. Lyrická poézia	20
III. Epická poézia	5
IV. Zo života mladých ľudí	15
V. Dievčenský román	2
VI. Dobrodružný román	2
VII. Denník	4
VIII. Vedecko-fantastická	4
IX. Vedecko-populárna literatúra	4
X. Literatúra faktu	4
Spolu hodín	66

Slovenský jazyk a sloh

TÉMA	POČET HODÍN	OBSAHOVÝŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD (ČO ŽIAK NA KONCI 8. ROČNÍKA VIE/DOKÁŽE)
Opakovanie zo 7. ročníka	11	Príhovor (prívet)	· - po príprave a s pomocou učiteľa vytvoriť príhovor (prívet)
		Výslovnosť slabík v domácich a cudzích slovách	· - vyhľadať v slovníku slová, ktorým nerozumie · - správne vyslovovať slabiky de, te, ne, le, di, ti, ni, li v domácich a cudzích slovách
		Spisovné – nespisovné slová	· - vyhľadať v texte nespisovné a expresívne slová · - vyhľadať v texte nárečové slová a nahradiť ich spisovnými
		Citovo zafarbené slová	
		Skrátené slová	
		Nárečové slová	
		Komunikácia – asertívna, Efektívna	· - adekvátne komunikovať s prihliadnutím na komunikačnú situáciu · - uviesť príklad na prirovnania, porekadlá, príslovia, pranostiky
		Ustálené slovné spojenia	- vytvoriť slová pomocou predpôn a prípon – odvodené sková, zložené slová - uviesť príklad na zastarané slová a neologizmy
		Tvorenie slov odvodzovaním a skladaním	
		Zastarané slová	
		Neologizmy	
		Rozdelenie slovnej zásoby	- poznať rozdelenie slovnej zásoby - s pomocou učiteľa vytvoriť umelecký opis
		Umelecký opis	- správne používať tvary podstatných a prídavných mien, určiť ich gramatické kategórie
		Podstatné mená	- správne tvoriť akostné, vzťahové a privlastňovacie prídavné mená a ovládať ich pravopis
		Prídavné mená	- vyhľadať v texte pomnožné podstatné mená a určiť ich vzor
		Pomnožné podstatné mená	- určiť pád osobných zámen - vyhľadať v SCS slová, ktorým nerozumie
		Osobné zámená	- určiť gramatické kategórie slovies - rozlíšiť jednoduchý a zložený tvar slovies, plnovýznamové a neplnovýznamové slovesá
		Opis pracovnej činnosti Slovesá	- aplikovať pravopis čísloviek a prídavných mien - doplniť do textu vhodné spojky
		Pravopis čísloviek, prídavných mien a zámen	
Spojky			
Predložky			

		<p>Ohybné slovné druhy</p> <p>Prisudzovací sklad</p> <p>Jednočlenné a dvojčlenné vety</p> <p>Viacnásobný vetný člen</p> <p>Holá a rozvitá veta</p> <p>Slovné druhy</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vyhľadať ohybné slovné druhy, určiť ich gramatické kategórie - ovládať pravopis ohybných slovných druhov - vyhľadať vo vete prisudzovací sklad - správne používať hlavné vetné členy v jednoduchých holých a rozvitých vetách - vyhľadať vo vete viacnásobný vetný člen - tvoriť jednoduché holé a rozvité vety - určiť vo vete slovné druhy - správne rozdeliť slová na konci riadku - aplikovať nadobudnuté vedomosti z ortografie - preukázať vedomosti a pravopisné zručnosti - poznať korektorské značky - opraviť vlastný text - posúdiť text z hľadiska jazykovej správnosti - aplikovať nadobudnuté vedomosti a spôsobilosti osvojené v 7. ročníku - na základe analýzy identifikovať chyby a opraviť ich
Debatujeme na úrovni	12	<p>Komunikácia – vysielateľ - prijímateľ</p> <p>Diskusia</p> <p>Debata</p> <p>Podstatné mená – všeobecné a vlastné, konkrétne a abstraktné, gramatické kategórie, vzory</p> <p>Skloňovanie a vzory zvieracích podstatných mien mužského rodu</p>	<ul style="list-style-type: none"> - poznať podoby komunikácie – ústnu, písomnú, súkromnú, verejnú, oficiálnu, neoficiálnu, monologickú, dialogickú - rozlíšiť diskusiu a debatu, uviesť spoločné a rozdielne znaky - dokáže sa zapojiť do diskusie na zadanú tému - sformulovať vlastný názor a použiť presvedčivé argumenty a vhodné výrazové prostriedky - jednoduchými vetami vyjadriť svoj nesúhlas s obsahom komunikácie - vie pracovať s textom reklamy podľa pokynov - rozlíšiť všeobecné a vlastné, konkrétne a abstraktné podstatné mená - určiť gramatické kategórie a vzory podstatných mien - skloňovať zvieracie podstatné mená mužského rodu - určiť vzory zvieracích podstatných mien mužského rodu a ovládať ich pravopis - rozlíšiť tvary slimáky – slimáci... - vysvetliť ustálené slovné spojenia, ktorých súčasťou sú názvy zvierat mužského rodu - poznať dvojtvary: pes, vlk, vták v množnom čísle: psi, vlci, vtáci / psy, vlky, vtáky

		<p>Neživotné podstatné mená mužského rodu zakončené na -r</p> <p>Neživotné podstatné mená mužského rodu zakončené na -l</p> <p>Cudzie nesklonné podstatné mená</p> <p>Skloňovanie slova pani</p> <p>Podstatné mená - cudzie nesklonné - pomnožné</p>	<ul style="list-style-type: none"> - identifikovať v texte neživotné podstatné mená mužského rodu - skloňovať neživotné podstatné mená mužského rodu zakončené na –r, -l - určiť vzory neživotných podstatných mien mužského rodu zakončených na –r, -l - ovládať pravopis týchto slov - vyhľadať význam neznámych slov v KSSJ alebo v SCS, - vyhľadať v texte nesklonné podstatné mená cudzieho pôvodu, doplniť ich do textu - vysvetliť význam cudzích nesklonných podstatných mien - skloňovať podstatné meno pani - používať slovo pani v správnom tvare - upevniť získané vedomosti o podstatných Menách - správne rozdeliť slová na konci riadku - aplikovať nadobudnuté vedomosti z ortografie - preukázať vedomosti a pravopisné zručnosti - aplikovať vedomosti z ortografie - opraviť vlastný text - posúdiť text z hľadiska jazykovej správnosti
Budíte asertívni	12	<p>Asertívna a efektívna komunikácia</p> <p>Prídavné mená – akostné, vzťahové, privlastňovacie Gramatické kategórie Vzory prídavných mien</p> <p>Osobné zámená (základné a privlastňovacie)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - s pomocou učiteľa správne vybrať jazykovú príručku na overenie významu slov - rozlíšiť asertívnu a efektívnu komunikáciu - dokáže vyjadriť na tému správy svoj vlastný názor - v dvojici uskutočniť debatu a argumentovať - v komunikačnej situácii primerane gestikulovať, používať vhodnú mimiku, zaujať spoločensky vhodný postoj - aktivizovať poznatky o prídavných menách z predchádzajúcich ročníkov (rozlíšiť akostné a vzťahové prídavné mená, rozlíšiť druhové a individuálne privlastňovacie prídavné mená, určiť gramatické kategórie a vzory, ovládať pravopis prídavných mien) -identifikovať v texte osobné zámená - rozlíšiť a správne používať krátke a dlhé tvary osobných zámen - ovládať pravopis privlastňovacích zámen - odlíšiť základné osobné zámená od rovnako znejúcich privlastňovacích osobných zámen (jeho, jej, ich)

Kto prednesie prejav?	12	Slávnostný prejav (Koncept)	<ul style="list-style-type: none"> - dokáže vytvoriť slávn. prejav a prezentovať ho - využiť vhodnú slovnú zásobu (rečnicke otázky, obrazné pomenovania, citáty...) - prečítať slávnostný prejav, dbať na slávnostný tón hlasu, správnu artikuláciu, pomalšie tempo, dôraz ... - s pomocou učiteľa identifikovať niektoré chyby vo svojom texte - napísať primerane zložitý, spisovný, myšlienko-vo celistvý slávnostný prejav - aplikovať pravopisnú normu v písomnom prejave - vykonať korektúry s využitím PSP a upraviť text na čistopis s prihliadnutím na formálnu stránku práce - posúdiť text z hľadiska jazykovej správnosti - poznať korektorské značky - na základe analýzy textu identifikovať chyby a opraviť ich
		Slávnostný prejav	
		Rozdelenie prísloviak: miesta času spôsobu príčiny Stupňovanie prísloviak	<ul style="list-style-type: none"> - identifikovať v texte príslovky miesta, času, spôsobu, príčiny - nahradiť príslovku iným synonymom - stupňovať príslovky - správne používať príslovky von a vonku - rozlíšiť dvojice: predložka s podstatným menom – príslovky (do kopy – dokopy) a vie ich správne použiť
		Predložky Väzba s pádom Vokalizácia predložiek	<ul style="list-style-type: none"> - identifikovať predložky v texte - poznať pojem vokalizácia predložiek - ovládať pravopis predložiek
		Spojky Priraďovacie a podraďovacie Interpunkcia – a tak, a preto	<ul style="list-style-type: none"> - odlíšiť používanie predložiek s/so, z/zo - definovať spojky - identifikovať spojky v texte - ovládať pravidlá písania resp. nepísania čiarky pred spojkami a, a tak, a preto, a teda
		Častice Vyjadrenie osobného postoja	<ul style="list-style-type: none"> - identifikovať častice v texte - odlíšiť častice od iného slovného druhu (napr. okolo – častica, predložka, príslovka)
		Citoslovčia Napodobňovanie zvukov, vyjadrenie pocitov, vyjadrenie výzvy Pravopis	<ul style="list-style-type: none"> - definovať citoslovčia a vysvetliť ich funkciu - identifikovať citoslovčia v texte - ovládať pravopis citoslovciac (vyčleňovanie čiarkou) - doplniť do textu vhodné citoslovčia

		<p>Neohybné slovné druhy</p> <p>Opakovanie slovies, prísloviek, predložiek, spojok, častíc a citosloviec</p>	<ul style="list-style-type: none"> - pracovať podľa pokynov; opísať obrázky pomocou odpovedí na zadané otázky - na základe otázok určiť slovné druhy - priradiť jednotlivé slová z vety k slovným druhom - poznať neohybné slovné druhy a správne ich používať
Slová z prejavu mi ešte znejú v ušiach	10	<p>Prirovnanie</p> <p>Metafora</p> <p>Personifikácia (zosobnenie)</p> <p>Metonymia</p> <p>Príslovia</p> <p>Porekadlá</p> <p>Prirovnania</p> <p>Pranostiky</p> <p>Iné frazeologizmy</p> <p>Jednoslovné a viacslovné pomenovania</p> <p>Informačný slohový postup</p> <p>Tvorenie slov: odvodzovaním, skladaním, prenášaním významu, spájaním, skracovaním, preberaním slov cudzieho pôvodu</p> <p>Skratky</p> <p>Iniciálové skratky</p> <p>Skratkové slová</p> <p>Značky</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozlíšiť priame a nepriame pomenovania - nájsť v texte nepriame pomenovania a pomenovať ich - vytvoriť obrazné pomenovanie a použiť ho vo vlastnom texte - pochopiť význam nepriamych pomenovaní v umeleckých textoch - definovať pojem frazeologické jednotky ako viacslovné ustálené pomenovanie s obrazným významom, vysvetliť ich význam - roztriediť frazeologické jednotky na príslovia, porekadlá, pranostiky, prirovnania - chápať využitie frazeologizmov v bežnej reči - vysvetliť pojmy jednoslovné, viacslovné a združené pomenovania - nájsť v texte združené pomenovania - vytvoriť správu a pozvánku s využitím združených pomenovaní - definovať informačný slohový postup, znaky - poznať útvary informačného slohového postupu - charakterizovať spôsoby obohacovania slovnej zásoby a identifikovať ich v texte - vybrať vhodnú jazykovednú príručku a overiť v nej význam lexikálnych jednotiek - pracovať so slovníkmi (KSSJ, SCS) - vysvetliť spôsob obohacovania slovnej zásoby – skracovaním - vysvetliť pojmy skratky, iniciálové skratky, skratkové slová, značky
Uvažujeme nielen o bežných veciach	12	<p>Úvaha</p> <p>Výkladový slohový postup</p> <p>Subjektívny postoj autora</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vysvetliť pojmy úvaha a výkladový slohový postup - poznať jazykové prostriedky, ktoré sa využívajú v úvahe: nepriame pomenovania - citovo zafarbené slová, všetky druhy viet podľa zámeru ... - samostatne sformulovať základné myšlienky - posúdiť text z hľadiska jazykovej správnosti - poznať korektorské značky - na základe analýzy textu identifikovať chyby a opraviť ich

	<p>Podmet – vyjadrený a nevyjadrený</p> <p>Prísudok – slovesný a slovesno-menný</p> <p>Dvojčlenná veta – prisudzovací sklad</p> <p>Jednočlenná veta – vetný základ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - aktivizovať a sumarizovať poznatky o podmete, prísudku a vetnom základe z nižších ročníkov - vyhľadať vo vete vyjadrený / nevyjadrený podmet a slovesný / slovesno-menný prísudok - vyhľadať prisudzovací sklad a graficky ho znázorniť - odlíšiť jednočlennú vetu od dvojčlennej vety - rozlíšiť slovesný a neslovesný vetný základ
	<p>Predmet - väzba na sloveso</p> <p>pádové otázky</p>	<ul style="list-style-type: none"> - pochopiť, že prísudok je rozvíjaný predmetom - pochopiť, že gramatický tvar predmetu je určený nadradeným slovesom - vyhľadať vo vete predmet - posúdiť, akým slovným druhom je predmet vyjadrený
	<p>Zhodný a nezhodný prívlastok</p> <p>Postavenie vo vete</p> <p>Znaky</p>	<ul style="list-style-type: none"> - pochopiť prívlastok ako vetný člen, ktorý vo vete rozvíja podstatné meno - vyhľadať vo vete zhodný a nezhodný prívlastok - na základe zhody v rode, čísle a páde s podstatným menom rozlíšiť zhodný a nezhodný prívlastok - vytvoriť z nezhodného prívlastku zhodný a naopak (vôňa jablák – jablková vôňa) - poznať, akými slovnými druhmi býva prívlastok najčastejšie vyjadrený - pochopiť, že pri rozvíjaní podstatného mena sa môžu zhodné a nezhodné prívlastky kombinovať
	<p>Príslovkové určenie miesta</p> <p>Väzba na sloveso</p> <p>Otázky</p>	<ul style="list-style-type: none"> - pochopiť príslovkové určenie ako vetný člen, ktorý rozvíja prísudok vo vete, vyjadruje jeho miestne, časové, spôsobové a príčinné okolnosti
	<p>Príslovkové určenie času</p> <p>Väzba na sloveso</p> <p>Otázky</p>	<ul style="list-style-type: none"> - určiť druh príslovkového určenia na základe otázok: kde? kedy? ako? prečo? - určiť, akým slovným druhom je vyjadrené príslovkové určenie
	<p>Príslovkové určenie spôsobu</p> <p>Väzba na sloveso</p> <p>Otázky</p>	<ul style="list-style-type: none"> - písať čiarku vo viacnásobnom príslovkovom Určení
	<p>Príslovkové určenie príčiny</p> <p>Väzba na sloveso</p> <p>Otázky</p>	<ul style="list-style-type: none"> - určiť druh príslovkového určenia na základe otázok: kde? kedy? ako? prečo? - určiť, akým slovným druhom je vyjadrené príslovkové určenie
	<p>Príslovkové určenie miesta, času, spôsobu a príčiny</p> <p>Otázky</p>	<ul style="list-style-type: none"> - písať čiarku vo viacnásobnom príslovkovom určení

Nezabudnite sa prihlásiť včas	10	Prihláška Formulár Informačný slohový postup Prístavok Vydeľovanie prístavku: čiarkami, pauzami, melódiou Základné a vedľajšie vetné členy Prístavok	<ul style="list-style-type: none"> - vysvetliť pojem prihláška - poznať funkciu, využitie a štruktúru prihlášky - sformulovať prihlášku na podujatie podľa zadania - vyplniť predpísaný formulár prihlášky - zostaviť podľa osnovy formulár prihlášky na podujatie (jazykový kurz, konkurz na miesto...) - definovať prístavok, jeho postavenie za podstatným menom, na ktoré sa vzťahuje - vyhľadať vo vete prístavok - doplniť do vety vhodný prístavok - aplikovať zvukové a grafické členenie prístavku vo vete - upevňovať a sumarizovať vedomosti o skladbe - argumentovať a aplikovať svoje znalosti o vetných členoch
Úspešnú plavbu v mori informácií	10	Výťah Konspekt Koncept Jednoduchá veta – delenie viet podľa členitosti Jednoduché súvetie – delenie viet podľa zložitosti Interpunkcia Písanie čiarky v jednoduchej vete a v jednoduchom súvetí	<ul style="list-style-type: none"> - vysvetliť pojem výťah - vybrať z textu najdôležitejšie informácie - odlíšiť výťah od konceptu a konspektu - rozlíšiť vety podľa zloženia - pochopiť podstatu jednoduchej vety (1 vetný základ alebo 1 prisudzovací klad) a jednoduchého súvetia (2 vetné základy alebo 2 prisudzovacie sklady) - poznať funkciu spojok v jednoduchom súvetí - poznať funkciu čiarky v jednoduchom súvetí - ovládať základné pravidlá písania čiarky pred bežnými spojkami v jednoduchom súvetí - správne doplniť chýbajúce čiarky v jednoduchých súvetiach - správne rozdeliť slová na konci riadka - aplikovať nadobudnuté vedomosti o pravopise čiarky v jednoduchej vete a v jednoduchom súvetí - preukázať vedomosti a pravopisné zručnosti - poznať korektorské značky - opraviť vlastný text - posúdiť text z hľadiska jazykovej správnosti
Rozprávanie pre poslucháčov i čitateľov	2	Pointa Rozprávanie a jeho vnútorná kompozícia: úvod – zápleтка- vyvrcholenie – obrat – rozuzlenie Ja - rozprávanie On - rozprávanie	<ul style="list-style-type: none"> - sumarizovať poznatky o rozprávaní - vysvetliť pojem pointa - identifikovať všetky časti vnútornej kompozície rozprávania - poznať štylistickú funkciu priamej reči a opisu v rozprávaní - doplniť do príbehov vhodné pointy - vytvoriť vlastný príbeh

Literatúra

TÉMA	POČET HODÍN	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD (ČO ŽIAK NA KONCI 8. ROČNÍKA VIE/DOKÁŽE)
Lyrická poézia	20	Lyrika Lúbostná lyrika Ľudová pieseň Lyrická báseň	- vysvetliť pojem poézia, definovať lyriku, zaradiť text k lúbostnej lyrike - identifikovať základné znaky poézie (verš, strofa, rým, rytmus) - porovnať lyrickú báseň s textom ľud. piesne
		Poloľudová pieseň Kódex	- vysvetliť pojem poloľudová pieseň - sformulovať hlavnú myšlienku lyrickej básne - vyhľadať v básni verš, strofu a rým - vyhľadať v piesni nárečové slová - vyhľadať básnické umelecké prostriedky - vyjadriť vlastný názor na literárny text - porovnať ľudovú a poloľudovú lúbostnú poéziu, určiť spoločné a odlišné znaky
		Lyrická báseň Lyrický hrdina Vonkajšia kompozícia básne	- vysvetliť pojem umelá poézia - plynulo čítať báseň, dodržiavať rytmus - vysvetliť pojem lyrický hrdina - vyhľadať básnické umelecké prostriedky, vysvetliť ich funkciu - poznať historické fakty o kráľovi Šalamúnovi
		Autorská lúbostná poézia Myšlienky humanity a slovanskej vzájomnosti Klasicizmus Ľudovít Štúr – život a dielo Symbol	- vyjadriť vlastný názor na básnickú skladbu - vyhľadať verše – vlastenecké + lúbostné city - analyzovať vonkajšiu kompozíciu básne - vyhľadať básnické umelecké prostriedky - ovládať biografiu Jána Kollára (klasicizmus) - poznať historické súvislosti vzniku básne - sformulovať hlavnú myšlienku lyrickej básne - poznať symbol ako jeden z výrazových prostriedkov básne - vysvetliť sylabický veršový systém, anafora - rozlíšiť v básni rôzne podoby lásky - poznať základné údaje o živote a diele autora - vysvetliť úsilie štúrovcov v oblasti kodifikácie spisovného jazyk - vysvetliť vzťah štúrovskej poézie k ľudovej tvorbe
		Básnická otázka Zápor vo verši Anafora	- dokáže verbálne vyjadriť vlastný zážitok a podporiť ho veršami z básne - identifikovať básnické umelecké prostriedky - vyhľadať verše: ktoré sú dôkazom jednoty lásky k vlasti a k žene; v ktorých vyslovil presvedčenie o zmysle a večnosti lásky - porovnať vnímanie lásky u Sládkoviča a u Štúra
		Romantizmus	- vysvetliť pojem romantizmus a uviesť jeho

		<p>Sylabický veršový systém Rozpor medzi snom a realitou Svetový romantizmus Lúboštná lyrika Analýza a interpretácia básní</p> <p>Básnická otázka Veršový presah Moderná poézia Voľný verš Vonkajšia kompozícia Vonkajšia a vnútorná kompozícia básne Dialóg</p>	<p>hlavné znaky</p> <ul style="list-style-type: none"> - poznať predstaviteľov romantiz. na Slovensku - vysvetliť pojem sylabický veršový systém - poznať význam tvorby štúrovského básnika Janka Kráľa (zakladateľ modernej slovenskej reflexívnej a revolučnej lyriky) - identifikovať v básni rôzne podoby lásky - vyjadriť vlastný názor a samostatne argumentovať - charakterizovať vonkajšiu kompozíciu básne - vyhľadať básnické umelecké prostriedky - sformulovať hlavnú myšlienku básne - pochopiť koncepciu básne založenú na dialógu
		<p>Prírodná lyrika</p> <p>Modlitba</p> <p>Autorská modlitba</p> <p>Modlitba ako inšpirácia básnika</p> <p>Lyrická poézia</p> <p>Prezentácia ukážok vlastnej tvorby</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zaradiť lyrický text ku konkrétnemu druhu lyriky (oslava prírody) - vyhľadať štylisticky príznakové slová a slovné spojenia v texte, určiť ich funkciu - poznať život a dielo P. O. Hviezdoslava - vytvoriť a vysvetliť definíciu pojmu modlitba ako výrazovú formu náboženskej viery - vysvetliť pôvod modlitby - pochopiť potrebu modlitby a individuálneho zamyslenia sa - vysvetliť jednotlivé prosby autora - vysvetliť rozdiel medzi liturgickými modlitbami a autorskými modlitbami - vyhľadať znaky, na základe ktorých môžeme modlitby zaradiť k lyrickej poézii - identifikovať kompozičné znaky modlitby: oslovenie, text, záverečné slovo – amen - upevňovať a sumarizovať získané poznatky - zapamätať si potrebné fakty a definície a vedieť demonštrovať ich znalosť - argumentovať a aplikovať svoje znalosti o lyrickej poézii - napísať lyrickú báseň – vyjadriť krásu zimného večera, padajúceho snehu - napísať vlastnú modlitbu formou básne, ktorá má charakter zamyslenia sa nad otázkami života, nad ľuďmi a ich konaním
Epická poézia	7	<p>Epická báseň</p> <p>Lyrickoepická báseň</p> <p>Kolektívny hrdina</p> <p>Kladný a záporný hrdina</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vyvodíť pojem epická poézia (báseň) - odlíšiť epickú poéziu od lyrickej - vytvoriť dejovú osnovu a prerozprávať dej - pochopiť pojem kolektívny hrdina - charakterizovať hrdinov epickej skladby - vysvetliť definíciu sylabického verša - sformulovať hlavnú myšlienku – posolstvo autora

		<p>Recitácia básne</p> <p>Epická poézia</p> <p>Dejová osnova</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vyhľadať básnické umelecké prostriedky - zarecitovať úryvok z básne - vyhľadať kľúčové slová, zostaviť dejovú osnovu - prerozprávať obsah básne - charakterizovať hlavnú postavu - dorozprávať príbeh na základe vedomostí, ktoré získali na hodinách dejepisu - porovnať verš básne s veršom básne Sama Chalupku
Zo života mladých	16	<p>Hlavná literárna postava</p> <p>Hlavná myšlienka</p> <p>Lyrizovaná próza - znaky</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vyvodíť a definovať pojem epika ako základný literárny druh (dejovosť, dynamickosť, dialogizácia ...) - odlíšiť prózu od poézie a svoje rozhodnutie zdôvodniť, vysvetliť pojem próza - vysvetliť pojem rozprávač, v texte identifikovať jednotlivé formy rozprávača (ja-, on – forma) - charakterizovať konanie postáv - parafrázovať životnú filozofiu autora - vysvetliť pojem lyrizovaná próza - vysvetliť funkciu rozprávača v epickom texte - charakterizovať hlavnú postavu, zhodnotiť jej konanie a zmýšľanie - vyhľadať a pochopiť funkciu umeleckých prostriedkov v lyrizovanej próze - zarecitovať úryvok z poézie alebo prózy, frázovať text v zhode s rytmom básne alebo atmosférou prózy
Dievčenský román	3	<p>Epické dielo</p> <p>Román</p> <p>Dievčenský román</p> <p>Monológ, dialóg</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zaradiť prečítaný text k epickým žánrom - vysvetliť pojmy román, dievčenský román - charakterizovať postavu a jej konanie - subjektívne zhodnotiť prečítaný text - odlíšiť román od iných žánrov veršovanej a neveršovanej epiky
Dobrodružná literatúra	3	<p>Dobrodružný román</p> <p>Historický román</p> <p>Historicko-dobrodružný román</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vysvetliť pojem dobrodružná literatúra - na základe deja, témy, prostredia a zamerania na čitateľa dokáže určiť druh románu - nájsť v texte jazykové prostriedky, ktorými autor dosahuje dramatické napätie

Vedecko-fantastická literatúra	5	<p>Vedecko-fantastická literatúra</p> <p>Vedecko-fantastický román</p> <p>Vedecko-fantastická poviedka</p> <p>Paródia na sci-fi</p> <p>Próza</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vysvetliť pojem vedecko-fantastická literatúra - pochopiť úlohu fikcie pri tvorbe sci-fi literatúry - vyhľadať kľúčové slová, zostaviť dejovú osnovu a voľne prerozprávať obsah úryvku - pochopiť románový príbeh ako kombináciu sci-fi, komédie, dobrodružného žánru a filozofických úvah - upevňovať a sumarizovať získané poznatky - zapamätať si potrebné fakty a definície a vedieť demonštrovať ich znalosť - argumentovať a aplikovať svoje znalosti o próze
Denník	4	<p>Denník</p> <p>Memoáre</p> <p>Román vo forme denníka</p> <p>Ja- rozprávanie</p> <p>Hlavná literárna postava</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vysvetliť pojmy denník, cestopis, memoáre - sformulovať subjektívne hodnotenie prečítaného textu, dodržiavať pravidlá spoločenskej komunikácie - transformovať formy rozprávača – z ja-formy do on-formy a opačne - zaradiť ukážku k literárnemu žánru - charakterizovať hlavného hrdinu na základe denníkových záznamov - navrhnúť riešenia problému a argumentovať - sformulovať názor na konanie hlavnej postavy
Vedecko-populárna literatúra	4	<p>Vecná literatúra</p> <p>Vedecko-populárna literatúra</p> <p>Poznávacia a informatívna funkcia</p> <p>Polyhistor</p> <p>Hlavná literárna postava</p> <p>(Postavy veľkomoravskej histórie)</p> <p>Frazeologizmy v literatúre</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vytvoriť a vysvetliť definíciu vecnej literatúry - vysvetliť rozdiel medzi vecnou a umeleckou literatúrou - vysvetliť pojem vedecko-populárna literatúra - identifikovať znaky vedeckosti a populárnosti-fakty a vedecké informácie - pochopiť zámer autora – využívanie postupov vecnej a umeleckej literatúry - identifikovať charakteristické znaky vedecko-populárnej literatúry - poznať fakty o historických osobnostiach – Konštantín a Metod - vysvetliť význam sumerských prísloví a porovnať ich s podobnými slovenskými - uvedomiť si poznávaciu funkciu textu - vysvetliť pôvod a význam slovných spojení - vysvetliť skrytý a priamy význam slovných spojení: Ty si múdry ako Šalamún, Vyriešil to šalamúnsky - poznať ďalšie slovné spojenia, ktoré pochádzajú z dávnych čias (Damoklov meč ...)

Literatúra faktu	4	Literatúra faktu Poznávacia funkcia Systematizácia a upevňovanie vedomostí z tematického celku: Próza	- vysvetliť pojem literatúra faktu - identifikovať v texte charakteristické znaky literatúry faktu: poznávacia funkcia, estetický zážitok, rozhranie vecnej a umeleckej literatúry - rozlíšiť v texte fakty a umelecké prostriedky - vyhľadať údaje o osobnostiach, ktoré boli prenasledované za svoje presvedčenie - vytvoriť charakteristiku maďarského básnika Sándora Petöfiho na základe literárneho textu - porovnať literatúru faktu s umeleckou literatúrou - vysvetliť metaforu v názve diela - oboznámiť sa s postavou francúzskeho lekára a vedca Louisa Pasteura - charakterizovať na základe ukážky hl. postavu a vysvetliť jej prínos vo vedeckej oblasti - vysvetliť rozdiel medzi fikciou v literárnom diele a literatúrou faktu - upevňovať a sumarizovať získané poznatky - zapamätať si potrebné fakty a definície a vedieť demonštrovať ich znalosť - argumentovať a aplikovať svoje znalosti o próze
------------------	---	--	---

Učebné zdroje:

Jarmila Krajčovičová – Jana Kesselová, Slovenský jazyk pre 8. ročník základných škôl, SPN, Mladé letá, s.r.o., Bratislava

Mgr. Daniela Petříková, Literárna výchova pre 8. ročník základných škôl, Združenie EDUCO, 2010

Jarmila Krajčovičová - Pomocník zo slovenského jazyka, Pomocník z literatúry, pracovný zošit pre 8. ročník ZŠ, Vydavateľstvo OrbisPictus

www.zborovna.sk, vlastné pracovné listy, prezentácie a interaktívne cvičenia.

Obsahový a výkonový štandard – 9. ročník

ŠVP + ŠkVP: 5 + 1 hodín týždenne, 198 hodín ročne (Príprava na testovanie: 33 hodín)

Názov tematického celku - zložka: Jazyk a sloh	Počet hodín
I. Opakovanie z 8. ročníka	6
II. Štýlovo sa obliekaš, štýlovo sa vyjadruj	24
III. Staň sa dobrým rečníkom	12
IV. Uvažujeme spolu	25
V. Drieme v tebe umelec	25

VI. Hľadáme odborníkov	20
VII. Každý deň povedať dobré slovo	20
Spolu hodín	132

Názov tematického celku - zložka: Literatúra	Počet hodín
I. Opakovanie z 8. ročníka	4
II. Poézia	25
III. Epika a epické žánre	28
IV. Dramatické umenie	9
Spolu hodín	66

TÉMA	POČET HODÍN	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD (ČO ŽIAK NA KONCI 9. ROČNÍKA VIE/DOKÁŽE)
Opakovanie zo 8. ročníka	6	<p>Zvuková rovina, hláskoslovie ortografia - i/y, , interpunkcia</p> <p>Lexikológia - priame a nepriame pomenovanie, metonymia, obohacovanie lexiky, slovníky</p> <p>Morfológia – slovné druhy, gramatické kategórie</p> <p>Syntax - podmet, prísudok, vetný základ, predmet, prívlastok, príslovkové určenie, prístavok, sklady, členitosť viet, súvetie</p> <p>Sloh – jazykové štýly, slohové postupy a útvary</p> <p>Príprava na monitor - zvuková stránka jazyka</p>	<p>-rešpektovať jazykové pravidlá, -pochopiť význam lexikálnych jednotiek, - používať slovnú zásobu primeranú určitému cieľu komunikácie a publiku, -pochopiť význam a kompozíciu textu , podstatu umeleckého a vecného textu vzhľadom na funkciu slovných druhov, -štylizovať jednoduché vety a jednoduché súvetia, -revidovať a editovať koncept s využitím spätnej väzby .</p> <p>-organizovať text z hľadiska kompozície, -používať informácie a textové pasáže z iných zdrojov , transformovať texty z jedného žánru do druhého,</p> <p>-rešpektovať jazykové pravidlá, ovláda pravopis vybraných slov, ohybných slovných druhov. - uplatniť získané vedomosti</p>

Štýlovo sa obliekaš, štýlovo sa vyjadruj	24	<p>Jazykové štýly – definícia, členenie</p> <p>Slovná zásoba – systematizácia</p> <p>Vecný význam slova</p> <p>Plnovýznamové a neplnovýznamové slovné druhy</p> <p>Jednovýznamové a viacvýznamové slová</p> <p>Základný a prenesený význam</p> <p>Delenie slovnej zásoby</p> <p>Slovníky</p> <p>Synonymá, antonymá, homonymá a viacvýznamové slová</p> <p>Priame a nepriame pomenovanie, metonymia, obohacovanie lexiky, slovníky. Slovná zásoba- členenie slov. zásoby , diferenciácia, Lexikografia – typy slovníkov</p> <p>Slová podľa dobového výskytu : historizmy, archaizmy, zastarané slová a neologizmy</p> <p>Neutrálne a expresívne slová. Kladný a záporný citový postoj</p> <p>Slová podľa pôvodu : cudzie slová, zdomácnené, internacionalizmy</p>	<ul style="list-style-type: none"> - identifikovať text podľa jazyk. štýlu, - ovláda vymedzenie štýlov podľa jazyk. prostriedkov i útvarov, - dokáže pod vedením učiteľa vytvoriť text i podľa jazyk.štýlu transformovať text, <p>-ovláda kritériá členenia slovnej zásoby, systém lexiky,</p> <p>-má osvojený systém diferenciácie slov,</p> <p>- definovať jednotlivé slová, ovláda príklady,</p> <p>-analyzovať text z hľadiska lexikálnej roviny,</p> <p>- používať slovnú zásobu primeranú určitému cieľu komunikácie a publiku,</p> <p>-rozlišuje jednovýznamové a viacvýznamové slová</p> <p>-orientuje sa v delení slovnej zásoby z rôznych hľadísk,</p> <p>-pracovať so slovníkmi a vyhľadať v nich potrebnú informáciu,</p> <p>-definovať synonymá, homonymá, antonymá,</p> <p>-ovláda rozdiel v terminológii,</p> <p>- pracovať s MSS, vie vytvoriť synonymický rad,</p> <p>- využívať rôzne synonymá pri tvorbe rôznych textov,</p> <p>- odlíšiť viacvýznamové slová a homonymá,</p> <p>-ovláda kritériá členenia slovnej zásoby, systém lexiky,</p> <p>- správne vybrať jazyk. príručku a overiť v nej význam lexikálnych jednotiek,</p> <p>- pozná slovníky : PSP, MFS, MSS, KSSJ, elektronické,</p> <p>-pozná rozdiely medzi jednotlivými typmi slov,</p> <p>-má osvojené slová podľa dobového výskytu, ktoré sa vzťahujú k významným udalostiam v histórii, súvisia s ľud.a regionálnou kultúrou,</p> <p>-vyhľadať citovo zafarbené slová v texte,</p> <p>- vysvetlíť štylistickú funkciu citovo zafarbených slov v texte.</p> <p>- v texte rozlíšiť cudzie slová, slovenské slová a zdomácnené slová, rozumie významu,</p> <p>-ovláda termín nesklonné podstatné mená,</p>
--	----	--	--

		<p>Spisovné a nespisovné slová – slang a dialekt</p> <p>Tvorba malého slovníka študentského slangu</p> <p>Odvodzovanie slov – predponami, príponami, zložené slová</p> <p>Skracovanie slov – skratky, značky, skratkové slová, iniciálové skratky</p> <p>Viacslovné ustálené pomenovania: priame – združené pomenovania, nepriame – frazeologické jednotky (príslovia, porekadlá, pranostiky, prirovnania)</p> <p>Slovná zásoba, jej členenie, obohacovanie slovnej zásoby</p> <p>Náuka o významovej /lexikálnej rovine</p> <p>Prízvuk, dôraz, prestávka, melódia, tempo reči, sila hlasu</p> <p>Rečnicky štýl</p> <p>Náuka o zvukovej rovine jazyka</p> <p>Spodobovanie – na konci slova pred prestávkou, vnútri slova, na hraniciach slov</p> <p>Hlásky – samohlásky, dvojhásky, spoluhlásky</p> <p>Jazykové pravidlá v prejavoch, požiadavky ortografie, lexikológie, morfológie a syntaxe</p>	<p>-využívať vhodné slová a slovné spojenia v súlade s komunikačnou situáciou, témou a s ohľadom na regionálnu oblasť a sociálne prostredie,</p> <p>- v texte vyhľadať, rozlíšiť, určiť a vysvetliť význam a funkciu spisovných slov, nárečových slov,</p> <p>- samostatne vytvoriť skrátene slovo a správne ho vysloviť,</p> <p>- aplikovať v texte svoje vedomosti z pravidiel písania skrátene slov (použitie bodky, veľkého písmena),</p> <p>- skrátene slová správne rozčleniť,</p> <p>- v umeleckom texte vyhľadať, rozlíšiť, určiť a vysvetliť význam a funkciu nepriamych pomenovaní: metafory, metonymie, personifikácie,</p> <p>-v texte vyhľadať, rozlíšiť, určiť a vysvetliť význam a funkciu jednoslovných pomenovaní a viacslovných pomenovania (združených pomenovaní),</p> <p>- v texte vyhľadať, rozlíšiť, určiť a vysvetliť význam a funkciu frazeologizmov,</p> <p>-ovláda členenie slovnej zásoby z viacerých hľadísk a rozlišuje spôsoby jej obohacovania,</p> <p>- že v ústnom prejave sa uplatňujú prozodické vlastnosti reči,</p> <p>- v ústnom prejave uplatniť prozódium,</p> <p>-že rečnicky štýl a texty rečnického štýlu sú založené a úvahe, opise, rozprávaní a využívajú fakty súvisiace so spoločenskou udalosťou,</p> <p>- zdôvodniť spodobovanie hlások a použiť ho v písomnom prejave,</p> <p>-ovláda delenie hlások a vie ich vymenovať ,</p> <p>- samostatne, formou tichého čítania skontrolovať svoj text s cieľom identifikovať jednotlivé chyby a následne ich opraviť, pričom pri oprave svojho textu aplikuje nadobudnuté znalosti z pravopisu, lexikológie, morfológie, syntaxe a slohu,</p> <p>- prakticky použiť nadobudnuté vedomosti.</p>
--	--	---	--

		<p>Hlásky, spodobovanie</p> <p>Tvrdé, mäkké, obojaké spoluhlásky</p> <p>Pravopis slov cudzieho pôvodu</p> <p>Pôvodná výslovnosť a pravopis</p> <p>Informačný slohový postup</p> <p>Interpunkčné znamienka, pomlčka, spojovník, úvodzovky, bodka, otáznik, výkričník, čiarka, bodkočiarka, dvojbodka, apostrof, zátvorky, lomka, tri bodky</p> <p>Slohové postupy – opisný, informačný, rozprávací, výkladový</p> <p>Jazykové štýly - členenie</p>	<p>- uplatniť zásady slovenského pravopisu v písomnom prejave,</p> <p>-že v slovách cudzieho pôvodu sa zachováva pôvodná výslovnosť a pravopis (slabiky de, te, ne, le, di, ti, ni, li vyslovujeme tvrdo,</p> <p>-že po mäkkých, tvrdých a obojakých spoluhláskach sa píše iota aj ypsilon,</p> <p>-vymenovať slohové útvary, v ktorých sa uplatňuje informačný slohový postup</p> <p>-vie zdôvodniť písanie interpunkčných znamienok,</p> <p>-teoretické vedomosti vie použiť v písomnom prejave,</p> <p>- charakterizovať jednotlivé slohové postupy, vie zatriediť slohové útvary ku konkrétnym slohovým postupom,</p> <p>- uplatňovať znaky slohových postupov v ústnom a písomnom prejave,</p> <p>-rozoznávať v texte znaky opisného, informačného, rozprávacieho a výkladového slohového postupu,</p> <p>-vie na zadanú alebo voľnú tému vytvoriť texty, ktoré budú spĺňať požiadavky konkrétneho slohového útvaru/žánru,</p> <p>- vymenovať jazykové štýly,</p> <p>- definovať pojem jazykový štýl.</p>
Staň sa dobrým rečníkom	12	<p>Prívet, slávnostný prejav, prejav na konferencii, diskusný príspevok</p> <p>Rečnícky štýl - znaky</p> <p>Rétorika</p>	<p>- v komunikačnej situácii plynulo a zrozumiteľne artikulovať,</p> <p>- funkčne využívať tempo reči vo výpovedi,</p> <p>- vysvetliť význam daných pojmov,</p> <p>- primerane gestikulovať, používať vhodnú mimiku, zaujať spoločensky vhodný postoj a dodržiavať vhodnú vzdialenosť s komunikujúcim,</p> <p>- identifikovať odlišné, resp. spoločné kompozičné znaky nasledovných slohových útvarov/žánrov: slávnostný prejav, prívet, úvaha, diskusný príspevok.</p>

Uvažujeme spolu	25	<p>Výkladový slohový postup</p> <p>Výklad</p> <p>Induktívny a deduktívny postup</p> <p>Náuka o tvarovej/morfologickej rovine jazyka Rozdelenie slovných druhov, teória slovných druhov</p> <p>Skloňovanie podstatných mien</p> <p>Vzory podstatných mien, nesklonné podstatné mená, cudzie podstatné mená, vzor pani</p> <p>Gramatické kategórie, pomnožné podstatné mená</p> <p>Prídavné mená</p> <p>Akostné, vzťahové, privlastňovacie, vzory prídavných mien, zhoda gram. kategórií s podstatným menom</p>	<p>- vysvetliť pojmy výklad a výkladový sl. postup, - pozná jazykové prostriedky využívané vo výklade, - že postup vysvetľovania môže byť induktívny a deduktívny, - odlišuje populárny a vedecký výklad, - rozlišuje ústny výklad (prednáška) a písomný (článok) - pozná jazykové prostriedky využívané vo výklade: plnovýznamové slová, odborné termíny, slová cudzieho pôvodu, jednoduché podradňovacie súvetia a zložené súvetia - skontrolovať texty vytvorené niekým iným, - spoločensky vhodným spôsobom zhodnotiť texty vytvorené niekým iným a svoje hodnotenie dokáže zdôvodniť, - po krátkej príprave samostatne vytvorí požadovaný slohový útvar, - vytvorí osnovu a koncept pripravovaného textu, - vytvorí na zadanú alebo voľnú tému ucelený text, ktorý spĺňa znaky konkrétneho slohového postupu, - vytvorí na zadanú alebo voľnú tému ucelený text, ktorý spĺňa znaky konkrétneho slohového útvaru/žánru a vhodného jazykového štýlu, - pri tvorbe umeleckého a vecného textu aplikovať nadobudnuté vedomosti, - vo svojom prejave používať správne tvary ohybných a neohybných slovných druhov.</p> <p>- skloňovať podstatné mená a vie skloňovanie zdôvodniť,</p> <p>- vysvetliť funkciu prídavného mena a gramatických kategórií v texte, - určiť druh prídavného mena,</p>
-----------------	----	---	--

	<p>Delenie zámen: osobné – základné, privlastňovacie opytovacie ukazovacie Krátko a dlhé tvary zámen, základný tvar zámen, skloňovanie zámen, rod, číslo, pád.</p>	<p>- identifikovať v texte osobné zámená v rôznych tvaroch, určiť ich základný tvar a gramatické kategórie a vysvetliť ich funkciu v texte,</p> <p>- identifikovať v texte opytovacie a ukazovacie zámená, určiť ich gramatické kategórie a vysvetliť ich funkciu v texte,</p>
	<p>Delenie čísloviek, pravopis čísloviek</p>	<p>-vysvetliť pravopis čísloviek, funkciu čísloviek v texte a určiť gramatické kategórie,</p>
	<p>Dokonavý a nedokonavý vid sloviess Tvary sloviess Zvratné a nezvratné slovesá</p>	<p>-na základe ukončeného a prebiehajúceho deja rozlišuje dokonavý a nedokonavý vid sloviess, - určiť zvratné a nezvratné slovesá,</p>
	<p>Plnovýznamové a neplnovýznamové slovesá</p>	<p>-rozlišovať plnovýznamové a neplnovýznamové slovesá, - spájať neplnovýznamového slovesa s iným slovesom,</p>
	<p>Príslovky Stupňovanie prísloviek</p>	<p>-vysvetliť pravopis prísloviek, funkciu prísloviek a ich stupňovanie,</p>
	<p>Predložky, funkcia predložiek a spojok vo vete Spojky, funkcia predložiek a spojok vo vete</p>	<p>- význam predložiek vo vete, - význam spojok vo vete,</p> <p>- rozlíšiť, či častica vyjadruje istotu, neistotu (pravdepodobnosť), -rozlíšiť, či časticou zdôrazňujeme výrazy, ktoré pokladáme za dôležité, - ovláda pravopis citosloviec (i, í, y, ý) a správne ich v texte oddeľuje čiarkami,</p>
	<p>Častice a citoslovčia Funkcie častíc a citosloviec</p>	<p>- rozlíšiť, či častica vyjadruje istotu, neistotu (pravdepodobnosť), -rozlíšiť, či časticou zdôrazňujeme výrazy, ktoré pokladáme za dôležité, - ovláda pravopis citosloviec (i, í, y, ý) a správne ich v texte oddeľuje čiarkami,</p>
	<p>Neohybné slovné druhy Slovné druhy</p>	<p>- funkciu neohybných slovných druhov, - určiť jednotlivé slovné druhy vo vete, - určiť gramatické kategórie ohybných slovných druhov, - vo svojom prejave používať správne tvary ohybných a neohybných slovných druhov.</p>

Drieme v tebe umelec	25	<p>Jazykové štýly</p> <p>Umelecký jazykový štýl - znaky Umelecká literatúra Vyjadrenie subjektívneho názoru Literárne druhy a žánre</p> <p>Opisný a rozprávací slohový postup Jazykové prostriedky</p> <p>Veta Delenie viet podľa: obsahu, zložitosti, jadra výpovedi Náuka o skladobnej/syntaktickej rovine jazyka</p> <p>Základné vetné členy: Podmet, prísudok, vetný základ Vyjadrený a nevyjadrený podmet, slovesný a slovesno-menný prísudok, dvojčlenná veta - prisudzovací sklad, jednočlenná veta - vetný základ</p> <p>Predmet Predmetová väzba na sloveso, pádové otázky</p> <p>Prívlastok, zhoda s podstatným menom, zhodný a nezhodný prívlastok, otázky</p>	<p>- vymenovať jazykové štýly, - definovať pojem jazykový štýl, - vytvoriť s ohľadom na komunikačnú situáciu ucelený text, ktorý spĺňa znaky konkrétneho slohového útvaru/žánru a vhodného jazykového štýlu,</p> <p>- že umelecká literatúra sa vyznačuje mnohovýznamovosťou, -poznať žánre umeleckého štýlu a vie ich rozdeliť podľa literárneho druhu,</p> <p>-že najčastejšie sa v umeleckom štýle uplatňuje opisný a rozprávací slohový postup, -vymenovať znaky opisného a rozprávacieho postupu, -funkčne využívať slohové postupy v ústnej a písomnej výpovedi, -v zostavovaní príbehu uplatniť kompozičné prvky rozprávania,</p> <p>- identifikovať vety podľa konkrétneho členenia, -samostatne tvoriť jednočlenné a dvojčlenné vety s rôznou modalitou, pričom dodržiava správny slovosled a správne používa interpunkčné znamienka,</p> <p>-aktivizovať a sumarizovať poznatky o podmete, prísudku a vetnom základe z nižších ročníkov, - určiť vo vete vyjadrený/nevyjadrený podmet a slovesný/slovesno-menný prísudok, - vyhľadať vo vete prisudzovací sklad a graficky ho zakresliť, -odlíšiť jednočlennú vetu od dvojčlennej, - rozlíšiť slovesný a neslovesný vetný základ,</p> <p>-chápať, že gramatický tvar predmetu je určený nadradeným slovesom, -vo vete na základe väzby k slovesu a správnej pádovej otázky určiť predmet, -vyjadriť, akým slovným druhom je predmet vyjadrený, -chápať, že prívlastok vo vete rozvíja pod. meno, - vo vete určiť prívlastok, - rozlíšiť zhodný a nezhodný prívlastok , - z nezhodného prívlastku vytvoriť zhodný a naopak , - akými slovnými druhmi býva prívlastok najčastejšie vyjadrený, -chápať, že sa pri rozvíjaní podstatného mena môžu zhodné a nezhodné prívlastky kombinovať.</p>
----------------------	----	---	---

	Príslovkové určenie – miesta, času, spôsobu, príčiny; väzba na sloveso, otázky	<ul style="list-style-type: none"> -chápať príslovkové určenie ako vetný člen, ktorý rozvíja prísudok vo vete, vyjadruje jeho miestne, časové, spôsobové a príčinné okolnosti, -vo vete na základe vzťahu k nadradenému prísudku a správnej otázky určiť príslovkové určenie, -na základe otázok určiť druh príslovkového určenia, -určiť, akým slovným druhom je vyjadrené príslovkové určenie, -ovládať písanie čiarky vo viacnásobnom príslovkovom určení,
	Prístavok, vydeľovanie prístavku vo vete: čiarkami, pauzami a melódiou	<ul style="list-style-type: none"> - definovať prístavok, jeho postavenie za podstatným menom, na ktoré sa vzťahuje -vie vo vete vyhľadať prístavok, - do viet doplniť vhodný prístavok, - aplikovať zvukové a grafické členenie prístavku vo vete,
	Jednoduchá veta, jednoduché súvetie, delenie viet podľa členitosti a podľa zložitosti	<ul style="list-style-type: none"> -rozlišovať vety podľa zloženia, -chápať podstatu jednoduchej vety (jeden prisudzovací sklad alebo jeden vetný základ) a jednoduchej súvetia (dva prisudzovacie sklady alebo dva vetné základy), -poznať funkciu spojok v jednoduchom súvetí,
	Súdržnosť textu	<ul style="list-style-type: none"> - že vety v texte sú spájané prostriedkami, ktoré vytvárajú celistvosť textu,
	Celistvosť textu	<ul style="list-style-type: none"> - že téma a významové vzťahy medzi vetami tvoria obsahové prostriedky súdržnosti,
	Prostriedky súdržnosti: obsahové, jazykové	<ul style="list-style-type: none"> -že jazykové prostriedky súdržnosti tvoria zámená, doslovné opakovania, synonymické opakovania, zhoda pri prídavných menách a slovesách, spojky, častice
	Zápor v slovenčine	<ul style="list-style-type: none"> -chápať zápor ako popretie alebo omietanie niečoho,
	Predpona ne-, samostatné slovo nie	<ul style="list-style-type: none"> -že každé slovo, ktoré sa začína na ne- nevyjadruje zápor, - spôsoby vyjadrovania záporu v slovenčine ,
	Dvojitý zápor	<ul style="list-style-type: none"> - podstatu a prostriedky vyjadrovania členského a vetného záporu,
	Vetný a členský zápor	<ul style="list-style-type: none"> - uviesť členský a vetný zápor na konkrétnych príkladoch, - význam dvojitého záporu (ruší sa zápor),
	Vetná skladba	<ul style="list-style-type: none"> -identifikovať vety podľa konkrétneho členenia, -aktivizovať a sumarizovať poznatky o vete, súvetí a vetných členoch,

		<p>Náuka o skladobnej/syntaktickej rovine jazyka</p> <p>Úvaha</p>	<p>-pozná jazykové prostriedky využívané v úvahe: nepriame pomenovania, citovo zafarbené slová, citoslovčia a pod.,</p> <p>- uvažovať a vysvetliť svoj názor na prečítaný text – báseň, úvahu a pod.,</p> <p>- samostatne sformulovať základné myšlienky na zvolenú tému a vysloviť ich výstižne, zrozumiteľne a plynulo,</p> <p>- po krátkej príprave samostatne vytvoriť požadovaný slohový útvar,</p> <p>- pri opakovanom čítaní a oprave konceptu textu revidovať koncept textu s cieľom zlepšiť štýl a opraviť gramatické chyby, pravopis a interpunkciu,</p> <p>-skontrolovať svoj text s cieľom vyhľadať a opraviť chyby, pričom aplikuje nadobudnuté znalosti z pravopisu, lexicológie, morfológie, syntaxe a slohu.</p>
Hľadáme odborníkov	20	<p>Náučný jazykový štýl - znaky Odborné termíny Vedecký referát, štúdia, encyklopédia, prednáška, odborný opis</p> <p>Opisný slohový postup Statický opis Dynamický opis Odborný opis Umelecký opis</p> <p>Administratívny jazykový štýl - znaky Útvary: potvrdenka, vysvedčenia, podací lístok, peňažný poukaz, preukazy, objednávka</p> <p>Žiadosť, úradný list, úradný a štruktúrovaný životopis</p> <p>Publicistický jazykový štýl - znaky Informačný slohový postup</p>	<p>-charakterizovať náučný štýl, - poznať náučný štýl ako štýl vedy, učebníc, -že sprostredkúva vedecké poznatky a odborné informácie, -poznať žánre patriace k náučnému štýlu, -že odborný opis je vecný a presný opis podstatných znakov, zloženia alebo fungovania predmetu, javu, - podľa použitia slovných druhov v texte rozlíšiť druh opisu, -po príprave vie vytvoriť jednotlivé druhy opisu, -funkčne využívať slohový postup vo výpovedi,</p> <p>-že administratívny štýl sa realizuje predovšetkým v písomnom prejave, -pozná predpísanú formu útvarov admin. štýlu, - využívať skratky, značky, vysvetlivky, čísla,</p> <p>-pozná predpísanú formu útvarov admin. štýlu, - podľa pravidiel vytvoriť úradný životopis, -v životopise uviesť najdôležitejšie údaje zo života, - členiť text do odsekov, -pozná povinné časti životopisu, -rozlišovať medzi úradným a štruktúrovaným životopisom, -ovláda znaky publicistického štýlu, -rozlišovať použitie ústnej a písomnej formy tohto štýlu, - správne požiť jazykové prostriedky: slová cudzieho pôvodu, odborné slová, skratky, vlastné mená, číslovky, podst. mená, frazeologizmy,</p>

		<p>Útvary: správa, oznámenie, interview, komentár, úvodník, recenzia, reportáž, fejtón</p> <p>Hovorový jazykový štýl - znaky</p> <p>Dialóg, telefonický rozhovor, email, sms, súkromný list</p>	<p>-pozná znaky hovorového jazykového štýlu</p> <p>-že jeho najvýraznejšou črtou je ústnosť,</p> <p>-chápať význam prozodických vlastností reči v hov. štýle,</p> <p>-vytvoriť dialóg na zadanú tému.</p>
Každý deň povedať dobré slovo	20	<p>Vznik reči</p> <p>Jazyk, systém , jazykoveda</p> <p>Slovná zásoba – systematizácia</p> <p>Národný jazyk</p> <p>Spisovný jazyk</p> <p>Nárečia</p> <p>Spisovný jazyk</p> <p>Kodifikácia</p> <p>Dialekty, dialektológia - západoslovenské, stredoslovenské, východoslovenské nárečia</p> <p>Atlas slovenské jazyka</p> <p>Opakovanie ISCED II</p> <p>Slovné druhy, vetné členy, národný jazyk</p>	<p>- využívať vedomosti z dejepisu a biológie o vývoji človeka a následne reči,</p> <p>-charakterizovať jazyk ako usporiadaný systém – súhrn pravidiel o používaní všetkých prvkov jazyka,</p> <p>- pozná členenie jazykovedy a vzájomnú súvislosť medzi jednotlivými rovinami,</p> <p>- že rôzny pomer spisovných a nespisovných slov medzi účastníkmi komunikácie ovplyvňuje vzťah medzi nimi,</p> <p>-pozná protiklad spisovného jazyka a nárečia,</p> <p>-že najdôležitejším útvarom národného jazyka je spisovný jazyk a jeho celonárodná platnosť,</p> <p>- z dejepisu využívať vedomosti o kodifikátoroch a čase kodifikácie,</p> <p>- pri tvorbe vlastných textov funkčne využívať bohatstvo spisovnej a nespisovnej lexiky národného jazyka s ohľadom na žáner/slohový postup/štýl a cieľ komunikácie,</p> <p>-ktoré nárečia geograficky spadajú do troch základných skupín nárečí,</p> <p>-uplatniť vedomosti získané v danom ročníku,</p> <p>-orientuje sa v delení slovnej zásoby z rôznych hľadísk,</p> <p>-používať slovnú zásobu primeranú určitému cieľu komunikácie a publiku,</p> <p>- uplatniť vedomosti získané v danom ročníku,</p> <p>-dokáže vo svojom prejave používať správne tvary ohybných a neohybných slovných druhov,</p> <p>-uplatniť vedomosti získané v danom ročníku,</p> <p>-identifikovať vety podľa konkrétneho členenia,</p> <p>-aktivizovať a sumarizovať poznatky o vete, súvetí a vetných členoch.</p>

Literatúra

TÉMA	POČET HODÍN	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD (ČO ŽIAK NA KONCI 9. ROČNÍKA VIE/DOKÁŽE)
Opakovanie z 8. ročníka	4	Opakovanie - poézia - lúbostná poézia, romantizmus, modlitba, prírodná poézia, epická poézia Opakovanie - próza - román, dobrodružná literatúra, vedecko – fantastická literatúra, denník, vedecko-populárna literatúra a literatúra faktu	Žiak má prehľad z učiva 8. ročníka, ovláda vzdelávacie štandardy , vie vyjadriť svoj názor na literatúru, vie reprodukovať, tvoriť, komunikovať, pracovať s interaktívnymi cvičeniami, tvoriť prezentácie. Dokáže verbalizovať vlastný čitateľský zážitok. Vie pri hlasnom čítaní správne artikulovať a dodržiavať spisovnú výslovnosť.
Poézia	25	Poézia, typológia, rým, verš, strofa, metafora, epiteton, prirovnanie Romantizmus : časové rozpätie, znaky, žánrová typológia, štúrovci Rytmicko-syntaktický paralelizmus, spoločenská, vlastenecká lyrika, lyrický hrdina, typ hrdinskej a historickej poézie S. Chalupku Štúr a jeho činnosť politická a jazyková, alegória. - príležitostná lyrika - sylabický systém, reflexívna poézia, básnická otázka, život a tvorba autora, spoločenská lyrika - reflexívna lyrika, spätosť s ľudovou tvorbou	Žiak vie odlíšiť poéziu a prózu, pozná termíny verš, rým, strofa, refrén, zdobenina, idea, epiteton, personifikácia, prirovnanie - trópy a figúry. Dokáže rozlíšiť typy rýmov. Plynulo číta a recituje básne. Ovláda typológiu poézie a vie jednotlivé typy poézie odlíšiť na základe analýzy básne pod vedením učiteľa. Dokáže pod vedením učiteľa urobiť analýzu a interpretáciu básne. Žiak pozná základné údaje o živote a diele Štúra. Ovláda program štúrovcov, princípy tvorby a vie vysvetliť ich úsilie v oblasti kodifikácie jazyka. Pozná špecifikum slov. romantizmu a jeho väzbu na ľudovú slovesnosť. Pod vedením učiteľa dokáže rozlíšiť štýl tvorby jednotlivých štúrovcov – autorov poézie. Žiak pozná základné znaky rukopisu autora – motív hrdinu, slobody a boja proti Turkom a Tatárom Žiak ovláda princíp alegórie v básni. Žiak pozná typ 10- veršovej strofy Sládkoviča, typ obranno-oslavnej poézie autora. Vie vysvetliť pojem reflexívna literatúra, najšť spätosť s ľudovou tvorbou.

		<p>- štúrovci, charakteristika spisovateľov a tvorby</p> <p>- znaky, spoločenská situácia, autori romantizmus vo svete, porovnanie s A. Sládkovičom</p> <p>Bernolákova kodifikácia, tvorba Jána Hollého,</p> <p>- forma liter. diela, hl.myšlienka, téma, obsah</p> <p>- óda</p> <p>Život, dielo a štýl tvorby Botta,</p> <p>- porovnanie s Mickiewiczovou básňou</p> <p>Realizmus, obkročný rým, presah, typ poézie Hviezdoslava</p> <p>- reflexívna lyrika, sonet</p>	<p>Žiak dokáže charakterizovať tvorbu štúrovcov, orientuje sa v spoločenskej situácii danej doby.</p> <p>Žiak vie vytvoriť a vysvetliť definíciu pojmu poézia. Dokáže vytvoriť a vysvetliť definíciu jednotlivých druhov lyriky. Vie pod vedením učiteľa zaradiť lyrický text k spoločenskej, prírodnej, reflexívnej alebo lúbostnej lyrike. Pod vedením učiteľa v texte lyrickej básne určiť metonymiu, básnickú otázku a iné umelecké prostriedky. Dokáže sformulovať hlavnú myšlienku lyrickej básne. Na základe usmernenia učiteľa verbálne vyjadriť vlastný zážitok a podporiť ho argumentmi.</p> <p>Žiak pozná a vie reprodukovať znaky smeru realizmus, dokáže v básni rozlíšiť obkročný rým. Osvojí si typ sonetu Hviezdoslava : idea v prvom verši, schéma 4, 4, 6.</p> <p>Žiak vie reprodukovať informácie o smere symbolizmus a slovenskej literárnej moderne. Pod vedením učiteľa pri interpretácii identifikuje typ lyrického hrdinu Kraska , symboly a využité lyrické žánre.</p> <p>Vie prednášať báseň spamäti, správne dýchať, artikulovať a dodržiavať spis. výslovnosť.</p>
		<p>Aforizmus ako žáner</p> <p>Katolícka moderna, Epigram</p> <p>Epitaf, epitaf v našej i svetovej literatúre</p>	<p>Vie definovať pojem, vyhľadať aforizmy na rôzne témy a aplikovať ich do praxe.</p> <p>Žiak vie reprodukovať informácie o žánroch epigram a epitaf, dokáže tieto útvary odlíšiť od iných žánrov. Pozná základné informácie o katolíckej moderne. Pozná život a základné údaje o štýle tvorby Rudolfa Dilonga</p>
Epika a epické žánre	28	<p>- epika ako literárny druh, znaky, žánrová typológia, epos</p> <p>- kompozičná analýza textu, umel. jazykové prostriedky</p> <p>- transformácia deja do dramatickej podoby</p> <p>- historický román, prvky populárno-náučnej literatúry</p>	<p>Žiak vie vo veršovanom texte vyhľadať prvky epiky a na liter. ukážke vysvetliť pojem epos. Vie pretransformovať úryvok do dramatickej podoby.</p> <p>Vie vysvetliť pojmy fikcia, historický román. Dokáže nájsť a odlíšiť fikciu autora od prvkov reality.</p> <p>Vie vysvetliť pojem populárno-náučná literatúra.</p>

	<p>- analýza a interpretácia textu - kľúčové slová, postavy, hl. myšlienka, osnova, obsah</p> <p>- historický román – literatúra faktu Ľudovít Štúr</p> <p>- Vedecko-populárna literatúra, literatúra faktu, tradičné remeslá, drotárstvo</p> <p>- Sci-fi román – znaky - charakteristika postavy a prostredia</p> <p>Sci-fi poviedka - dokončenie príbehu - kľúčové slová, postavy, hl. myšlienka, osnova, obsah</p> <p>- dobrodružný román - kladný a záporný hrdina, - štylisticko-lexikálna analýza textu</p> <p>Detektívna literatúra</p> <p>Psychologický román charakteristika hl. hrdinu, reprodukcia textu - generačný román, román – kronika - štylistická a jazyková stránka textu - vonkajšia kompozícia textu, frekvencia slov. druhov - rozprávač príbehu</p>	<p>Žiak vie vysvetliť pojem rozprávač a v texte vie identifikovať jednotlivé formy rozprávača. Vie transformovať formy rozprávača – z ja-formy do on-formy a naopak. Žiak vie aplikovať znalosti o vnútornej kompozícii diela na akýkoľvek prečítaný text. Žiak vie analyzovať umelecký text zo štylistického a lexikálneho hľadiska a vie určiť funkciu jednotlivých jazykových prostriedkov. Žiak vie nájsť jazykové prostriedky, ktorými autor dosahuje dramatické napätie v texte a svoje tvrdenie vie zdôvodniť.</p> <p>Žiak vie aplikovať svoje znalosti o literárnej postave (hlavná, vedľajšia) v prečítanom texte a charakterizovať ju z čitateľského hľadiska. Žiak vie sformulovať hlavnú myšlienku prečítaného textu.</p> <p>Žiak reprodukuje znaky detektívnej literatúry, pozná mená autorov detektívok ich tematické zameranie.</p> <p>Vie vysvetliť pojem detektívka a pozná kompozíciu detektívky.</p> <p>Žiak vie reprodukovať znaky tvorby V. Huga i obsah románu. Vie samostatne sformulovať subjektívne hodnotenie prečítaného textu a vie ho primerane obhajovať</p> <p>Vie vysvetliť pojem generačný román, vie vyhľadať štylisticky príznačné slová.</p> <p>Vie analyzovať ukážku, určiť rozprávača a vplyv vonkajšej kompozície na dejovú líniu</p>
	<p>Metonymia Dievčenský román - členenie vonkajšej kompozície, slov. zásoba, rozprávač</p> <p>Román vo forme denníka - epika ako liter. druh – znaky</p>	<p>Žiak pozná typ dievčenského románu, dokáže zdôvodniť zaradenie textu k typu románu, pozná odlišnosť od poviedky, novely. Identifikuje pásmo postáv a typ rozprávača. Vie porovnať jednotlivé dievčenské romány</p> <p>Vie vymenovať znaky epiky, porovnať štylistické a jazyk. prostriedky z hľadiska využitia lexiky, syntaxe.</p>

		<ul style="list-style-type: none"> - štýlistické a jazykové prostriedky - charakteristika postavy - príprava scenára pre dramatizáciu - charakteristika postáv - transformácia ukážky na vecný text 	<p>Vie prerozprávať dej príbehu. Vie pripraviť scenár pre dramatizáciu. Vie transformovať umelecký text do podoby vecného textu – vytvoriť správu.</p> <p>Vie analyzovať literárny text a určiť tému, pozná základné znaky denníka.</p>
Dramatické umenie	9	<p>Teória drámy</p> <ul style="list-style-type: none"> - tragédia - vonkajšia kompozícia- dejstvo, scény, výstupy - vnútorná kompozícia - úvod, zápleтка, vyvrcholenie, obrat, rozuzlenie <p>život a dielo W. Shakespeara, renesancia</p> <p>Komédia</p> <ul style="list-style-type: none"> - komparatívna analýza textu - charakteristika hlavných a vedľajších postáv. - formulovanie hlavnej myšlienky - vyvodenie a definícia pojmov tragédia, komédia (veselohra), činohra, premiéra, repríza, derniéra - sledovanie DVD <p>- muzikál ako žáner, svetový muzikál, muzikálová tvorba v Čechách a na Slovensku</p> <p>Upevnenie učiva - literárne smery, literárne druhy a žánre.</p>	<p>Žiak vie výrazne čítať text divadelnej hry a zúčastniť sa ako postava na dramatizovanom čítaní textu. Žiak vie v texte divadelnej hry určiť fázy vnútornej kompozície diela a svoje tvrdenie vie podložiť príkladmi na základe analýzy textu divadelnej hry. Žiak vie sformulovať hlavnú myšlienku dramatického textu. Žiak vie identifikovať v texte hry umelecké jazykové prostriedky a vysvetliť ich význam. Žiak vie aplikovať svoje znalosti o literárnej postave (hlavná, vedľajšia) v prečítanom texte a charakterizovať ju z čitateľského hľadiska.</p> <p>Vie vytvoriť a vysvetliť definíciu pojmov dráma, tragédia, komédia a činohra. Vie charakterizovať spoločné a odlišné znaky dramatických žánrov</p> <p>Vie aplikovať svoje znalosti o literárnej postave (hlavná, vedľajšia) v prečítanom texte a charakterizovať ju z čitateľského hľadiska.</p> <p>Vie dokázať pamäťové, klasifikačné, analytické a interpretačné zručnosti.</p>

Učebné zdroje

Jarmila Krajčovičová – Jana Kesselová, Slovenský jazyk pre 9. ročník základných škôl, SPN, Mladé letá, s.r.o., Bratislava

Mgr. Daniela Petříková, Literárna výchova pre 9. ročník základných škôl, Združenie EDUCO, 2010

Jarmila Krajčovičová - Pomocník zo slovenského jazyka, Pomocník z literatúry, pracovný zošit pre 9. ročník ZŠ, Vydavateľstvo OrbisPictus

www.zborovna.sk, vlastné pracovné listy, prezentácie a interaktívne cvičenia.

Prierezové témy realizované v predmete:

OSR – Osobnostný a sociálny rozvoj,
VMR – výchova k manželstvu a rodičovstvu,
ENV – environmentálna výchova,
MDV – mediálna výchova,
MUV – multikultúrna výchova,
RLK – regionálna výchova a ľudová kultúra, DOV – dopravná výchova,
OZO – ochrana človeka a zdravia

Hodnotenie - portfólio žiakov:

Ústne odpovede: frontálne
individuálne

Písomné odpovede: písomné práce,
kontrolné diktáty,
tematické previerky,
vstupná, výstupná previerka,
slohové práce,
päťminútovky, krátke previerky,
pravopisné cvičenia, didaktické testy

Iné: bonusové úlohy, aktivita na vyučovaní,
čitateľský denník, referáty a projekty,
účinkovanie na kultúrnych podujatiach,
zapojenia do predmetových súťaží.

Hodnotenie a klasifikáciu výsledkov žiakov realizujeme podľa vnútornej smernice školy Kritéria hodnotenia a klasifikácie žiakov Základnej školy Dolná Tižina a v súlade s Metodickým pokynom MŠVVaŠ č.22/2011 na hodnotenie a klasifikáciu žiakov základnej školy.

8.1.2 a Predmet: CVIČENIA ZO SLOVENSKEHO JAZYKA

Učebný plán:

	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
ŠVP	0	0	1	1	1
ŠkVP	0	0	0	0	0
Spolu	0	0	1	1	1

Podstatou predmetu slovenský jazyk a literatúra je viesť žiakov k uvedomeniu si jazykovej a kultúrnej pestrosti nielen v rámci Európy a sveta, ale aj v rámci jednotlivých sociálnych prostredí. Cez pochopenie významu jazyka pre národnú kultúru by mali žiaci dospieť k chápaniu odlišností, tolerancii a orientácii v multikultúrnom prostredí.

Predmet slovenský jazyk a literatúra ako súčasť vzdelávacej oblasti Jazyk a komunikácia je jedným z kľúčových všeobecno-vzdelávacích predmetov, obsahom ktorého sú dve vzájomne sa dopĺňajúce zložky - jazyk a literatúra, pričom odporúčané vnútorné delenie predmetu je v pomere zložiek 3:2 a 2:2 alebo integrácia oboch zložiek.

Jazyková zložka

Jazyková časť predmetu sa zaoberá problematikou jazyka ako nástroja myslenia a komunikácie medzi ľuďmi. Jazyk je vnímaný ako potenciálny zdroj osobného a kultúrneho obohatenia človeka. Vo vyučovaní jazyka je v popredí analýza a interpretácia textov/prejavov a tvorba vlastných textov/prejavov, ktoré sú adekvátne konkrétnej komunikačnej situácii.

Učebné osnovy zo slovenského jazyka a literatúry - jazyková zložka - majú tabuľkovú formu, ktorá sa delí podľa komunikačných jazykových kompetencií - čítanie s porozumením, písanie a hovorenie (počúvanie je integrovanou súčasťou hovorenia). Komunikačné jazykové kompetencie členia obsah učiva a výkon do uzavretých celkov na základe predmetových kompetencií. Kompetencie -čítanie s porozumením, písanie, hovorenie - je možné rozvíjať samostatne alebo ich vzájomne kombinovať.

Ciele predmetu

Cieľom predmetu slovenský jazyk a literatúra je naučiť žiakov pochopiť umelecký a vecný text, reprodukovať ho, porozumieť významu slov v týchto textoch, rozoznať sémantické vzťahy medzi slovami. Vo vlastných jazykových prejavoch vedieť zostaviť osnovu, vedieť štylizovať jednoduché vety a súvetia podľa časovej a logickej postupnosti, využívať bohatstvo lexiky a dodržiavať pravidlá a požiadavky ortografie, morfológie a syntaxe. V komunikačných situáciách vedieť zvoliť vhodný tón komunikácie, vedieť začať a ukončiť komunikáciu, vedieť sformulovať vlastný názor a obhájiť ho, vedieť správne argumentovať, pri komunikácii využívať mimojazykové prostriedky. Dôležité je tiež získavanie komplexných kompetencií, ako napr. dotvárať schopnosť žiakov interpretovať rôzne druhy súvislých aj nesúvislých textov (spolupráca aj s inými vyučovacimi predmetmi, ktoré budú rozvíjať ďalšie stratégie čítania s porozumením orientované na texty špecifické pre dané predmety). Veľký dôraz sa kladie na vlastnú produkciu ústnych aj písaných prejavov samotnými žiakmi.

Dobré zvládnutie jazykového a literárneho učiva - najmä komunikačných a kognitívnych kompetencií - je východiskom kvalitnejších výsledkov vo vyučovaní.

Cieľom slovenského jazyka a literatúry je, aby si žiaci cez pochopenie významu jazyka pre národnú kultúru uvedomili bohatstvo svojej reči a dospeli k chápaniu odlišností, tolerance a orientácie v multikultúrnom európskom prostredí.

Obsahový a výkonový štandard – 7. ročník

ŠVP + ŠkVP: 1 + 0 = 1 hodina týždenne, 33 hodín ročne

TÉMA	POČET HODÍN	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD (ČO ŽIAK NA KONCI 7. ROČNÍKA VIE / DOKÁŽE)
ÚVOD DO CVIČENÍ SJL	2	Zábavné úlohy zo SJL Interpretácia textu - téma, hlavná myšlienka	<ul style="list-style-type: none"> - žiak dokáže uplatniť svoje vedomosti z pravopisu pri tvorbe zábavných úloh, - žiak na základe analýzy ukážky určí jej tému, ideu
OHYBNÉ SLOVNÉ DRUHY I.	6	Priama reč Podstatné mena - opakovanie vzorov Slovesá - slovesné spôsoby Interpretácia textu Prídavné mená - pravopis	<ul style="list-style-type: none"> - žiak ovláda zápis priamej reči, - vie analyzovať text - určiť tému a hlavnú myšlienku, - vie rozlíšiť jednoduchý a zložený slovesný spôsob, - ovláda pravopis prídavných mien
KOMUNIKÁCIA	5	Komunikácia, dialóg Nespisovné slová v súkromnej komunikácii Skratky v písomnej komunikácii Interpretácia textu	<ul style="list-style-type: none"> - dokáže sformulovať vlastný názor a použiť presvedčivé argumenty a vhodné výrazové prostriedky, - si dokáže samostatne zvoliť a sformulovať tému komunikácie - dokáže samostatne a pohoťovo sformulovať základné myšlienky na zvolenú tému a zrozumiteľne ich vysloviť, - dokáže samostatne sformulovať text na určenú tému - dokáže vysvetliť pojem skratka, vytvorí ju a použiť v texte. - žiak vie analyzovať prečítaný text, vyjadriť vlastné hodnotenie textu
PREJAV	2	Príhovor/prívet- jeho prednes	<ul style="list-style-type: none"> - dokáže navrhnúť tému písania, ktorá je v súlade s komunikačnou situáciou a cieľom písania. - dokáže vysvetliť význam daných pojmov. - dokáže na základe analýzy stanovenej komunikačnej situácie vybrať vhodný slohový útvar/žáner. - dokáže vytvoriť osnovu a koncept pripravovaného textu. - dokáže vytvoriť na zadanú alebo voľnú tému ucelený text, ktorý spĺňa znaky konkrétneho slohového útvaru/žáneru.

			<ul style="list-style-type: none"> - dokáže pri písaní textu zohľadniť a odôvodniť požiadavky na formálnu úpravu slohových útvarov/žánrov.
CUDZIE SLOVÁ	2	Cudzie slová - význam Cudzie slová - pravopis	<ul style="list-style-type: none"> - žiak pozná význam cudzích slov - žiak ovláda pravopis cudzích slov
SLOVÁ PODĽA DOBOVÉHO VÝSKYTU	3	Archaizmy, historizmy Neologizmy, zastarené slová Interpretácia textu	<ul style="list-style-type: none"> - dokáže vyhľadať určené lexikálne prostriedky v texte a posúdiť ich štylistický význam. - dokáže v prečítanom texte vysvetliť význam slov, ktoré pozná. - dokáže na základe kontextu alebo pri jazykovej a štylistickej analýze textu odhadnúť význam slov, ktoré nepozná a overiť si ich v jazykových slovníkoch. - dokáže prispôbiť lexiku textu vzhľadom na cieľ komunikačnej situácie. - dokáže vybrať a používať vhodnú jazykovú príručku.
OHYBNÉ SLOVNÉ DRUHY II.	5	Pomnožné podstatné mená - rod a vzor Číslovky - druh a vzor Slovesá - vid	<ul style="list-style-type: none"> - žiak si aktualizuje, opakuje a precvičí poznatky o podstatných menách z predchádzajúcich ročníkov (funkcia, delenie, gramatické kategórie, skloňovanie, vzory...) - vie vysvetliť pojmy násobné a radové číslovky, - vie identifikovať v texte radové i násobné číslovky a vysvetliť ich funkciu, - vie tvoriť násobné číslovky a použiť ich vo vetách. - žiak ovláda pravopis násobných čísloviek. - dokáže rozlíšiť dokonavé a nedokonavé slovesá, - vie zmeniť vidovú formu slovesa, dokáže od nedokonavého slovesa vytvoriť (ak je to možné) dokonavé a naopak, - vie vlastnými slovami vysvetliť rozdielne významy sloviess vidovej dvojice.

VETNÁ SKLADBA	5	<p>Podmet a prísudok</p> <p>Prisudzovací sklad</p> <p>1- členná veta</p> <p>Vetný základ</p> <p>2 - členná veta</p>	<ul style="list-style-type: none"> - dokáže určiť podmet v jednoduchej vete a vie rozlíšiť vyjadrený a nevyjadrený podmet, - dokáže určiť prísudok v jednoduchej vete a vie rozlíšiť slovesný a slovesno-menný prísudok, - vie vymedziť prisudzovací sklad a graficky ho znázorniť - dokáže samostatne tvoriť jednoduché holé a rozvité vety s rôznou modalitou, pričom dodržiava správny slovosled a správne používa interpunkčné znamienka. - dokáže samostatne tvoriť jednočlenné a dvojčlenné vety s rôznou modalitou, pričom dodržiava správny slovosled a správne používa interpunkčné znamienka. - dokáže pri tvorbe dvojčlenných viet správne používať hlavné vetné členy, resp. pri jednočlenných vetách vetný základ. - dokáže pri tvorbe dvojčlenných viet správne používať hlavné vetné členy, resp. pri jednočlenných vetách vetný základ.
ZÁVEREČNÉ OPAKOVANIA	3	<p>Slovné druhy - opakovanie</p> <p>Vetná skladba - opakovanie</p> <p>Záverečné hodnotenie a klasifikácia</p>	<ul style="list-style-type: none"> - dokáže v rozličných informačných zdrojoch vyhľadať informácie (slová, vety, textové pasáže) súvisiace s obsahom jeho textu a použiť ich. - dokáže systematicky a prehľadne tvoriť poznámky, zaznamenávať kľúčové slová a uplatniť ich vo vlastnom texte. - dokáže v rozličných informačných zdrojoch vyhľadať informácie v grafoch a tabuľkách a použiť ich v rámci svojho textu. - dokáže zdôvodniť výber a použitie rozličných informácií z grafov a tabuliek vo svojom texte. - dokáže z dostupných údajov a informácií vytvoriť graf a tabuľku a použiť ich v texte. - dokáže zhodnotiť svoje slabé a silné stránky

Učebné zdroje:

Jarmila Krajčovičová – Jana Kesselová, Slovenský jazyk pre 7 .ročník základných škôl, SPN, Mladé letá, s.r.o., Bratislava

Jarmila Krajčovičová - Pomocník zo slovenského jazyka, Pomocník z literatúry, pracovný zošit pre 7.ročník ZŠ, VydavateľstvoOrbisPictus

www.zborovna.sk, vlastné pracovné listy, prezentácie a interaktívne cvičenia.

Obsahový a výkonový štandard – 8. ročník

ŠVP + ŠkVP: 1 + 0 = 1 hodina týždenne, 33 hodín ročne

TÉMA	POČET HODÍN	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD (ČO ŽIAK NA KONCI 8. ROČNÍKA VIE/DOKÁŽE)
Úvod do cvičení zo SJL	4	Zábavné úlohy zo SJL Interpretácia textu Ustálené slovné spojenia Pravopisné javy - slovesá, prídavné mená, zámená, číslovky Základné vetné členy	<ul style="list-style-type: none"> - žiak vie uviesť príklad na prirovnania, porekadlá, príslovia, pranostiky - vyhľadať ohybné slovné druhy, určiť ich gramatické kategórie - analyzovať text z hľadiska žánrovej formy, - vytvoriť ideu príbehu, - zostaviť osnovu príbehu, - ovládať pravopis ohybných slovných druhov - vyhľadať vo vete prisudzovací sklad - správne používať hlavné vetné členy v jednoduchých holých a rozvitých vetách - vyhľadať vo vete viacnásobný vetný člen - tvoriť jednoduché holé a rozvité vety
Ohybné slovné druhy	13	Zvieracie podstatné mená - vzory Neživotné podstatné mená - pravopis a vzory Cudzie nesklonné podstatné mená Pravopis - podstatné mená Prídavné mená	<ul style="list-style-type: none"> - skloňovať zvieracie podstatné mená mužského rodu - určiť vzory zvieracích podstatných mien mužského rodu a ovládať ich pravopis - rozlíšiť tvary slimáky – slimáci... - skloňovať neživotné podstatné mená mužského rodu zakončené na –r, -l - určiť vzory neživotných podstatných mien mužského rodu zakončených na –r, -l - ovládať pravopis týchto slov - vysvetliť význam cudzích nesklonných podstatných mien - vie aplikovať nadobudnuté vedomosti z ortografie - aktivizovať poznatky o prídavných menách z predchádzajúcich ročníkov (rozlíšiť akostné a vzťahové prídavné mená, rozlíšiť druhové a individuálne privlastňovacie prídavné mená, určiť gramatické kategórie a vzory, ovládať pravopis prídavných mien)

Ohybné slovné druhy		<p>Zámená</p> <p>Číslovky</p> <p>Slovesá</p> <p>Tvorivé písanie - príhovor</p>	<ul style="list-style-type: none"> - identifikovať v texte osobné zámená - rozlíšiť a správne používať krátke a dlhé tvary osobných zámen - ovládať pravopis privlastňovacích zámen - odlíšiť základné osobné zámená od rovnako znejúcich privlastňovacích osobných zámen (jeho, jej, ich) - vyhľadať v texte opytovacie zámená - rozlíšiť používanie zámen kde? – kam?, aký? – ktorý? - ovládať pravopis zámen – aký, ktorý - gramaticky správne používať zámeno či? čia? čie? - vie vyhľadať v texte ukazovacie zámená - rozlíšiť používanie zámen tu – sem - skloňovať a ovládať pravopis zámen taký – toľký - poznatky o číslovkách z predchádzajúcich ročníkov - rozlíšiť základné, radové a násobné číslovky - rozlíšiť určité a neurčité číslovky - ovládať pravopis čísloviek - aktivizovať poznatky o slovesách z predchádzajúcich ročníkov - vyhľadať v texte tvary slovesa byť - časovať sloveso byť, určiť plnovýznamovosť a vyhľadať v texte pomocné slovesá - vysvetliť a identifikovať dokonavý a nedokonavý vid sloves - používať správne tvary sloves pri vykani - napísať primerane zložitý, spisovný, myšlienково celistvý slávnostný prejav - aplikovať pravopisnú normu v písomnom prejave - vykonať korektúry s využitím PSP a upraviť text na čistopis s prihliadnutím na formálnu stránku práce
Neohybné slovné druhy	2	Neohybné slovné druhy	<ul style="list-style-type: none"> - žiak vie priradiť jednotlivé slová z vety k slovným druhom - pozná neohybné slovné druhy a správne ich používa

Priame a nepriame pomenovania	4	<p>Priame a nepriame pomenovania</p> <p>Frazeologizmy</p> <p>Jednoslovné a viacslovné pomenovania</p> <p>Tvorenie slov</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozlíšiť priame a nepriame pomenovania - nájsť v texte nepriame pomenovania a pomenovať ich - vytvoriť obrazné pomenovanie a použiť ho vo vlastnom texte - pochopiť význam nepriamych pomenovaní v umeleckých textoch - definovať pojem frazeologické jednotky ako viacslovné ustálené pomenovanie s obrazným významom, vysvetliť ich význam - roztriediť frazeologické jednotky na príslovia, porekadlá, pranostiky, prirovnania - chápať využitie frazeologizmov v bežnej reči - vysvetliť pojmy jednoslovné, viacslovné a združené pomenovania - nájsť v texte združené pomenovania - charakterizovať spôsoby obohacovania slovnej zásoby a identifikovať ich v texte - vybrať vhodnú jazykovednú príručku a overiť v nej význam lexikálnych jednotiek - - pracovať so slovníkmi (KSSJ, SCS)
Tvorivé písanie	2	<p>Tvorivé písanie - úvaha</p> <p>Interpretácia textu - rozprávanie, pointa</p>	<ul style="list-style-type: none"> - napísať primerane zložitý, spisovný, myšlienково celistvý slohový útvar výkladového slohového postupu - využívať vo vetách správne tvary slov - vykonať korektúry s využitím PSP a upraviť text na čistopis s prihliadnutím na formálnu stránku práce - sumarizovať poznatky o rozprávaní - vysvetliť pojem pointa - identifikovať všetky časti vnútornej kompozície rozprávania
Vetná skladba	8	<p>Základné vetné členy</p> <p>Vedľajšie vetné členy - predmet</p>	<ul style="list-style-type: none"> - aktivizovať a sumarizovať poznatky o podmete, prísudku a vetnom základe z nižších ročníkov - vyhľadať vo vete vyjadrený / nevyjadrený podmet a slovesný / slovesno-menný prísudok - vyhľadať prísudzovací sklad a graficky ho znázorniť - pochopiť, že prísudok je rozvíjaný predmetom - pochopiť, že gramatický tvar predmetu je určený nadradeným slovesom - vyhľadať vo vete predmet - posúdiť, akým slovným druhom je predmet vyjadrený

		<p>Zhodný a nezhodný prívlastok</p> <p>Príslovkové určenie</p> <p>Prístavok</p> <p>Jednoduchá veta a súvetie</p>	<ul style="list-style-type: none"> - pochopiť prívlastok ako vetný člen, ktorý vo vete rozvíja podstatné meno - vyhľadať vo vete zhodný a nezhodný prívlastok - na základe zhody v rode, čísle a páde s podstatným menom rozlíšiť zhodný a nezhodný prívlastok - určiť druh príslovkového určenia na základe otázok: kde? kedy? ako? prečo? - určiť, akým slovným druhom je vyjadrené príslovkové určenie - písať čiarku vo viacnásobnom príslovkovom určení - definovať prístavok, jeho postavenie za podstatným menom, na ktoré sa vzťahujú - vyhľadať vo vete prístavok - doplniť do vety vhodný prístavok - aplikovať zvukové a grafické členenie prístavku vo vete - rozlíšiť vety podľa zloženia - pochopiť podstatu jednoduchej vety (1 vetný základ alebo 1 prisudzovací klad) a jednoduchého súvetia (2 vetné základy alebo 2 prisudzovacie sklady) - poznať funkciu spojok v jednoduchom súvetí
--	--	--	--

Učebné zdroje

Jarmila Krajčovičová – Jana Kesselová, Slovenský jazyk pre 8. ročník základných škôl, SPN, Mladé letá, s.r.o., Bratislava

Jarmila Krajčovičová - Pomocník zo slovenského jazyka, Pomocník z literatúry, pracovný zošit pre 8. ročník ZŠ, Vydavateľstvo OrbisPictus

www.zborovna.sk, vlastné pracovné listy, prezentácie a interaktívne cvičenia

Obsahový a výkonový štandard – 9. ročník

ŠVP + ŠkVP: 1 + 0 = 1 hodina týždenne, 33 hodín ročne

TÉMA	POČET HODÍN	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD (ČO ŽIAK NA KONCI 9. ROČNÍKA VIE/DOKÁŽE)
Úvod do cvičení zo SJJ	2	<p><i>Interpretácia textu</i></p> <p><i>Text - informačný</i></p> <p><i>Text - umelecky, vecný</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - žiak dokáže na základe analýzy odlišiť vecný text od umeleckého textu a svoj názor odôvodniť, - dokáže pri tvorbe umeleckého a vecného textu aplikovať svoje vedomosti o vnútornej kompozícii, - dokáže v rozličných informačných zdrojoch vyhľadať a zaznamenať si informácie (fakty, slová, vety, textové pasáže) súvisiace s obsahom jeho textu a použiť ich vo vlastnom texte, - dokáže vyhľadať informácie v grafoch a tabuľkách a použiť ich vo vlastnom texte, - dokáže z dostupných údajov a informácií vytvoriť graf a tabuľku a použiť ich v texte.
Lexikológia	4	<p><i>Slovná zásoba - delenie,</i></p> <p><i>Slová podľa vecného významu</i></p> <p><i>Slová podľa dobového výskytu</i></p> <p><i>Slová podľa citového zafarbenia</i></p> <p><i>Slová podľa pôvodu</i></p> <p><i>Slová podľa spisovnosti</i></p> <p><i>Obohacovanie slovnéj zásoby - nepriame pomenovania, prenášanie významu, prenášanie cudzích slov</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - vie používať slovnú zásobu primeranú určitému cieľu komunikácie a publiku, - rozlišuje jednovýznamové a viacvýznamové slová, - orientuje sa v delení slovnej zásoby z rôznych hľadísk, - vie pracovať so slovníkmi a vyhľadať v nich potrebnú informáciu, - vie definovať synonymá, homonymá, antonymá. - vie charakterizovať historizmy, zastarané slová, archaizmy a neologizmy, - vie rozčleniť slová podľa citového zafarbenia na neutrálne a expresívne, - vie v texte vyhľadať slová cudzieho pôvodu, - vie ich správne roztriediť na zdomácnené, internacionalizmy a cudzie slová, - vie využívať vhodné slová a slovné spojenia v súlade s komunikačnou situáciou, témou a s ohľadom na regionálnu oblasť a sociálne prostredie, - ovláda členenie slovnej zásoby z viacerých hľadísk a rozlišuje spôsoby jej obohacovania, - vie v umeleckom texte vyhľadať, rozlíšiť, určiť a vysvetliť význam a funkciu nepriamych pomenovaní: metafory, metonymie, personifikácie, - vie v texte vyhľadať, rozlíšiť, určiť a vysvetliť význam a funkciu jednoslovných pomenovaní

			<p>a viacslovných pomenovania (združených pomenovaní),</p> <ul style="list-style-type: none"> - vie v texte vyhľadať, rozlíšiť, určiť a vysvetliť význam a funkciu frazeologizmov.
Fonetika	2	<p>Zvukové vlastnosti reči</p> <p>Zvuková stránka jazyka a pravopis</p> <p>Hlásky, spodobovanie</p> <p>Tvrde, mäkké, obojaké spoluhlásky</p> <p>Výslovnosť a pravopis slov cudzieho pôvodu</p> <p>Interpunkčné znamienka</p>	<ul style="list-style-type: none"> - žiak vie, že v ústnom prejave sa uplatňujú prozodické vlastnosti reči, - vie v ústnom prejave uplatniť prozódium, - vie prakticky použiť nadobudnuté vedomosti, - vie zdôvodniť spodobovanie hlások a použiť ho v písomnom prejave, - vie zdôvodniť písanie interpunkčných znamienok, - teoretické vedomosti vie použiť v písomnom prejave
Morfológia	8	<p>Rozdelenie slovných druhov, teória slovných druhov</p> <p>Skloňovanie podstatných mien</p> <p>Vzory podstatných mien, nesklonné podstatné mená, cudzie podstatné mená</p> <p>Gramatické kategórie, pomnožné podstatné mená</p> <p>Prídavné mená</p> <p>Akostné, vzťahové, privlastňovacie, vzory prídavných mien</p> <p>Zámená - delenie</p> <p>Číslovky - delenie</p> <p>Slovesá</p> <p>Slovesá – slovesný vid</p> <p>Príslovky</p> <p>Stupňovanie prísloviek</p> <p>Predložky, funkcia predložiek a spojok vo vete</p> <p>Častice a citoslovcia</p>	<ul style="list-style-type: none"> - dokáže vo svojom prejave používať správne tvary ohybných a neohybných slovných druhov, - ovláda skloňovanie podstatných mien a vie ho zdôvodniť , - vie vysvetliť funkciu prídavného mena a gramatických kategórií v texte, - vie určiť druh prídavného mena, - vie identifikovať zámená, - vie identifikovať číslovky, - na základe ukončeného a prebiehajúceho deja rozlišuje dokonavý a nedokonavý vid sloves, - vie vysvetliť pravopis prísloviek, funkciu prísloviek a ich stupňovanie, - chápe význam predložiek vo vete, - vie rozlíšiť, či častica vyjadruje istotu, neistotu (pravdepodobnosť).

Štylistika	7	<p>Jazykové štýly - hovorový, administratívny, náučný, publicistický, umelecký, rečnícky</p> <p>Slohové postupy - výkladový, informačný, rozprávací, opisný</p> <p>Slohové žánre</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vie vymenovať jazykové štýly, - vie definovať pojem jazykový štýl, - dokáže vyhľadať určené lexikálne prostriedky v texte a posúdiť ich štylistický význam, - dokáže na základe porovnania textov určiť odlišné, resp. spoločné znaky vnútornej kompozície štandardizovaných slohových útvarov/žánrov, - dokáže porovnať a odlíšiť jednotlivé slohové útvary/žánre
Syntax	6	<p>Vetné členy - základné, vedľajšie</p> <p>Vety - delenie</p> <p>Súvetia</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vie vyhľadať a určiť vetné členy, sklady, - vie identifikovať vety podľa konkrétneho členenia, - -vie samostatne tvoriť jednočlenné a dvojčlenné vety s rôznou modalitou,
Čítanie s porozumením	4	<p>Práca s textom – epické texty</p> <p>Práca s textom - báseň</p> <p>Práca s textom – poviedka, novela</p> <p>Práca s textom – dramatické texty</p> <p>Práca s textom - opakovanie</p>	<ul style="list-style-type: none"> - žiak dokáže prerozprávať obsah textu so zachovaním časovej a logickej postupnosti, - dokáže samostatne a pohotovo sformulovať základné myšlienky na tému komunikácie a zrozumiteľne ich vysloviť, - dokáže analyzovať báseň z hľadiska témy, kompozície, štylizácie a metriky, - dokáže nájsť jazykové prostriedky dokáže na základe explicitných a implicitných informácií v umeleckom texte analyzovať dej a vyvodíť pointu a hlavnú myšlienku, - dokáže určiť všetky časti vnútornej kompozície rozprávania (úvod, zápleтка, vyvrcholenie, obrat, rozuzlenie, - dokáže na základe analýzy literárneho diela identifikovať jeho vonkajšiu a vnútornú kompozíciu a svoje tvrdenie zdôvodniť, - dokáže výrazne prečítať prehovory jednotlivých postáv dramatického textu v súlade s ich charakterom, - dokáže samostatne a bez prípravy správne, plynule a nahlas čítať akékoľvek texty (vrátane tabuliek), ktorých obsah, štýl a jazyk sú primerané jeho jazykovej úrovni a skúsenostiam a dokáže prispôbiť rýchlosť čítania tomu, aby mohol čo najefektívnejšie pochopiť informácie

Učebné zdroje

Jarmila Krajčovičová – Jana Kesselová, Slovenský jazyk pre 9. ročník základných škôl, SPN, Mladé letá, s.r.o., Bratislava

Jarmila Krajčovičová - Pomocník zo slovenského jazyka, Pomocník z literatúry, pracovný zošit pre 9. ročník ZŠ, Vydavateľstvo OrbisPictus

www.zborovna.sk, vlastné pracovné listy, prezentácie a interaktívne cvičenia.

Hodnotenie - portfólio žiakov

Ústne odpovede: frontálne
individuálne

Písomné odpovede: písomné práce,
päťminútovky, krátke previerky,
pravopisné cvičenia, didaktické testy

Iné: bonusové úlohy, aktivita na vyučovaní.

Hodnotenie a klasifikáciu výsledkov žiakov realizujeme podľa vnútornej smernice školy Kritéria hodnotenia a klasifikácie žiakov Základnej školy Dolná Tižina a v súlade s Metodickým pokynom MŠVVaŠ č.22/2011 na hodnotenie a klasifikáciu žiakov základnej školy.

8.1.2 Predmet: ANGLICKÝ JAZYK

Učebný plán:

	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
ŠVP	3	3	3	3	3
ŠkVP	1	1	1	1	1
Spolu	4	4	4	4	4

Charakteristika vyučovacieho predmetu

Vyučovacím predmetom anglický jazyk patrí medzi všeobecnovzdelávacie predmety a spoločne s vyučovacím predmetom slovenský jazyk a literatúra, resp. jazyk národnostnej menšiny a literatúra vytvára vzdelávaciu oblasť Jazyk a komunikácia. Vzhľadom na široké využitie cudzích jazykov v súkromnej a profesijnej oblasti života, či už pri ďalšom štúdiu, cestovaní, spoznávaní kultúr aj v práci, sa dôraz pri vyučovaní cudzích jazykov kladie na praktické využitie osvojených kompetencií, efektívnu komunikáciu a činnostne zameraný prístup. Komunikácia v cudzích jazykoch je podľa Európskeho referenčného rámca (ES, 2007, s. 5) založená na schopnosti porozumieť, vyjadrovať myšlienky, pocity, fakty a názory ústnou a písomnou formou v primeranej škále spoločenských a kultúrnych súvislostí podľa želaní a potrieb jednotlivca.

Podľa Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky (SERR) označenie úrovne A1 je používateľ základného jazyka. Komunikačnú úroveň A1 žiaci dosiahnu v prvom cudzom jazyku, t. j. v anglickom jazyku na konci 5. ročníka ZŠ. Charakteristika ovládania anglického jazyka na úrovni A1 podľa SERR je nasledujúca:

Rozumie známym každodenným výrazom a najzákladnejším vetám, ktorých účelom je uspokojenie konkrétnych potrieb, a tieto výrazy a vety dokáže používať. Dokáže predstaviť seba aj iných a dokáže klásť a odpovedať na otázky o osobných údajoch, ako napríklad kde žije, o ľuďoch, ktorých pozná, a o veciach, ktoré vlastní. Dokáže sa dohovoriť jednoduchým spôsobom za predpokladu, že partner v komunikácii rozpráva pomaly a jasne a je pripravený mu pomôcť (SERR, 2013, s. 26).

Ciele predmetu

Všeobecné ciele vyučovacieho predmetu anglický jazyk vychádzajú z modelu všeobecných kompetencií a komunikačných jazykových kompetencií, ako ich uvádza Spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky (ŠPÚ, 2013). Pri formulácii cieľov vyučovacieho predmetu sa zdôrazňuje činnostne zameraný prístup - na splnenie komunikačných úloh sa žiaci musia zapájať do komunikačných činností a ovládať komunikačné stratégie.

Cieľom vyučovacieho predmetu anglický jazyk je umožniť žiakom:

- efektívne používať všeobecné kompetencie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk, ale sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane jazykových činností,
- využívať komunikačné jazykové kompetencie, aby sa komunikačný zámer realizoval vymedzeným spôsobom,
- v receptívnych jazykových činnostiach a stratégiách (počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením) spracovať hovorený alebo napísaný text ako poslucháč alebo čitateľ,
- v produktívnych a interaktívnych jazykových činnostiach a stratégiách (ústny prejav, písomný prejav) vytvoriť ústny alebo písomný text,
- používať hovorené a písané texty v komunikačných situáciách na konkrétne funkčné ciele.

Ďalšie ciele v rámci posilnenej časovej dotácie predmetu:

Jedu hodinu anglického jazyka týždenne v každom ročníku využijeme na posilnenie konverzačných zručností žiakov predovšetkým zvýšenie kvality výkonu v oblasti čítania s porozumením, v ústnom prejave – monológ a dialógu.

Kompetencie

„Používatelia jazyka a učiaci sa jazyk využívajú mnoho kompetencií, ktoré získali vďaka svojim predchádzajúcim skúsenostiam, a ktoré môžu aktivovať tak, aby mohli plniť vzdelávacie úlohy a aktivity v komunikačných situáciách, v ktorých sa nachádzajú. Kompetencie sú súhrnom vedomostí, zručností a vlastností, ktoré umožňujú jednotlivcovi konať“ (SERR, 2013, s. 12, 103).

Podstatou jazykového vzdelávania je, aby žiak dokázal:

- riešiť každodenné životné situácie v cudzej krajine a v ich riešení pomáhať cudzincom, ktorí sú v jeho vlastnej krajine,
- vymieňať si informácie a nápady s mladými ľuďmi a dospelými, ktorí hovoria daným jazykom a sprostredkovať im svoje myšlienky a pocity,
- lepšie chápať spôsob života a myslenia iných národov a ich kultúrne dedičstvo.

Dôležité kompetencie pri vytváraní a udržovaní interaktívneho učebného prostredia v škole sú:

- kritické myslenie, t. j. schopnosť nachádzať a vyberať informácie s využívaním rozmanitých zručností a kritického prístupu,
- tvorivé myslenie, t. j. schopnosť nachádzať nové spôsoby spájania faktov v procese riešenia problémov,

- prosociálne a prospoločenské myslenie, t. j. schopnosť analyzovať fakty a problémy v súvislosti s potrebami iných a spoločnosti ako celku.

Všeobecné kompetencie

Všeobecné kompetencie sú tie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk, ale ktoré sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane jazykových činností.

Žiak dokáže:

- uvedomelo získavať nové vedomosti a spôsobilosti,
- opakovať si osvojené vedomosti a dopĺňať ich,
- uvedomovať si a používať stratégie učenia sa pri osvojovaní si cudzieho jazyka,
- chápať potrebu vzdelávania sa v cudzom jazyku,
- dopĺňať si vedomosti a rozvíjať komunikačné jazykové činnosti a stratégie, prepájať ich s poznaným, systematizovať ich a využívať pre svoj ďalší rozvoj a reálny život,
- kriticky hodnotiť svoj pokrok, prijímať spätnú väzbu a uvedomovať si možnosti svojho rozvoja,
- udržať pozornosť pri prijímaní poskytovaných informácií,
- pochopiť zámer zadanej úlohy,
- účinne spolupracovať vo dvojiciach i v pracovných skupinách,
- aktívne a často využívať doteraz osvojený cudzí jazyk,
- využívať dostupné materiály pri samostatnom štúdiu,
- byť otvorený kultúrnej a etnickej rôznorodosti.

Komunikačné jazykové kompetencie

Komunikačné jazykové kompetencie sú tie, ktoré umožňujú učiacemu sa konať s použitím konkrétnych jazykových prostriedkov. Na uskutočnenie komunikačného zámeru a potrieb sa vyžaduje komunikačné správanie, ktoré je primerané danej situácii a bežné vo vybraných krajinách, kde sa hovorí anglickým jazykom.

Komunikačné kompetencie sa skladajú z týchto zložiek:

- jazykové kompetencie,
- sociolingválne kompetencie,
- pragmatické kompetencie.

Jazykové kompetencie

Žiak dokáže:

- používať iba základný rozsah jednoduchých výrazov týkajúcich sa osobných údajov a potrieb konkrétneho typu,
- používať základný repertoár slovnej zásoby izolovaných slov a slovných spojení vzťahujúcich sa na dané konkrétne situácie,
- používať iba obmedzené ovládanie základných gramatických štruktúr a typov viet, ktoré sú súčasťou osvojeného repertoáru,
- ovládať výslovnosť obmedzeného repertoáru naučených slov a slovných spojení, zrozumiteľnú pre rodených hovoriacich, ktorí sú zvyknutí komunikovať s hovoriacimi pochádzajúcimi z jazykovej skupiny daného učiaceho sa,
- odpísať známe slová a krátke slovné spojenia, napríklad jednoduché pokyny alebo inštrukcie, názvy každodenných predmetov, názvy obchodov a bežne používané ustálené spojenia,
- vyhláskovať svoju adresu, štátnu príslušnosť a ostatné osobné údaje.

Sociolingválne kompetencie

Žiak dokáže:

- nadviazať základnú spoločenskú konverzáciu tak, že používa najjednoduchšie spôsoby vyjadrenia zdvorilosti: pozdraviť sa, rozlúčiť sa, predstaviť sa, poďakovať sa, ospravedlniť sa atď.

Pragmatické kompetencie

Žiak dokáže:

- spájať slová alebo skupiny slov pomocou najzákladnejších lineárnych spojovacích výrazov, napríklad „a“ alebo „potom“,
- zvládnuť veľmi krátke izolované a väčšinou vopred naučené jazykové prejavy, s mnohými pauzami, ktoré sú nevyhnutné na hľadanie výrazových prostriedkov, na artikuláciu menej známych slov a na pokusy o vhodnejšiu formuláciu.

Obsahový a výkonový štandard – 5. ročník

ŠVP + ŠkVP: 3+1 = 4 hodiny týždenne, 132 hodín ročne

Obsahový štandard pre komunikačnú úroveň A1 pozostáva z kompetencií, ktoré sú bližšie špecifikované funkciami jazyka. Všetky vymedzené kompetencie a funkcie jazyka sú povinnou súčasťou obsahového štandardu. Obsahový štandard je koncipovaný tak, aby nadväzoval na kompetencie žiakov, ktorí sa začali učiť anglický jazyk v rámci primárneho vzdelávania. Obsahový štandard je vymedzený pre 5. ročník, jednotlivé kompetencie a funkcie jazyka budeme rozvíjať v rámci tematických celkov:

1. INTRODUCTION - Úvod	24 h
2. Friends and family – Priatelia a rodina	22 h
3. My world – Môj svet	22 h
4. Time – Čas	24 h
5. Places – Miesta	14 h
6. People – Ľudia	26 h

Kompetencie a funkcie jazyka

V rámci 5. ročníka sa v anglickom jazyku rozvíjajú tie kompetencie a funkcie jazyka, ktoré sú špecifikované v časti Obsahový štandard - úroveň A1. Každá kompetencia v obsahovom štandarde sa člení na šesť komponentov, ktoré sú všetky súčasťou komunikačnej kompetencie a bez ktorých sa komunikácia nemôže uskutočňovať. V rámci obsahového štandardu jednotlivé kompetencie na seba nenadväzujú, môžu sa navzájom kombinovať a neustále vytvárať nové komunikačné kontexty.

Kompetencie súvisia s komunikačnými situáciami v ústnom a písomnom prejave a zahŕňajú reakcie účastníkov komunikácie.

Funkcie sú chápané ako základné časti komunikácie. Žiaci ich musia ovládať, aby sa mohla komunikácia v cudzom jazyku uskutočniť, pričom s niektorými z nich sa stretnú až na vyšších úrovniach.

Interakčné schémy sú časťou, ktorá vyjadruje pragmatické kompetencie, nie je uzavretá a charakterizuje jednotlivé úrovne. Poskytuje učiteľovi základný rámec pre rozvoj komunikačných jazykových činností a stratégií v súlade s príslušnou úrovňou, pričom platí, že čím je úroveň vyššia, tým sa možnosti jazykového prejavu rozširujú.

Jazyková dimenzia dokresľuje uvedené funkcie a jej ovládanie by nemalo byť samostatným cieľom, ale prostriedkom na správne vyjadrenie jednotlivých funkcií jazyka.

Prehľad kompetencií a funkcií stanovených pre úroveň A1

Kompetencie	Funkcie
1. Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou	Upútať pozornosť Pozdraviť , odpovedať na pozdrav Poďakovať sa a vyjadriť uznanie Rozlúčiť sa
2. Vypočuť si a podať informácie	Informovať sa Potvrdiť a trvať na niečom Začleniť informáciu Odpovedať na požiadavky
3. Vybrať si z ponúkaných možností	Identifikovať , opísať
4. Vyjadriť názor	Vyjadriť názor Vyjadriť súhlas, vyjadriť nesúhlas
5. Vyjadriť vôľu	Vyjadriť želania , vyjadriť plány
6. Vyjadriť schopnosť	Vyjadriť vedomosti , vyjadriť neznalosť Vyjadriť schopnosť vykonať nejakú činnosť
7. Vyjadriť pocity	Vyjadriť radosť, šťastie, uspokojenie Vyjadriť smútok, sklúčenosť
8. Vyjadriť očakávania a reagovať na ne	Zistiť spokojnosť/nespokojnosť
9. Predstaviť záľuby a vkus	Vyjadriť, čo mám rád, čo sa mi páči, čo uznávam Vyjadriť, že niekoho/niečo nemám rád
11. Stanoviť, oznámiť a zaujať postoj k pravidlám alebo povinnostiam	Vyjadriť príkaz/zákaz Žiadať o povolenie a súhlas , dať súhlas
12. Reagovať na porušenie pravidiel alebo nesplnenie povinností	Ospravedlniť (sa)
14. Dať ponuku a reagovať na ňu	Žiadať niekoho o niečo Odpovedať na žiadosť Ponúknuť pomoc Odpovedať na návrh
17. Reagovať pri prvom stretnutí	Predstaviť niekoho , predstaviť sa Reagovať na predstavenie niekoho Privítať
18. Korešpondovať	Začať list, ukončiť list
19. Telefonovať	Začať rozhovor Udržiavať rozhovor Ukončiť rozhovor

Kompetencia č.1: „Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou“ Úroveň A1

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia
Relating with others in a communicative situation <i>Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou</i>	Getting someone's attention <i>Upútať pozornosť</i>	Excuse me, please. Sorry	Slovosled vo vetách v prítomnom jednoduchom a priebehovom čase, tvorba otázky, odpovede, záporu.
	Greeting sb <i>Pozdraviť</i>	Hello. Hi, how are you today? Good morning, how are you doing?	

	Responding to a greeting <i>Odpovedať na pozdrav</i>	Fine, thanks. I am well, and you?	
	Expressing thanks and appreciation <i>Podakovať sa a vyjadriť uznanie</i>	That's very kind of you. You are welcome. Not at all. No problem.	
	Parting <i>Rozlúčiť sa</i>	See you. Have a nice day/weekend.	

Kompetencia č. 2: „Vypočuť si a podať informácie“ Úroveň A1

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia
Listening to and giving information <i>Vypočuť si a podať informácie</i>	Asking for information <i>Informovať sa</i>	Are you a student? Is there a bank near here? How many brothers have you got? How can I get to the bank, please? Where is the bank? How much does it cost? Were you at the cinema yesterday? What's the time?	Časovanie pomocného slovesa <i>to be</i> , <i>have got</i> a základných plnovýznamových slovík v jednoduchom prítomnom čase, tvorba otázky, odpovede a záporu. Opytovacie zámená <i>who, where, why, what, when, which, how, how much/how many</i> . Privlastňovacie prídavné mená a zámená.
	Confirming and insisting on sth <i>Potvrdiť a trvať na niečom</i>	Yes, I do. No, I don't. Yes, I am. No, I am not. Yes, there is/there are. No, there are not/there is not. I want/I don't want.	
	Classifying information <i>Začleniť informáciu</i>	Martin is my brother. It is not mine. I live in Bratislava. She lives in that street. My sister's name is Au	
	Replying to requests <i>Odpovedať na požiadavky</i>	Yes, of course. No, I am sorry. Yes, I do. No, I don't. The bus leaves at ten o'clock	

Kompetencia č. 3: „Vybrať si z ponúkaných možností“ Úroveň A1

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia
Choosing from given options <i>Vybrať si z ponúkaných možností</i>	Identifying <i>Identifikovať</i>	John's working in France now. It's raining again. The train ticket is 30 pounds. The school is on the left.	Neurčitý a určitý člen. Základné číslovky 30 - 100. Intenzifikátory <i>really, very</i> . Prítomný priebehový čas základných plnovýznamových slovík, tvorba otázky, odpovede, záporu a rozkazu.
	Describing <i>Opísať</i>	She's tall. She's very friendly. She's got long hair. She's wearing a blue dress. Edwin is a really good friend. It's got a long tail.	

Kompetencia č. 4: „Vyjadriť názor“ Úroveň A1

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia
Expressing an opinion <i>Vyjadriť názor</i>	Expressing an opinion <i>Vyjadriť názor</i>	This house is bigger than our house. That dress is nice.	Pravidelné stupňovanie krátkych prídavných mien.
	Expressing agreement <i>Vyjadriť súhlas</i>	Yes. That's a good idea.	
	Expressing disagreement <i>Vyjadriť nesúhlas</i>	No, I don't. No, I don't like it.	

Kompetencia č. 5: „Vyjadriť vôľu“ Úroveň A1

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia
Expressing willingness <i>Vyjadriť vôľu</i>	Expressing wishes <i>Vyjadriť želania</i>	I want to live with my parents. I need a large room.	Sloveso <i>want</i> + <i>neurčitok</i> . Sloveso <i>need</i> + <i>podstatné meno</i> . Vyjadrenie budúceho deja pomocou <i>to be going to</i> .
	Expressing plans <i>Vyjadriť plány</i>	What are your plans? Are you going out tonight? We are meeting on Sunday. We are going to sing.	

Kompetencia č. 6: „Vyjadriť schopnosť“ Úroveň A1

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia
Expressing ability <i>Vyjadriť schopnosť</i>	Expressing knowledge <i>Vyjadriť vedomosti</i>	I can speak French.	Časovanie modálneho slovesa <i>can, could</i> , tvorba otázky, odpovede a záporu. Spojky <i>and, but, because</i> .
	Expressing lack of knowledge <i>Vyjadriť neznalosť</i>	I can't speak German.	
	Expressing ability to do sth <i>Vyjadriť schopnosť vykonať nejakú činnosť</i>	He can swim very well. I can swim, but not very well. He plays football and his sister goes dancing.	

Kompetencia č. 7: „Vyjadriť pocity“ Úroveň A1

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia
Expressing feelings <i>Vyjadriť pocity</i>	Expressing joy, happiness, satisfaction <i>Vyjadriť radosť, šťastie, uspokojenie</i>	I'm really happy. I'm glad. It's wonderful! Great! Fantastic! She likes her new red bike. You're lucky.	Prídavné mená miery, farby a kvality v základnom tvare
	Expressing sadness, dejection <i>Vyjadriť smútok, sklúčenosť</i>	It is very sad. What a pity!	

Kompetencia č. 8: „Vyjadriť očakávania a reagovať na ne“ Úroveň A1

Expressing and responding to expectations <i>Vyjadriť očakávania a reagovať na ne</i>	Ascertaining satisfaction/dissatisfaction <i>Zistiť spokojnosť/nespokojnosť</i>	What's the matter? What happened? Do you like the food? Did you like the party?	Jednoduchý minulý čas pravidelných slovies, tvorba otázky, odpovede a záporu. <i>Wh- otázky.</i>
---	--	--	---

Kompetencia č. 9: „Predstaviť záľuby a vkus“ Úroveň A1

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia
Expressing interests and tastes <i>Predstaviť záľuby a vkus</i>	Expressing likes and respects <i>Vyjadriť, čo mám rád, čo sa mi páči, čo uznávam</i>	What do you like (doing)? I love/like English. I like reading because it's interesting. My brother plays computer games. I always go shopping on Saturdays. I'd like a cake.	<i>Like/love/hate + sloveso + ing.</i> Príslovky <i>sometimes, never, always, yeasterday.</i> Väzba <i>I'd like.</i>
	Expressing dislikes about sb/sth <i>Vyjadriť, že niekoho/niečo nemám rád</i>	I don't like it (very much).	

Kompetencia č. 11: „Stanoviť, oznámiť a zaujať postoj k pravidlám alebo povinnostiam“ Úroveň A1

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia
Setting, stating, taking a stance towards rules and obligations <i>Stanoviť, oznámiť a zaujať postoj k pravidlám alebo povinnostiam</i>	Expressing a command/prohibition <i>Vyjadriť príkaz/zákaz</i>	Go home. Go away! Don't talk to the driver.	Modálne slovesá <i>can, could</i> , tvorba otázky a záporu
	Asking for permission <i>Žiadať o povolenie a súhlas</i>	Could/Can I go now? Could I use your phone.	
	Granting permission <i>Dať súhlas</i>	Yes, OK. Sure, no problem.	

Kompetencia č. 12: „Reagovať na porušenie pravidiel alebo nesplnenie povinností“ Úroveň A1

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia
Responding to broken rules or obligations <i>Reagovať na porušenie pravidiel alebo nesplnenie povinností</i>	Apologising <i>Ospravedlniť (sa)</i>	I'm sorry. I was ill yesterday. I couldn't come to school. Sorry for/about that. Excuse me.	Minulý jednoduchý čas slovies <i>to be, to have.</i>

Kompetencia č. 14: „Dať ponuku a reagovať na ňu“ Úroveň A1

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia
Making and responding to an offer <i>Dať ponuku a reagovať na ňu</i>	Asking sb for sth <i>Žiadať niekoho o niečo</i>	Give me some coins, please. Speak slowly, please. Can you repeat that?	Vyjadrenie množstva pomocou <i>any, some, a lot of.</i> Zdvorilé ponuky s pomocou <i>can/could.</i>
	Responding to a request <i>Odpovedať na žiadosť</i>	Oh, yes. Of course. No, I'm sorry. I'm afraid can't because...	
	Offering help <i>Ponúknuť pomoc</i>	Can I help you with your bag?	
	Responding to a suggestion <i>Odpovedať na návrh</i>	OK. Oh, thank you. Yes, please. That's very kind of you. No, thanks very much.	

Kompetencia č. 17: „Reagovať pri prvom stretnutí“ Úroveň A1

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia
Reacting at the first meeting <i>Reagovať pri prvom stretnutí</i>	Introducing sb <i>Predstaviť niekoho</i>	This is my very good friend Jane. She's English. Can I introduce you to my mother?	Prítomný jednoduchý čas plnovýznamových slovies, tvorba otázky, odpovede, rozkazu a záporu
	Introducing oneself <i>Predstaviť sa</i>	My name's Tina Jones. I'm from the USA. I'm American.	
	Responding to an introduction <i>Reagovať na predstavenie niekoho</i>	How do you do? Nice to meet you. How are you? Fine, thanks. And you?	
	Welcoming <i>Privítať</i>	Come in.	

Kompetencia č. 18: „Korešpondovať“ Úroveň A1

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia
Correspondence <i>Korešpondovať</i>	Beginning a letter <i>Začať list</i>	Dear Mary, Hello/Hi, Mary. How are you?	Minulý jednoduchý čas nepravidených plnovýznamových slovies, tvorba otázky, odpovede, záporu.
	Closing a letter <i>Ukončiť list</i>	Thank you for your letter. Did you like your holiday? Bye, Love, See you soon, All the best,	

Kompetencia č. 19: „Telefonovať“ Úroveň A1

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia
Making a phone call <i>Telefonovať</i>	Beginning a phone call <i>Začať rozhovor</i>	Hello. Hi, Mr. King, it's Mary. Hold on... Is that Liz? Can I speak to Jo, please?	Nepravidelné stupňovanie prídavných mien <i>good, bad.</i>
	Keeping a phone call going <i>Udržiavať rozhovor</i>	Just a minute/a moment. It's better to call tomorrow.	
	Ending a phone call <i>Ukončiť rozhovor</i>	See you on Sunday. Bye. All right. Goodbye.	

Výkonový štandard

Výkonový štandard určuje požiadavky na komunikačné jazykové činnosti a stratégie: počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením, písomný prejav a ústny prejav, ktoré má žiak povinne dosiahnuť na konci 5. ročníka ZŠ

Počúvanie s porozumením - výkonový štandard

Žiak na konci 5. ročníka ZŠ dokáže:

- sledovať reč, ktorá je veľmi pomalá a starostlivo artikulovaná, aby mohol pochopiť význam,
- porozumieť jednoduchým pokynom, ktoré sú pomaly a zreteľne adresované a riadiť sa jednoduchými orientačnými pokynmi,
- porozumieť každodenným výrazom týkajúcim sa uspokojovania jednoduchých, konkrétnych potrieb.

Čítanie s porozumením - výkonový štandard

Žiak na konci 5. ročníka ZŠ dokáže:

- porozumieť veľmi krátkym jednoduchým textom a samostatným slovným spojeniam, vyhľadať známe mená, slová a základné slovné spojenia, podľa potreby sa v čítaní vrátiť späť,
- porozumieť krátkym jednoduchým správam na pohľadniciach,
- rozoznať známe mená, slová a najzákladnejšie slovné spojenia v jednoduchých nápisoch,
- získať približnú predstavu o obsahu jednoduchších informačných materiálov a krátkych jednoduchých opisov, najmä ak má vizuálnu oporu,
- riadiť sa krátkymi, jednoducho napísanými orientačnými pokynmi.

Písomný prejav - výkonový štandard

Žiak na konci 5. ročníka ZŠ dokáže:

- napísať krátky osobný list alebo pohľadnicu, napríklad pozdrav z dovolenky,
- vyplniť jednoduché registračné formuláre s osobnými údajmi ako meno, štátna príslušnosť, adresa, telefón a podobne,
- napísať jednoduché slovné spojenia a vety o sebe a iných ľuďoch, o tom, kde žijú a čo robia, v písomnej forme požiadať o osobné údaje alebo ich poskytnúť.

Ústny prejav - výkonový štandard

Ústny prejav – dialóg

Žiak na konci 5. ročníka ZŠ dokáže:

- dohovoriť sa jednoduchým spôsobom, ale komunikácia je úplne závislá od pomalšieho opakovania reči, preformulovania a spresnení,

- porozumieť otázkam a pokynom, ktoré sú mu adresované a ktoré sú vyslovované dôsledne a pomaly,
- používať jednoduché zdvorilostné formulácie ako pozdrav, lúčenie, opýtať sa niekoho, ako sa má,
- predstaviť sa a iných a reagovať, keď ho predstavujú,
- rozumieť každodenným jednoduchým slovným spojeniam a vedieť reagovať na jednoduché informácie.

Ústny prejav - monológ

Žiak na konci 5. ročníka ZŠ dokáže:

- vytvoriť jednoduché, väčšinou izolované slovné spojenia o ľuďoch a miestach,
- opísať seba, čo robí, kde žije.

TÉMA	POČET HODÍN	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD (ČO ŽIAK NA KONCI 5. ROČNÍKA VIE / DOKÁŽE)
Úvod	2	Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou: pozdraviť, odpovedať na pozdrav	Zoznámiť sa s cudzím jazykom Porozumieť otázkam a pokynom, ktoré sú mu adresované a ktoré sú vyslovované dôsledne a pomaly.
Project 1 1.Lekcia : Introduction- Úvod	22	A)Ahoj, zoznámenie sa - pozdravy, predstavenie sa, - kto je kto, tam je, tam sú... - precvičovanie pozdravov - Ako sa máš? Osobné zámená	Používať jednoduché zdvorilostné formulácie ako pozdrav, lúčenie, opýtať sa niekoho, ako sa má,. Poznať a používať osobné zámená.
		B) V triede - slovná zásoba – ľudia a veci okolo nás, školské potreby, - otázka : „Čo je toto? Čo je tamto?“ Inštrukcie v triede. neurčité členy a/an.	Vedieť pomenovať školské potreby a predmety v triede. Vedieť čítať a písať jednoduché slová. Porozumieť jednoduchým pokynom v triede. Riadiť sa krátkymi, jednoducho napísanými orientačnými pokynmi.
		C) Číslovky 0 – 100 - čítanie, písanie	Vedieť povedať a slovom zapísať ľubovoľné číslo 0 – 100. Pohotovo reagovať na číselné údaje.
		D) Ako sa to vyhlásuje. - Anglická abeceda. - Ako sa to povie po anglicky? - Tam je, tam sú ...	Porozumieť vyhláskovaným písmenám. Vedieť hlásť slová, svoje meno. Vie správne napísať všetky písmená abecedy.
		Nepravdivé množné číslo podstatných mien.	Vedieť množné číslo podstatných mien.
		Čo je na obrázku? Opis obrázku.	Vedieť opísať a pomenovať predmety.
		1.Kultúra Mená a oslovenia (pán, pani, slečna) Aké oslovenia používame.	Vedieť používať oslovenia aj u nás.
		Angličtina cez kurikulum: Matematika – zadania v matematike: plus, mínus, krát, delené, rovná sa.	Vedieť základné matematické údaje v anglickom jazyku.

		Dialógy, konverzácia, rozprávanie.	Ovládať časovanie slovesa <i>byť</i> v prítomnom čase, vedieť tvoriť a odpovedať na otázku – Kde je? Čo je na obrázku?
		Nácvik piesne. Projekt – Ľudia a veci okolo mňa.	Vedieť dopĺňať slová z počutého textu. Vytvoriť jednoduchý projekt o sebe.
2. Lekcia Friends and family Priatelia a rodina	22	A) Krajiny vo svete Práca s textom – počúvanie, čítanie. Sloveso „byť“- pozitív/otázky/odpovede.	Reagovať na príbeh alebo udalosť. Vedieť názvy krajín.
		B) Rodina Počúvanie textu, skrátené tvary. Množ.č. slovesa „byť“. Privlastňovacie zámená. Nácvik dialógu, intonácia.	Vedieť opísať rodinu, pomenovať členov rodiny.
		C) Micky, Millie a Mut Počúvanie a čítanie príbehu - Kto je toto? Toto je? Toto nie je? Je to on? Je to ona?	Vedieť vytvoriť otázky so slovesom „byť“
		D) Dni v týždni Nácvik dialógov. Privlastňovacie zámená. Tvorenie otázok.	Vedieť vytvoriť otázky slovesa <i>byť</i> , poznať, privlastňovacie zámená, používať otázku – Koľko máš rokov a odpovedať na ňu.
		Počúvanie a čítanie dialógov. Dopĺňanie podľa počutého textu. Slovosled, usporiadanie slov vo vete.	Vedieť doplniť informáciu z počutého textu.
		2. Kultúra - kultúrna stránka – rukopis/angličtina vo svete Angličtina cez kurikulum: Geografia- Svet, svetadiely, krajiny. Nácvik piesne. Projekt – Moja rodina.	Vedieť vytvoriť a prezentovať projekt. Vedieť použiť anglické názvy krajín, riek, svetadielov z predmetu geografia.
3. Lekcia My world - Môj svet	22	A) Ja mám počítač Časovanie slovesa „mať“ Jednotné a množné číslo – použitie. Technické zariadenia.	Vedieť porozprávať čo mám vo svojej izbe. Pomenovať technické zariadenia.
		B) Máš domáce zvieratko? Sloveso „mať“ . Domáce zvieratká.	Vedieť sa spýtať čo máš a nemáš. Čo majú moji priatelia, rodina. Reagovať na otázky a odpovedať.
		C) Mutov darček Počúvanie, čítanie textu. Práca v skupinách, zadávanie rolí.	Vyjadrenie radosť z niečoho, šťastie, uspokojenie.
		Slovná zásoba – farby, prídavné mená. Pozícia prídavných mien vo vete.	Poznať farby a základné vlastnosti – veľký, mladý, dlhý, krátky, hrubý, tenký, starý, nový.
		D) Moja škola Dni v týždni. Rozvrh hodín.	Vedieť pomenovať dni v týždni, školské predmety, vedieť rozprávať o svojom obľúbenom dni v škole a predmete.

		Slovná zásoba – predmety v škole.	
		Môj rozvrh hodín.	Napísať a vytvoriť rozvrh hodín v angličtine.
		3. Kultúra – Školy. Projekt – Moja škola. Nácvik anglickej piesne.	Vypracovať projekt prezentáciu.
		Angličtina cez kurikulum: Biológia - časti tela zvierat. Slovné hry. Pieseň – Môj obľúbený deň.	Vedieť použiť slová z predmetu biológia v anglickom jazyku.
4. Lekcia Time - Čas	24	A) Čas Koľko je hodín, prosím? Určovanie času. Predložky s časom.	Poznať hodiny.
		B) Môj deň Každodenná rutina, denný režim. Jednoduchý prítomný čas. Tvorenie otázok.	Vedieť v jednoduchom prítomnom čase opísať svoje činnosti počas dňa a používať jednoduché otázky na zistenie času pri jednotlivých činnostiach.
		Denný režim	Vedieť porozprávať o svojom živote a dennom rozvrhu.
		C) Voľný čas, činnosti Práca s textom. Jednoduchý prítomný čas- 3. osoba jednotného čísla, tvorenie otázok, nácvik dialógu.	Vedieť rozprávať o svojich záľubách v jednoduchom prítomnom čase, vytvoriť otázky s <i>do, does</i> , vedieť použiť prítomný jednoduchý čas vo všetkých osobách.
		Mickey, Millie a Mut – čítanie, počúvanie, dopĺňanie, reprodukcia, dramatizácia, rolové hry.	Vedieť vytvárať jednoduché vety v prítomnom jednoduchom čase a reagovať na otázky a zápor.
		Dopĺňanie textov podľa počúvania, dopĺňanie otázok, správny slovosled.	Komunikácia s partnerom, pýtame sa na jeho alebo jej deň.
		D) Kultúra, šport Práca s textom. Jednoduchý prítomný čas- 3. osoba jednotného čísla- tvorenie negatívu.	Vypočúť si a podať informácie.
		Projekt – Voľný čas. Nácvik piesne. Kultúrne stránky: Čas. Angličtina cez kurikulum: Hudba, hudobné nástroje.	Zúčastniť sa na diskusii. Vedieť zreprodukovať pieseň. Ovládať názvy hudobných nástrojov
		Cvičenia na porozumenie textu. Projekt – Anketa o záľubách.	Vedieť jednoduchými vetami položiť otázku a vytvoriť potrebné grafické spracovanie projektu s použitím cudzích výrazov.
5.lekcia Places - Miesta	14	A) Moja izba Predložky.	Vedieť používať vety s použitím <i>tu je, tu sú</i> , ovládať používanie predložiek <i>na, v, vo, pod</i>

		Vyjadrenie schopností- sloveso „môcť“. Tvorenie záporu.	
		B) Náš dom Opis obrázkov, práca s textom Väzba- There is a .../There are...	Vedieť pomenovať časti domu, bytu. Opísať byt alebo dom jednoduchými vetami.
		C) Jej mesto Pomenovanie budov v meste. Čítanie z mapy mesta, tvorenie otázok, predložky miesta.	Vedieť porozprávať kde je aká budova v meste. Odpovedať na otázku: Kde je?... Pomôcť cudzincovi v meste.
		D) Ja viem, neviem /môžem, nemôžem Časovanie slovesa, jeho použitie.	Vedieť používať sloveso môcť – vedieť v jednoduchom prítomnom čase v klade, zápore i v otázke.
		5. Kultúra – Britské domy	Vedieť porozprávať v akom type domov bývam.
		Angličtina cez kurikulum: Dejepis – mestá Oxford, Lancaster, Portsmouth, Cambridge, Sandwich.	Vedieť a poznať historické údaje o niektorých mestách.
		Písanie, čítanie, doplňovanie podľa počutého textu. Opis mapy a miesta. Predložky. Pieseň – Naše mesto.	Vedieť jednoduchými vetami opísať svoju obec alebo svoj dom.
6.Lekcia People - Ľudia	26	A) Moji priatelia popis osôb podľa interakčnej schémy, práca s textom, prívlastňovací tvar, používanie prídavných mien	Vedieť opísať osobu. Aké má vlasy, oči. Je vysoký, nízky.
		Ja mám... (sloveso „mať“) Ja som ... (sloveso „byť“) porovnanie	Vedieť používať slovesá na opisovanie osôb. Vybrať si z ponúkaných možností.
		B) Sobotné ráno Usporiadanie obrázkov a textu podľa správneho poradia. Dramatizácia textu.	Vedieť používať prítomný priebehový čas v otázke a v zápore.
		C) Domáce práce Slovesá používané pri domácich prácach.	Vedieť používať prítomný priebehový čas a rozoznať ho od jednoduchého prítomného času, jednoduchými vetami vedieť porozprávať o činnostiach členov rodiny.
		Doplňovanie, čítanie, písanie, porozumenie textu z počúvania. Výslovnosť.	Reagovať na príbeh alebo udalosť. Uviesť príklad.
		D) Oblečenie Tvorenie dialógov v obchode Čo mám na sebe oblečené?...	Vyjadriť súhlas, nesúhlas, spokojnosť. Vedieť vybrať si z ponúkaných možností.
		Príbeh – Cisárovo nové šaty Zoradenie obrázkov a textu podľa správneho poradia.	Vedieť zoradiť príbeh podľa správneho poradia.
		E) Kultúra – ľudia v iných krajinách	Vedieť začleniť informáciu, opísať, potvrdiť.

		Čítanie, písanie, odpovedanie na otázky, dopĺňanie do textu, konverzácia.	
		Angličtina cez kurikulum – Umenie, opis ľudí podľa obrazu.	Vedieť opísať obrázkov. Vyjadriť svoj názor.
		Projekt – Ľudia okolo mňa Opakovanie prítomných časov, opis osoby, opis obrázku. Pieseň.	Vedieť doplniť a nahradiť slová. Opísať obrázkov. Sledovať reč, ktorá je veľmi pomalá a starostlivo artikulovaná, aby mohol pochopiť význam.
		Svet – práca s mapou, názvy krajín.	Získať približnú predstavu o obsahu jednoduchších informačných materiálov a krátkych jednoduchých opisov, najmä ak má vizuálnu oporu.

Učebné zdroje:

Project 1 – Third Edition, T. Hutchinson, Ch. Peteret, Pracovný zošit s CD, OUP 2008;
 Project 1 – Third Edition – Students book, T. Hutchinson, OUP 2008;
 Project 1 – Third Edition, T. Hutchinson, James Gault, OUP 2008;
 výukové CD, DVD, internet.

Obsahový a výkonový štandard – 6. ročník

ŠVP + ŠkVP: 3+1 = 4 hodiny týždenne, 132 hodín ročne

Obsahový štandard pre komunikačnú úroveň A1 v 6. ročníku budeme rozvíjať v rámci tematických celkov:

1. INTRODUCTION - Úvod 2 h
2. My life - Môj život 27 h
3. Animals - Zvieratá 16 h
4. Holidays - Prázdniny 21 h
5. Food - Jedlo 26 h
6. The world - Svet 20 h
7. Entertainment – Zábava 20 h

TÉMA	POČET HODÍN	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD (ČO ŽIAK NA KONCI 6. ROČNÍKA VIE / DOKÁŽE)
Introduction Úvod	2	Pozdravy. Osobné údaje.	Zopakovať používané frázy. Reagovať pri prvom stretnutí. Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou.
1.lekcia My life- Môj život	27	Práca s textom- čítanie s porozumením, počúvanie, tvorba otázok k textu. Tvorba dialógov. Rozšírenie slovnej zásoby.	Reagovať pri prvom stretnutí. Porozprávať o sebe, o rodine, o svojej škole. Denný režim, opis aktuálnej situácie – porovnať. Používať jednod. slovné spojenia na tému z každodenného života.

		Hovoríme o budúcnosti. Slovná zásoba v texte, čítanie s porozumením. Slovná zásoba k povolaniam. Formálny list. Inzeráty v novinách, povolania.	Vyjadriť svoje plány do budúcnosti. Porozprávať o svojich záľubách. Napísať formálny list. Používať frázy v písomnom prejave.
		Predprítomný čas, tvorba kladnej, zápornej vety a otázky. Použitie predprítomného času. Slovná zásoba – oblečenie.	Vytvoríť vetu v predprítomnom čase, otázku, zápor. Rozlíšiť použitie predprítomného a minulého času v závislosti od opísanej situácie.
		Konverzácia, tvorba dialógov. Predprítomný čas s použitím predložiek since a for.	Predviesť nacvičený rozhovor. Rozprávať o svojich životných skúsenostiach, zmenách v osobnom živote.
		Počúvanie, konverzácia na tému „V obchode.“ Slovná zásoba, práca s výkladovým slovníkom. Móda bez hraníc.	Slovosled vo vetách. Vedieť porozprávať o každodenných činnostiach a domácich prácach.
		Sviatky v anglicky hovoriacich krajinách. Prítomný čas jednoduchý – použitie.	Oboznámiť žiakov so sviatkami v anglicky hovoriacich krajinách. Porozprávať o našich sviatkoch, porovnať.
		Angličtina cez kurikulum: Veda a matematika.	Zoznámiť žiakov s novou slovnou zásobou: čas, meranie času. Vytvoríť otázku, reagovať na vytvorené otázky.
2 lekcia Animals- Zvieratá	16	Náš školský výlet – rozprávanie. Doplňovanie, čítanie, písanie, počúvanie nahrávok. Tvorba otázok a záporu v prítom. čase.	Použiť vety v jednoduchom prít. čase a prítomnom priebehu čase pri opise situácií. Opísať obrázok s použitím priebehového času.
		Komiks - čítanie, opis obrázkov.	Navrhnuť niekomu výlet. Odpovedať na návrh niekomu. Doplniť do textu.
		Slovná zásoba - práca s prekladovým slovníkom.	Porozprávať o zvieratách. Opísať zvieratko.
		Predmetové zámená. Sloveso: musieť.	Reprodukovať príbeh. Doplniť chýbajúce slovo do vety.
		Zvieratá. Angličtina cez kurikulum: Biológia – klasifikácia zvierat.	Vypracovať projekt alebo prezentáciu. Použiť jednoduché slová z predmetu biológia v anglickom jazyku.

3. lekcia Holidays- Prázdniny	21	Minulý čas, sloveso „byť“ Slovosled vety. Gramatické cvičenia.	Vyjadriť sloveso byť v minulom čase, vytvoriť otázku a zápor.
		Práca s textom. Doplnkové čítanie. Minulý čas.	Reagovať na niečo, čo sa udialo v minulosti. Preložiť jednoduchý text v minulom čase.
		Zranenia, nehody. Cestovanie. Minulý čas – nepravidelné slovesá.	Porozprávať o udalosti, ktorá sa stala v minulosti. Použiť tvary minulého času nepravidelných sloves v písomnom prejave.
		Komix Minulý čas.	Vedieť používať jednoduché vety v minulom čase. Porozprávať o svojich prázdninách.
		Angličtina cez kurikulum – Cestovanie, doprava.	Korešpondencia. Vedieť napísať list v minulom jednoduchom čase, reagovať na niečo, čo sa udialo v minulosti Vypracovať projekt. Použiť prítomný a minulý čas vo vetách.
4 lekcia Food- Jedlo	26	Slovná zásoba – jedlo. Rozdelenie podstatných mien: počítateľné a nepočítateľné. Jedálny lístok.	Rozlíšiť počítateľné a nepočítateľné podstatné mená. Vytvoriť otázku na množstvo so zreteľom na počítateľnosť – much, many. Porozprávať o jedlách.
		Čítanie porozumením, torba otázok.	Reagovať na otázky. Prerozprávať príbeh.
		Jedlá, nakupovanie. Množstvo pri jedlách.	Reagovať na ponuku. Odpovedať na návrh niekoho. Informovať sa. Požiadat o rôzne jednoduché informácie, služby a veci, alebo ich poskytnúť.
		Inštrukcie pri recepte, suroviny.	Oboznámiť sa s návodom pracovnej činnosti, porozumieť mu. Z kontextu krátkeho prečítaného textu pochopiť význam niektorých neznámych slov. Vyjadriť schopnosť, vykonať činnosť. Vedieť identifikovať potraviny, ktoré počujú.
		Jedlá počas dňa Angličtina cez kurikulum: Jedlá sveta.	Vypočúť si a podať informácie, . Vedieť opísať jedlo.

5 lekcia The world- Svet	20	Moja krajina. Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska.	Nájsť rozdiely v predlohe a porovnať obrázky s predlohou. Opísať krajinu.
		Počasia, ročné obdobia. Slovná zásoba. Práca s textom. Čítanie s porozumením.	Nahradiť slovo, doplniť vetu. Vedieť porovnávať veci, javy.
		Svetové rekordy, porovnávanie. Nepravidelné stupňovanie prídavných mien <i>good, bad</i> . Svetadiely, krajiny, rieky, oceány, moria.	Doplniť informáciu do tabuľky. Vedieť si vybrať z ponúkaných možností. Porovnávať.
		Komik s- práca s textom Diktát, analýza diktátu. Práca so slovníkom.	Nahradiť neznáme slovo. Doplniť chýbajúce slovo v neznámom texte.
		Angličtina cez kurikulum: Počasia v západnej a východnej Európe.	Vedieť zhrnúť článok jednoduchými vetami. Vypracovať projekt.
6. lekcia: Entertainme nt Zábava	20	Vyjadrenie budúceho deja pomocou <i>to be going to</i> . Použitie prítomného času pribehového na vyjadrenie plánov. Nácvik dialógov. Expressing plans <i>Vyjadriť plány:</i> What are your plans? Are you going out tonight? We are meeting on Sunday. We are going to sing.	Reagovať na pozvanie na udalosť, ktorá sa má udiť v budúcnosti. Dokázať viesť dialóg na danú tému.
		Práca s textom. Čítanie s porozumením, práca so slovníkom. Príslovky.	Priradiť obrázok k textu. Podat' informáciu o prečítanom texte.
		Prídavné mená a príslovky, práca s pracovným zošitom, gramatické cvičenia Sloveso: "have to" –musieť, tvorba otázky a záporu.	Navrhnuť priateľovi spoločnú činnosť. Ponúknuť a reagovať na návrh.
		Komiks. Riadený rozhovor.	Ponúknuť a reagovať na ponuku.
		Slávne osobnosti britského kina. Opis osoby, predmetu.	Uistiť sa, či je správne, čo som povedal. Nahradiť alebo doplniť slovo, vyjadriť plán, budúcu činnosť. Reprodukovať príbeh.

		Projekt: Môj obľúbený film, herec, herečka, skupina. Pieseň	Predstaviť svoj projekt, svoju prácu.
--	--	---	---------------------------------------

Učebné zdroje:

Project 1 – Third Edition, T. Hutchinson, Ch. Peteret, Pracovný zošit s CD, OUP 2008;

Project 1 – Third Edition – Students book, T. Hutchinson, OUP 2008;

Project 1 – Third Edition, T. Hutchinson, James Gault, OUP 2008;

výukové CD, DVD, internet.

Obsahový a výkonový štandard – 7. ročník

ŠVP + ŠkVP: 3+1 = 4 hodiny týždenne, 132 hodín ročne

Obsahový štandard pre komunikačnú úroveň A1 v 7. ročníku budeme rozvíjať v rámci tematických celkov:

1. MY LIFE – Môj život	30 h
2. THE FUTURE – Budúcnosť	20 h
3. TIMES AND PLACES – Časy a miesta	20 h
4. CITIES – Mestá	20 h
5. EXPERIENCES – Skúsenosti	20 h
6. WHAT'S UP? – Čo sa deje?	22 h

TÉMA	POČET HODÍN	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD (ČO ŽIAK NA KONCI 7. ROČNÍKA VIE / DOKÁŽE)
MY LIFE – Môj život	30	Prítomný čas jednoduchý. Prítomný čas jednoduchý a priebehový. Životné etapy – slovná zásoba. Minulý čas jednoduchý. Každodenná angličtina – pozvania. Frázy na zoznamovanie sa. Nácvik hovorenia – čo robím rád / nerád. Kultúrna stránka – Rodiny. Človek a spoločnosť. Domov a bývanie. Rodina a spoločnosť. Voľný čas a záľuby. Šport.	- predstaviť sa, - pýtať sa iných osôb čo majú radi, - podľa počutého vedieť zaradiť informáciu, - menovať etapy života, - porozumieť životopisu známej osobnosti, - hľadať špecifické informácie v čítanom texte, - precvičovať správnu výslovnosť, - opýtať sa, čo sa dialo minulý týždeň, víkend, - informovať o aktivitách, ktoré radi robíme, - predstaviť nového kamaráta. Interakcia: diskusia v triede o rozdieloch života rodín u nás a v iných krajinách.

THE FUTURE - Budúcnosť	20	<p>Budúci čas s „will“.</p> <p>Nácvik rozprávania o budúcnosti.</p> <p>Budúci čas s „will“ – rozhodnutia.</p> <p>Nácvik písania, dialógov.</p> <p>Čítanie s porozumením .</p> <p>Posluch s porozumením .</p> <p>Nácvik hovorenia – moja budúcnosť.</p> <p>Predložky miesta IN/ON.</p> <p>Frázy na ponúknutie pomoci.</p> <p>Kultúrna stránka – Doprava.</p>	<p>-pomenovať podľa obrázku, vesmírne telesá,</p> <p>- pochopiť text vedcov o budúcnosti,</p> <p>- pochopiť a reagovať na rozhovor, zápletku,</p> <p>- pochopiť príbeh a reagovať na obsah,</p> <p>- vyjadriť svoj názor na vývoj a výskum v dobývaní vesmíru,</p>
		<p>Vyjadrenie budúcnosti pomocou “will, won’t”.</p> <p>Použitie “will” na vyjadrenie rozhodnutia.</p> <p>Veda a technika v službách ľudstva.</p> <p>Mládež a ich svet.</p> <p>Doprava a cestovanie.</p> <p>*</p>	<p>- vyjadriť názor na veci, kde sa robia prognózy,</p> <p>- používať bežné spoločenské frázy,</p> <p>- napísať štruktúru, prípravu na projekt</p> <p>Interakcia: reagovať na výsledok dotazníka, predvídať budúcnosť.</p>
TIMES AND PLACES – Časy a miesta	20	<p>Kolokácie – sloveso + podstatné meno.</p> <p>Minulý čas priebehový .</p> <p>Nácvik hovorenia – opis obrázku.</p> <p>Minulé časy – porovnanie.</p> <p>Miestnosti a veci v dome – slovná zásoba.</p> <p>Prídavné mená – slovná zásoba.</p> <p>Nácvik dialógov .</p> <p>Kultúrna stránka – Británia.</p> <p>Priebehový minulý čas</p> <p>-tvorenie otázky a záporu a krátke odpovede.</p> <p>Rozdiel medzi priebehovým a jednoduchým minulým časom.</p> <p>Krajiny mestá a miesta.</p> <p>Človek a príroda.</p> <p>Voľný čas a záľuby.</p> <p>Multikultúrna spoločnosť .</p> <p>*</p>	<p>-menovať známe štáty sveta,</p> <p>- gramaticky správne opísať situáciu v minulosti,</p> <p>- opísať situáciu v kriminálnom príbehu,</p> <p>- pýtať sa osoby, čo robila v minulosti a odpovedať na podobné otázky,</p> <p>- pomenovať prírodné katastrofy,</p> <p>- podať konkrétnu informáciu,</p> <p>- vyjadriť varovanie pred nešťastím,</p> <p>- napísať text o Slovensku,</p> <p>Interakcia: diskutovať o minulých dejoch, precvičovať gramatické pravidlá.</p>

CITIES - Mestá	20	<p>Londýn – vizuálna prehliadka mesta. Miesta v meste – slovná zásoba. Určitý člen THE s názvami. Určité a neurčité členy - použitie. Nácvik dialógov – pýtanie sa na cestu. Neurčité zámená - (-body, -thing) Posluch s porozumením. Čítanie s porozumením. Frázy o budúcich plánoch. Kultúrna stránka – New York. Mapa mesta. Cestovanie a doprava. Vzdelávanie a práca. Kultúra a umenie. *</p>	<p>- opísať obrázky o Londýne na základe textu, - rozlíšiť komunikáciu o výlete osôb, - pochopiť a definovať body detektívneho príbehu, - opýtať na cestu a odpovedať na podobné otázky, - navrhnuť čo by bolo možné robiť vo veľkomeste,</p> <p>Interakcia: rozprávať sa o živote a zaujímavostiach vo veľkomeste – porovnať New York a Bratislavu.</p>
EXPERIENCES - Skúsenosti	20	<p>Predprítomný čas – tvar, použitie. Nácvik hovorenia – čo som doteraz zažil... Predprítomný čas – otázky. Predprítomný čas – „ever, never“. Nácvik hovorenia podľa obrázkov. Predprítomný čas – „just“. Precvičovanie užitočných fráz. Kultúrna stránka - Britskí hrdinovia. Projekt (Slávni ľudia). Voľný čas a záľuby. Šport. Človek a príroda. Kultúra a umenie. Vzory a ideály. *</p>	<p>- správne používať výrazy spojené so zážitkami , - spájať obrázky s textom, správne formulovať vety, - porozumieť obrázkovému príbehu, - pochopiť náučný text a vyjadriť sa k obsahu, - rozumieť rozprávaniu populárneho príbehu a neobvyklých príbehoch,</p> <p>Interakcia: rolová úloha, interview so športovcom, diskutovať o národných hrdinoch a osobnostiach .</p>

WHAT'S UP? – Čo sa deje?	22	Problémy so zdravím – slovná zásoba. Použitie „should“ – vyjadrenie rady. Použitie „must, mustn't, don't have to“. Nácvik hovorenia – vyjadrovanie zákazov. Nácvik hovorenia – prerozprávanie príbehu. Frázové slovesá – slovná zásoba. Nácvik dialógov. Kultúrna stránka – Pohotovosť. Projekt (Pohotovostné služby). Mládež a jej svet. Človek a spoločnosť. Starostlivosť o zdravie. Cestovanie. Multikultúrna spoločnosť . *	- pochopiť zápletku kresleného príbehu, - vymenovať pravidlá spojené so školou, - pri počúvaní reagovať na obrázky k textu, - pomenovať ľahké ochorenia, nevoľnosť a vedieť sa na ne opýtať inej osoby, - prerozprávať príbeh, pomenovať hlavné body príbehu, - zaradiť do komunikácie výrazy bežnej komunikácie, Interakcia: reagovať na rôzne povinnosti a správne používať modálne slovesá.
---------------------------------	----	--	---

*V každej z tém sa rozvíja i čítanie s porozumením, posluš s porozumením, práca s pracovným zošitom, nácvik konverzačných zručností.

Učebné zdroje:

Project 3 – Work book with CD- Fourth Edition, T. Hutchinson, , OUP 2013;
 Project 3 – Fourth edition – Students book, T. Hutchinson, OUP 2013;
 Project 3 – Fourth edition – Teacher s book, T. Hutchinson, OUP 2013;
 výukové CD, DVD, internet.

Obsahový a výkonový štandard –8. ročník

ŠVP + ŠkVP: 3+1 = 4 hodiny týždenne, 132 hodín ročne

Obsahový štandard pre komunikačnú úroveň A1 v 8. ročníku budeme rozvíjať v rámci tematických celkov:

INTRODUCTION – Úvod	5 h
1. Past and present – Minulosť a prítomnosť	20 h
2. Fame and fortune – Sláva a šťastie	20 h
3. Health and safety – Zdravie a bezpečnosť	20 h
4. Heroes – Hrdinovia	20 h
5. Our environment – Naše životné prostredie	20 h
6. Relationships – Príbuzenské vzťahy	20 h
Reading – Čítanie príbehov	7 h

TÉMA	POČET HODÍN	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD (ČO ŽIAK NA KONCI 8. ROČNÍKA VIE / DOKÁŽE)
Introduction - Úvod	5 h	<p>Čítanie s porozumením</p> <p>Rozširovanie slovnej zásoby</p> <p>Nácvik správnej výslovnosti</p> <p>Prítomný jednoduchý a prítomný priebehový čas</p> <p>Činnostné slovesá (pri opise domácich prác)</p> <p>Stavové slovesá</p> <p>Použitie will/going to</p> <p>Dopĺňanie dialógov</p> <p>Posluch s porozumením</p> <p>Pracovné skúsenosti, vyjadrenie osobných pocitov, čo sa mi páči</p> <p>Konverzácia na tému: Moje pracovné skúsenosti.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - tvoriť oznamovacie vety, otázky i zápor o činnostiach, ktoré práve prebiehajú - tvoriť oznamovacie vety, otázky i zápor o činnostiach, ktoré sa pravidelne opakujú, resp. všeobecne pravdivé fakty - vyjadriť city, názory alebo vlastníctvo pomocou stavových sloviess - vyjadriť budúcnosť (fakty v budúcnosti, spontánne, predpoveď budúcnosti) pomocou <i>will</i> + neurčitok - používať <i>going to</i> + neurčitok, keď hovoríme o zámeroch
Past and present – Minulosť a prítomnosť	20 h	<p>Rozširovanie slovnej zásoby – materiály, opis oblečenia</p> <p>Minulý jednoduchý a priebehový čas</p> <p>Zložené podstatné mená</p> <p>Dopĺňanie textu podľa prečítaného článku, kontrola podľa nahrávky</p> <p>Dialógy v lavici so susedom podľa obrázkov v učebnici</p> <p>Použitie <i>used to/didn't use to</i> (robievali sme to, ale teraz už nie)</p> <p>Spojenia <i>too/enough</i></p> <p>Dopĺňanie viet s cieľom: minulý čas modálnych sloviess <i>could/couldn't, had to/ didn't have to</i> ústne (rozprávanie o teste) aj písomne</p> <p>Konverzačná schéma: Reakcia (odpoveď) na novinku – udalosť podľa toho, či dopadla úspešne alebo neúspešne.</p> <p>Práca s prekladovým slovníkom</p> <p>Schéma: <i>too</i> + príd. meno = <i>not</i> + príd. meno opačného významu + <i>enough</i></p> <p>Čítanie článkov s porozumením</p> <p>Počúvanie nahrávky textu s porozumením</p> <p>Dopĺňanie gramatických cvičení</p> <p>Konverzácia formou riadeného rozhovoru (s učiteľom aj susedom v lavici)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - pomenovať predmet pomocou „látkového“ prídavného mena typu: drevený nôž, zlatý prsteň, vlnené rukavice - správne vybrať tvar slovesa v minulom jednoduchom alebo priebehovom čase podľa kontextu - získať správne informácie z nahrávky podľa daných otázok - vytvoriť vety podľa obrázka, ktoré činnosti osoby robievali predtým (then) a teraz (now) - opísať, čo má spolužiak teraz oblečené - tvoriť vety použitím hodnotiacich prísloviess <i>dość, príliš</i>: <i>too expensive = not cheap enough</i> - vyjadriť , čo mohla/nemohla, resp. musela/nemusela daná osoba vykonať za danej okolnosti - ústne zvládnuť konverzačnú schému pri správe (súťaž, skúška, zápas) - samostatne s použitím slovníka preložiť písomne odborný článok (história Anglicka, materiály, príbeh riflí)

Fame and fortune – Sláva a šťastie	20 h	<p>Rozširovanie slovnej zásoby Nácvik správnej výslovnosti Čítanie s porozumením článkov A, B, C, D, Tínejdžeri, Počítače. Predprítomý čas – pravidlá použitia, tvorba záporu a otázok Časové predložky <i>for, since</i> Vyjadrenie, že sme niekam išli, pomocou <i>been/gone</i> Pravidlá tvorby uistovacej otázky, končiacej časticou „však?“ Najpoužívanejšie dvojice slov typu: podstatné meno – prídavné meno, napr. sláva – slávny Čítanie čísloviek z textu (tisíce) Písomné gramatické cvičenia v pracovnom zošite Práca s prekladovým slovníkom Časové výrazy „predtým“, „potom“ – správny výber z dvojice časových výrazov Tvorba projektu: Zbieranie informácií o osobnosti, spracovanie a napísanie životopisu populárnej, športovej alebo filmovej hviezdy</p>	<ul style="list-style-type: none"> - správne vyslovovať aj napísať všetky slová aj slovné spojenia z novej slovnej zásoby - rýchlo a pohotovo nájsť odpovede na otázky ku konverzačným cvičeniam k textu - tvoriť a používať predprítomný čas v pozitíve, negatívne aj otázke, vedieť spamäti minulé prídavné sloves - rozlišovať použitie <i>been</i> a <i>gone</i> pri preklade „bol som“ (som späť alebo nie) - samostatne dopĺňať gramatické cvičenia slovami z dvojice: úspech/ úspešný - samostatne s použitím slovníka preložiť písomne odborné texty: Počítače
Zdravie a bezpečnosť	20 h	<p>Obohacovanie slovnej zásoby Čítanie článkov s porozumením Časti tela Zdravotné problémy a ich ošetrovanie Vzťažné zámená: <i>that, who, which</i>, použitie <i>vo</i> vedľajších prívlastkových vetách Vyjadrovanie rady pomocou <i>should/ shouldn't</i>. Vyjadrovanie, že niečo je možné alebo nie je možné v prítomnosti alebo v budúcnosti pomocou <i>might/might not</i>. Vyjadrenie súhlasu v kladnej - <i>So do I</i> a zápornej vete – <i>Neither do I</i>. Práca s prekladovým slovníkom: Športové udalosti, Vitamíny a minerály . Tvorba projektov Prezentácie projektov</p>	<ul style="list-style-type: none"> - pomenovať časti ľudského tela - spájať vety vhodným vzťažným zámenom - samostatne dopĺňať gramatické cvičenia v pracovnom zošite - správne vypracovať gramatické cvičenia zadávané rôznou formou: spájať výrazy, vybrať slovo, zmeniť tvar slova - rozumieť anglickému zadaniu cvičenia bez pomoci učiteľa - písať čitateľne a s medzerami - samostatne počas jednej vyuč. hodiny napísať preklad článku - Vypracovať projekt o zdravej životospráve tínejdžerov, prezentovať ho, diskutovať, prijímať kritické pripomienky vedúce k sebahodnoteniu

Heroes – hrdinovia	20 h	<p>Rozširovanie slovnej zásoby Práca s textom – čítanie, preklad Práca s textom – konverzačné cvičenia (odpovede na otázky, opis postáv, poradie udalostí) Práca s textom – počúvanie, čítanie Použitie slovesa + ing Použitie neurčitku slovesa Opis miesta pomocou schémy: <i>There's someone/something + ing</i> Opis situácie pomocou zmyslových vnemov: <i>can see/hear someone/something + ing</i> Prídavné mená s – <i>ed</i> alebo – <i>ing</i> Práca so slovníkom: Robin Hood, Loď Temeraire Tvorba projektov Prezentácia projektov</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zvládnuť ústne aj písomne novú slovnú zásobu - vedieť nájsť odpovede z textu, opísať postavy aj chronologicky opísať v bodoch, čo sa dialo - samostatne vypracovať cvičenia zamerané na slovesá vyjadrujúce city alebo budúce úmysly - porozprávať príbeh - vyplniť dotazník, ohodnotiť sa - písomne vypracovať gramatické cvičenia zamerané na daný gramatický jav v pracovnom zošite - zúčastniť sa diskusie - argumentovať
Our environment – naše životné prostredie	20 h	<p>Rozširovanie slovnej zásoby Trpný rod v prítomnom čase – pozitív, otázka, negatív Práca s článkom – čítanie, preklad Práca s článkom – počúvanie Trpný rod v minulom čase – pozitív, otázka, zápor Trpný rod v budúcom čase – pozitív, otázka, zápor Dopĺňanie dialógov v bežnej konverzácii Práca so slovníkom Tvorba projektu o ochrane životného prostredia: Výber témy, zdroje informácií a ilustrácií, členenie textu na odseky Prezentácia projektov</p>	<ul style="list-style-type: none"> - doplniť podľa nahrávky chýbajúce slová do článku - prepísať vety do trpného rodu v danom čase - samostatne vypracovať gramatické cvičenia v pracovnom zošite, rozumieť zadaniu bez pomoci učiteľa - správne vyslovovať výrazy z novej slovnej zásoby a plynule čítať články A, B, C, D, Austrália, Hurikány. - samostatne preložiť článok o Austrálii s použitím slovníka - rozumieť textu piesne o ekológii - vypracovať projekt v písomnej a grafickej podobe, prezentovať ho, odovzdať ho k hodnoteniu
Relationships – Príbuzenské vzťahy	20 h	<p>Obohacovanie slovnej zásoby Schéma, použitie prvej podmienkovej vety v angličtine Čítanie s porozumením Posluch s porozumením Vedľajšie vety v budúcom čase Gramatické cvičenia na precvičenie daného gramatického javu Dvojice slov: sloveso – podst. meno, napr. vo vzťahu: rozhodnúť sa – urobiť rozhodnutie Konverzácia o problémoch mladých ľudí</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vedieť spamäti vysloviť a napísať slová z novej slovnej zásoby - tvoriť prvé podmienkové vety podľa vzoru v učebnici - vypracovať gramatické cvičenia v pracovnom zošite - prerozprávať príbeh - vyhľadať frazálne slovesá v slovníku - vysvetliť význam daných výrazov - diskutovať o typickom víkende pre rodiny v Británii a na Slovensku

		Použitie bežných výrazov v každodennej angličtine Doplnenie vedomostí o Európskej únii.	- vypracovať kvíz o Európskej únii a skontrolovať podľa nahrávky svojej odpovede
Reading – Čítanie príbehov	7 h	Rozširovanie slovnej zásoby Čítanie s porozumením Posluch s porozumením Práca s textom – odpovede na otázky z článku Zoradenie obrázkov podľa deja v príbehu Rozhodovanie o pravdivosti viet opisujúcich príbeh Charakteristika postáv Spoznávanie inonárodnej literatúry Práca so slovníkom Príbehy z Internetu Anglické knihy vo svetovej literatúre	- samostatne si nacvičiť správnu výslovnosť podľa transkripcie v pracovnom zošite - vedieť preložiť príbeh, pochopiť dej aj hlavnú myšlienku - správne zodpovedať otázky z textu v danom časovom limite - rýchlo a správne vyhľadať údaj z textu za podmienky, že článok bol viackrát prečítaný doma i v škole (tiché čítanie, čítanie na pokračovanie) - urobiť spoločnú nástenku z anglickej detskej literatúry

Učebné zdroje:

Project 4 – Fourth edition – Students book, Tom Hutchinson, Oxford 2014;

Project 4 – Pracovný zošit s audio CD a s online cvičeniami, Tom Hutchinson, 2014;

Project 4 – Fourth edition – Teacher´s book with Teacher´s Resources Multi-Rom with online practice, Tom Hutchinson, Zoltán Rézmúves, Oxford 2014
výukové CD, DVD, internet.

Obsahový a výkonový štandard – 9. ročník

ŠVP + ŠkVP: 3+1 = 4 hodiny týždenne, 132 hodín ročne

TÉM A	POČET HODÍN	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD (ČO ŽIAK NA KONCI 8. ROČNÍKA VIE / DOKÁŽE)
Úvod - opakovanie	5 h	Štruktúry a slovná zásoba z predchádzajúceho ročníka Prítomné časy. Stative verbs: like, want, prefer, think, have to... Slovná zásoba: athletics, hockey, cricket, football, tennis, badminton, volleyball... Slovesá: will, going to Štruktúry a slovná zásoba z predchádzajúceho ročníka	- aktívne používať slovnú zásobu a gramatické štruktúry učiva z predchádzajúceho ročníka, - používať prítomné časy v komunikácii. Poznať a používať "stative verbs" vo vetách, - aktívne používať slovnú zásobu týkajúcu sa športu, - vedieť vyjadriť budúcnosť pomocou slovies "will / going to. Tvoriť vety s použitím týchto slovies, - poznať a aktívne používať slovnú zásobu a štruktúry z predchádzajúceho ročníka,

Mládež a jej svet, vzťahy medzi rovesníkmi	20 h	<p>Text - Problems, Jake's party</p> <p>Tvary sloviess v minulom čase. Štruktúry viet v minulom čase</p> <p>Otázky: Why were they bullied? Who were the bullies? What did the bullies do? What did the victims do?</p> <p>Tvary sloviess v predprítomnom a minulom čase. Štruktúry viet v týchto časoch. Slovná zásoba: It's ... the wrong size, switched on, scratched, torn, broken, burnt...</p> <p>Slovná zásoba a štruktúry potrebné pre komunikáciu v danej téme Štruktúry: Can I help you? Would you like to...? Could I have...? Have you got...?</p> <p>Text - Be careful what you wish for</p> <p>Slovná zásoba: folk music, fashionable, fashion, instruments, band, singer, generation...</p> <p>Slovná zásoba: Roman emperors, local tribes, silk, civilization, merchants,</p> <p>Text - Sally's phone, Samohlásky v slovách</p> <p>Štruktúry a slovná zásoba potrebné pre napísanie projektu súčasnej pop hudbe</p> <p>Štruktúry a slovná zásoba potrebné pre napísanie projektu súčasnej pop hudbe</p> <p>Slovná zásoba a štruktúry danej lekcie</p> <p>Slovná zásoba a štruktúry danej lekcie vo forme testu</p>	<ul style="list-style-type: none"> - porozumieť čítanému textu, vedieť interpretovať jeho obsah, - používať tvary sloviess v minulom jednoduchom, minulom priebehovom a predprítomnom čase, - používať tieto časy v komunikácii, - porozumieť počutému textu, - aktívne používať slovnú zásobu a štruktúry danej lekcie, - vedieť vyjadriť dej v minulom a predprítomnom čase, - používať tieto časy v komunikácii, - poznať slovnú zásobu pomenúvajúcu možné problémy s vecami, - porozumieť počutému textu, vedieť interpretovať jeho obsah, - vedieť viesť dialóg týkajúci sa reklamácie v obchode, - porozumieť čítanému a počutému textu, vedieť interpretovať jeho obsah, - poznať slovnú zásobu a štruktúry v texte, - rozumieť slovnej zásobe v texte, - porozumieť textu a vedieť interpretovať jeho obsah, - poznať a používať slovnú zásobu z textu, - porozumieť textu a úlohám, vedieť najst' potrebné informácie v texte, porozumieť čítanému textu, - vedieť pracovať s textom prostredníctvom úloh, poznať výslovnosť samohlások v slovách, - porozumieť čítanému textu, vedieť pracovať s textom prostredníctvom úloh, poznať výslovnosť samohlások v slovách, - používať osvojenú slovnú zásobu a štruktúry pri písaní projektu o súčasnej pop music, - používať slovnú zásobu a štruktúry z danej lekcie pri riešení úloh v teste, - používať slovnú zásobu a štruktúry z danej lekcie pri riešení úloh v teste,
--	------	---	--

Zamestnanie	20 h	Text – Ambitions	<ul style="list-style-type: none"> - porozumieť čítanému textu a vedieť interpretovať jeho obsah, - používať slovesá will / going to vo vetách na vyjadrenie budúcnosti, používať tieto časy v komunikácii, - porozumieť počutému textu, aktívne používať slovnú zásobu danej lekcie, - poznať štruktúru prvej podmienkovej vety, vedieť tvoriť prvú podmienku a správne ju používať v komunikácii, - porozumieť čítanému textu, poznať slovnú zásobu a štruktúry v texte a vedieť ich používať v komunikácii, - poznať a používať príslovky času na vyjadrenie časových údajov vo vetách, - používať gramatiku danej lekcie v úlohách zameraných na rozvíjanie počúvania a hovorenia, - poznať príslovky času a vedieť ich používať v komunikácii, - porozumieť čítanému a počutému textu, vedieť interpretovať jeho obsah, - poznať slovnú zásobu a štruktúry v texte, - rozumieť úlohám pri texte, vedieť ich správne zodpovedať, zopakovať si slovnú zásobu a štruktúry z textu, - poznať a rozumieť slovnej zásobe v texte, - porozumieť textu a vedieť interpretovať jeho obsah, - poznať a používať slovnú zásobu z textu, - porozumieť textu a úlohám, vedieť najstí potrebné informácie v texte, - poznať a rozumieť slovnej zásobe v texte, porozumieť textu a vedieť interpretovať jeho obsah, - používať osvojenú slovnú zásobu a štruktúry pri písaní projektu, - vedieť opísať slovenský vzdelávací systém, - poznať slovnú zásobu danej lekcie, osvojiť si gramatiku a štruktúry lekcie, - aktívne používať poznatky z danej lekcie v komunikácii, - používať slovnú zásobu a štruktúry z danej lekcie pri riešení úloh v teste,
		Slovesá: will, going to	
		Štruktúry: I will... I'm going to... I would like to...	
		Štruktúra prvej podmienkovej vety	
		Text - Changing an appointment	
		Slovná zásoba: yesterday, tomorrow, tonight, night, last... Gramatické štruktúry danej lekcie. Príslovky času	
		Text: A Christmas Carol	
		Text: A Christmas Carol	
		Slovná zásoba: Grade School, Junior High School, groups, pupils...	
		Slovná zásoba: melatonin, scientist, body clock, adrenaline...	
Text - The pearl. Spoluhlásky			
Štruktúry a slovná zásoba používané pri písaní projektu			
Slovná zásoba a štruktúry danej lekcie			
Slovná zásoba a štruktúry danej lekcie vo forme testu			

Človek a príroda, ochrana životného prostredia	20 h	<p>Text -Would you dare?</p> <p>Štruktúra druhej podmienkovej vety</p> <p>Slovná zásoba: volcano, tsunami, famine, forest fires, floods, tornadoes, drought, earthquake... Zvratné zámená: so, that</p> <p>Text -Would you dare?</p> <p>Štruktúra druhej podmienkovej vety</p> <p>Slovná zásoba: volcano, tsunami, famine, forest fires, floods, tornadoes, drought, earthquake... Zvratné zámená: so, that</p> <p>Štruktúry: You should...You shouldn't...Don't do that! I would...You might... Zvratné zámená: myself, yourself, himself, herself, itself... Gramatické štruktúry danej lekcie. Vzťažné vety, vzťažné zámená vo vetách.</p> <p>Text - The skydiver</p> <p>Text: The skydiver</p> <p>Slovná zásoba: race, event, tournament, take place, winners, favourite, players... Slovná zásoba: climate change, planets, dinosaurs, life on Earth, volcano</p> <p>Text - The king stands up, znelé a neznelé spoluhlásky</p> <p>Štruktúry a slovná zásoba potrebné pre napísanie projektu "Activity centre"</p> <p>Slovná zásoba a štruktúry danej lekcie</p> <p>Slovná zásoba a štruktúry danej lekcie vo forme testu</p>	<ul style="list-style-type: none"> - porozumieť počutému textu a vedieť interpretovať jeho obsah, - poznať štruktúru druhej podmienkovej vety, vedieť tvoriť druhú podmienku a správne ju používať v komunikácii, - porozumieť počutému textu, - aktívne používať slovnú zásobu danej lekcie, - používať slovnú zásobu a štruktúry z danej lekcie pri riešení úloh v teste, - porozumieť počutému textu a vedieť interpretovať jeho obsah, - poznať štruktúru druhej podmienkovej vety, vedieť tvoriť druhú podmienku a správne ju používať v komunikácii, - porozumieť počutému textu, aktívne používať slovnú zásobu danej lekcie, - poznať a používať v komunikácii zvratné zámená "so, that", - poznať štruktúry vyjadrujúce varovanie v komunikácii, vedieť poradiť a prijať radu druhého v komunikácii, - použiť zvratné zámená: myself, yourself, himself, herself, itself... - používať gramatiku danej lekcie v úlohách zameraných na rozvíjanie počúvania a hovorenia, poznať vzťažné zámená a používať ich v komunikácii, - porozumieť čítanému a počutému textu, vedieť interpretovať jeho obsah poznať slovnú zásobu a štruktúry v texte, - rozumieť úlohám pri texte, vedieť ich správne zodpovedať, zopakovať si slovnú zásobu a štruktúry z textu, - poznať a používať slovnú zásobu z textu, porozumieť textu a úlohám, vedieť najstí potrebné informácie v texte, - porozumieť čítanému textu, vedieť pracovať s textom prostredníctvom úloh, poznať výslovnosť znelých a neznelých spoluhlások v slovách, - používať osvojenú slovnú zásobu a štruktúry pri písaní projektu o "Activity centre", - poznať slovnú zásobu danej lekcie, osvojiť si gramatiku a štruktúry lekcie, - aktívne používať poznatky z danej lekcie v komunikácii, - používať slovnú zásobu a štruktúry z danej lekcie pri riešení úloh v teste,
--	------	--	---

Voľný čas a záľuby, rozhlas, televízia a internet	20 h	<p>Text - Using the media</p> <p>Štruktúry opytovacích viet</p> <p>Slovná zásoba: patient, enthusiastic, ambitious, tidy, loyal, sensible, hard - working...</p> <p>Štruktúry viet s použitím gerundia sloviess</p> <p>Frázové slovesá: switch on, try on, turn up, turn down, take off, knock down...</p> <p>Štruktúry: Can I ...? Dou you think you could...? Is it all right if I...?</p> <p>Frázové slovesá, štruktúry opytovacích viet</p> <p>Text: Murder at the theatre</p> <p>Text : Murder at the theatre</p> <p>Slovná zásoba: shopping, part - time job, housework, saving money, school, watching TV, pocket money...</p> <p>Slovná zásoba: invention, reality TV shows, programme, channels...</p> <p>Text: The model millionaire, melódia opytovacích viet</p> <p>Štruktúry a slovná zásoba potrebné pre napísanie projektu o živote teenagerov v našej krajine</p> <p>Slovná zásoba a štruktúry danej lekcie</p> <p>Slovná zásoba a štruktúry danej lekcie vo forme testu</p>	<ul style="list-style-type: none"> - porozumieť počutému textu, vedieť interpretovať jeho obsah, - vedieť tvoriť otázky v známych časoch, používať opytovacie zámená pri tvorení opytovacích viet, - porozumieť počutému textu, vedieť interpretovať jeho obsah, - používať gerundium vo vetách, poznať slovesá, pri ktorých sa gerundium používa, poznať a používať slovnú zásobu a frázy vyjadrujúce žiadosť, aktívne používať frázové slovesá v komunikácii, - poznať štruktúry používané pri vyjadrení žiadosti, používať tieto štruktúry v komunikácii, - používať gramatiku danej lekcie v úlohách zameraných na rozvíjanie počúvania a hovorenia, poznať frázové slovesá a ich význam, vedieť ich používať vo vetách, - porozumieť čítanému a počutému textu, vedieť interpretovať jeho obsah, - poznať slovnú zásobu a štruktúry v texte, rozumieť úlohám pri texte, vedieť ich správne zodpovedať, zopakovať si slovnú zásobu a štruktúry z textu, - poznať a rozumieť slovnej zásobe v texte, porozumieť textu a vedieť interpretovať jeho obsah, - poznať a používať slovnú zásobu z textu, porozumieť textu a úlohám, vedieť najstí potrebné informácie v texte, - porozumieť čítanému textu, vedieť pracovať s textom prostredníctvom úloh, poznať a správne používať melódiu opytovacích viet, - používať osvojenú slovnú zásobu a štruktúry pri písaní projektu o živote teenagerov v našej krajine, - poznať slovnú zásobu danej lekcie, osvojiť si gramatiku a štruktúry lekcie, aktívne používať poznatky z danej lekcie v komunikácii, - používať slovnú zásobu a štruktúry z danej lekcie pri riešení úloh v teste,
---	------	--	---

Obchod a služby	20 h	Text: Jake goes shopping.	<ul style="list-style-type: none"> - porozumieť počutému textu, vedieť interpretovať jeho obsah, - vedieť vyjadriť dôležitosť deja trpným rodom v rôznych časoch, používať trpný rod v komunikácii, - porozumieť počutému textu, vedieť interpretovať jeho obsah, - vedieť tvoriť vety pomocou modálnych slovík a trpného rodu v rôznych časoch, - porozumieť čítanému textu, poznať slovnú zásobu a štruktúry v texte a vedieť ich používať v komunikácii, - poznať a používať slovnú zásobu týkajúcu sa cestovania, aktívne používať túto slovnú zásobu v komunikácii, - používať gramatiku danej lekcie v úlohách zameraných na rozvíjanie počúvania a hovorenia, poznať princíp tvorenia viet s použitím modálnych slovík a trpného rodu, - porozumieť čítanému a počutému textu, vedieť interpretovať jeho obsah, poznať slovnú zásobu a štruktúry v texte, - rozumieť úlohám pri texte, vedieť ich správne zodpovedať, zopakovať si slovnú zásobu a štruktúry z textu, - poznať a rozumieť slovnej zásobe v texte, porozumieť textu a vedieť interpretovať jeho obsah, - poznať a používať slovnú zásobu z textu, porozumieť textu a úlohám, vedieť najst' potrebné informácie v texte, - porozumieť čítanému textu, vedieť pracovať s textom prostredníctvom úloh, správne používať prízvuk vo vete, - používať osvojenú slovnú zásobu a štruktúry pri písaní projektu o peniazoch (Ako ľudia míňajú svoje peniaze?), - poznať slovnú zásobu danej lekcie, osvojiť si gramatiku a štruktúry lekcie, aktívne používať poznatky z danej lekcie v komunikácii, - používať slovnú zásobu a štruktúry z danej lekcie pri riešení úloh v teste
		Štruktúra viet v trpnom rode v prítomnom čase, minulom, preprítomnom a budúcom čase Štruktúry v trpnom rode	
		Trpný rod v prítomnom čase, minulom, preprítomnom a budúcom čase v spojení s modálnymi slovesami	
		Slovná zásoba: single ticket, return ticket, platform, fare, timetable, direct train, slow train, fast train...	
		Štruktúry: When is the last train? What time...? What platform...? Single or return?	
		Slovná zásoba danej lekcie, štruktúra viet: modálne slovesá + trpný rod	
		Text: The sale of the century	
		Text: The sale of the country	
		Slovná zásoba: beef, sky, good, language, break, parliament, man, husband	
		Slovná zásoba: cheque, coins, cash, bank card, notes, holograms, punish...	
Text: South for the winter Prízvuk vo vete			
Štruktúra a slovná zásoba potrebné pre napísanie projektu o peniazoch			
Slovná zásoba a štruktúry danej lekcie			
Slovná zásoba a štruktúry danej lekcie vo forme testu			

Človek a spoločnosť	20 h	Text: Pete's trainers Štruktúra nepriamých viet Text: Saying "No" Slovesá: say / tell vo vetách Slovná zásoba: underground station, postbox, art gallery, cash machine, shopping mall... Štruktúra nepriamych otázok Slovná zásoba danej lekcie, štruktúra viet v trpnom rode Text: Romeo and Juliet Text: Romeo and Juliet Slovná zásoba: colleges, punting, prime minister, the Boat Race... Slovná zásoba: the prime minister, Labour, Commons, the king or queen... Text: The Mermaid Spájanie slov vo vetách Štruktúry a slovná zásoba potrebné pre napísanie historickej udalosti v našej krajine Slovná zásoba a štruktúry danej lekcie Slovná zásoba a štruktúry danej lekcie vo forme testu Učivo 1. - 6. lekcie Učivo 1. - 6. lekcie Opakovanie celoročného učiva	<ul style="list-style-type: none"> - porozumieť čítanému textu a vedieť interpretovať jeho obsah, - poznať štruktúru nepriamej reči, používať nepriamu reč v komunikácii, - porozumieť počutému textu, vedieť interpretovať jeho obsah, - rozlišovať význam slovík "say / tell", - používať tieto slovesá v komunikácii, - porozumieť čítanému textu, poznať slovnú zásobu a štruktúry v texte a vedieť ich používať v komunikácii, - poznať spôsob tvorenia nepriamych otázok vo vetách, vedieť ich tvoriť a používať v komunikácii, - používať gramatiku danej lekcie v úlohách zameraných na rozvíjanie počúvania a hovorenia, - porozumieť čítanému a počutému textu, vedieť interpretovať jeho obsah, poznať slovnú zásobu a štruktúry v texte . - rozumieť úlohám pri texte, vedieť ich správne zodpovedať, zopakovať si slovnú zásobu a štruktúry z textu, - poznať a rozumieť slovnej zásobe v texte, porozumieť textu a vedieť interpretovať jeho obsah, - poznať a používať slovnú zásobu z textu, porozumieť textu a úlohám, vedieť najst' potrebné informácie v texte, - porozumieť čítanému textu, vedieť pracovať s textom prostredníctvom úloh, spájanie slov vo vetách, - používať osvojenú slovnú zásobu a štruktúry pri písaní projektu o historickej udalosti v našej krajine, - poznať slovnú zásobu danej lekcie, osvojiť si gramatiku a štruktúry lekcie, aktívne používať poznatky z danej lekcie v komunikácii, - používať slovnú zásobu a štruktúry z danej lekcie pri riešení úloh v teste, aplikovať nadobudnuté poznatky pri opakovaní učiva, upevňovať nadobudnuté zručnosti v úlohách, - aplikovať nadobudnuté poznatky pri opakovaní učiva, upevňovať nadobudnuté zručnosti v úlohách,
---------------------	------	---	--

Reading – Čítanie príbehov	7 h	Rozširovanie slovnej zásoby Čítanie s porozumením Posluch s porozumením Práca s textom – odpovede na otázky z článku Zoradenie obrázkov podľa deja v príbehu Rozhodovanie o pravdivosti viet opisujúcich príbeh Charakteristika postáv Spoznávanie inonárodnej literatúry Práca so slovníkom Príbehy z Internetu Anglické knihy vo svetovej literatúre	- samostatne si nacvičiť správnu výslovnosť podľa transkripcie v pracovnom zošite, - vedieť preložiť príbeh, pochopiť dej aj hlavnú myšlienku, - správne zodpovedať otázky z textu v danom časovom limite, - rýchlo a správne vyhľadať údaj z textu za podmienky, že článok bol viackrát prečítaný doma i v škole (tiché čítanie, čítanie na pokračovanie), - urobiť spoločnú nástenku – povolania.
-----------------------------------	-----	--	---

Učebné zdroje:

Project 5 – Fourth edition – Students book, Tom Hutchinson, Oxford 2014;

Project 5 – Pracovný zošit s audio CD a s online cvičeniami, Tom Hutchinson, 2014;

Project 5 – Fourth edition – Teacher´s book with Teacher´s Resources Multi-Rom with online practice, Tom Hutchinson, Zoltán Rézmúves, Oxford 2014
 výukové CD, DVD, internet.

Prierezové témy realizované v predmete:

OSR – Osobnostný a sociálny rozvoj,

VMR – výchova k manželstvu a rodičovstvu,

ENV – environmentálna výchova,

MDV – mediálna výchova,

MUV – multikultúrna výchova,

RLK – regionálna výchova a ľudová kultúra, DOV – dopravná výchova,

OZO – ochrana človeka a zdravia

Hodnotenie - portfólio žiakov

Ústne odpovede: frontálne, individuálne

Písomné odpovede: päťminútovky, krátke previerky, didaktické testy

Iné: aktivita na vyučovaní,
 projekty,
 zapojenie do predmetových súťaží.

Hodnotenie a klasifikáciu výsledkov žiakov realizujeme podľa vnútornej smernice školy Kritéria hodnotenia a klasifikácie žiakov Základnej školy Dolná Tižina a v súlade s Metodickým pokynom MŠVVaŠ č.22/2011 na hodnotenie a klasifikáciu žiakov základnej školy.

8.1.3 Predmet: **NEMECKÝ JAZYK**

Učebný plán:

	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
ŠVP	0	0	0	0	0
ŠkVP	0	0	2	2	2
Spolu	0	0	2	2	2

Charakteristika vyučovacieho predmetu:

Výučba druhého cudzieho jazyka ako povinne voliteľného predmetu smeruje k dosiahnutiu komunikačnej úrovne A1 podľa Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky (SERR) na konci nižšieho stredného vzdelávania. Označenie úrovne A1 je používateľ základného jazyka. Charakteristika ovládania nemeckého jazyka na úrovni A1 podľa SERR je nasledujúca:

Rozumie známym každodenným výrazom a najzákladnejším slovným spojeniam, ktorých účelom je uspokojenie konkrétnych potrieb, a tieto výrazy a slovné spojenia dokáže používať. Dokáže predstaviť seba aj iných a dokáže klásť a odpovedať na otázky o osobných údajoch, ako napríklad kde žije, o ľuďoch, ktorých pozná, a o veciach, ktoré vlastní. Dokáže sa dohovoriť jednoduchým spôsobom za predpokladu, že partner v komunikácii rozpráva pomaly a jasne a je pripravený mu pomôcť (SERR, 2013, s. 26).

Ciele vyučovacieho predmetu:

Všeobecné ciele vyučovacieho predmetu nemecký jazyk vychádzajú z modelu všeobecných kompetencií a komunikačných jazykových kompetencií, ako ich uvádza Spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky (ŠPÚ, 2013). Pri formulácii cieľov vyučovacieho predmetu sa zdôrazňuje činnostne zameraný prístup - na splnenie komunikačných úloh sa žiaci musia zapájať do komunikačných činností a ovládať komunikačné stratégie. Cieľom vyučovacieho predmetu nemecký jazyk je umožniť žiakom:

- efektívne používať všeobecné kompetencie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk, ale sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane jazykových činností,
- využívať komunikačné jazykové kompetencie tak, aby sa komunikačný zámer realizoval vymedzeným spôsobom,
- v receptívnych jazykových činnostiach a stratégiách (počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením) spracovať hovorený alebo napísaný text ako poslucháč alebo čitateľ,
- v produktívnych a interaktívnych jazykových činnostiach a stratégiách (ústny prejav, písomný prejav) vytvoriť ústny alebo písomný text,
- používať hovorené a písané texty v komunikačných situáciách na konkrétne funkčné ciele

Ďalšie ciele vyučovacieho predmetu:

- riešiť každodenné životné situácie v cudzej krajine a v ich riešení pomáhať cudzincom, ktorí sú v jeho vlastnej krajine,
- vymieňať si informácie a nápady s mladými ľuďmi a dospelými, ktorí hovoria daným jazykom a sprostredkovať im svoje myšlienky a pocity,
- lepšie chápať spôsob života a myslenia iných národov a ich kultúrne dedičstvo. Dôležité kompetencie pri vytváraní a udržovaní interaktívneho učebného prostredia v škole sú:

- kritické myslenie, t. j. schopnosť nachádzať a vyberať informácie s využívaním rozmanitých zručností a kritického prístupu,
- tvorivé myslenie, t. j. schopnosť nachádzať nové spôsoby spájania faktov v procese riešenia problémov,
- prosociálne a prosociálne myslenie, t. j. schopnosť analyzovať fakty a problémy v súvislosti s potrebami iných a spoločnosti ako celku

Obsahový a výkonový štandard – 7. ročník

ŠVP + ŠkVP: 0 + 2 = 2 hodiny týždenne, 66 hodín ročne

TÉMA	POČET HODÍN	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD (ČO ŽIAK NA KONCI 7. ROČNÍKA VIE / DOKÁŽE)
ÚVOD DO VYUČOVANIA NEMECKÉHO JAZYKA	4	Pozdravy Kde sa hovorí nemecky Čo už po nemecky vieš	-upútať pozornosť, pozdraviť, -odpovedať na pozdrav, - poďakovať sa, - vyjadriť svoje uznanie, - rozlúčiť sa,
AHOJ	7	Ako sa voláš? Kde bývaš? Koľko máš rokov? Odkiaľ si? Nový priateľ.	-predstaviť sa, -povedať adresu, - povedať svoj vek, vek členov rodiny, priateľov, - povedať svetové strany i názvy štátov, - zvládnuť jednoduchý rozhovor s priateľom,
ŠKOLA	7	Škola začína. V triede. Oblúbený predmet. Žiak a učiteľ.	- vymenovať číslovky do 100, - pomenovať školské pomôcky, - pomenovať veci a nábytok v triede, - pomenovať jednotlivé vyučovacie predmety, - vymenovať vlastnosti učiteľov i žiakov,
RODINA	7	Kto je kto? Súrodenci. Domáce zvieratá, láska k nim. Rozprávka Janko a Marienka.	-pomenovať členov rodiny, - rozprávať o súrodencoch, -napísať list o svojej rodine, - pomenovať domáce zvieratá, ich vlastnosti, - porozprávať rozprávku Janko a Marienka,
VIANOCE	4	Čoskoro budú Vianoce, zvyky a tradície. Darčeky na Vianoce.	- ovládať rozšírenú slovnú zásobu o Vianociach v nemeckom jazyku, -poznať zvyky a tradície v Nemecku, nakupovanie vianočných darčiekov v Nemecku,

NARODENINY	7	Ročné obdobia. Narodeninový dátum /radové číslovky/. Darčeka k narodeninám. Jedlo, pitie, pozdravy k narodeninám.	- vymenovať ročné obdobia, mesiace, - používať gramaticky správne radové číslovky, - ako kúpiť darčeka pre priateľov, - zorganizovať narodeninovú oslavu v nemecky hovoriacich štátoch, - poslať pozdrav k narodeninám,
ZÁJIMY	7	Čo sú tvoje záľuby? Si športovec? Čo rád robíš? Hudba a zbierky. Čo robíš cez víkend?	- pomenovať rôzne záujmové činnosti, športy, - rozlíšiť niektoré hudobné nástroje podľa zvuku, - vymenovať rôzne zbierky / známky, prívesky, autička.../,
TELEVÍZNE VYSIELANIE, POZNÁVANIE HODÍN	7	Čo rád pozeráš v televízií? Ako často pozeráš televízne vysielanie? Koľko je hodín? Kto je tvoja obľúbená hviezda?	- pomenovať rôzne televízne programy, - povedať ako dlho ich pozeráš, - povedať hodiny v nemeckom jazyku, - porozprávať o obľúbenom hercovi, spevákovi, športovcovi ...
VEĽKÁ NOC	2	Zvyky a tradície.	- porozprávať o zvykoch a tradíciách, - naučiť sa riekanku,
KOMUNIKÁCIA	7	Ako sa ti dobre učí nemčina? Telefónny rozhovor. Pozdravy k sviatkom. List priateľovi. Práca s počítačom.	- určiť smer hore, dole, vľavo, vpravo, vpredu ... - dorozumieť sa telefonicky, - napísať pozdravy k rôznym sviatkom, - napísať list priateľovi, - pomenovať časti počítača, pracovať s ním v nemčine,
PRÁZDNINY	7	Kam ideš na prázdniny? Ako tom cestuješ? Čo si zoberieš so sebou? Kde budeš bývať? Môj dovolenkový sen.	- pomenovať zemepisné názvy rôznych krajín, - pomenovať rôzne dopravné prostriedky, - povedať, čo si zobrať so sebou na dovolenku, ako sa ubytovať v rôznych ubytovacích zariadeniach, - porozprávať o svojej vysnívanej dovolenke.

Učebné zdroje:

autor: A. Brien, S. Brien, S. Dobson: Projekt Deutschneu, Oxford

autor: pracovný zošit k učebnici, A. Brien, S. Brien, S. Dobson: Projekt Deutschneu, Oxford

internetové stránky: www.zborovna.sk

výukové CD, vlastné pracovné listy a prezentácie .

Obsahový a výkonový štandard – 8. ročník

ŠVP + ŠkVP: 0 + 2 = 2 hodiny týždenne, 66 hodín ročne

TÉMA	POČET HODÍN	Obsahový štandard	Výkonový štandard (čo žiak na konci 8. ročníka vie / dokáže)
ZÁUJMY	9	Čo rád robíš? /zápor nicht/ Hudba a zbierky. Čo robíš cez víkend? /predložky s D/	-rozlíšiť niektoré hudobné nástroje podľa zvuku, - vymenovať rôzne zbierky / známky, prívesky, autíčka.../
TELEVÍZNE VYSIELANIE, POZNÁVANIE HODÍN	16	Čo rád pozeráš v televízii? Ako často pozeráš televízne vysielanie? Koľko je hodín? Kto je tvoja obľúbená hviezda?	-pomenovať rôzne televízne programy, -povedať ako dlho ich pozeráš, -určovať hodiny v nemeckom jazyku, -používať správne predložky pred, po -porozprávať o obľúbenom hercovi, spevákovi, športovcovi ...
VELKÁ NOC	7	Zvyky a tradície. Maľovanie veľkonoč. vajíčok podľa nemeckého návodu.	-porozprávať o zvykoch a tradíciách, - naučiť sa riekanku, -čítanie s porozumením
KOMUNIKÁCIA	18	Ako sa ti dobre učí nemčina? /nepravidelné slovesá a – ä/ Telefónny rozhovor. /nepravidelné slovesá e – i/ Pozdravy k sviatkom. /výroba pozdravov/ List priateľovi. Práca s počítačom. /modálne slovesá/	-určiť smer hore, dole, vľavo, vpravo, vpredu ... - dorozumieť sa telefonicky, - napísať pozdravy k rôznym sviatkom, -čítanie s porozumením -napísať list priateľovi, - pomenovať časti počítača, pracovať s ním v nemčine,
PRÁZDNINY	16	Kam ideš na prázdniny? /budúci čas/ Ako tom cestuješ? /cestovný poriadok/ Čo si zoberieš so sebou? /perfektum/ Kde budeš bývať? Môj dovolenkový sen.	- pomenovať zemepisné názvy rôznych krajín, -pomenovať rôzne dopravné prostriedky, -povedať, čo si zobrať so sebou na dovolenku, -ako sa ubytovať v rôznych ubytovacích zariadeniach, - porozprávať o svojej vysnívanej dovolenke.

Učebné zdroje:

autor: A. Brien, S. Brien, S. Dobson: Projekt Deutschneu, Oxford

autor: pracovný zošit k učebnici, A. Brien, S. Brien, S. Dobson: Projekt Deutschneu, Oxford

internetové stránky: www.zborovna.sk

výukové CD, vlastné pracovné listy a prezentácie .

Obsahový a výkonový štandard – 9. ročník

ŠVP + ŠkVP: 0 + 2 = 2 hodiny týždenne, 66 hodín ročne

TÉMA	POČET HODÍN	Obsahový štandard	Výkonový štandard (čo žiak na konci 9. ročníka vie / dokáže)
Opakovanie z 8. ročníka	2	Opakovanie pozdravov, základných čísloviek. Skloňovanie (3., 4. pád) Pravidelné /nepravidelné časovanie Odpovede na otázky (základné informácie o sebe a svojej rodine).	- žiak vie reagovať na zadané otázky, - pozná slovosled oznamovacej a opytovacej vety, - vie skloňovať podstatné mená s členom určitým, aj neurčitým - ovláda časovanie slovies, - vie predstaviť seba aj svoju rodinu.
Úvod	8	Žiacke frázy k vyučovaniu Frázy, ktoré používa učiteľ Pochvaly a napomenutia Vyjadrenie záporu v nemčine Nácvik výslovnosti Podstatné mená - množné číslo Opis- domov, plocha Opis miestností, opis zariadenia Čo robím rád, moja izba - rozprávanie Pomenovanie hlavných budov - orientácia v meste, svetové strany, smery	- žiak pozná a vie správne reagovať na základné frázy na vyučovaní, - vie utvoriť zápor vo vete, - žiak ovláda správnu výslovnosť jednotlivých foném, - vie správne utvoriť množné číslo podstatných mien - vie vytvoriť súvislé vety na opis miestnosti, - plynule opísať svoju izbu, - pozná svetové strany, smery, vie vytvoriť itinerár

		<p>Predložky vo vetách - <i>mit + datív</i></p> <p>Časovanie slovesa <i>mitnehmen</i></p> <p>Privlastňovanie zámeno <i>mein</i> v akuzatíve</p> <p>Rozprávanie o prázdninách v minulom čase - préteritum <i>sein – war</i> - perfektum pravidelných a nepravidelných sloviess (haben/sein)</p> <p>Slovná zásoba – časti domu, zariadenie - in + Datív - es gibt - počúvanie a čítanie s porozumením</p>	<p>- pozná zásady správneho tvorenia predložkových väzieb,</p> <p>-vie časovať sloveso s odlučiteľnou predponou,</p> <p>- vie vytvoriť vety s použitím privlastňovacieho zámená vo 4. páde.</p> <p>- vie aplikovať svoje vedomosti o časovaní sloviess do súvislého ústneho prejavu, - vie používať préteritum slovesa <i>sein – ich war</i>, pozná rozdiel pri používaní perfekta s haben/sein.</p> <p>- vie pomenovať časti domu, opísať jeho zariadenie - vie správne použiť predložku <i>mit</i> vo vetách. - vie, že sa spája s 3. pádom.</p>
Jedlo	8	<p>Opakovanie čísloviek - časový údaj – hodiny - použitie predložky <i>um</i></p> <p>Slovná zásoba – raňajkové menu - sloveso <i>essen</i>.</p> <p>Nácvik čítania s porozumením - jedlo a nápoje</p> <p>Podstatné mená s určitým členom, podstatné mená bez člena</p> <p>Slovotvorba – zložené slová</p> <p>Zdvorilostné frázy pri stole</p> <p>Stupňovanie prísloviess – nepravidelné - <i>gern</i></p> <p>Perfektum od <i>essen</i> a <i>trinken</i></p> <p>Slovná zásoba (oblečenie, ovocie)</p>	<p>- žiak vie udať správny čas. Pozná hodiny v nemčine, -vie odpovedať na otázky, kedy raňajkuje, čo raňajkuje.</p> <p>- vie používať nové slovíčka. Vie povedať, čo má najradšej, čo je zdravé a nezdravé. Pozná výnimky u podst. mien, ktoré sa používajú bez člena.</p> <p>- vie viesť dialóg pri stole. Pozná možnosti tvorby nových slov pomocou skladania.</p> <p>- vie správne stupňovať príslovku <i>gern</i>,</p> <p>- vie vytvoriť minulý čas sloviess a pozná slovosled takýchto viet, - vie pracovať so slovníkom,</p>

		<p>Časovanie slovesa želám si/ chcel by som</p> <p>Nácvik čítania s porozumením</p> <p>Skladanie slov v NJ</p> <p>Časovanie nehmen - vyjadrenie zámeru pomocou möchten/wollen/nehmen</p> <p>Tykanie/vykanie</p>	<p>-vie opísať vec, ktorú chce kúpiť. Vie si vypýtať kilo jablk. Vie viesť dialóg s predávajúcim.</p> <p>- výrazne a plynule čítať text, odpovedať na otázky,</p> <p>- prerozprávať text, položiť otázku,</p> <p>- pozná možnosti skladania slov v NJ,</p> <p>- vie správne časovať sloveso nehmen. Vypýtať si zmrzlinu, viesť dialóg,</p> <p>- pozná zásady správneho vykania a tykania,</p>
Nakupovanie	8	<p>Otázka + odpoveď Was kostet...?</p> <p>Časovanie slovesa kosten</p> <p>Prídavné meno vo funkcii zhodného prívlastku</p> <p>Sloveso páčiť sa – gefallen/ finden</p> <p>Zámeno tebe/mne</p> <p>Anketa- tvorba zisťovacích a doplňovacích otázok</p>	<p>Žiak ovláda situačne podmienenú slovnú zásobu. Vie sa spýtať na cenu. Odpovedať čo niečo stojí.</p> <p>- vie správne časovať sloveso kosten,</p> <p>- vie skloňovať prídavné mená,</p> <p>- časovať a rozlíšiť slovesá</p> <p>- vie použiť zámená vo vetách,</p> <p>- vie vytvoriť otázky</p>
Móda	8	<p>Zámená dieser,-e,-s v N a A jed.č.</p> <p>Sloveso nosiť, časovanie</p> <p>Slovná zásoba – oblečenie - využitie prekladového slovníka</p> <p>Opis oblečenia</p>	<p>- vie jednoduchými vetami opísať svoje obľúbené oblečenie. Neznáme slovíčka si vie vyhľadať v slovníku. Vie na základe prečítaného krátkeho textu, prerozprávať prečítané.</p> <p>- žiak vie používať sloveso sehen/vidieť v perfekto. Vie odpovedať na otázku, kde sa vec nachádza. Používa predložky hore, dole, na, v. Vie, že podst. m. je pri tom v datíve.</p>
Doprava	8	<p>Predložkové určenie miesta – hinten, unten, auf, in + datív - mit+datív - von+datív</p> <p>Predložka zu (zur/ zu Fuss)</p>	<p>Žiak vie správne tvoriť predložkové spojenia s datívom a akuzatívom. Vie stručne porozprávať ako chodí do školy/ zo školy. Ako ďaleko býva, určuje vzdialenosti miest. Vie rozoznať členy podstatných mien a pád, v ktorom sa vyskytujú v texte.</p>

		<p>Udávanie vzdialenosti</p> <p>Určitý/neurčitý člen podst. mien v dative</p> <p>Minulý zložený čas – perfektum</p> <p>Nákup cestovného lístka</p> <p>Tvorba zisťovacích otázok</p> <p>Oslovenie tykaním/vykaním</p> <p>Príslovka gern – nepravidelné stupňovanie prísloviak - časti bicykla</p> <p>Slovotvorba- skladaním, predponou (Fahr-) a príponou (-bahn)</p> <p>Pravidelné stupňovanie prísloviak</p> <p>Vedľajšie vety s <i>weil</i></p> <p>Vetný rámec slovosled nem. vety : oznamovacej, opytovacej, vedľajšej</p>	<p>Žiak si vie kúpiť cestovný lístok, opýtať sa na príchod/odchod dopravného prostriedku. Vie si určiť trasu jazdy. Vie tykať/ vykať známym</p> <p>Žiak vie novú slovnú zásobu použiť. Vie stupňovať príslovky. Vie tvoriť nové podstatné slová skladaním, napr. Fahr/rad, Rad/fahrer.</p> <p>Žiak pozná pravidlá stupňovania prísloviak. Pozná rozdiely v slovoslede u jednotlivých druhov viet.</p> <p>- vie tvoriť nové slová</p> <p>- pozná slovosled vedľajších viet, vie vytvoriť vetu so spojku <i>weil</i>,</p> <p>- pozná slovosled rôznych typov viet, - vie vytvoriť vybraný typ vety,</p>
Životné prostredie	8	<p>Rok, mesiace, ročné obdobia - počasie - Witterungsverben - slovesá, ktoré vystupujú len v 3.os. j.č., es schneit, es hagelt, vyjadrujú počasie - typické znaky ročných období, nová slovná zásoba - stromy, zvieratá, kvety, vtáky</p> <p>Slovotvorba: skladaním (r Kuckuck+e Uhr= e</p>	<p>-pozná novú slovnú zásobu, pozná slovesá, ktoré pomenúvajú počasie, a vie, že vystupujú len v 3.os.j.č.</p> <p>Žiak pozná zásady slovotvorby, sám vytvára nové slová.</p>

		<p>Kuckucksuhr) odvodzovaním (um+Welt=Umwelt), - nová slovná zásoba</p> <p>Zápor pod. mien kein, keine, kein v 4. páde- rozlišovanie neur. člena a záporu</p> <p>Práca so slovnou zásobou</p> <p>Tvorenie viet- vytvorenie loga na ochranu ŽP</p>	<p>Žiak vie odpovedať na otázku - aký odpad si priniesol do školy. Vie pomenovať predmety/ názvy odpadkov/ v jednotnom čísle i množnom, a tiež povedať žiaden.</p> <p>- vie tvorivo využívať získané poznatky, novú slovnú zásobu.</p>
Školská party	8	<p>Zostavenie programu večierka</p> <p>Slovesá s odlučiteľnou predponou</p> <p>Pád prídavných mien</p> <p>Predložka zu v 3. páde</p> <p>Modálne slovesá</p>	<p>- vie správne skloňovať prídavné mená v spojení s podstatným menom,</p> <p>Vie dokázať pamäťové, klasifikačné, analytické a interpretačné zručnosti</p>
Sny	8	<p>Opakovanie- určovanie času, slovosled vo vetách</p> <p>Predložka vor</p> <p>Perfektum</p> <p>Budúci čas</p> <p>Opis a charakteristika človeka</p> <p>Opakovanie z 9. ročníka</p>	<p>- vie uplatniť vedomosti získané v danom ročníku,-</p> <p>- vie tvoriť vety v minulom aj v budúcom čase, - vie opísať človeka, jeho vonkajšie aj vnútorné vlastnosti, - vie uplatniť vedomosti získané v danom ročníku, - dokáže vo svojom prejave používať správne tvary slov.</p>

Učebné zdroje:

autor: A. Brien, S. Brien, S. Dobson: Projekt Deutschneu 2, Oxford

autor: pracovný zošit k učebnici, A. Brien, S. Brien, S. Dobson: Projekt Deutschneu, Oxford

internetové stránky: www.zborovna.sk

výukové CD, vlastné pracovné listy a prezentácie .

Prierezové témy realizované v predmete:

OSR – Osobnostný a sociálny rozvoj,
VMR – výchova k manželstvu a rodičovstvu,
ENV – environmentálna výchova,
MDV – mediálna výchova,
MUV – multikultúrna výchova,
RLK – regionálna výchova a ľudová kultúra, DOV – dopravná výchova,
OZO – ochrana človeka a zdravia

Hodnotenie - portfólio žiakov

Ústne odpovede: frontálne, individuálne
Písomné odpovede: päťminútovky, krátke previerky, didaktické testy
Iné: aktivita na vyučovaní,
projekty,
zapojenie do predmetových súťaží.

Hodnotenie a klasifikáciu výsledkov žiakov realizujeme podľa vnútornej smernice školy Kritéria hodnotenia a klasifikácie žiakov Základnej školy Dolná Tižina a v súlade s Metodickým pokynom MŠVVaŠ č.22/2011 na hodnotenie a klasifikáciu žiakov základnej školy.

8.2 Vzdelávacia oblasť: MATEMATIKA A PRÁCA S INFORMÁCIAMI

8.2.1 Predmet: MATEMATIKA

Učebný plán:

	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
ŠVP	4	4	4	4	5
ŠkVP	1	1	0	0	1
Spolu	5	5	4	4	6

Charakteristika vyučovacieho predmetu

Predmet matematika v nižšom strednom vzdelávaní je prioritne zameraný na budovanie základov matematickej gramotnosti a na rozvíjanie kognitívnych oblastí - vedomosti (ovládanie faktov, postupov), aplikácie (používanie získaných vedomostí na riešenie problémov reálneho života), zdôvodňovanie (riešenie zložitejších problémov, ktoré vyžadujú širšie chápanie súvislostí a vzťahov).

Vyučovanie matematiky musí byť vedené snahou umožniť žiakom, aby získavali nové vedomosti špirálovite, vrátane opakovania učiva na začiatku školského roku, s výrazným zastúpením propedeutiky, prostredníctvom riešenia úloh s rôznorodým kontextom, aby tvorili jednoduché hypotézy a skúmali ich pravdivosť, vedeli používať rôzne spôsoby reprezentácie matematického obsahu (text, tabuľky, grafy, diagramy), rozvíjali svoju schopnosť orientácie v rovine a priestore. Má napomôcť rozvoju ich algoritmického myslenia, schopnosti pracovať s návodmi a tvoriť ich. Vyučovanie by malo viesť k budovaniu vzťahu medzi matematikou a realitou, k získavaniu skúseností s

matematizáciou reálnej situácie a tvorbou matematických modelov. Matematika na 2. stupni ZŠ sa podieľa na rozvíjaní schopností žiakov používať prostriedky IKT na vyhľadávanie, spracovanie, uloženie a prezentáciu informácií. Použitie vhodného softvéru by malo uľahčiť niektoré namáhavé výpočty alebo postupy a umožniť tak sústredenie sa na podstatu riešeného problému. Obsah vzdelávania je spracovaný na kompetenčnom základe. Pri objavovaní a prezentácii nových matematických poznatkov sa vychádza z predchádzajúceho matematického vzdelania žiakov, z ich skúseností s aplikáciou už osvojených poznatkov. Výučba sa prioritne zameriava na rozvoj žiackych schopností, predovšetkým väčšou aktivizáciou žiakov.

Ciele predmetu

Žiaci:

- získajú schopnosť používať matematiku v svojom budúcom živote,
- rozvíjajú svoje logické a kritické myslenie,
- argumentujú, komunikujú a spolupracujú v skupine pri riešení problému,
- spoznajú matematiku ako súčasť ľudskej kultúry a dôležitý nástroj pre spoločenský pokrok,
- čítajú s porozumením primerané súvislé texty obsahujúce čísla, závislosti a vzťahy a nesúvislé texty obsahujúce tabuľky, grafy a diagramy,
- využívajú pochopené a osvojené postupy a algoritmy pri riešení úloh, vedia matematizovať reálnu situáciu a interpretovať výsledok,
- vyhľadávajú, získavajú a spracúvajú informácie z primerane náročne spracovaných zdrojov vrátane samostatnej práce s učebnicou a ďalšími textami,
- osvoja si základné primerané matematické pojmy, poznatky, znalosti a postupy uvedené vo vzdelávacom štandarde,
- rozvíjajú zručnosti, ktoré súvisia s procesom učenia sa, s aktivitou na vyučovaní a s racionálnym a samostatným učením sa.

Ďalšie ciele v rámci posilnenej časovej dotácie predmetu:

V piatom a šiestom ročníku využijeme jednu hodinu matematiky týždenne na zvýšenie kvality výkonov v pamäťovom počítaní, v algoritmickom počítaní bez použitia kalkulačky, a zvyšovanie matematickej a finančnej gramotnosti žiakov;

v 9. ročníku na zopakovanie, utvrdenie učiva a posilnenie kompetencií získaných v rámci nižšieho stredného vzdelávania, ako i na prípravu žiakov na úspešné zvládnutie celoslovenského Testovania 9 a prijímacích pohovorov na stredné školy.

Obsahový a výkonový štandard – 5. ročník

ŠVP + ŠkVP: 4+ 1 = 5 hodín týždenne, 165 hodín ročne

TÉMA	POČET HODÍN	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD (ČO ŽIAK NA KONCI 5. ROČNÍKA VIE / DOKÁŽE)
VYTVORENIE	32	Prirodzené číslo, cifra, číslica, rád číslice, zápis prirodzeného čísla, stovky, tisíce, desaťtisíce, ... , susedné čísla, párne, nepárne čísla.	<ul style="list-style-type: none"> - prečítať a zapísať prirodzené čísla, - rozložiť prirodzené číslo na jednotky rôzneho rádu, - zložiť prirodzené číslo z jednotiek rôzneho rádu,

		<p>Číselná os, vzdialenosť na číselnej osi znaky <, >, =, usporiadanie vzostupné a zostupné,</p> <p>Zaokrúhľovanie nadol, nahor a zaokrúhľovanie na jednotky, desiatky, ...</p> <p>Rímske číslice I, V, X, L, C, D, M. Tabuľka, diagram, graf.</p> <p>Propedeutika desatinných čísel (napr. model eurá a centy):</p> <ul style="list-style-type: none"> - porovnávanie a usporiadanie desatinných čísel, - zaokrúhľovanie nadol na..., zaokrúhľovanie nahor na... , zaokrúhľovanie na... , - sčítanie a odčítanie desatinných čísel (ako navzájom opačné operácie) - násobenie desatinného čísla číslom 10, 100, 1000, - súvis s prirodzenými číslami <p>propedeutika zlomkov (zlomok ako časť celku).</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozlíšiť párne a nepárne čísla, - porovnať a usporiadať prirodzené čísla aj nad milión, - zaokrúhliť prirodzené čísla aj nad milión nadol, nahor, na desiatky, stovky, ... , - zobraziť prirodzené číslo na číselnej osi – k danému číslu priradiť jeho obraz a opačne, - doplniť čísla do danej neúplne označenej číselnej osi, - vysvetliť vlastnými slovami, že vzdialenosť obrazov za sebou idúcich čísel na číselnej osi je rovnaká, - poznať základné rímske číslice a čísla, prečítať letopočet zapísaný rímskymi číslicami, - vyriešiť jednoduché slovné úlohy, v ktorých sa vyskytujú ako podnet dáta (tabuľky, diagramy, mapy, schémy).
POČTOVÉ VÝKONY S PRIRODZENÝMI ČÍSLAMI	68	<p>Počtové výkony (operácie) - sčítanie, odčítanie, násobenie, delenie, sčítanec, súčet, menšenec, menšiteľ, rozdiel, činiteľ, súčin, delenec, deliteľ, podiel, zvyšok pri delení.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - spamäti a písomne sčítať a odčítať primerane veľké prirodzené čísla, - zmenšiť alebo zväčšiť o daný počet prirodzené číslo, - porovnať čísla rozdielom, - písomne aj pomocou kalkulačky sčítať aj viac sčítancov, - pohoťovo použiť kalkulačku pri sčítaní a odčítaní, - <i>pohoťovo spamäti sčítovať a odčítovať prirodzené čísla do 100</i> - že čísla sa dajú sčítať v ľubovoľ. poradí, - že od daného čísla sa dajú čísla odčítať v ľubovoľnom poradí, - spamäti vynásobiť a vydeliť primerané prirodzené čísla mocninou čísla 10, v obore malej násobilky číslami ukončenými nulami (napr. 70 . 800, 72 000 : 9 a pod.),

		<p>Viac, menej, rovnako, polovica, tretina, štvrtina, ...</p> <p>Poradie počtových výkonov, úloha zátvoriek.</p> <p>Propedeutika záporných čísel (napr. model farebné čísla).</p> <p>Propedeutika pomeru, priamej a nepriamej úmernosti (slovné úlohy).</p> <p>Propedeutika distributívnosti.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - písomne vynásobiť a vydeliť prirodzené čísla jednociferným číslom (aj so zvyškom), - písomne vynásobiť prirodzené číslo dvojciferným alebo trojciferným číslom, - písomne vydeliť dvojciferným číslom, - zmenšiť alebo zväčšiť prirodzené číslo daný počet krát, - porovnať čísla podielom, - pohotovo použiť kalkulačku pri násobení a delení prirodzených čísel (aj so zvyškom), - <i>pohotovo vykonávať algoritmické násobenie a delenie prirodzených čísel,</i> - že čísla sa dajú násobiť v ľubov. poradí vynásobiť pomocou sčítania a vydeliť pomocou postupného odčítania a rozdeľovaním na rovnaké časti, - správne určiť poradie počtových výkonov v úlohách s prirodzenými číslami, - počítať správne so zátvorkami, - použiť prirodzené čísla pri opise reálnej situácie, - vyriešiť jednoduché slovné úlohy s prirodzenými číslami, - vyriešiť aplikačné úlohy a úlohy rozvíjajúce špecifické myslenie s využitím počtových operácií (aj ako propedeutika zlomkov, pomeru a priamej a nepriamej úmernosti).
GEOMETRIA A MERANIE	34	<p>Priamka, bod, úsečka, trojuholník a jeho vrcholy a strany, štvoruholník a jeho vrcholy, strany a uhlopriečky, štvorec, obdĺžnik, kružnica (kruh) - stred, polomer a priemer.</p> <p>Kocka, kváder, valec, kužeľ, ihlan, guľa.</p> <p>Pravítko, kružidlo, rovnobežky, kolmica, päta kolmice, rovnobežník, susedné strany, protifaľné strany, vodováha, olovnica.</p> <p>Dĺžka úsečky, dĺžka strany trojuholníka, štvorca, obdĺžnika, obvod, jednotky dĺžky - m, dm, cm, mm, km.</p> <p><i>Jednotky hmotnosti.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozlíšiť a načrtnúť rovinné útvary - bod, úsečka, priamka, kružnica, trojuholník, štvoruholník, - narysovať úsečku danej dĺžky a trojuholník, štvorec, obdĺžnik, ak poznajú dĺžky ich strán, - <i>zapísať postup rysovania trojuholníka, štvorca, obdĺžnika geometrickou symbolikou,</i> - zostrojiť kružnicu s daným polomerom, - rozlíšiť priestorové útvary - kocka, kváder, valec, kužeľ, ihlan, guľa, - poznať niektoré základné vlastnosti trojuholníka, štvoruholníka, štvorca, obdĺžnika, kružnice a kruhu, - narysovať pomocou dvojice pravítok alebo pravítka s ryskou rovnobežné a kolmé priamky (úsečky), - narysovať trojuholník, štvoruholník, štvorec, obdĺžnik vo štvorcovej sieti, - odmerať dĺžku úsečky s presnosťou na milimetre, - odhadnúť vzdialenosť na metre, - premeniť jednotky dĺžky v obore prirodzených čísel, - <i>premieňať jednotky hmotnosti v obore prirodzených čísel,</i>

		<p>Kocka, kváder, stena, vrchol a hrana kocky a kvádra, náčrt, nákres, plán, kódovanie.</p> <p>Štvorcová sieť, obsah, propedeutika jednotiek obsahu cm^2, mm^2 v štvorcovej sieti.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vyriešiť slovné úlohy s premenou jednotiek dĺžky a úlohy vyžadujúce základné poznatky o trojuholníku, štvorci a obdĺžniku, - vypočítať obvod Δ-íka, štvorca, obdĺžnika, - vypočítať obsah štvorca a obdĺžnika s celočíselnými rozmermi ako počet štvorcov, z ktorých sa skladá, - zväčšiť a zmenšiť útvary vo štvorcovej sieti podľa návodu alebo pomocou inej siete, - postaviť jednoduchú stavbu z kociek podľa návodu (náčrtu, nákresu, kódovania) a naopak, - určiť počet jednotkových (rovnakých) kociek, z ktorých sa skladá kocka a kváder (propedeutika objemu).
SÚMERNOSŤ V ROVINE (OSOVÁ A STREDOVÁ)	18	<p>Súmernosť a zhodnosť geometrických útvarov.</p> <p>Stred súmernosti, stredová súmernosť.</p> <p>Os súmernosti, osová súmernosť.</p> <p>Útvary osovo a stredovo súmerné, vzor, obraz.</p> <p>Konštrukcia rovinného geometrického útvaru v osovej a stredovej súmernosti.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - pre daný bod nájsť (nakresliť/zostrojíť) bod, s ktorým je osovo súmerný podľa danej osi, - identifikovať rovinné geometrické útvary súmerné podľa osi, - nájsť (nakresliť/zostrojíť) os súmernosti dvojice bodov, úsečky, - nájsť (nakresliť/zostrojíť) osi súmernosti osovo súmerného útvaru, - pre daný bod nájsť (nakresliť/zostrojíť) bod, s ktorým je stredovo súmerný podľa daného streda, - identifikovať rovinné geometrické útvary súmerné podľa streda, - nájsť (nakresliť/zostrojíť) stred súmernosti dvojice bodov, - nájsť stred súmernosti stredovo súmerných rovinných útvarov, - zostrojíť obraz bodu, úsečky, priamky, kružnice alebo jednoduchého útvaru (obrazca) zloženého z úsečiek a častí kružnice v osovej a v stredovej súmernosti, - pracovať s osovo a stredovo súmernými útvarmi vo štvor. sieti, dokresliť, opraviť ich.

RIEŠENIE APLIKAČNÝCH ÚLOH A ÚLOH ROZVÍJAJÚCICH ŠPECIFICKÉ MATEMATICKÉ MYSLENIE	12	<p>Dáta, údaje, triedenie, usporiadanie, systém, tabuľka, jednoduchý diagram, štatistika.</p> <p>Možnosť, počet možností, zisťovanie počtu možností zhromažďovanie, usporiadanie a grafické znázornenie údajov hry, pokusy a pozorovania, stratégia riešenia.</p> <p>Získavanie skúseností s prácou a organizáciou súborov predmetov.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - prečítať údaje z jednoduchej tabuľky, - zhromaždiť, roztriediť, usporiadať dáta (údaje), - znázorniť dáta (údaje) jednoduchým diagramom, - rozlíšiť väčšiu a menšiu pravdepodobnosť, - zvoliť stratégiu riešenia úloh z bežného života, - zistiť počet vypisovaním všetkých možností, - pracovať podľa zvoleného (vlastného, vypracovaného) návodu alebo postupu, - analyzovať jednoduché úlohy na propedeutiku desatinných čísel, zlomkov a priamej úmernosti.
--	----	---	--

Učebné zdroje:

PaedDr. J. Žabka, RNDr. P. Černek: Matematika pre 5. ročník ZŠ 1. časť, 2.časť, Orbis Pictus Istropolitana, Bratislava 2009;

Mgr. Z. Berová, RNDr. P. Bero: Matematika pre 5. ročník ZŠ učebnica, Orbis Pictus Istropolitana, Bratislava 2012;

Mgr. Z. Berová, RNDr. P. Bero: Pomocník z matematiky pre 5. ročník ZŠ 1. časť, 2.časť, Orbis Pictus Istropolitana, Bratislava 2012;

Mgr. Z. Berová, RNDr. P. Bero: Matematika Testovanie 5, LiberaTerra, s.r.o., Bratislava 2014; webové stránky s interaktívnymi cvičeniami; vlastné pracovné materiály.

Obsahový a výkonový štandard – 6. ročník

ŠVP + ŠkVP: 4+1 = 5 hodín týždenne, 165 hodín ročne

TÉMA	POČET HODÍN	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD (ČO ŽIAK NA KONCI 6. ROČNÍKA VIE / DOKÁŽE)
Počtové výkony s prirodzenými číslami.	23	<p>Násobenie a delenie prirodzených čísel spamäti, písomne, na kalkulačke.</p> <p>Sčítanie a odčítanie, resp. násobenie a delenie ako navzájom opačné operácie a ich využitie pri riešení jednoduchých slovných úloh – aj ako propedeutika rovníc.</p> <p>Dohoda o poradí početových výkonov a porovnanie s poradím operácií na kalkulačke.</p>	<p>Pohotovo násobiť a deliť v obore malej násobilky a delilky. Spamäti násobiť a deliť jednociferným číslom v obore do 100 mimo malej násobilky.</p> <p>Ovládať algoritmus násobenia a delenia viacciferných prirodzených čísel jednociferným a viacciferným prirodzeným číslom, vykonať skúšku správnosti danej početovej operácie.</p> <p>Riešiť úlohy typu o koľko viac/menej, koľkokrát viac/menej.</p> <p>Analyzovať text slovnej úlohy a diagnostikovať dané a hľadané údaje potrebné pre riešenie úlohy. Správne nájsť optimálnu stratégiu riešenia</p>

		Propedeutika počítania s približnými (zaokrúhlenými) číslami. Aplikačné úlohy s prirodzenými číslami, propedeutika počítania s približnými (zaokrúhlenými) číslami.	úlohy a použiť jednotlivé operácie pri riešení jednoduchých slovných úloh. Analyzovať zápis úlohy obsahujúcej viaceré početové operácie (aj s použitím zátvoriek). Rozhodnúť o poradí riešenia jednotlivých početových operácií, správne úlohu vyriešiť (aj na kalkulačke).
Deliteľnosť	16	Násobok a deliteľ. <i>Prvočíslo, zložené číslo.</i> Kritéria deliteľnosti prirodzených čísel (2,3,4,5,6,8,9,10,100). Spoločný násobok, spoločný deliteľ, <i>najmenší spoločný násobok, najväčší spoločný deliteľ.</i> Propedeutika výpočtu objemu kvádra a kocky ako súčin príslušných celočíselných rozmerov – prirodzených čísel, propedeutika jednotiek objemu: mm^3 , cm^3 , dm^3 , m^3 .	Vypočítať niekoľko násobkov prirodzeného čísla, určiť či je číslo násobkom daného čísla, určiť niekoľko deliteľov prirodzeného čísla, rozložiť zložené číslo na súčin menších čísel v obore malej a veľkej násobilky. Určiť všetky delitele prirodzeného čísla, zistiť podľa dodaného návodu, či je číslo deliteľné 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 100. Rozoznať prvočíslo a zložené číslo, nájsť všetky prvočísla menšie ako 100. <i>Rozložiť číslo na súčin prvočísel.</i> Vedieť nájsť spoločné násobky a spoločné delitele dvoch a viac čísel, <i>nsn, nsd.</i> <i>Riešiť jednoduché slovné úlohy na najmenší spoločný násobok, najväčšieho spoločného deliteľa.</i>
Desatinné čísla, početové výkony s desatinnými číslami	48	Desatinné číslo, celá časť desatinného čísla, desatinná časť desatinného čísla, desatinná čiarka, desatiny, stotiny, tisíciny, ..., rád číslice v desatinnom čísle. Číselná os, vzdialenosť čísel na číselnej osi. Porovnávanie, usporiadanie desatinných čísel, znaky =, >, < . Zaokrúhľovanie nadol na ..., zaokrúhľovanie nahor na ..., zaokrúhľovanie na ... . Aritmetický priemer. Objav periodickosti pri delení dvoch prirodzených čísel, perióda, periodické čísla. Sčítanie a odčítanie, resp. násobenie a delenie ako navzájom opačné operácie (propedeutika rovníc). Jednotky dĺžky (km, m, dm, cm, mm), hmotnosti (t, kg, dag, g, mg) a	Prečítať a zapísať desatinné čísla a určiť rád číslice v zápise desatinného čísla. Uviesť príklady použitia desatinných čísel v bežnom živote a pracovať s nimi v uvedenom kontexte. Správne zobrazíť desatinné číslo na číselnej osi, zistiť vzájomnú vzdialenosť desatinných čísel na číselnej osi. Porovnať, usporiadať podľa predpisu (zostupne, vzostupne) a zaokrúhliť podľa zadania desatinné číslo na celé číslo, na desatiny, na stotiny, na tisíciny, ..., nahor, nadol. Sčítať, odčítať, vynásobiť a vydeliť primerané desatinné čísla spamäti, ostatné písomne alebo pomocou kalkulačky. Vynásobiť a vydeliť kladné desatinné čísla mocninami čísla 10 spamäti, desatinné číslo vydeliť prirodzeným a správne zapísať zvyšok (aj na kalkulačke). Vypočítať jednoduchý aritmetický priemer desatinných čísel. Vyriešiť slovné úlohy s desatinnými číslami.

		<p>ich premena v obore desatinných čísel.</p> <p>Propedeutika zlomkov na rôznorodých kontextoch: celok, časť celku, zlomok ako časť celku, znázornenie zlomkovej časti celku (aj vhodným diagramom).</p> <p>Propedeutika nepriamej úmernosti (riešenie slovných úloh).</p>	<p>Analyzovať text slovnej úlohy a diagnostikovať dané a hľadané údaje potrebné pre riešenie úlohy.</p> <p>Správne nájsť optimálnu stratégiu riešenia úlohy a použiť jednotlivé operácie pri riešení slovných úloh.</p> <p>Využiť vlastnosti desatinných čísel pri premene jednotiek dĺžky a hmotnosti.</p> <p>Porovnať veľkosti vyjadrené jednotkami a usporiadať ich podľa veľkosti vzostupne a zostupne.</p> <p><i>Pohotovo vykonávať počtové operácie s desatinnými číslami bez použitia, s použitím kalkulačky.</i></p>
Obsah obdĺžnika, štvorca a pravouhlého trojuholníka v desatinných číslach, jednotky obsahu	16	<p>Rovinné útvary: štvorec, obdĺžnik, mnohoúhelník, obsah, výmera, plocha.</p> <p>Štvorcová sieť. Jednotka štvorcovej siete. Obvod a obsah štvorca, obdĺžnika v štvorcovej sieti.</p> <p>Približný obsah rovinných útvarov v štvorcovej sieti.</p> <p>Jednotky obsahu, premena jednotiek obsahu: hektár, ár, kilometer štvorcový, meter štvorcový, decimeter štvorcový, centimeter štvorcový a milimeter štvorcový (ha, a, km², m², dm², cm², mm²).</p> <p>Vzorce pre výpočet obvodu a obsahu štvorca, obdĺžnika a pravouhlého trojuholníka.</p> <p>Obvod a obsah obrazcov zložených zo štvorcov a obdĺžnikov.</p> <p>Slovné úlohy na výpočet obvodu a obsahu obrazcov.</p>	<p>Určiť približný obsah rovinného útvaru v štvorcovej sieti.</p> <p>Vypočítať obvod a obsah štvorca a obdĺžnika v obore desatinných čísel.</p> <p>Vypočítať obsah pravouhlého trojuholníka ako polovicu obsahu obdĺžnika.</p> <p>Premeniť základné jednotky obsahu s využívaním vlastností desatinných čísel.</p> <p>Zanalyzovať útvary zložené zo štvorcov a obdĺžnikov z hľadiska možnosti výpočtu ich obsahu a obvodu, vypočítať obvod a obsah obrazcov zložených zo štvorcov a obdĺžnikov.</p> <p>Vyriešiť úlohy z praxe na výpočet obvodov a obsahov útvarov zložených zo štvorcov a obdĺžnikov.</p>
Uhol a jeho veľkosť, operácie s uhlami	24	<p>Uhol, veľkosť uhla, jednotky stupeň a minúta, uhlomer</p> <p>ramená uhla, vrchol uhla.</p> <p>Os uhla a jej vlastnosti.</p> <p>Porovnávanie uhlov</p> <p>priamy, pravý, ostrý a tupý uhol, uhol väčší ako priamy uhol.</p> <p>Vnútorne uhly trojuholníka, objav vzťahu pre súčet vnútorných uhlov trojuholníka.</p> <p>Pravouhlý, ostrouhlý a tupouhlý trojuholník.</p> <p>Vrcholový uhol, susedný uhol.</p> <p>Sčítanie a odčítanie veľkostí uhlov, <i>násobenie a delenie uhlov dvomi.</i></p>	<p>Chápať uhol ako časť roviny, pomenovať uhol, jeho vrchol a ramená, aj pomocou písmen gréckej abecedy.</p> <p>Poznať jednotky stupne a minúty, premieňať ich.</p> <p>Odmerať veľkosť narysovaného uhla v stupňoch.</p> <p>Narysovať pomocou uhlomera uhol s danou veľkosťou.</p> <p>Primerane odhadnúť veľkosť uhla.</p> <p>Porovnať uhly podľa ich veľkosti numericky.</p> <p>Pomenovať trojuholník podľa veľkosti jeho vnútorných uhlov.</p> <p>Vypočítať veľkosť tretieho vnútorného uhla trojuholníka, ak pozná veľkosť jeho dvoch vnútorných uhlov v stupňoch.</p> <p>Rozlíšiť vrcholové uhly a susedné uhly,</p>

			vypočítať veľkosť vrcholového a susedného uhla k danému uhlu. Graficky i numericky určiť súčet, rozdiel, <i>dvojnásobok, polovicu uhlov</i> . Využiť vlastnosti uhlov pri riešení kontextových úloh.
Trojuholník, zhodnosť trojuholníka v kontextových úlohách	28	<p>Trojuholník, základné prvky trojuholníka (vrcholy, strany, vnútorné a vonkajšie uhly). Rozdelenie trojuholníkov podľa vnútorných uhlov: ostrouhlý, pravouhlý a tupouhlý trojuholník. Rozdelenie trojuholníkov podľa strán: rovnostranný, rovnoramenný, rôznostranný. Trojuholníková nerovnosť, $a + b > c$, $a + c > b$, $b + c > a$ Objav základných vlastností rovnoramenného a rovnostranného trojuholníka (veľkosť strán, veľkosť uhlov). Konštrukcie trojuholníka podľa vety sss, sus, usu. Zhodnosť trojuholníkov. Pravidelný šesťuholník, Pravidelný osemuholník.</p> <p>Výška trojuholníka (priamka, úsečka, dĺžka úsečky), päta výšky, priesečník výšok trojuholníka. <i>Stredná priečka trojuholníka, jej vlastnosti.</i> <i>Ťažnica trojuholníka, jej vlastnosti.</i> <i>Obsah trojuholníka</i> Zhodnosť trojuholníkov.</p>	<p>Vedieť rozlíšiť základné prvky trojuholníka, poznať Δ-íkovú nerovnosť, vetu o vnútorných uhloch trojuholníka, vetu o vnútorných a vonkajších uhloch trojuholníka. Samostatne riešiť úlohy s využitím trojuholníkovej nerovnosti, vlastností vnútorných a vonkajších uhlov. Vedieť popísať rovnostranný a rovnoramenný Δ-íky a ich vlastnosti. Poznať a uviesť príklady rovnostranného a rovnoramenného trojuholníka z reálneho života. Vedieť zostrojiť Δ-ík podľa konštrukčného postupu s využitím vety sss, sus a usu. <i>Dodržiavať postup konštrukčnej úlohy (náčrt, rozbor, postup, konštrukciu, skúšku)</i> pomocou geometrickej symboliky. Vedieť narysovať pravidelný šesťuholník, pravidelný osemuholník. Charakterizovať výšku Δ-ka. Poznať vlastnosti výšok v trojuholníku. Vedieť zostrojiť výšky Δ-ka (v ostrouhlom, tupouhlom a pravouhlom).</p> <p>Vedieť zostrojiť priesečník výšok v ľubovoľnom Δ-íku a poznať jeho vlastnosti. <i>Charakterizovať strednú priečku Δ-ka, vedieť zostrojiť stredné priečky trojuholníka a poznať ich vlastnosti.</i> <i>Charakterizovať ťažnicu trojuholníka, vedieť zostrojiť ťažnice Δ-ka a poznať ich vlastnosti.</i> <i>Vedieť zostrojiť ťažisko trojuholníka.</i> Vedieť riešiť rôzne úlohy výpočtové i konštrukčné o trojuholníku. Poznať vety o zhodnosti trojuholníkov. Vedieť určiť zo zadaných údajov, či sú dva trojuholníky zhodné – bez rysovania.</p>
Kombinatorika v kontextových	10	<p>Usporiadanie prvkov (s opakovaním, bez opakovania). Dáta, údaje, tabuľka, diagram. Kontextové úlohy s kombinatorickou motiváciou, propedeutika štatistiky. Pravdepodobnosti a kombinatoriky</p>	<p>Systematicky usporiadať daný malý počet prvkov podľa predpisu. Z daných prvkov vybrať skupinu prvkov s danou vlastnosťou a určiť počet týchto prvkov. Pokračovať v danom systéme usporiadania/vypisovania, Zvoliť stratégiu riešenia kombinatorickej úlohy.</p>

	(zhromažďovanie, usporiadanie a grafické znázornenie údajov).	Zvoliť optimálny spôsob zápisu riešenia tabuľkou a diagramom.
--	---	---

Učebné zdroje:

ŽABKA, J., ČERNEK, P.: Matematika pre 6. ročník ZŠ a 1. ročník gymnázií s osemročným štúdiom 1. časť. Orbis Pictus Istropilitana Bratislava,

ŽABKA, J., ČERNEK, P.: Matematika pre 6. ročník ZŠ a 1. ročník gymnázií s osemročným štúdiom 2. časť. Orbis Pictus Istropilitana Bratislava

BERO, P., BEROVÁ, Z.: Matematika pre 6. ročník ZŠ a 1. ročník gymnázií s osemročným štúdiom 1. zošit. Libera Terra

BERO, P., BEROVÁ, Z.: Matematika pre 6. ročník ZŠ a 1. ročník gymnázií s osemročným štúdiom 2. zošit. Libera Terra

BÁLINT, Ľ., KUZMA, J. : Úlohy na rozvíjanie matematickej gramotnosti žiakov 2. stupňa ZŠ.

Vydavateľstvo Príroda, s.r.o. Bratislava

VARSÁNYIOVÁ, M., KOLEKTÍV AUTOROV: Matematika v každodennom živote, 160 netradičných úloh pre 6.-9.ročník ZŠ a 1.-2. ročník SŠ, Vydavateľstvo Varia print

internetové stránky: www.megym.wbl.sk, www.supermatematika.wbl.sk,

vlastné pracovné listy a prezentácie

Obsahový a výkonový štandard – 7. ročník

ŠVP + ŠkVP: $4+0 = 4$ hodiny týždenne, 132 hodín ročne

TÉMA	POČET HODÍN	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD (ČO ŽIAK NA KONCI 7. ROČNÍKA VIE / DOKÁŽE)
Desatinné čísla a početové výkony s desatinnými číslami číslami.	20	Zápis desatinného čísla. Porovnávanie desatinných čísel. Zaokrúhľovanie desatinných čísel. Sčítanie a odčítanie desatinných čísel. Násobenie desatinných čísel. Delenie desatinných čísel. Podnetové a kontextové úlohy s využitím početových výkonov s desatinnými číslami.	Má vytvorenú predstavu desatinného čísla, pozná jeho využitie v reálnom živote. Zobraziť desatinné číslo na číselnej osi, určiť rád číslice v zápise desatinného čísla. Porovnávať, usporadúvať desatinné čísla podľa predpisu, zaokrúhľovať desatinné čísla na daný rád, daný počet desatinných miest. Pohotovo vykonávať všetky početové operácie s desatinnými číslami písomne i na kalkulačke. Riešiť úlohy zo života s využitím desatinných čísel.
Zlomky	15	Zlomok ako časť celku. Znázorňovanie zlomkov na číselnej osi, diagramom. Rovnosť zlomkov. Rozširovanie zlomkov. Krátenie zlomkov.	Správne chápať, čítať a zapisovať zlomok. Rozumieť pojmom: zlomok, zlomková čiara, čitateľ, menovateľ. Znázorniť zlomok ako časť celku, znázorniť zlomok na číselnej osi, vhodným diagramom. Chápať, že každé racionálne číslo môžeme vyjadriť nekonečným množstvom zlomkov.

		<p>Základný tvar zlomku.</p> <p>Porovnávanie zlomkov.</p> <p>Usporiadanie zlomkov.</p> <p>Zlomok - desatinné číslo.</p> <p>Zlomok a delenie.</p> <p>Zlomok ako číslo.</p>	<p>Charakterizovať a vykonať úpravy zlomkov - zjednodušiť, rozšíriť, porovnať a usporiadať.</p> <p>Dať zlomok do základného tvaru. Rozlíšiť pravý a nepravý zlomok. Čítať a písať desatinné zlomky. Poznať vzťah zlomku a desatinného čísla, zlomku a delenia, previesť zlomok na desatinné číslo a naopak.</p>
Počtové výkony so zlomkami. Racionálne čísla.	20	<p>Sčítanie a odčítanie zlomkov s rovnakým menovateľom.</p> <p>Sčítanie a odčítanie zlomkov s rôznym menovateľom.</p> <p>Zmiešané čísla a ich použitie.</p> <p>Slovné a aplikačné úlohy na sčítanie, odčítanie zlomkov.</p> <p>Násobenie zlomku prirodzeným číslom.</p> <p>Násobenie zlomku zlomkom.</p> <p>Delenie zlomku prirodzeným číslom.</p> <p>Delenie zlomku zlomkom.</p> <p>Počítanie so zlomkami na kalkulačke.</p> <p>Slovné a aplikačné úlohy so zlomkami.</p>	<p>Sčítať a odčítať zlomky s rovnakým menovateľom, s rôznym menovateľom úpravou na spoločného (nie nevyhnutne najmenšieho) menovateľa.</p> <p>Zapísať zlomok v tvare zmiešaného čísla a naopak. Porovnať, sčítať a odčítať zmiešané čísla. Riešiť úlohy so zlomkami z bežného života.</p> <p>Počítať so zlomkami pomocou kalkulačky s prevodom na desatinné čísla s danou presnosťou .</p> <p>Písomne násobiť a deliť zlomok prirodzeným číslom.</p> <p>Písomne násobiť a deliť zlomok zlomkom.</p> <p>Vypočítať zlomkovú časť celku.</p> <p>Počítať so zlomkami pomocou kalkulačky prevodom na desatinné čísla s danou presnosťou.</p> <p>Poznať význam zlomkov v bežnom živote, riešiť rôzne úlohy so zlomkami z reálnej praxe.</p> <p><i>Pohotovo vykonávať všetky počtové operácie s racionálnymi číslami písomne, bez kalkulačky</i></p>
Pomer, priama a nepriama úmernosť	20	<p>Pomer.</p> <p>Prevrátený a postupný pomer.</p> <p>Rozdeľovanie celku v danom pomere.</p> <p>Zmena čísla v danom pomere.</p> <p>Úlohy na pomer.</p> <p>Mierka mapy, plánu.</p> <p>Priama úmernosť.</p> <p>Nepriama úmernosť.</p> <p>Trojčlenka.</p> <p>Úlohy riešené trojčlenkou.</p>	<p>Vysvetliť pojmy pomer, postupný a prevrátený pomer. Chápať postupný pomer ako skrátenejší zápis jednoduchých pomerov. Zapísať a upraviť pomer.</p> <p>Deliť, meniť (zväčšiť, zmenšiť) číslo - množstvo v danom pomere. Riešiť jednoduché slovné úlohy na pomer rôzneho typu.</p> <p>Chápať mierku mapy, riešiť praktické úlohy s použitím mierky plánu a mapy.</p> <p>Rozlišovať priamo a nepriamo úmerné veličiny.</p> <p>Riešiť úlohy zo života na priamu a nepriamu úmernosť pomocou trojčlenky (jednoduchéj i zloženej) .</p>
Percentá	25	<p>Delenie celku na rovnaké časti.</p> <p>Jedno percento.</p> <p>Základ.</p> <p>Počet percent.</p> <p>Hodnota príslušná počtu percent.</p>	<p>Vedieť vypočítať 1% ako stotinu základu</p> <p>Rozlíšiť, pomenovať a vypočítať hodnotu časti prislúchajúcej k počtu percent a vedieť uplatniť dané vedomosti pri riešení jednoduchých slovných úloh z praktického života</p> <p>Rozlišovať, pomenovať a vypočítať základ.</p>

		<p>Úlohy s percentami</p> <p>Promile.</p> <p>Vzťah percent (promile), zlomkov a desatinných čísel.</p> <p>Znázorňovanie časti celku a počtu percent vhodným diagramom.</p> <p>Úlohy s percentami.</p> <p>Diagramy.</p> <p>Jednoduché úrokovanie, istina, úrok, úroková miera.</p> <p>Štatistické údaje, tabuľky, diagramy, grafy, kurzový lístok, valuty.</p>	<p>Vedieť vypočítať základ, ak poznáme počet percent a hodnotu prislúchajúcu k tomuto počtu. Určenie základu z jedného percenta.</p> <p>Vedieť vypočítať počet percent, ak je daný základ a časť prislúchajúca k počtu percent</p> <p>Vedieť vypočítať 1 promile ako tisícinu základu.</p> <p>Poznať vzťah medzi zlomkami, percentami a desatinnými číslami. Vedieť vypočítať 1%, 10%, 20%, 25%, 50%, 75% bez prechodu cez 1%.</p> <p>Vedieť čítať údaje z diagramov (grafov) a zapisovať znázornenú časť celku počtom %, ‰ a opačne.</p> <p>Vedieť znázorniť na základe odhadu časť celku v kruhovom diagrame. Zostrojiť vhodný stĺpcový, kruhový diagram z údajov z tabuľky.</p> <p>Vedieť vypočítať úrok z danej istiny za určité obdobie pri danej úrokovej miere. Vykonávať jednoduché úrokovanie. Vypočítať istinu.</p> <p>Vedieť riešiť primerané slovné úlohy a podnetné úlohy z bankovníctva a finančníctva, v ktorých sa vyskytujú ako podnet štatistické údaje (v tabuľkách, diagramoch, ...)</p> <p>Vysvetliť na životných cykloch rodiny potrebu jej zabezpečenia prostredníctvom úspor v banke.</p> <p><i>Pohotovo vykonávať všetky výpočty s percentami, písomne, bez kalkulačky.</i></p>
Objem a povrch kvádra a kocky	20	<p>Kocka a kváder - geometrické telesá. Obraz kocky, obraz kvádra vo voľnom rovnobežnom premietaní.</p> <p>Telesá zložené z kociek, kvádrov. Úlohy na rozvíjanie priestorovej predstavivosti.</p> <p>Sieť kocky. Sieť kvádra.</p> <p>Jednotky obsahu, ich premena. Povrch kocky. Povrch kvádra. Výpočet povrchu kocky, kvádra.</p> <p>Jednotky objemu, ich premena. Objem kocky, kvádra.</p> <p>Výpočet objemu kocky, kvádra. Slovné úlohy na objem a povrch kocky, kvádra.</p>	<p>Charakterizovať telesá - kocku a kváder, ich charakteristické prvky: vrcholy, hrany, steny. Načrtnúť a narysovať obraz kocky, kvádra vo voľnom rovnobežnom premietaní, vyznačiť viditeľnosť vrcholov, hrán.</p> <p>Zostaviť teleso zložené z kociek a kvádrov podľa náčrtu. Zostrojiť náčrt telies zložených z kociek a kvádrov - kresliť nárys, bokorys, pôdorys zostavených telies.</p> <p>Načrtnúť, narysovať a popísať sieť kocky, kvádra.</p> <p>Chápať povrch kocky, kvádra. Odvodiť vzorec pre povrch kocky, kvádra.</p> <p>Poznať a správne premieňať jednotky obsahu km^2, ha, a, m^2, dm^2, cm^2, mm^2</p> <p>Vedieť používať vzorec pre povrch kocky, kvádra pri riešení primeraných slovných úloh.</p> <p>Chápať objem kocky, kvádra. Odvodiť vzorec pre objem kocky, kvádra.</p> <p>Poznať a správne premieňať jednotky objemu m^3, dm^3 = liter, cm^3, mm^3, hl, l, dl, cl, ml.</p> <p>Vedieť používať vzorec pre objem kocky, kvádra pri riešení primeraných slovných úloh.</p>

Kombinatorika	12	Úlohy na tvorbu skupín predmetov a ich počte z oblasti rôznych hier, športu a z rôznych oblastí života (propedeutika variácií). Rôzne spôsoby a systém vypisovania možností na jednoduchých úlohách.	Vypisovať všetky možnosti podľa určitého systému. Tvorit systém (strom logických možností) na vypisovanie všetkých možností. Objavovať spôsob tvorenia všetkých možností (objavovať podstatu daného systému vo vypisovaní možnosti). Určiť spoločnú matematickú podstatu v úlohe a počte všetkých možných usporiadaní.
		Úlohy bez podmienok. Pravidlo súčtu. Objavovanie možnosti, zákonitostí. Úlohy s podmienkami.	Vedieť z daného počtu prvkov vybrať menší počet prvkov, tieto vybrané prvky usporiadať a určiť ich počet (bez opakovania, s opakovaním). Vedieť z daného počtu prvkov vybrať usporiadanú skupinu prvkov menšiu ako je daný počet a určiť počet usporiadaných skupín.
		Pravidlo súčtinu. (propedeutika základných modelov kombinatoriky).	Získať skúsenosť s pracou a organizáciou v konkrétnych súboroch predmetov.
		Riešenie jednoduchých kombinatorických úloh na základe hier a pokusov.	Riešiť rôzne primerané a jednoduché kombinatorické úlohy. Zhromažďovať, triediť a systematicky vytvárať všetky možné riešenia.
		Riešenie kombinatorických úloh rôznymi metódami.	Vedieť vypočítať kombinatorické úlohy podľa pravidla súčtinu. Znázorniť dáta, údaje v tabuľke a stromovým diagramom (grafom).

Učebné zdroje:

ŽABKA, J., ČERNEK, P.: Matematika pre 7. ročník ZŠ a 1. ročník gymnázií s osemročným štúdiom 1. časť. Orbis Pictus Istropilitana Bratislava,

ŽABKA, J., ČERNEK, P.: Matematika pre 7. ročník ZŠ a 1. ročník gymnázií s osemročným štúdiom 2. časť. Orbis Pictus Istropilitana Bratislava

BERO, P., BEROVÁ, Z.: Matematika pre 7. ročník ZŠ a 1. ročník gymnázií s osemročným štúdiom 1. zošit. Libera Terra

BERO, P., BEROVÁ, Z.: Matematika pre 7. ročník ZŠ a 1. ročník gymnázií s osemročným štúdiom 2. zošit. Libera Terra

BÁLINT, Ľ., KUZMA, J. : Úlohy na rozvíjanie matematickej gramotnosti žiakov 2. stupňa ZŠ.

Vydavateľstvo Príroda, s.r.o. Bratislava

VARSÁNYIOVÁ, M., KOLEKTÍV AUTOROV: Matematika v každodennom živote, 160 netradičných úloh pre 6.-9. ročník ZŠ a 1.-2. ročník SŠ, Vydavateľstvo Varia print

internetové stránky: www.megym.wbl.sk, www.supermatematika.wbl.sk,

vlastné pracovné listy a prezentácie

Obsahový a výkonový štandard – 8. ročník

ŠVP + ŠkVP: 4+0 = 4 hodiny týždenne, 132 hodín ročne

TÉMA	POČET HODÍN	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD (ČO ŽIAK NA KONCI 8. ROČNÍKA VIE / DOKÁŽE)
Zlomky, racionálne čísla, početové operácie so zlomkami, racionálnymi číslami a ich využitie.	14	<p>Zlomky, úpravy zlomkov, racionálnych čísel.</p> <p>Sčítanie a odčítanie zlomkov, racionálnych čísel.</p> <p>Násobenie a delenie zlomkov, racionálnych čísel.</p> <p>Zložené zlomky.</p> <p>Podnetové a kontextové úlohy so zlomkami s racionálnymi číslami.</p> <p>Pomer.</p> <p>Priama a nepriama úmernosť.</p> <p>Percentá.</p>	<p>Pohotovo vykonávať úpravy – zapísať, znázorniť, zjednodušiť, rozšíriť, porovnať a usporiadať, dať zlomok do základného tvaru, zapísať zlomok v tvare desatinného čísla a naopak, v tvare zmiešaného čísla a naopak.</p> <p>Pohotovo vykonávať všetky početové operácie so zlomkami, s racionálnymi číslami.</p> <p>Riešiť podnetové a aplikačné úlohy s využitím úprav a početových operácií so zlomkami, racionálnymi číslami.</p> <p>Riešiť úlohy zo života na priamu a nepriamu úmernosť pomocou trojčlenky .</p> <p>Vyjadriť časť celku percentami, desatinným číslom, zlomkom.</p> <p>Pohotovo vypočítať základ, počet percent, hodnotu prislúchajúcu počtu percent.</p> <p>Čítať údaje z grafov, tabuliek a diagramov a pracovať s údajmi.</p> <p>Vypočítať úrok, úrokovú mieru, istinu.</p> <p>Pohotovo vykonávať všetky výpočty s percentami, písomne, bez kalkulačky.</p>
Kladné a záporné čísla, početové výkony s celými a desatinnými číslami, racionálne čísla	16	<p>Číselná os.</p> <p>Kladné a záporné číslo, celé číslo.</p> <p>Navzájom opačné čísla.</p> <p>Kladné a záporné desatinné číslo.</p> <p>Absolútna hodnota čísla.</p> <p>Usporiadanie čísel.</p> <p>Porovnanie čísel.</p> <p>Pojem racionálneho čísla.</p> <p>Súčet, rozdiel, súčin a podiel celých, desatinných a racionálnych čísel.</p> <p>Slovné úlohy na sčítanie, odčítanie, násobenie a delenie celých čísel.</p> <p>Aplikačné úlohy s celými číslami.</p>	<p>Uviesť príklady využitia kladných a záporných celých čísel v praxi.</p> <p>Prečítať a zapísať celé čísla (aj z rôznych tabuliek a grafov), určiť k danému číslu číslo opačné.</p> <p>Vymenovať a vypísať dvojice navzájom opačných celých čísel (aj z číselnej osi), porovnať celé a racionálne čísla a usporiadať ich podľa veľkosti.</p> <p>Správne zobrazíť celé čísla na číselnej osi, priradiť k celému číslu obraz na číselnej osi, zobrazíť kladné a záporné desatinné čísla na číselnej osi.</p> <p>Určiť absolútnu hodnotu celého, desatinného čísla a racionálneho čísla.</p> <p>Sčítať a odčítať celé a desatinné čísla.</p> <p>Vyriešiť primerané slovné úlohy na sčítanie a odčítanie celých a desatinných čísel (kladných a záporných).</p> <p>Jednoducho zapísať postup riešenia slovnej úlohy, výpočet a odpoveď.</p> <p>Spamäti, písomne a na kalkulačke vynásobiť a vydeliť záporné číslo kladným číslom.</p> <p>Vyriešiť primerané slovné úlohy na násobenie a delenie celých čísel.</p>

Rovnoobežník, lichobežník, obvod a obsah rovnoobežníka, lichobežníka a trojuholníka	28	<p>Rovnoobežnosť, rovnoobežné priamky (rovnoobežky), rôznoobežky, priečka, rovnoobežky preťaté priečkou.</p> <p>Súhlasné a striedavé uhly a ich vlastnosti.</p> <p>Štvoruholníky, rovnoobežníky, štvorec, kosoštvorec, obdĺžnik, kosodĺžnik, lichobežník a ich základné vlastnosti (o stranách, vnútorných uhloch, uhlopriečkach a ich priesečníku).</p> <p>Strany, veľkosti strán, vnútorné uhly rovnoobežníka (štvoruholníka), dve výšky rovnoobežníka, uhlopriečky, priesečník uhlopriečok, vlastnosti rovnoobežníka.</p> <p>Súčet vnútorných uhlov štvoruholníka ($\alpha + \beta + \gamma + \delta = 360^\circ$)</p> <p>Základňa lichobežníka, rameno lichobežníka, výška lichobežníka, všeobecný lichobežník, pravouhlý lichobežník, rovnoramenný lichobežník.</p> <p>Obvod a obsah rovnoobežníka (kosoštvorca, kosodĺžnika), lichobežníka a trojuholníka (objavovanie výpočtu obsahu týchto útvarov).</p> <p>Slovné úlohy z reálneho života s využitím poznatkov o obsahu a obvode.</p>	<p>Zostrojiť dve rovnoobežné priamky (rovnoobežky), ktoré sú preťaté priečkou.</p> <p>Určiť súhlasné a striedavé uhly pri dvoch rovnoobežných priamkach preťatých priečkou.</p> <p>Vyriešiť úlohy s využitím vlastností súhlasných a striedavých uhlov.</p> <p>Načrtnúť a pomenovať rovnoobežníky: štvorec, kosoštvorec, obdĺžnik, kosodĺžnik.</p> <p>Rozlíšiť a vysvetliť rozdiel medzi pravouhlými a kosouhlými rovnoobežníkmi.</p> <p>Narysovať štvorec, kosoštvorec, obdĺžnik, kosodĺžnik a správne označiť všetky ich základné prvky.</p> <p>Zostrojiť a odmerať v rovnoobežníku (štvorci, kosoštvorci, obdĺžniku, kosodĺžniku) jeho dve rôzne výšky.</p> <p>Načrtnúť lichobežník, pomenovať a opísať jeho základné prvky.</p> <p>Zostrojiť ľubovoľný lichobežník (všeobecný, pravouhlý, rovnoramenný) podľa daných prvkov a na základe daného konštrukčného postupu.</p> <p>Vyriešiť primerané konštrukčné úlohy pre štvoruholníky s využitím vlastností konštrukcie trojuholníka a s využitím poznatkov o rovnoobežníkoch a lichobežníkoch.</p> <p>Vypočítať obvod a obsah štvorca, kosoštvorca, obdĺžnika, kosodĺžnika, lichobežníka a trojuholníka.</p> <p>Vyriešiť slovné (kontextové a podnetové) úlohy z reálneho života s využitím poznatkov o obsahu a obvode rovnoobežníka, lichobežníka a trojuholníka a s využitím premeny jednotiek dĺžky a obsahu.</p>
	Premenná, výraz	36	<p>Číselný výraz, rovnosť a nerovnosť číselných výrazov.</p> <p>Nerovná sa, je rôzne od, znaky =, ≠</p> <p>Hodnota číselného výrazu.</p>

		<p>Výraz s premennou (algebraický výraz).</p> <p>Dosadzovanie čísel za jednotlivé premenné.</p> <p>Rovnica.</p> <p>Dopočítavanie chýbajúcich údajov v jednoduchých vzorcoch.</p> <p>Koeficient, premenná, člen s premennou, číslo (člen bez premennej).</p> <p>Neznáma veličina vo vzorci.</p> <p>Vzorec (skrátенý zápis vzťahov), vzorce na výpočet obvodu a obsahu štvorca, obdĺžnika.</p> <p>Vyjadrenie a výpočet neznámej z jednoduchého vzorca.</p> <p>Vynímanie pred zátvorku.</p> <p>Riešenie jednoduchých úloh vedúcich na lineárne rovnice bez formalizácie do podoby rovnice: úvahou, metódou pokus – omyl, znázornením.</p> <p>Priama a nepriama úmernosť ako príklady závislosti veličín.</p> <p>Pravouhlá sústava súradníc v rovine, bod v sústave súradníc, súradnice bodu, graf.</p> <p>Propedeutika riešenia lineárnych rovníc s jedným výskytom neznámej</p> <p>Propedeutika riešenia lineárnych rovníc s viacnásobným výskytom neznámej</p> <p>Propedeutika znázornenia priamej a nepriamej úmernosti grafom</p>	<p>Zapísať postup riešenia slovnej úlohy.</p> <p>Overiť skúškou správnosti, či dané číslo je riešením slovnej úlohy.</p> <p>Rozlíšiť číselný výraz a výraz s premennou.</p> <p>Zostaviť podľa slovného opisu jednoduchý výraz s premennou.</p> <p>Určiť vo výraze s premennou členy s premennou a členy bez premennej.</p> <p>Určiť hodnotu výrazu, keď je daná hodnota premennej.</p> <p>Sčítať a odčítať výrazy s premennou.</p> <p>Vynásobiť a vydeliť primerané výrazy s premennou číslom rôznym od nuly.</p> <p>Vyjadriť neznámu z jednoduchých vzorcov (napr. $o = 4 \cdot a$).</p> <p>Zvoliť vhodnú pravouhlú sústavu súradníc v rovine.</p> <p>Vyznačiť body v pravouhlej sústave súradníc v rovine podľa súradníc.</p> <p>Určiť súradnice daného bodu zobrazeného v pravouhlej sústave súradníc.</p>
--	--	--	--

Kruh, kružnica	16	<p>Kružnica, kruh, medzikružie. Stred kruhu (kružnice).</p> <p>Polomer a priemer kruhu (kružnice) a ich vzťah. Vzájomná poloha kružnice a priamky.</p> <p>Sečnica, nesečnica, dotyčnica ku kružnici, tetiva, ich vlastnosti. Vzdialenosť stredu kružnice od tetivy.</p> <p>Tálesova kružnica.</p> <p>Kružnicový oblúk, stredový uhol, kruhový výsek, kruhový odsek. Ludolfovo číslo a jeho približné hodnoty $\pi = 3,14$ (resp. $\pi = 22/7$).</p> <p>Obsah a obvod kruhu, dĺžka kružnice, $S = \pi \cdot r \cdot r$, $O = 2 \cdot \pi \cdot r = \pi \cdot d$</p> <p>Vzájomná poloha dvoch kružníc.</p>	<p>Zostrojíte kružnicu s daným polomerom alebo s daným priemerom.</p> <p>Vysvetlite vzťah medzi polomerom a priemerom kružnice.</p> <p>Určíte vzájomnú polohu kružnice a priamky.</p> <p>Zostrojíte dotyčnicu ku kružnici v určenom bode ležiacom na tejto kružnici.</p> <p>Zostrojíte dotyčnicu ku kružnici z daného bodu, ktorý leží mimo tejto kružnice.</p> <p>Slovné opísať postup konštrukcie dotyčnice ku kružnici približnou metódou aj pomocou Tálesovej kružnice.</p> <p>Vyznačíte na kružnici kružnicový oblúk a kružnicový oblúk prislúchajúci danému stredovému uhlu.</p> <p>Vyznačíte v kruhu kruhový výsek a kruhový výsek prislúchajúci danému stredovému uhlu.</p> <p>Vyznačíte v kruhu kruhový odsek.</p> <p>Určíte a odmerajte stredový uhol prislúchajúci k danému kružnicovému oblúku alebo kruhovému výseku.</p> <p>Vypočítajte obsah a obvod kruhu a dĺžku kružnice.</p> <p>Vyriešite slovné úlohy, ktoré využívajú výpočet obsahu alebo obvodu kruhu, alebo dĺžku kružnice.</p>
Hranol	12	<p>Teleso, kocka, kváder, vrcholy, hrany, steny.</p> <p>Hranol (kolmý, pravidelný, trojboký, štvorboký, šesťboký,...). Sieť, podstava, plášť a ich vlastnosti.</p> <p>Povrch, objem, vzorce na ich výpočet. Jednotky povrchu (mm^2, cm^2, dm^2, m^2, ...) a objemu (mm^3, cm^3, dm^3, m^3, ...).</p> <p>Slovné úlohy s využitím objemu alebo povrchu kocky, kvádra, hranola.</p>	<p>Načrtnúť kocku, kváder a hranol (trojboký, štvorboký) vo voľnom rovnobežnom premietaní.</p> <p>Opísať hranol a identifikovať jeho základné prvky.</p> <p>Určíte počet hrán, stien a vrcholov hranola.</p> <p>Zostrojíte sieť kolmého hranola.</p> <p>Použijete príslušné vzorce na výpočet objemu a povrchu (kocky, kvádra, hranola).</p> <p>Vypočítajte objem a povrch kocky, kvádra, hranola.</p> <p>Vyriešite slovné úlohy s využitím objemu alebo povrchu kocky, kvádra a hranola.</p>
Pravdepodobnosť, štatistika	10	<p>Udalosť, pravdepodobnosť. Pokus, početnosť, relatívna početnosť.</p> <p>Možné a nemožné udalosti.</p>	<p>Uskutočnite primerané pravdepodobnostné experimenty.</p> <p>Posúďte a rozlíšite možné a nemožné udalosti (javy).</p> <p>Rozhodnúť o pravdepodobnosti jednoduchej udalosti.</p> <p>Vypočítajte relatívnu početnosť udalosti.</p> <p>Spracovať, zhromaždiť a roztriediť údaje v experimente.</p>

	<p>Porovnávanie rôznych udalostí vzhľadom na mieru ich pravdepodobnosti.</p> <p>Štatistika, štatistický súbor, štatistické zisťovanie.</p> <p>Jednotka a znak, početnosť javu, aritmetický priemer.</p> <p>Tabuľka, kruhový diagram, stĺpcový diagram.</p>	<p>Vytvoriť zo zhromaždených údajov štatistický súbor.</p> <p>Vypočítať aritmetický priemer z údajov v tabuľke alebo grafe.</p> <p>Zaznamenať a usporiadať údaje do tabuľky.</p> <p>Prečítať a interpretovať údaje z tabuľky, z kruhového a stĺpcového diagramu.</p> <p>Znázorniť údaje z tabuľky kruhovým a stĺpcovým diagramom a naopak.</p>
--	--	--

Učebné zdroje:

ŽABKA, J., ČERNEK, P.: Matematika pre 8. ročník ZŠ a 1. ročník gymnázií s osemročným štúdiom 1. časť. Orbis Pictus Istropilitana Bratislava,
 ŽABKA, J., ČERNEK, P.: Matematika pre 8. ročník ZŠ a 1. ročník gymnázií s osemročným štúdiom 2. časť. Orbis Pictus Istropilitana Bratislava
 BERO, P., BEROVÁ, Z.: Matematika pre 8. ročník ZŠ a 1. ročník gymnázií s osemročným štúdiom 1. zošit. Libera Terra
 BERO, P., BEROVÁ, Z.: Matematika pre 8. ročník ZŠ a 1. ročník gymnázií s osemročným štúdiom 2. zošit. Libera Terra
 BÁLINT, Ľ., KUZMA, J. : Úlohy na rozvíjanie matematickej gramotnosti žiakov 2. stupňa ZŠ. Vydavateľstvo Príroda, s.r.o. Bratislava
 VARSÁNYIOVÁ, M., KOLEKTÍV AUTOROV: Matematika v každodennom živote, 160 netradičných úloh pre 6.-9.ročník ZŠ a 1.-2. ročník SŠ, Vydavateľstvo Varia print
 internetové stránky: www.megym.wbl.sk, www.supermatematika.wbl.sk, www.matika.sk, www.programalf.sk
 vlastné pracovné listy a prezentácie

Obsahový a výkonový štandard – 9. ročník

ŠVP + ŠkVP: 5+1 = 6 hodín týždenne, 198 hodín ročne

TÉMA	POČET HODÍN	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD (ČO ŽIAK NA KONCI 9. ROČNÍKA VIE / DOKÁŽE)
Kladné a záporné čísla. Počtové výkony s kladnými a zápornými	22	<p>Kladné a záporné čísla.</p> <p>Počtové výkony s kladnými a zápornými číslami.</p> <p>Premenná, výraz, rovnica.</p> <p>Ekvivalentné úpravy rovníc, riešenie jednoduchých lineárnych rovníc.</p> <p>Jednoduché slovné úlohy vedúce k riešeniu lineárnej rovnice.</p>	<p>Chápať pojem kladného a záporného čísla.</p> <p>Pohotovo vykonávať počtové operácie s kladnými a zápornými číslami,</p> <p>Vyriešiť primerané slovné úlohy s kladnými a zápornými číslami.</p> <p>Vyriešiť rôzne jednoduchšie typy rovníc aj so zátvorkami, aj so zlomkami pomocou ekvivalentných úprav, vedieť vykonať skúšku správnosti.</p> <p>Riešiť jednoduché typy slovných úloh vedúce k riešeniu lineárnej rovnice.</p>

		Obvod a obsah geometrických obrazcov (trojuholník, rovnobežníky, lichobežník, kruh).	Vyriešiť kontextové a podnetové úlohy na výpočet obvodu a obsahu geometrických obrazcov.
Mocniny a odmocniny, zápis veľkých čísel	24	<p>Súčin rovnakých činiteľov – zápis pomocou mocniny.</p> <p>Druhá mocnina čísel, jej zápis. Druhá mocnina ako obsah štvorca.</p> <p>Druhá odmocnina čísel, jej zápis, určenie.</p> <p>Tretia mocnina čísel, jej zápis. Tretia mocnina ako objem kocky.</p> <p>Tretia odmocnina čísel, jej zápis, určenie.</p> <p>Mocniny s prirodzeným mocniteľom.</p> <p>Mocniny čísla 10, predpony a ich súvis s mocninami.</p> <p>Zápis veľkých čísel v tvare $a \cdot 10^n$ (pre $1 \leq a < 10$) a práca s takýmito číslami na kalkulačke.</p> <p>Vedecký zápis čísla, zápis čísla v tvare $a \cdot 10^n$ (pre $1 \leq a < 10$) a práca s takýmito číslami na kalkulačke.</p> <p>Veľmi veľké a veľmi malé čísla, vytváranie predstavy o nich odhad, odhad výsledku, zaokrúhľovanie.</p>	<p>Prečítať správne zápis druhej a tretej mocniny ľubovoľného racionálneho čísla a určiť v ňom mocnenca (základ) a mocniteľa (exponent).</p> <p>Zapísať druhú a tretiu mocninu ľubovoľného racionálneho čísla ako súčin rovnakých činiteľov.</p> <p>Zapísať súčin konkrétneho väčšieho počtu rovnakých činiteľov v tvare mocniny a opačne.</p> <p>Vysvetliť vzťahy $x^2 = (-x)^2$ a $x^3 \neq (-x)^3$.</p> <p>Prečítať správne zápis druhej odmocniny ľubovoľného kladného racionálneho čísla a tretej odmocniny ľubovoľného racionálneho čísla a určiť v ňom stupeň odmocnenia a odmocnenca (základ).</p> <p>Zapísať druhú odmocninu ľubovoľného kladného racionálneho čísla a tretiu odmocninu ľubovoľného racionálneho čísla.</p> <p>Vypočítať na kalkulačke druhú a tretiu mocninu ľubovoľného racionálneho čísla, druhú odmocninu kladného racionálneho čísla a tretiu odmocninu ľubovoľného racionálneho čísla.</p> <p>Vypočítať spamäti hodnotu druhej a tretej mocniny malých prirodzených čísel (1, ..., 5) a hodnotu druhej odmocniny z čísel 4, 9, 16, 25, ..., 100.</p> <p>Zapísať ako mocninu 10 čísla 100, 1 000, 10 000...,</p> <p>Zapísať čísla v tvare $a \cdot 10^n$ (pre $1 \leq a < 10$) – vedecký zápis čísla.</p> <p>Vyriešiť primerané numerické a slovné úlohy s veľkými číslami s využitím zručností odhadu a zaokrúhľovania, použiť zaokrúhľovanie a odhad pri riešení praktických úloh.</p>
Pytagorova veta	18	<p>Pravouhlý trojuholník – základné prvky a vlastnosti pravouhlého trojuholníka – pravý uhol, odvesny, prepona, súčet dvoch ostrých uhlov je 90 stupňov,...</p> <p>Pytagorova veta pre pravouhlý trojuholník.</p> <p>Výpočet dĺžok strán v pravouhlom trojuholníku.</p>	<p>Vymenovať základné prvky a vlastnosti pravouhlého trojuholníka.</p> <p>Formuláciu Pytagorovej vety aj jej význam.</p> <p>Zapísať Pytagorovu vetu v pravouhlom trojuholníku ABC s pravým uhlom pri vrchole C vzťahom $c^2 = a^2 + b^2$, ale aj vzťahom pri inom označení strán pravouhlého trojuholníka.</p> <p>Vyjadriť a zapísať zo základného vzťahu Pytagorovej vety obsah štvorca nad odvesnami ($a^2 = c^2 - b^2$, $b^2 = c^2 - a^2$), podobne aj pri inom označení strán trojuholníka.</p> <p>Vyjadriť vzťah pre výpočet dĺžky odvesien pomocou odmocnín ($a = \sqrt{c^2 - b^2}$, $b = \sqrt{c^2 - a^2}$),</p>

		<p>Použitie Pytagorovej vety pri riešení rôznych geometrických úloh.</p> <p>Použitie Pytagorovej vety pri riešení praktických úloh.</p> <p>Vyjadrenie neznámej zo vzorca.</p>	<p>podobne aj pri inom označení strán trojuholníka.</p> <p>Vypočítať dĺžku tretej strany pravouhlého trojuholníka, ak sú známe dĺžky jeho dvoch zvyšných strán.</p> <p>Samostatne použiť Pytagorovu vetu na riešenie kontextových úloh z reálneho praktického života.</p>
Ihlan, valec, kužeľ, guľa, ich objem a povrch	34	<p>Ihlan, sieť ihlana</p> <p>Objem a povrch ihlana.</p> <p>Slovné úlohy na objem a povrch ihlana.</p> <p>Valec, sieť valca.</p> <p>Objem a povrch valca.</p> <p>Slovné úlohy na objem a povrch valca.</p> <p>Kužeľ, sieť kužeľa.</p> <p>Objem a povrch kužeľa.</p> <p>Slovné úlohy na objem a povrch kužeľa.</p> <p>Guľa, rez guľou, objem a povrch gule.</p>	<p>Načrtnúť ihlan, valec a kužeľ vo voľnom rovnobežnom premietaní.</p> <p>Opísať ihlan, valec, kužeľ a guľu a pomenovať ich základné prvky (určiť počet hrán, stien a vrcholov,...)</p> <p>Zostrojiť sieť ihlana, valca a kužeľa.</p> <p>Poznať vzorce pre objem a povrch ihlana, valca, kužeľa, gule.</p> <p>Dosadením do vzorcov vypočítať objem a povrch ihlana, valca, kužeľa a gule.</p> <p>Vyriešiť primerané slovné úlohy na výpočet objemu a povrchu ihlana, valca, kužeľa a gule.</p>
Riešenie lineárnych rovníc a nerovnic s jednou neznámou	42	<p>Rovnosť a nerovnosť dvoch algebrických výrazov.</p> <p>Lineárna rovnica s jednou neznámou.</p> <p>Riešenie lineárnych rovníc s jednou neznámou.</p> <p>Lomený výraz, výraz s neznámou v menovateli, podmienky pre riešenie rovnice.</p> <p>Riešenie lineárnych rovníc s neznámou v menovateli.</p> <p>Vyjadrenie neznámej zo vzorca.</p> <p>Riešenie slovných (kontextových) úloh, ktoré sa dajú riešiť pomocou lineárnej rovnice.</p> <p>Lineárne nerovnice v obore racionálnych čísel.</p> <p>Ekvivalentné úpravy nerovnic.</p> <p>Riešenie nerovnic.</p> <p>Riešenie slovných (kontextových) úloh, ktoré sa dajú riešiť pomocou lineárnej nerovnice.</p>	<p>Rozhodnúť o rovnosti (nerovnosti) dvoch číselných (algebrických) výrazov.</p> <p>Rozlíšiť zápisy rovnosti, nerovnosti, rovnice, nerovnice.</p> <p>Vyriešiť jednoduchú lineárnu rovnicu s jedným výskytom neznámej.</p> <p>Vyriešiť jednoduchými úpravami lineárnu rovnicu s viacnásobným výskytom neznámej (napr. $2x + 3 = 3x - 4$).</p> <p>Význam skúšky správnosti a rozumie tomu, prečo nie je pri niektorých rovniciach nutná.</p> <p>Vyriešiť jednoduché lineárne nerovnice s jedným výskytom neznámej (napr.: $2(x + 8) > 42$).</p> <p>Vyriešiť jednoduché rovnice s jedným výskytom neznámej v menovateli (napr.: $\frac{2}{x+3} = 4$).</p> <p>Urobiť skúšku správnosti riešenia jednoduchej rovnice s neznámou v menovateli.</p> <p>Určiť podmienky riešenia rovnice s neznámou v menovateli.</p> <p>Vyjadriť neznámu zo vzorca (z primeraných matematických a fyzikálnych vzorcov).</p> <p>Vybrať vhodnú stratégiu riešenia slovnej úlohy (rovnica, nerovnicou, tipovaním, ...).</p> <p>Vyriešiť slovné (kontextové) úlohy vedúce k lineárnej rovnici (nerovnici).</p>

Podobnosť trojuholníkov	20	<p>Geometrické útvary v rovine. Zhodnosť geometrických útvarov.</p> <p>Podobnosť geometrických útvarov, podstata podobnosti, pomer podobnosti dvoch geometrických útvarov, podobnosť trojuholníkov vety o podobnosti trojuholníkov (sss, sus, uu).</p> <p>Podobnosť trojuholníkov v praxi.</p>	<p>Vysvetliť podstatu podobnosti dvoch geometrických útvarov.</p> <p>Rozhodnúť o podobnosti dvojice trojuholníkov v rovine, vypočítať pomer podobnosti dvoch podobných trojuholníkov.</p> <p>Na základe viet o podobnosti trojuholníkov vyriešiť primerané výpočtové a konštrukčné úlohy.</p> <p>Využiť vlastnosti podobnosti trojuholníkov pri riešení praktických úloh zo života pri meraní (odhadovaní) vzdialeností a výšok. Určiť skutočnú vzdialenosť (mierka mapy) a skutočné rozmery predmetov (mierka plánu).</p>
Štatistika	15	<p>Štatistický prieskum, štatistický súbor, rozsah štatistického súboru, štatistický znak, triedenie.</p> <p>Absolútna početnosť, početnosť a relatívna početnosť javu.</p> <p>Tabuľka, graf – diagram, prechod od jedného typu znázornenia k inému hodnoty – údaje, ich znázornenie a interpretácia.</p> <p>Využitie IKT v štatistike, prieskum.</p>	<p>Realizovať primeraný štatistický prieskum.</p> <p>Pripraviť a spracovať jednoduchý vlastný projekt zameraný na štatistický prieskum určitej udalosti s vyjadrením početnosti určitého javu.</p> <p>Vyriešiť primerané úlohy zo štatistiky s využitím výpočtu aritmetického priemeru.</p> <p>Spracovať získané hodnoty – údaje z vlastného štatistického prieskumu do tabuľky.</p> <p>Interpretovať údaje z tabuľky.</p> <p>Prostredníctvom viacerých druhov diagramov – grafov znázorniť hodnoty – údaje.</p>
Testovanie 9	33	Učivo 5.-9. ročníka ZŠ	Riešiť úlohy z predchádzajúcich ročníkov Testovania T9 a podobné typy úloh (Komparo, PISA)

Učebné zdroje:

BERO, P., BEROVÁ, Z.: Matematika pre 9. ročník ZŠ a 1. ročník gymnázií s osemročným štúdiom 2. zošit. Libera Terra

TOTKOVIČOVÁ, M.: Príprava na Testovanie 9 z matematiky pre 9. ročník, Orbis Pictus Istropolitana

BÁLINT, Ľ., KUZMA, J. : Úlohy na rozvíjanie matematickej gramotnosti žiakov 2. stupňa ZŠ.

Vydavateľstvo Príroda, s.r.o. Bratislava

VARSÁNYIOVÁ, M., KOLEKTÍV AUTOROV: Matematika v každodennom živote, 160 netradičných úloh pre 6.-9.ročník ZŠ a 1.-2. ročník SŠ, Vydavateľstvo Varia print

internetové stránky: www.nucem.sk, www.megym.wbl.sk, www.supermatematika.wbl.sk, www.matika.sk, www.programalf.sk

vlastné pracovné listy a prezentácie

Prierezové témy realizované v predmete:

OSR – Osobnostný a sociálny rozvoj,
VMR – výchova k manželstvu a rodičovstvu,
ENV – environmentálna výchova,
MDV – mediálna výchova,
MUV – multikultúrna výchova,
RLK – regionálna výchova a ľudová kultúra,
DOV – dopravná výchova,
OZO – ochrana človeka a zdravia

Hodnotenie - portfólio žiakov:

Ústne odpovede: frontálne
  individuálne

Písomné odpovede: vstupná a výstupná previerka,
  štvrtročné písomné práce,
  tematické previerky,
  päťminútovky, krátke previerky, testy,
  pravopisné cvičenia, testy

Iné: tvorivé nápady, inovatívne, neštandardné postupy riešenia úloh,
            riešenie úloh nad rámec povinných úloh,
            aktivita na vyučovaní počas celého klasifikačného obdobia,
            riešenie matematických súťaží.

Hodnotenie a klasifikáciu výsledkov žiakov realizujeme podľa vnútornej smernice školy Kritéria hodnotenia a klasifikácie žiakov Základnej školy Dolná Tižina a v súlade s Metodickým pokynom MŠVVaŠ č.22/2011 na hodnotenie a klasifikáciu žiakov základnej školy.

8.2.1a   Predmet: *CVIČENIA Z MATEMATIKY*

Učebný plán:

	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
ŠVP	0	0	1	1	1
ŠkVP	0	0	0	0	0
Spolu	0	0	1	1	1

Charakteristika vyučovacieho predmetu

Predmet matematika v nižšom strednom vzdelávaní je prioritne zameraný na budovanie základov matematickej gramotnosti a na rozvíjanie kognitívnych oblastí - vedomosti (ovládanie faktov, postupov), aplikácie (používanie získaných vedomostí na riešenie problémov reálneho života), zdôvodňovanie (riešenie zložitejších problémov, ktoré vyžadujú širšie chápanie súvislostí a vzťahov).

Vyučovanie matematiky musí byť vedené snahou umožniť žiakom, aby získavali nové vedomosti špirálovite, vrátane opakovania učiva na začiatku školského roku, s výrazným zastúpením

propedeutiky, prostredníctvom riešenia úloh s rôznorodým kontextom, aby tvorili jednoduché hypotézy a skúmali ich pravdivosť, vedeli používať rôzne spôsoby reprezentácie matematického obsahu (text, tabuľky, grafy, diagramy), rozvíjali svoju schopnosť orientácie v rovine a priestore. Má napomôcť rozvoju ich algoritmického myslenia, schopnosti pracovať s návodmi a tvoriť ich. Vyučovanie by malo viesť k budovaniu vzťahu medzi matematikou a realitou, k získavaniu skúseností s matematizáciou reálnej situácie a tvorbou matematických modelov. Matematika na 2. stupni ZŠ sa podieľa na rozvíjaní schopností žiakov používať prostriedky IKT na vyhľadávanie, spracovanie, uloženie a prezentáciu informácií. Použitie vhodného softvéru by malo uľahčiť niektoré namáhavé výpočty alebo postupy a umožniť tak sústredenie sa na podstatu riešeného problému. Obsah vzdelávania je spracovaný na kompetenčnom základe. Pri objavovaní a prezentácii nových matematických poznatkov sa vychádza z predchádzajúceho matematického vzdelania žiakov, z ich skúseností s aplikáciou už osvojených poznatkov. Výučba sa prioritne zameriava na rozvoj žiackych schopností, predovšetkým väčšou aktivizáciou žiakov.

Ciele predmetu

Žiaci:

- získajú schopnosť používať matematiku v svojom budúcom živote,
- rozvíjajú svoje logické a kritické myslenie,
- argumentujú, komunikujú a spolupracujú v skupine pri riešení problému,
- spoznajú matematiku ako súčasť ľudskej kultúry a dôležitý nástroj pre spoločenský pokrok,
- čítajú s porozumením primerané súvislé texty obsahujúce čísla, závislosti a vzťahy a nesúvislé texty obsahujúce tabuľky, grafy a diagramy,
- využívajú pochopené a osvojené postupy a algoritmy pri riešení úloh, vedia matematizovať reálnu situáciu a interpretovať výsledok,
- vyhľadávajú, získavajú a spracúvajú informácie z primerane náročne spracovaných zdrojov vrátane samostatnej práce s učebnicou a ďalšími textami,
- osvoja si základné primerané matematické pojmy, poznatky, znalosti a postupy uvedené vo vzdelávacom štandarde,
- rozvíjajú zručnosti, ktoré súvisia s procesom učenia sa, s aktivitou na vyučovaní a s racionálnym a samostatným učením sa.

Obsahový a výkonový štandard – 7. ročník

ŠVP + ŠkVP: 0+1 = 1 hodina týždenne, 33 hodín ročne

TÉMA	POČET HODÍN	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD (ČO ŽIAK NA KONCI 7. ROČNÍKA VIE/DOKÁŽE)
VAEDOMOSTI ZO 6. ROČNÍKA	4	Počtové operácie s desatinnými číslami. Uhol a jeho veľkosť. Uhly v trojuholníku.	- pohotovo vykonávať všetky počtové operácie s desatinnými číslami písomne, riešiť úlohy zo života s využitím desatinných čísel - zostrojiť uhol danej veľkosti, označiť a zapísať ho, odmerať uhol, zostrojiť os uhla,

		<p>Obvod a obsah pravouhlého trojuholníka, štvorca, obdĺžnika.</p> <p>Kritéria deliteľnosti.</p> <p>Násobok, deliteľ.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozlišovať uhly podľa veľkosti, dvojice susedných a vrcholových uhlov a riešiť úlohy s využitím ich vlastností - poznať podmienku o súčte uhlov v trojuholníku, riešiť úlohy s jej využitím - pozná vlastnosti trojuholníka, štvorca, obdĺžnika, vzorce pre výpočet obvodu a obsahu, - riešiť úlohy s využitím vlastností týchto obrazcov a príslušných vzorcov - používať kritéria deliteľnosti 2,3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 100, - rozlišovať prvočísla a zložené čísla, určiť spoločné delitele, spoločné násobky dvoch čísel
ZLOMKY, RACIONÁLNE ČÍSLA	10	<p>Zlomky, úpravy zlomkov</p> <p>Racionálne čísla</p> <p>Sčítanie a odčítanie zlomkov, racionálnych čísel</p> <p>Násobenie zlomkov, racionálnych čísel</p> <p>Delenie zlomkov, racionálnych čísel, zložené zlomky</p> <p>Slovné a aplikačné úlohy so zlomkami, racionálnymi číslami.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - pohotovo vykonávať úpravy – zapísať, znázorniť, zjednodušiť, rozšíriť, porovnať a usporiadať, dať zlomok do základného tvaru, zapísať zlomok v tvare desatinného čísla a naopak, v tvare zmiešaného čísla a naopak - riešiť aplikačné úlohy so zlomkami s využitím úprav zlomkov, grafických úloh - pohotovo vykonávať všetky početové operácie so zlomkami, s racionálnymi číslami písomne, bez kalkulačky i s kalkulačkou - riešiť podnetové a aplikačné úlohy s využitím úprav a početových operácií so zlomkami, racionálnymi číslami
ROVNOBEŽNÍKY	4	<p>Dvojice uhlov: vrcholové a susedné, striedavé a súhlasné.</p> <p>Trojuholník, rovnobežníky, lichobežník.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - riešiť podnetové a aplikačné úlohy s využitím úprav a početových operácií so zlomkami, racionálnymi číslami - riešiť úlohy s využitím vlastností vrcholových, susedných, súhlasných a striedavých uhlov - riešiť úlohy na výpočet obvodu a obsahu trojuholníka, rovnobežníkov a lichobežníka a útvarov z nich zložených - riešiť slovné (kontextové a podnetové) úlohy z reálneho života s využitím poznatkov o trojuholníku, rovnobežníkoch a lichobežníku

POMER. MIERKA MAPY. PRIAMA A NEPRIAMA	4	<p>Pomer. Zmena a rozdelenie celku v danom pomere.</p> <p>Mierka mapy, plánu.</p> <p>Priama a nepriama úmernosť.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - riešiť úlohy na pomer - zmeniť a rozdeliť celok v danom pomere, vypočítať chýbajúci člen postupného pomeru - riešiť praktické úlohy s použitím mierky plánu a mierky mapy - rozlišovať priamo a nepriamo úmerné veličiny, - riešiť úlohy zo života na priamu a nepriamu úmernosť pomocou trojčlenky (jednoduché i zloženej).
PERCENTÁ	5	<p>Percentá – výpočtové úlohy.</p> <p>Percentá – slovné úlohy.</p> <p>Percentá v diagramoch, grafoch.</p> <p>Jednoduché úrokovanie, istina, úrok, úroková miera.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vyjadriť časť celku percentami, desatinným číslom, zlomkom - pohotovo vypočítať základ, počet percent, hodnotu prislúchajúcu počtu percent cez 1% i pomocou trojčlenky - čítať údaje z grafov, tabuliek a diagramov a pracovať s údajmi - zakresľovať percentuálne dané údaje do grafov - vypočítať úrok, úrokovú mieru, istinu - pohotovo vykonávať všetky výpočty s percentami, písomne, bez kalkulačky
POVRCH A OBJEM KOCKY A KVÁDRA	5	<p>Telesá zložené z kociek, kvádrov.</p> <p>Úlohy na rozvíjanie priestorovej predstavivosti.</p> <p>Jednotky obsahu, ich premena.</p> <p>Povrch kocky, kvádra.</p> <p>Jednotky objemu, ich premena.</p> <p>Objem kocky, kvádra.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zostaviť teleso zložené z kociek a kvádrov podľa náčrtu, - zostrojiť náčrt telies zložených z kociek a kvádrov - kresliť nárys, bokorys, pôdorys zostavených telies, - správne premieňať jednotky obsahu a objemu - pohotovo počítať povrch a objem kocky a kvádra - riešiť slovné a aplikačné úlohy na povrch a objem kocky a kvádra
KOMBINATORIKA	3	<p>Kombinatorické úlohy.</p> <p>Štatistické úlohy.</p> <p>Záverečné hodnotenie.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - riešiť rôzne primerané a jednoduché kombinatorické úlohy, - zhromažďovať, triediť a systematicky vytvárať všetky možné riešenia, - znázorniť dáta, údaje v tabuľke, spracovať ich graficky diagramom – grafom

Učebné zdroje:

BÁLINT, L., KUZMA, J. : Úlohy na rozvíjanie matematickej gramotnosti žiakov 2. stupňa ZŠ.

Vydavateľstvo Príroda, s.r.o. Bratislava

VARSÁNYIOVÁ, M., KOLEKTÍV AUTOROV: Matematika v každodennom živote, 160 netradičných úloh pre 6.-9.ročník ZŠ a 1.-2. ročník SŠ, Vydavateľstvo Varia print

internetové stránky: www.megym.wbl.sk, www.supermatematika.wbl.sk,

vlastné pracovné listy a prezentácie

Obsahový a výkonový štandard – 8. ročník

ŠVP + ŠkVP: 0+1 = 1 hodina týždenne, 33 hodín ročne

TÉMA	POČET HODÍN	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD (ČO ŽIAK NA KONCI 8. ROČNÍKA VIE/DOKÁŽE)
Kladné a záporné čísla, početové výkony s celými a desatinnými číslami, racionálne čísla	7	<p>Kladné a záporné číslo, celé číslo</p> <p>Navzájom opačné čísla</p> <p>Absolútna hodnota čísla</p> <p>Usporiadanie a porovnanie kladných a záporných čísel</p> <p>Sčítanie a odčítanie kladných a záporných čísel</p> <p>Násobenie a delenie kladných a záporných čísel</p> <p>Slovné úlohy na sčítanie, odčítanie, násobenie a delenie celých čísel</p>	<p>Prečítať a zapísať celé čísla, určiť k danému číslu číslo opačné.</p> <p>Porovnať celé a racionálne čísla a usporiadať ich podľa veľkosti.</p> <p>Správne zobrazíť celé a desatinné čísla na číselnej osi.</p> <p>Určiť absolútnu hodnotu celého, desatinného čísla a racionálneho čísla.</p> <p>Sčítať a odčítať celé a desatinné čísla.</p> <p>Vyriešiť primerané slovné úlohy na sčítanie a odčítanie celých a desatinných čísel (kladných a záporných).</p> <p>Vynásobiť a vydeliť záporné číslo kladným číslom.</p> <p>Vyriešiť primerané slovné úlohy na násobenie a delenie celých čísel.</p>
Rovnoбеžník, lichobežník, obvod a obsah rovnoбеžníka, lichobežníka a	8	<p>Rovnoбеžnosť, rovnoбеžky, rôznoбеžky, priečka.</p> <p>Súhlasné a striedavé uhly a ich vlastnosti</p> <p>Štvoruholníky: rovnoбеžníky, štvorec, obdĺžnik kosoštvorec, obdĺžnik, kosodĺžnik, lichobežník a ich základné vlastnosti</p> <p>Lichobežníka – základňa, rameno, výška, všeobecný, pravouhlý a rovnoramenný lichobežník</p>	<p>Zostrojíť dve rovnoбеžné priamky, ktoré sú preťaté priečkou.</p> <p>Určiť súhlasné a striedavé uhly pri dvoch rovnoбеžných priamkach preťatých priečkou.</p> <p>Vyriešiť úlohy s využitím vlastností súhlasných a striedavých uhlov.</p> <p>Načrtnúť a pomenovať rovnoбеžníky: štvorec, kosoštvorec, obdĺžnik, kosodĺžnik. Narysovať štvorec, kosoštvorec, obdĺžnik, kosodĺžnik a správne označiť všetky ich základné prvky.</p> <p>Načrtnúť lichobežník, pomenovať a opísať jeho základné prvky.</p> <p>Vypočítať obvod a obsah štvorca, kosoštvorca, obdĺžnika, kosodĺžnika, lichobežníka a trojuholníka.</p>

		<p>obvod a obsah rovnobežníka lichobežníka a trojuholníka.</p> <p>Slovné úlohy z reálneho života s využitím poznatkov o obsahu a obvode</p>	<p>Vyriešiť slovné úlohy z reálneho života s využitím obsahu a obvodu rovnobežníka, lichobežníka, trojuholníka.</p> <p>Premeny jednotiek dĺžky a obsahu.</p>
Premenná, výraz	8	<p>Číselný výraz, rovnosť a nerovnosť číselných výrazov. Hodnota číselného výrazu, výrazu s premennou. Rovnica.</p> <p>Vyjadrenie a výpočet neznámej z jednoduchého vzorca.</p> <p>Vynímanie pred zátvorku.</p> <p>Riešenie jednoduchých úloh vedúcich na lineárne rovnice.</p> <p>Operácie s výrazmi – sčítanie, odčítanie, násobenie, delenie.</p> <p>Pravouhlá sústava súradníc v rovine, bod v sústave súradníc, súradnice bodu, graf.</p>	<p>Sčítať, odčítať, vynásobiť a vydeliť primerané číselné výraz.</p> <p>Vyriešiť jednoduché slovné úlohy vedúce k lineárnej rovnici bez formalizácie do podoby rovnice.</p> <p>Rozlíšiť číselný výraz a výraz s premennou. Zostaviť podľa slovného opisu jednoduchý výraz s premennou.</p> <p>Určiť hodnotu výrazu, keď je daná hodnota premennej.</p> <p>Sčítať a odčítať výrazy s premennou. Vynásobiť a vydeliť primerané výrazy s premennou číslom rôznym od nuly. Vyjadriť neznámu z jednoduchých vzorcov. Zostrojíte vhodnú pravouhlú sústavu súradníc v rovine, vyznačiť body v PSS. Určiť súradnice daného bodu zobrazeného v pravouhle sústave súradníc.</p>
Kruh, kružnica	4	<p>Kružnica, kruh, medzikružie. Stred polomer, priemer kruhu (kružnice).</p> <p>Vzájomná poloha kružnice a priamky. Sečnica, nesečnica, dotyčnica, tetiva a ich vlastnosti.</p> <p>Kružnicový oblúk, stredový uhol, kruhový výsek, kruhový odsek.</p> <p>Obsah a obvod kruhu, dĺžka kružnice, $S = \pi \cdot r \cdot r$, $O = 2 \cdot \pi \cdot r = \pi \cdot d$</p>	<p>Zostrojíte kružnicu s daným polomerom alebo priemerom.</p> <p>Určiť vzájomnú polohu kružnice a priamky. Zostrojíte dotyčnicu ku kružnici z daného bodu. Vyznačíte na kružnici kružnicový oblúk a kružnicový oblúk prislúchajúci danému stredovému uhlu. Vyznačíte v kruhu kruhový výsek a kruhový výsek prislúchajúci danému stredovému uhlu. Vyznačíte v kruhu kruhový odsek. Vypočítate obsah a obvod kruhu a dĺžku kružnice.</p>
Hranol	4	<p>Hranol (kolmý, pravidelný, trojboký, štvorboký, šesťboký,...). Sieť hranola</p> <p>Jednotky povrchu a objemu. Povrch, objem, vzorce na ich výpočet.</p> <p>Slovné úlohy s využitím objemu alebo povrchu kocky, kvádra, hranola.</p>	<p>Opísať hranol a identifikovať jeho základné prvky (počet hrán, stien a vrcholov hranola). Načrtnúť sieť kolmého hranola. Vypočítate objem a povrch kocky, kvádra, hranola. Vyriešiť slovné úlohy s využitím objemu alebo povrchu kocky, kvádra a hranola.</p>

Pravdepodobnosť, štatistika	2	Udalosť, pravdepodobnosť. Pokus, početnosť, relatívna početnosť. Štatistika, štatistický súbor, štatistické zisťovanie. Jednotka a znak, početnosť javu, aritmetický priemer.	Posúdiť a rozlíšiť možné a nemožné udalosti (javy). Rozhodnúť o pravdepodobnosti jednoduchej udalosti. Vypočítať relatívnu početnosť udalosti. Spracovať, zhromaždiť a roztriediť údaje v experimente. Vytvoriť zo zhromaždených údajov štatistický súbor. Vypočítať aritmetický priemer z údajov v tabuľke alebo grafe.
--	---	--	---

Učebné zdroje:

BERO, P., BEROVÁ, Z.: Matematika pre 8. ročník ZŠ a 1. ročník gymnázií s osemročným štúdiom 1. zošit. Libera Terra

BERO, P., BEROVÁ, Z.: Matematika pre 8. ročník ZŠ a 1. ročník gymnázií s osemročným štúdiom 2. zošit. Libera Terra

BÁLINT, Ľ., KUZMA, J. : Úlohy na rozvíjanie matematickej gramotnosti žiakov 2. stupňa ZŠ. Vydavateľstvo Príroda, s.r.o. Bratislava

VARŠANYIOVÁ, M., KOLEKTÍV AUTOROV: Matematika v každodennom živote, 160 netradičných úloh pre 6.-9.ročník ZŠ a 1.-2. ročník SŠ, Vydavateľstvo Varia print

internetové stránky: www.megym.wbl.sk, www.supermatematika.wbl.sk, www.matika.sk, www.programalf.sk

vlastné pracovné listy a prezentácie

Obsahový a výkonový štandard – 9. ročník

ŠVP + ŠkVP: $0+1 = 1$ hodina týždenne, 33 hodín ročne

TÉMA	POČET HODÍN	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD (ČO ŽIAK NA KONCI 9. ROČNÍKA VIE / DOKÁŽE)
Počtové operácie s kladnými a zápornými číslami. Lineárne rovnice.	4	Kladné a záporné čísla, navzájom opačné čísla, porovnávanie a usporiadanie kladných a záporných čísel. Sčítanie, odčítanie, násobenie a delenie kladných a záporných čísel. Slovné úlohy na sčítanie, odčítanie, násobenie a delenie kladných a záporných čísel. Rovnica, ekvivalentné úpravy rovníc. Riešenie jednoduchých úloh vedúcich na lineárne rovnice.	Chápať pojem kladného a záporného čísla. Určiť k danému číslu číslo opačné, porovnať celé a racionálne čísla a usporiadať ich podľa veľkosti, správne zobrazíť celé a desatinné čísla na číselnej osi. Pohotovo vykonávať počtové operácie s kladnými a zápornými číslami, vyriešiť primerané slovné úlohy s kladnými a zápornými číslami. Riešiť rôzne jednoduchšie typy rovníc pomocou ekvivalentných úprav, vedieť vykonať skúšku správnosti. Riešiť jednoduché typy slovných úloh vedúcich k lineárnej rovnici.

Mocniny a odmocniny, zápis veľkých čísel	4	<p>Súčin rovnakých činiteľov – zápis pomocou mocniny. Druhá mocnina a odmocnina, zápis, výpočet. Tretia mocnina čísel a odmocnina, zápis, výpočet.</p> <p>Mocniny s prirodzeným mocniteľom.</p> <p>Mocniny čísla 10, predpony a ich súvis s mocninami. Zápis veľkých čísel v tvare $a \cdot 10^n$ (pre $1 \leq a < 10$) a práca s takýmito číslami na kalkulačke.</p>	<p>Vypočítať na kalkulačke druhú a tretiu mocninu ľubovoľného racionálneho čísla, druhú odmocninu kladného racionálneho čísla a tretiu odmocninu ľubovoľného racionálneho čísla. Vypočítať spamäti hodnotu druhej a tretej mocniny malých prirodzených čísel (1, ..., 5) a hodnotu druhej odmocniny z čísel 4, 9, 16, 25, ..., 100.</p> <p>Zapísať ako mocninu 10 čísla 100, 1 000, 10 000..., Zapísať čísla v tvare $a \cdot 10^n$ (pre $1 \leq a < 10$) – vedecký zápis čísla. Pracovať s mocninami, veľkými a malými číslami na kalkulačke.</p>
Pytagorova veta	3	<p>Pravouhlý trojuholník – základné prvky a vlastnosti pravouhlého trojuholníka – pravý uhol, odvesny, prepona, súčet dvoch ostrých uhlov je 90 stupňov,...</p> <p>Pytagorova veta pre pravouhlý trojuholník. Výpočet dĺžok strán v pravouhlom trojuholníku.</p> <p>Použitie Pytagorovej vety pri riešení rôznych geometrických úloh. Použitie Pytagorovej vety pri riešení praktických úloh. Vyjadrenie neznámej zo vzorca.</p>	<p>Vymenovať základné prvky a vlastnosti pravouhlého trojuholníka. Poznať a vedieť formuláciu Pytagorovej vety a jej význam. Zapísať Pytagorovu vetu vzťahom $c^2 = a^2 + b^2$, ale aj vzťahom pri inom označení strán pravouhlého trojuholníka. Vypočítať dĺžku tretej strany pravouhlého trojuholníka, ak sú známe dĺžky jeho dvoch zvyšných strán.</p> <p>Samostatne používať Pytagorovu vetu na riešenie kontextových úloh z reálneho praktického života.</p>
Ihlan, valec, kužeľ, guľa, ich objem a povrch	6	<p>Objem a povrch hranola. Objem a povrch valca. Objem a povrch kužeľa. Objem a povrch ihlana. Objem a povrch gule.</p>	<p>Načrtnúť hranol, valec, kužeľ a ihlan, vyznačiť charakteristické údaje (vrchol, hrana, výška, ...). Poznať vzorce pre objem a povrch ihlana, valca, kužeľa, gule. Dosadením do vzorcov vypočítať objem a povrch ihlana, valca, kužeľa a gule. Vyriešiť primerané slovné úlohy na výpočet objemu a povrchu ihlana, valca, kužeľa a gule.</p>
Riešenie lineárnych	7	<p>Riešenie lineárnych rovníc s jednou neznámou. Lomený výraz, výraz s neznámou v menovateli, podmienky pre riešenie rovnice.</p>	<p>Vyriešiť jednoduché lineárne nerovnice s jedným výskytom neznámej so zátvorkami, so zlomkami. Vyriešiť jednoduché rovnice s jedným výskytom neznámej v menovateli (napr.: $\frac{2}{x+3} = 4$), určiť</p>

		Riešenie lineárnych rovníc s neznámou v menovateli. Vyjadrenie neznámej zo vzorca. Riešenie slovných (kontextových) úloh, ktoré sa dajú riešiť pomocou lineárnej rovnice. Lineárne nerovnice v obore racionálnych čísel, ich riešenie.	podmienky riešenia rovnice s neznámou v menovateli. Vyjadriť neznámu zo vzorca (z primeraných matematických a fyzikálnych vzorcov). Vyriešiť slovné (kontextové) úlohy vedúce k lineárnej rovnici (neznáma, vek, zmesi, spoločná práca, pohyb, ...)
Kombinatorika a pravdepodobnosť.	3	Výber a usporiadanie prvkov. Udalosť, pravdepodobnosť. Pokus, početnosť, relatívna početnosť.	Vyriešiť rôzne primerané a jednoduché kombinatorické úlohy. Posúdiť a rozlíšiť možné a nemožné udalosti (javy). Rozhodnúť o pravdepodobnosti jednoduchej udalosti. Vypočítať relatívnu početnosť udalosti.
Testovanie 9	6	Učivo 5.-9. ročníka ZŠ	Riešiť úlohy z predchádzajúcich ročníkov Testovania T9 a podobné typy úloh (Komparo, PISA)

Učebné zdroje:

BERO, P., BEROVÁ, Z.: Matematika pre 9. ročník ZŠ a 1. ročník gymnázií s osemročným štúdiom 1. zošit. Libera Terra

BERO, P., BEROVÁ, Z.: Matematika pre 9. ročník ZŠ a 1. ročník gymnázií s osemročným štúdiom 2. zošit. Libera Terra

TOTKOVIČOVÁ, M.: Príprava na Testovanie 9 z matematiky pre 9. ročník, Orbis Pictus Istropolitana

BÁLINT, Ľ., KUZMA, J. : Úlohy na rozvíjanie matematickej gramotnosti žiakov 2. stupňa ZŠ. Vydavateľstvo Príroda, s.r.o. Bratislava

VARSÁNYIOVÁ, M., KOLEKTÍV AUTOROV: Matematika v každodennom živote, 160 netradičných úloh pre 6.-9.ročník ZŠ a 1.-2. ročník SŠ, Vydavateľstvo Varia print

internetové stránky: www.nucem.sk, www.megym.wbl.sk, www.supermatematika.wbl.sk, www.matika.sk, www.programalf.sk

vlastné pracovné listy a prezentácie

Prierezové témy realizované v predmete:

OSR – Osobnostný a sociálny rozvoj,

VMR – výchova k manželstvu a rodičovstvu,

ENV – environmentálna výchova,

MDV – mediálna výchova,

MUV – multikultúrna výchova,

RLK – regionálna výchova a ľudová kultúra,

DOV – dopravná výchova,

OZO – ochrana človeka a zdravia

Hodnotenie - portfólio žiakov:

Ústne odpovede: frontálne
individuálne

Písomné odpovede: interaktívne cvičenia, testy

Iné: tvorivé nápady, inovatívne, neštandardné postupy riešenia úloh,
riešenie úloh nad rámec povinných úloh,
aktivita na vyučovaní počas celého klasifikačného obdobia,
riešenie matematických súťaží.

Hodnotenie a klasifikáciu výsledkov žiakov realizujeme podľa vnútornej smernice školy Kritéria hodnotenia a klasifikácie žiakov Základnej školy Dolná Tižina a v súlade s Metodickým pokynom MŠVVaŠ č.22/2011 na hodnotenie a klasifikáciu žiakov základnej školy.

8.2.2 Predmet: *INFORMATIKA*

Učebný plán:

	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
ŠVP	1	1	1	1	0
ŠkVP	0	0	0	0	0
Spolu	1	1	1	1	0

Charakteristika vyučovacieho predmetu

V predmete informatika sa prelínajú dve zložky. Jedna zložka je zameraná na získanie konkrétnych skúseností a zručností pri práci s počítačom i aplikáciami - na prácu s digitálnymi technológiami. Druhá zložka je zameraná na budovanie základov informatiky. Hlavne na riešenie problémov pomocou počítačov. Prvá zložka tvorí základ vyučovania informatiky v rámci primárneho vzdelávania a z väčšej časti sa prelína i celým nižším stredným vzdelávaním. Skúsenosti získané praktickou činnosťou v tejto oblasti sú potom dobrým predpokladom pre zvládnutie druhej zložky, ktorá má dominantné postavenie pri výučbe informatiky na strednej škole. Zároveň sa však druhá zložka objavuje už i v primárnom vzdelávaní, aj keď iba vo veľmi jednoduchej forme. Informatika zároveň pripravuje žiakov na to, aby korektne využívali takto nadobudnuté zručnosti a poznatky i v iných predmetoch.

Ciele predmetu

Žiaci: uvažujú o informáciách a rôznych reprezentáciách, používajú vhodné nástroje na ich spracovanie, uvažujú o algoritmoch, hľadajú a nachádzajú algoritmické riešenia problémov, vytvárajú

návody, programy podľa daných pravidiel, logicky uvažujú, argumentujú, hodnotia, konajú zdôvodnené rozhodnutia, poznajú princípy softvéru a hardvéru a využívajú ich pri riešení informatických problémov, komunikujú a spolupracujú prostredníctvom digitálnych technológií, získavajú informácie na webe, poznajú, ako informatika ovplyvnila spoločnosť, rozumejú rizikám na internete, dokážu sa im brániť a riešiť problémy, ktoré sa vyskytnú rešpektujú intelektuálneho vlastníctvo.

Obsahový a výkonový štandard – 5. ročník

ŠVP + ŠkVP: 1 + 0 hodín = 1 hodina týždenne, 33 hodín ročne

TÉMA	POČET HODÍN	OBSAHOVÝŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD (ČO ŽIAK NA KONCI 5. ROČNÍKA VIE / DOKÁŽE)
	1	<i>Poučenie o BOZP</i>	- ako sa má správať v učebni Informatiky
REPREZENTÁCIE A NÁSTROJE PRÁCA S GRAFIKOU	5	<p><i>Pojmy:</i> oblasť, animácia.</p> <p><i>Vlastnosti a vzťahy:</i> obrázok ako štvorcová mriežka, priehľadnosť, obrázok v rastru, animácia ako postupnosť obrázkov, dĺžka trvania (dĺžka zobrazenia obrázkov na obrazovke).</p> <p><i>Procesy:</i> kreslenie základných geometrických tvarov, používanie nástrojov na kreslenie, otáčanie, preklápanie a zmena veľkosti oblasti, zmena veľkosti papiera, spustenie a zastavenie animácie, krokovanie a prepínanie medzi obrázkami animácie, kreslenie obrázkov animácie, zmena poradia, vloženie a odstránenie obrázka z animácie.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - použiť konkrétne nástroje editora na tvorbu a úpravu obrázkov a animácií, - hľadať, odhaľovať a opraviť chyby pri úprave obrázkov aj animácií, - kombinovať rôzne typy zdrojov grafiky, - skúmať nové nástroje v konkrétnom editore
REPREZENTÁCIE A NÁSTROJE PRÁCA S TEXTOM	6	<p><i>Pojmy:</i> schránka, odrážky a číslovanie, tabuľka.</p> <p><i>Vlastnosti a vzťahy:</i> slovo ako skupina písmen, veta ako skupina slov, odsek ako skupina viet, medzery a oddeľovače, obrázok a text, formátovanie textu, písmo + typ, veľkosť, hrúbka a farba písma (t.j. zvýraznenia), zarovnanie odseku, obrázok ako súčasť textu, skryté značky ako súčasť textového dokumentu, obrázok ako súčasť textu, vplyv skrytých znakov na štruktúru aj výsledný vzhľad textu, znaky ako písmená, číslice, špeciálne znaky a symboly, text a hypertext (napr. na internete, v encyklopédii).</p> <p><i>Procesy:</i> presúvanie, kopírovanie a vkladanie textu, vkladanie obrázkov zo súboru, kontrola pravopisu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - používať konkrétne nástroje editora na tvorbu a úpravu textu, - voliť vhodný nástroj na prácu s textom, - používať nástroje na vyhľadanie a nahradenie textu, - posudzovať vplyv formátovacích nástrojov a skrytých znakov na výsledný text, - operácie s textom, - skúmať nové nástroje v konkrétnom editore

REPREZENTÁCIE A NÁSTROJE PRÁCA S PREZENTÁCIAMI	6	<p><i>Pojmy:</i> snímka, prezentácia, rozmiestnenie, pozadie, prechod medzi snímkami.</p> <p><i>Vlastnosti a vzťahy:</i> snímky a ich poradie – prezentácia.</p> <p><i>Procesy:</i> vytváranie prezentácie, vloženie novej snímky, vloženie textu, vloženie obrázku, spustenie a zastavenie prezentácie.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - používať konkrétne nástroje editora na tvorbu a úpravu prezentácií, - skúmať nové nástroje v konkrétnom editore
KOMUNIKÁCIA PRÁCA S WEB-STRÁNKAMI	2		<ul style="list-style-type: none"> - získavať informácie z webových stránok a použiť ich vo svojich produktoch (rešpektuje autorské práva), - posúdiť účel webovej stránky
KOMUNIKÁCIA SPOLUPRÁCA – VYHĽADÁVANIE NA WEBE	2	<p><i>Pojmy:</i> vyhľadávač .</p> <p><i>Procesy:</i> vyhľadávanie textov, stránok, obrázkov, videa, vyhľadávanie v mapách na internete.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - diskutovať o výsledkoch vyhľadávania (či spĺňajú naše očakávania), - posúdiť správnosť vyhledaných informácií (výstup vyhľadávania), - vyhľadávať a získať textovú a grafickú informáciu podľa zadanej frázy na webe, - získať z konkrétneho zdroja požadované výstupy, prostredníctvom presne zadaných inštrukcií - vyhľadávať rôzne typy informácií na webe
ALGORITMICKÉ RIEŠENIE PROBLÉMOV ANALÝZA PROBLÉMU	3	<p><i>Vlastnosti a vzťahy:</i> platí – neplatí, a/alebo/nie (neformálne).</p> <p><i>Procesy:</i> krokovanie sekvencie a opakovania, rozhodovanie o pravdivosti tvrdenia.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uvažovať o obmedzeniach, ktoré súvisia s riešením úlohy, - identifikovať opakujúce sa vzory, - uvažovať o hraničných prípadoch (na úrovni cyklov), - rozhodnúť o pravdivosti/neppravdivosti tvrdenia (výroku), - vybrať prvky alebo možnosti podľa pravdivosti tvrdenia, - popísať vzťahy medzi informáciami vlastnými slovami, - uvádzať kontra príklad, v ktorom niečo neplatí, nefunguje, - uvažovať o rôznych riešeniach

SOFTVÉR A HARDVÉR - PRÁCA SO SÚBORMI A PRIEČINKAMI	1	<p><i>Pojmy:</i> súbor, priečinkov.</p> <p><i>Vlastnosti a vzťahy:</i> v súbore je uložený nejaký obsah, rôzne typy súborov pre rôzne typy informácií (súbor s obrázkom, súbor s textom, súbor s tabuľkou), odpadkový kôš.</p> <p><i>Procesy:</i> vytvorenie, ukladanie dokumentov.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ukladať produkt do súboru, - otvoriť rozpracovaný produkt zo súboru, - orientovať sa v konkrétnej štruktúre priečinkov, - použiť nástroj na manipuláciu so súbormi a priečinkami, - presúvať, mazať, premenúvať súbory
SOFTVÉR A HARDVÉR - PRÁCA V OPERAČNOM SYSTÉME	1	<p><i>Vlastnosti a vzťahy:</i> schránka ako miesto na krátkodobé uchovávanie alebo prenášanie údajov.</p> <p><i>Procesy:</i> používanie školského vzdelávacieho softvéru, práca s digitálnou učebnicou a encyklopédiou .</p>	<ul style="list-style-type: none"> - použiť rôznych aplikačný softvér, ktorý je primeraný veku
SOFTVÉR A HARDVÉR POČÍTAČ A PRÍDAVNÉ ZARIADENIA	1	<p><i>Vlastnosti a vzťahy:</i> programy spracovávajú údaje a pomáhajú nám riešiť problémy (program ako nástroj na kreslenie, písanie, počítanie, evidovanie údajov, ktorý vie pracovať iba s určitými typmi údajov, určitými typmi súborov), klávesnica, myš a obrazovka ako zariadenia na komunikáciu s počítačom, pamäťové zariadenia (napr. CD, HD, USB kľúč) ako médiá/zariadenia na prenos a uchovanie informácií .</p>	<ul style="list-style-type: none"> - pracovať s pamäťovými zariadeniami – prenášať, ukladať, kopírovať informácie
SOFTVÉR A HARDVÉR PRÁCA V PC SIETI A NA INTERNETE	2	<p><i>Pojmy:</i> sieť.</p> <p><i>Vlastnosti a vzťahy:</i> lokálne súbory vo vlastnom počítači a súbory na sieti, sieťovom disku, cesta (adresa) ako zápis, ktorý identifikuje počítač, počítačová sieť ako prepojenie počítačov a zariadení, internet ako celosvetová počítačová sieť .</p> <p><i>Procesy:</i> sťahovanie a posielanie súborov.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - orientovať sa v konkrétnych miestach v sieti, - použiť nástroje na zdieľanie (kopírovanie, prenášanie) súborov v rámci počítačovej siete, - rozlíšiť súbory, ktoré sú uložené na sieti a súbory vo vlastnom počítači, - ukladať súbory do svojho počítača z internetu, zo sieťového disku, - nahrávať súbory na sieťový disk, - rozlíšiť e–mailovú a webovú adresu

SOFTVÉR A HARDVÉR PRÁCA PROTI VÍRUSOM A ŠPEHOVANIU	1	<p><i>Vlastnosti a vzťahy:</i> vírus ako škodlivý softvér, špehovanie ako nepovolená aktivita softvéru alebo webových stránok .</p> <p><i>Vlastnosti a vzťahy:</i> vírus ako škodlivý softvér, dôveryhodnosť získaných informácií, riziká na internete a sociálnych sieťach.</p> <p><i>Procesy:</i> šírenie počítačových vírusov a spamov, bezpečné a etické správanie sa na internete, činnosť hekerov .</p>	<ul style="list-style-type: none"> - akceptovať, že nemajú sťahovať a spúšťať neznáme, pochybné aplikácie - diskutovať o rizikách na internete, - aplikovať pravidlá pre zabezpečenie údajov, aplikácii (aj e-mailu) proti neoprávnenému použitiu, - diskutovať o počítačovej kriminalite, - diskutovať o dôveryhodnosti informácií na webe
INFORMAČNÁ SPOLOČNOSŤ DIGITÁLNE TECHNOLOGIE V SPOLOČNOSTI	1	<p><i>Vlastnosti a vzťahy:</i> spoločnosť a sociálne siete, digitálne technológie okolo nás, digitálne technológie ako nástroje pre výpočet, komunikáciu, navigáciu, doma, v škole, v práci rodičov, v obchode, digitálne technológie a hry, film, hudba .</p> <p><i>Procesy:</i> používanie nástrojov na vlastné učenie sa, zábavu a spoznávanie.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - diskutovať o využití konkrétnych nástrojov digitálnych technológií pri učení sa iných predmetov, - diskutovať taktiež o tom, ako pomáhajú učiteľovi – ako pomáhajú žiakovi
INFORMAČNÁ SPOLOČNOSŤ LEGÁLNOŠŤ POUŽÍVANIA SOFTVÉRU	1	<p><i>Vlastnosti a vzťahy:</i> autorské právo a jeho vzťah k autorovi, dielu a použitiu, legálnosť a nelegálnosť používania softvéru a informácií (texty, obrázky, hudba, filmy, ...)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - diskutovať o princípoch dodržiavania základných autorských práv

Učebné zdroje:

M. Varga, PaedDr. A. Hrušková: Tvorivá informatika – 1.zošit Práca s internetom;

RNDr. A. Blaho, RNDr. Ľ. Salanci: Tvorivá informatika – 1.zošit Práca s textom;

I. Kalaš, M. Winczer : Tvorivá Informatika – Informatika okolo nás

Ľ. Salanci: Tvorivá informatika – 1. Zošit o obrázkoch

Internet

Obsahový a výkonový štandard – 6. ročník

ŠVP + ŠkVP: 1 + 0 hodín = 1 hodina týždenne, 33 hodín ročne

TÉMA	POČET HODÍN	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD (ČO ŽIAK NA KONCI 6. ROČNÍKA VIE / DOKÁŽE)
	1	<i>Poučenie o BOZP</i>	-ako sa má správať v učebni Informatiky
REPREZENTÁCIE A NÁSTROJE – PRÁCA S TABUĽKAMI	2	<i>Pojmy:</i> tabuľka, riadok, stĺpec, bunka, adresa bunky <i>Vlastnosti a vzťahy:</i> adresa bunky ako pozícia bunky v tabuľke, vlastnosti bunky ako zarovnanie, farba, veľkosť, okraje bunky <i>Procesy:</i> pohyb (navigácia) v tabuľke (šípkami, klikaním), vpisovanie údajov, ich upravovanie a zvýrazňovanie	- používať konkrétne nástroje na prácu s tabuľkami - určiť pozíciu bunky - vie zmeniť farbu písma, bunky - vycentrovať, zarovnať - pohybovať sa v tabuľke pomocou šípok, rýchlych kláves
REPREZENTÁCIE A NÁSTROJE – INFORMÁCIE	8	<i>Vlastnosti a vzťahy:</i> vzťahy medzi jednotlivými typmi informácie (grafika, text, čísla, zvuk)	- kódovať informáciu podľa pokynov do konkrétnej reprezentácie, - dekódovať informáciu z jednoduchých reprezentácií, - vyhľadávať a získavať informácie v informačnom systéme a databáze (knihnica, elektronicky obchod, rezervácie lístkov...), - získavať informácie rôznych typov pomocou konkrétnych nástrojov (napr. skenovaním, odfotením, nahraním zvuku, videa, ...), - vyberať vhodné nástroje na spracovanie informácií (na vyhľadávanie a získavanie, spracovanie informácií a komunikovanie pomocou nástrojov).
REPREZENTÁCIE A NÁSTROJE – ŠTRUKTÚRY	4	<i>Pojmy:</i> postupnosť, tabuľka (v zmysle frekvenčná, kódovacia, slovník, mriežka), riadok, stĺpec <i>Vlastnosti a vzťahy:</i> poradie objektov a ich pozícia v postupnosti, význam postupnosti, pozícia objektov v tabuľke, predchodca, nasledovník, sused, význam tabuľky <i>Procesy:</i> práca s grafovými štruktúrami (s mapou, labyrintom, sieťou), práca so stromovými štruktúrami (strom rozhodnutí, stratégií, turnajov, rodokmeň), zapisovanie a vyhľadávanie v jednoduchej štruktúre, zostavovanie štruktúry	- orientovať sa v jednoduchej štruktúre – vyhľadávať a získať informácie formácie zo štruktúry podľa zadaných kritérií, - organizovať informácie do štruktúr - vytvárať a manipulovať so štruktúrami, ktoré obsahujú údaje a jednoduché vzťahy (tabuľky, grafy, postupnosti obrázkov, čísel, ...), - interpretovať údaje zo štruktúr – vyvodit' existujúce vzťahy zo zadaných údajov v štruktúre, prerozprávať informácie uložené v štruktúre vlastnými slovami.

KOMUNIKÁCIA A SPOLUPRÁCA – PRÁCA S NÁSTROJMI NA KOMUNIKÁCIU	2	<p><i>Pojmy:</i> príloha, adresár</p> <p><i>Procesy:</i> dodržiavanie netikety, preposlanie e-mailu, priloženie prílohy, odoslanie e-mailu viacerým adresátom naraz</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zostaviť a poslať správu danému príjemcovi prostredníctvom konkrétneho e- mailového nástroja, - hľadať a zobraziť prijatú správu od konkrétneho odosielateľa prostredníctvom konkrétneho e-mailového nástroja, - pripojiť prílohu správy, zobraziť prijatú prílohu prostredníctvom konkrétneho e-mailového nástroja, - zhodnotiť správnosť e-mailovej adresy.
ALGORITMICKÉ RIEŠENIE PROBLÉMOV – JAZYK NA ZÁPIS RIEŠENIA	2	<p><i>Vlastnosti a vzťahy:</i> chybný zápis, konštrukcie jazyka ako postupnosti príkazov</p> <p><i>Procesy:</i> zostavovanie programu v jazyku na zápis algoritmov, spustenie programu</p>	<ul style="list-style-type: none"> - použiť jazyk na popis riešenia problému – aplikovať pravidlá, konštrukcie jazyka.
ALGORITMICKÉ RIEŠENIE PROBLÉMOV – POMOCOU POSTUPNOSTI PRÍKAZOV	2	<p><i>Pojmy:</i> príkaz, parameter príkazu, postupnosť príkazov</p> <p><i>Vlastnosti a vzťahy:</i> ako súvisia príkazy, poradie príkazov a výsledok, pravidlá jazyka pre zostavenie sekvencie príkazov</p> <p><i>Procesy:</i> zostavenie a upravenie príkazu/príkazov, vyhodnotenie postupnosti príkazov, úprava sekvencie príkazov (pridanie, odstránenie príkazu, zmena poradia príkazov)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - riešiť problém skladaním príkazov do postupnosti, - aplikovať pravidlá konštrukcie jazyka pre zostavenie postupnosti príkazov, - interpretovať postupnosť príkazov, - hľadať chybu v postupnosti príkazov a opraviť ju.
ALGORITMICKÉ RIEŠENIE PROBLÉMOV – POMOCOU CYKLOV	3	<p><i>Pojmy:</i> opakovanie, počet opakovaní, telo cyklu</p> <p><i>Vlastnosti a vzťahy:</i> ako súvisí počet opakovaní s výsledkom</p> <p><i>Procesy:</i> zostavovanie, upravovanie tela cyklu, nastavenie počtu opakovaní</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozpoznať opakujúce sa vzory pri riešení zadaného problému, - rozpoznať, aká časť algoritmu sa má vykonať pred, počas a po skončení cyklu, - stanoviť počet opakovaní pomocou hodnoty, - riešiť problémy, ktoré vyžadujú známy počet opakovaní, - zapísať riešenie problému s cyklom pomocou jazyka, - interpretovať algoritmy s cyklami

ALGORITMICKÉ RIEŠENIE PROBLÉMOV – INTERPRETÁCIA ZÁPISU RIEŠENIA	2	<p><i>Vlastnosti a vzťahy:</i> jazyk – vykonanie programu</p> <p><i>Procesy:</i> krokovanie, čo sa deje v počítači v prípade chyby v programe</p>	<ul style="list-style-type: none"> - realizovať návod, postup, algoritmus riešenia úlohy – interpretovať ho, krokovať riešenie, simulovať činnosť vykonávateľa
ALGORITMICKÉ RIEŠENIE PROBLÉMOV – HĽADANIE, OPRÁVOVANIE CHÝB	4	<p><i>Vlastnosti a vzťahy:</i> chyba v postupnosti príkazov (zlý príkaz, chýbajúci príkaz, vymenený príkaz alebo príkaz navyše), riešenie, ktoré lepšie spĺňa stanovené kritérium v zadanom probléme</p> <p><i>Procesy:</i> hľadanie chyby</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozpoznať, že program pracuje nesprávne, - hľadať chybu vo vlastnom nesprávne pracujúcom programe a opraviť ju, - interpretovať návod, v ktorom je chyba, - diskutovať a argumentovať o správnosti riešenia (svojho aj cudzieho), - diskutovať o rôznych postupoch a výstupoch riešenia (porovnať riešenia konkrétneho problému od rôznych žiakov z hľadiska dĺžky výsledku, trvania, veľkosti kódu/zápisu), - doplniť, dokončiť, modifikovať rozpracované riešenie, - navrhnúť vylepšenie riešenia.
INFORMAČNÁ SPOLOČNOSŤ – BEZPEČNOSŤ A RIZIKÁ	3	<p><i>Vlastnosti a vzťahy:</i> vírus ako škodlivý softvér, dôveryhodnosť získaných informácií, riziká na internete a sociálnych sieťach</p> <p><i>Procesy:</i> šírenie počítačových vírusov a spamov, bezpečné a etické správanie sa na internete, činnosť hekerov</p>	<ul style="list-style-type: none"> - diskutovať o rizikách na internete, - aplikovať pravidlá pre zabezpečenie údajov, aplikácii (aj e-mailu) proti neoprávnenému použitiu, - diskutovať o počítačovej kriminalite, - diskutovať o dôveryhodnosti informácií na webe.

Učebné zdroje:

M. Varga, PaedDr. A. Hrušková: Tvorivá informatika – 1. zošit Práca s internetom;

RNDr. A. Blaho, RNDr. Ľ. Salanci: Tvorivá informatika – 1. zošit Práca s textom;

I. Kalaš, M. Winczer : Tvorivá Informatika – Informatika okolo nás

Ľ. Salanci: Tvorivá informatika – 1. Zošit o obrázkoch

Microsoft Office Team: Excel 2003, oficiálny akademický kurz

A. Blaho, I. Kalaš: Tvorivá Informatika – 1. zošit z programovania, SPN Bratislava,

I. Kalaš, D. Bezáková: Tvorivá Informatika – 1. zošit z programovania o číslach a tabuľkách, SPN Bratislava,

Internet

Obsahový a výkonový štandard – 7. ročník

ŠVP + ŠkVP: 1 + 0 hodín = 1 hodina týždenne, 33 hodín ročne

TÉMA	POČET HODÍN	OBSAHOVÝŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD (ČO ŽIAK NA KONCI 7. ROČNÍKA VIE / DOKÁŽE)
SOFTVÉR A HARDVÉR – PRÁCA V OPERAČNOM SYSTÉME, PRÁCA SO SÚBORMI A PRIEČINKAMI	2	<p><i>Vlastnosti a vzťahy:</i> operačný systém ako softvér, aplikácia ako softvér, rôzne typy súborov pre rôzne typy informácií (súbor s obrázkom, súbor s textom, súbor s tabuľkou), cesta k súboru a priečinku ako zápis, ktorý určuje umiestnenie súboru a priečinku v štruktúre priečinkov</p> <p><i>Procesy:</i> nastavenie klávesnice</p>	<ul style="list-style-type: none"> -ovládať operačný systém na používateľskej úrovni -použiť rôzny aplikačný softvér, ktorý je primeraný veku, vypnúť nereagujúcu alebo chybnú aplikáciu, - orientovať sa v štruktúre priečinkov počítača, presúvať, mazať, premenúvať priečinky, - vyhľadať súbor alebo priečinkov, -navrhnuť štruktúru priečinkov, -preorganizovať súbory do danej štruktúry priečinkov, -zistiť parametre súborov, priečinkov.
REPREZENTÁCIE A NÁSTROJE – PRÁCA S TEXTOM	2	<p><i>Pojmy:</i> osvojené v daných oblastiach v 6. ročníku</p> <p><i>Vlastnosti a vzťahy:</i> osvojené v daných oblastiach v 6. ročníku</p> <p><i>Procesy:</i> osvojené v daných oblastiach v 6. ročníku</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Ovláda vedomosti a zručnosti učiva 6. ročníka v daných oblastiach na primeranej úrovni a vie ich aplikovať pri riešení úloh.
KOMUNIKÁCIA A SPOLUPRÁCA – VYHLÁDÁVANIE NA WEBE, INFORMAČNÁ SPOLOČNOSŤ –	3	<p><i>Vlastnosti a vzťahy:</i> dôveryhodnosť získaných informácií, riziká na internete a sociálnych sieťach</p> <p><i>Procesy:</i> bezpečné a etické správanie sa na internete</p>	<ul style="list-style-type: none"> -Vie vyhľadať rôzne typy informácií na webe -posúdiť správnosť a kvalitu vyhledaných informácií (výstup vyhľadávania), -diskutovať o rizikách na internete, -diskutovať o dôveryhodnosti informácií na webe.
REPREZENTÁCIE A NÁSTROJE – PRÁCA S GRAFIKOU	2	<p><i>Vlastnosti a vzťahy:</i> formáty súborov a ich vzťah k uloženému obrázku</p> <p><i>Procesy:</i> kreslenie ako postupnosť príkazov pre vykonávateľa</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Vie digitalizovať grafickú informáciu, - zvoliť vhodný formát súboru pre uloženie obrázkov rôznych typov, - navrhnuť postupnosť daných grafických operácií pre dosiahnutie stanoveného výsledku.

REPREZENTÁCIE A NÁSTROJE – PRÁCA S MULTIMÉDIAMI	7	<p><i>Pojmy:</i> klip, efekt, prechod, strihanie, časová os</p> <p><i>Vlastnosti a vzťahy:</i> video ako postupnosť klipov, efektov, prechodov, klip ako zvuk, obrázok, titulok, vzťah medzi rozložením prvkov na časovej osi a výsledkom</p> <p><i>Procesy:</i> vytvorenie a uloženie záznamu, orezanie, vystrihnutie, umiestnenie klipu</p> <p><i>Pojmy, vlastnosti a vzťahy, procesy osvojené v na hodinách s grafikou a multimédiami.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - Vie použiť konkrétne nástroje editora na skombinovanie videa, zvuku a textu, - rozhodnúť sa pre správne zariadenie pre zaznamenanie zvuku a obrazu, - skúmať nové nástroje v konkrétnom editore. - Ovláda vedomosti a zručnosti učiva hodín o grafike a multimédiách na primeranej úrovni a vie ich aplikovať pri riešení úloh.
ALGORITMICKÉ RIEŠENIE PROBLÉMOV – POMOCOU POSTUPNOSTI PRÍKAZOV	1	<p><i>Pojmy:</i> parameter príkazu, postupnosť príkazov</p> <p><i>Vlastnosti a vzťahy:</i> ako súvisí príkaz, poradie príkazov a výsledok, pravidlá jazyka pre zostavenie sekvencie príkazov</p> <p><i>Procesy:</i> zostavenie a úprava príkazov, vyhodnotenie postupnosti príkazov, úprava sekvencie príkazov (pridanie, odstránenie príkazu, zmena poradia príkazov)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vyriešiť problém skladaním príkazov do postupnosti, - aplikovať pravidlá, konštrukcie jazyka pre zostavenie postupnosti príkazov, - interpretovať postupnosť príkazov, - vyhľadať chybu v postupnosti príkazov a opraviť ju
ALGORITMICKÉ RIEŠENIE PROBLÉMOV – POMOCOU CYKLOV ALGORITMICKÉ RIEŠENIE PROBLÉMOV – HĽADANIE A OPRÁVOVANIE CHÝB	2	<p><i>Pojmy:</i> snímka, prezentácia, rozmiestnenie, pozadie</p> <p><i>Vlastnosti a vzťahy:</i> snímky a ich poradie – prezentácia</p> <p><i>Procesy:</i> vytváranie prezentácie, vloženie novej snímky, vloženie textu, spustenie a zastavenie prezentácie</p> <p><i>Vlastnosti a vzťahy:</i> chyba v postupnosti príkazov (zlý príkaz, chýbajúci príkaz, vymenený príkaz alebo príkaz navyše), chyba v algoritmoch s cyklami, chyba pri realizácii (logická chyba), chyba v zápise (syntaktická chyba)</p> <p><i>Procesy:</i> hľadanie chyby</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Dokáže rozpoznať opakujúce sa vzory pri riešení zadaného problému, - rozpoznať, aká časť algoritmu sa má vykonať pred, počas a po skončení cyklu, - stanoviť počet opakovaní pomocou hodnoty, - riešiť problémy, ktoré vyžadujú známy počet opakovaní, - zapísať riešenie problému s cyklom pomocou jazyka, - interpretovať algoritmy s cyklami. - Vie rozpoznať, že program pracuje nesprávne, - hľadať chybu vo vlastnom, nesprávne pracujúcom programe a opraviť ju, - zistiť, pre aké vstupy, v ktorých prípadoch, situáciách program pracuje nesprávne, - diskutovať a argumentovať o správnosti riešenia (svojho aj cudzieho), - rozlíšiť chybu pri realizácii od chyby v zápise, - doplniť, dokončiť, modifikovať rozpracované riešenie, navrhnúť vylepšenie.

ALGORITMICKÉ RIŠENIE PROBLÉMOV – POMOCOU VETVENIA ALGORITMICKÉ RIŠENIE PROBLÉMOV –HĽADANIE A OPRÁVOVANIE CHÝB	4	<p><i>Pojmy:</i> vetvenie, podmienka</p> <p><i>Vlastnosti a vzťahy:</i> konštrukcia vetvenia s jednoduchou podmienkou, pravda, nepravda – splnená a nesplnená podmienka</p> <p><i>Procesy:</i> zostavovanie, upravovanie vetvenia, vytvorenie podmienky, vyhodnotenie podmienky</p> <p><i>Vlastnosti a vzťahy:</i> chyba v postupnosti príkazov (zlý príkaz, chýbajúci príkaz, vymenený príkaz alebo príkaz navyše), chyba v algoritmoch s cyklami, s vetvením, chyba pri realizácii (logická chyba), chyba v zápise (syntaktická chyba)</p> <p><i>Procesy:</i> hľadanie chyby</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Vie rozpoznať situácie a podmienky, keď treba použiť vetvenie, - rozpoznať, aká časť algoritmu sa má vykonať pred, v rámci a po skončení vetvenia, - zostaviť a zapísať podmienku, - vyriešiť problémy, ktoré vyžadujú vetvenie s jednoduchou podmienkou (bez logických spojok), - zapísať riešenie problému s vetvením pomocou jazyka, - interpretovať algoritmy s vetvením. - Vie rozpoznať, že program pracuje nesprávne, - hľadať chybu vo vlastnom, nesprávne pracujúcom programe a opraviť ju, - zistiť, pre aké vstupy, v ktorých prípadoch, situáciách program pracuje nesprávne, - diskutovať a argumentovať o správnosti riešenia (svojho aj cudzieho), - rozlíšiť chybu pri realizácii od chyby v zápise, -doplniť, dokončiť, modifikovať rozpracované riešenie, navrhnúť vylepšenie.
ALGORITMICKÉ RIŠENIE PROBLÉMOV	3	<p>Pojmy, vlastnosti a vzťahy, procesy osvojené v oblastiach tvorby jednoduchých programov, cyklov a vetvenia</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Ovláda vedomosti a zručnosti učiva z hodín o jednoduchých programoch, cykloch a vetvení na primeranej úrovni - vie aplikovať vedomosti pri riešení úloh.
REPREZENTÁCIE A NÁSTROJE – ŠTRUKTÚRY, INFORMÁCIE, GRAFIKA	7	<p><i>Pojmy:</i> postupnosť, tabuľka (v zmysle frekvenčná, kódovacia, slovník, mriežka)</p> <p><i>Vlastnosti a vzťahy:</i> vzťahy medzi jednotlivými typmi informácie (grafika, text, čísla, zvuk), text a hypertext (napr. na internete, v encyklopédii), možnosť vyhľadávať reťazce (napr. dá sa v texte, a nie v grafike), obrázkov v rasti</p> <p><i>Procesy:</i> práca s grafovými štruktúrami (s mapou, labyrintom, sieťou), práca so stromovými štruktúrami (strom rozhodnutí, stratégií, turnajov, rodokmeň), zapisovanie a vyhľadávanie v jednoduchej štruktúre, zostavovanie štruktúry</p>	<ul style="list-style-type: none"> -Vie sa orientovať v jednoduchej štruktúre - vyhľadávať a získať informácie zo štruktúry podľa zadaných kritérií, - organizovať informácie do štruktúr - vytvárať a manipulovať so štruktúrami, ktoré obsahujú údaje a jednoduché vzťahy (tabuľky, grafy, postupnosti obrázkov, čísel,...), - interpretovať údaje zo štruktúr, - vyvodíť existujúce vzťahy zo zadaných údajov v štruktúre, - prerozprávať informácie uložené v štruktúre vlastnými slovami. - Dokáže diskutovať o vlastnostiach jednoduchej informácie rôzneho typu, - volíť vhodnú reprezentáciu reálnej informácie,

			<ul style="list-style-type: none"> - zakódovať informáciu podľa pokynov do konkrétnej reprezentácie, - dekodovať informáciu z jednoduchých reprezentácií, - posúdiť kvalitu informácie rôzneho typu na jednoduchej úrovni, - vyhľadať a získať informácie v informačnom systéme a databáze (knižnica, el. obchod, rezervácie lístkov...) - Vie zakódovať a rozkódovať podľa pokynov rastrový obrázok.
--	--	--	--

Učebné zdroje:

M. Varga, PaedDr. A. Hruščeká: Tvorivá informatika – 1. zväzok Práca s internetom;

RNDr. A. Blaho, RNDr. Ľ. Salanci: Tvorivá informatika – 1. zväzok Práca s textom;

I. Kalaš, M. Winczer : Tvorivá Informatika – Informatika okolo nás

Ľ. Salanci: Tvorivá informatika – 1. Zväzok o obrázkoch

Microsoft Office Team: Excel 2003, oficiálny akademický kurz

A. Blaho, I. Kalaš: Tvorivá Informatika – 1. zväzok z programovania, SPN Bratislava,

I. Kalaš, D. Bezáková: Tvorivá Informatika – 1. zväzok z programovania o číslach a tabuľkách, SPN

Bratislava,

Internet

Obsahový a výkonový štandard – 8. ročník

ŠVP + ŠkVP: 1 + 0 hodín = 1 hodina týždenne, 33 hodín ročne

TÉMA	POČET HODÍN	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD (ČO ŽIAK NA KONCI 8. ROČNÍKA VIE / DOKÁŽE)
Reprezentácia a nástroje - práca s grafikou	2	<p><i>Rastrový obrázok - kódovanie</i></p> <p><i>Kreslenie ako postupnosť príkazov vykonávateľa</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - zakódovať a rozkódovať podľa pokynov rastrový obrázok - navrhnúť postupnosť daných grafických operácií pre dosiahnutie stanoveného výsledku
Reprezentácia a nástroje - práca s textom	3	<p><i>Pojmy: odrážky a číslovanie, tabuľka</i></p> <p><i>Vlastnosti a vzťahy: skryté značky ako súčasť textového dokumentu, obrázok ako súčasť textu, vplyv skrytých znakov na štruktúru aj výsledný vzhľad textu, znaky ako písmená, číslice, špeciálne znaky a symboly</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - zvoliť vhodný nástroj na prácu s textom - použiť nástroje na vyhľadávanie a nahradenie textu v dokumente - rozlíšiť neformátovaný a formátovaný text - posúdiť vlastnosti textovej informácie podľa stanovených kritérií

		<p><i>Neformátovaný a formátovaný text (t.j., obsahuje aj informácie o zvýrazneniach, písme, odsekoch, zarovnaniach)</i></p> <p><i>Procesy: Vkladanie tabuľky</i></p>	
Reprezentácia a nástroje - práca s prezentáciami	2	<p><i>Manipulácia s poradím snímok</i></p> <p><i>Vloženie prepojenia</i></p>	<p>- používať nástroje editora na tvorbu a úpravu prezentácií</p> <p>- vložiť prepojenie na inú snímku v dokumente, na iný súbor v dokumente alebo webovú stránku</p>
Reprezentácia a nástroje - práca s tabuľkami	4	<p><i>Pojmy: tabuľka, riadok, stĺpec, bunka, adresa bunky</i></p> <p><i>Vlastnosti a vzťahy: adresa bunky ako pozícia bunky v tabuľke, bunky a typy údajov (číslo, text), vlastnosti bunky ako zarovnanie, farba, veľkosť, okraje bunky, bunky so vzorcami</i></p> <p><i>Procesy: pohyb (navigácia) v tabuľke (šípkami, klikaním), vpisovanie údajov, ich upravovanie a zvýrazňovanie</i></p> <p><i>Jednoduché výpočty s operáciami sčítania, odčítania, násobenia a delenia, vloženie jednoduchej funkcie</i></p>	<p>- použiť konkrétne nástroje na prácu s tabuľkami</p> <p>- skúmať nové nástroje v konkrétnom editore</p> <p>- zvoliť a používať funkcie pre jednoduché výpočty</p>
Reprezentácia a nástroje - informácie	5	<p><i>Vlastnosti a vzťahy:</i></p> <p><i>Vzťahy medzi jednotlivými typmi informácie (grafika, text, čísla, zvuk)</i></p> <p><i>Kódovanie a dekódovanie informácie do reprezentácie</i></p> <p><i>Vlastnosti súborov rôznych typov</i></p>	<p>- diskutovať o vlastnostiach jednoduchej informácie rôzneho typu</p> <p>- voliť vhodnú reprezentáciu reálnej informácie</p> <p>- zakódovať informáciu podľa pokynov do konkrétnej reprezentácie</p> <p>- dekódovať informáciu z jednoduchých reprezentácií</p> <p>- posúdiť kvalitu informácie rôzneho typu na jednoduchej úrovni</p> <p>- posúdiť vlastnosti súborov rôznych typov (rôzne typy textov, rôzna grafika, zvuk, video)</p> <p>- vyhľadať a získať informácie v informačnom systéme a databáze</p>

		<p><i>Text a hypertext (napr. na internete, v encyklopédii),</i></p> <p><i>Digitalizácia informácie</i></p> <p><i>Možnosť vyhľadávať reťazce (napr. dá sa v texte a nie v grafike)</i></p> <p><i>Hľadanie informácií v dokumentoch</i></p>	<p>(knižnica, elektronický obchod, rezervácie lístkov,...)</p> <p>- získať informácie rôznych typov pomocou konkrétnych nástrojov (skenovaním, odfotením, nahraním zvuku, videa,...)</p> <p>- rozhodnúť sa pre nástroje na spracovanie informácií (na vyhľadávanie a získavanie, spracovanie a komunikovanie pomocou nástrojov)</p> <p>- vyhľadať informácie (v texte, v encyklopédii, v slovníku, v tabuľke,...)</p>
Komunikácia a spolupráca - práca s webovou stránkou	2	<p><i>Legálnosť použitia obrázkov a textov z internetu</i></p> <p><i>Autorské práva</i></p>	<p>- získať informácie z webových stránok a použiť ich vo svojich produktoch</p> <p>- dokázať posúdiť spoľahlivosť získaných informácií</p> <p>- vie, čo sú autorské práva a rešpektuje ich</p>
Komunikácia a spolupráca - práca s nástrojmi na komunikáciu	2	<p><i>Vlastnosti a vzťahy:</i> <i>Chat ako internetový rozhovor, je to iný typ komunikácie ako e-mail</i></p> <p><i>Interaktívna a neinteraktívna komunikácia</i></p> <p><i>Procesy: prijatie a odoslanie správy, výber adresáta, odoslanie viacerým adresátom naraz</i></p>	<p>- komunikovať prostredníctvom konkrétneho nástroja i aplikácie na neinteraktívnu komunikáciu</p> <p>- porovnať klady i zápory komunikácie prostredníctvom chatu a e-mailu</p>
Algoritmické riešenie problémov - jazyk na zápis riešenia	3	<p><i>Vlastnosti a vzťahy:</i> <i>Algoritmus - programovací jazyk, vstup - algoritmus - výsledok</i></p> <p><i>Chybný zápis, konštrukcie jazyka ako: postupnosť príkazov, cyklus s pevným počtom opakovaní, podmienený príkaz, pomenovaná postupnosť príkazov</i></p> <p><i>Procesy: zostavovanie programu v jazyku na zápis algoritmov, spustenie programu</i></p>	<p>- použiť jazyk na popis riešenia problému</p> <p>- aplikujú pravidlá, konštrukcie jazyka</p> <p>- použiť matematické výrazy v jazyku na zápis algoritmov</p>

Algoritmické riešenie problémov - pomocou premenných	3	<p><i>Pojmy: premenná, meno (pomenovanie) premennej, hodnota premennej, operácia (+, -, *, /)</i></p> <p><i>Vlastnosti a vzťahy: pravidlá jazyka pre použitie premennej, meno premennej - hodnota premennej</i></p> <p><i>Procesy: nastavenie hodnoty (priradenie), zistenie hodnoty (použitie premennej), zmena hodnoty premennej, vyhodnocovacieho výrazu s premennými, číslami a operáciami</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - identifikovať údaje zo zadania úlohy, ktoré musia byť zapamätané, resp. sa menia a vyžadujú si použitie premenných - aplikovať pravidlá, konštrukcie jazyka pre nastavenie a použitie premennej - vyriešiť problémy, v ktorých si treba zapamätať a neskôr použiť zapamätané hodnoty - zovšeobecniť riešenie tak, aby fungovalo nielen s konštantami - interpretovať algoritmy s výrazmi a premennými
Algoritmické riešenie problémov - pomocou nástrojov na interakciu	2	<p><i>Vlastnosti a vzťahy: Prostriedky jazyka pre: získanie vstupu, spracovanie vstupu a zobrazenie výstupu</i></p> <p><i>Procesy: čakanie na neznámy vstup - vykonanie akcie - výstup, následný efekt</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozpoznať situácie, keď treba čakať na vstup - zapísať algoritmus, ktorý reaguje na vstup - interpretovať zapísané riešenie - vytvoriť hypotézu, ako neznámy algoritmus spracuje zadaný vstup
Algoritmické riešenie problémov - interpretácia zápisu riešenia	2	<p><i>Vlastnosti a vzťahy: Jazyk - vykonanie programu</i></p> <p><i>Procesy: Krokovanie, čo sa deje v počítači v prípade chyby v programe</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - realizovať návod, postup, algoritmus riešenia úlohy - interpretovať ho, krokovať riešenie, simulovať činnosť vykonávateľa - vyjadriť princíp fungovania návodu - objaviť a popísať vlastnými slovami princíp fungovania jednoduchého algoritmu - vyhľadať vzťah medzi vstupom, algoritmom a výsledkom

Softvér a hardvér - práca v operačnom systéme	3	<p><i>Vlastnosti a vzťahy:</i> <i>Schránka ako miesto na krátkodobé uchovávanie alebo prenášanie údajov,</i></p> <p><i>Operačný systém ako softvér</i></p> <p><i>Aplikácia ako softvér</i></p> <p><i>Procesy: nastavenie zvuku, pracovnej plochy, klávesnice, používanie nástrojov na simulovanie, modelovanie</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - preniesť informácie medzi spustenými aplikáciami pomocou schránky - použiť nástroje na prispôsobenie si (pracovného) prostredia v počítači - skúmať nové možnosti operačného systému - použiť rôznych aplikačný softvér, ktorý je primeraný veku
---	---	---	---

Učebné zdroje:

M. Varga, PaedDr. A. Hruščeká: *Tvorivá informatika – 1. zošit s internetom*;
 M. Varga, PaedDr. A. Hruščeká: *Tvorivá informatika – 2. zošit s internetom*;
 RNDr. A. Blaho, RNDr. Ľ. Salanci: *Tvorivá informatika – 1. zošit o práci s textom + CD*;
 I. Kalaš, M. Winczer : *Tvorivá informatika – Informatika okolo nás*
 Ľ. Salanci: *Tvorivá informatika – 1. zošit o obrázkoch + CD*
 Blaho, I. Kalaš: *Tvorivá informatika – 1. zošit z programovania + CD*, SPN Bratislava,
 Kalaš, D. Bezáková: *Tvorivá informatika – zošit o číslach a tabuľkách + CD*, SPN Bratislava,
Memomapska informatiky, edukačný softvér: Informatika s Tomíkom a iné

Prierezové témy realizované v predmete

OSR – Osobnostný a sociálny rozvoj,
 VMR – výchova k manželstvu a rodičovstvu,
 ENV – environmentálna výchova,
 MDV – mediálna výchova,
 MUV – multikultúrna výchova,
 RLK – regionálna výchova a ľudová kultúra,
 DOV – dopravná výchova
 FIG – finančná gramotnosť
 GLV – globálna výchova

Hodnotenie - portfólio žiakov

Ústne odpovede – ústne prezentovanie osvojených poznatkov, pri ktorom sa kladie dôraz nielen na kvalitu osvojenia, ale aj na spôsob ich prezentácie v logických súvislostiach a ich aplikáciou v praktických súvislostiach
 Písomné odpovede – didaktické testy, kontrolné previerky, krátke päťminútovky
 Iné – projekty, praktické cvičenia, riešenie informatických súťaží, praktické riešenie úloh

Hodnotenie a klasifikáciu výsledkov žiakov realizujeme podľa vnútornej smernice školy Kritéria hodnotenia a klasifikácie žiakov Základnej školy Dolná Tižina a v súlade s Metodickým pokynom MŠVVaŠ č.22/2011 na hodnotenie a klasifikáciu žiakov základnej školy.

8.3 Vzdelávacia oblasť: ČLOVEK A PRÍRODA

8.3.1 Predmet: FYZIKA

Učebný plán:

	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
ŠVP	0	2	1	2	1
ŠkVP	0	0	0	0	0
Spolu	0	2	1	2	1

Charakteristika vyučovacieho predmetu

Výučba fyziky sa spolu s biológiou a chémiou podieľa na rozvíjaní prírodovednej gramotnosti žiaka tak, aby využíval nadobudnuté vedomosti, bol schopný klásť otázky a na základe dôkazov vyvodzoval závery, ktoré vedú k porozumeniu obsahu výučby prírodných vied.

Obsah výučby fyziky je postavený na overenej konštruktivistickej pedagogickej teórii, ktorá kladie pri budovaní fyzikálnych poznatkov dôraz na vlastnú žiacku skúsenosť s fyzikálnymi javmi a objektmi. Umožňujú to žiacke pokusy, reálne demonštrácie, priame merania a ich spracovanie. Postupne sa žiak vedie k formalizácii poznávaného obsahu, prípadne k matematickým vzťahom a k zovšeobecneniam v podobe teoretických pojmov. Aj keď má učiteľ možnosť prispôbiť si obsah výučby vlastným predstavám, túto koncepčnú myšlienku by mal zachovať.

Prostredníctvom tvorby vybraných fyzikálnych (často aj prírodovedných) pojmov sa rozvíjajú žiacke bádateľské spôsobilosti, najmä pozorovať, merať, experimentovať, spracovať namerané údaje vo forme tabuliek a grafov. Súčasťou týchto spôsobilostí sú aj manuálne a technické zručnosti žiaka, schopnosť formulovať hypotézy, tvoriť závery a zovšeobecnenia, interpretovať údaje a opísať ich vzájomné vzťahy.

Proces fyzikálneho vzdelávania uprednostňuje metódy a formy, ktoré sa podobajú prirodzenému postupu vedeckého poznávania. Vzhľadom na vek žiakov je to najmä už spomenutý empirický postup, pre ktorý je charakteristické riešenie problémov experimentálnou metódou aj s využitím informačno-komunikačných prostriedkov. Aktívna účasť žiaka sa zabezpečuje najmä riešením problémov a prácou v skupinách.

Žiak prostredníctvom fyzikálneho vzdelávania získa vedomosti potrebné aj k osobným rozhodnutiam v občianskych a kultúrnych záležitostiach, ktoré súvisia s lokálnymi aj globálnymi problémami ako sú zdravie, životné prostredie, technický pokrok a podobne. Rovnako dôležité je, aby pochopil kultúrne, spoločenské a historické vplyvy na rozvoj vedy a techniky.

Ciele predmetu

Žiaci:

- aplikujú empirické metódy práce - pozorovanie, experimentovanie, meranie a spracovanie nameraných hodnôt fyzikálnych veličín pri skúmaní fyzikálnych javov,
- vysvetľujú vybrané fyzikálne javy v bezprostrednom okolí a navrhujú metódy overenia svojich vysvetlení,

- prezentujú a obhajujú svoje postupy a tvrdenia logickou argumentáciou založenou na dôkazoch,
- komunikujú verbálnou aj písomnou formou, ovládajú symbolickú, tabelárnu, grafickú komunikáciu,
- aplikujú pri riešení fyzikálnych úloh a problémov znalosť fyzikálnych pojmov, zákonov, faktov, nadobudnutý matematický aparát aj odborné informácie získané z rôznych vhodných informačných zdrojov,
- rozlišujú spoľahlivé informácie od nespoľahlivých - kriticky myslia,
- riešia problémy, v ktorých sa integrujú poznatky z viacerých prírodovedných, prípadne humanitných predmetov,
- rozumejú historickému vývoju poznania vo fyzike ako vede a vplyvu technického vývoja na rozvoj poznania a spoločnosti,
- posudzujú užitočnosť vedeckých poznatkov a technických vynálezov pre rozvoj spoločnosti a tiež problémy spojené s ich využitím pre človeka a životné prostredie,
- pracujú v tíme, vedia kooperovať a diskutovať, sú zodpovední za výsledky svojej práce a zverené pomôcky,
- získajú záujem o prírodu a svet techniky,
- nadobudnú otvorenosť k novým objavom vo fyzike a technike, získajú pozitívny vzťah k ochrane svojho zdravia a životného prostredia.

Obsahový a výkonový štandard – 6. ročník

ŠVP + ŠkVP: 2+0 = 2 hodiny týždenne, 66 hodín ročne

TÉMA	POČET HODÍN	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD (ČO ŽIAK NA KONCI 6. ROČNÍKA VIE / DOKÁŽE)
ÚVOD DO VYUČOVANIA FYZIKY	4	Úvod do vyučovania fyziky. BOZP na vyučovaní fyziky, laboratórny poriadok. Fyzika - kedysi a dnes. V čom je fyzika užitočná. Čo sa budeme učiť. Motivačné pokusy k obsahu vyučovania.	<ul style="list-style-type: none"> · pozná zásady bezpečnosti pri práci na vyučovacích hodinách fyziky, · uvedomovať si potrebu dodržiavania pravidiel BOZP, · porovnať technické zariadenia v minulosti a dnes, zostrojiť časovú os technického pokroku, · uviesť príklady z bežného života, v ktorých skúmania vo fyzike priniesli technický pokrok (v športe, škole, domácnosti...)
STAVBA LÁTKOK	6	Látky, telesá a ich vlastnosti. Telesá z pevných, kvapalných a plynných telies. Zloženie látok: atómy, molekuly.	<ul style="list-style-type: none"> · charakterizovať a rozlišovať pojmy teleso a látka, · uviesť konkrétne príklady pevných, kvapalných a plynných látok a telies, · rozlišovať a pomenovať merateľné a nemerateľné vlastnosti telies, · popísať základnú stavbu látok z atómov a molekúl, usporiadanie a vzájomné pôsobenie častíc v kvapalinách, plynch a pevných látkach.

SKÚMANIA VLASTNOSTÍ KVAPALÍN, PLYNOV A PEVNÝCH LÁTOK A TELIES	36	<p>Vlastnosti kvapalín: nestlačiteľnosť, tekutosť, deliteľnosť, účinky pôsobenia vonkajšej sily na hladinu kvapaliny v uzavretej nádobe, Pascalov zákon. Využitie vlastností kvapalín. Meranie objemu kvapalného telesa odmerným valcom, kalibrácia, objem, značka V, jednotky objemu ml, l.</p> <p>Vlastnosti plynov: stlačiteľnosť, tekutosť, rozpínanosť, deliteľnosť, Tekutosť ako spoločná vlastnosť kvapalín a plynov. Využitie vlastností plynov . Fyzikálna veličina, značka fyzikálnej veličiny, jednotka fyzikálnej veličiny, značka jednotky.</p> <p>Vlastnosti tuhých látok a telies: krehkosť, tvrdosť, pružnosť, deliteľnosť.</p> <p>Meranie hmotnosti tuhých, kvapalných a plyných telies hmotnosť, značka m, jednotky hmotnosti g, kg, t . Odhad dĺžky, meradlo, stupnica meradla (najmenší dielik, rozsah) dĺžka, značka d, jednotky dĺžky mm, cm, dm, m, km. Objem tuhých telies, jednotky objemu cm^3, dm^3, m^3, určenie objemu pravidelných telies (kocka, kváder) výpočtom, určenie objemu nepravidelných telies pomocou odmerného valca. Rozdielne a spoločné vlastnosti kvapalín, plynov a tuhých telies .</p>	<ul style="list-style-type: none"> · opísať pozorované javy pri skúmaní vlastností látok a telies, · overiť jednoduchým experimentom vybrané vlastnosti kvapalín, plynov a tuhých telies, · rozlíšiť merateľné a nemerateľné vlastnosti látok a telies, · odmerať hmotnosť, dĺžku, objem telesa vhodne vybraným meradlom, spresňovať merania opakovaním merania a vypočítaním priemeru z nameraných hodnôt, · zaznamenať namerané údaje správnym zápisom, · prezentovať výsledky pozorovania a merania pred spolužiakmi, · rozlíšiť termíny fyzikálna veličina, značka fyzikálnej veličiny, jednotka, značka jednotky, · zostrojiť graf lineárnej závislosti a zistiť hodnoty z grafu, · použiť postup riešenia problémov: predpoklad – experiment – potvrdenie/nepotvrdenie predpokladu, · porovnať a určiť spoločné a rozdielne vlastnosti kvapalín, plynov, tuhých látok a telies, · vytvoriť a prezentovať projekt primeraný obsahu vyučovania.
SPRÁVANIE SA TELIES V KVAPALINÁCH A PLYNOCH	20	<p>Plávajúce, vznášajúce a potápajúce sa telesá vo vode, meranie ich hmotnosti a objemu.</p> <p>Hustota, značka ρ, jednotka hustoty g/cm^3, vzťah $\rho = m / V$, vzťah medzi objemom a hmotnosťou telies zhotovených z rovnakej látky, hustota kvapalín.</p> <p>Vytlačený objem kvapaliny plávajúcimi telesami a potápajúcimi sa telesami,</p>	<ul style="list-style-type: none"> · riešiť problémy postupom: formulovanie problému – vyslovenie hypotézy – realizácia pokusov a meraní – spracovanie, posúdenie a interpretovanie výsledkov pokusov a meraní, · prezentovať výsledky pozorovania a merania pred spolužiakmi, · určiť hustotu tuhých telies a kvapalín z nameraných hodnôt ich hmotnosti a objemu, · zostrojiť graf závislosti hmotnosti od objemu pre telesá z homogénnej látky,

	<p>porovnanie hmotnosti telies plávajúcich v kvapaline s hmotnosťou telesami vytlačenej kvapaliny,</p> <p>porovnanie hmotnosti potápajúcich sa telies s hmotnosťou telesami vytlačenej kvapaliny.</p> <p>Vplyv teploty na hustotu, správanie sa telies (bubliniek) vo vzduchu a v plyne s väčšou hustotou ako má vzduch, hustota plynov.</p>	<ul style="list-style-type: none"> · vyhľadať hodnoty hustoty látok v tabuľkách, · riešiť úlohy s využitím vzťahu pre výpočet hustoty, · vysvetliť vybrané javy správania sa telies v kvapalinách a plynov pomocou hustoty, · vytvoriť a prezentovať projekt, v ktorom tvorivo využije získané poznatky.
--	--	--

Učebné zdroje

LAPITKOVÁ, V. a kol.: Fyzika pre 6. ročník ZŠ. EXPOL PEDAGOGIKA, s.r.o. Bratislava,

JANOVIČ, J. a kol.: Fyzika pre 6. ročník ZŠ - časť A, časť B. SPN Bratislava,

SCHREIBEROVÁ, J. a kol.: Hravá fyzika, pracovný zošit pre 6. ročník, TAKTIK vydavateľstvo, s.r.o. Košice,

www – stránky, výukové CD, DVD pre fyziku, vlastné pracovné listy a prezentácie.

Obsahový a výkonový štandard – 7. ročník

ŠVP + ŠkVP: 1+0 = 1 hodina týždenne, 33 hodín ročne

TÉMA	POČET HODÍN	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD (ČO ŽIAK NA KONCI 7. ROČNÍKA VIE / DOKÁŽE)
ÚVOD DO VYUČOVANIA FYZIKY	3	<p>BOZP na vyučovaní fyziky, laboratórny poriadok.</p> <p>Čo sa budeme učiť. Motivačné pokusy k obsahu vyučovania.</p> <p>Fyzikálne veličiny – opakovanie učiva zo 6. ročníka.</p>	<ul style="list-style-type: none"> · poznať zásady bezpečnosti pri práci na vyučovacích hodinách fyziky a uvedomovať si potrebu dodržiavania, · poznať a dodržiavať pravidlá BOZP na hodinách fyziky, · charakterizovať fyzikálne veličiny: dĺžku, hmotnosť, objem, hustotu, čas, · riešiť jednoduché úlohy na výpočet fyz. veličín,
TEPLOTA	3	<p>Teplota, značka teploty, jednotka teploty.</p> <p>Meranie teploty. Teploměr. Zostrojenie Celsiovoho teploměra, kalibrácia teploměra.</p> <p>Zmena objemu a dĺžky telesa vplyvom teploty.</p>	<ul style="list-style-type: none"> · chápať teplotu ako fyz. vlastnosť, ako fyz. veličinu, · odmerať správne teplotu kvapalinovým i digitálnym teplomerom, · znázorniť reálny teplomer modelom, · experimentálnou činnosťou dospieť k záveru, že telesá pri zahrievaní svoj objem zväčšujú a pri ochladzovaní zmenšujú, · overiť, že rôzne kvapaliny pri rovnakom zvýšení teploty zväčšia svoj objem rôzne,

TEPLOTA A ČAS	3	<p>Čas, značka času, jednotky času (deň, h, min, s.</p> <p>Meranie času, meranie teploty v priebehu času, graf závislosti teploty od času, využitie PC pri zostrojovaní grafov.</p>	<p>chápať čas ako fyzikálnu vlastnosť, ako fyzikálnu veličinu,</p> <ul style="list-style-type: none"> · sledovať, odmerať a zaznamenať zmeny teploty v priebehu času, · graficky znázorniť závislosť teploty od času, · analyzovať a porovnať grafy, vysvetliť priebeh čiary grafu,
SKÚMANIE PREMIEN SKUPENSTVA	12	<p>Vyparovanie - premena kvapaliny na plyn, podmienky vyparovania, vlhkomer.</p> <p>Var, teplota varu, graf závislosti teploty od času pri vare vody, tlak vzduchu a teplota varu.</p> <p>Kondenzácia - premena vodnej pary na vodu, teplota rosného bodu, destilácia, modelovanie dažďa.</p> <p>Topenie a tuhnutie - premena tuhej látky na kvapalnú, kvapalnej látky na tuhú, teplota topenia a tuhnutia pre kryštalické a amorfné látky, graf závislosti teploty od času pri topení a tuhnutí.</p> <p>Meteorologické pozorovania.</p>	<p>opísať pozorované javy pri skúmaní premen skupenstva látok, charakterizovať jednotlivé skupenské premeny,</p> <ul style="list-style-type: none"> · uviesť konkrétne príklady skupenských premen zo života, · navrhnúť k meraniam tabuľku, zaznamenať časový priebeh teploty pri premenách skupenstva látok do tabuľky a grafu, analyzovať záznamy z meraní, · objaviť z výsledkov experimentu faktory ovplyvňujúce vyparovanie (počiatočná teplota, veľkosť voľného povrchu kvapaliny, prúdenie vzduchu), · objaviť z výsledkov experimentu rozdiel medzi vyparovaním a varom, modelovať experimentom vznik dažďa, vyhľadať hodnoty teploty varu, teploty topenia (tuhnutia) látok v tabuľkách , zrealizovať a vyhodnotiť meteorologické pozorovania a merania, prezentovať výsledky aktivít pred spolužiakmi,
TEPLO	12	<p>Teplo, historické aspekty chápania pojmu teplo.</p> <p>Teplo – značka jednotka, staršia jednotka tepla cal.</p> <p>Teplo a pohyb častíc látky.</p> <p>Spôsoby šírenia tepla - vedením, prúdením a žiarením, tepelné vodiče a tepelné izolanty.</p> <p>Výmena tepla. Kalorimeter.</p> <p>Výsledná teplota pri výmene tepla medzi horúcou a studenou vodou, výsledná teplota pri odovzdávaní tepla horúcimi kovmi (Cu, Al, Fe) vode, rozdiel dvoch teplôt (Δt), tepelná rovnováha.</p>	<ul style="list-style-type: none"> · opísať historický prístup k chápaniu pojmu teplo, · overiť experimentom fyzikálnu vlastnosť látok – tepelná vodivosť, · opísať šírenie tepla vedením, prúdením, žiarením, · opísať využitie tepelných vodičov a tepelných izolantov v praxi, · dodržať podmienky experimentu, odhadnúť výslednú teplotu pri výmene tepla medzi horúcou a studenou vodou, · overiť experimentom odovzdávanie tepla kovmi vode, · objaviť z výsledkov experimentu faktory ovplyvňujúce veľkosť prijatého a odovzdaného tepla, · vyhľadať hodnoty hmotnostnej tepelnej kapacity látok v tabuľkách,

		Látka a teplo, hmotnostná tepelná kapacita, jednotka J/kg°C teplo, značka Q, jednotka tepla J. Výpočet tepla, vzťah $Q = c \cdot m \cdot \Delta t$. Teplo a premeny skupenstva látok.	· riešiť úlohy s využitím vzťahu pre výpočet tepla,
TEPLO A VYUŽITELNÁ ENERGIA	3	Stanovenie energetickej hodnoty potravín. Tepelné spaľovacie motory.	· overiť postup stanovenia energetickej hodnoty potravín, (napríklad spaľovaním), · získať informácie o energetickej hodnote potravín, · posúdiť negatívne vplyvy spaľovacích motorov na životné prostredie a spôsoby eliminácie týchto vplyvov.

Učebné zdroje

LAPITKOVÁ, V. a kol.: Fyzika pre 7. ročník ZŠ. EXPOL PEDAGOGIKA, s.r.o. Bratislava,
 JANOVIČ, J. a kol.: Fyzika pre 6. a 8. ročník ZŠ - časť A, časť B. SPN Bratislava,
 SCHREIBEROVÁ, J. a kol.: Hravá fyzika, pracovný zošit pre 7. ročník, TAKTIK vydavateľstvo, s.r.o. Košice,
 www – stránky, výukové CD, DVD pre fyziku, vlastné pracovné listy a prezentácie.

Obsahový a výkonový štandard – 8. ročník

ŠVP + ŠkVP: 2+0 = 2 hodiny týždenne, 66 hodín ročne

TÉMA	POČET HODÍN	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD (ČO ŽIAK NA KONCI 8. ROČNÍKA VIE / DOKÁŽE)
ÚVOD DO VYUČOVANIA FYZIKY	3	BOZP na vyučovaní fyziky, laboratórny poriadok. Čo sa budeme učiť. Motivačné pokusy k obsahu vyučovania. Fyzikálne javy a fyzikálne veličiny – opakovanie učiva zo 6. a 7. ročníka.	· poznať zásady bezpečnosti pri práci na vyučovacích hodinách fyziky a uvedomovať si potrebu dodržiavania, · poznať a dodržiavať pravidlá BOZP na hodinách fyziky, · charakterizovať fyzikálne veličiny: dĺžku, hmotnosť, objem, hustotu, čas, teplotu a teplo, · riešiť jednoduché úlohy na výpočet fyz. veličín,
SVETLO		Svetelná energia a jej premena na teplo. Výpočet tepla. Svetelný lúč, rovnobežné a rozbiehavé svetelné lúče. Zdroje svetla, Slnko a žiarovka ako zdroje svetla. Dôkazy priamočiareho šírenia svetla. odrazené, prepustené a absorbované svetlo.	· overiť experimentom premenu svetla na teplo a vypočítať vzniknuté teplo, · vymenovať zdroje svetla – prirodzené, umelé, · poznať rozdiel medzi svetelnými zdrojmi a osvetlenými telesami, · porovnať zdroje svetla – Slnko a žiarovku z hľadiska šírenia svetelných lúčov, · overiť experimentom priamočiare šírenie svetla,

		<p>Rozklad svetla, farby spektra, absorbovanie a odraz farieb spektra povrchmi rôznej farby. Svetlo a fotosyntéza. Skladanie farebných svetelných lúčov.</p> <p>Odraz svetla, zákon odrazu. Lom svetla, vznik dúhy. Zobrazovanie šošovkami.</p> <p>Optické prístroje – lupa, fotoaparát, ďalekohľad, mikroskop,... Chyby oka, okuliare. Svetelné znečistenie.</p>	<ul style="list-style-type: none"> · popísať a rozlíšiť odrazené, prepustené a absorbované svetlo, · overiť experimentom rozklad svetla na spektrum, poznať farby spektra, · overiť experimentom skladanie farebných svetelných lúčov, · navrhnúť a zrealizovať experiment na dôkaz platnosti zákona odrazu svetla, · overiť experimentom lom svetla, · znázorniť a opísať vlastnosti obrazu predmetu vytvoreného spojku a rozptylkou, · vysvetliť princíp použitia okuliarov pri korekcii chýb oka, · určiť aplikácie základných zákonov optiky v technickej praxi, tvoriť nové informácie z pozorovaní a zovšeobecniť závery, · vytvoriť a prezentovať projekt, v ktorom tvorivo využije získané informácie a správne cituje zdroje informácií.
SILA A POHYB.		<p>Vzájomné pôsobenie telies. Sila. Značka a jednotka sily. Gravitačná sila, gravitačné pole, gravitačné zrýchlenie. Vzťah na výpočet sily, ktorou Zem priťahuje telesá pri svojom povrchu. Meranie sily, silomer, kalibrácia silomera, chyba merania. Skladanie síl. Rovnováha síl. Otáčavé účinky sily na teleso.</p> <p>Ťažisko telesa a jeho určenie.</p> <p>Tlaková sila, tlak, značka tlaku a jednotky tlaku Pa, hPa, kPa, MPa. Vzťah na výpočet tlaku $p = F / S$. Hydrostatický tlak, značka p_h, vzťah $p_h = h \cdot \rho_k \cdot g$</p>	<ul style="list-style-type: none"> · vysvetliť silu ako mieru vzájomného pôsobenia telies,) · charakterizovať silu ako fyzikálnu veličinu -názov, značka, jednotka, meradlo, · charakterizovať gravitačnú silu, poznať a vedieť použiť vzťah na výpočet gravitačnej sily $F_g = g \cdot m$ · opísať silomer, odmerať silu vhodne vybraným silomerom, určiť jeho rozsah a chybu merania, · znázorniť sily v konkrétnej situácii a určiť telesá, na ktoré tieto sily pôsobia, · skladať sily pôsobiace na teleso v jednej priamke, určiť výslednicu síl, · objaviť praktickou činnosťou rovnováhu na páke, · aplikovať pri riešení úloh vzťah pre výpočet momentu sily, · určiť ťažisko vybraných telies a chápať jeho význam pre stabilitu telies, · rozlíšiť termíny tlaková sila a tlak, · vysvetliť javy z bežného života súvisiace s pôsobením tlakovej sily, · demonštrovať prenos tlaku v kvapalinách a plynch,

		<p>Atmosférický tlak, barometer, normálny atmosférický tlak.</p> <p>Trenie, trecia sila, meranie veľkosti trecej sily.</p>	<ul style="list-style-type: none"> · riešiť úlohy s využitím vzťahu pre výpočet tlaku, · riešiť úlohy s využitím vzťahu pre výpočet hydrostatického tlaku, · analyzovať sily pôsobiace na teleso v plyne, napr. v atmosférickom vzduchu, · analyzovať situácie, v ktorých sa prejavujú účinky trenia, · zmerať silomerom veľkosť trecej sily vo vybraných situáciách.
SILA A POHYB		<p>Pohyb telesa. Trajektória pohybu. Priamočiary a krivočiary pohyb. Pohyb rovnomerný a nerovnomerný.</p> <p>Rýchlosť rovnomerného pohybu, značka v, jednotky rýchlosti m/s, km/h, km/s; vzťah $v = s / t$.</p> <p>Priemerná rýchlosť nerovnomerného pohybu.</p> <p>Dráha rovnomerného pohybu, značka s, vzťah $s = v \cdot t$</p> <p>Grafické znázornenie rýchlosti a dráhy pohybu v čase.</p>	<ul style="list-style-type: none"> · opísať priamočiary a krivočiary pohyb, · charakterizovať rovnomerný a nerovnomerný pohyb, · charakterizovať fyzikálne veličiny opisujúce pohyb telesa – dráhu s, čas t a rýchlosť v, · zostrojiť graf závislosti dráhy od času pre rovnomerný pohyb, · zostrojiť graf závislosti rýchlosti od času pre rovnomerný pohyb, · zistiť údaje (rýchlosť, čas, dráha) z grafu, interpretovať grafické závislosti rýchlosti od času a dráhy od času pre rôzne pohyby, · vypočítať priemernú rýchlosť nerovnomerného pohybu, · riešiť úlohy s využitím vzťahov pre rovnomerný pohyb.
PRÁCA, VÝKON A ENERGIA		<p>Mechanická práca, značka W, jednotka práce J. Vzťah $W = F \cdot s$.</p> <p>Výkon, značka P, jednotky výkonu W, kW, MW. Vzťah $P = W : t$.</p> <p>Pohybová energia telesa, značka E_k. Polohová energia telesa, značka E_p. Jednotky pohybovej a polohovej energie J, kJ, MJ. Vzťah pre výpočet polohovej energie $E_p = m \cdot g \cdot h$. Vzájomná premena pohybovej a polohovej energie telesa.</p> <p>Zákon zachovania mechanickej energie.</p>	<ul style="list-style-type: none"> · charakterizovať mechanickú prácu ako fyzikálnu veličinu, · riešiť úlohy s využitím vzťahu pre výpočet mechanickej práce, · charakterizovať výkon ako fyzikálnu veličinu, · riešiť úlohy s využitím vzťahu pre výpočet výkonu, · vysvetliť na príkladoch vzťah medzi mechanicou prácou a teplom, · vysvetliť na príkladoch vzťah medzi mechanicou prácou a polohovou alebo pohybovou energiou telesa, · vysvetliť na jednoduchých príkladoch vzájomnú premenu foriem energie a zákon zachovania energie,

		Energia v prírode.	<ul style="list-style-type: none"> vymenovať tradičné a netradičné zdroje energie, poznať ich výhody a nevýhody, vytvoriť a prezentovať projekt, v ktorom tvorivo využije získané informácie a správne cituje zdroje informácií.
--	--	--------------------	--

Učebné zdroje

LAPITKOVÁ, V. a kol.: Fyzika pre 8. ročník ZŠ. EXPOL PEDAGOGIKA, s.r.o. Bratislava,

JANOVIČ, J. a kol.: Fyzika pre 7., 8. a 9. ročník ZŠ - časť A, časť B. SPN Bratislava,

MACHÁČEK, M.: Fyzika pre 8. ročník ZŠ – 1. diel, 2. diel. SPN Bratislava

SCHREIBEROVÁ, J. a kol.: Hravá fyzika, pracovný zošit pre 8. ročník, TAKTIK vydavateľstvo, s.r.o. Košice,

www – stránky, výukové CD, DVD pre fyziku, vlastné pracovné listy a prezentácie.

Obsahový a výkonový štandard – 9. ročník

ŠVP + ŠkVP: 1+0 = 1 hodina týždenne, 33 hodín ročne

TÉMA	POČET HODÍN	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD (ČO ŽIAK NA KONCI 9. ROČNÍKA VIE / DOKÁŽE)
ÚVOD DO VYUČOVANIA FYZIKY	2	BOZP na vyučovaní fyziky, laboratórny poriadok. Čo sa budeme učiť. Motivačné pokusy k obsahu vyučovania. Fyzikálne veličiny – opakovanie učiva z predchádzajúcich ročníkov.	<ul style="list-style-type: none"> poznať zásady bezpečnosti pri práci na vyučovacích hodinách fyziky a uvedomovať si potrebu dodržiavania, poznať a dodržiavať pravidlá BOZP na hodinách fyziky, charakterizovať fyzikálne veličiny: dĺžku, hmotnosť, objem, hustotu, teplotu, čas, dráhu, rýchlosť, silu, teplo, prácu, energiu,... riešiť jednoduché úlohy na výpočet fyz. veličín,
MAGNETICKÉ JAVY	3	Magnetické vlastnosti látok. Magnet a jeho vlastnosti, póly magnetu, magnetické pole, indukčné čiary magnetického poľa. Zem ako magnet. Kompas.	<ul style="list-style-type: none"> na základe experimentálnej skúsenosti overiť a zovšeobecniť vlastnosti magnetu, opísať a experimentálne ukázať prejavy magnetických vlastností na základe experimentálnej skúsenosti zovšeobecniť vlastnosti magnetu, vysvetliť princíp určovania svetových strán kompasom,
ELEKTRICKÉ JAVY	3	Stavba atómu – jadro a obal atómu, protón, neutrón, elektrón. Elektrický náboj. Elektrické vlastnosti látok. Elektrizovanie telies. Elektrické pole. Siločiar elektrického poľa.	<ul style="list-style-type: none"> opísať stavbu atómu vykonať pokus elektrizovania telies a vysvetliť ho zovšeobecniť na základe experimentálnej skúsenosti elektrické vlastnosti látok

		Elektroskop. Elektrometer.	<ul style="list-style-type: none"> · popísať elektrometer a vedieť predviesť jeho fungovanie · vysvetliť prenos elektrického náboja na elektroskope,
ELEKTRICKÝ OBVOD	25	<p>Elektrický obvod, časti elektrického obvodu. Žiarovka a jej objavenie. Elektrické vodiče a izolanty. Elektrický prúd v kovovom vodiči. Tepelné účinky elektrického prúdu.</p> <p>Elektrický prúd – ako jav, ako fyzik. veličina (značka I, jednotka ampér, značka jednotky A). Smer elektrického prúdu v obvode. Ampérmeter. Meranie el. prúdu. Sériové a paralelné zapojenie žiaroviek – meranie prúdu.</p> <p>Elektrické sily a elektrické pole vo vodiči. Elektrické napätie – ako jav, ako fyzikálna veličina (značka U, jednotka volt, značka jednotky V). Zdroje napätia. Meranie elektrického napätia. Sériové a paralelné zapojenie žiaroviek – meranie napätia.</p> <p>Rezistor. Elektrický odpor, značka R, jednotka elektrického odporu – ohm, Ω. Ohmov zákon $I = U / R$. Graf závislosti elektrického prúdu od elektrického napätia.</p> <p>Závislosť elektrického odporu od vlastností vodiča. Rezistor s premenným odporom.</p> <p>Zapojenie spotrebičov v elektrickom obvode za sebou, vedľa seba.</p> <p>Elektrická práca, značka W, jednotka joul, značka jednotky J.</p> <p>Elektrický príkon, značka P, jednotka watt, značka jednotky W.</p>	<ul style="list-style-type: none"> · zakresliť elektrický obvod pomocou schematických značiek · zapojiť elektrický obvod podľa schémy získať informácie o objave žiarovky · overiť experimentom, či je látka vodičom elektrického prúdu · uviesť príklady elektrických vodičov, izolantov a poznať príklady ich využitia v praxi, · vysvetliť na základe časticovej stavby látok vedenie elektrického prúdu v kovoch · charakterizovať elektrický prúd ako jav, ako fyzikálnu veličinu, odmerať veľkosť elektrického prúdu v elektrickom obvode, · charakterizovať elektrické napätie ako jav, ako fyzikálnu veličinu, · odmerať veľkosť elektrického prúdu, i elektrického napätia na žiarovke v sériovo i paralelne zapojenom obvode so žiarovkami · riešiť úlohy na praktické zapájanie elektrických obvodov a robiť merania v nich, · rešpektovať pravidlá bezpečnosti pri práci s elektrickými spotrebičmi, · navrhnuť a zrealizovať meranie na dôkaz závislosti elektrického odporu od vlastností vodiča, · zostrojiť graf priamej úmernosti medzi prúdom a napätím z nameraných hodnôt · charakterizovať elektrický odpor ako fyzikálnu veličinu, · vysvetliť Ohmov zákon a poznať vzťah $I = U / R$ · riešiť úlohy s využitím Ohmovho zákona, · poznať vzťah pre výpočet výsledného odporu sériovo a paralelne zapojených rezistorov, · riešiť kvalitatívne úlohy týkajúce sa elektrických obvodov so spotrebičmi zapojenými za sebou a vedľa seba, · rozlíšiť termíny elektrická práca, elektrický výkon, charakterizovať ich ako fyzikálne veličiny, · poznať ich praktické využitie,

	<p>Magnetické pole v okolí vodiča s prúdom, magnetické pole v okolí cievky s prúdom. Elektromagnet.</p> <p>Vedenie elektrického prúdu v kvapalinách. Elektrolýza a jej využitie. Chemické zdroje napätia. Vedenie elektrického prúdu v plynch.</p> <p>Bezpečnosť pri práci s elektrickými zariadeniami. Elektrická energia a jej premeny.</p>	<ul style="list-style-type: none"> · riešiť jednoduché úlohy na elektrickú prácu a výkon z praxe, · navrhnuť a zrealizovať experiment na dôkaz magnetického poľa v okolí vodiča a cievky s prúdom, pozná využitie tohto javu, · popísať princíp elektromagnetu a uviesť príklady jeho využitia v praxi, · uviesť a opísať príklady vedenia elektrického prúdu v kvapalinách a plynch, · vysvetliť na základe časticovej stavby látok vedenie el. prúdu v kvapalinách a plynch, poznať praktické využitie tohto vedenia, · poznať a rešpektovať pravidlá bezpečnosti pri práci s elektrickými spotrebičmi a pravidlá ochrany pred bleskom, · poskytnúť prvú pomoc pri úraze elektrickým prúdom, · tvorivo využiť získané poznatky na vypracovanie projektov, zrealizovať a prezentovať projekty.
--	---	---

Učebné zdroje

LAPITKOVÁ, V. a kol.: Fyzika pre 9. ročník ZŠ. EXPOL PEDAGOGIKA, s.r.o. Bratislava,
 JANOVIČ, J. a kol.: Fyzika pre 6. ročník ZŠ - časť A, časť B. SPN Bratislava,
 JANOVIČ, J. a kol.: Fyzika pre 8. ročník ZŠ - časť A, časť B. SPN Bratislava,
 www – stránky,
 výukové CD, DVD pre fyziku,
 vlastné pracovné listy a prezentácie.

Prierezové témy realizované v predmete:

OSR – Osobnostný a sociálny rozvoj,
 VMR – výchova k manželstvu a rodičovstvu,
 ENV – environmentálna výchova,
 MDV – mediálna výchova,
 MUV – multikultúrna výchova,
 OZO – ochrana človeka a zdravia
 GLV – globálna výchova

Hodnotenie - portfólio žiakov

Ústne odpovede: frontálne
 individuálne

Písomné odpovede: tematické previerky/testy,
 päťminútovky, krátke previerky/testy,

Iné: projektové úlohy a aktivity, laboratórne úlohy,
 zhotovenie jednoduchých pomôcok na vyučovaciu hodinu,
 príprava a prevedenie jednoduchého fyzikálneho experimentu,

referáty z histórie, súčasnosti fyziky,
referáty o zaujímavostiach z fyziky k učebnej téme,
riešenie fyzikálnych súťaží.

Hodnotenie a klasifikáciu výsledkov žiakov realizujeme podľa vnútornej smernice školy Kritéria hodnotenia a klasifikácie žiakov Základnej školy Dolná Tižina a v súlade s Metodickým pokynom MŠVVaŠ č.22/2011 na hodnotenie a klasifikáciu žiakov základnej školy.

8.3 Vzdelávacia oblasť: ČLOVEK A PRÍRODA

8.3.2 Predmet: CHÉMIA

Učebný plán:

	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
ŠVP	0	0	2	2	1
ŠkVP	0	0	0	0	0
Spolu	0	0	2	2	1

Charakteristika vyučovacieho predmetu

Vyučovací predmet chémia má bádateľský a činnosťný charakter, to znamená, že žiaci vlastnou činnosťou objavujú vlastnosti látok, zákonitosti ich správania a vzájomného pôsobenia. Obsah vychádza zo situácií, javov a činností, ktoré majú chemickú podstatu, sú blízke žiakovi a sú dôležité v živote každého človeka. Tvoria ho nielen chemické poznatky, ale aj činnosti, ktoré vyúsťujú do zvládnutia viacerých prvkov vedeckej činnosti, z ktorých najdôležitejší je experiment. Vykonávaním vlastných „vedeckých“ činností si žiaci osvojujú dôležité spôsobilosti, predovšetkým spôsobilosť objektívne a spoľahlivo pozorovať a opísať pozorované. Žiaci merajú, zaznamenávajú, triedia, analyzujú a interpretujú získané údaje, vytvárajú a overujú predpoklady a tvoria závery.

Ciele predmetu

Žiaci:

- sa zoznámia so základnými poznatkami o látkach dôležitých pre život,
- porozumejú chemickým javom a procesom,
- používajú odbornú terminológiu na opísanie chemických javov a procesov,
- rozumejú pokynom na realizáciu praktických činností a dokážu ich podľa návodu uskutočniť,
- plánujú a realizujú pozorovania, merania a experimenty,
- spracúvajú a vyhodnocujú údaje získané pri pozorovaní, meraní a experimentovaní,
- získavajú manuálne zručnosti, intelektové a sociálne spôsobilosti pri realizácii žiackych experimentov,
- osvojujú si a uplatňujú zásady bezpečnej práce s látkami,

- vyhľadávajú v dostupných zdrojoch poznatky o použití rôznych látok v priemysle, poľnohospodárstve a v živote z hľadiska významu pre človeka, vplyvu na životné prostredie a ľudské zdravie,
- využívajú poznatky a skúsenosti získané v predmete chémie pri ochrane zdravia a životného prostredia.

Obsahový a výkonový štandard – 7. ročník

ŠVP + ŠkVP: 2+0 = 2 hodiny týždenne, 66 hodín ročne

1. LÁTKY A ICH VLASTNOSTI

- 1.1. Čo je chémia
- 1.2. Vlastnosti látok
- 1.3. Chemické látky a zmesi
- 1.4. Roztoky
- 1.5. Voda
- 1.6. Vzduch

2. PREMENY LÁTOK

- 2.1. Fyzikálne a chemické deje
- 2.2. Chemické reakcie
- 2.3. Energetické zmeny pri chemických reakciách
- 2.4. Rýchlosť chemických reakcií
- 2.5. Faktory ovplyvňujúce rýchlosť chemických reakcií

TÉMA	POČET HODÍN	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD (ČO ŽIAK NA KONCI 7. ROČNÍKA VIE / DOKÁŽE)
1. LÁTKY A ICH VLASTNOSTI	36	<p>Bezpečnosť pri práci na hodinách chémie. Čo je chémia, predmet a metódy skúmania. Vlastnosti látok získané pozorovaním. Vlastnosti látok získané pokusmi. <i>Žiacky experiment č. 1</i></p> <p>Chemické látky a zmesi. Príklady chemicky čistých látok a zmesí. Rovnorodé a rôznorodé zmesi. Roztoky: rozpúšťadlo, rozpustená látka. Vodný roztok, nasýtený roztok. Plynné a kvapalné roztoky, tuhé roztoky (zliatiny). Hmotnostný zlomok zložky v roztoku. <i>Žiacky experiment č. 2</i></p> <p>Základné laboratórne pomôcky a zariadenia. Spôsoby oddeľovania zložiek zmesí: odparovanie, usadzovanie, kryštalizácia, filtrácia, destilácia.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - poznať zásady bezpečnosti pri práci - na vyučovacích hodinách chémie, - uvedomovať si potrebu dodržiavania pravidiel BOZP, - rozlíšiť základné piktogramy označujúce nebezpečné látky, - určiť spoločné a rozdielne vlastnosti látok, - roztriediť príklady látok na zmesi a chemicky čisté látky, - uviesť príklady rovnorodých a rôznorodých zmesí, - rozlíšiť pojmy roztok, rozpustená látka, rozpúšťadlo, - vypočítať hmotnostný zlomok zložky v roztoku: hmotnosť rozpustenej látky, rozpúšťadla a roztoku, - pripraviť roztoky daného zloženia podľa daného návodu, - realizovať postupy na oddeľovanie zložiek zmesí podľa návodu,

		<p>Voda ako chemicky čistá látka (destilovaná voda). Voda ako zmes látok (minerálna, pitná, úžitková, odpadová). Úprava pitnej vody. Čistenie odpadových vôd.</p> <p>Vzduch ako zmes látok. Zdroje znečistenia vzduchu: prach, výfukové plyny, splodiny horenia a priemyselné splodiny.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uviesť príklady rôznych druhov vôd, - vysvetliť rozdiely medzi rôznymi druhmi vôd, - posúdiť význam vody pre život z hľadiska príčin a dôsledkov ich znečistenia, - vymenovať základné zložky vzduchu, - chápať význam vzduchu pre život.
2. PREMENY LÁTOK	30	<p>Fyzikálne a chemické deje. Pozorovanie chemických dejov (chemická reakcia, reaktant, produkt). Zákon zachovania hmotnosti. Chemické zlučovanie, chemický rozklad. <i>Žiacky experiment č. 3</i></p> <p>Tepelné zmeny pri chemických reakciách (exotermické a endotermické reakcie).</p> <p>Zápalná teplota. Horľavina. Požiar. Hasenie látok.</p> <p>Rýchlosť chemických reakcií. Príklady pomalých a rýchlych reakcií. Faktory ovplyvňujúce rýchlosť chemických reakcií. <i>Žiacky experiment č. 4</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - uviesť príklady prakticky dôležitých chemických reakcií, - rozlíšiť reaktanty a produkty v chemických reakciách, - uskutočniť podľa návodu jednoduché pokusy na chemické zlučovanie a chemický rozklad, - vymenovať príklady exotermických a endotermických reakcií známych zo života, - realizovať pokusy na meranie tepelných zmien pri chemických reakciách, - zaznamenať výsledky pokusov do tabuliek a interpretovať ich, - zdôvodniť zásady hasenia látok na modelových príkladoch zo života, - dodržiavať zásady bezpečnej práce s horľavinami, - navrhnúť s pomocou učiteľa modelový pokus na hasenie, - rozlíšiť pomalé a rýchle reakcie, - uskutočniť a vyhodnotiť experimenty o vplyve rôznych faktorov na rýchlosť chemickej reakcie.

Učebné zdroje:

H. Vicenová a kol. Chémia pre 6. ročník základných škôl

H. Vicenová a kol. Chémia pre 7. ročník základných škôl

H. Vicenová a kol. Chémia – cvičebnica pre 7. roč. základných škôl

E. Adamkovič: Pracovný zošit z chémie pre 7. roč. základných škôl

M. Prokša: Chémia a my

Výfukové CD: Chémia v praxi, Škola 5, Zebra – chémia

Obsahový a výkonový štandard – 8. ročník

ŠVP + ŠkVP: 2 + 0 = 2 hodiny týždenne, 66 hodín ročne

- 1 Opakovanie
- 2 Zloženie látok
- 3 Chemické prvky
- 4 Chemické zlúčeniny
- 5 Chemické reakcie

TÉMA	POČET HODÍN	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD (ČO ŽIAK NA KONCI 8. ROČNÍKA VIE / DOKÁŽE)
UČIVO ZO 6. ROČNÍKA		Globálny pohľad na chemicky čisté látky a zmesi, ich klasifikácia, rozdiely, príklady	-rozlíšiť chemicky čisté látky a zmesi z hľadiska podstaty (časticové zloženie látok) a formy (chemické značky a vzorce)
ZLOŽENIE LÁTOK		<p>Makroskopický pohľad na chemicky čisté látky (chemický prvok, chemická zlúčenina)</p> <p>Mikroskopický pohľad na látky: časticový model látky (atóm, ión, molekula)</p> <p>Stavba atómu a jeho model (elektrónový obal, jadro atómu, protón, neutrón, elektrón)</p> <p>Symbolické vyjadrenie zloženia látok (značky a vzorce)</p> <p>Pozorovanie vlastností iónových, kovalentných a kovových látok (lesk, tvrdosť, kujnosť, elektrická a tepelná vodivosť, magnetizmus)</p> <p>Chemické väzby v niektorých látkach (kovalentná a iónová väzba)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozlíšiť pojmy chemický prvok a chemická zlúčenina, - rozlíšiť pojmy atóm, molekula a ión, - vysvetlíť pozorované zmeny sprevádzajúce rozpúšťanie látok na základe poznania ich časticového zloženia, - pozorovať vlastnosti látok.
CHEMICKÉ PRVKY		<p>Opis periodickej tabuľky prvkov (ďalej len PTP) vlastnosti látok a ich súvislosti s PTP vodík, kyslík (ozón)</p> <p>Železo alkalické kovy (sodík, draslík) halogény (fluór, chlór, bróm, jód) vzácne plyny</p>	<ul style="list-style-type: none"> - orientovať sa v periodickej tabuľke prvkov (ďalej len PTP), - vyvodíť možné vlastnosti prvkov a ich zlúčenín podľa ich umiestnenia v PTP,

CHEMICKÉ ZLÚČENINY	<p>Oxidy (oxid uhoľnatý, oxid uhličité, oxid siričitý, oxid sírový, oxid vápenatý, oxid kremičitý, oxidy dusíka)</p> <p>Kyseliny (kyselina chlorovodíková, kyselina dusičná, kyselina uhličitá, kyselina sírová)</p> <p>Hydroxidy (hydroxid sodný, hydroxid draselný, hydroxid vápenatý)</p> <p>Soli (chlorid sodný, chlorid draselný, síran vápenatý, síran meďnatý, uhličitan sodný, uhličitan vápenatý, hydrogenuhličitan sodný)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uplatniť základné pravidlá názvoslovia halogenidov a oxidov s využitím PTP, - porovnať vlastnosti vybraných oxidov, hydroxidov, kyselín a solí, - posúdiť vplyv vybraných oxidov, hydroxidov, kyselín a solí na životné prostredie, - uviesť príklady použitia vybraných oxidov, hydroxidov, kyselín a solí, - vysvetliť vznik skleníkového efektu a kyslých dažďov a ich vplyv na životné prostredie,
CHEMICKÉ REAKCIE	<p>Pozorovanie kyslých a zásaditých vlastností látok (indikátor, kyselina, zásada, neutralizácia, pH stupnica)</p> <p>pozorovanie oxidačných a redukčných vlastností látok (oxidačno-redukčné reakcie)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - orientovať sa v stupnici pH, - určiť pomocou indikátora pH roztoku, - uviesť príklady využitia neutralizácie, - overiť prakticky priebeh, prejavy a výsledky neutralizačných a oxidačno-redukčných reakcií.

Učebné zdroje:

Vicenová, H.: Chémia pre 8. ročník základnej školy a 3. ročník gymnázia s osemročným štúdiom, EXPOL PEDAGOGIKA, s.r.o., Bratislava 2011

Vicenová, H.: Chémia . Cvičebnica pre 8. ročník základnej školy a 3. ročník gymnázia s osemročným štúdiom, EXPOL PEDAGOGIKA, s.r.o. Bratislava 2012

Ganajová, Kalafutová, Mullerová, Siváková: Projektové vyučovanie v chémii, Didaktická príručka, ŠPÚ 2010

Obsahový a výkonový štandard – 9. ročník

ŠVP + ŠkVP: 1 + 0 =1 hodina týždenne, 33 hodín ročne

1. Opakovanie učiva z 8. ročníka
2. Chemické výpočty
3. Vlastnosti jednoduchých organických látok
4. Uhľovodíky
5. Deriváty uhľovodíkov
6. Organické látky v živých organizmoch
7. Organické látky v bežnom živote

TÉMA	POČET HODÍN	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD (ČO ŽIAK NA KONCI 9. ROČNÍKA VIE / DOKÁŽE)
	1	Poučenie o BOZP	Žiak vie: dodržiavať zásady bezpečnej práce v chemickom laboratóriu
OPAKOVANIE UČIVA Z 8. ROČNÍKA	3	Zloženie a rozdelenie látok. Zmesi a roztoky Chemické prvky a zlúčeniny Chemické reakcie a chemické rovnice	-rozpoznať chemicky čisté látky a zmesi, opísať stavbu atómu, vznik molekuly, iónov podľa elektrónovej teórie, princíp chemickej väzby - poznať chemické značky prvkov, názvoslovie anorganických zlúčenín, uviesť ich základné vlastnosti - poznať a zapísať chemické reakcie z bežného života, zaradiť do typu
CHEMICKÉ VÝPOČTY	7	Látkové množstvo Molárna hmotnosť Látkové množstvo a molárna hmotnosť v riešených úlohách Vyjadrovanie zloženia roztokov: hmotnostný zlomok Hmotnostný zlomok v riešených úlohách Vyjadrovanie zloženia roztokov: Koncentrácia látkového množstva Praktická aktivita č. 1: Príprava roztokov	- uplatniť pojem mol ako jednotku látkového množstva - vypočítať molárnu hmotnosť zlúčenín, resp. látkové množstvo - vypočítať hmotnostný zlomok, hmotnosť látky aj roztoku - vypočítať látkové množstvo, hmotnosť látky a zloženie roztokov - vypočítať látkové množstvo a hmotnosť látky potrebnej na prípravu roztoku daného objemu a koncentrácie - pripraviť roztok určitej koncentrácie, vypočítať potrebné množstvá vody a chemickej látky
VLASTNOSTI JEDNODUCHÝCH ORGANICKÝCH LÁTOK	3	Uhlík a jeho anorganické a organické zlúčeniny Väzby v organických zlúčeninách Uhlie, ropa, zemný plyn	- pochopiť význam uhlíka, jeho foriem - rozlíšiť anorganické a organické zlúčeniny - zapísať otvorený a uzavretý reťazec, reťazec s jednoduchou až trojitou väzbou - poznať prirodzené zdroje uhľovodíkov

UHĽOVODÍKY	5	Uhľovodíky. Alkány Alkény Alkíny Arény Zhrnutie uhľovodíkov	<ul style="list-style-type: none"> - poznať typ väzby medzi atómami v alkánoch, ich vzorce, opísať vlastnosti (skupenstvo, horľavosť, výbušnosť), výskyt a použitie metánu, etánu, propánu, butánu - aké nebezpečenstvo hrozí pri unikaní zmesi z tlakovej nádoby - poznať typ väzieb medzi atómami - napísať vzorce alkénov: etén - opísať vlastnosti eténu (skupenstvo, horľavosť, výbušnosť) - zapísať polymerizáciu na príklade vzniku polyetylénu z eténu - poznať typ väzby a vzorce etínu - opísať vlastnosti, štruktúru a použitie benzénu - zatriediť uhľovodíky do skupín, zapísať tri typy vzorcov základných uhľovodíkov, vymenovať ich vlastnosti, použitie a produkty horenia
DERIVÁTY UHĽOVODÍKOV	6	Deriváty hľovodíkov. Halogénderiváty Kyslíkaté deriváty. Alkoholy Aldehydy Ketóny Karboxylové kyseliny Opakovanie derivátov	<ul style="list-style-type: none"> - vyznačiť charakteristickú skupinu a uhľovodíkový zvyšok - odvodiť chlórderiváty metánu, chloroform - vysvetliť, prečo sú ekologické jedy - zdôvodniť nebezpečenstvo freónov - napísať vzorce metanolu a etanolu, vymenovať ich vlastnosti - poznať vplyv metanolu a etanolu na ľudský organizmus, dôsledky použitia etanolu ako návykovej látky - vymenovať najdôležitejšie vlastnosti acetónu, vplyv na ľudský organizmus - poznať spôsoby zneškodňovania zvyškov farieb ako nebezpečných odpadov - vymenovať najdôležitejšie vlastnosti a možnosti využitia kyseliny octovej a mravčej - vedieť klasifikovať deriváty uhľovodíkov podľa ich charakteristickej skupiny, napísať ich vzorce, poznať ich vlastnosti a použitie

ORGANICKÉ LÁTKY V ŽIVÝCH ORGANIZMOCH	4	<p>Sacharidy</p> <p>Praktická aktivita č. 2: Dôkaz škrobu</p> <p>Tuky</p> <p>Bielkoviny</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vysvetliť význam fotosyntézy - vymenovať atómy prvkov, ktoré tvoria sacharidy, uviesť výskyt, vlastnosti a možnosti využitia sacharidov (glukóza, fruktóza, sacharóza, škrob, glykogén, celulóza) - uskutočniť dôkaz škrobu - dodržiavať zásady v chemickom laboratóriu - vedieť zaznamenať výsledok pokusu - roztriediť tuky podľa zloženia (skupenstva) a pôvodu (výskytu) - poznať vlastnosti tukov (rozpusťnosť v alkohole, pôsobenie svetla na tuky), vplyv na ľudský organizmus - vysvetliť vplyv cholesterolu na ľudský organizmus - poznať zloženie a vlastnosti - poznať funkcie v ľudskom tele - vymenovať zdroje rastlinných a živočíšnych bielkovín
ORGANICKÉ LÁTKY V BEŽNOM ŽIVOTE (Projekty žiakov)	4	<p>Plasty. Mydlá. Pesticídy</p> <p>Lieky. Kozmetické prípravky. Drogy</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zhotoviť projektovú prácu v programe Powerpoint, resp. poster - vymenovať príklady a použitie plastov a syntetických vlákien - opísať úžitkové vlastnosti a možnosti použitia plastov a syntetických vlákien - uviesť výhody a nevýhody použitia plastov z enviromentálneho hľadiska - poznať princíp pracieho účinku mydla - uviesť rozdiely medzi mydlami a saponátmi - opísať výhody a nevýhody používania pesticídov - poznať účinky skupín liekov (antibiotiká, analgetiká, antipyretiká) - vedieť vysvetliť význam kozmetických prostriedkov - vysvetliť, ako drogy vplývajú na psychiku človeka, jeho správanie, schopnosť ovládať sa a vnímať

		Praktická aktivita č. 3: Prítomnosť vitamínu C v ovocí (resp. Mydlá) Zhrnutie organickej chémie 9. ročníka	- dodržiavať zásady práce v chemickom laboratóriu - vykonať prácu podľa návodu - vedieť zaznamenať výsledok pokusu - utriediť pojmy a zručnosti z poznatkov o organických látkach - pamätať si užitočné i negatívne vlastnosti uhľovodíkov a ich derivátov - vymenovať látky ohrozujúce človeka a životné prostredie
--	--	---	---

Učebné zdroje:

Vicenová, H. Ganajová, M: Chémia pre 9. ročník základnej školy a 4. ročník gymnázia s osemročným štúdiom, EXPOL PEDAGOGIKA, s.r.o., Bratislava 2012

Vicenová, H.: Chémia . Cvičebnica pre 9. ročník základnej školy a 4. ročník gymnázia s osemročným štúdiom, EXPOL PEDAGOGIKA, s.r.o. Bratislava 2012

Ganajová, Kalafutová, Mullerová, Siváková: Projektové vyučovanie v chémii, Didaktická príručka, ŠPÚ 2010

Prierezové témy realizované v predmete:

OSR – Osobnostný a sociálny rozvoj,

VMR – výchova k manželstvu a rodičovstvu,

ENV – environmentálna výchova,

MDV – mediálna výchova,

MUV – multikultúrna výchova,

OZO – ochrana človeka a zdravia

GLV – globálna výchova

Hodnotenie - portfólio žiakov:

Ústne odpovede: frontálne
individuálne

Písomné odpovede: tematické previerky/testy,
päťminútovky, krátke previerky/testy,

Iné: projektové úlohy a aktivity, laboratórne úlohy,
zhotovenie jednoduchých pomôcok na vyučovaciu hodinu,
príprava a prevedenie jednoduchého chemického experimentu,
referáty z histórie a súčasnosti chémie,
riešenie chemických súťaží.

Hodnotenie a klasifikáciu výsledkov žiakov realizujeme podľa vnútornej smernice školy Kritéria hodnotenia a klasifikácie žiakov Základnej školy Dolná Tižina a v súlade s Metodickým pokynom MŠVVaŠ č.22/2011 na hodnotenie a klasifikáciu žiakov základnej školy.

8.3.3 Predmet: **BIOLÓGIA**

Učebný plán:

	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
ŠVP	2	1	2	1	1
ŠkVP	0	1	0	0	0
Spolu	2	2	2	1	1

Charakteristika vyučovacieho predmetu

Vyučovací predmet biológia je na základnej škole zameraný na poznávanie javov a procesov prebiehajúcich v prírode vo vzájomných súvislostiach a vedie žiakov k chápaniu prírody ako celku. Sústreďuje sa najmä na tie javy, ktoré bezprostredne ovplyvňujú život človeka. Ich poznanie je východiskom pre formovanie pozitívneho vzťahu k živej prírode, rozvíjanie schopnosti ekologicky myslieť a konať, ako aj pre upevňovanie návykov dôležitých pre zachovanie zdravia.

Ciele predmetu

Žiaci:

- získajú základnú predstavu o prírode ako výsledku vzájomného pôsobenia jej zložiek,
- pochopia prírodné javy, procesy a objekty vo vzájomných súvislostiach,
- získajú informácie o prírode pozorovaním, pátraním, skúmaním a využitím rôznych zdrojov,
- analyzujú, interpretujú, triedia a hodnotia informácie o organizmoch a prírode,
- používajú správnu terminológiu na opísanie procesov a javov v živej a neživej prírode,
- plánujú, uskutočňujú, zaznamenávajú a vyhodnocujú jednoduché biologické pozorovania a pokusy,
- diskutujú o význame a praktických dôsledkoch vybraných vedeckých objavov,
- aplikujú osvojené spôsobilosti a vedomosti na podporu svojho zdravia,
- chránia prírodu a šetria prírodné zdroje,
- plánujú a realizujú jednoduché projekty v oblasti biológie,
- prezentujú a obhajujú výsledky svojej práce.

Ďalšie ciele v rámci posilnenej časovej dotácie predmetu

Posilnením predmetu jednou hodinou týždenne v 6. ročníku chceme zabezpečiť rovnakú časovú dotáciu predmetu ako v 5. a 7. ročníku a tak vytvoriť aj v 6. ročníku dostatočný priestor pre praktické aktivity v odbornej učebni biológie ako i pre priame pozorovania a učenie sa v prírode.

Obsahový a výkonový štandard – 5. ročník

ŠVP + ŠkVP: 2+ 0 hodín = 2 hodiny týždenne, 66 hodín ročne

TÉMA	POČET HODÍN	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD (ČO ŽIAK NA KONCI 5. ROČNÍKA VIE / DOKÁŽE)
PRIRODA A ŽIVOT	7	<p>Príroda, živé a neživé časti prírody, organizmy.</p> <p>Pozorovanie, pokus, lupa, mikroskop, ďalekohľad, mikroskopický preparát, podložné sklo, krycie sklíčko, pinzeta, preparačná ihla.</p> <p><u>Praktická aktivita č.1</u></p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozlíšiť na príklade živé a neživé časti prírody, - rozhodnúť, ktoré informácie získajú pozorovaním a ktoré pokusom, - vybrať vhodnú pomôcku na pozorovanie konkrétnej prírodniny, - pozorovať prírodniny mikroskopom, lupou.
SPOLOČENSTVÁ ORGANIZMOV	59	<p>Spoločenstvo lesa, vody, poľa, lúky, vysokohorské baktérie, huby, rastliny.</p> <p>Živočíchy potravinový reťazec.</p> <p>Dreviny, stromy, kry, byliny.</p> <p><u>Praktická aktivita č.2</u></p> <p>Vonkajšia stavba tela rastlín a húb (drevín, bylín, húb s plodnicou).</p> <p>Vrstvy lesa, dreviny ihličnaté a listnaté machy, paprade, prasličky rastliny chránené, liečivé, jedovaté podzemné zásobné orgány.</p> <p>Huby jedlé, jedovaté, lišajníky, spolužitie.</p> <p>Vonkajšia stavba tela živočíchov (bezstavovce, stavovce).</p> <p>Parazity, inštinkt.</p> <p>Ryby, obojživelníky, plazy, vtáky, cicavce. Koža, šupiny, perie, srst.</p> <p>Bylinožravce, mäsožravce, všežravce vtáky stále, sťahovavé, dravce, sovy, spevavce.</p> <p>Voda stojatá, tečúca.</p> <p>Kyslík, teplota vody.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozlíšiť spoločenstvá podľa zastúpenia organizmov, - rozhodnúť o zaradení vybraných organizmov do lesného, vodného, poľného, lúčneho a vysokohorského spoločenstva, - rozlíšiť organizmy podľa vonkajšej stavby, - pozorovaním zistiť spoločné a rozdielne znaky skupín organizmov, - vysvetliť prispôbenie sa organizmov danému prostrediu, - zdôvodniť potravinové vzťahy medzi organizmami žijúcimi v spoločenstve, - zostaviť jednoduchý potravinový reťazec pre každé spoločenstvo, - zhodnotiť význam organizmov v prírode a pre človeka, - argumentovať, prečo musia byť niektoré rastliny a živočíchy chránené, - vyhľadať informácie, ktoré rastliny alebo živočíchy v ich regióne sú chránené, - nájsť príklady poškodzovania prírody nevhodnou činnosťou človeka v okolí školy, - rozhodnúť, ktoré zásady správania sa v prírode sú bezpečné z hľadiska ochrany vlastného zdravia, - akceptovať zásady zberu húb a liečivých rastlín z prírody, - pozorovanie črievičky - zhodnotiť význam kyslíka rozpusteného vo vode pre život vodných organizmov,

	<p>Planktón, riasy jednobunkové, mnohobunkové, sinice. <u>Praktická aktivita č. 3</u></p> <p>Živočíchy jednobunkové, mnohobunkové. Plávacie blany, masťné perie, vtáky krmivé, nekrmivé . Hustá sršť, silný chvost, hlodavé zuby, hlodavce.</p> <p>Lúka, pasienok, pole, medza, remízka trávnaté porasty. Hospodárske plodiny, obilniny, krmoviny, okopaniny, olejniny.</p> <p>Pohlavná dvojtvarosť, hniezdenie.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zdôvodniť škodlivosť a príčiny premnoženia niektorých druhov organizmov pre lesné a poľné spoločenstvo, - zhotoviť záznam z pozorovania (nákras a popis), - vyhľadať neznáme organizmy pomocou atlasu, - spracovať doplňujúce informácie o jednotlivých spoločenstvách vyhľadane z rôznych zdrojov, - prezentovať vlastné práce (plagáty, modely, prezentácie).
--	--	---

Učebné zdroje:

Uhereková a kol.: Učebnica Biológie pre 5. ročník základných škôl, EXPOL Pedagogika, Bratislava 2008;
 I.Hantabálová: Pracovný zošit Biológia pre 5. ročník ZŠ, MAPA Slovakia, Nitra 2012;
 kolektív autorov: Hravá biológia – pracovný zošit pre 5. ročníka ZŠ, TAKTIK s.r.o., Košice 2013;
 odborná literatúra: atlasy liečivých rastlín, chránených rastlín, atlas húb, encyklopédie zvierat, prírody a pod., internetové zdroje.

Obsahový a výkonový štandard – 6. ročník

ŠVP + ŠkVP: 1+1 hodín = 2 hodiny týždenne, 66 hodín ročne

TÉMA	POČET HODÍN	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD (ČO ŽIAK NA KONCI 6. ROČNÍKA VIE / DOKÁŽE)
ŽIVOT S ČLOVEKOM V ĽUDSKÝCH SÍDLACH	17	<p>Ľudské sídlo, zdomácnovanie, šľachtenie, odroda, plemeno.</p> <p>Mikroorganizmy (baktérie, plesne, kvasinky).</p> <p>Zelenina cibuľová, hlúbová, koreňová, plodová, strukoviny.</p> <p>Rastliny hospodárske, ovocné.</p> <p>Rastliny rumovísk, okrajov ciest, liečivé, jedovaté, chránené.</p> <p>Včela, včelstvo, včelárstvo, ryby, rybárstvo, rybnikárstvo.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozlíšiť špecifiká spoločenstva vznikajúceho v ľudských sídlach a v ich okolí, - zhodnotiť vplyv človeka na prostredie organizmov, - vysvetliť, aký význam majú pre človeka mikroorganizmy, pestované rastliny a živočíchy žijúce v ľudských sídlach a v ich okolí, - navrhnúť a realizovať projekt na poznávanie organizmov žijúcich v okolí svojho bydliska alebo školy,

		<p>Zvieratá hospodárske, domáce.</p> <p>Škodcovia, parazity vonkajšie, vnútorné, prenášače nákazy, prevencia.</p> <p>Premnoženie hlodavcov, hmyzu, dezinfekcia, dezinfekcia, deratizácia biologická ochrana.</p> <p>Spevavce.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - prezentovať výsledky z projektu.
ŽIVÉ ORGANIZMY A ICH STAVBA	49	<p>Bunka, bunkové organely.</p> <p><u>Praktická aktivita č.1,2,3.</u></p> <p>Vírusy, baktérie.</p> <p>Organizmus jednobunkový, mnohobunkový.</p> <p>Pletivo, tkanivo, orgán, orgánová sústava, organizmus.</p> <p>Stavba rastlín vonkajšia, vnútorná (koreň, stonka, list, kvet, plod, semeno), <i>rast, vývin semena, rozmnožovanie.</i></p> <p><u>Praktická aktivita č. 4.</u></p> <p>Vláknno, podhubie, výtrusnica.</p> <p>Životný cyklus parazitov.</p> <p>Stavba tela bezstavovcov vonkajšia, vnútorná (sústava tráviaca, obehová, dýchacia, nervová, zmysly).</p> <p>Rozmnožovanie a vývin bezstavovcov.</p> <p><u>Praktická aktivita č.5.</u></p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozlíšiť rastlinnú a živočíšnu bunku podľa stavby, - vymenovať základné funkcie častí bunky, - pozorovať bunky mikroskopom, trvalých preparátoch - pripraviť prezentáciu o vírusoch a bakteriách , - ochorenia a ich prevencia, - nakresliť schému stavby a organizácie tela, - <i>pozorovanie stavby koreňa, stonky (byliny, dreviny), kvetu, plodu, semena)</i> mnohobunkovej rastliny a živočicha, - porovnať časti tela machu a kvitnúcej rastliny na ukážke , - funkcie vysvetliť základné orgánov tela kvitnúcej rastliny, - porovnať stavbu tela húb s plodnicami a bez plodníc, - pozorovaním zistiť odlišnosti vonkajšej stavby tela jednotlivých skupín bezstavovcov, - kategorizovať zástupcov prhlivcov, ploskavcov, hlístovcov, mäkkýšov, obrúčkavcov a článkonožcov na ukážke, - navrhnúť a zaznamenať pozorovanie vybraného bezstavovca, - spracovať a prezentovať výsledky pozorovania rôznymi formami, - <i>pozorovanie stavby tela, životné prejavy slimákov.</i>

Učebné zdroje:

Uhreková a kol.: Učebnica Biológie pre 6. ročník základných škôl, EXPOL Pedagogika, Bratislava 2012;
 I.Hantabálová: Pracovný zošit Biológia pre 6. ročník ZŠ, MAPA Slovakia, Nitra 2012;
 kolektív autorov: Hravá biológia – pracovný zošit pre 6. ročníka ZŠ, TAKTIK s.r.o., Košice 2013;
 odborná literatúra: atlasy liečivých rastlín, chránených rastlín, atlas húb, encyklopédie zvierat, prírody a pod., internetové zdroje.

Obsahový a výkonový štandard – 7. ročník

ŠVP + ŠkVP: 2+0 hodín = 2 hodiny týždenne, 66 hodín ročne

TÉMA	POČET HODÍN	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD (ČO ŽIAK NA KONCI 7. ROČNÍKA VIE / DOKÁŽE)
Stavba a funkcie tela stavovcov	15	<p>Stavovce, orgán, orgánová sústava.</p> <p>Orgánové sústavy stavovcov: sústava krycia, oporná, pohybová, tráviaca, dýchacia, obehová, vylučovacia, nervová.</p> <p>Zmysly.</p> <p>Rozmnožovanie a vývin stavovcov, oplodnenie vonkajšie, vnútorné, vývin jedinca mimo tela samice, v tele samice.</p> <p>Životné prejavy a správanie stavovcov.</p> <p><u>Praktická aktivita č.1, 2.</u></p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozlíšiť pojmy orgán a orgánová sústava, - identifikovať jednotlivé orgánové sústavy stavovcov pomocou obrázkov, pomenovať základné orgány orgán. sústav stavovcov pomocou obrázkov, - vysvetliť význam orgánových sústav pre život stavovca, - zdôvodniť adaptáciu orgánov opornej, dýchacej a obehovej sústavy stavovca vzhľadom na jeho prirodzené prostredie a spôsob života, - zdôvodniť odlišnosti orgánov tráviacej sústavy v závislosti od potravy, - porovnať vonkajšie a vnútorné oplodnenie, - analyzovať rozdiely vo vývine jedinca rýb, obojživelníkov, plazov, vtákov a cicavcov, - naplánovať a uskutočniť sledovanie správania stavovcov, - prezentovať svoje zistenia rôznymi formami, - pozorovať kožné útvary stavovcov a zhodnotiť ich význam, - vytvoriť prezentáciu o význame vybranej orgánovej sústavy stavovcov.
Človek a jeho telo	51	<p>Znaky ľudského organizmu, ľudské spoločenstvo.</p> <p>Rasizmus.</p> <p>Stavba a funkcia orgánových sústav: koža, oporná, pohybová, tráviaca, dýchacia, obehová, vylučovacia, rozmnožovacia.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - porovnať spoločné a odlišné znaky ľudského a živočíšneho organizmu, pomenovať na ukážke orgány ľudského tela, - vysvetliť význam procesov a štruktúr v ľudskom tele, - objasniť prepojenie orgánových sústav,

		<p>Regulačné sústavy.</p> <p>Výživa, zložky potravy, potravinová pyramída, stravovacie návyky.</p> <p>Krvné skupiny, darcovstvo krvi, transfúzia.</p> <p>Vývin jedinca, starostlivosť o dieťa, antikoncepcia, plánované rodičovstvo.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - porovnať spoločné a odlišné znaky ľudského a živočíšneho organizmu, pomenovať na ukážke orgány ľudského tela, - vysvetliť význam procesov a štruktúr v ľudskom tele, - objasniť prepojenie orgánových sústav, - zistiť, čo sa odohráva v ľudskom tele pri aktívnom pohybe (namáhavej práci),
Človek a jeho zdravie		<p>Ochorenia orgánových sústav. Úrazy, zásady predlekárskej prvej pomoci. Infekčná choroba, choroboplodné mikroorganizmy, inkubačná doba prevencia, imunita, očkovanie.</p> <p>Zdravie, zdravý životný štýl. Režim dňa, stres, hygienické zásady, intímna hygiena. Alkoholizmus, obezita, hladovanie, fajčenie, psychoaktívne látky (legálne a nelegálne drogy), závislosť.</p> <p><u>Praktická aktivita č. 3,4,5.</u></p>	<ul style="list-style-type: none"> - demonštrovať jednoduché zručnosti potrebné k poskytnutiu prvej pomoci, - aplikovať osvojené spôsoby boja proti nákazlivým ochoreniam, zhotovíť plán pozorovania a skúmania ľudského tela, - orientovať sa v informáciách súvisiacich so zdravým životným štýlom a ochranou zdravia, - naplánovať a uskutočniť projekt v súvislosti so zdravím alebo zdravým životným štýlom človeka.

Učebné zdroje:

Uhreková a kol.: Biológia pre 7. ročník základnej školy a 2. ročník gymnázia s osemročným štúdiom, EXPOL Pedagogika, Bratislava 2011;

Mgr. V. Bajzaková a kol.: Hravá biológia, Pracovný zošit pre 7. ročník ZŠ, Taktik s.r.o., Košice 2017

odborná literatúra: atlasy liečivých rastlín, chránených rastlín, atlas húb, encyklopédie zvierat, prírody a pod., internetové zdroje.

Obsahový a výkonový štandard – 8. ročník

ŠVP + ŠkVP: 1+ 0 hodín = 1 hodiny týždenne, 33 hodín ročne

TÉMA	POČET HODÍN	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD (ČO ŽIAK NA KONCI 8. ROČNÍKA VIE / DOKÁŽE)
Základné životné procesy organizmov	15	<p>Bunka rastlinná a živočíšna bunkové organely a ich funkcie.</p> <p><u>Praktické aktivity 1.</u></p> <p>Výživa organizmov, živiny organizmy parazitické, saprofytické, symbiotické baktérie</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zdôvodniť odlišnosť stavby a funkcie rastlinnej a živočíšnej bunky, - zhodnotiť význam jednotlivých životných procesov pre život organizmov, - vytvoriť pojmovú mapu vzťahov orgánových sústav živočíchov,

		<p>rozkladné, kvasné, mliečne, hľuzkové.</p> <p>Výživa rastlín, fotosyntéza.</p> <p>Výživa živočíchov, trávenie, vstrebávanie.</p> <p>Dýchanie organizmov, rozklad organických látok, uvoľnenie energie.</p> <p>Vylučovanie živočíchov.</p> <p>Dráždivosť, citlivosť a pohyb rastlín a živočíchov</p> <p>Praktické aktivity 2</p> <p>Regulácia hormonálna, nervová</p> <p>Delenie bunky</p> <p>Rozmnožovanie organizmov pohlavné a nepohlavné</p> <p>Rast, vývin, životný cyklus organizmov</p> <p>Praktické aktivity 3</p>	<ul style="list-style-type: none"> - porovnať životné procesy rastlín a živočíchov, - naplánovať pozorovanie základných znakov a procesov organizmov rôznymi zmyslami a rôznymi spôsobmi, - uskutočniť jednoduchý pokus alebo pozorovanie na skúmanie životných procesov organizmov, - formulovať závery z uskutočneného pozorovania alebo pokusu.
Dedičnosť a premenlivosť organizmov	6	<p>Genetika</p> <p>Dedičnosť, premenlivosť, potomstvo</p> <p>Genetická informácia</p> <p>Jadro, chromozóm, nukleová kyselina, DNA, dvojjávitnica gén, znak, vlastnosť</p> <p>Kópia DNA alela dominantná, recesívna</p> <p>Bunka telová, pohlavná, oplodnená Kríženie, schéma kríženia Premenlivosť nededičná, dedičná Šľachtenie, odroda, plemeno Dedičná choroba</p> <p>Genetické poradenstvo</p>	<ul style="list-style-type: none"> - lokalizovať uloženie genetickej informácie v bunke, - opísať stavbu chromozómu, monitorovať dedične podmienené znaky svojej rodiny, - vysvetliť príčinu tvorby kópie nukleovej kyseliny a význam zníženia počtu chromozómov pri vzniku pohlavných buniek, - schematicky znázorniť prenos určitého znaku z rodičov na potomkov, - rozlíšiť na príklade dedičnú a nededičnú premenlivosť, - zhodnotiť význam dedičnosti a premenlivosti, - zdôvodniť podstatu šľachtenia, diskutovať o dedičných chorobách, ich vplyve na život človeka a možnosti využitia genetického poradenstva, - posúdiť využitie vedeckých poznatkov genetiky.

Životné prostredie organizmov a človeka	12	Životné prostredie	<ul style="list-style-type: none"> - zistiť, ako pozitívne a negatívne človek zasahuje do zložiek životného prostredia, - monitorovať znečistenie ovzdušia, vody, pôdy v okolí školy a bydliska, - zdôvodniť príčiny negatívneho vplyvu človeka na životné prostredie, - zhodnotiť dôsledky znečisťovania ovzdušia, vody a pôdy na život, - argumentovať o pozitívach a negatívach priemyslu, dopravy, energetiky, poľnohospodárstva, ťažby nerastných surovín, - určiť chránené rastliny, živočíchy a chránené územia Slovenska, - analyzovať možnosti zabránenia vzniku smogu, skleníkového efektu, kyslých dažďov, ozónovej diery, hromadenia odpadov, - zhodnotiť význam recyklácie druhotných surovín a alternatívnych zdrojov energie, - dodržiavať osvojené návyky na šetrenie energie a pitnej vody, - zorganizovať aktivity na šetrenie vody alebo energie vo svojom okolí, - vytvoriť pojmovú mapu vzájomných vzťahov organizmov a prostredia, - navrhnúť jednoduchý projekt zameraný na riešenie environmentálnych problémov v okolí.
		Zložky životného prostredia človeka	
		Ekológia, environmentalistika	
		Podmienky života	
		Priemysel, doprava, energetika, poľnohospodárstvo	
		Znečistenie vzduchu, vody, pôdy	
		Globálne environmentálne problémy	
		Odpad, skládky, spaľovanie, recyklácia	
		Starostlivosť o prírodné a životné prostredie človeka	
Ochrana prírody, zákon o ochrane prírody, chránené druhy, chránené územia			
Obnoviteľné zdroje energie			

Učebné zdroje:

Uhreková a kol.: Biológia pre 9. ročník základnej školy a 4. ročník gymnázia s osemročným štúdiom, združenie EDUCO, Bratislava 2012;
 Mgr. V. Bajzáková a kol.: Hravá biológia, Pracovný zošit pre 8. ročník ZŠ, Taktik s.r.o., odborná literatúra: encyklopédie zvierat, prírody a pod., internetové zdroje.

Obsahový a výkonový štandard – 9. ročník

ŠVP + ŠkVP: 1 + 0 =1 hodina týždenne, 33 hodín ročne

TÉMA	POČET HODÍN	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD (ČO ŽIAK NA KONCI 9. ROČNÍKA VIE / DOKÁŽE)
Neživá príroda a jej poznávanie	16	<p>Neživá a živá príroda</p> <p>Nerastné suroviny, rudy, nerudy</p> <p>Zemská kôra pevninská a oceánska, zemský plášť, zemské jadro minerál, hornina</p> <p>Kryštál, kryštalizácia</p> <p>Vlastnosti minerálov, tvrdosť, hustota, farba, lesk</p> <p>Chránené minerály</p> <p>Horniny vyvreté, usadené, premenené</p> <p>Geologické procesy vnútorné, vonkajšie</p> <p>Zdroje energie geologických procesov</p> <p>Činnosť magmatická, sopečná, zemetrasenie, premena hornín</p> <p>Zvetrávanie mechanické, chemické</p> <p>Geologické činitele, činnosť rušivá, tvorivá</p> <p>Rozrušovanie, prenášanie, usadzovanie, spevňovanie</p> <p>Kras, krasové útvary povrchové, podzemné</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vysvetliť závislosť organizmov od neživej prírody a vplyv organizmov na neživú prírodu na príkladoch, - diskutovať o význame nerastných surovín pre život človeka, - vytvoriť model stavby zemského telesa, - porovnať sféry zemského telesa podľa zloženia a významu, - pozorovaním zistiť odlišnosti medzi minerálmi a horninami, - identifikovať vybrané minerály a horniny, - zdokumentovať výskyt minerálov alebo hornín v okolí školy, bydliska, - navrhnúť spôsob na zistenie fyzikálnych a chemických vlastností minerálov, - zrealizovať pozorovanie alebo pokus na zistenie fyzikálnych a chemických vlastností minerálov, - vyhodnotiť pozorovanie alebo pokus na zistenie fyzikálnych a chemických vlastností minerálov, - vyhľadať informácie o praktickom využití minerálov a hornín a ich výskyt na Slovensku, - kategorizovať horniny podľa znakov, - zdôvodniť vplyv geologických procesov na tvary zemského povrchu, na život organizmov, - zdokumentovať katastrofické geologické procesy vo svete i na Slovensku a ich následky, - navrhnúť projekt na poznávanie zaujímavostí neživej prírody na území Slovenska, - vysvetliť vznik a výskyt krasu a krasových útvarov.

Dejiny Zeme	5	<p>Vek hornín, pomerný, skutočný</p> <p>Skameneliny, vedúce skameneliny</p> <p>Geologické éry</p> <p>Vývoj života, zmena zemskej kôry, klimatické zmeny</p>	<ul style="list-style-type: none"> - modelovať proces vzniku skameneliny, - usporiadať skameneliny na ukážke podľa geologických ér, - zhodnotiť významné geologické procesy, ktoré prebiehali v jednotlivých geologických érach, - zostaviť tabuľku jednotlivých etáp vývoja prírody Slovenska s významnými geologickými procesmi a organizmami z konkrétneho obdobia, - zistiť informácie o vývoji prírody svojho okolia.
Ekologické podmienky života	12	<p>Druh, prostredie, biotop</p> <p>Biogénne prvky, faktory abiotické, biotické</p> <p>Prispôsobivosť, znášateľnosť</p> <p>Jedinec, populácia</p> <p>Vlastnosti populácie</p> <p>Spoločenstvo, druhová rozmanitosť, štruktúra spoločenstva</p> <p>Producent, konzument, reducent</p> <p>Ekosystém prírodný, umelý</p> <p>Potravinová sieť, pyramída</p> <p>Rovnováha biologická, ekologická</p> <p>Ekologické hospodárenie</p>	<ul style="list-style-type: none"> - demonštrovať na príklade prispôsobenie organizmov prostrediu, - porovnať rozsah nárokov organizmov na faktory prostredia na príkladoch, - identifikovať vonkajšie a vnútorné vzťahy populácií na príklade, - vytvoriť pojmovú mapu vzájomných vzťahov medzi populáciami, - zhotoviť jednoduchú koláž ľubovoľného spoločenstva, - zdokumentovať výskyt spoločenstiev rastlín a živočíchov v okolí školy alebo bydliska, - analyzovať umelý a prírodný ekosystém z hľadiska druhovej rozmanitosti, - zhodnotiť dôsledky narušenia biologickej rovnováhy, - vytvoriť pojmovú mapu vzťahov a závislostí zložiek ekosystému, - zdôvodniť výhody ekologického hospodárenia v krajine.

Učebné zdroje:

Uhreková a kol.: Biológia pre 8. ročník základnej školy a 3. ročník gymnázia s osemročným štúdiom, SPN, Bratislava 2011;

Mgr. V. Hakalová a kol.: Hravá biológia, Pracovný zošit pre 9. ročník ZŠ a 4. ročník GOŠ, Taktik s.r.o., odborná literatúra: encyklopédie zvierat, prírody a pod., internetové zdroje.

Prierezové témy realizované v predmete:

OSR – Osobnostný a sociálny rozvoj,

VMR – výchova k manželstvu a rodičovstvu,

ENV – environmentálna výchova,
MDV – mediálna výchova,
MUV – multikultúrna výchova,
OZO – ochrana človeka a zdravia.

Hodnotenie - portfólio žiakov:

Ústne odpovede: individuálne

Písomné odpovede: písomné práce,
  tematické previerky,
  krátke previerky, testy,

Iné: aktivita na vyučovaní počas celého klasifikačného obdobia,
                          referáty a projekty,
                          laboratórne práce, praktické cvičenia,
                          riešenie biologických súťaží.

Hodnotenie a klasifikáciu výsledkov žiakov realizujeme podľa vnútornej smernice školy Kritéria hodnotenia a klasifikácie žiakov Základnej školy Dolná Tižina a v súlade s Metodickým pokynom MŠVVaŠ č.22/2011 na hodnotenie a klasifikáciu žiakov základnej školy.

8.4 Vzdelávacia oblasť: ČLOVEK A SPOLOČNOSŤ

8.4.1 Predmet: DEJEPIS

Učebný plán:

	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
ŠVP	1	1	1	1	2
ŠkVP	1	0	0	0	1
Spolu	2	1	1	1	3

Charakteristika vyučovacieho predmetu

Hlavnou funkciou dejepisu je kultivovanie historického vedomia žiakov ako celistvých osobností a uchovávanie kontinuity historickej pamäti v zmysle odovzdávania historických skúseností či už z miestnej, regionálnej, celoslovenskej, európskej alebo svetovej perspektívy. Súčasťou jej odovzdávania je predovšetkým postupné poznávanie takých historických udalostí, javov a procesov v čase a priestore, ktoré zásadným spôsobom ovplyvnili vývoj slovenskej i celosvetovej spoločnosti a premietli sa do obrazu našej prítomnosti. Žiaci si prostredníctvom dejepisu postupne osvojujú kultúru spoločenskej komunikácie a demokratické spôsoby svojho konania, lebo chápanie, vnímanie a porozumenie historických procesov predstavuje jeden zo základných predpokladov komplexného poznávania ľudskej spoločnosti.

V procese výučby dejepisu na základnej škole sa kladie osobitný dôraz na dejiny 19. a 20. storočia preto, lebo v nich môžeme nájsť z väčšej časti korene súčasných spoločenských javov i problémov. Dejepis vedie žiakov k vzťahu k vlastnej minulosti cez prizmu prítomnosti ako súčasti

rozvíjania, korigovania, kultivovania a zachovávanía ich historického vedomia, v ktorom rezonuje i vzťah k minulosti iných národov a etník. Rovnako tak k pochopeniu a rešpektovaniu kultúrnych a iných odlišností ľudí, rôznych diverzifikovaných skupín a spoločností. Má tiež prispievať k rozvíjaniu hodnotovej škály demokratickej spoločnosti. Dejepis pripisuje dôležitosť aj demokratickým hodnotám európskej civilizácie.

Ciele predmetu

Žiaci:

- nadobudnú spôsobilosť orientovať sa v historickom čase,
- nadobudnú spôsobilosť orientovať sa v historickom priestore,
- naučia sa čítať a používať dejepisnú mapu,
- získajú základné vedomosti a spôsobilosti z oblasti vybraných historických udalostí, javov, procesov z národných a svetových dejín,
- nadobudnú spôsobilosť pochopiť príčiny, priebeh a dôsledky historických udalostí,
- získajú schopnosti poznávať históriu na základe analýzy primeraných školských historických písomných, obrazových, hmotných a grafických prameňov a sú schopní týmto prameňom klásť primerane adekvátne otázky,
- rozvinú si komplex kompetencií - spôsobilostí, schopností rozvíjať a kultivovať kultúrny dialóg a otvorenú diskusiu ako základný princíp fungovania histórie i školského dejepisu v demokratickej spoločnosti,
- osvoja si postupne spôsobilosť historickej kultúry ako schopnosti orientovať sa v mnohosti kultúrnych situácií, v ktorých sa stretávame s históriou.

Ďalšie ciele v rámci posilnenej časovej dotácie predmetu

Predmet Dejepis posilňujeme:

- jednou hodinou týždenne v **5. ročníku** z dôvodu osvojovania si nového predmetu žiakmi, porozumeniu a získaniu dostatočných predmetových kompetencií:
vedieť pracovať:
s historickým časom
  - zaraďovať historické udalosti, javy, procesy a osobnosti chronologicky, zaraďovať historické udalosti, javy, procesy a osobnosti synchronne
  - rozpoznať postupne nerovnomernosť historického vývoja, využívať medzníky ako prostriedok orientácie v minulosti,**s historickým priestorom**
  - rozlišovať miestny, regionálny, národný, globálny historický priestor,
  - zaraďovať historické udalosti, javy, procesy a osobnosti v historickom priestore,
  - rozpoznať podmienenosť medzi historickým priestorom a spôsobom života a obživy človeka, spoločnosti,**s historickými faktami, udalosťami, javmi a procesmi a ich hodnotiacim posudzovaním**
  - vymedziť jednotlivú historickú udalosť, jav, proces, osobnosť,
  - popísať jednotlivé historické udalosti, javy, procesy, osobnosti na základe určujúcich znakov,
  - rekonštruovať konanie a postoje ľudí v minulosti,
  - skúmať konanie ľudí v daných podmienkach a vysvetľovať ho,
  - určiť príčiny jednotlivých historických udalostí, javov, procesov,
  - vymedziť dôsledky jednotlivých historických udalostí, javov, procesov,

- rozpoznať charakteristické znaky jednotlivých historických období,
- rozpoznať základné faktory, ktoré ovplyvňovali historický vývoj.

vedieť aplikovať získané vedomosti a schopnosti:

- pri vyšetrowaní, pátraní v školských historických písomných, obrazových, grafických a hmotných prameňoch - stopách po minulosti,
  - pri vyhľadávaní relevantných informácií z rôznych zdrojov,
  - pri využívaní týchto informácií a verifikovaní ich hodnoty,
  - pri štruktúrovaní výsledkov, výstupov a potvrdení vybraného postupu.
- jednou hodinou týždenne v **9. ročníku** s cieľom vytvoriť priestor na hlbšie prebratie učiva, upozornenie žiakov na historicko-spoločenské súvislosti, dopad histórie na súčasnosť, rozvíjanie kritického myslenia u mladých ľudí predovšetkým formou diskusií využitím doplnkových materiálov, modernej techniky, exkurzií, historických prameňov.

Obsahový a výkonový štandard – 5. ročník

ŠVP + ŠkVP: 2+ 0 hodín = 2 hodiny týždenne, 66 hodín ročne

TÉMA	POČET HODÍN	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD (ČO ŽIAK NA KONCI 5. ROČNÍKA VIE / DOKÁŽE)
ČLOVEK V PREMENÁCH PRIESTORU A ČASU	40	Minulosť, prítomnosť, budúcnosť. Deň, mesiac, rok, dátum, letopočet kalendár, desaťročie, storočie, tisícročie. Bydlisko, obec, región. Slovensko. Rodinný album, fotografia generácia, rodostrom. Historické pramene (písomné, obrazové, hmotné). Múzeum, knižnica, archív, školská kronika. Mapa. Vystahovalectvo, prisťahovalectvo, stretávanie kultúr. Základné analytické otázky: Kto je autorom prameňa? Kedy bol napísaný prameň? Čo je obsahom prameňa? Komu bol prameň určený? Aký bol zámer autora prameňa?	- použiť správne pojmy, ktoré súvisia s tokom času, - zakresliť na časovú priamku časové kategórie od blízkych po vzdialené, - preskúmať okolie svojho bydliska, - rozpoznať staré od nového - rozpoznať, čo sa zmenilo za posledný rok jeho života, - zaznamenať rozprávanie rodinných príslušníkov o minulosti, - rozlíšiť jednotlivé generácie vo svojej rodine, - rozlíšiť jednotlivé druhy historických prameňov, - rozpoznať rozdiel medzi zemepisnou a dejepisnou mapou, - zostaviť obrazový materiál o pohybe ľudí v minulosti a prítomnosti, - pracovať so školskými historickými prameňmi, ktoré približujú danú tematiku.
ČLOVEK A KOMUNIKÁCIA	26	Jazyk, písmo, kniha, noviny, rozhlas, televízia, internet. Náboženstvo. Legendy, mýty, povesti. Konflikt, vojna, detský vojak, mier, obeť.	- rozlíšiť jednotlivé druhy komunikácie medzi ľuďmi, - prerozprávať príbeh z minulosti svojho regiónu, - identifikovať dôsledky konfliktov vojen pre človeka a prostredie, v ktorom žije, - zdôvodniť stálu prítomnosť vojen v minulosti a prítomnosti,

		Detská práca.	- pracovať so školskými historickými prameňmi, ktoré približujú danú tematiku.
--	--	---------------	--

Učebné zdroje:

M. Tonková, M. Mihaliková: Dejepis pre 5.ročník základných škôl – začíname cestovať časom, SPN, Bratislava 2011;

internet, www.zborovna.sk;

vlastné pracovné listy, učebné materiály.

Obsahový a výkonový štandard – 6. ročník

ŠVP + ŠkVP: 1+0 hodín = 1 hodiny týždenne, 33 hodín ročne

TÉMA	POČET HODÍN	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD (ČO ŽIAK NA KONCI 6. ROČNÍKA VIE / DOKÁŽE)
OBRÁZY PRAVEKÉHO SVETA	4	Zberač, lovec, roľník. Kameň, meď, bronz, železo, oppidum.	<ul style="list-style-type: none"> - rozpoznať rozdiely v spôsobe obživy a života pravekých zberačov, lovcov a roľníkov, - porovnať výhody a nevýhody kamenných a kovových nástrojov, resp. zbraní, - zdôvodniť oddelenie remeselníkov od roľníkov, - pracovať so školskými historickými prameňmi z daného historického obdobia,
OBRÁZY STAROVEKÉHO SVETA	17	Riečne civilizácie, deľba práce. Mestský štát, polis, aténska demokracia, olympijské hry republika, cisárstvo, Limes Romanus. Judaizmus, kresťanstvo, Biblia, islam, Korán.	<ul style="list-style-type: none"> - odhaliť vzťah medzi prírodnými podmienkami údolí veľkých riek a vznikom prvých štátov, - rozlíšiť jednotlivé vrstvy spoločnosti v mestskom štáte, - identifikovať poznatky obyvateľov najstarších štátov, ktoré nám slúžia dodnes, - určiť hlavné znaky aténskej demokracie, - vymedziť hlavné znaky rímskej republiky, - zdôvodniť premenu rímskej republiky na ríšu, - rozpoznať príčiny budovania rímskej hranice pozdĺž Dunaja, - zhromaždiť informácie o prítomnosti Rimanov na našom území, - zhrnúť príčiny zániku Rímskej ríše, - zhodnotiť prínos antickej kultúry pre našu prítomnosť, - zostaviť turistického sprievodcu o divoch starovekého sveta, - pracovať so školskými historickými prameňmi z daného historického obdobia,

OBRAZY STREDOVEKÉHO SVETA	12	Kráľ, léno, vazal, lénný systém, šľachta, duchovenstvo poddaní, mestské obyvateľstvo. Hrad, dedina, mesto, kláštor, univerzita .	<ul style="list-style-type: none"> - objasniť fungovanie stredovekej spoločnosti na základe vazalských vzťahov, - identifikovať spôsob života a obživy jednotlivých sociálnych vrstiev stredovekej spoločnosti, - vysvetliť fungovanie stredovekého mesta, - zdôvodniť význam kláštora pre hospodárstvo a kultúru, - pracovať so školskými historickými prameňmi z daného historického obdobia.
----------------------------------	-----------	---	--

Učebné zdroje:

B. Krasnovský, M. Tonková, M. Mihaliková: Dejepis pre 6.ročník základných škôl – začíname cestovať časom, SPN, Bratislava 2011;

internet, www.zborovna.sk;

vlastné pracovné listy, učebné materiály.

Obsahový a výkonový štandard – 7. ročník

ŠVP + ŠkVP: 1+ 0 hodín = 1 hodina týždenne, 33 hodín ročne

TÉMA	POČET HODÍN	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD (ČO ŽIAK NA KONCI 7. ROČNÍKA VIE / DOKÁŽE)
PREDKOVIA SLOVÁKOV V KARPATSKEJ KOTLINE	6	Samova ríša. Franská ríša. Byzantská ríša. Veľká Morava. Byzantská misia.	<ul style="list-style-type: none"> - rozlíšiť kľúčové udalosti z obdobia Veľkej Moravy, - rozpoznať kultúrny odkaz Veľkej Moravy, - pracovať so školskými historickými prameňmi - z daného historického obdobia.
SLOVÁCI V UHORSKOM KRÁĽOVSTVE	10	Uhorsko Dynastie. Kolonizácia. Banské mestá.	<ul style="list-style-type: none"> - rozlíšiť kľúčové udalosti stredov. Uhorska, - rozpoznať mnohonárodnostný charakter Uhorska, - zdôvodniť polit. a hosp. rozmach Uhorska, - vytvoriť turistického sprievodcu po bankských mestách, - pacovať so školskými historic. prameňmi, - z daného historického obdobia.
OBRAZY NOVOVEKÉHO SVETA	8	Meštan. Humanizmus a renesancia. Kolónie, kolonializmus. Remeselník, cech, manufaktúra. Reformácia, protestant, katolík.	<ul style="list-style-type: none"> - rozpoznať dôsledky vynálezu kníhtlače na človeka a spoločnosť, - vymedziť hlavné príčiny a dôsledky zámorských objavov, - porovnať výrobu v cechu a manufaktúre, - zovšeobecniť hlavné myšlienky reformácie, - pracovať so školskými historic. prameňmi, - z daného historického obdobia.

HABSBURSKÁ MONARCHIA NA PRAHU NOVOVEKU	9	Moháč. Turci. Bratislava. Habsburgovci. Protireformácia.	<ul style="list-style-type: none"> - rozpoznať hlavné zmeny v Uhorsku po roku 1526, - vystihnúť spoločné znaky protihabsburských povstaní v Uhorsku, - pracovať so školskými historickými prameňmi. - z daného historického obdobia.
---	----------	--	--

Učebné zdroje:

Ján Lukačka, Mária Tonková, Ľuboš Kačírek, Soňa Hanová – Dejepis pre 7. ročník ZŠ a 2. ročník gymnázia s osemročným štúdiom, SPN, Bratislava 2011;

Dušan Kováč, Vincent Múcska, Mrián Skladaný, Pavel Dvořák, Ivan Mrva, Viliam Kratochvíl – Dejepisná čítanka 2, Orbis Pictus Istropolitana, Bratislava 2003,
internet, www.zborovna.sk, vlastné pracovné listy, učebné materiály.

Obsahový a výkonový štandard – 8. ročník

ŠVP + ŠkVP: 1+ 0 hodín = 1 hodina týždenne, 33 hodín ročne

TÉMA	POČET HODÍN	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD (ČO ŽIAK NA KONCI 8. ROČNÍKA VIE / DOKÁŽE)
ZROD MODERNEJ DOBY	15	Osvietenstvo Veľká francúzska revolúcia Priemyselná revolúcia Továreň, podnikateľ, robotník Národný štát, nacionalizmus Militarizácia	<ul style="list-style-type: none"> - zhrnúť základné myšlienky osvietenstva, - rozpoznať viedenský kongres ako medzník vo vývoji európskych dejín, - porovnať proces výroby v cechu, manufaktúre a továrni, - vystihnúť základné znaky priemyselnej revolúcie, - zdôvodniť vplyv zjednotených štátov na mocenské pomery v Európe, - pracovať so školskými historickými prameňmi z daného historického obdobia.
MODERNÝ SLOVENSKÝ NÁROD	18	Tereziánske a josefínske reformy Spisovný jazyk Revolučný rok 1848/49 Slovenská národná rada, Matica slovenská Rakúsko – uhorské vyrovnanie Modernizácia, industrializácia Maďarizácia	<ul style="list-style-type: none"> - zhodnotiť význam osvietenských reforiem, - rozpoznať ciele slovenského národného hnutia, - vystihnúť, čo sa zmenilo a čo sa nezmenilo v postavení Slovákov po revolúcii, - určiť príčiny a dôsledky vystáholectva z Rakúsko– Uhorska, - pracovať so školskými historickými prameňmi z daného historického obdobia.

Učebné zdroje:

PhDr. Marcela Bednárová, PhD., Mgr. Branislav Krasnovský, PhD., PaedDr. Barbora Ulrichová – Dejepis pre 8. ročník ZŠ a 3. ročník gymnázia s osemročným štúdiom, Vydavateľstvo Matice slovenskej, Martin 2011;

Dušan Kováč, Herta Tkadlečková, Mrián Skladaný, Viliam Kratochvíl – Dejepisná čítanka 3, Orbis Pictus Istropolitana, Bratislava 1994,

internet, www.zborovna.sk, vlastné pracovné listy, učebné materiály.

Obsahový a výkonový štandard – 9. ročník

ŠVP + ŠkVP: 2+ 1 hodín = 3 hodiny týždenne, 99 hodín ročne

TÉMA	POČET HODÍN	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD (ČO ŽIAK NA KONCI 9. ROČNÍKA VIE / DOKÁŽE)
OBRAZY PRVEJ SVETOVEJ VOJNY	16	Dohoda, Trojspolok front, zázemie československé légie Parížska mierová konferencia nástupnícke štáty po prvej svetovej vojne Československá republika	<ul style="list-style-type: none"> - porovnať ciele štátov Dohody a Trojspolku, - rozpoznať útrapy ľudí na fronte a v zázemí počas prvej svetovej vojny, - identifikovať ciele domáceho a zahraničného odboja, - zdokumentovať pomocou mapy zmeny po zániku Rakúsko – Uhorska, - vyhľadať svedectvá týkajúce sa prvej svetovej vojny, - pracovať so školskými historickými prameňmi z daného historického obdobia.
EURÓPA V MEDZIVOJNOVOM OBDOBÍ	13	Parlamentná demokracia komunizmus, fašizmus, nacizmus	<ul style="list-style-type: none"> - objasniť základné znaky parlamentnej demokracie, - rozlíšiť demokratický a nedemokratický charakter štátu, - rekonštruovať každodenný život v diktatúrach, - pracovať so školskými historickými prameňmi z daného historického obdobia.
ČSR V MEDZIVOJNOVOM OBDOBÍ (1918 - 1939)	13	Česi, Slováci, národnostné menšiny kultúra, spolky, školstvo centralizmus, autonómia	<ul style="list-style-type: none"> - identifikovať politický systém ČSR, - rozpoznať mnohonárodnostný charakter ČSR, - porovnať hospodársku situáciu v Čechách a na Slovensku, - rozpoznať dôsledky rozbitia ČSR, - pracovať so školskými historickými prameňmi z daného historického obdobia.

OBRAZY DRUHEJ SVETOVEJ VOJNY	12	Fašistická os protihitlerovská koalícia totálna vojna protifašistický odboj holokaust, koncentračné tábory	-vymedziť kľúčové medzníky druhej svetovej vojny, - vyhľadať svedectvá o útrapách ľudí na fronte a v zázemí počas druhej svetovej vojny, - spracovať holokaust na konkrétnom príbehu, - pracovať so školskými historickými prameňmi z daného historického obdobia
SLOVENSKÝ ŠTÁT (1939-1945)	11	Totalitný režim židovský kódex deportácie odboj Slovenské národné povstanie	- porovnať politický systém Slovenského štátu s politickým systémom ČSR, - rozpoznať vzťahy medzi Nemeckom a Slovenským štátom, - zhodnotiť hospodársky a kultúrny rozvoj Slovenského štátu - konkretizovať postupné obmedzovanie práv a slobôd židovských spoluobčanov, - zhodnotiť význam Slovenského národného povstania, -pracovať so školskými historickými prameňmi z daného historického obdobia
ROZDELENÝ SVET	15	Superveľmoci: USA, ZSSR železná opona, studená vojna hospodárske a vojenské bloky hrozba jadrovej vojny dekolonizácia, svet ako „globálna dedina“	-rozpoznať vplyv bipolárneho sveta na každodenný život, -nájsť prejavy odporu obyvateľstva vo východnom bloku, -vystihnúť základné medzníky procesu európskej integrácie, -pracovať so školskými historickými prameňmi z daného historického obdobia
ČSR ZA ŽELEZNOU OPONOU	12	Február, politické procesy znárodnenie, kolektivizácia, industrializácia Pražská jar „normalizácia“ Charta 77, disident sviečková manifestácia, nežná revolúcia	-rozpoznať dôsledky februárového prevratu, - zdokumentovať prejavy totality, - identifikovať premeny vidieka a mesta, - spracovať spomienky svedka augustových udalostí, - zistiť konkrétne prejavy „normalizácie“ v každodennom živote, - pracovať so školskými historickými prameňmi z daného historického obdobia,

SLOVENSKO PO ROKU 1989	7	Parlamentná demokracia rozdelenie Československa, vznik Slovenskej republiky vstup Slovenskej republiky do NATO a Európskej únie	-identifikovať hlavné zmeny v Československu po roku 1989, -určiť príčiny rozdelenia Českej a Slovenskej republiky, -rozpoznať podoby spolužitia Čechov a Slovákov v 20. storočí, -určiť výhody a nevýhody voľného pohybu osôb a tovaru v Európskej únii, -pracovať so školskými historickými prameňmi z daného historického obdobia.
-------------------------------	----------	--	--

Učebné zdroje:

PhDr. Dušan Kováč DrSc., doc. PaedDr. Viliam Kratochvíl, PhD., PhDr. Ivan Kamenec, CSc., doc. PhDr. Herta Tkadlečková, CSc. – Dejepis pre 9. ročník ZŠ a 4. ročník gymnázia s osemročným štúdiom, Orbis Pictus Istropolitana, Bratislava 2012;
Daniel Gurňák, - Dejepisný atlas pre základné školy – Svetové a národné dejiny, Mapa Slovakia Plus, s. r. o., Bratislava 2013;
Mgr. Zuzana Fialová, PhD, PhDr. Dušan Ondrušek, PhD., Mgr. Zdeněk Brom - Dejepis – Metodická príručka pre učiteľov dejepisu 9. ročníka ZŠ, Dr. Josef Raabe Slovensko, s. r. o. , Bratislava 2017;
Mgr. Zuzana Fialová, PhD, PhDr. Dušan Ondrušek, PhD., Mgr. Zdeněk Brom - Dejepis – Dejepis – pracovný zošit pre 9. ročník ZŠ, Dr. Josef Raabe Slovensko, s. r. o. , Bratislava 2017;
Dušan Kováč a kolektív– Dejepisná čítanka 4 , Orbis Pictus Istropolitana, Bratislava 2002;
internet, www.zborovna.sk,vlastné pracovné listy, učebné materiály, knihy na doplnkové čítanie.

Prierezové témy realizované v predmete:

OSR – Osobnostný a sociálny rozvoj,
VMR – výchova k manželstvu a rodičovstvu,
ENV – environmentálna výchova,
MDV – mediálna výchova,
MUV – multikultúrna výchova,
FIG – finančná gramotnosť
GLV – globálna výchova
RLK – regionálna výchova a ľudová kultúra, DOV – dopravná výchova,
OZO – ochrana človeka a zdravia

Hodnotenie - portfólio žiakov:

Ústne odpovede: individuálne
Písomné odpovede: písomné práce,
  tematické previerky,
  krátke previerky, testy,
Iné: aktivita na vyučovaní počas celého klasifikačného obdobia,
                          referáty a projekty,
                          riešenie dejepisných súťaží.

Hodnotenie a klasifikáciu výsledkov žiakov realizujeme podľa vnútornej smernice školy Kritéria hodnotenia a klasifikácie žiakov Základnej školy Dolná Tižina a v súlade s Metodickým pokynom MŠVVaŠ č.22/2011 na hodnotenie a klasifikáciu žiakov základnej školy.

8.4.2 Predmet: GEOGRAFIA

Učebný plán:

	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
ŠVP	2	1	1	1	1
ŠkVP	0	1	1	0	0
Spolu	2	2	2	1	1

Charakteristika vyučovacieho predmetu

Učebný predmet geografia rozvíja u žiakov poznanie o výnimočnosti a jedinečnosti planéty Zem. Pomáha správne pochopiť podstatu javov a procesov, ktoré na Zemi prebiehajú a uvedomiť si princípy, na ktorých je postavená existencia života. Štúdium geografie umožňuje žiakom spoznávať krajinu v celej svojej komplexnosti a zložitosti. Podporuje snahu porozumieť vzťahom medzi jednotlivými zložkami a prvkami krajiny a chápať ich silnú vzájomnú previazanosť.

Základnou zručnosťou, rozvíjanou v geografii, je práca s mapovými podkladmi v tlačenej a digitálnej podobe. Vedieť mapu vyhľadať, čítať, pracovať s ňou, analyzovať jej obsah a interpretovať ho, orientovať sa v nej a podľa nej v neznámom prostredí, tvoria základ geografického myslenia a vzdelávania.

Dôkladné poznanie Zeme je nevyhnutnou podmienkou jej ochrany. Každé miesto na Zemi je osobité. Od iných sa odlišuje typickým podnebím, rastlinstvom, živočíštvom, ale aj obyvateľmi s vlastným jazykom, kultúrou a spôsobom života. Tolerancia žiakov k inakosti predpokladá pochopenie podstaty príčin rôznorodosti a rozmanitosti jednotlivých krajín. Vyžaduje úctu k princípom demokracie a občianskej slobody, ktorých nerešpektovanie môže viesť k vojnovým konfliktom a globálnym katastrofám. Geografia zohráva v tomto smere nezastupiteľnú úlohu. Zdôrazňuje súvislosti a nie vždy jasnú prepojenosť príčin s dôsledkami. Formuje osobnosť mladého človeka upozorňovaním na podobnosť, ale aj zvláštnosti popisovaných regiónov, ktoré porovnáva so Slovenskom, pričom poukazuje na jeho jedinečnosť v kontexte Európy, či sveta.

Ciele predmetu

Žiaci:

- vyhľadajú, porovnajú, posúdia pravdivosť a zhodnotia dostupné informácie o krajine z rôznych informačných zdrojov,
- prezentujú informácie o krajine v rôznych podobách (grafy, tabuľky, schémy, diagramy, fotografie, filmy a pod.),
- interpretujú mapy rôzneho druhu v digitálnej aj tlačenej podobe,
- zdôvodnia rôznorodosť prírodných podmienok na Zemi a ich vplyv na život človeka,
- zaujmú postoj k najväčším problémom ľudstva a ponúknu vhodné riešenia,

- pochopia zložitosť krajiny a silnú vzájomnú previazanosť jej prírodných a socioekonomických zložiek.

Ďalšie ciele v rámci posilnenej časovej dotácie predmetu

Posilnením predmetu jednou hodinou týždenne v 6. a v 7. ročníku chceme zabezpečiť dostatočný priestor pre prácu s mapou, ako i pre priame pozorovania a učenie sa v prírode.

Obsahový a výkonový štandard – 5. ročník

ŠVP + ŠkVP: 2 + 0 = 2 hodiny týždenne, 66 hodín ročne

TÉMA	POČET HODÍN	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD (ČO ŽIAK NA KONCI 5. ROČNÍKA VIE / DOKÁŽE)
PLANÉTA ZEM	15	Vesmír, slnečná sústava (Slnko a osem planét, Mesiac). Guľatý tvar Zeme, dopad slnečných lúčov, otáčanie Zeme sklon zemskej osi, severná a južná pologuľa, východná a západná pologuľa, obeh Zeme okolo Slnka, priklonenie severnej a južnej pologule, časové pásma, svetadiely, svetový oceán.	<ul style="list-style-type: none"> - rozpoznať základné prvky slnečnej sústavy na jednoduchom náčrte, - opísať zdanlivú dráhu Slnka a Mesiaca na oblohe (obrázkoch, náčrtoch), - vysvetliť príčiny striedania dňa a noci na Zemi, - určiť podľa mapy časových pásem, kde na Zemi je viac hodín ako na Slovensku a kde menej, - uviesť dôvody vzniku teplotných pásem na Zemi, - vysvetliť striedanie ročných období, - rozpoznať na glóbusu (mape) svetadiely a oceány na Zemi,
ZOBRAZOVANIE ZEME	9	Glóbus. Nultý poludník, poludníky, rovník, rovnobežky. Východná a západná pologuľa geografická sieť. Mapa, obsah mapy (mapové znaky, grafická mierka mapy). GPS.	<ul style="list-style-type: none"> - rozlíšiť na glóbusu jednotlivé zemské pologule, - určiť vybrané miesto na mape pomocou geografických súradníc, - porovnať na mapách rôznych grafických mierok vzdialenosti, - identifikovať na mape základné objekty v krajine (vie „čítať“ obsah mapy), - vyhľadať konkrétne miesta na digitálnych mapách,
CESTUJEME PO ZEMI	38	Pohoria, nížiny sopky, zemetrasenia doliny (kaňony), rieky, vodopády, jazerá.	<ul style="list-style-type: none"> - porozprávať podľa mapy a obrázkov o cestovaní vybraným pohorím, - vysvetliť (vlastnými slovami) príčiny vzniku pohorí, - vymenovať činitele, ktoré sa podieľajú na zarovnávaní pohorí, - zhodnotiť podľa mapy (glóbusu) rizikové zemetrasné oblasti na Zemi, - zdôvodniť usporiadanie rastlinstva a živočíšstva podľa nadmorskej výšky

	<p>Podnebné pásma (teplé, mierne, studené).</p> <p>Ovzdušie, oblaky, výšková stupňovitosť, šírková pásmovitosť.</p> <p>Typy krajín (tropické dažďové lesy, savany, púšte, subtropická krajina, stepi, listnaté lesy mierneho pásma, ihličnaté lesy mierneho pásma, tundra, polárna krajina, vysokohorská krajina).</p> <p>Ochrana prírody.</p> <p>Mestá, vidiecke sídla, prírodné a kultúrne pamiatky zapísané v zozname UNESCO.</p>	<p>(výškovú stupňovitosť),</p> <ul style="list-style-type: none"> - porozprávať podľa mapy a obrázkov o cestovaní popri rieke od jej prameňa k ústiu, - vysvetliť vznik riek a jazier, - opísať, ako sa vytvárajú doliny (kaňony) a vodopády, - porozprávať o cestovaní balónom od rovníka do polárnych krajín, - zosumarizovať zmeny v ovzduší so stúpajúcou výškou, - vysvetliť vznik usporiadania rastlinstva a živočíšstva na Zemi do pásiem (šírkovú pásmovitosť), - priradiť k jednotlivým šírkovým pásmam dva typické rastlinné druhy a dva druhy živočíchov - na dvoch príkladoch zhodnotiť význam ochrany prírod. pamiatok zapísaných v Zozname prírodného a kultúrneho dedičstva UNESCO a ukázať ich na mape, - porozprávať o cestovaní mestom a vidiekom: porovnať životné podmienky ľudí žijúcich v meste a na vidieku, zhodnotiť vplyv prírod. podmienok na rozmiestnenie obyvateľstva, - na dvoch príkladoch zhodnotiť význam ochrany kultúrnych pamiatok zapísaných v Zozname kultúrneho dedičstva UNESCO a ukázať ich na mape (glóbose), 	
GEOGRAFICKÉ EXKURZIE A VYCHÁDZKY	4	<p>Turistické vybavenie, turistická mapa.</p> <p>Orientácia podľa mapy, kompas.</p> <p>Členitosť terénu, nadmorská výška, záujmové body, vrcholy s výhľadom, turistické značky, smerovník .</p> <p>Geocaching, GPS.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vytýčiť trasu geografickej exkurzie (vychádzky) a slovom opísať jej priebeh, - odhadnúť vzdialenosti k zaujímavým bodom na mape (vrcholy, kultúrno-historické a prírodné pamiatky) a náročnosť prístupu k nim, <p>pomocou prístroja GPS (mobilu) nájsť zaujímavé miesto.</p>

Učebné zdroje:

I. Ružek, M. Ružeková, P. Lichovský, M. Bizubová: Učebnica Geografie pre 5. ročník základných škôl, VKÚ Harmanec;

H. Bačová a kol.: Hravá Geografia – pracovný zošit pre 5. ročník ZŠ, TAKTIK s.r.o., Košice 2012;

L.Tolmáči a kol.: Geografický atlas pre základné a stredné školy, VKÚ Harmanec 2011;

odborná literatúra; webové stránky.

Obsahový a výkonový štandard – 6. ročník

ŠVP + ŠkVP: 1 + 1 = 2 hodiny týždenne, 66 hodín ročne

TÉMA	POČET HODÍN	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD (ČO ŽIAK NA KONCI 6. ROČNÍKA VIE / DOKÁŽE)
AFRIKA	33	<p>Afrika.</p> <p>Madagaskar, Somálsky polostrov. Guinejský záliv, Stredozemné more, Červené more, Gibraltársky prieliv.</p> <p>Rastlinné pásma, živočíchy.</p> <p>Rovník, obratníky.</p> <p>Panvy, pohoria, plošiny, púšte Sahara, Namib, Atlas, Kilimandžáro.</p> <p>Pasáty.</p> <p>Níl, Kongo, Niger.</p> <p>Oblasti Afriky.</p> <p>Káhira, Lagos, Johannesburg, Kinshasa, Juhoafrická republika Keňa, Egypt, Nigéria.</p> <p>Rozmiestnenie obyvateľstva. Hustota zaľudnenia.</p> <p>Národnostné zloženie.</p> <p>Hospodárstvo a nerastné suroviny.</p> <p>Problémy obyvateľstva Afriky.</p> <p>Pamiatky zaradené v zozname prírodného a kultúrneho dedičstva UNESCO.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vymedziť polohu a opísať pobrežie Afriky z mapy (zálivy, ostrovy, polostrovy, moria, oceány) („čítanie“ mapy), - vysvetliť príčiny rovnomerného rozloženia podnebných pásem vo vzťahu k rozšíreniu rastlinstva a živočíšstva v Afrike, - porovnať prírodné podmienky v štyroch podnebných pásmach Afriky, - uviesť dva príklady typických rastlinných a živočíšnych druhov žijúcich v jednotlivých krajinných pásmach Afriky, - zdôvodniť vplyv pasátov na vznik afrických púští a polopúští, - zhrnúť dôvody rozdielov v zaľudnení najbližšieho okolia najväčších riek Afriky, - zhodnotiť vplyv prírodných podmienok na nerovnomerné rozmiestnenie obyvateľstva Afriky, - uviesť príčiny častých národnostných a náboženských sporov a konfliktov medzi národmi žijúcimi v Afrike, - vysvetliť dôvody nízkeho podielu obyvateľov žijúcich v mestách, - v obsahu tematickej mapy identifikovať štyri najzaľudnenejšie oblasti Afriky a mestá s viac ako 5 miliónom obyvateľov („čítanie“ mapy), - zhodnotiť hospodársku vyspelosť jednotlivých oblastí Afriky, - uviesť tri závažné problémy znižujúce životnú úroveň obyvateľov v jednotlivých regiónoch Afriky, - zdôvodniť zaradenie jednej z pamiatok Afriky do Zoznamu kultúrneho a prírodného dedičstva UNESCO a ukázať ju na mape.
ÁZIA	33	<p>Ázia.</p> <p>Filipíny, Japonské ostrovy, Kamčatka, Veľké Sundy,</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vymedziť polohu Ázie voči ostatným kontinentom a oceánom (čítanie mapy), - opísať z mapy pobrežie a povrch Ázie (zálivy, ostrovy, polostrovy, moria, oceány, povrchové celky), („čítanie“ mapy),

	<p>Predná India, Zadná India, Malá Ázia, Arabský polostrov, Kórejský polostrov, Cyprus.</p> <p>Suezský prieplav, Červené more, Beringov prieliv, Kaspické more, Bajkal, Mŕtve more, Aralské jazero.</p> <p>Chang-Jiang, Huang He, Ob, Mekong, Jenisej, Ganga, Brahmaputra, Eufkrat, Tigris.</p> <p>Himaláje, Tibetská náhorná plošina, Pamír, Mount Everest, Kaukaz, Ural. Západosibírska, Indogangská, Veľká čínska nížina.</p> <p>Monzúny, tajfúny, cunami.</p> <p>Typy krajiny.</p> <p>Obyvateľstvo Ázie.</p> <p>Bombaj, Šanghaj, Dillí, Beijing (Peking), Soul, Tokio.</p> <p>Kresťanstvo, hinduizmus, judaizmus, islam, budhizmus</p> <p>Hospodárstvo Ázie.</p> <p>Čína. India. Japonsko. Indonézia. Turecko. Izrael.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zdôvodniť veľký počet sopiek a seizmicky aktívnych oblastí v pobrežných oblastiach Ázie („Ohnivý kruh“), - vysvetliť prúdenie monzúnov, - identifikovať na mape oblasti Ázie, ktoré sú monzúnmi ovplyvňované, zdôvodniť rozdiely v podnebí vnútrozemských a pobrežných oblastí Ázie, - objasniť príčiny rozdielov v množstve tečúcej vody počas roka v korytách najdlhších riek Ázie - vymedziť podľa mapy povodia najväčších ázijských riek a zaradiť ich do úmorí a bezodtokových oblastí, - identifikovať na mape oblasti Ázie ohrozované tajfúnmi aunami, - zhrnúť odlišnosti a podobnosť priestorového rozloženia rastlinstva a živočíšstva v Ázii a v Amerike, - uviesť päť príkladov typických rastlinných a živočíšnych druhov v Ázii - vysvetliť dôvody veľkej kultúrnej a náboženskej rôznorodosti obyvateľstva Ázie, - zdôvodniť príčiny napätia a nestability v Ázii a identifikovať regióny, ktoré sú nimi ohrozené, - pomocou tematickej mapy opísať najhustejšie a najredšie osídlené oblasti Ázie, - zhodnotiť vplyv prírodných podmienok na nerovnomerné rozmiestnenie obyvateľstva Ázie, - pomocou tematickej mapy vytvoriť zoznam desiatich najväčších miest Ázie („čítanie“ mapy), - zdôvodniť veľké rozdiely v hospodárskej vyspelosti štátov Ázie a jej regiónov, ☐ - uviesť dve najvýznamnejšie hospodárske odvetvia v rozvinutých a dve v menej rozvinutých štátoch Ázie, - popísať dôsledky vysokej závislosti štátov z oblasti Perzského zálivu od ťažby a vývozu ropy, - uviesť príčiny náboženských sporov a dlhodobých konfliktov medzi štátmi v juhozápadnej Ázii, - zdôvodniť výnimočnosť postavenia Číny, Indie a Japonska v Ázii aj vo svete,
--	--	---

		Ázijské tigre, elektronika, ropa	- uviesť tri závažné problémy znižujúce životnú úroveň obyvateľov jednotlivých regiónov Ázie,
		Pamiatky zaradené v zozname prírodného a kultúrneho dedičstva UNESCO.	- odôvodniť zaradenie troch pamiatok Ázie do Zoznamu kultúrneho dedičstva UNESCO a ukázať ich na mape.

Učebné zdroje

I. Ružek, M. Ružeková, P. Lichovský, Z. Vaňková: Učebnica Geografie pre 6. ročník základných škôl, VKÚ Harmanec;

H. Bačová a kol.: Hravá Geografia – pracovný zošit pre 6. ročník ZŠ, TAKTIK s.r.o., Košice 2012;

L.Tolmáči a kol.: Geografický atlas pre základné a stredné školy, VKÚ Harmanec 2011;

odborná literatúra; webové stránky.

Obsahový a výkonový štandard – 7. ročník

ŠVP + ŠkVP: 1+1 hodín = 2 hodiny týždenne, 66 hodín ročne

TÉMA	POČET HODÍN	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD (ČO ŽIAK NA KONCI 7. ROČNÍKA VIE / DOKÁŽE)
EURÓPA	66	Škandinávsky polostrov, Pyrenejský polostrov, Apeninský polostrov, Balkánsky polostrov. Britské ostrovy, Island. Sicília, Korzika, Sardínia. Stredozemné more, Severné more, Čierne more, Baltské more, Kaspické more. Lamanšský prieliv, Gibraltársky prieliv, Atlantický oceán. Nultý poludník. Severný polárny kruh. Alpy, Pyreneje, Karpaty, Apeniny, Škandinávske vrchy, Ural, Mont Blanc, Etna. Východoeurópska nížina, Panónska panva. Povodie, úmorie, rozvodie. Volga, Odra, Dunaj, Rýn, Labe. Kontinentalita, ľadovec, podnebné pásma, typy krajín.	- vymedziť polohu a opísať pobrežie Európy z mapy (zálivy, ostrovy, polostrovy, moria, oceány) („čítanie“ mapy), - identifikovať na mape najväčšie pohoria a nížiny Európy, - vysvetliť vplyv Severoatlantického prúdu a prevládajúceho západného prúdenia vzduchu na vznik podnebných pásem Európy, - vymedziť podľa mapy povodia najväčších európskych riek a zaradiť ich do úmorií, - zdôvodniť rozmiestnenie jednotlivých typov krajín na území Európy, - vysvetliť výrazný vplyv ľadovcov na formovaní povrchu Európy, - porovnať prírodné podmienky východnej Európy s ostatnými európskymi regiónmi, - vysvetliť dôsledky dlhodobého vplyvu človeka na pôvodnú prírodnú krajinu v Európe, - uviesť dva príklady typických rastlinných a živočíšnych druhov žijúcich v jednotlivých krajinných pásmach Európy.

	<p>Moskva, Paríž, Londýn, Berlín, Rím. Rozmiestnenie obyvateľstva, hustota zaľudnenia, štruktúra obyvateľstva, národnostné zloženie, náboženské zloženie.</p> <p>Hospodárstvo, nerastné suroviny. Problémy Európy. Oblasti Európy. Česko. Poľsko. Nemecko. Francúzsko. Spojené kráľovstvo. Švédsko . Taliansko. Rusko.</p> <p>Pamiatky zaradené v zozname prírodného a kultúrneho dedičstva UNESCO.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zhrnúť dôvody starnutia obyvateľov Európy, - zhodnotiť vplyv prírodných podmienok na nerovnomerné rozmiestnenie obyvateľstva Európy, - zdôvodniť náboženskú a národnostnú rôznorodosť obyvateľov Európy, - vysvetliť pojem štruktúra obyvateľstva, zdôvodniť nízky podiel obyvateľov zamestnaných v poľnohospodárstve, vysvetliť príčiny vysokého stupňa urbanizácie Európy, - v obsahu tematickej mapy rozlíšiť štyri najľudnatejšie oblasti Európy a všetky mestá s viac ako miliónom obyvateľov („čítanie“ mapy), - porovnať hospodársku vyspelosť a štruktúru priemyslu piatich rozlohou najväčších štátov Európy, - na konkrétnych príkladoch vysvetliť význam EÚ, - zaujať postoj k dvom závažným problémom Európy, - zdôvodniť zaradenie štyroch pamiatok Európy do Zoznamu kultúrneho a prírodného dedičstva UNESCO a ukázať ich na mape, zhodnotiť výnimočnosť postavenia Nemecka (Francúzska, Spojeného kráľovstva, Ruska) v Európe a vo svete - rozlíšiť na mape jednotlivé oblasti Európy a uviesť dôvody ich vyčlenenia, - usporiadať podľa rozlohy a počtu obyvateľov tri najväčšie štáty Európy, vystihnúť tri spoločné a tri rozdielne črty štátov v jednotlivých oblastiach Európy.
--	---	--

Učebné zdroje:

RNDr. I. Ružek a kol.: Geografia pre 8. ročník základných škôl 3. ročník gymnázií s osemročným štúdiom, VKÚ, akciová spoločnosť, Harmanec, 2011

Mgr. H. Bačová a kol.: Hravá Geografia – pracovný zošit pre 8. ročník ZŠ a terciu GOŠ, TAKTIK s.r.o., Košice 2014;

L.Tolmáči a kol.: Geografický atlas pre základné a stredné školy, VKÚ Harmanec 2011; odborná literatúra; webové stránky.

Obsahový a výkonový štandard – 8. ročník

ŠVP + ŠkVP: 1+0 hodín = 1 hodina týždenne, 33 hodín ročne

TÉMA	POČET HODÍN	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD (ČO ŽIAK NA KONCI 8. ROČNÍKA VIE / DOKÁŽE)
SLOVENSKO	33	<p>Poloha a rozloha</p> <p>Karpaty</p> <p>Tatry, Nízke Tatry, Slovenské rudohorie, Štiavnické vrchy, Slovenský raj, Slovenský kras, Muránska planina, Veľká Fatra, Malá Fatra, Poľana, Pieniny, Vihorlat, Slanské vrchy, Nízke Beskydy</p> <p>Podunajská nížina, Záhorská nížina, Hornonitrianska kotlina, Považské podolie, Žilinská kotlina, Juhoslovenská kotlina, Košická kotlina, Východoslovenská nížina</p> <p>Dunaj, Váh, Hron, Orava, Hornád, Poprad, Ondava</p> <p>Jazerá, plesá, umelé vodné nádrže</p> <p>Mínérálne a termálne pramene</p> <p>Klimatické oblasti vegetačné (rastlinné) stupne</p> <p>Chránené oblasti</p> <p>História</p> <p>Obyvateľstvo</p> <p>Mestá, vidiecke sídla</p> <p>Bratislava, Trnava, Košice, Prešov, Banská Bystrica, Žilina Nitra, Trenčín, Poprad, Martin</p> <p>Hospodárstvo a nerastné suroviny</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zhodnotiť polohu Slovenska v rámci Európy a sveta z mapy (hranice, susedné štáty, horské celky, nížiny, podnebné pásma) („čítanie“ mapy), - identifikovať na mape najväčšie pohoria, nížiny a kotliny Slovenska, - vysvetliť vplyv oceánu a prevládajúceho západného prúdenia vzduchu na podnebie Slovenska, - zdôvodniť vznik troch klimatických oblastí na území Slovenska, - vymedziť a porovnať podľa mapy povodia najväčších slovenských riek, - vysvetliť príčiny rozdielov v množstve vody počas roka v najväčších riekach Slovenska, - v tematickej mape rozlíšiť oblasti s vysokým výskytom zdrojov podzemnej vody, - odôvodniť pomocou nákresu usporiadanie vegetačných (rastlinných) stupňov na Slovensku, - uviesť päť typických rastlinných a živočíšnych druhov žijúcich v jednotlivých vegetačných stupňoch - v tematickej mape ohraničiť veľkoplošné chránené územia na Slovensku („čítanie“ mapy) - v časovej postupnosti zaradiť tri najdôležitejšie historické udalosti v dejinách Slovenska, - vysvetliť príčiny zmien v počte obyvateľov Slovenska za posledných 50 rokov, - zhodnotiť vplyv prírodných podmienok na nerovnomerné rozmiestnenie obyvateľstva Slovenska, - zdôvodniť rozmiestnenie národností na území Slovenska, - na základe tematickej mapy vytvoriť zoznam desiatich najľudnatejších miest Slovenska, - zdôvodniť výnimočnosť postavenia Bratislavy a Košíc na Slovensku a v Európe, - vysvetliť príčiny zmien v hospodárstve Slovenska po roku 1989, - porovnať hospodárstvo a odvetvovú štruktúru priemyslu v jednotlivých regiónoch Slovenska, - v obsahu tematickej mapy rozlíšiť najznečistenejšie oblasti Slovenska („čítanie“ mapy),

	Administratívne členenie Cestovný ruch Problémy Slovenska Regióny Slovenska Pamiatky zaradené v zozname Prírodného a kultúrneho dedičstva UNESCO	- zhodnotiť možnosti Slovenska z pohľadu rozvoja cestovného ruchu, - zaujať postoj k trom závažným problémom Slovenska, - zdôvodniť zaradenie piatich pamiatok do Zoznamu kultúrneho a prírodného dedičstva UNESCO a ukázať ich na mape, - vymedziť na mape administratívneho členenia Slovenska hranice jednotlivých krajov (VÚC) a určiť ich hlavné mestá, - porovnať prírodné podmienky krajov na západnom, strednom a východnom Slovensku, - usporiadať podľa rozlohy a počtu obyvateľov tri najväčšie kraje Slovenska, - porovnať jednotlivé kraje navzájom a vystihnúť tri spoločné a tri rozdielne črty v ich hospodárstve.
--	---	--

Učebné zdroje:

prof. RNDr. L. Tolmáči, PhD. a kol.: Geografia pre 9. ročník základných škôl 4. ročník gymnázií s osemročným štúdiom, Orbis Pictus Istropolitana spol. s r.o, Bratislava 2012
 Geografický atlas pre základné a stredné školy, VKÚ Harmanec 2011;
 odborná literatúra; webové stránky.

Obsahový a výkonový štandard – 9. ročník

ŠVP + ŠkVP: 1+0 hodín = 1 hodina týždenne, 33 hodín ročne

TÉMA	POČET HODÍN	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD (ČO ŽIAK NA KONCI 9. ROČNÍKA VIE / DOKÁŽE)
Austrália a Oceánia	11	Austrália Tasmánia obratník Kozorožca Veľká koralová bariéra Veľké predelové vrchy, Austrálske Alpy, plošiny, nížiny, púšte, Uluru Eyrovo jazero, Murray, Darling, podzemná voda rastlinné pásma, živočíchy	- opísať polohu a pobrežie Austrálie z mapy (zálivy, ostrovy, polostrovy, moria, oceány) („čítanie“ mapy), - vysvetliť príčiny vzniku suchých oblastí v centrálnej a západnej časti Austrálie a celkový nedostatok vlhky a pitnej vody na území svetadielu, - zdôvodniť jedinečnosť rastlinných a živočíšnych spoločenstiev v Austrálii, - uviesť dva príklady typických rastlinných a živočíšnych druhov žijúcich v Austrálii, - rozlíšiť pevninské, sopečné a koralové ostrovy Oceánie, - porovnať životné podmienky obyvateľov Austrálie a Nového Zélandu,

		<p>Tichý oceán, Tasmanove more</p> <p>Polynézia, Melanézia, Mikronézia Nový Zéland, Havajské ostrovy</p> <p>Austrálsky zväz</p> <p>Sydney, Melbourne, Perth, Canberra</p> <p>rozmiestnenie obyvateľstva, hustota zaľudnenia, prisťahovalectvo,</p> <p>pôvodní obyvatelia Austrálie (aborigénci),</p> <p>hospodárstvo a sídla,</p> <p>pamiatky zaradené v zozname prírodného a kultúrneho dedičstva UNESCO</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zhodnotiť vplyv prírodných podmienok na nerovnomerné rozmiestnenie obyvateľstva Austrálie, - vysvetliť dôvody vysokého stupňa urbanizácie Austrálie, - zostaviť tabuľku 5 najväčších miest Austrálie podľa tematickej mapy („čítanie“ mapy), - rozlíšiť základné odvetvia hospodárstva, - identifikovať najdôležitejšie odvetvia hospodárstva Austrálie, - posúdiť možnosti hospodárskeho využitia najväčších ostrovov Oceánie, - zdôvodniť zaradenie jednej z pamiatok Austrálie do Zoznamu kultúrneho a prírodného dedičstva UNESCO a ukázať ju na mape.
	Polárne oblasti	<p>Antarktída, Arktída</p> <p>Grónsko</p> <p>Severný ľadový oceán, Južný oceán</p> <p>5 severný polárny kruh, južný polárny kruh</p> <p>pevninské ľadovce</p> <p>polárne stanice, hrozba znečistenia, globálne otepľovanie</p>	<ul style="list-style-type: none"> - opísať polohu Antarktídy voči ostatnými kontinentom a oceánom („čítanie“ mapy), - zdôvodniť pokrytie územia Antarktídy najväčším pevninským ľadovcom, - vysvetliť striedanie polárneho dňa a noci v polárnych oblastiach, - zhodnotiť ekologické riziká hospodárskeho využitia polárnych oblastí.
	Amerika – Nový svet	<p>Amerika</p> <p>rovník, obratníky</p> <p>Severná Amerika, Stredná Amerika, Južná Amerika</p> <p>17 Malé Antily, Veľké Antily Kordillery, Andy, Apalačské vrchy, Brazílska vysočina</p> <p>sopky, zemetrasenia</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vymedziť polohu Ameriky voči ostatným kontinentom a oceánom (čítanie mapy), - opísať z mapy pobrežie Ameriky (zálivy, ostrovy, polostrovy, moria, oceány). („čítanie“ mapy), - vysvetliť vznik najdlhšieho pásma pohorí na svete na západe Ameriky, - zdôvodniť veľký počet sopiek a seizmicky aktívnych oblastí v Amerike, - popísať oblasti ohrozené činnosťou tornád a hurikánov,

	<p>Mississippská nížina, Atlantická nížina, Orinocká nížina, Laplatská nížina</p> <p>hurikány, tornáda</p> <p>Mississippi, Missouri, Veľké kanadské jazerá, Amazonka, Orinoco, Uruguaj, Parana, Titicaca</p> <p>typy krajiny</p> <p>prírodné pamiatky zaradené v zozname prírodného a kultúrneho dedičstva UNESCO</p> <p>obyvateľstvo Ameriky, pôvodní obyvatelia, prisťahovalci (Angličania, Francúzi, Španieli, Portugalci, Afričania), miešanci,</p> <p>kresťanstvo</p> <p>Mexiko, Sao Paulo, Rio de Janeiro, Buenos Aires, Lima, New York, Chicago, Los Angeles, Toronto, Rio de Janeiro, Atlanta, Miami, Montreal, Washington, Ottawa</p> <p>hospodárstvo Ameriky</p> <p>USA</p> <p>Kanada</p> <p>Mexiko a štáty Strednej Ameriky</p> <p>Južná Amerika</p> <p>Latinská Amerika</p> <p>Brazília</p> <p>Argentína</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zdôvodniť rozdiely v podnebí západných a východných oblastí Ameriky, - porovnať typy krajiny v Amerike a Austrálii, - uviesť tri príklady typických rastlinných a živočíšnych druhov v Amerike, - zdôvodniť jedinečnosť a unikátnosť Amazonského dažďového pralesa, - odôvodniť zaradenie dvoch pamiatok Ameriky do Zoznamu prírodného dedičstva UNESCO a ukázať ich na mape, - opísať priebeh objavovania a osídľovanie Ameriky, - vysvetliť dôvody veľkej kultúrnej rôznorodosti obyvateľstva Ameriky, - popísať proces urbanizácie a uviesť jej príklady, - popísať príčiny vysokej urbanizácie Ameriky, - z obsahu tematickej mapy vytvoriť zoznam desiatich najväčších miest Ameriky („čítanie“ mapy), - zhodnotiť vplyv prírodných podmienok na nerovnomerné rozmiestnenie obyvateľstva Ameriky, - určiť dve najdôležitejšie odvetvia hospodárstva štátov Severnej Ameriky, - uviesť najvýznamnejšiu poľnohospodársku plodinu, ktorá sa pestuje v rôznych regiónoch Ameriky, - zdôvodniť výnimočnosť postavenia USA v Amerike aj vo svete, - porovnať hospodársku vyspelosť štátov Ameriky, - uviesť dva problémy, ktorým v súčasnosti čelí hospodárstvo USA.
--	--	--

Učebné zdroje:

prof. RNDr. P. Likavský, CSc. a kol.: Geografia pre 6. ročník základných škôl a 1. ročník gymnázií s osemročným štúdiom, VKÚ, Bratislava 2009
Geografický atlas pre základné a stredné školy, VKÚ Harmanec 2011;
odborná literatúra; webové stránky.

Prierezové témy realizované v predmete:

OSR – Osobnostný a sociálny rozvoj,
VMR – výchova k manželstvu a rodičovstvu,
ENV – environmentálna výchova,
MDV – mediálna výchova,
MUV – multikultúrna výchova,
RLK – regionálna výchova a ľudová kultúra, DOV – dopravná výchova,
OZO – ochrana človeka a zdravia
GLV – globálna výchova

Hodnotenie - portfólio žiakov:

Ústne odpovede: individuálne

Písomné odpovede: písomné práce,
  tematické previerky,
  krátke previerky, testy,

Iné: aktivita na vyučovaní počas celého klasifikačného obdobia,
                 referáty a projekty,
                 praktické cvičenia,
                 riešenie geografických súťaží.

Hodnotenie a klasifikáciu výsledkov žiakov realizujeme podľa vnútornej smernice školy Kritéria hodnotenia a klasifikácie žiakov Základnej školy Dolná Tižina a v súlade s Metodickým pokynom MŠVVaŠ č.22/2011 na hodnotenie a klasifikáciu žiakov základnej školy.

8.4.3 Predmet: **OBČIANSKA NÁUKA**

Učebný plán:

	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
ŠVP	0	1	1	1	1
ŠkVP	0	0	0	0	0
Spolu	0	1	1	1	1

Charakteristika vyučovacieho predmetu

Predmet Občianska náuka prispieva k vytváraniu a rozvoju sociálneho a občianskeho vedomia žiakov. Prostredníctvom vymedzených pojmov a výkonov sprostredkuje potrebné vedomosti, zručnosti a nadobudnutie spôsobilostí, ktoré im umožnia orientovať sa v sociálnom prostredí a v bežných životných situáciách. Umožňuje žiakom pochopiť seba samých a pomáha im v ich socializačnom procese. Vedie ich k poznávaniu svojej rodiny, školy, obce, regiónu, Slovenska a Európskej únie. Učí ich

demokraticky myslieť a konať, poznávať svoje práva a povinnosti a obhajovať práva druhých. Poskytuje žiakom základné vedomosti z oblasti štátu a práva, umožňuje im pochopiť ekonomický život spoločnosti a vedie ich k aktívnej občianskej angažovanosti, ktorej jedným z dôležitých predpokladov je kritické myslenie.

Ciele predmetu

Žiaci:

- získajú vedomie jedinečnosti a neopakovateľnosti každého človeka v spoločnosti,
- realisticky sa spoznávajú, hodnotia seba samých,
- osvoja si pravidlá a normy spoločenského spolunažívania,
- uvedomujú si práva a povinnosti a primerane svoje práva obhajujú,
- preberajú zodpovednosť za vlastné názory, postoje a dôsledky konania,
- uznávajú základné princípy demokracie,
- budujú si tolerantný prístup k iným názorom, postojom, hodnotám a kultúram,
- učia sa aktívnemu občianstvu a osobnej angažovanosti,
- získajú základné vedomosti o sociálnoekonomickom a právnom fungovaní spoločnosti.

Obsahový a výkonový štandard – 6. ročník

ŠVP + ŠkVP: 1 + 0 = 1 hodina týždenne, 33 hodín ročne

TÉMA	POČET HODÍN	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD (ČO ŽIAK NA KONCI 6. ROČNÍKA VIE / DOKÁŽE)
MOJA RODINA	12	Rodina, poslanie a funkcie rodiny. Vzťahy v rodine, normy a pravidlá. Práva a povinnosti (detí a rodičov). Medziludské vzťahy, viacgeneračné spolunažívanie príbuzní, priatelia, susedia.	<ul style="list-style-type: none"> - určiť typy spoločenských rolí, v ktorých žije, - uviesť typy spoločenských rolí, ktoré vo svojom živote zohráva/bude zohrávať, - vysvetliť pomocou príkladov päť základných funkcií rodiny, - charakterizovať základné znaky rodiny, - porovnať rozdiely vo fungovaní harmonickej a rozvrátenej rodiny, - uviesť na príkladoch fungovanie pravidiel v rodine, - zostaviť rebríček práv a povinností detí v rodine, - navrhnuť zoznam piatich práv a povinností rodičov v rodine, - určiť vzťahy medzi členmi svojej širšej rodiny, - uviesť na príkladoch fungovanie vzťahov medzi príbuznými, priateľmi, susedmi.

MOJA TRIEDA, MOJA ŠKOLA	7	Školská trieda. Triedna samospráva, školská samospráva, Mimovyučovacia činnosť, mimoškolská činnosť.	<ul style="list-style-type: none"> - vypracovať individuálny návrh práv a povinností žiaka v školskej tri, - zdôvodniť vybrané práva a povinnosti žiaka zo školského poriadku, - vysvetliť na príkladoch pozitívne a negatívne vzory pre život v triede/v škole, - zdôvodniť úlohu a význam fungovania žiackej školskej rady, - vytvoriť prehľad mimovyučovacej a mimoškol. činnosti/aktivity v škole, obci a okolí.
MOJA VLAST'	14	Občan. Obec, región. Slovenská republika. Štátne symboly. Európska únia.	<ul style="list-style-type: none"> - zdôvodniť vlastnými slovami význam občianstva pre človeka, - vytvoriť na základe získaných informácií prezentáciu obce, mesta, regiónu, - predstaviť činnosť vybraných významných osobností obce/regiónu, - prezentovať pozitívne tradície svojho regiónu, - vysvetliť spôsoby používania štátnych symbolov Slovenskej republiky, - rozlíšiť na príkladoch štátne sviatky, dni pracovného pokoja a pamätné dni v SR, - prezentovať vyhľadane základné informácie o vzniku, význame a základných inštitúciách EÚ.

Učebné zdroje:

Mgr. A. Drozdíková, PhDr. D. Ďurajková: Občianska náuka pre 6. ročník základných škôl, SPN Bratislava

Obsahový a výkonový štandard – 7. ročník

ŠVP + ŠkVP: 1 + 0 = 1 hodina týždenne, 33 hodín ročne

TÉMA	POČET HODÍN	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD (ČO ŽIAK NA KONCI 7. ROČNÍKA VIE / DOKÁŽE)
POSTAVENIE JEDNOTLIVCA V RODINE	16	Osobnosť človeka. Socializácia jednotlivca. Sociálna komunikácia. Učenie. Sociálne skupiny. Sociálne vzťahy. Zdravý životný štýl.	<ul style="list-style-type: none"> - simulovať v rolových hrách základné typy osobnosti podľa temperamentu, - rozpoznať prejavy kladných a záporných charakterových vlastností konkrétneho človeka, - porovnať rôzne spôsoby učenia sa, - zhodnotiť prínos spolupráce a súťaženia v sociálnej skupine, - rozpoznať pozície a roly jednotlivcov v sociálnych skupinách, - identifikovať jednotlivé životné štýly, - zdôvodniť svoj výber vhodných a nevhodných spôsobov trávenia voľného času.

SOCIÁLNE VZŤAHY V SPOLOČNOSTI	17	<p>Spoločnosť.</p> <p>Sociálne zmeny v spoločnosti.</p> <p>Sociálne a politické napätia – konflikty, vojny, extrémizmus.</p> <p>Tolerancia.</p> <p>Dobrovoľníctvo.</p> <p>Charitatívna činnosť.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - analyzovať štruktúru spoločnosti podľa veku, pohlavia, náboženstva, vzdelania, národnosti, - určiť hlavné príčiny sociálnych zmien v spoločnosti a ich dôsledky - uviesť príklady rozmanitosti kultúr v Slovenskej republike, - rozpoznať prejavy šikanovania, extrémizmu, vandalizmu, vysvetliť príčiny rôznych konfliktov v spoločnosti, - navrhnúť konkrétne formy pomoci pre zdravotne postihnutých a starých ľudí v okolí.
--------------------------------------	-----------	---	---

Učebné zdroje:

Mgr. A. Drozdíková: Občianska náuka pre 7. ročník základnej školy a 2. ročník gymnázia s osemročným štúdiom, SPN Bratislava

Obsahový a výkonový štandard – 8. ročník

ŠVP + ŠkVP: 1 + 0 = 1 hodina týždenne, 33 hodín ročne

TÉMA	POČET HODÍN	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD (ČO ŽIAK NA KONCI 8. ROČNÍKA VIE / DOKÁŽE)
ŠTÁT A PRÁVO		<p>Ústava Slovenskej republiky</p> <p>Štát, jeho znaky a funkcie</p> <p>Forma vlády</p> <p>Deľba štátnej moci</p> <p>Demokracia</p> <p>Voľby</p> <p>Právo</p> <p>Právne normy</p> <p>Právna spôsobilosť</p> <p>Spôsobilosť na právne úkony</p> <p>Trestná zodpovednosť</p> <p>Prezumpcia nevinny</p>	<ul style="list-style-type: none"> - analyzovať články Ústavy SR, týkajúce sa znakov štátu a štátnej moci, - zhodnotiť význam Ústavy SR pre občana, - vysvetliť na príkladoch vybraných štátov funkcie štátu, - porovnať na príkladoch vybraných štátov rôzne formy vlády - zdôvodniť potrebu deľby štátnej moci, - vystihnúť rozdiely medzi priamou a nepriamou demokraciou, - rozlíšiť parlamentné, prezidentské a komunálne voľby, - vytvoriť hierarchiu právnych predpisov, - rozpoznať na príkladoch znaky protiprávneho konania.

LUDSKÉ PRÁVA A SLOBODY	Ľudské práva a slobody Predsudky Diskriminácia Práva dieťaťa Dohovor o právach dieťaťa	- orientovať sa v texte Druhej hlavy Ústavy SR a Dohovoru o právach dieťaťa, - rozpoznať v konkrétnych situáciách prejavy diskriminácie, - identifikovať rodové stereotypy v okolí a médiách, - prezentovať výsledky samostatne nájdených príkladov najčastejšieho porušovania práv dieťaťa v rodine, škole, na Slovensku, vo svete.
-------------------------------	--	---

Učebné zdroje:

Daniela Ďurajková, Dáša Vargová: Občianska náuka pre 8. ročník základnej školy a 3. ročník gymnázia s osemročným štúdiom, SPN Bratislava 2012

Obsahový a výkonový štandard – 9. ročník

ŠVP + ŠkVP:1 + 0 = 1 hodina týždenne, 33 hodín ročne

TÉMA	POČET HODÍN	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD (ČO ŽIAK NA KONCI 9. ROČNÍKA VIE / DOKÁŽE)
VOĽBA POVOLANIA	5	vzdelanie ako hodnota voľba povolania spôsobilosť na povolanie profesijná orientácia	- zdôvodniť opodstatnenosť vzdelania a vzdelávania ako hodnoty, - vytvoriť schému školského systému SR, - orientovať sa pri výbere povolania v rôznych zdrojoch informácií, - prezentovať plán budovania svojej kariéry.
EKONOMICKÝ ŽIVOT V SPOLOČNOSTI	15	ekonómia a ekonomika základné ekonomické otázky typy ekonomík trh trhový mechanizmus základné formy podnikania spotreba spotrebiteľ ochrana spotrebiteľa	- rozlíšiť pojmy ekonómia a ekonomika, - konkretizovať na príkladoch spôsoby riešenie troch základných ekonomických otázok, - uviesť základné rozdiely medzi trhovou, príkazovou a zmiešanou ekonomikou, - demonštrovať vzťahy medzi kupujúcimi a predávajúcimi na trhu, - simulovať postup pri reklamácií tovarov alebo služieb.
FINANČNÁ GRAMOTNOSŤ	13	rozpočet finančné inštitúcie	- zostaviť modelový osobný/rodinný rozpočet, - ilustrovať na príklade vybraný problém z oblasti finančnej gramotnosti, - zhodnotiť mieru rizika pri využití služieb bankových a nebankových inštitúcií.

8.5 Vzdelávacia oblasť: ČLOVEK A HODNOTY

8.5.1 Predmet: NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA

	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
ŠVP	1	1	1	1	1
ŠkVP	0	0	0	0	0
Spolu	1	1	1	1	1

Charakteristika vyučovacieho predmetu

Predmet náboženská výchova/náboženstvo v nižšom strednom vzdelávaní odovzdáva základné náukové predpoklady kresťanských životných postojov a konania žiakov. Ponúka im pomoc pri orientácii v súčasnom svete z biblického hľadiska, kresťanskej tradície a vedie k oboznámeniu a ponuke kresťanského štýlu života. Umožňuje konfrontovať sa s veľkými existenčnými otázkami človeka a hľadať na ne odpovede. Zároveň je aj službou spoločnosti, kde napomáha výchove detí a mladých ľudí najmä svojím preventívnym systémom. Ovplyvňuje hodnotovú orientáciu žiakov, ktorá im pomáha byť prospešnými rodine, spoločnosti a Cirkvi. Je výchovou k zodpovednosti za vlastné konanie, učí žiakov kriticky myslieť, nenechať sa manipulovať ani nebyť manipulátormi, chápať vlastné konanie i konanie druhých ľudí v kontexte rôznych životných situácií.

Ciele predmetu

Žiaci:

- získajú povedomie úcty k jedinečnosti a neopakovateľnosti každej živej bytosti, zvlášť človeka ako originálneho Božieho stvorenia,
- prehľadujú si vedomosti o existencii a pôsobení Boha podľa učenia Katolíckej cirkvi,
- získajú vedomosti o dôležitom poslaní Panny Márie v dejinách spásy,
- naučia sa vnímať v životoch svätých Božie pôsobenie a výzvu nasledovať ich,
- získajú vedomosti o vzniku a účinkovaní Cirkvi v dejinách i v dnešnom svete,
- nadobudnú orientáciu v morálnych hodnotách, ktoré vyplývajú z Desatora a patria ku kresťanskému životnému štýlu,
- zorientujú sa v otázkach, ktoré prináša dnešná spoločnosť a v kresťanskom postoji voči nim,
- uplatnia vhodné komunikačné zručnosti k vyjadrovaniu vlastných myšlienok, citov, názorov a postojov,
- objavia potrebu modlitby a sviatostného života pre svoj vzťah s Bohom a ľuďmi,
- získajú poznatky o iných náboženstvách, čo ich vedie k vzájomnej tolerancii,
- nadobudnú vzťah oddanosti k Trojjedinému Bohu, jeho zákonom a výzve k budovaniu jeho kráľovstva,
- získajú spôsobilosti, ktorými posilnia a uchovajú svoju vieru v Ježiša Krista ako Pána a Spasiteľa,
- uplatnia v živote výzvu byť Ježišovými učeníkmi a odovzdávať jeho posolstvo vo svojom okolí.

Obsahový a výkonový štandard – 5. ročník

ŠVP + ŠkVP: 1 + 0 = 1 hodina týždenne, 33 hodín ročne

TÉMA	POČET HODÍN	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD (ČO ŽIAK NA KONCI 5. ROČNÍKA VIE / DOKÁŽE)
BOH HOVORÍ ČLOVEKU	8	Sväté písmo - posvätná kniha. Byzantská misia na území Veľkej Moravy. Žiaci vierozvestov - sv. Gorazd a sv. Bystrík.	<ul style="list-style-type: none"> - orientovať sa v pojmoch: Biblia, Sväté písmo, Starý zákon, Nový zákon, - vymenovať základné delenie SZ a NZ, - vymenovať evanjeliá, - hľadať podľa súradníc daný text vo Svätom Písme, - reprodukovvať tri výroky Ježiša Krista, - opísať najdôležitejšie udalosti zo života sv. Cyrila a Metoda, - vysvetliť prínos misie sv. Cyrila a Metoda pre Slovensko,
DIALÓG BOHA A ČLOVEKA	5	Modlitba ako dialóg. Modlitba ako prosba. Nárek, chvála, vďaka, tanec, spev, slávenie, mlčanie ako modlitba. Miesto a čas modlitby v živote človeka.	<ul style="list-style-type: none"> - rozlíšiť formy modlitby, - prerozprávať časti biblického príbehu zo života kráľa Dávida a Šalamúna, - charakterizovať stručne jednotlivé prosby modlitby Otče náš, - zdôvodniť potrebu modlitby pre svoj život, - vymenovať tri vlastnosti (charakteristiky) dobrej modlitby,
NÁŠ DIALÓG S BOHOM	7	Komunikácia prostredníctvom symbolu. Náboženské symboly. Potreba slávenia v živote človeka. Liturgický rok. Miesto slávenia - posvätné miesta.	<ul style="list-style-type: none"> - vysvetliť úlohu a zmysel symbolov, - vymenovať základné časti liturgického roka, - priradiť správnu farbu k liturgickému obdobiu, - uviesť päť prikázaných sviatkov, - u r č i ť základné časti chrámu, - vymenovať päť liturgických úkonov a predmetov,
OBETA BOŽIEHO ĽUDU	6	Obeta, obetavosť, jej zmysel v živote človeka. Náboženský význam slova obeta. Židovský a kresťanský obetný kult. Obeta Ježiša Krista. Sv. omša osobná obeta.	<ul style="list-style-type: none"> - opísať prostredníctvom príkladu zo života zmysel obety, - uviesť príklady obety druhých ľudí, - vysvetliť jednoduchým spôsobom sprítomnenie Ježišovej obety pri sv. omši a potrebu sa jej zúčastniť, - nájsť analógiu medzi baránkom v SZ a Božím baránkom v NZ, - rozlíšiť časti sv. omše, - charakterizovať symbolický význam obetných darov chleba a vína pri sv. omši,

DIALÓG CEZ SLUŽBU	7	<p>Cirkev slabých (etika chudoby a milosrdenstva v Cirkvi.</p> <p>Kláštorná starostlivosť o chudobných a chorých), starostlivosť o chudobných a chorých v súčasnej farnosti (charita, paliatívna starostlivosť).</p> <p>Služba chorým, služba ľudskej rodine a služba Cirkvi a spoločnosti.</p> <p>Sviatosti služby spoločstvu (sviatosť manželstva a kňazstva).</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vymenovať formy pomoci Cirkvi chudobným a biednym v dejinách a v súčasnosti, - vymenovať troch svätcov, ktorí zasvätili svoj život pomoci iným, - porovnať možnosti angažovanosti chlapcov a dievčat v službe rodine a spoločstvu, - oceniť službu rodičov pre rodinu, - poukázať na úlohu kňaza ako Božieho služobníka, - vysvetliť potrebu sviatosti manželstva, kňazstva a zasväteného života z pohľadu služby.
-------------------	---	--	---

Učebné zdroje:

PaedDr. D. Tribulová: Poznávanie cez dialóg – pracovný zošit (západný obrad); Don Bosco

Mgr. L. Drobenková: Metodická príručka Poznávanie cez dialóg (západný obrad); KPKC Spišská Nová Ves,

Biblia; Internet

Obsahový a výkonový štandard – 6. ročník

ŠVP + ŠkVP: 1 + 0 = 1 hodina týždenne, 33 hodín ročne

TÉMA	POČET HODÍN	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD (ČO ŽIAK NA KONCI 6. ROČNÍKA VIE / DOKÁŽE)
PRAVDA AKO HODNOTA	5	<p>Potreba pravdy. Jakub a Ezau. Sila slova – šírenie informácií (pravda v etike, v médiách, zachovanie tajomstva, posudzovanie, čestnosť, ohováranie, osočovanie) 8. Božie prikázanie.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vysvetliť príbeh o Jakubovi a Ezauovi (vzhľadom na klamstvo), - rozlíšiť v konkrétnej situácii pravdu od klamstva, - posúdiť pravdu v masmédiách na základe novinových článkov, sformulovať zásady pre správne fungovanie medziľudských vzťahov,
HĽADANIE PRAVDY VO SVETE	5	<p>Cesty hľadania pravdy v dávnej minulosti. Mýtický obraz sveta. Vedecké hľadanie pravdy. Stvorenia sveta – biblický príbeh stvorenia.</p>	<ul style="list-style-type: none"> -charakterizovať inšpiráciu a pravdivosť Svätého písma, - porovnať biblický príbeh o stvorení sveta s vedeckým pohľadom a starovekými mýtmi, zhodnotiť potrebu hľadania pravdy v súvislosti so stvorením sveta,

HĽADANIE PRAVDY O SEBE	6	<p>Pôvod človeka. Biblický obraz stvorenia človeka (Boží obraz, hodnota každej ľudskej osoby). Pád človeka (prvotný hriech, hriech). Hranice človeka (svedomie, pocit viny, mravný zákon). Sviatosť zmierenia – kresťanská nádej.</p>	<p>-vysvetliť biblický príbeh o stvorení človeka, -vysvetliť hodnotu človeka stvoreného na Boží obraz a potrebu úcty, -vyjadriť pravdy vyplývajúce z biblického príbehu o páde človeka, -diskutovať o dôsledkoch prvotného hriechu, hriechu a slabosti človeka v dnešnej dobe, -vnímať svoje vlastné hranice, -vysvetliť pojem svedomie (mravný zákon),</p>
OHLASOVATELIA PRAVDY	10	<p>Proroci Ezechiel, Izaiáš. Ježiš Kristus – učiteľ pravdy. Ohlasovanie pravdy v podobenstvách. Apoštolí, ohlasovatelia pravdy (sv. Peter, sv. Štefan, sv. Pavol).</p>	<p>-vysvetliť význam ohlasovania pravdy, -opísať povolanie proroka Ezechiela a Izaiáša ako ohlasovateľov pravdy, -vysvetliť výrok Ježiša: „Vaše áno, nech je áno a vaše nie, nech je nie“ (Mt 5, 37), -vyjadriť potrebu prítomnosti Ducha Svätého pri ohlasovaní pravdy (sviatosť birmovania), -opísať poslanie sv. Petra, sv. Štefana, sv. Pavla, uviesť príklad ohlasovateľov v dnešnej dobe,</p>
KONAŤ V PRAVDE	7	<p>Zodpovednosť za druhých z pohľadu prirodzenej morálky („zlaté pravidlo“). Ježišov príkaz lásky (morálky). Skutky lásky (skutky telesného a duchovného milosrdenstva). Spravodlivosť a pravda v spoločnosti. Sociálny hriech.</p>	<p>-vysvetliť význam „Zlatého pravidla“ (Mt 7,12), -oceniť prínos Ježišovho príkazu lásky, -porovnať ho s podobnými pravidlami v iných náboženstvách, -sformulovať príklady skutkov telesného i duchovného milosrdenstva, -posúdiť na konkrétnych situáciách postoj spoločnosti k pravde, láske a spravodlivosti, vysvetliť pojem sociálny hriech.</p>

Učebné zdroje:

Mgr. Anna Gerberyová, Mgr. Emil Rešetár: Poznávanie pravdy-pracovný zošit (západný obrad), Don Bosco,

PaedDr. Lenka Drobenková: Metodická príručka Poznávanie pravdy – západný obrad, KPKC Spišská Nová Ves,

Biblia, internet

Obsahový a výkonový štandard – 7. ročník

ŠVP + ŠkVP: 1 + 0 = 1 hodina týždenne, 33 hodín ročne

TÉMA	POČET HODÍN	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD (ČO ŽIAK NA KONCI 7. ROČNÍKA VIE / DOKÁŽE)
SLOBODA A ČLOVEK	4	<p>Chápanie slobody a povolanie k nej.</p> <p>Exodus – cesta k slobode.</p> <p>Hranice slobody – Desatoro.</p> <p>Práva človeka.</p> <p>Otroctvo človeka (druhy závislostí ako prejav hriechu).</p>	<p>-opísať exodus Hebrejov z otroctva v Egypte,</p> <p>-porovnať na konkrétnej životnej situácii život v slobode a v otroctve hriechu,</p> <p>-posúdiť potrebu Božieho zákona a jeho vplyv na slobodu človeka,</p> <p>-opísať pojem slobody a jej zneužitie,</p> <p>-uviesť príklady závislostí a ich nebezpečenstvá,</p> <p>-rozlíšiť rôzne spôsoby chápania slobody človeka v zmysle Desatora</p>
SLOBODA A ROZHODNUTIE	6	<p>Slobodné rozhodnutie (nutnosť voľby a jej pravidlá).</p> <p>Sloboda a zodpovednosť.</p> <p>Princípy rozhodovania (autonómna a heteronómna morálka).</p>	<p>-posúdiť niektoré biblické príbehy o slobodnej voľbe človeka a jej dôsledky,</p> <p>-poukázať na dopad rozhodnutí človeka na jeho osobný život, život spoločnosti i na večný život,</p> <p>-uviesť príklady, ktoré ilustrujú heteronómnu a autonómnu morálku,</p> <p>-oceniť pravidlá v osobnom i spoločenskom živote,</p>
BOH OSLOBODZUJE ČLOVEKA	6	<p>Vina a odpustenie vo svetle prirodzenej morálky.</p> <p>Kresťanský pohľad na vinu a odpustenie.</p> <p>Chápanie viny v iných kultúrach a náboženstvách.</p> <p>Kristus oslobodzuje (formy pokánia - sviatostné a mimo sviatostné).</p>	<p>-opísať vinu a odpustenie vo svetle prirodzenej morálky,</p> <p>-sformulovať biblický pohľad na vinu a odpustenie,</p> <p>-uviesť príklady odpustenia v rodine a škole,</p> <p>-vysvetliť sviatosť pokánia a zmierenia a spôsob jej prijímania,</p> <p>-uviesť príklady sviatostných i mimo sviatostných foriem pokánia,</p>
REŠPEKTOVANIE VIERPVYZNANÍ	7	<p>Rozdielne cesty hľadania Boha - hinduizmus, budhizmus, islam, judaizmus.</p> <p>Náboženstvo, sekta.</p> <p>Kresťanstvo - zjavené náboženstvo.</p> <p>Putovanie po ceste predkov - kresťanské korene.</p>	<p>-rozlíšiť medzi náboženstvom a sektou,</p> <p>-vysvetliť pôvod kresťanstva ako zjaveného náboženstva,</p> <p>-rozpoznať rozdielne a spoločné prvky jednotlivých svetových náboženstiev,</p> <p>-opísať svetové náboženstvá a ich prínos pre život v spoločnosti,</p> <p>-zhodnotiť prínos kresťanstva,</p>

LÁSKA AKO PRINCÍP SLOBODY	10	<p>Sloboda a vzťah k autoritám (hierarchia, anarchia, nezávislosť).</p> <p>Láska ako cesta k slobode – blahoslavenstvá.</p> <p>Hierarchia Cirkvi (autorita - služba).</p> <p>Sloboda a prosociálne správanie (angažovanosť v rodine, v Cirkvi).</p>	<p>-vyjadriť dôležitosť príslušnosti k Cirkvi, -zdôvodniť dôležitosť autority v spoločnosti i Cirkvi, -vysvetliť, kto patrí do hierarchie Cirkvi, -rozpoznať hranice osobnej slobody, -uviesť diecézy Katolíckej cirkvi na Slovensku, -interpretovať blahoslavenstvá.</p>
----------------------------------	----	---	---

Učebné zdroje:

Mgr. Anna Gerberyová, Mgr. Emil Rešetár: Poznávanie pravdy-pracovný zošit (západný obrad), Don Bosco,

PaedDr. Lenka Drobenková: Metodická príručka Poznávanie pravdy – západný obrad, KPKC Spišská Nová Ves,

Biblia, internet

Obsahový a výkonový štandard – 8. ročník

ŠVP + ŠkVP: 1 + 0 = 1 hodina týždenne, 33 hodín ročne

TÉMA	POČET HODÍN	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD (ČO ŽIAK NA KONCI 8. ROČNÍKA VIE / DOKÁŽE)
Kto som?	7	<p>Sebapoznanie a sebaúcta (jedinečnosť, objavenie svojej veľkosti).</p> <p>Zodpovednosť za prijaté dary a talenty.</p> <p>Sebaprijatie, komplexy menejcennosti.</p>	<p>-vysvetliť pojmy: sebaúcta, sebaprijatie, pocit menejcennosti, -uviesť biblické súvislosti na túto tému, -vymenovať vlastné talenty a dary a poukázať na zodpovednosť za ich využívanie, -sformulovať modlitbu vďaky za prijaté dary</p>
Kto je človek?	6	<p>Byť človekom.</p> <p>Dôstojnosť človeka stvoreného na Boží obraz.</p> <p>Človek ako muž a žena (dôstojnosť muža a ženy).</p> <p>Rozdiely medzi mužom a ženou pre vzájomné dopĺňanie sa.</p>	<p>-poukázať na dôstojnosť človeka vo svetle viery a Svätého písma, -opísať vnímanie muža a ženy v rôznych kultúrach a porovnať ho s kresťanským učením, -oceniť napĺňanie sociálnych rolí muža a ženy z pohľadu kresťanského ideálu vyjadreného v Desatore,</p>

Ľudskosť	6	<p>Odvrátená tvár ľudskosti (konflikty, zneužívanie a zločiny proti ľudskosti). Človek sa pýta „prečo“ (hľadanie odpovedí na otázku utrpenia v Starom zákone). Ľudskosť (búranie predsudkov, tolerancia, Ježišov postoj k ľuďom na okraji spoločnosti). Zmysel utrpenia (Boh ukrytý v biede sveta). Objavenie ľudskosti (vykúpenie – pozdvihnutie človeka).</p>	<ul style="list-style-type: none"> - diskutovať o príčinách a zmysle ľudského utrpenia, - uviesť príklady o neľudskom konaní človeka, - skúmať možnosti objavenia Boha ukrytého v biede sveta, - poukázať na význam prijatia sviatosti pomazania chorých, - posúdiť nebezpečenstvo náboženského fundamentalizmu, intolerancie a odsudzovania, - naplánovať si pomoc núdzným,
Dôstojnosť a výkon človeka	6	<p>„Mať“, alebo „byť“ hodnota ľudskej práce a dôstojnosť človeka. Cirkev slabých (etika chudoby a milosrdenstva, základné princípy sociálnej náuky Cirkvi). Utrpenie – sviatosť pomazania chorých.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vymenovať dôsledky posudzovania hodnoty človeka na základe iba jeho výkonu, - porovnať Ježišov zákon lásky so sociálnymi zákonmi modernej spoločnosti, - diskutovať o zachovávaní a nerešpektovaní 7. a 10. Božieho prikázania, - oceniť pozitívne vzory z dejín Cirkvi, ktoré vynikali milosrdenstvom, - poukázať na význam prijatia sviatosti pomazania chorých,
Kultúra života	8	<p>Kultúra – rozvoj človeka a ľudskej spoločnosti. Hodnoty kultúry života a kultúry smrti. Ľudskosť – kresťanský postoj ku kultúre života.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zdôvodniť hodnotu každého človeka od počatia až po prirodzenú smrť, - podporiť prínos kresťanských hodnôt pre súčasnú kultúru, - poukázať na význam 5. Božieho prikázania pre celú spoločnosť, - diskutovať o dôležitosti spoločného dobra a solidarity.

Učebné zdroje

Tibor Reimer: Dôstojnosť človeka – učebnica katolíckeho náboženstva pre 8. ročník

HRABLAYOVÁ, L. a kol. Dôstojnosť človeka. Metodická príručka katolíckeho náboženstva pre 8. ročník základných škôl. Spišská Nová Vec: KPKC, 2011. ISBN 80–89538–05–8.

HRABLAYOVÁ, L. a kol. Dôstojnosť človeka. Pracovný zošit pre 8. ročník základných škôl. Spišská Nová Vec: KPKC, 2011. ISBN 80–89538–05–8.

Biblia; Internet

Obsahový a výkonový štandard – 9. ročník

ŠVP + ŠkVP:1 + 0 = 1 hodina týždenne, 33 hodín ročne

Zodpovednosť	Zodpovednosť život – pozvanie k zodpovednosti (podobenstvo o talentoch).	<ul style="list-style-type: none"> - vysvetliť etymológiu pojmu „zodpovednosť“, - dať do súvislosti podobenstvo o talentoch s pojmom zodpovednosť, formulovať dôvody osobnej zodpovednosti za svoj život
Zodpovednosť za seba	<p>Osobnostný rozvoj (sebaocenenie a prijatie).</p> <p>Potreba životných vzorov korekcia mediálnych vzorov (imitovanie vzorov).</p> <p>Výzva k hľadaniu a odkrývanie životného zmyslu.</p> <p>Ježiš ako vzor (Ježiš ako človek, Ježiš ako Boží Syn).</p> <p>Ponuka kresťanských vzorov (Jn1,35-39)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - konfrontovať sa s potrebou životných vzorov, - analyzovať kriticky mediálne ponuky, analyzovať pozitívne a negatívne vzory a ich vplyv na svoj život, - vnímať seba prijatie a sebaocenenie ako podmienku osobnostného rozvoja, oceniť ponuku nasledovania Ježiša Krista ako životného vzoru, - diskutovať o súčasných kresťanských vzoroch,
Zodpovednosť za svoju vieru	<p>Prečo veriť (dôvody pre vieru, dôvody pre neveru).</p> <p>Poverčivosť – nesprávna forma religiozity.</p> <p>Nebezpečenstvo siekt a ich aktuálna ponuka.</p> <p>Vyznanie viery - rozhodnutie pre vieru.</p> <p>Reč Cirkvi – metaforická reč dogiem nová reč Cirkvi – Druhý vatikánsky koncil kresťanská zrelosť (sviatostný život)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vysvetliť dôvody svojho kresťanského presvedčenia, - vyjadriť význam religiozity človeka ako prejavu po Bohu a zmysle života, reprodukovať Vyznanie viery, charakterizovať sekty a ich nebezpečenstvá, - vysvetliť pojmy: dogma, Učiteľský úrad cirkvi a ich význam, - zdôvodniť potrebu novej reči Cirkvi v súčasnej spoločnosti,
Zodpovednosť za budovanie vzťahov	<p>Túžba po presiahnutí seba (ontologická potreba lásky človeka k človeku a človeka k Bohu).</p> <p>Priateľstvo a láska, vzťah muž a žena ideál rodiny a pseudorodina, medzigeneračné vzťahy.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - objasniť ontologickú potrebu lásky človeka k človeku a človeka k Bohu, charakterizovať priateľskú, manželskú, rodičovskú lásku a lásku k Bohu, rozlíšiť rôzne formy spolužitia dvoch ľudí v súčasnosti, - uznávať kresťanské manželstvo ako spoločenstvo lásky pochádzajúce od Boha, - zdôvodniť jednoduchým spôsobom nerozlučnosť manželstva,

			<ul style="list-style-type: none"> - vymenovať základné riziká vyplývajúce zo zneužitia a nepochopenia lásky, vyjadriť niekoľko základných zásad slušnej komunikácie v rodine aj mimo nej, - vyjadriť v modelových situáciách alternatívy efektívneho riešenia rodinných konfliktov, - obhájiť potrebu zdravej rodiny pre zrelosť človeka a pre odovzdávanie viery.
--	--	--	--

Učebné zdroje:

Bajužik Vlastimil, Zodpovednosť človeka : učebnica katolíckeho náboženstva pre 9. ročník základných škôl - západný obrad, Trnava SSV 2017, ISBN 9788081610608

Pracovný zošit katolíckeho náboženstva západný obrad.

Prierezové témy realizované v predmete:

OSR – Osobnostný a sociálny rozvoj,

VMR – výchova k manželstvu a rodičovstvu,

ENV – environmentálna výchova,

MUV – multikultúrna výchova,

RLK – regionálna výchova a ľudová kultúra, DOV – dopravná výchova,

OZO – ochrana človeka a zdravia GLV – globálna výchova

Hodnotenie – portfólio žiakov:

Ústne odpovede: frontálne, individuálne

Písomné odpovede: tematické previerky, didaktické testy

Iné: aktivity, v ktorých môže žiak preukázať vzťah k činnostiam a záujem o predmet (napr. aktivita na hodinách v priebehu celého klasifikačného obdobia, úprava a svedomité vedenie zošita, vypracovanie projektov a pod.).

Hodnotenie a klasifikáciu výsledkov žiakov realizujeme podľa vnútornej smernice školy Kritéria hodnotenia a klasifikácie žiakov Základnej školy Dolná Tižina a v súlade s Metodickým pokynom MŠVVaŠ č.22/2011 na hodnotenie a klasifikáciu žiakov základnej školy.

8.6 Vzdelávacia oblasť: ČLOVEK A SVET PRÁCE

8.6.1 Predmet: **TECHNIKA**

Učebný plán:

	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
ŠVP	1	1	1	1	1
ŠkVP	0	0	0	0	0
Spolu	1	1	1	1	1

Charakteristika vyučovacieho predmetu

Učebný predmet vedie žiakov k získaniu základných užívateľských zručností v rôznych oblastiach ľudskej činnosti a prispieva k poznaniu trhu práce, vytváraniu životnej i profesijnej orientácie žiakov. Konceptia predmetu vychádza z konkrétnych životných situácií, v ktorých človek prichádza do priameho kontaktu s ľudskou činnosťou a technikou v jej rozmanitých podobách a širších súvislostiach a prostredníctvom technických vymožeností chráni svet a kultúrne pamiatky.

Predmet musí byť založený predovšetkým na praktickej činnosti. Jeho náplň sa cielene zameriava na zručnosti a návyky pre uplatnenie žiakov v ďalšom živote a spoločnosti. Je založený na tvorivej myšlienkovvej spoluúčasti a spolupráci žiakov.

Náplň učebného predmetu je určená všetkým žiakom bez rozdielu pohlavia. Žiaci sa učia pracovať s rôznymi materiálmi a pomôckami a osvojujú si základné pracovné zručnosti a návyky, rozvíjajú tvorivé technické myslenie. Pri navrhovaní výrobkov v oblasti dizajnu a pracovných postupov spájajú praktické zručnosti s tvorivým myslením. Základné vzdelávanie obohacuje o dôležitú zložku tým, že kladie základy z oblasti techniky, ktoré sú nevyhnutné pre ďalšie štúdium a uplatnenie človeka v reálnom živote. Žiaci sa učia plánovať, organizovať a hodnotiť pracovnú činnosť samostatne i v skupine. Sú vedení k dodržiavaniu zásad bezpečnosti a hygieny pri práci. V závislosti na veku žiakov sa postupne buduje systém, ktorý žiakom poskytuje dôležité informácie z pracovnej oblasti a pomáha im pri zodpovednom rozhodovaní o ďalšom profesijnom zameraní i rozhodovaní v živote.

Ciele predmetu

Žiaci:

- rozlíšia a bezpečne použijú prírodné a technické materiály, nástroje, náradie a zariadenia;
- si osvoja dodržiavanie stanovených pravidiel a adaptujú sa na zmenené alebo nové úlohy a pracovné podmienky;
- experimentujú s nápadmi, materiálmi, technológiami a technikami;
- si vytvoria vhodné návyky pre rodinný život;
- pociťujú zodpovednosť za svoje zdravie, ľudské vzťahy a financie ako aj za pohodlie a bezpečnosť v ich bezprostrednom okolí;
- cítia zodpovednosť za kvalitu svojich i spoločných výsledkov práce;
- si osvoja základné pracovné zručnosti a návyky z rôznych pracovných oblastí, organizujú a plánujú prácu a používajú vhodné nástroje, náradie a pomôcky pri práci i v bežnom živote;

- vytrvalo a sústavne plnia základné úlohy, uplatňujú tvorivosť a vlastné nápady pri pracovnej činnosti a pri vynakladaní úsilia na dosiahnutie kvalitného výsledku;
- si vytvoria nový postoj a hodnoty vo vzťahu k práci človeka a životnému prostrediu;
- chápu prácu a pracovné činnosti ako príležitosti na sebarealizáciu, sebaaktualizáciu a
- na rozvíjanie podnikateľského myslenia;
- sa orientujú v rôznych odboroch ľudskej činnosti, formách fyzickej i duševnej práce, osvoja si potrebné poznatky a zručnosti významné na možnosti uplatnenia, na voľbu vlastného profesijného zamerania a na ďalšiu profesijnú a životnú orientáciu.

Obsahový a výkonový štandard – 5. ročník

ŠVP + ŠkVP: 1 + 0 = 1 hodina týždenne, 33 hodín ročne

TÉMA	POČET HODÍN	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD (ČO ŽIAK NA KONCI 5. ROČNÍKA VIE / DOKÁŽE)
ČLOVEK A TECHNIKA	6	Školský poriadok, pracovný poriadok v školskej dielni. Technika, prostredie technické - prírodné - spoločenské, vzťahy medzi nimi. Ochrana, príroda, negatívne vplyvy techniky.	- dodržiavať pravidlá BOZP, hygieny a správania sa, - vysvetliť pojem technika v užšom a širšom zmysle slova, - uviesť príklady pozitívnych a negatívnych vplyvov techniky na človeka, prírodu a spoločnosť, - zdôvodniť na príkladoch potrebu pozitívneho prístupu človeka k tvorbe techniky, - vypracovať projekt na tému z ochrany prírody,
ČLOVEK A VÝROBA V PRAXI	14	Remeslo, remeselník, pracovný nástroj, pracovné náradie, remeslá v minulosti a v súčasnosti. Výrobok, vznik výrobku: myšlienka - proces výroby - výrobok návrh výrobku človeku spríjemňujúceho život.	- porovnať profesie remeselníkov v minulosti a v súčasnosti, - vysvetliť pojem výrobok, - opísať proces vzniku jednoduchého výrobku, - vyhľadať príklady výrobkov, pracovných nástrojov a pracovného náradia remeselníkov v minulosti a v súčasnosti, - vyhodnotiť priebeh tematickej exkurzie z výroby, - prezentovať návrh a zhotovenie vlastného jednoduchého výrobku z dostupných prírodných materiálov v danom regióne,

UŽITKOVÉ A DARČEKOVÉ PREDMETY	13	<p>Surovina, materiál, polotovar.</p> <p>Darčekový a úžitkový predmet myšlienka, návrh, náčrt, rozmery, náradie a nástroje, postup práce materiál: špajdľa, vetvička, gaštan, plastelína, kôra, latka, tenký drôt, alobal, kartón a pod.</p> <p>Výrobky: náhrdelník; náušnice; náramok; zvieratko; počítaadlo; svietnik; kvet; stojan na pero; stojan na „mobil“ a pod.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vytvoriť náčrt jednoduchého výrobku, - vybrať technické materiály a nástroje na zhotovenie výrobku, - navrhnúť postup práce pri zhotovení výrobku, - zhotoviť navrhnutý výrobok, - prezentovať výsledky svojej práce.
--------------------------------------	----	---	---

Učebné zdroje:

I. Krušpán a kol.: Technická výchova pre 5.-9.ročník ZŠ, EXPOL Pedagogika s.r.o., Bratislava 2004;

A. Fújas, O. Bogová a kol.: Technika – pracovný zošit pre 5. ročník ZŠ, RAABE s.r.o., Bratislava 2015;

Žáčok, Kučerka: Technika pre 7. ročník, TBB a.s., Banská bystrica 2012.

Obsahový a výkonový štandard – 6. ročník

ŠVP + ŠkVP: 1 + 0 = 1 hodina týždenne, 33 hodín ročne

TÉMA	POČET HODÍN	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD (ČO ŽIAK NA KONCI 6. ROČNÍKA VIE / DOKÁŽE)
ČLOVEK A TECHNIKA	3	<p>Školský poriadok, pracovný poriadok v školskej dielni.</p> <p>Významné etapy v dejinách vývoja techniky v Európe a vo svete. Vynález, patent, objav a ich spoločenský význam.</p> <p>Proces vzniku výrobku: myšlienka – konštruovanie – výroba – použitie výrobkov – likvidácia a recyklácia.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - poukázať na základné rozdiely medzi technickým zobrazovaním a kresbou, - uviesť príklady uplatnenia piktogramov, - vytvoriť vlastný návrh piktogramu, - vybrať vhodný pohľad na zobrazenie telesa, - uviesť príklad zobrazenia telesa na jednu priemetňu – narysňu, - porovnať význam základných druhov čiar na technickom náčrte a výkrese, - určiť z technického výkresu rozmery zobrazeného telesa, - narysovať zobrazenie jednoduchého telesa v jednej priemetni, - priradiť kóty k zobrazenému jednoduchému telesu, - vypracovať projekt na porovnanie rôznych druhov zobrazení.

GRAFICKÁ KOMUNIKÁCIA V TECHNIKE	10	<p>Zobrazovanie v technike. Návrh, náčrt, technický náčrt, piktogram, technický výkres kóta, kótovanie, druhy čiar.</p> <p>Mierka, zobrazovanie telies na jednu priemetňu – nárysňu.</p> <p>Čítanie jednoduchého technického výkresu.</p> <p>Vlastný jednoduchý výrobok.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - poukázať na základné rozdiely medzi technickým zobrazovaním a kresbou, - uviesť príklady uplatnenia piktogramov, - vytvoriť vlastný návrh piktogramu, - vybrať vhodný pohľad na zobrazenie telesa, - uviesť príklad zobrazenia telesa na jednu priemetňu – nárysňu, - porovnať význam základných druhov čiar na technickom náčrte a výkrese, - určiť z technického výkresu rozmery zobrazeného telesa, - narysovať zobrazenie jednoduchého telesa v jednej priemetni, - priradiť kóty k zobrazenému jednoduchému telesu, - vypracovať projekt na porovnanie rôznych druhov zobrazení.
TECHNICKÉ MATERIÁLY A PRACOVNÉ POSTUPY, ICH SPRACOVANIE	12	<p>Drevo – stavba, štruktúra, rozdelenie, vlastnosti, ťažba, surovina, spracovanie, druhy reziva, polotovary, použitie. Pracovné postupy: meranie a obrysovanie, rezanie, rašpľovanie, pilovanie, brúsenie, vŕtanie, lepenie, spájanie klincami a skrutkami, povrchová úprava. Výrobok z dreva výrobky: krmidlo pre vtáčikov (do kletky; do exteriéru); stojan na varešky; počítadlo; rámik na obraz; krabička na šperky; stojan na „mobil“ a pod.</p> <p>KOVY - výroba železa a ocele, surovina, kovy – rozdelenie, vlastnosti, polotovary, použitie. Pracovné postupy: meranie a obrysovanie, vyrovnávanie, strihanie, štikanie, ohýbanie, pilovanie, prebíjanie, vysekávanie, povrchová úprava. Samostatná práca, výrobok z kovu výrobky: ozdobná brošňa alebo retiazka; kvet; košík; stojan na písacie potreby; oplietané vajíčko; zvonkohra a pod.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - porovnať vlastnosti rôznych drevín, - zrealizovať na výrobku vybrané pracovné postupy ručného obrábania dreva podľa technického výkresu, - rozlíšiť základné druhy kovov, - porovnať vlastnosti kovov, - vysvetliť princíp spracovania kovov na polotovary, - uviesť príklady využitia kovov v praxi v závislosti od ich vlastností, - zrealizovať na výrobku vybrané pracovné postupy ručného obrábania plechu a drôtu podľa technického výkresu,

		<p>Plasty – rozdelenie, vlastnosti, druhy, výroba plastov, surovina, použitie, likvidácia a recyklácia.</p> <p>Pracovné postupy: meranie a obrysovanie, rezanie, pilovanie, vrtanie, leštenie a matovanie, lepenie, spoj skrutkou.</p> <p>Samostatná práca, výrobok z plastu výrobky: privesok na kľúče; stierka na cesto; kvet; hodiny; škrabka na okno; pokladnička; ozdoba na vianočný stromček; veľkonočný svietnik a pod.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozlíšiť základné druhy plastov, - uviesť príklady použitia plastov v praxi, - zrealizovať na výrobku vybrané pracovné postupy ručného obrábania plastov podľa technického výkresu.
ELEKTRICKÁ ENERGIA. ELEKTRICKÉ OBVODY	6	<p>Elektrická energia, výroba – premena energií, zdroje, využitie v priemysle a v domácnosti, šetrenie elektrickou energiou.</p> <p>Elektrické obvody prvky a schematické značky, schémy elektrických obvodov, elektrotechnická stavebnica.</p> <p>Nebezpečný odpad – jeho zber a separovanie (monočlánky, batérie, akumulátory). Účinky elektrického prúdu, prvá pomoc pri úraze elektrickým prúdom.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vysvetliť rozdiely medzi monočlánkom, batériou a akumulátorom, - znázorniť prvky jednoduchých elektrických obvodov, - zapojiť jednoduchý elektrický obvod na stavebnici, - zapojiť samostatne ďalšie elektrické obvody na el. stavebnici podľa schémy, - zdôvodniť zber nebezpečného odpadu, - opísať hlavné zásady postupu poskytnutia prvej pomoci pri úraze elektrickým prúdom.
JEDNODUCHÉ STROJE A MECANIZMY	2	<p>Jednoduché stroje, mechanizmy: prevody – druhy a princípy, využitie (mechanické hračky, mechanické prístroje a zariadenia v domácnosti a v praxi).</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uviesť príklady využitia jednoduchých strojov, mechanizmov a prevodov v praxi, - porovnať niektoré druhy prevodov v mechanických hračkách.

Učebné zdroje:

I. Krušpán a kol.: Technická výchova pre 5.-9.ročník ZŠ, EXPOL Pedagogika s.r.o., Bratislava 2004;
A. Fijas, O. Bogová a kol.: Technika – pracovný zošit pre 5. ročník ZŠ, RAABE s.r.o., Bratislava 2015;
Žáčok, Kučerka: Technika pre 7. ročník, TBB a.s., Banská bystrica 2012.

Obsahový a výkonový štandard – 7. ročník

ŠVP + ŠkVP: 1 + 0 = 1 hodina týždenne, 33 hodín ročne

TÉMA	POČET HODÍN	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD (ČO ŽIAK NA KONCI 7. ROČNÍKA VIE / DOKÁŽE)
GRAFICKÉ KOMUNIKÁCIE V TEHNIKE	10	<p>Školský poriadok, pracovný poriadok v školskej dielni. Zobrazenie telies na tri priemetne.</p> <p>Technická dokumentácia výrobku návrh technický výkres vlastného jednoduchého výrobku z dreva (kombinovaného výrobku).</p> <p>Návrh výrobku (polotovár, pracovné postupy... (usmerňuje učiteľ) .</p>	<p>-určiť jednotlivé priemety na technickom výkrese,</p> <p>-doplniť chýbajúci priemet telesa na technickom výkrese,</p> <p>-uviesť príklady reálnych predmetov, ktoré je potrebné zobraziť viacerými priemetmi,</p> <p>-narysovať jednoduchý technický výkres výrobku v troch priemetoch,</p> <p>-vysvetliť rozdiel medzi technickým výkresom a technickou dokumentáciou, -naprojektovať tvar, rozmery, materiál a pracovný postup na vlastný jednoduchý výrobok.</p>
TECHNICKÉ MATERIÁLY A PRACOVNÉ POSTUPY , ICH SPRACOVANIE	11	<p>Technické materiály – kovy, drevo, plasty, keramické materiály, sklo, guma, textil, kompozitné materiály, vlastnosti a využitie.</p> <p>Pracovné postupy obrábania dreva: rezanie, dlabanie, vŕtanie, lepenie, spájanie skrutkami, pájanie dreva plátovaním, povrchová úprava.</p> <p>Pracovné postupy obrábania kovov: rezanie, pilovanie, vŕtanie, nitovanie, ohýbanie pracovné postupy obrábania plastov: vŕtanie, lepenie, ohýbanie, tvárnenie, spájanie skrutkami.</p> <p>Samostatná práca, výrobok – kombinácia materiálov: otvárač na fľaše; vianočný svietnik; značkovač záhradného záhonu; hviezdicová miska pod kvetináč; dopravná značka; netradičný prívesok; forma na odlievanie panáčika /autíčka; kyprič pôdy a pod.</p>	<p>-porovnať vlastnosti vybraných druhov technických materiálov,</p> <p>-vykonať jednoduchý experiment na porovnanie vybranej vlastnosti materiálov, vlastnosť aplikujú na príkladoch v praxi,</p> <p>-uviesť príklady využitia vybraných druhov technických materiálov v praxi, -navrhnuť technologický postup zhotovenia vlastného výrobku,</p> <p>-zrealizovať na výrobkoch vybrané pracovné postupy ručného obrábania podľa technického výkresu.</p>

STROJE A ZARIADENIA V DOMÁCNOSTI	8	Stroje a zariadenia – mechanické, plynové, benzínové, elektrické stroje a zariadenia – charakteristika, návody na obsluhu a údržbu, bezpečné používanie.	<ul style="list-style-type: none"> -charakterizovať stroje a zariadenia používané v domácnosti, -zdôvodniť výhody a nevýhody využitia strojov a zariadení na rôzny pohon, -vyhľadať na internete návod na obsluhu a základnú údržbu strojov a zariadení, -identifikovať nebezpečenstvo pri práci so strojmi a zariadeniami, -prezentovať bezpečné postupy používania vybraných mechanických strojov a zariadení v domácnosti, -vypracovať projekt na tému obsluhy a údržby vybraného domáceho stroja (zariadenia).
SVET PRÁCE	4	<p>Trh práce</p> <ul style="list-style-type: none"> - povolanie ľudí, druhy pracovísk, pracovných prostriedkov, pracovných objektov, - charakter a druhy pracovných činností, kvalifikačné, zdravotné a osobnostné požiadavky, - rovnosť príležitostí na trhu práce, možnosti vzdelávania – náplň učebných a študijných odborov, prijímacie skúšky, - informácie a poradenské služby, zamestnanie - pracovné príležitosti v obci (regióne), - spôsoby hľadania zamestnania, písanie životopisu, motivačného listu, pohovor u zamestnávateľa, problémy nezamestnanosti, úrady práce, práva a povinnosti zamestnancov, zamestnávateľov. 	<ul style="list-style-type: none"> - orientovať sa v pracovných činnostiach vybraných profesií

Učebné zdroje:

I. Krušpán a kol.: Technická výchova pre 5.- 9.ročník ZŠ, EXPOL Pedagogika s.r.o., Bratislava 2004;
A. Fújas, O. Bogová a kol.: Technika – pracovný zošit pre 5. ročník ZŠ, RAABE s.r.o., Bratislava 2015;
Žáčok, Kučerka: Technika pre 7. ročník, TBB a.s., Banská bystrica 2012.

Obsahový a výkonový štandard – 8. ročník

ŠVP + ŠkVP: 1 + 0 = 1 hodina týždenne, 33 hodín ročne

TÉMA	POČET HODÍN	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD (ČO ŽIAK NA KONCI 8. ROČNÍKA VIE / DOKÁŽE)
GRAFICKÉ KOMUNIKÁCIE V TECHNIKE	10	<p>Školský poriadok, pracovný poriadok v školskej dielni, BOZP.</p> <p>Elektrické spotrebiče v domácnosti, druhy elektrických spotrebičov, princíp činnosti elektrických spotrebičov, pravidlá bezpečného používania a obsluhy.</p> <p>Ekonomika domácnosti, energetický štítok (energetická trieda) elektrických spotrebičov spotreba elektrickej energie.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - opísať princípy činnosti vybraných elektrických spotrebičov, - ovládať pravidlá použitia vybraných elektrických spotrebičov v domácnosti, - vypočítať spotrebu elektrickej energie vybraných spotrebičov v domácnosti s využitím energetického štítku - porovnať finančné náklady na prevádzku niektorých elektrických spotrebičov v domácnosti, - zdôvodniť zber, triedenie a likvidáciu vyradených elektrických spotrebičov, - zrealizovať prieskum projekt na kúpu elektrického spotrebiča do domácnosti.
TECHNICKÁ ELEKTROVIKA	11	<p>Dióda, tranzistor, integrovaný obvod, mikročip.</p> <p>Logické obvody.</p> <p>Snímače a regulačné prvky.</p> <p>Prenos signálov, telekomunikačná technika.</p> <p>Virtuálna elektronická stavebnica (Edison).</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zapojiť diódu v priepustnom a nepriepustnom smere, - vysvetliť využitie diódy a tranzistora v elektrickom obvode, - vyhľadať na internete príklady využitia snímačov v bežnom živote, - uviesť spôsoby regulácie elektrických prístrojov a zariadení v domácnosti, - pracovať samostatne s virtuálnou elektronickou stavebnicou, - opísať princíp prenosu telekomunikačných signálov.
TECHNICKÁ TVORBA	8	<p>Konštruktér, technológ, konštruovanie, technológia.</p> <p>Výroba návrhu a tvorba technickej dokumentácie, dizajn marketing PC, kresliace programy.</p> <p>Výrobky: stolový ventilátor na solárny pohon; solárne osvetlenie záhradného chodníka; ochrana bytu/domu – pohybový snímač so zvukovým signálom; štedrovečerný stolový blikajúci (LED) stromček; z nefunkčného „mobilu“ autíčko; netradičný šach a pod.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vytvoriť technickú dokumentáciu k vlastnému jednoduchému výrobku v elektronickej podobe, - vytvoriť reklamný leták s cenovou ponukou na predaj vlastného výrobku, - navrhnuť vlastný výrobok, - zrealizovať na svojom výrobku pracovné postupy ručného obrábania materiálov s využitím zapájania elektrických obvodov, - vypracovať projekt vlastného jednoduchého kombinovaného výrobku.

SVET PRÁCE	4	<p>Voľba profesijnej orientácie – základné princípy, sebazpoznávanie, osobné záujmy a ciele, telesný a zdravotný stav, osobné vlastnosti a schopnosti, sebahodnotenie, vplyvy na voľbu profesijnej orientácie. Informačná základňa pre voľbu povolania, práca s profesijnými informáciami a využívanie poradenských služieb.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - posúdiť svoje možnosti pri rozhodovaní o voľbe vhodného povolania a profesijnej prípravy, - využiť profesijné informácie a poradenské služby pre výber vhodného vzdelania, - navrhnúť plán a časový rozvrh pre dosiahnutie kariérnych cieľov, vrátane požiadaviek na vzdelanie a odbornú prípravu, náklady a možné zadĺženie, - vysvetliť pojem mzda (hrubá, čistá), - uviesť príklady zdrojov príjmu iných než mzda (napr. dar, provízia a zisk, peňažný príjem domácnosti, štátna sociálna podpora), - použiť internetovú kalkulačku na výpočet výšky čistej mzdy
-------------------	----------	--	--

Obsahový a výkonový štandard – 9. ročník

ŠVP + ŠkVP: 1 + 0 = 1 hodina týždenne, 33 hodín ročne

TÉMA	POČET HODÍN	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD (ČO ŽIAK NA KONCI 9. ROČNÍKA VIE/DOKÁŽE)
Človek a technika	11	<p>Význam a obsah, oboznámenie sa s učebnicou a hlavnou postavou učebnice, základné pravidlá správania sa v školskej dielni.</p> <p>Pojem technika. Vzťahy medzi technikou a prírodou, technikou a spoločnosťou s využitím osobných skúseností.</p> <p>Dôležité vynálezy, ktoré ovplyvnili chod dejín. Slovenský vynálezcovia , história techniky na Slovensku.</p> <p>Vznik výrobku, cesta : myšlienka - konštrukcia - výroba - využitie.</p>	<p>-ovládať a dodržiavať pravidlá správania sa v školskej dielni,</p> <p>- chápať obsah pojmu technika,</p> <p>- vysvetliť pojem technika, technické prostredie, prírodné prostredie a technické dielo ako produkt ľudskej činnosti,</p> <p>- vymenovať najvýznamnejšie objavy a vynálezy 18. - 20. storočia,</p> <p>poznať technickú históriu na Slovensku a slovenských technických vynálezcov,</p> <p>- vysvetliť pojem technologický postup a opísať všeobecne cestu vzniku výrobku,</p>

Grafická komunikácia	12	<p>Základy navrhovateľskej činnosti – technické tvorivé myslenie.</p> <p>Základy technickej komunikácie – zobrazovanie, technický náčrt – kreslenie, technický výkres – čítanie.</p> <p>Softvéry na kreslenie.</p> <p>Počítač a Internet pri konštruovaní, napr. projekty.</p> <p>„Búdka pre vtáčika“, „Stojan na CD“.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - opísať proces vzniku technického produktu, - správne preniesť tvar a rozmery predmetu na výkres, - ovládať zásady pravouhlého premietania, základné pravidlá zakresľovania rozmerov, - poznať výhody technického kreslenia na počítači, - vytvárať a realizovať technické myšlienky pre vlastné potreby pre potreby školy, pre komerčné aktivity a pod. - využiť získané poznatky a aplikovať ich pri zhotovovaní výrobku, - prezentovať svoju prácu, svoj výrobok, - ohodnotiť prácu spolužiakov.
Materiály a technológie	10	<p>Hlavné druhy technických materiálov, ich základné vlastnosti a využitie.</p> <p>Základné technologické postupy pri spracovaní technických materiálov, zodpovedajúce náradie a pomôcky na ich ručné opracovanie.</p> <p>Pravidlá správania sa v školskej dielenskej učebni a v technickom prostredí.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vymenovať základné druhy technických materiálov, - správne preniesť tvar a rozmery predmetu z výkresu na opracúvaný materiál, správne voliť meradlá a pomôcky na obrys, - vedieť pracovať podľa jednoduchého technologického postupu a technického výkresu, - poznať základné náradie na ručné opracovanie dreva, kovu a plastov, - využiť získané poznatky a aplikovať ich pri práci, - prezentovať svoju prácu, - ohodnotiť prácu spolužiakov.

Učebné zdroje

PaedDr. Ľ. Žáčok, PhD a kolektív: Technika, TBB
internetové stránky, výukové CD, DVD pre techniku
vlastné pracovné listy a prezentácie.

Prierezové témy realizované v predmete:

OSR – Osobnostný a sociálny rozvoj,
VMR – výchova k manželstvu a rodičovstvu,
ENV – environmentálna výchova,
MDV – mediálna výchova,
MUV – multikultúrna výchova,
RLK – regionálna výchova a ľudová kultúra, DOV – dopravná výchova,
OZO – ochrana človeka a zdravia,
FIG – finančná gramotnosť
GLV – globálna výchova

Hodnotenie – portfólio žiakov:

Ústne odpovede: frontálne, individuálne
Iné: aktivity, v ktorých môže žiak preukázať vzťah k činnostiam a záujem o predmet (napr. snaha a aktivita na hodinách v priebehu celého klasifikačného obdobia, tvorivé nápady, zhotovené výrobky, vypracovanie projektov, úprava a svedomité vedenie zošita, , a pod.).

Hodnotenie a klasifikáciu výsledkov žiakov realizujeme podľa vnútornej smernice školy Kritéria hodnotenia a klasifikácie žiakov Základnej školy Dolná Tižina a v súlade s Metodickým pokynom MŠVVaŠ č.22/2011 na hodnotenie a klasifikáciu žiakov základnej školy.

8.7 Vzdelávacia oblasť: *UMENIE A KULTÚRA*

8.7.1 Predmet: *VÝTVARNÁ VÝCHOVA*

Učebný plán:

	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
ŠVP	1	1	1	1	1
ŠkVP	0	0	0	0	0
Spolu	1	1	1	1	1

Charakteristika vyučovacieho predmetu

Výtvarná výchova je predmet, na ktorom žiaci prostredníctvom výtvarných činností spoznávajú vyjadrovacie prostriedky vizuálnych umení (kresby, maľby, plastiky, fotografie, dizajnu, architektúry, videa a filmu). Všetky ostatné didaktické formy ako používanie učebnice, edukačných materiálov, premietanie filmov a podobne sú len doplnkovými aktivitami (v rámci motivácie alebo následných ukážok, diskusií).

Ťažiskom je práca žiakov s výtvarnými materiálmi, technikami a nástrojmi (od ceruzky až po fotoaparát a počítač). Zahŕňa tvorbu od vymyslenia nápadu (čo chcú žiaci vytvoriť), cez nachádzanie formy (ako to vyjadriť), až po realizáciu (schopnosť previesť nápad a formu v materiáli prostredníctvom výtvarnej techniky). Prostredníctvom tohto procesu sa jednak zvyšuje gramotnosť žiakov - schopnosť rozumieť vizuálnym znakom na základe vlastnej skúsenosti, jednak sú uvádzaní do znalosti rôznych foriem súčasnej vizuálnej kultúry i kultúrnej tradície. Žiaci touto formou získavajú dôležité kompetencie porozumenia reklame, filmu a videu, dizajnu, architektúre; fotografiám obrazom a objektom, ktoré ich obklopujú a vytvárajú ich „obraz sveta.“

Ciele predmetu

Žiaci sú prostredníctvom aktívnych činností uvádzaní do vizuálnej kultúry a komunikácie na úrovni poznania i vlastného vyjadrovania.

Žiaci:

- spoznávajú vyjadrovacie prostriedky vizuálnych umení - výtvarného umenia, fotografie, dizajnu, architektúry, videa a filmu, rozumejú im a získavajú základnú gramotnosť v ich používaní,
- rozvíjajú si pozorovacie schopnosti, schopnosti reagovať na vizuálne podnety a výtvarne ich spracovávať,
- rozvíjajú tvorbu vlastných myšlienkových konceptov a ich formálnu a technickú realizáciu,
- spoznajú a slovné pomenujú (výraz), formu, námet umeleckých diel a svoj zážitok
- z nich výtvarne interpretujú,
- poznávajú vybrané typické diela vizuálnej kultúry, reprezentujúce smery moderného a súčasného umenia a historické slohy,
- osvojujú si primerané kultúrne postoje, názory a hodnotové kritériá; cez zážitky aktívneho vyjadrovania a vnímania umeleckých diel sú uvádzaní do poznávania hodnôt umenia a kultúry - vo vzťahu k tradícií a na úrovni aktuálneho myslenia a interpretácie.

Obsahový a výkonový štandard – 5. ročník

ŠVP + ŠkVP: 1 + 0 = 1 hodina týždenne, 33 hodín ročne

TÉMA	POČET HODÍN	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD (ČO ŽIAK NA KONCI 5. ROČNÍKA VIE / DOKÁŽE)
VÝTVARNÉ VYJADROVACIE PROSTRIEDKY	2	Pozitív a negatív na ploche - šablóny z obrysového tvaru (figúra, predmet). Dynamické zobrazenie pohybu opakovaním obrysového tvaru pozitív a negatív v priestorovom tvare: otláčanie predmetov do mäkkej modelovacej hmoty (figuratívna alebo abstraktná kompozícia) -odlievanie do sadry.	<ul style="list-style-type: none"> - použiť výrazové možnosti rôznych kvalít čiar, tvarov, plôch - povrchov, farieb a farebných kombinácií, - usporiadať rôzne prvky do kompozície

MOŽNOSTI ZOBRAZOVANIA VIDENÉHO SVETA	3	<p>Základné proporcie predmetov analyt. pozorovanie predmetov (celok a časti). Kreslenie predmetu podľa videnej skutočnosti (základy geometrickej výstavby proporcií).</p> <p>Vyjadrenie približného tvaru a modelácie tieňovaním, šrafovaním, lavírovaním.</p> <p>Modelovanie tvaru predmetu podľa videnej skutočnosti s dôrazom na základy výstavby proporcií (budovaných od geometric. tvarov k približnej modelácii predmetu), viacpohľadovosť plastického tvaru.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - nakresliť približné tvary a proporcie pozorovaných predmetov, - vymodelovať približný tvar videneho predmetu
PODNETY MODERNÉHO A SÚČASNÉHO VÝTVARNÉHO UMENIA	5	<p>Geometrizačia tvarov predmetov (napr. zátišie).</p> <p>Kompozícia (obraz) z takto „rozložených“ predmetov - kubistický princíp.</p> <p>Fantastické kombinácie tvarov (napr. častí predmetov, ľudských a zvieracích postáv ...)</p> <p>Surrealistické umenie, kubistické umenie</p> <p>porovnanie zobrazujúceho a nezobrazujúceho (abstraktného) umenia.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - použiť geometrizačnú tvarov (v maľbe, alt. v kresbe zátišia, krajiny alebo portrétu), - vytvoriť fantastickú kompozíciu skladaním rozmanitých tvarov, - slovne opísať kubistické dielo, - slovne opísať surrealistické dielo
VÝTVARNÉ ČINNOSTI INŠPIROVANÉ DEJINAMI UMENIA	3	<p>Mozaika (z papiera alebo rôznych materiálov) alebo maľba (vlastný motív žiaka, formálna inšpirácia z dejín umenia) umenie neskorkej antiky - mozaiky .</p> <p>Byzantské umenie - ikony</p> <p>uviedenie do dobovej situácie - príbeh umelca neskorkej antiky (Byzancie).</p> <p>Ranokresťanské umenie.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - pomenovať typické prvky mozaiky, - tvorivo použiť (transformovať) princíp mozaiky
ŠKOLA V GALÉRII	2	<p>Výtvarná interpretácia vybraného umeleckého diela podľa videnej reprodukcie (alebo diela v galérii).</p> <p>Výtvarné dielo (o rozmeroch, autorovi, dobe vzniku, technike, námete) orientácia v galérii (príp. virtuálnej galérii) - vyhľadávanie diel, ich slovná interpretácia.</p> <p>Možnosti prezentácie umenia: galéria, múzeum, výstava, vernisáž, knihy a časopisy o umení.</p> <p>Druhy výtvarného prejavu: obraz, socha, grafika, objekt, inštalácia.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vymenovať typické znaky vybraných druhov umenia, - vymenovať druhy výtvarného umenia.

PODNETY ARCHITEKTÚRY	3	<p>Odvodzovanie priestoru od postavy človeka a jeho pohybov v ňom -tvorba priestorových modelov odrážajúcich tvar alebo funkciu napr. proporcií postavy, pohybov, polôh tela pri rôznych činnostiach .</p> <p>Modely „schránok" na bývanie, na pohyb pre človeka alebo pre živočíchov</p> <p>návrh zariadenia vlastného priestoru (napr. brlôžtek, jaskyňa, hniezdo, nora, detská izba, karavan, trieda, spálňa) exteriér a interiér.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - charakterizovať exteriér a interiér v architektúre, - výtvarne vyjadriť vlastnú predstavu ľubovoľného architektonického priestoru
PODNETY FOTOGRAFIE	2	<p>Základy práce s digitálnym fotoaparátom</p> <p>fotografia (digitálna).</p> <p>Hľadanie záberu - výsek (rámovanie) pohľadu na skutočnosť, rôzne výseky rovnakého námetu v hľadáčku (napr. drobné predmety). Rôzne možnosti pohľadu na predmet (motív) - celok a detail hry s približovaním (zoomom). Rovnaký námet s rôznou expozíciou. Režim makrouloženie a základné operácie s fotografiou v počítači.</p> <p>Vznik fotografie.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - poznať základné úkony fotografovania s digitálnym fotoaparátom (záber - rámovanie, približovanie - vzdďaľovanie, uloženie fotografie), - využiť poznatky o výtvarných vyjadrovacích prostriedkoch pri fotografovaní.
PODNETY VIDEO A FILMU	1	<p>Záber (kompaktný digitálny fotoaparát alebo mobilný telefón, videokamera) veľkosť, kompozícia a dĺžka záberu, uhol pohľadu, osvetlenie, farebné naladenie.</p> <p>Voľba témy, výber/príprava scény a aktérov, vyjadrenie miesta spájanie záberov a obrazov (sekvencia, statický záber), plynutie času.</p> <p>Základné pojmy a ich prakt. ozrejenie, prostredníctvom výtvarných činností.</p> <p>Informácie o vzniku filmu (ukážky prvých filmov).</p>	<ul style="list-style-type: none"> - poznať základné úkony pri nakrúcaní videa
ELEKTRONICKÉ MÉDIA	3	<p>Animácia (digitálne pečiatky, nástroj priesvitka, fázy animácie.</p> <p>Pomocou digitálnej pečiatky, vytváranie a úprava fáz animácie, kompozícia v animácii, čas v animácii, uloženie animácie).</p> <p>Pohyby a procesy v animovanej kresbe (lineárna animovaná kresba, kolorovaná lineárna animovaná kresba).</p> <p>Skenovanie a uloženie naskenovaného obrázka nástroje v počítačovom programe.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vytvoriť jednoduchú animáciu pomocou pečiatok alebo vlastnej kresby, - naskenovať vlastnú kresbu (maľbu) predmet, alebo časť tela

PODNETY DIZAJNU	2	Zásady tvorby, znaku a značky. Návrh loga, značky, (pre udalosť, firmu, klub, obec, výrobok), alebo návrh ex libris pre svoje knihy (možnosti zapojenia písmena, ornamentu, geometrického tvaru, vymysleného znaku) alternatívne návrh obalu (škatule) na konkrétny predmet s použitím loga, značky.	<ul style="list-style-type: none"> - vytvoriť jednoduché znaky, - slovne opísať významy použitých znakov
TRADÍCIE A PODNETY REMESIEL	4	Výtvarné reakcie (inšpirácie, interpretácie, kombinácie) na rôzne typy regionálnych ornamentov alebo ornamentov rôznych kultúr aplikácia a aktualizácia navrhnutého ornamentu (napr. na súčasný úžitkový predmet, časť odevu, žiakom vymodelovaný predmet). Podnety hrnčiarstva, návrh a modelovanie nádoby (príp. novotvaru), z mäkkej modelovacej hmoty, použitie rôznych spôsobov povrchovej úpravy (napr. vlys, špagátová technika, vryp). Možnosti farebnej úpravy a aplikácie dekoru/ornamentu možnosti odrôtovania tvaru mäkkým drôtom stručná história hrnčiarstva a drotárstva.	<ul style="list-style-type: none"> - modelovať nádoby podľa vlastného návrhu, - vytvoriť ornamenty s tradičnými prvkami, - navrhnuť svoje ornamenty
SYNETICKÉ PODNETY	1	Grafická partitúra: zápis hudby (do notovej osnovy alebo do vlastného vymysleného systému) prostredníctvom zobrazovacích znakov, vlastných grafických symbolov, geometrických tvarov, koláže, asambláže z predmetov... (dôraz na význam, tvar znakov, ich farbu, ich umiestnenie). Pokus o zvukovú interpretáciu.	<ul style="list-style-type: none"> - vytvoriť svojský zápis hudby
PODNETY POZNÁVANIA SVETA	2	Výtvarné hry s problematikou dejepisu a /alebo zemepisu (napr. mapa/cestovný poriadok/. Orientačná schéma svojej biografie - dejepisu svojho života alebo života predkov, symboly pre jednotlivé udalosti; alebo trojrozmerné zobrazenie historickej udalosti - možnosť kolektívnej práce). Reflexia dobového dizajnu, módy, dopravných prostriedkov (napr. doby mladosti svojich rodičov, starých rodičov, prastarých rodičov - podľa ukážok.	<ul style="list-style-type: none"> - výtvarne zareagovať na témy dejepisu alebo zemepisu

Učebné zdroje:

L. Čarný a kol.: Výtvarná výchova pre 5. ročník, EXPOL Pedagogika,
 CD: Výtvarná výchova pre 5. ročník základných škôl, Združenie EDUCO 2012;
 A. Graham Dixon: Umenie – unikáty obrazový sprievodca; IKAR,
 M. Štofko: Psychodidaktika procesuálnej výtvarnej výchovy, VEDA

Obsahový a výkonový štandard – 6. ročník

ŠVP + ŠkVP: 1 + 0 = 1 hodina týždenne, 33 hodín ročne

TÉMA	POČET HODÍN	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD (ČO ŽIAK NA KONCI 6. ROČNÍKA VIE / DOKÁŽE)
VÝTVARNÉ VYJADROVACIE PROSTRIEDKY	2	Mierka a proporčné vzťahy operácie s mierkou zobrazovania: znižovanie – zväčšovanie, vzdďľovanie – približovanie. Pozorovanie vzťahov podľa skutočnosti operácie s proporciami: približný pomer častí videnej a kreslenej predlohy. Farebné budovanie priestoru v obraze: blízkosť a vzdialenosť .	<ul style="list-style-type: none"> - kresbou vyjadriť základné vzťahy predmetov v priestore, - vyjadriť vzťahy farieb v priestore pri zobrazovaní exteriéru (krajiny).
MOŽNOSTI ZOBRAZOVANIA VIDENÉHO SVETA	3	Proporcie postavy (človek, zviera). Analytické pozorovanie postavy. Kreslenie postavy podľa videnej skutočnosti (základy geometrickej výstavby proporcií, pohybu). Modelovanie postavy podľa videnej skutočnosti (základy geometrickej výstavby proporcií, častí vo vzťahu k celku, pohybu).	<ul style="list-style-type: none"> - vyjadriť približné proporcie pri kreslení postavy, - vyjadriť približné proporcie pri modelovaní postavy.
PODNETY MODERNÉHO A SÚČASNÉHO VÝTVARNÉHO UMENIA	5	Op-art: inšpirácia vybraným princípom op-artovej tvorby (mihotavý efekt, ilúzia priestorovosti, svetelný a farebný kontrast, séria, mriežka...). Kinetické umenie: jednoduchý kinetický objekt optické klamy, ilúzie a dvojznačné zobrazenia.	<ul style="list-style-type: none"> - rozpoznať princípy op-artu a kinetického umenia, - nachádzať súvislosti a rozdiely medzi rôznymi umeleckými štýlmi.

VÝTVARNÉ ČINNOSTI INŠPIROVANÉ DEJINAMI UMENIA	3	<p>Gotické umenie a architektúra (katedrála, hrad, odev), uvedenie do dobovej situácie – hra na umelca gotiky.</p> <p>Výtvarná interpretácia dobovej výtvarnej formy (napr. vitráž z papiera alebo rôznych materiálov – vlastný motív žiaka, alebo knižná iluminácia, návrh gotického rytierskeho brnenia, odevu a pod.)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozpoznať typické znaky gotického umenia a architektúry, - tvorivo použiť (transformovať) historický motív.
ŠKOLA V GALÉRII	2	<p>Vnímanie výtvarného diela (v galérii alebo podľa reprodukcie) – reakcie rôznych zmyslových modalít; obraz pre päť zmyslov (vcítanie sa do diela na základe jeho pozorovania; priraďovanie chuti, vône, zvuku a hmatového pocitu – farbe, tvaru, povrchu, svetlosti, motívu) .</p> <p>Interpretácia vybraného výtvarného diela na základe synestetického vnímania (napr. čo zobrazuje abstraktné umenie?).</p>	<ul style="list-style-type: none"> - slovne interpretovať subjektívny dojem zo zmyslového (synestetického) vnímania umeleckého diela.
PODNETY ARCHITEKTÚRY	3	<p>Urbanizmus: nadhľad, pôdorys, plán plán mesta (dediny), štruktúra zón, doprava, uzly; vzájomné vzťahy, vzťah ku krajine porovnanie: mesto a dedina fantastické priestory, fantastické funkcie, utópia.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozlíšiť prvky a funkcie častí zástavby mesta alebo dediny, - vytvoriť jednoduchý plán usporiadania urbánneho celku (mesto, dedina, osada, časť) podľa svojej predstavy. -
PODNETY FOTOGRAFIE	2	<p>Inscenovaná fotografia práca s materiálmi – príprava inscenovaného prostredia (inštalácie), fotogenického terénu (napr. z papiera, plastelíny, rôznych priehľadných a polopriehľadných materiálov), využitie povrchov (textúr), umiestnenie predmetu v inscenácii osvetlenie, nasvetlenie s farebným svetlom fotografovanie s rôznych uhlov pohľadu – celok, detail.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - nafotografovať inscenovanú situáciu, - využiť poznatky o výtvarných vyjadrovacích prostriedkoch pri fotografovaní.

PODNETY VIDEO A FILMU	1	Vzťah obrazu a zvuku vo videu a filme ozvučenie krátkej ukážky (experimentovanie s ozvučením s použitím vybraného obrazu a zvuku v počítačovom programe) hudba, hlas a ruchy.	- pomenovať vzťah obrazu a zvuku vo videu alebo vo filme z hľadiska výrazu.
ELEKTRONICKÉ MÉDIA	3	Digitálna úprava farieb obrazu digitálna úprava svetlosti, sýtosti, kontrastu farieb; rozostrenie, zaostrenie, voľná transformácia digitálne filtre, farebné filtre, krivky farieb digitálna obrazová koláž/koláž z obrazu a písma.	- vytvoriť koláže z vlastných digitálnych kresieb, fotografií, malieb, alebo písma, - vytvoriť varianty digitálneho obrazu pomocou operácií v počítačovom programe.
PODNETY DIZAJNU	2	Odevný dizajn odev, časť odevu, doplnok história odievania, odevný dizajn.	- navrhnuť odevy alebo doplnky podľa svojich predstáv.
TRADÍCIE A PODNETY REMESIEL	4	Podnety košíkárstva pletenie objektu z prútov (napr. papier, kartón, bužírka, drôt, drevo...) výtvarné reakcie na tradičné formy (architektúry odevov, jedál, zvykov...).	- tvorivo variovať tradičnú techniku, - navrhnuť svojské ornamenty.
SYNTETICKÉ PODNETY	1	Objekt vydávajúci zvuk – hudobno-vizuálny nástroj, ozvučené povrchy (textúry: napr. vrúbkovaný papier, plech ...). Zvuková perormancia s vlastnými zvukovými objektmi (nástrojmi vydávajúcimi zvuky, ruchy, šumy) zvukové objekty, autorské a hudobné nástroje.	- použiť zvukové vlastnosti materiálov a objektov.
PODNETY POZNÁVANIA SVETA	2	Podnety biológie: výtvarné interpretácie prírodných štruktúr (napr. makrosnímky rastlinných a živočíšnych tkanív, minerálov, pozorovanie mikroskopom, röntgenové snímky, snímky geologických vrstiev, kryštálov, tepelné snímky povrchu Zeme, kozmické snímky, pozorovaná štruktúra listov ...)	- výtvarne zareagovať na výtvarne reagovať na témy biológie.

Učebné zdroje:

L. Čarný a kol.: Výtvarná výchova pre 6. ročník, združenie EDUCO

Obsahový a výkonový štandard – 7. ročník

ŠVP + ŠkVP: 1 + 0 = 1 hodina týždenne, 33 hodín ročne

TÉMA	POČET HODÍN	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD (ČO ŽIAK NA KONCI 7. ROČNÍKA VIE / DOKÁŽE)
VÝTVARNÉ VYJADROVACIE PROSTRIEDKY	4	Poriadok a chaos – usporadúvanie prvkov v kompozícii, náhodná a konštruovaná zostava, kompozícia. Symetrické – asymetrické usporiadanie, rytmus – arytmia, zámerná – náhodná kompozícia (automatizmus, improvizácia, neporiadok). Geometrická a lyrická abstrakcia, akčná maľba.	vytvoriť rôzne typy kompozície zo zvolených prvkov.
MOŽNOSTI ZOBRAZOVANIA VIDENÉHO SVETA	3	Zobrazovanie priestoru, lineárna perspektíva, pozorovanie a konštrukcia. Interiér, zobrazenie architektonického tvaru v krajine – exteriér, lineárna kresba, kolorovanie. Renesančné zobrazenia perspektívy (F. Brunelleschi, Massacio, P. della Francesca, L.da Vinci...)	-zobraziť jednoduché priestorové vzťahy v perspektíve.
PODNETY MODERNÉHO A SÚČASNÉHO VÝTVARNÉHO UMENIA		Dadaizmus a pop-art (obrazy, objekty, asambláže. Dadaistický text, dadaistický objekt ready-made - kompozícia z nájdeneho predmetu. Pop-art – výtvarné hry s reklamou (ikonografia každodennosti, masmédií, reklamy), zväčšeninou, zmožením, materiálou zmenou (napríklad mäkká plastika). Nový realizmus (dekoláž, konkrétna poézia, kompresia, akumulácia...).	-rozpoznať podstatné znaky umenia pop-artu, - pomenovať súvislosti a rozdiely medzi vybranými umeleckými štýlmi.
VÝTVARNÉ ČINNOSTI INŠPIROVANÉ DEJINAMI UMENIA	3	Renesančné umenie (maliarstvo, sochárstvo, technické návrhy, architektúra). Výtvarné reakcie žiakov (napr. renesančná móda, doplnky, stroje, stavby...). Uvedenie do dobovej situácie – príbeh renesančného umelca.	-poznať typické znaky renesančného maliarstva, sochárstva a architektúry, -rozpoznať typické prvky vybraných umeleckých slohov – ich súvislosti a rozdiely.

ŠKOLA V GALÉRII	2	Slovo a obraz (porovnanie slovného opisu a zobrazenia toho istého motívu). Výtvarná interpretácia umeleckého diela podľa slovného opisu inej osoby a podľa vlastného videnia diela v galérii (alebo reprodukcie). Vlastný opis (námetu, témy, príbehu výtvarného diela v galérii - na reprodukcii).	-slovne a výtvarne interpretovať videné výtvarné dielo.
PODNETY ARCHITEKTÚRY	4	Návrhy architektúr s rôznou funkciou a účelom. Charakteristika členenia, tvaru a výrazu funkcie architektonického priestoru: priestor pre sústredenie, učenie sa, výtvarné činnosti, pohyb, odpočinok ...; spoločný a súkromný priestor, sviatočný (posvätný) a všedný priestor, vonkajší a vnútorný priestor, výraz architektonického priestoru:(napr. stiesnený, smutný, chladný, intímny, príjemný, veľkolepý, slávnostný, veselý...), typy architektonických priestorov.	-rozlíšiť charakteristické funkcie architektonického priestoru, -rozlíšiť výraz architektonického priestoru, -nakresliť návrh architektúry vybraného typu.
PODNETY FOTOGRAFIE	1	Fotografovanie krajiny, premeny denného svetla formát, výrez, približovanie, detail a celok ukážky krajinárskej fotografie.	-použiť pri fotografovaní vhodnú expozíciu a režim.
PODNETY VIDEO A FILMU	2	Scenár, príprava videa, klipu (námet, akcia, dej), rozkreslenie kľúčových scén – storybord, návrh postáv (výzor, kostým) návrh filmovej scény, kostýmu ku scenáru.	-pripraviť krátky scenár a storybord videa.
ELEKTRONICKÉ MÉDIA	2	Telesá v 3D programe (nástroje, Rectangle, Circle, Move, Copy, Push/Pull, Select, Line, Arc, Eraser, Zoom, PaintBucket). Kompozície z kvádrov, kociek a valcov, alebo architektúra kopírovanie, spájanie, telies vyfarbovanie telies a priradovanie textúr ukladanie modelov do formátu skp export do formátu jpg.	-nakresliť telesá v 3D programe, -vytvoriť vlastnú kompozíciu spájaním 3D telies v grafickom programe.

PODNETY DIZAJNU	2	Návrh dizajnu výrobku (napr. automobil, bicykel, domáci spotrebič, počítač, športové náradie ...), tvar vo vzťahu k funkčnosti a vizuálnej zaujímavosti, dizajn výrobkov a transportdizajn (dizajn dopravných prostriedkov).	-navrhnuť tvar úžitkového predmetu.
TRADÍCIE A PODNETY REMESIEL	2	Legendy a história regiónu (obce, sociálnej skupiny). Pamiatky regiónu a ich príbehy, miestne zvyky, miestne remeselné tradície, ich história. Výtvarná interpretácia regionálnych legend, histórie, pamiatok, remeselných tradícií.	- výtvarne interpretovať vybrané typické zvyky alebo pamiatky svojho regiónu.
SYNETICKÉ PODNETY	1	Výtvarne vyjadriť subjektívnu vizuálnu predstavu chuťového vnemu.	-vyjadrenie chutí výtvarnými prostriedkami (zobrazujúcim alebo abstraktným spôsobom) koreniny, bylinky, čaje, jedlá a ich farebné (tvarové, materiállové, gestické ...) vyjadrenie.
PODNETY POZNÁVANIA SVETA	2	Výtvarné interpretácie gramatických tvarov (napr. slovných druhov, vetných členov, homoným, synonym, opozít ...). Priradovanie výtvarných znakov ku slovám, vizuálna poézia (náhrada slov grafickými znakmi, obrazmi, fotografiami, prírodninami alebo objektmi alt. predmetmi) pozn. téma súvisí s tematickými celkami: podnety výtvarného umenia (dadaizmus).	-vytvoriť grafické znázornenie gramatických pojmov alebo vzťahov, -porovnávať súvislosti, vzájomné vzťahy medzi výtvarnými znakmi (zobrazovacími) a slovami.

Učebné zdroje:

L. Čarný a kol.: Výtvarná výchova pre 7. ročník, združenie EDUCO

Obsahový a výkonový štandard – 8. ročník

ŠVP + ŠkVP: 1 + 0 = 1 hodina týždenne, 33 hodín ročne

TÉMA	POČET HODÍN	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD (ČO ŽIAK NA KONCI 8. ROČNÍKA VIE / DOKÁŽE)
VÝTVARNÉ VYJADROVACIE PROSTRIEDKY	2	Transformácia vybraného motívu do niekoľkých tvarových štýlov (napr. geometrizácia, znejasnenie, vyskladanie z iných tvarov, redukcia na obrys, vyjadrenie linkou, bodmi, vyjadrenie plasticity ...)	- štylizovať motív.
MOŽNOSTI ZOBRAZOVANIA VIDENÉHO SVETA	3	Zobrazovanie výrazu tváre karikatúra podľa fotografických portrétov (prepojené s tematickým radom podnety fotografie), subjektívne transformovanie videnej reality, nadsadenie a štylizácia foriem umocňujúca výraz, expresionistické portréty, výrazové hlavy.	- zobrazíť charakteristický výraz rôznych emócií prostredníctvom portrétu (karikatúry).
PODNETY MODERNÉHO A SÚČASNÉHO VÝTVARNÉHO UMENIA	4	Umenie inštalácie: inštalácia (alebo: pre konkrétny priestor/z konkrétnych predmetov/z vytvorených rekvizít/z prírodnín...), fotodokumentácia umenie performancie a happeningu : performance (samostatná – symbolika gesta, postoja, pohybu); happening (skupinový; napr. zorganizovaný nevšedný zážitok).	-vymenovať podstatné znaky umenia inštalácie, -predviesť performanciu na vlastnú tému.
VÝTVARNÉ ČINNOSTI INŠPIROVANÉ DEJINAMI UMENIA	2	Barokové umenie (barokové maliarstvo, sochárstvo, architektúra, odievanie, typografia ...) výtvarné reakcie žiakov na vybraný barokový artefakt.	- rozpoznať typické znaky barokového maliarstva, sochárstva a architektúry.
ŠKOLA V GALÉRII	2	Umenie v galérii, rozdiel medzi múzeom umenia a výstavou krátka slovná (písomná) reflexia („recenzia“)	- diskutovať o videnej výstave, alebo prehliadke virtuálneho múzea na internete.

		výstavy alebo virtuálnej galérie časopisy o súčasnom umení/dizajne/architektúre.	
PODNETY ARCHITEKTÚRY	2	Interiér a exteriér (špecifiká a vzájomné vzťahy) výraz a funkcie vnútorného a vonkajšieho priestoru tvaroslovie a materiály návrh vnútorného a vonkajšieho usporiadania vybraného typu architektúry.	- rozlíšiť funkcie a výraz interiéru a exteriéru, - navrhnúť vonkajší a vnútorný priestor ľubovoľnej stavby.
PODNETY FOTOGRAFIE	2	Fotografovanie portrétu (osvetlenie, výraz, formát, výrez, profil, trištvrté profil, en face, podhľad, nadhľad) portrétna fotografia pozn. prepojenie s tematickým celkom: zobrazovanie skutočnosti.	- - použiť pri fotografovaní vhodnú expozíciu a režim
PODNETY VIDEO A FILMU	2	Video a film – spoločné znaky a rozdiely žánre filmu (dokument, komédia, horor, detektívka, sci-fi, seriál ...) charakteristické znaky jednotlivých žánrov napodobnenie vybraného žánru (napr. na úrovni scenára, storybordu, krátkeho videa), alebo zostrih klipu z ukážky vybraných žánrov pozn.: možnosť prepojenia s tematickým celkom: elektronické médiá.	- rozlišovať základné filmové žánre.
ELEKTRONICKÉ MÉDIA	4	Zostrih – montáž z častí (krátkych ukážok) filmov (napr. stiahnutých z portálu youtube) alebo z vlastných videozáberov strihanie, výber častí, spájanie, inštalácia zvuku výber hudby/zvuku, ruchu k danej scéne (napr. z internetových zdrojov) – spájanie obrazu a zvuku v počítačovom programe pozn. možnosť prepojenia s tematickým celkom: podnety filmu a videa.	- poznať zásady strihania videa
PODNETY DIZAJNU	2	Reklama vybraná forma reklamného dizajnu: návrh(plagát, reklamný nápis, banner, billboard, svetelná reklama,	- zhotoviť jednoduchý reklamný produkt,

		reklamný predmet...) návrh a zalomenie reklamného sloganu, textu, plagátu (bilboardu) – vzťah obrazu a textu reklama na vlastný produkt (napríklad výrobok, dizajn...) alebo akciu/event/koncert/športové podujatie/školský večierok... tvorba reklamnej kampane reklamný dizajn pozn. možnosť prepojiť s predmetom informatika.	- objasniť zámery reklamy
TRADÍCIE A PODNETY REMESIEL	3	Tradície a súčasnosť charakteristické prvky (tradície, zvyky, slávnosti, jedlá ...) vlastnej rodiny (sociálnej skupiny) charakteristické znaky svojho domova rodinné rituály, náboženské rituály, rituály vekových skupín, školské a triedne rituály subkultúry pozn.: možnosť prepojiť s tematickým celkom: podnety moderného a súčasného výtvarného umenia – performancia, happennig	- poznať tradície svojho prostredia, - výtvarne interpretovať typický podnet svojho sociálneho (rodinného) prostredia.
SYNTETICKÉ PODNETY	3	Hmatové pocity vnímanie kvality povrchu: teplo – chlad, hladkosť – drsnosť, vlhkosť – suchosť, mäkkosť – tvrdosť, slizkosť... vnímanie tvaru: hranatý – zaoblený, tupý – ostrý, jednoduchý – zložitý... vnímanie váhy, veľkosti, dotyku, bolesti, pohybu... vyjadrenie hmatového pocitu (perfomačné, farebné, tvarové, prostredníctvom symbolu, motívu alebo subjektívne abstraktného zobrazenia)	- výtvarne interpretovať hmatové pocity.
PODNETY POZNÁVANIA SVETA	2	Výtvarné vyjadrenie matematických úkonov (sčítanie, odčítanie, násobenie delenie...), náhrada čísel tvarmi, farbami, grafickými prvkami, zobrazeniami motívov variácie, kombinácie, transformácie, rady a série vybraných prvkov plynulé a pretržité, rastúce a klesajúce ...	- nachádzať analógie medzi matematikou a výtvarným vyjadrovaním, kompozíciou.

Učebné zdroje:

Internet

Obsahový a výkonový štandard – 9. ročník

ŠVP + ŠkVP: 1 + 0 = 1 hodina týždenne, 33 hodín ročne

TÉMA	POČET HODÍN	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD (ČO ŽIAK NA KONCI 9. ROČNÍKA VIE / DOKÁŽE)
VÝTVARNÉ VYJADROVACIE PROSTRIEDKY		konfrontácia rôznych štýlov moderného alebo predmoderného umenia (obraz maľovaný rôznymi štýlmi a rukopismi zvolenými podľa ukážok) vybrané „-izmy“ moderného umenia maľba vybraných predmoderných slohov výber, kombinácia, syntéza, komponovanie a porovnanie formálnych a výrazových vlastností rôznych štýlov	- kombinovať rôzne vybrané štýly výtvarného vyjadrovania v jednom obraze
MOŽNOSTI ZOBRAZOVANIA VIDENÉHO SVETA		doplnenie časti reprodukcie (fotografie) kresbou (maľbou) dôraz na približné napodobenie štýlu, výrazu a proporcií v doplnenej časti „rekonštrukcia“ – tónovanie plasticity (reštaurovanie chýbajúcej časti)	- výtvarne rekonštruovať časť neúplného obrazu.
PODNETY MODERNÉHO A SÚČASNÉHO VÝTVARNÉHO UMENIA		konceptuálne umenie nahradenie obrazu (predstavy) slovným výrazom, vystihujúcim jej podstatné prvky, alebo: parafráza (interpretácia) zvoleného konceptuálneho diela; text vyjadrujúci v jednoduchšej forme podstatu „zobrazenej“ skutočnosti; slovo ako náhrada obrazu (sochy, akcie...) text a písmo vo výtvarnom umení, konceptuálny text, obraz z písma, textu -lettrizmus text umiestnený v konkrétnom prostredí (kontexte), na objekte, alebo na časti obrazu	- vyjadriť (nahradia, parafrázujú) podstatné prvky svojho obrazu (výtvarného diela) slovami (textom)
VÝTVARNÉ ČINNOSTI INŠPIROVANÉ		secesné umenie (secesné maliarstvo, grafika, architektúra, odievanie, dizajn, šperk ...) výtvarné reakcie žiakov na vybraný secesný artefakt, využitie organického ornamentu	- rozpoznať typické znaky secesného umenia a architektúry, } rozlíšiť typické prvky rôznych umeleckých slohov – ich súvislosti a rozdiely.

ŠKOLA V GALÉRII		komentovanie rôznych (vybraných) druhov médií, žánrov, štýlov, období a rôznych autorských prístupov v rámci jedného média, žánru, obdobia (podľa diel v galérii, virtuálnej galérii alebo podľa reprodukcí) knihy o modernom umení/dizajne/architektúre časopisy o súčasnom umení pozn.: možnosť prepojenia s tematickým celkom: výtvarné vyjadrovacie prostriedky	- diskutovať o súčasných výtvarných dielach (o výstave, dizajne, architektúre, filme).
PODNETY ARCHITEKTÚRY		návrh a model vybraného typu architektúry (budovy, urbanizmu, krajinnej architektúry...) práca architekta – tvorba architektonického návrhu	- vytvoriť jednoduchý model architektúry podľa svojho návrhu.
PODNETY FOTOGRAFIE		digitálna postprodukcia fotografie montáže, filtre, zmeny farebnosti, proporcií; výber časti obrazu, fotomontáž. digitálnej fotografie pozn.: prepojenie s tematickým celkom: elektronické médiá	upraviť fotografiu v počítači.
PODNETY VIDEO A FILMU	1	krátky príbeh – video (klip) film a videoumenie hra na „filmový štáb“ – rôzne úlohy pri príprave a realizácii filmu pozn.: prepojenie s tematickým celkom: elektronické médiá	- poznať hlavné fázy procesu vzniku audiovizuálneho diela.
ELEKTRONICKÉ MÉDIA	3	postprodukcia obrazovej a zvukovej časti videoklipu, fotografie prenos dát (z kamery, fotoaparátu alebo mobilného telefónu do počítača) uloženie dát, videoformát výber, úpravy, strihanie a spájanie zvuku a obrazu prezentácia videoklipu poz.: prepojenie s tematickými celkami: podnety fotografie a podnety videa	- upraviť videoklip v počítači.
PODNETY DIZAJNU	2	telový dizajn – úprava tváre (make up), účesu, očí, nechtov; optické korekcie tvaru a výrazu tváre, líčenie kaderníctvo, maskovanie, líčenie, kamufláž (televízne, divadelné, fantazijné, historické...) experimentovanie so svojim zovňajškom body art pozn.: možnosť prepojiť s tematickými celkami: možnosti zobrazovania videného sveta a podnety fotografie	- uplatniť výtvarné kritériá pri úprave svojho zovňajšku.

TRADÍCIE A PODNETY REMESIEL	4	tradičné (ľudové, historické) remeslá (techniky a výrobky) výtvarná interpretácia vybranej tradičnej techniky	- poznať najdôležitejšie tradičné (ľudové) remeslá.
SYNETICKÉ PODNETY	1	výrazne odlišné hudobné formy (napríklad: symfónia, sonáta, fuga, ária...) vyjadrenie vizuálnych analógií prostredníctvom výtvarných prostriedkov	- rozpoznať vzťahy, podobnosti a rozdielnosti medzi hudobným a výtvarným umením.
PODNETY POZNÁVANIA SVETA	2	výtvarné vyjadrenie alebo využitie vybraných fyzikálnych / chemických / biologických procesov dielo (objekt, obraz), ktoré využíva výtvarné vlastnosti fyzikálneho / chemického / biologického / procesu alebo zobrazuje samotný proces - procesuálne umenie	- rozpoznať vizuálno-estetické hodnoty v procesoch v prírode, výtvarne interpretovať vybraný proces.

Prierezové témy realizované v predmete:

OSR – Osobnostný a sociálny rozvoj,
 ENV – environmentálna výchova,
 MDV – mediálna výchova,
 MUV – multikultúrna výchova,
 RLK – regionálna výchova a ľudová kultúra, DOV – dopravná výchova,
 GLV – globálna výchova

Hodnotenie – portfólio žiakov:

Aktivity, v ktorých môže žiak preukázať vzťah k činnostiam a záujem o predmet (napr. snaha a aktivita na hodinách v priebehu celého klasifikačného obdobia, tvorivé nápady, zhotovené výrobky, vypracovanie projektov, úprava a svedomité vedenie zošita, , a pod.).

Hodnotenie a klasifikáciu výsledkov žiakov realizujeme podľa vnútornej smernice školy Kritéria hodnotenia a klasifikácie žiakov Základnej školy Dolná Tižina a v súlade s Metodickým pokynom MŠVVaŠ č.22/2011 na hodnotenie a klasifikáciu žiakov základnej školy.

8.7.2 Predmet: HUDOBNÁ VÝCHOVA

Učebný plán:

	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
ŠVP	1	1	1	1	0
ŠkVP	0	0	0	0	0
Spolu	1	1	1	1	0

Charakteristika vyučovacieho predmetu

Hudobná edukácia v nižšom strednom vzdelávaní predstavuje kontinuálne, systémové a cieľavedomé pokračovanie hudobnej edukácie primárneho stupňa.

Hudobnú edukáciu možno vymedziť troma prvkami: hudobné umenie - obsah, hudobné schopnosti (zručnosti, návyky) - cieľ a hudobné činnosti - metóda, prostriedok rozvoja hudobných schopností, pochopenia princípov hudby, realizácia hudobného umenia. Sekundárnym obsahom predmetu je umenie, estetika, kreativita, sekundárnym cieľom rozvoj kľúčových kompetencií - komplexný rozvoj osobnosti, všeobecných ľudských kvalít.

Hudobná výchova v základnej škole je predmetom umelecko-výchovným a činnostným, na nižšom strednom stupni sa rozširuje o kognitívny rozmer - uvedomelé prenikanie do štruktúry hudobného diela, hudobno-teoretický a hudobno-historický rozmer, ako konklúzia predchádzajúcej hudobnej činnosti, praktickej hudobnej skúsenosti.

Ciele predmetu

Ciele predmetu možno rozdeliť na špecifické hudobné ciele, špecifické ciele z oblasti umenia, estetiky a kreativity a sekundárne ciele. Špecifické hudobné ciele:

Žiaci:

- získajú hudobné schopnosti prostredníctvom hudobných činností,
- realizujú hudobné činnosti na základe nadobudnutých hudobných schopností,
- na základe vlastnej skúsenosti si osvoja konkrétne poznatky z oblasti hudobnej teórie a histórie,

Špecifické ciele z oblasti umenia, estetiky a kreativity:

- pochopia podstatu umenia, vytvoria si vzťah k umeniu, majú priamu skúsenosť v oblasti špecifických umeleckých, estetických a psychologických kategórií - emocionalita, prežívanie, zážitok, vnímanie krásy, vlastná tvorivosť (improvizácia, kompozícia), na základe čoho dokážu reflektovať umenie, vnímať krásu, rozpoznať hodnotu, vyjadriť sa prostredníctvom umenia,

Sekundárne ciele:

nadobudnú (prehĺbia) kľúčové kompetencie prostredníctvom hudobného umenia.

Obsahový a výkonový štandard – 5. ročník

ŠVP + ŠkVP: 1 + 0 hodín = 1 hodina týždenne, 33 hodín ročne

TÉMA	POČET HODÍN	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD (ČO ŽIAK NA KONCI 5. ROČNÍKA VIE / DOKÁŽE)
HLASOVÉ ČINNOSTI	5	Ľudové piesne, autorské piesne, rytmizované texty, artikulačné cvičenia, dychové a hlasové cvičenia, hry s hlasom pomocné rytmické a intonačné prostriedky. Cvičenia zamerané na správne držanie tela, dychové cvičenia, artikulačné cvičenia, hlasové cvičenia metricky viazané i metricky neviazané texty a melódie.	<ul style="list-style-type: none"> - hovoriť a spievať podľa zásad hlasovej hygieny v súlade so správnym speváckym držaním tela, technikou správneho speváckeho dýchania, zreteľnou artikuláciou s mäkkým hlasovým začiatkom a použitím vhodného hlasového registra, - hlasom improvizovať a komponovať: melodizovať krátke texty, otextovať krátke melódie, improvizovať krátke dialógy i monológy

		<p>Ľubovoľné gestá znázorňujúce výšku i dĺžku tónov, solmizácia, fonogestika, ručné znaky na vyjadrenie rytmu, grafická notácia, klasická notácia.</p> <p>Tónové okruhy napr. <i>s-m; l-s-m; l-s-m-d; d'-l-s-m-d; m-r-d; s-f-m-r-d; d'-t-l-s-f-m-r-d; a i..;</i> rytmické slabiky (<i>tá; ti-ti; tá-ja; tá-ja-ja-ja; ti-ri-ti-ri; a i.</i>)</p>	<p>recitatívneho charakteru, hlasom tvoriť zvukomaľbu k rôznym príbehom a situáciám,</p> <ul style="list-style-type: none"> - intonovať, rytmizovať, zapisovať a čítať výšku a dĺžku tónu v obmedzených tónových okruhoch,
ŠTRUMENTÁLNE ČINNOSTI	3	<p>Elementárne hudobné nástroje a zdroje zvuku, ktoré sú k dispozícii:</p> <p>a) ľudské telo (tlieskanie, plieskanie, dupanie, lúskanie)</p> <p>b) okolité predmety a prírodné materiály vydávajúce zvuk</p> <p>c) vlastnoručne zhotovené nástroje</p> <p>d) Orffove nástroje rytmické (chrastidlo/hrkálka/rumba gule, marakas, ozvučné drievka/claves/drevené paličky, drevený blok, rúrový bubienok, drhlo/škrabadlo/reco-reco/guiro</p> <p>e) Orffove nástroje melodické (zvonkohra, xylofón, metalofón, zobcová flauta)</p> <p>f) slovenské ľudové nástroje (napr. píšťalka, píšťalka-dvojačka, fujara, gajdy, korýtkové husličky, citara, cimbal, ozembuch)</p> <p>g) dostupné nástroje iných kultúr (napr. bicie nástroje z Afriky, Južnej Ameriky – kongo, bongo).</p> <p>Držanie nástrojov, tvorba tónu .</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozoznať elementárne hudobné nástroje podľa ich zvuku, vzhľadu i názvu,
INŠTRUMENTÁLNE ČINNOSTI	3	<p>Skladby iných autorov.</p> <p>Vlastná elementárna improvizácia a elementárna kompozícia:</p> <p>a) inštrumentálny sprievod k piesni na princípe burdonu,</p> <p>b) ostinata, základných harmonických funkcií,</p> <p>c) predohra, medzihra, dohra k piesni,</p> <p>d) zvukomalebná a scénická hudba .</p> <p>Jednoduché modely idiofónov, membranofónov, chordofónov, aerofónov a mirlitónov z prírodných i odpadových materiálov, na ktorých možno demonštrovať konštrukčné princípy nástrojov i princípy vzniku zvuku v jednotlivých nástrojových skupinách.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - technicky správne hrať na elementárnych hudobných nástrojoch, - reprodukovať a produkovať hudbu na nástrojoch, - vlastnoručne zhotoviť elementárne nástroje a hrať na nich

AKTÍVNE POČÚVANIE HUDBY	16	<p>Zvuky, šumy, ruchy, hluky, tóny, súzvuky okolitého sveta.</p> <p>Vyjadrovacie prostriedky hudby: pulz, metrum, rytmus, tempo.</p> <p>Melódia, harmónia, agogika, dynamika, farba, hudobná forma.</p> <p>Skladby slovenských a zahraničných hudobných skladateľov.</p> <p>Hudba krásna, vznešená, smutná, veselá a ďalšie estetické kategórie blízke životnej skúsenosti žiakov.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - počúvať sústredene a pozorne, - vnímať okolité zvuky, opísať ich účinky, - poznať riziká poškodenia sluchu, - vedome počúvať ticho, - z okolitých zvukov komponovať zmysluplné celky, (zvukové koláže), - rozlíšiť základné vyjadrovacie prostriedky hudby, - aktívne počúvať hudbu, rozpoznať emocionálno-výrazový potenciál hudby, - verbalizovať atmosféru (charakter) hudby,
HUDOBNO POHYBOVÉ ČINNOSTI	3	<p>Kultivovaný pohyb, držanie tela, rytmicky korektné pohyby, pohyby vyjadrujúce emocionálno-výrazové charakteristiky hudby.</p> <p>Improvizácia, pohybová spontánnosť, uvoľnenosť.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vyjadriť hudbu pohybom, - identifikovať základné estetické kategórie v hudbe, - pohybovo improvizovať
HUDOBNO DRAMATICKÉ ČINNOSTI	3	<p>Hudobno-dramatické činnosti, tvorivá dramatika.</p> <p>Materiál s dramatickým potenciálom: hudobno-pohybové hry, básne, príbehy, piesne, inštrumentálne skladby, herecké etudy, krátke sekvencie, dialógy a scény rôzne dramatické žánre, napr. divadlo s hercom, bábkové divadlo, tieňové divadlo, divadlo v maskách.</p> <p>Návšteva hudobného divadla, opery, operety, muzikálu a pod., alebo sledovanie predstavenia z videozáznamu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - syntetizovať svoje hudobné schopnosti, zručnosti a vedomosti do dramatického celku, - nájsť atraktívnu tému, pripraviť scenár, samostatne tvoriť, alebo vyberať z učiteľovej ponuky hudbu, pohyb, tanec, scénu, - kostýmy, rekvizity, - koncentrovane a s porozumením sledovať profesionálne hudobno-pohybové predstavenie, opísať ho vlastnými slovami i odbornou terminológiou, diskutovať o ňom.

Učebné zdroje:

E. Langsteinová, B.Felix: Hudobná výchova pre 5, ročník základných škôl; SPN Bratislava

Pavelčákovi: Inštrumentácia piesní – CD pre hudobnú výchovu 5. ročník ZŠ;

Internet, CD nosiče

Obsahový a výkonový štandard – 6. ročník

ŠVP + ŠkVP: 1 + 0 hodín = 1 hodina týždenne, 33 hodín ročne

TÉMA	POČET HODÍN	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD (ČO ŽIAK NA KONCI 6. ROČNÍKA VIE / DOKÁŽE)
HLASOVÉ ČINNOSTI	5	Ľudové piesne, autorské piesne. Rytmizované texty, artikulačné cvičenia, dychové a hlasové cvičenia, intonačné cvičenia, hry s hlasom metódy na rozvoj sluchovo-intonačných schopností obrázky, grafický i notový záznam piesne.	- hovoriť a spievať podľa zásad hlasovej hygieny v súlade so správnym držaním tela, technikou správneho dýchania, zreteľnej artikulácie, s mäkkým hlasovým začiatkom a použitím vhodného hlasového registra - tvorivo pracovať s hlasom – textom, rečou, zvukmi, - hlasom realizovať rytmické a melodické modely, - spievať piesne spamäti, ale i s podpornými pamäťovými prostriedkami (gestá tzv. „ukazovačky“, obrázky, grafická notácia, klasická notácia),
INŠTRUMENTÁLNA ČINNOSŤ	6	Elementárne hudobné nástroje. Hra na jednom klasickom hudobnom nástroji (zobcová flauta, keyboard, klavír, gitara a pod.) – začiatočnícka úroveň. Jednočiarková oktáva, motívy, jednoduché piesne. Jednoduché modely idiofónov, membranofónov, chordofónov, aerofónov a mirlitónov z prírodných i odpadových materiálov, na ktorých možno demonštrovať konštrukčné princípy nástrojov i princípy vzniku zvuku v jednotlivých nástrojových skupinách.	- správne používať elementárne hudobné nástroje so správnym použitím hracieho aparátu s dôrazom na kvalitu - hrať na klasickom melodickom, alebo harmonickom hudobnom nástroji, - na nástroji zahrať tóny podľa notového zápisu, - vlastnoručne zhotoviť elementárny nástroj a hrať na ňom, tónu,
AKTÍVNE POČÚVANIE HUDBY	16	Aktívne počúvanie hudby. Skladby slovenských a zahraničných hudobných skladateľov. Skladby svetových a slovenských skladateľov – reprezentantov jednotlivých štýlových období dejín hudby podľa voľného výberu učiteľa (bez chronologickej súvislosti). Skladby aspoň z dvoch rozličných štýlových období dejín hudby.	- aktívne počúvať hudbu, rozpoznať emocionálno-výrazový potenciál hudby, - pri počúvaní hudby spoznať charakteristické prvky konkrétneho štýlového obdobia dejín hudby, - podľa počutia skladby slovne vyjadriť odlišnosti dvoch štýlových o - verbalizovať atmosféru hudby, - hudbu vyjadriť pohybom,

		Tempo, dynamika, kantiléna, harmónia, kontrast, opakovanie dielov formy napr. sláčikové kvarteto, dychové kvinteto, komorný orchester, symfonický orchester, cimbaloška, dychovka, rôzne nástrojové zoskupenia v tzv. populárnej hudbe. Vybrané skladby významných skladateľov s ukázkami hudobných štýlov v ich typickej podobe, integrácia s literatúrou, výtvarnou výchovou, dejepisom. Zoznam vypočítaných skladieb v triede napr. na nástenke.	<ul style="list-style-type: none"> - identifikovať, pomenovať a charakterizovať hudobno- vyjadrovacie prostriedky a základné formotvorné prvky podľa počutia, - rozoznať podľa zvuku, vzhľadu i názvu bežné nástrojové zoskupenia v tzv. klasickej hudbe, ľudovej hudbe i v tzv. populárnej hudbe, - poznať niektoré významné diela alebo úryvky z nich, ich názvy, mená autorov v kontexte iných druhov umenia a všeobecných dejín, - pohybom reagovať na počutú hudbu, období dejín hudby,
HUDOBNO-POHYBOVÉ ČINNOSTI	3	Hudobno-pohybové činnosti: kultivovaný pohyb, držanie tela, koordinácia častí tela, rytmicky korektné pohyby, pohyby vyjadrujúce emocionálno-výrazové charakteristiky hudby, zmena pohybu v súlade so zmenou formotvorného prvku, pohybová spontánnosť, uvoľnenosť.	<ul style="list-style-type: none"> - zapamätať si jednoduché choreografie, - pohybovo improvizovať,
HUDOBNO-DRAMATICKE	3	Hudobno-dramatické činnosti, tvorivá dramatika.	<ul style="list-style-type: none"> - realizovať hudobno-dramatické činnosti, - realizovať hudobno-dramatický projekt podľa princípov tvorivej dramaticky s vkladom vlastnej tvorivosti, fantázie, imaginácie, improvizácie v skupinovej spolupráci.

Učebné zdroje:

E. Langsteinová, B.Felix: Hudobná výchova pre 6. ročník základných škôl; SPN Bratislava

Pavelčákovi: Inštrumentácia piesní – CD pre hudobnú výchovu 6. ročník ZŠ;

Internet, CD nosiče

Obsahový a výkonový štandard – 7. ročník

ŠVP + ŠkVP: 1 + 0 hodín = 1 hodina týždenne, 33 hodín ročne

TÉMA	POČET HODÍN	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD (ČO ŽIAK NA KONCI 7. ROČNÍKA VIE / DOKÁŽE)
HLASOVÉ ČINNOSTI	5	<p>Ľudové piesne, autorské piesne, rytmizované texty, artikuláčny cvičenia, dychové a hlasové cvičenia, intonačné cvičenia, hry s hlasom.</p> <p>Deklamácia, artikulácia.</p> <p>Rozšírená hlasová technika – tóny, ruchy, zvuky, efekty.</p> <p>Súčasný znenie rozličných rytmických modelov a celkov (napr. kánon, quodlibet, burdon, ostinato, spevanie v terciách, v sextách).</p> <p>Improvizácia, elementárna kompozícia, metricky viazané i metricky neviazané texty a melódie.</p>	<p>- hovoriť a spievať podľa zásad hlasovej hygieny v súlade so správnym držaním tela, technikou správneho dýchania, zreteľnej artikulácie, s mäkkým hlasovým začiatkom a použitím vhodného hlasového registra,</p> <p>- spievať rytmicky a intonačne čisto v hlasovom rozsahu primeranom veku,</p> <p>- tvorivo pracovať s textom, rečou,</p> <p>- tvorivo pracovať s hlasom,</p> <p>- hlasom realizovať rytmické a melodické modely,</p> <p>- hlasom realizovať rytmickú polyfóniu,</p> <p>- ovládať jednohlasný spev i elementárne formy viachlasného spevu,</p> <p>- improvizovať a komponovať: melodizovať krátke texty, otextovať krátke melódie, improvizovať krátke dialógy i monológy recitatívneho charakteru, hlasom tvoriť zvukomaľbu k rôznym príbehom a situáciám</p>
INŠTRUMENTÁLNA ČINNOSŤ	6	<p>Elementárne hudobné nástroje:</p> <p>Hra na jednom tzv. klasickom hudobnom nástroji (zobcová flauta, keyboard, klavír, gitara a pod.), Jednočiarková oktáva, motívy, jednoduché piesne.</p> <p>Elementárna improvizácia, kompozícia Sachsova-Hornbostelova klasifikácia.</p> <p>Nástrojové skupiny symfonického orchestra.</p> <p>Jednoduché modely idiofónov, membranofónov, chordofónov, aerofónov a mirlitónov z prírodných i odpadových materiálov, na ktorých možno demonštrovať konštrukčné princípy nástrojov i princípy vzniku zvuku v jednotlivých nástrojových skupinách.</p>	<p>- správne používať elementárne hudobné nástroje, správne používať hrací aparát,</p> <p>- hrať na tzv. klasickom jednom melodickom, alebo harmonickom hudobnom nástroji,</p> <p>- dodržať správny spôsob hry na nástroji, - zahrať na nástroji tóny, motívy, frázy, piesne podľa notového zápisu</p> <p>- tvorivo pracovať s hudobnými nástrojmi (so zvukom),</p> <p>- zaradiť hudobné nástroje do základnej klasifikácie,</p> <p>- vlastnoručne zhotoviť elementárne nástroje a použiť ich v hudobnom procese,</p>

AKTÍVNE POČÚVANIE HUDBY	15	<p>Skladby slovenských a zahraničných hudobných skladateľov. Skladby svetových a slovenských skladateľov – reprezentantov jednotlivých štýlových období dejín hudby podľa voľného výberu učiteľa (bez chronologickej súvislosti). Identifikačné znaky konkrétneho štýlového obdobia.</p> <p>Budovanie triednej databázy odpočutých skladieb – aspoň tri štýlové obdobia. Návšteva koncertov a iných hudobných podujatí, kritické myslenie, vkus, hodnoty, stretnutia s umelcami domáceho regiónu.</p>	<p>-aktívne počúvať hudbu,</p> <p>- pri počúvaní hudby rozpoznať charakteristické prvky konkrétneho štýlového obdobia dejín hudby,</p> <p>- z počutej skladby odvodíť a slovnou vyjadriť hudobné špecifiká konkrétneho štýlového obdobia, - pri počúvaní hudby odlíšiť od seba dve rozličné štýlové obdobia, - vymenovať koncertné sály, výstavné a muzeálne priestory venované hudbe vo svojom regióne, - vymenovať niektorých významných umelcov a hudobné telesá vo svojom regióne,</p>
HUDOBNO POHYBOVÉ ČINNOSTI	4	<p>Kultivovaný pohyb, držanie tela, koordinácia častí tela, pohybové stvárnenie hudobno-vyjadrovacích prostriedkov hudby: pulz, metrum, rytmus, tempo melódia, harmónia, agogika, dynamika, farba, hudobná forma.</p> <p>Zmena pohybu v súlade so zmenou formotvorného prvku. Pohybová spontánnosť, uvoľnenosť.</p>	<p>- pohybom reagovať na počutú hudbu,</p> <p>-zapamätať si jednoduché choreografie</p> <p>-navrhnuť pohyb k hudbe, -navrhnuť jednoduché choreografie,</p> <p>-pohybovo improvizovať,</p>
HUDOBNO DRAMATICKÉ ČINNOSTI	3	<p>Hudobno-dramatické činnosti, tvorivá dramatika, integrácia s výtvarnou výchovou, literatúrou, príp. inými predmetmi, integrácia s dejepisom.</p>	<p>-podľa vlastných návrhov vytvárať hudobno-dramatické celky,</p> <p>-tvorivou dramatikou zobrazovať charakteristické prvky konkrétneho štýlového a historického obdobia.</p>

Učebné zdroje:

E. Langsteinová, B.Felix: Hudobná výchova pre 7. ročník základných škôl; SPN Bratislava
Pavelčákovi: Inštrumentácia piesní – CD pre hudobnú výchovu 7. ročník ZŠ;
Internet, CD nosiče

Obsahový a výkonový štandard – 8. ročník

ŠVP + ŠKVP: 1 + 0 hodín = 1 hodina týždenne, 33 hodín ročne

TÉMA	POČET HODÍN	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD (ČO ŽIAK NA KONCI 8. ROČNÍKA VIE / DOKÁŽE)
HLASOVÉ ČINNOSTI	5	Hlasové činnosti ľudové piesne, autorské piesne, rytmizované texty, artikulačné cvičenia, dychové a hlasové cvičenia, intonačné cvičenia, hry s hlasom syntéza zručností, vedomostí a návykov z ročníkov 5. – 7.	- spievať intonačne čisto, - tvorivo pracovať s hlasom,
INŠTRUMENTÁLNA ČINNOSŤ	6	Inštrumentálne činnosti hra na elementárnych hudobných nástrojoch hra na klasickom hudobnom nástroji (zobcová flauta, keyboard, klavír, gitara a pod.). Elementárna improvizácia, kompozícia vystúpenie pred obecnstvom (pred spolužiakmi, rodičmi) školské hudobné teleso, kapela (school band).	- správne používať elementárne hudobné nástroje, správne používať hrací aparát, - hrať na jednom klasickom štandardizovanom hudobnom nástroji, - podľa sluchu a podľa notového zápisu zahrať melodickú líniu, - tvorivo pracovať s hudobnými nástrojmi (so zvukom), - prezentovať výsledky svojej práce ako sólový hráč, alebo v rôznych inštrumentálnych zoskupeniach,
AKTÍVNE POČÚVANIE HUDBY	13	Aktívne počúvanie hudby, skladby slovenských a zahraničných hudobných skladateľov. Soprán alt, tenor, bas, detský hlas, ženský zbor, mužský zbor, zmiešaný zbor, detský zbor. Nástroje relatívne bežne používané v stredoeurópskej kultúre: napr. flauta, hoboje, klarinet, fagot, trúbka, lesný roh, pozauna, tuba, husle, viola, violončelo, kontrabas, klavír, organ, gitara, harfa, cimbal, bežné bicie nástroje Rôzne nástrojové zoskupenia napr. sláčikové kvarteto, dychové kvinteto, komorný orchester, symfonický orchester, cimbalovka, dychovka, rôzne nástrojové zoskupenia v tzv. populárnej hudbe.	- aktívne počúvať hudbu, - rozoznať podľa farby zvuku ľudské hlasy, - rozoznať podľa farby zvuku, vzhľadu i názvu klasické hudobné nástroje, - rozoznať podľa zvuku, vzhľadu i názvu bežné nástrojové zoskupenia v klasickej hudbe, ľudovej hudbe i v populárnej hudbe,

		<p>Skladby svetových a slovenských skladateľov – reprezentantov jednotlivých štýlových období, dejín hudby podľa voľného výberu učiteľa (bez chronologickej súvislosti), podľa triedneho zoznamu vypočutých diel z 5. – 8. ročníka.</p> <p>Identifikačné znaky konkrétneho štýlového obdobia.</p> <p>Notové záznamy skladieb pre sólo, pre rôzne komorné zoskupenia i ukážka jednoduchej partitúry pre orchester. Názvy štýlových období – gotika, renesancia, barok, klasicizmus, romantizmus, hudba 20. storočia, súčasná hudba, meno jedného skladateľa z obdobia baroka, klasicizmu, romantizmu a žijúceho skladateľa.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - identifikovať niektoré významné diela alebo úryvky z nich, určiť ich názov, meno autora, - sluchom rozoznať a slovne vyjadriť najdôležitejšie štýlové odlišnosti stredovekej, renesančnej, barokovej, klasicistickej, romantickej hudby a hudby 20. storočia, - rámcovo poznať periodizáciu dejín európskej hudby, - sledovať plynutie znejúcej hudby v notovom zázname, - orientovať sa v ponuke koncertov a hudobných podujatí vo svojom regióne i na Slovensku, - vymenovať koncertné sály, výstavné a muzeálne priestory
HUDOBNO POHYBOVÉ ČINNOSTI	4	<p>Hudobno-pohybové činnosti kultivovaný pohyb, držanie tela, koordinácia častí tela, rytmicky korektné pohyby, pohyby vyjadrujúce emocionálno-výrazové charakteristiky hudby, zmena pohybu v súlade so zmenou formotvorného prvku, pohybová spontánnosť, uvoľnenosť, valčík, polka, tango, príp. niektoré ľudové párové tance.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - pohybom reagovať na počutú hudbu, - zapamätať si jednoduché choreografie, - navrhnúť pohyb k hudbe, - navrhnúť hudbu k pohybu, - navrhnúť jednoduché choreografie, - pohybovo improvizovať, - zatancovať základné krokové schémy štandardných tancov,
HUDOBNO DRAMATICKÉ ČINNOSTI	5	<p>Hudobno-dramatické činnosti syntéza hlasových, inštrumentálnych, hudobno-pohybových a hudobno-vizuálnych činností kamera, mikrofón, zvukové reproduktory, počítač, projekcia kritické myslenie návšteva hudobného divadla, opery, operety, muzikálu a pod. v profesionálnom divadle, alebo sledovanie predstavenia z videozáznamu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - podľa vlastných návrhov vytvárať hudobno-dramatické celky, - príp. zhotoviť a spracovať videozáznam projektu, - diskutovať o vlastnom hudobno-dramatickom projekte, - koncentrovane a s porozumením sledovať profesionálne hudobno-pohybové predstavenie, opísať ho vlastnými slovami i odbornou terminológiou, diskutovať o ňom.

Učebné zdroje:

E. Langsteinová, B.Felix: Hudobná výchova pre 8. ročník základných škôl; SPN Bratislava

Pavelčákovi: Inštrumentácia piesní – CD pre hudobnú výchovu 8. ročník ZŠ;

Internet, CD nosiče

Prierezové témy realizované v predmete:

OSR – Osobnostný a sociálny rozvoj,
VMR – výchova k manželstvu a rodičovstvu,
ENV – environmentálna výchova,
MDV – mediálna výchova,
MUV – multikultúrna výchova,
RLK – regionálna výchova a ľudová kultúra,
OZO – ochrana človeka a zdravia

Hodnotenie – portfólio žiakov:

Ústne odpovede: individuálne
Písomné odpovede: päťminútovky, tematické previerky,
   projekty, referáty

Iné: záujem o hudobné činnosti a o hudobné umenie v rámci vzdelávacích úloh, schopnosť spolupracovať pri kolektívnych hudobných prejavoch, zapájanie sa do speváckych vystúpení a súťaží, schopnosť posúdiť svoj výkon (hudobné prejavy a vedomosti) a výkon spolužiakov, aktivita a prístup k hudobným činnostiam a k poznávaniu umenia, využitie speváckych, intonačných a sluchových zručností a návykov, tvorba jednoduchých rytmických sprievodov k piesňam .

Hodnotenie a klasifikáciu výsledkov žiakov realizujeme podľa vnútornej smernice školy Kritéria hodnotenia a klasifikácie žiakov Základnej školy Dolná Tižina a v súlade s Metodickým pokynom MŠVVaŠ č.22/2011 na hodnotenie a klasifikáciu žiakov základnej školy.

8.7 Vzdelávacia oblasť: ZDRAVIE A POHYB

8.8.1 Predmet: TELESNÁ A ŠPORTOVÁ VÝCHOVA

Učebný plán:

	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
ŠVP	2	2	2	2	2
ŠkVP	0	0	0	0	0
Spolu	2	2	2	2	2

Charakteristika vyučovacieho predmetu

Predmet telesná a športová výchova poskytuje základné informácie o biologických, fyzických a sociálnych základoch zdravého životného štýlu. Žiak si v ňom rozvíja schopnosti a osvojuje vedomosti, zručnosti a návyky, ktoré sú súčasťou zdravého životného štýlu nielen počas školskej dochádzky, ale i v dospelosti. Osvojuje si pohybové zručnosti a návyky na efektívne využitie voľného času a zároveň vedomosti o zdravotnom účinku osvojených pohybových zručností a návykov. Dôraz sa kladie na motiváciu k pohybovej a športovej aktivite, vyzdvihnutie osobitostí žiakov a ich individuálnych predpokladov pre vykonávanie daných činností.

Vzdelávací štandard má štyri základné časti: Zdravie a jeho poruchy, Zdravý životný štýl, Telesná zdatnosť a pohybová výkonnosť a Športové činnosti pohybového režimu. Tieto časti zohľadňujú pohybovo a zdravotne orientovanú koncepciu telesnej a športovej výchovy. Časť s názvom Športové činnosti pohybového režimu je členená na základné tematické celky a pre jednoduchšiu orientáciu učiteľa je navrhnutá odporúčaná časová dotácia atletika (15 %), základy gymnastických športov (15 %), športové hry (25 %), sezónne pohybové činnosti (15 %) a povinne voliteľný tematický celok (30 %).

V každom ročníku je povinný aspoň jeden voliteľný TC. Voliteľné TC rozširujú základné TC o pohybové činnosti, ktorých výber umožňuje rešpektovať podmienky školy, záujmy žiakov, záujmy učiteľa, miestne tradície a pod. Vyučovanie voliteľných TC musí rešpektovať plnenie cieľov telesnej a športovej výchovy a bezpečnosť pri cvičení. Obsah voliteľných TC sa využíva na doplnenie základného učiva a na motiváciu žiakov, na rozvoj ich pohybových schopností so zreteľom na skupinové záujmy, individuálne predpoklady žiakov a podmienky školy. Učiteľ môže zaradiť do plánu iba tie športové činnosti, ktoré boli súčasťou jeho pregraduálnej prípravy na vysokej škole, alebo na ktoré získal trénerské alebo cvičiteľské vzdelanie, alebo certifikát v niektorej forme ďalšieho vzdelávania učiteľov a trénerov. Ako povinne voliteľný tematický celok je možné zaradiť menej známe športové hry ako bejzbal, softbal, ringo, lakros, bedminton, florbal, a iné športy, a pohybové aktivity ako korčuľovanie, in-line korčuľovanie, snowboarding, ale i tanec, ľadový hokej a iné pohybové aktivity.

Základnou organizačnou formou je 45-minútová vyučovacia hodina a zúčastňujú sa jej všetci žiaci zaradení do I. a II. zdravotnej skupiny, prípadne III. zdravotnej skupiny (integrované vyučovanie).

Žiaci so zdravotným oslabením, zdravotným postihnutím (III. zdravotná skupina) sa môžu vyučovať samostatne v oddelení zdravotnej telesnej výchovy, pričom obsah vyučovania sa realizuje podľa samostatných vzdelávacích programov.

Ciele predmetu

Žiaci:

- vysvetlia účinok pohybovej aktivity na zdravie s jej aplikáciou v dennom režime,
- získajú vedomosti o potrebe pohybu ako prevencie pred civilizačnými ochoreniami,
- získajú informácie o situáciách ohrozujúcich zdravie a poskytnú prvú pomoc na veku primeranej úrovni,
- osvoja si zásady správnej výživy,
- vysvetlia význam využívania telovýchovných a športových činností vo svojom voľnom čase,
- vysvetlia význam aktívneho odpočinku na odstránenie únavy,
- rozvíjajú pohybové schopnosti a diagnostikujú úroveň pohybovej výkonnosti,
- osvoja si techniku a pravidlá rôznych športov a športových disciplín,
- sú motivovaní k vykonávaniu pohybovej aktivity a získajú príjemný zážitok z vykonávanej pohybovej činnosti a zo športu.

Obsahový a výkonový štandard – 5. ročník

ŠVP + ŠkVP: 2+ 0= 2 hodiny týždenne, 66 hodín ročne

TÉMA	POČET HODÍN	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD (ČO ŽIAK NA KONCI 5. ROČNÍKA VIE / DOKÁŽE)
ZDRAVIE A JEHO PORUCHY	10	<p>Úloha rozcvičenia pred vykonávaním pohybových činností ako prevencia pred zranením.</p> <p>Cvičenia rozvíjajúce kondičné, kondično-koordinačné, koordinačné schopnosti pre potreby každého tematického celku.</p> <p>Hygiena úborov.</p> <p>Dopomoc a záchrana pri cvičení.</p> <p>Prvá pomoc pri drobných poraneniach, praktické poskytnutie prvej pomoci (umelé dýchanie, masáž srdca, protišokové opatrenia, stabilizovaná poloha, ošetrovanie povrch. poranenia, zlomenín, omrzlín, popálenín).</p> <p>Zásady držania tela, správne držanie tela, chybné držanie tela, tonizačný program na správne držanie tela.</p> <p>Základné poznatky z biológie človeka súvisiace a účinkom pohybovej aktivity na vlastný organizmus, reduk. obezity.</p> <p>Zásady racionálnej výživy.</p> <p>Pohybový režim, aktívny odpočinok</p> <p>negatívne vplyvy fajčenia, alkoholu, nedovolených látok a iných závislostí</p> <p>základné poznatky o formách pohybovej aktivity v režime dňa (ranné cvičenie, spontánna pohyb. aktivita, racionálne využívanie voľného času a pod.)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vysvetliť význam rozcvičenia pred vykonávaním pohybovej činnosti, - zostaviť a realizovať rozcvičenie pre každý tematický celok, - dodržiavať hygienické požiadavky pri vykonávaní pohybovej činnosti, - aplikovať zásady bezpečnosti, dopomoci a záchrany pri cvičení, - poskytnúť prvú pomoc, - ohodnotiť správne držanie tela, - vysvetliť účinok pohybovej aktivity na ľudský organizmus a na vyskytujúci sa zdravotný problém, - vysvetliť základy racionálnej výživy, - charakterizovať a uplatňovať pohybové činnosti podporujúce zdravý životný štýl, - charakterizovať nebezpečenstvo závislosti na návykových látkach s negatívnym dopadom na zdravie človeka, - uplatňovať rôzne formy pohybovej aktivity v režime dňa
TELESNÁ ZDATNOSŤ A POHYBOVÁ VÝKONNOSŤ	10	<p>Poznatky o rozvoji a diagnostikovaní pohybovej výkonnosti, diagnostika VMV, normy VMV, zdravotne orientovaná zdatnosť.</p> <p>Poznatky o telesnom vývine a jeho diagnostike.</p> <p>kondičná príprava, rozvoj základných kondičných a koordinačných schopností, telesné zaťaženie, meranie a vyhodnocovanie údajov o pulzovej frekvencii.</p> <p>Kondičná gymnastika, všeobecný kondičný program, plyometrický program. Základná gymnastika, rebriny, lavičky, nízka kladinka, švihadlo, tyč, plná lopta. Poradové cvičenia.</p> <p>Skok do diaľky z miesta, člnkový beh 10x5 m, výdrž v zhybe, ľah-sed za 30 sek, vytrvalostný člnkový beh.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - posúdiť a diagnostikovať úroveň svojej pohybovej výkonnosti, - posúdiť a diagnostikovať úroveň telesného rozvoja podľa daných noriem, - aplikovať prostriedky na rozvoj pohybových schopností, - každoročne preukázať rast úrovne pohybových schopností,

ŠPORTOVÉ ČINNOSTI POHYBOVÉHO REŽIMU	10	<p>Odborná terminológia telovýchovných a športových činností.</p> <p>Systematika športov a športových disciplín každého tematického celku. Názvoslovie telesných cvičení.</p> <p>Technika preberaných pohybových zručností všetkých tematických celkov.</p> <p>vidlá osvojovaných športových disciplín a športov dodržiavanie fair-play. Organizácia súťaží.</p> <p>Úspechy slovenských a zahraničných športovcov na ME, MS, OH OH, olympijská symbolika, kalokagatia, fair-play.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - používať odbornú terminológiu telovýchovných a športových činností, - charakterizovať základné športové disciplíny všetkých tematických celkov, - prezentovať optimálnu techniku preberaných pohybových zručností, - aplikovať pravidlá pri vykonávaní športových činností, - uplatňovať zásady fair-play ako súťažiaci, pomocní rozhodcovia, organizátori, diváci, - uviesť príklady úspešných slovenských a zahraničných športových reprezentantov, - popísať význam základných olympijských myšlienok,
ATLETIKA	10	<p>Technika atletických disciplín, základy techniky atletických činností</p> <p>atletická abeceda, nízky a polovysoký štart, švihový a šliapavý beh, rýchly beh do 60 m, vytrvalostný beh, štafetový beh</p> <p>skok do diaľky, skok do výšky, hod loptičkou a granátom, vrh guľou.</p> <p>Rozdelenie gymnastických športov (športová gymnastika, športový aerobik, moderná gymnastika, gymteamy).</p> <p>Športová gymnastika, prípravné, imitačné cvičenie, metodický postup osvojovania a zdokonaľovania polôh, pohybov, cvičebných tvarov, väzieb, zostavy spoločnej pohybovej skladby.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - prakticky demonštrovať osvojenú techniku základných atletických disciplín
ZÁKLADY GYMNASTICKÝCH ŠPORTOV	9	<p>Akrobacia:</p> <p>ľah vznesmo, stojka na lopatkách znožmo, s čelným, bočným roznožením; kotúle vpred, kotúle vzad v rôznych obmenách</p> <p>východiskovej, hlavnej, výslednej polohy, kotúľové väzby, stojka na rukách s rôznou polohou nôh, stojka na rukách – kotúľ vpred, premet bokom, väzby s kotúľom vpred, vzad, stojkou na rukách – kotúľ vpred, podpor stojmo prehnute vzad</p> <p>skoky a obraty znožmo, skrčmo pripätmo, skrčmo roznožmo čelne, bočne, s obratom.</p> <p>Cvičenie na náradí a s náradím:</p> <p>hrazda po ramená – zostava minimálne 4 cvičebné tvary: výmyk, toč jazdmo vpred,</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vytvoriť gymnastické kombinácie v zostave jednotlivca alebo skupiny, - zaznamenať chyby v predvedení a v rozsahu pohybu v gymnastických súťažiach,

		<p>toč vzad alebo vpred, prešvihy únožmo vpred, vzad, zoskok</p> <p>preskok – koza na šírku D, na dĺžku CH, kôň na dĺžku CH: skrčka, roznožka, odbočka</p> <p>nízka kladina D (do 110 cm) – zostava 2 dĺžky náradia: chôdza, tanečné kroky, predskok, 2 skoky, rovnovážny cvičebný tvar, obrat jednonožne o 180°;</p> <p>ľah vznesmo/kotúl' vpred, zoskok odrazom obojnožne s roznožením čelne, skrčmo prednožmo,</p> <p>kruhy CH – kmihanie vo vise, vis vznesmo, vis strmhlav, zhyb vo vise</p> <p>moderná gymnastika D</p> <p>švihadlo – preskoky na mieste, z miesta znožmo, jednonožne, skrižmo, striedavonožne; krúženie – kruhy, osmičky; kmihanie; hádzanie a chytanie</p> <p>lopta – kotúľanie a prevaľovanie; odrážanie; hádzanie a chytanie;</p> <p>vyvažovanie</p> <p>šatka – závoj– oblúky, kruhy osmičky, vlnovky, hádzanie a chytanie zostava, Spoločná pohybová skladba s náčiním na hudbu 30 – 60 sekúnd.</p> <p>Výrazovo-estetické prostriedky gymnastických a aerobikových pohybov</p> <p>kondičná zložka, technická zložka gymnastických športov .</p>	
ŠPORTOVÉ HRY	12	<p>Funkcie hráčov v jednotlivých športových hrách, systematika herných činností, herné kombinácie a herné systémy.</p> <p>Hodnotenie herného výkonu hráča i družstva v danej športovej hre .</p> <p>Basketbal:</p> <p>prihrávka, dribling, strelba z miesta, z krátkej a strednej vzdialenosti, bránenie hráča bez lopty a s loptou, hrať na dva koše podľa pravidiel.</p> <p>Futbal:</p> <p>prihrávka, tlmenie lopty, strelba, obsadzovanie hráča bez lopty a s loptou, hrať podľa pravidiel.</p> <p>Hádzaná:</p> <p>prihrávka jednou rukou od pleca s veľkým náprahom, dribling, strelba zhora z miesta, skokom do bránkoviska, obsadzovanie hráča bez lopty s loptou, hrať na dve bránky podľa pravidiel.</p> <p>Volejbal:</p>	<ul style="list-style-type: none"> - pomenovať a popísať funkcie hráčov v obrane i v útoku, - vyplniť jednoduchý pozorovací hárok o výkone hráča i družstva, - ukázať a v hre (stretnutí) uplatniť techniku základných herných činností jednotlivca, - využiť herné kombinácie a systémy v hre,

		odbitie horné na mieste, po pohybe, spodné podanie, prihrávka na nahrávača pri sieti, nahrávka, hrať podľa upravených pravidiel (2:2, 3:3).	
SEZÓNNE POHYBOVÉ ČINNOSTI	5	<p>Cvičenia v prírode: orientácia na stanovisku podľa buzoly, určovanie azimutu, turistické značky, orientácia podľa mapy, určovanie a výber vybraných smerov presunu, výber, príprava a likvidácia ohniska, presun mierne členitým terénom s prekonávaním terénnych prekážok, základné pravidlá ochrany životného prostredia, cvičenia rovnováhy na prírodných prekážkach, nosenie prírodných predmetov jednotlivo, v dvojiciach a iných skupinách (kldy, kamene, brvná a pod.), pohybové hry v prírode jazda na bicykli, zmeny smeru a rýchlosti jazdy, otáčanie, predchádzanie a jazda zručnosti .</p>	<ul style="list-style-type: none"> - orientovať sa v prírode podľa turistických značiek, mapy, buzoly, ale aj prírodných úkazov, - absolvovať súvislý pochod s prekonávaním terénnych prekážok v dĺžke 4 – 8 km, v prírode sa správať podľa zásad ochrany životného prostredia, - zorganizovať pohybové hry v prírode pre kolektív spolužiakov, - dodržiavať pravidlá cestnej premávky pre chodcov a cyklistov .

Obsahový a výkonový štandard – 6. ročník

ŠVP + ŠkVP: 2 + 0 = 2 hodiny týždenne, 66 hodín ročne

TÉMA	POČET HODÍN	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD (ČO ŽIAK NA KONCI 6. ROČNÍKA VIE / DOKÁŽE)
ZDRAVIE A JEHO PORUCHY	10	<p>Úloha rozcvičenia pred vykonávaním pohybových činností ako prevencia pred zranením. Cvičenia rozvíjajúce kondičné, kondično-koordinačné, koordinačné schopnosti pre potreby každého tematického celku. Hygiena úborov. Dopomoc a záchrana pri cvičení. Prvá pomoc pri drobných poraneniach, praktické poskytnutie prvej pomoci (umelé dýchanie, masáž srdca, protišokové opatrenia, stabilizovaná poloha, ošetrovanie povrch. poranenia, zlomenín, omrzlín, popálenín). Zásady držania tela, správne držanie tela, chybné držanie tela, tonizačný program na správne držanie tela.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vysvetliť význam rozcvičenia pred vykonávaním pohybovej činnosti, - zostaviť a realizovať rozcvičenie pre každý tematický celok, - dodržiavať hygienické požiadavky pri vykonávaní pohybovej činnosti, - aplikovať zásady bezpečnosti, dopomoci a záchranu pri cvičení, - poskytnúť prvú pomoc, - ohodnotiť správne držanie tela, - vysvetliť účinok pohybovej aktivity na ľudský organizmus a na vyskytujúci sa zdravotný problém, - vysvetliť základy racionálnej výživy, - charakterizovať a uplatňovať pohybové činnosti podporujúce zdravý životný štýl, - charakterizovať nebezpečenstvo závislosti na návykových látkach s

		Základné poznatky z biológie človeka súvisiace a účinkom pohybovej aktivity na vlastný organizmus, reduk. obezity. Zásady racionálnej výživy. Pohybový režim, aktívny odpočinok negatívne vplyvy fajčenia, alkoholu, nedovolených látok a iných závislostí základné poznatky o formách pohybovej aktivity v režime dňa (ranné cvičenie, spontánna pohyb. aktivita, racionálne využívanie voľného času a pod.)	negatívnym dopadom na zdravie človeka, uplatňovať rôzne formy pohybovej aktivity v režime dňa
TELESNÁ ZDATNOSŤ A POHYBOVÁ VÝKONNOSŤ	10	Poznatky o rozvoji a diagnostikovaní pohybovej výkonnosti, diagnostika VMV, normy VMV, zdravotne orientovaná zdatnosť. Poznatky o telesnom vývine a jeho diagnostike. kondičná príprava, rozvoj základných kondičných a koordinačných schopností, telesné zaťaženie, meranie a vyhodnocovanie údajov o pulzovej frekvencii. Kondičná gymnastika, všeobecný kondičný program, plyometrický program. Základná gymnastika, rebriny, lavičky, nízka kladinka, švihadlo, tyč, plná lopta. Poradové cvičenia. Skok do diaľky z miesta, člnkový beh 10x5 m, výdrž v zhybe, ľah-sed za 30 sek, vytrvalostný člnkový beh.	<ul style="list-style-type: none"> - posúdiť a diagnostikovať úroveň svojej pohybovej výkonnosti, - posúdiť a diagnostikovať úroveň telesného rozvoja podľa daných noriem, - aplikovať prostriedky na rozvoj pohybových schopností, - každoročne preukázať rast úrovne pohybových schopností,
ŠPORTOVÉ ČINNOSTI POHYBOVÉHO REŽIMU	10	Odborná terminológia telovýchovných a športových činností. Systematika športov a športových disciplín každého tematického celku. Názvoslovie telesných cvičení. Technika preberaných pohybových zručností všetkých tematických celkov. vidlá osvojovaných športových disciplín a športov dodržiavanie fair-play. Organizácia súťaží. Úspechy slovenských a zahraničných športovcov na ME, MS, OH OH, olympijská symbolika, kalokagatia, fair-play	<ul style="list-style-type: none"> - používať odbornú terminológiu telovýchovných a športových činností, - charakterizovať základné športové disciplíny všetkých tematických celkov, - prezentovať optimálnu techniku preberaných pohybových zručností, - aplikovať pravidlá pri vykonávaní športových činností, - uplatňovať zásady fair-play ako súťažiaci, pomocní rozhodcovia, organizátori, diváci, - uviesť príklady úspešných slovenských a zahraničných športových reprezentantov, - popísať význam základných olympijských myšlienok,
ATLETIKA	10	Technika atletických disciplín, základy techniky atletických činností atletická abeceda, nízky a polovysoký štart, švihový a šliapavý beh, rýchly beh do 60 m, vytrvalostný beh, štafetový beh	<ul style="list-style-type: none"> - prakticky demonštrovať osvojenú techniku základných atletických disciplín

		<p>skok do diaľky, skok do výšky, hod loptičkou a granátom, vrh guľou.</p> <p>Rozdelenie gymnastických športov (športová gymnastika, športový aerobik, moderná gymnastika, gymteamy).</p> <p>Športová gymnastika, prípravné, imitačné cvičenie, metodický postup osvojovania a zdokonaľovania polôh, pohybov, cvičebných tvarov, väzieb, zostavy spoločnej pohybovej skladby.</p>	
ZÁKLADY GYMNASTICKÝCH ŠPORTOV	9	<p>Akrobacia:</p> <p>ľah vznesmo, stojka na lopatkách znožmo, s čelným, bočným roznožením; kotúle vpred, kotúle vzad v rôznych obmenách východiskovej, hlavnej, výslednej polohy, kotúľové väzby, stojka na rukách s rôznou polohou nôh, stojka na rukách – kotúľ vpred, premet bokom, väzby s kotúľom vpred, vzad, stojkou na rukách – kotúľ vpred, podpor stojmo prehnute vzad</p> <p>skoky a obraty znožmo, skrčmo prípäťmo, skrčmo roznožmo čelne, bočne, s obratom.</p> <p>Cvičenie na náradí a s náradím:</p> <p>hrazda po ramená – zostava minimálne 4 cvičebné tvary: výmyk, toč jazdmo vpred, toč vzad alebo vpred, prešvihy únožmo vpred, vzad, zoskok</p> <p>preskok – koza na šírku D, na dĺžku CH, kôň na dĺžku CH: skrčka, roznožka, odbočka</p> <p>nízka kladina D (do 110 cm) – zostava 2 dĺžky náradia: chôdza, tanečné kroky, predskok, 2 skoky, rovnovážny cvičebný tvar, obrat jednonožne o 180°;</p> <p>ľah vznesmo/kotúľ vpred, zoskok odrazom obojnožne s roznožením čelne, skrčmo prednožmo,</p> <p>kruhy CH – kmihanie vo vise, vis vznesmo, vis strmhlav, zhyb vo vise</p> <p>moderná gymnastika D</p> <p>švihadlo – preskoky na mieste, z miesta znožmo, jednonožne, skrižmo, striedavonožne; krúženie – kruhy, osmičky; kmihanie; hádzanie a chytanie</p> <p>lopta – kotúľanie a prevaľovanie; odrážanie; hádzanie a chytanie;</p> <p>vyvažovanie</p> <p>šatka – závoj– oblúky, kruhy osmičky, vlnovky, hádzanie a chytanie zostava, Spoločná pohybová skladba s náčiním na hudbu 30 – 60 sekúnd.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vytvoriť gymnastické kombinácie v zostave jednotlivca alebo skupiny, - zaznamenať chyby v predvedení a v rozsahu pohybu v gymnastických súťažiach,

		Výrazovo-estetické prostriedky gymnastických a aerobikových pohybov kondičná zložka, technická zložka gymnastických športov .	
ŠPORTOVÉ HRY	12	<p>Funkcie hráčov v jednotlivých športových hrách, systematika herných činností, herné kombinácie a herné systémy. Hodnotenie herného výkonu hráča i družstva v danej športovej hre .</p> <p>Basketbal: prihrávka, dribling, strelba z miesta, z krátkej a strednej vzdialenosti, bránenie hráča bez lopty a s loptou, hrať na dva koše podľa pravidiel.</p> <p>Futbal: prihrávka, tlmenie lopty, strelba, obsadzovanie hráča bez lopty a s loptou, hrať podľa pravidiel.</p> <p>Hádzaná: prihrávka jednou rukou od pleca s veľkým náprahom, dribling, strelba zhora z miesta, skokom do bránkoviška, obsadzovanie hráča bez lopty s loptou, hrať na dve bránky podľa pravidiel.</p> <p>Volejbal: odbitie horné na mieste, po pohybe, spodné podanie, prihrávka na nahrávača pri sieti, nahrávka, hrať podľa upravených pravidiel (2:2, 3:3).</p>	<ul style="list-style-type: none"> - pomenovať a popísať funkcie hráčov v obrane i v útoku, - vyplniť jednoduchý pozorovací hárok o výkone hráča i družstva, - ukázať a v hre (stretnutí) uplatniť techniku základných herných činností jednotlivca,
SEZÓNNE POHYBOVÉ ČINNOSTI	5	<p>Cvičenia v prírode: orientácia na stanovisku podľa buzoly, určovanie azimutu, turistické značky, orientácia podľa mapy, určovanie a výber vybraných smerov presunu, výber, príprava a likvidácia ohniska, presun mierne členitým terénom s prekonávaním terénnych prekážok.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - orientovať sa v prírode podľa turistických značiek, mapy, buzoly, ale aj prírodných úkazov, - absolvovať súvislý pochod s prekonávaním terénnych prekážok v dĺžke 4 – 8 km,

Obsahový a výkonový štandard – 7. ročník

ŠVP + ŠkVP: 2+0= 2 hodiny týždenne, 66 hodín ročne

TÉMA	POČET HODÍN	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD (ČO ŽIAK NA KONCI 7. ROČNÍKA VIE / DOKÁŽE)
ZDRAVIE A JEHO PORUCHY	5	<p>Úloha rozcvičenia pred vykonávaním pohybových činností ako prevencia pred zranením.</p> <p>Cvičenia rozvíjajúce kondičné, kondično-koordinačné, koordinačné schopnosti pre potreby každého tematického celku.</p> <p>Hygiena úborov.</p> <p>Dopomoc a záchrana pri cvičení.</p> <p>Prvá pomoc pri drobných poraneniach, praktické poskytnutie prvej pomoci (umelé dýchanie, masáž srdca, protišokové opatrenia, stabilizovaná poloha, ošetrovanie povrchového poranenia, zlomenín, omrzlín, popálenín).</p> <p>Zásady držania tela, správne držanie tela, chybné držanie tela, tonizačný program na správne držanie tela. Základné poznatky z biológie človeka súvisiace a účinkom pohybovej aktivity na vlastný organizmus, redukcia nadhmotnosti, obezity.</p>	<p>-vysvetliť význam rozcvičenia pred vykonávaním pohybovej činnosti,</p> <p>-zostaviť a realizovať rozcvičenie pre každý tematický celok,</p> <p>-dodržiavať hygienické požiadavky pri vykonávaní pohybovej činnosti,</p> <p>-aplikovať zásady bezpečnosti, dopomoci a záchrany pri cvičení,</p> <p>-poskytnúť prvú pomoc,</p> <p>-ohodnotiť správne držanie tela,</p> <p>-vysvetliť účinok pohybovej aktivity na ľudský organizmus a na vyskytujúci sa zdravotný problém,</p>
ZDRAVÝ ŽIVOTNÝ ŠTÝL	5	<p>Zásady racionálnej výživy.</p> <p>Pohybový režim, aktívny odpočinok.</p> <p>Negatívne vplyvy fajčenia, alkoholu, nedovolených látok a iných závislostí.</p> <p>Základné poznatky o formách pohybovej aktivity v režime dňa (ranné cvičenie, spontánna pohybová aktivita, racionálne využívanie voľného času a pod.)</p>	<p>-vysvetliť základy racionálnej výživy,</p> <p>-charakterizovať a uplatňovať pohybové činnosti podporujúce zdravý životný štýl,</p> <p>-charakterizovať nebezpečenstvo závislosti na návykových látkach s negatívnym dopadom na zdravie človeka,</p> <p>-uplatňovať rôzne formy pohybovej aktivity v režime dňa,</p>
TELESNÁ ZDATNOSŤ A POHYBOVÁ VÝKONNOSŤ	8	<p>Poznatky o rozvoji a diagnostikovaní pohybovej výkonnosti, diagnostika VMV, normy VMV.</p> <p>Zdravotne orientovaná zdatnosť poznatky o telesnom vývine a jeho diagnostike.</p> <p>Kondičná príprava, rozvoj základných kondičných a koordinačných schopností.</p> <p>Telesné zaťaženie, meranie a vyhodnocovanie údajov o pulzovej frekvencii.</p> <p>Kondičná gymnastika, všeobecný kondičný program, plyometrický program, základná</p>	<p>-posúdiť a diagnostikovať úroveň svojej pohybovej výkonnosti,</p> <p>- posúdiť a diagnostikovať úroveň telesného rozvoja podľa daných noriem,</p> <p>-aplikovať prostriedky na rozvoj pohybových schopností,</p> <p>-každoročne preukázať rast úrovne pohybových schopností,</p>

		gymnastika, rebriny, lavičky, nízka kladinka, švihadlo, tyč, plná lopta. Poradové cvičenia, skok do diaľky z miesta, člnkový beh 10x5 m, výdrž v zhybe, ľah-sed za 30 sek, vytrvalostný člnkový beh.	
ŠPORTOVÁ ČINNOSŤ POHYBOVÉHO REŽIMU	8	Odborná terminológia telovýchovných a športových činností, systematika športov a športových disciplín každého tematického celku, názvoslovie telesných cvičení technika preberaných pohybových zručností všetkých tematických celkov pravidlá osvojovaných športových disciplín a športov dodržiavanie fair-play,. Organizácia súťaží, úspechy slovenských a zahraničných športovcov na ME, MS, OH OH, olympijská symbolika, kalokagatia, fair-play.	-používať odbornú terminológiu telovýchovných a športových činností, -charakterizovať základné športové disciplíny všetkých tematických celkov, -prezentovať optimálnu techniku preberaných pohybových zručností, -aplikovať pravidlá pri vykonávaní športových činností, -uplatňovať zásady fair-play ako súťažiaci, pomocní rozhodcovia, organizátori, diváci, -uviesť príklady úspešných slovenských a zahraničných športových reprezentantov, -popísať význam základných olympijských myšlienok,
ATLETIKA	10	Technika atletických disciplín, základy techniky atletických činností. Atletická abeceda, nízky a polovysoký štart, švihový a šliapavý beh, rýchly beh do 60 m, vytrvalostný beh, štafetový beh skok do diaľky, skok do výšky, hod loptičkou a granátom.	-prakticky demonštrovať osvojenú techniku základných atletických disciplín,
ZÁKLADY GYMNASTICKÝCH ŠPORTOV	10	Rozdelenie gymnastických športov (športová gymnastika, športový aerobik, moderná gymnastika, gymteamy). Športová gymnastika prípravné, imitačné cvičenie, metodický postup osvojovania a zdokonaľovania polôh, pohybov, cvičebných tvarov, väzieb, zostavy spoločnej pohybovej skladby, akrobacia ľah vznesmo; stojka na lopatkách znožmo, s čelným, bočným roznožením; kotúle vpred, kotúle vzad v rôznych obmenách východiskovej, hlavnej, výslednej polohy, kotúľové väzby, stojka na rukách s rôznou polohou nôh, stojka na rukách, – kotúľ vpred, premet bokom, väzby s kotúľom vpred, vzad, stojkou na rukách – kotúľ vpred, podpor stojmo prehnute vzad skoky a obraty znožmo, skrčmo prípäťmo, skrčmo roznožmo čelne, bočne, s obratom cvičenie na náradí a s náradím hrazda po ramená,	-popísať štruktúru gymnastických športov, -prakticky demonštrovať osvojené cviky modernej gymnastiky, -vytvoriť gymnastické kombinácie v zostave jednotlivca alebo skupiny, - zaznamenať chyby v predvedení a v rozsahu pohybu v gymnastických súťažiach, cvičebné tvary zo športovej

		<p>– zostava minimálne 4 cvičebné tvary: výmyk, toč jazdmo vpred, toč vzad alebo vpred, prešvihy únožmo vpred, vzad, zoskok,</p> <p>preskok – koza na šírku D, na dĺžku CH, kôň na dĺžku CH: skrčka, roznožka, odbočka nízka kladina D (do 110 cm),</p> <p>– zostava 2 dĺžky náradia: chôdza, tanečné kroky, predskok, 2 skoky, rovnovážny cvičebný tvar, obrat jednonožne o 180°; ľah vznesmo/kotúl vpred, zoskok odrazom obojnožne s roznožením čelne, skrčmo prednožmo, kruhy CH,</p> <p>– kmihanie vo vise, vis vznesmo, vis strmhlav, zhyb vo visemoderná gymnastika D švihadlo,</p> <p>– preskoky na mieste, z miesta znožmo, jednonožne, skrižmo, striedavonožne; krúženie,</p> <p>– kruhy, osmičky; kmihanie; hádzanie a chytanie lopta,</p> <p>– kotúľanie a prevaľovanie; odrážanie; hádzanie a chytanie; vyvažovanie šatka – závoj– oblúky, kruhy osmičky, vlnovky, hádzanie a chytanie zostava,</p> <p>Spoločná pohybová skladba s náčiním na hudbu 30 – 60 sekúnd výrazovo-estetické prostriedky gymnastických a aerobikových pohybov kondičná zložka, technická zložka gymnastických športov.</p>	
ŠPORTOVÉ HRY	17	<p>Funkcie hráčov v jednotlivých športových hrách, systematika herných činností, herné kombinácie a herné systémy.</p> <p>Hodnotenie herného výkonu hráča i družstva v danej športovej hre.</p> <p>Basketbal- prihrávka, dribling, strelba z miesta, z krátkej a strednej vzdialenosti, bránenie hráča bez lopty a s loptou, hrať na dva koše podľa pravidiel,</p> <p>Futbal- prihrávka, tlmenie lopty, strelba, obsadzovanie hráča bez lopty a s loptou, hrať podľa pravidiel,</p> <p>Hádzaná - prihrávka jednou rukou od pleca s veľkým náprahom, dribling, strelba zhora z miesta, skokom do bránkoviska, obsadzovanie hráča bez lopty s loptou, hrať na dve bránky podľa pravidiel,</p> <p>Volejbal- odbitie horné na mieste, po pohybe, spodné podanie, prihrávka na nahrávača pri sieti, nahrávka, hrať podľa upravených pravidiel (2:2, 3:3)</p>	<p>-pomenovať a popísať funkcie hráčov v obrane i v útoku,</p> <p>-vyplniť jednoduchý pozorovací hárok o výkone hráča i družstva,</p> <p>-ukázať a v hre (stretnutí) uplatniť techniku základných herných činností jednotlivca,</p> <p>-využiť herné kombinácie a systémy v hre,</p>

SEZÓNNE POHYBOVÉ ČINNOSTI	13	<p>Lyžovanie, zjazdové lyžovanie – postoje a pohyby na lyžiach, obraty, chôdze, výstupy, základný zjazdový postoj, zjazd šikmo svahom, brzdenie, oblúky v pluhu, prívrat spodnou lyžou, prívrat hornou lyžou, nadväzované oblúky a jazda cez terénne nerovnosti, základy carvingovej techniky bežecké lyžovanie – chôdza, základný, striedavý beh, beh s odpichom súpažne, korčuľovanie, výstupy, obraty, brzdenie, odšliapávanie pády na lyžiach a vstávanie výstroj a výzbroj, príprava a údržba výstroja a výzbroja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> -popísať základné techniky jednotlivých jázd oblúkov, brzdení a pod., - správne vykonať základné pohyby na lyžiach s prispôsobením sa rôznym terénnym nerovnostiam resp. prekážkam pri jazde, -zvládnuť preteky na jednoduchej slalomovej trati, resp. bežeckej trati v dĺžke 1 – 2 km, - správne vykonať základné bezpečnostné techniky – pády pri vykonávaní sezónnych činností, -prispôbiť si výstroj a výzbroj potrebný pre vykonávanie jednotlivých sezónnych činností
---------------------------	----	--	---

Obsahový a výkonový štandard – 8. ročník

ŠVP + ŠkVP: 2+ 0= 2 hodiny týždenne, 66 hodín ročne

TÉMA	POČET HODÍN	Obsahový štandard	Výkonový štandard (čo žiak na konci 8. ročníka vie / dokáže)
ZDRAVIE A JEHO PORUCHY	5	<p>Úloha rozcvičenia pred vykonávaním pohybových činností ako prevencia pred zranením cvičenia rozvíjajúce kondičné, kondično-koordinačné, koordinačné schopnosti pre potreby každého tematického celku hygiena úborov pomoc a záchrana pri cvičení prvá pomoc pri drobných poraneniach, praktické poskytnutie prvej pomoci (umelé dýchanie, masáž srdca, protišokové opatrenia, stabilizovaná poloha, ošetrenie povrchového poranenia, zlomenín, omrzlín, popálenín) zásady držania tela, správne držanie tela, chybné držanie tela, tonizačný program na správne držanie tela základné poznatky z biológie človeka súvisiace a účinkom pohybovej aktivity na vlastný organizmus, redukcia nadhmotnosti, obezity</p>	<ul style="list-style-type: none"> -vysvetliť význam rozcvičenia pred vykonávaním pohybovej činnosti, -zostaviť a realizovať rozcvičenie pre každý tematický celok, -dodržiavať hygienické požiadavky pri vykonávaní pohybovej činnosti, -aplikovať zásady bezpečnosti, pomoci a záchrany pri cvičení, -poskytnúť prvú pomoc, -ohodnotiť správne držanie tela,

ZDRAVÝ ŽIVOTNÝ ŠTÝL	5	<p>Zásady racionálnej výživy. Pohybový režim, aktívny odpočinok. Negatívne vplyvy fajčenia, alkoholu, nedovolených látok a iných závislostí. Základné poznatky o formách pohybovej aktivity v režime dňa (ranné cvičenie, spontánna pohybová aktivita, racionálne využívanie voľného času a pod.)</p>	<p>-vysvetliť základy racionálnej výživy, -charakterizovať a uplatňovať pohybové činnosti podporujúce zdravý životný štýl, -charakterizovať nebezpečenstvo závislosti na návykových látkach s negatívnym dopadom na zdravie človeka, -uplatňovať rôzne formy pohybovej aktivity v režime dňa,</p>
TELESNÁ ZDATNOSŤ A POHYBOVÁ VÝKONNOSŤ	8	<p>Poznatky o rozvoji a diagnostikovaní pohybovej výkonnosti, diagnostika VMV, normy VMV. Zdravotne orientovaná zdatnosť poznatky o telesnom vývine a jeho diagnostike. Kondičná príprava, rozvoj základných kondičných a koordinačných schopností. Telesné zaťaženie, meranie a vyhodnocovanie údajov o pulzovej frekvencii. Kondičná gymnastika, všeobecný kondičný program, plyometrický program, základná gymnastika, rebriny, lavičky, nízka kladinka, švihadlo, tyč, plná lopta. Poradové cvičenia, skok do diaľky z miesta, člnkový beh 10x5 m, výdrž v zhybe, ľah-sed za 30 sek, vytrvalostný člnkový beh.</p>	<p>-posúdiť a diagnostikovať úroveň svojej pohybovej výkonnosti, - posúdiť a diagnostikovať úroveň telesného rozvoja podľa daných noriem, -aplikovať prostriedky na rozvoj pohybových schopností, -každoročne preukázať rast úrovne pohybových schopností,</p>
ŠPORTOVÁ ČINNOSŤ POHYBOVÉHO REŽIMU	8	<p>Odborná terminológia telovýchovných a športových činností, systematika športov a športových disciplín každého tematického celku, názvoslovie telesných cvičení technika preberaných pohybových zručností všetkých tematických celkov pravidlá osvojovaných športových disciplín a športov dodržiavanie fair-play,. Organizácia súťaží, úspechy slovenských a zahraničných športovcov na ME, MS, OH OH, olympijská symbolika, kalokagatia, fair-play.</p>	<p>-používať odbornú terminológiu telovýchovných a športových činností, -charakterizovať základné športové disciplíny všetkých tematických celkov, -prezentovať optimálnu techniku preberaných pohybových zručností, -aplikovať pravidlá pri vykonávaní športových činností, -uplatňovať zásady fair-play ako súťažiaci, pomocní rozhodcovia, organizátori, diváci, -uviesť príklady úspešných slovenských a zahraničných športových reprezentantov, -popísať význam základných olympijských myšlienok,</p>

ATLETIKA	10	<p>Technika atletických disciplín, základy techniky atletických činností.</p> <p>Atletická abeceda, nízky a polovysoký štart, švihový a šliapavý beh, rýchly beh do 60 m, vytrvalostný beh, štafetový beh skok do diaľky, skok do výšky, hod loptičkou a granátom.</p>	<p>-prakticky demonštrovať osvojenú techniku základných atletických disciplín,</p>
ZÁKLADY GYMNASTICKÝCH ŠPORTOV	10	<p>Rozdelenie gymnastických športov (športová gymnastika, športový aerobik, moderná gymnastika, gymteamy).</p> <p>Športová gymnastika prípravné, imitačné cvičenie, metodický postup osvojovania a zdokonaľovania polôh, pohybov, cvičebných tvarov, väzieb, zostavy spoločnej pohybovej skladby, akrobacia ľah vznesmo; stojka na lopatkách znožmo, s čelným, bočným roznožením; kotúle vpred, kotúle vzad v rôznych obmenách východiskovej, hlavnej, výslednej polohy, kotúľové väzby, stojka na rukách s rôznou polohou nôh, stojka na rukách,</p> <p>– kotúľ vpred, premet bokom, väzby s kotúľom vpred, vzad, stojkou na rukách – kotúľ vpred, podpor stojmo prehnute vzad skoky a obraty znožmo, skrčmo prípäťmo, skrčmo roznožmo čelne, bočne, s obratom cvičenie na náradí a s náradím hrazda po ramená,</p> <p>– zostava minimálne 4 cvičebné tvary: výmyk, toč jazdmo vpred, toč vzad alebo vpred, prešvihy únožmo vpred, vzad, zoskok,</p> <p>preskok – koza na šírku D, na dĺžku CH, kôň na dĺžku CH: skrčka, roznožka, odbočka nízka kladina D (do 110 cm),</p> <p>– zostava 2 dĺžky náradia: chôdza, tanečné kroky, preskok, 2 skoky, rovnovážny cvičebný tvar, obrat jednonožne o 180°; ľah vznesmo/kotúľ vpred, zoskok odrazom obojnožne s roznožením čelne, skrčmo prednožmo, kruhy CH,</p> <p>– kmihanie vo vise, vis vznesmo, vis strmhlav, zhyb vo visemoderná gymnastika D švihadlo,</p> <p>– preskoky na mieste, z miesta znožmo, jednonožne, skrižmo, striedavonožne; krúženie,</p> <p>– kruhy, osmičky; kmihanie; hádzanie a chytanie lopta,</p>	<p>-popísať štruktúru gymnastických športov,</p> <p>-prakticky demonštrovať osvojené cviky modernej gymnastiky,</p> <p>-vytvoriť gymnastické kombinácie v zostave jednotlivca alebo skupiny,</p> <p>- zaznamenať chyby v predvedení a v rozsahu pohybu v gymnastických súťažiach, cvičebné tvary zo športovej</p>

		<p>– kotúľanie a prevaľovanie; odrážanie; hádzanie a chytanie; vyvažovanie šatka – závoj– oblúky, kruhy osmičky, vlnovky, hádzanie a chytanie zostava, Spoločná pohybová skladba s náčiním na hudbu 30 – 60 sekúnd výrazovo-estetické prostriedky gymnastických a aerobikových pohybov kondičná zložka, technická zložka gymnastických športov.</p>	
ŠPORTOVÉ HRÝ	15	<p>Funkcie hráčov v jednotlivých športových hrách, systematika herných činností, herné kombinácie a herné systémy. Hodnotenie herného výkonu hráča i družstva v danej športovej hre. Basketbal- prihrávka, dribling, strelba z miesta, z krátkej a strednej vzdialenosti, bránenie hráča bez lopty a s loptou, hrať na dva koše podľa pravidiel, Futsal- prihrávka, tlmenie lopty, strelba, obsadzovanie hráča bez lopty a s loptou, hrať podľa pravidiel, Hádzaná - prihrávka jednou rukou od pleca s veľkým náprahom, dribling, strelba zhora z miesta, skokom do bránkoviska, obsadzovanie hráča bez lopty s loptou, hrať na dve bránky podľa pravidiel, Volejbal- odbitie horné na mieste, po pohybe, spodné podanie, prihrávka na nahrávača pri sieti, nahrávka, hrať podľa upravených pravidiel (2:2, 3:3)</p>	<p>-pomenovať a popísať funkcie hráčov v obrane i v útoku, -vyplniť jednoduchý pozorovací hárok o výkone hráča i družstva, -ukázať a v hre (stretnutí) uplatniť techniku základných herných činností jednotlivca, -využiť herné kombinácie a systémy v hre,</p>
SEZÓNNE POHYBOVÉ ČINNOSTI	5	<p>Cvičenia v prírode: orientácia na stanovisku podľa buzoly, určovanie azimutu, turistické značky, orientácia podľa mapy, určovanie a výber vybraných smerov presunu, výber, príprava a likvidácia ohniska, presun mierne členitým terénom s prekonávaním terénnych prekážok.</p>	<p>- orientovať sa v prírode podľa turistických značiek, mapy, buzoly, ale aj prírodných úkazov, - absolvovať súvislý pochod s prekonávaním terénnych prekážok v dĺžke 4 – 8 km,</p>

Obsahový a výkonový štandard – 9. ročník

ŠVP + ŠkVP: 2+0= 2 hodiny týždenne, 66 hodín ročne

TÉMA	POČET HODÍN	OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD ČO ŽIAK NA KONCI 9. ROČNÍKA VIE/DOKÁŽE
Testovanie	8	Antropometrické merania. Telocvičný poriadok, Bozp. Diagnostika všeobecnej pohybovej výkonnosti – člňkový beh (10x5m), skok do diaľky z miesta, beh k métam, ľah – sed za 30 sekúnd, beh za 12 minút, výdrž v zhybe, predklon v zhybe, hod plnou loptou. Základná charakteristika vybraných atletických disciplín.	- vysvetliť potrebu rozcvičenia pred vykonávaním pohybovej činnosti vedieť poskytnúť prvú pomoc pri úraze v rôznom prostredí, - posúdiť a diagnostikovať úroveň svojej pohybovej výkonnosti a telesného rozvoja podľa daných noriem, - ovládať poznatky o rozvoji a diagnostikovaní základných pohybových schopností, poznatky o telesnom vývine a jeho diagnostikovaní,
Atletika	10	Základná charakteristika vybraných atletických disciplín. Technika behu, šľapavý, švihový, bežecká ABC, štarty-nízky, polovysoký. Beh na 60m. Beh na 300m. Vytrvalostný beh- beh na 1000m. Skok do diaľky skrčmo. Skok do diaľky z miesta. Skok do diaľky. Štafetový beh – technika, odovzdávania kolíka. Hod kriketovou loptičkou.	- orientovať sa v základných atletických disciplínach, charakterizovať ich a prakticky demonštrovať, -poznať význam a vplyv základných prostriedkov kondičnej prípravy na zdravý rozvoj organizmu, -mať trvalý pozitívny vzťah k atletickým činnostiam ako predpokladu pre ich celoživotné uplatňovanie v individuálnej pohybovej aktivite a udržiavaní zdravia preukazuje pozitívny postoj k súťaženiu,
		Špecifické poznatky: Základné pravidlá, ihrisko, hrací čas, kôš (hodnota), priestupky, chyby v hre, základná terminológia. Zásady organizácie stretnutí. Hygiena, úraz. zábrana. Herné systémy - útočné postavenie, obranné postavenie, osobná obrana.	-vysvetliť základné pravidlá basketbalu, charakterizovať zásady fair – play, - uplatniť techniku základných herných činností jednotlivca,

Športové hry /basketbal/	10	<p>Herné kombinácie: útočné v početnej prevahe, "hod' a bež" obránná kombinácia – prekízanie. Herné činnosti jednotlivca uvoľňovanie sa bez lopty chytanie lopty v pohybe a zastavenie - dvojtakt, skok, krok uvoľňovanie sa s loptou - obrátky, dribling, streľba - z miesta, na krátku vzdialenosť.</p> <p>Prihrávky -jednou rukou, jednou a oboma rukami- z miesta na pohybujúceho sa spoluhráča (stojaceho). Zdokonaľovanie herných činností jednotlivca Uvoľňovanie sa s loptou - obrátky, dribling Basketbal – hra.</p>	<p>- správne pomenovať, popísať, prakticky ukázať a uplatniť techniku základných herných činností jednotlivca, -dosiahnuť optimálnu úroveň hernej výkonnosti, ktorá umožňuje hrať zápasy podľa pravidiel, -osvojiť si kolektívne psychomotorické zručnosti, zosúladiť vlastný motorický prejav so spoluhráčmi,</p>
Športové hry /Volejbal/	5	<p>Základné pravidlá - technické údaje (ihriško, lopta, vybavenie). Základná terminológia. Zásady organizácie práce bezpečnosť, úrazová zábrana.</p> <p>Herné činnosti jednotlivca odbitie obojručne zhora po pohybe, zdola z miesta, pod uhlom, podanie - priame podanie zhora.</p> <p>Herné kombinácie útočné – s nahrávačom pri sieti , útočné a obranné - postavenie pri podaní súpera s nahrávačom pri sieti , obranné (blokovanie). Volejbal – hra.</p>	<p>-vysvetliť základné pravidlá volejbalu, charakterizovať zásady fair – play, -mať osvojené primerané množstvo pohybových činností vo vybraných odvetviach telesnej výchovy a športu a vedieť ich uplatniť vo voľnom čase, -dosiahnuť optimálnu úroveň hernej výkonnosti, ktorá umožňuje hrať zápasy podľa pravidiel,</p>

Športové hry /futsal/	3	<p>Osvojenie základných pravidiel športovej hry. Presné prihrávky.</p> <p>Jednotlivé herné kombinácie. Futbal – hra.</p>	<p>- vysvetliť základné pravidlá futbalu, charakterizovať zásady fair – play,</p> <p>- dosiahnuť optimálnu úroveň hernej výkonnosti, ktorá umožňuje hrať zápasy podľa pravidiel,</p>
Základy gymnastických športov	10	<p>Moderná gymnastika dievčatá: švihadlo, preskoky na mieste, z miesta znožmo, jednoňož, skrčmo, krúženie , kmitanie, hádzanie, zostavy. Všeobecná gymnastika: cvičenia na taktovanie, na hudbu, kroky, chôdza, obraty, skoky s obratmi hlavy, paží, trupu . Spájanie rytmických cvičení.</p> <p><i>Športová gymnastika -prostné cvičenia.</i> Zdokonaľovanie gymnastických prvkov akrobacie. Nácvik gymnastickej zostavy</p> <p><i>Športová gymnastika – výskoky,preskoky</i></p> <p>Roznožka cez kozu pozdĺž,priečne.</p> <p>Skrčka cez kozu.</p>	<p>- správne pomenovať cvičebné polohy, gymnastické pohyby, cvičebné tvary, - zostaviť a viesť rozcvičenie zo zameraním na vybraný gymnastický šport, - prakticky ukázať jednotlivé gymnastické prípravné cvičenia, základné cvičebné tvary, zaradiť a predviesť pohybové kombinácie v zostave jednotlivca alebo skupiny,</p> <p>-optimálne rozvinúť koordinačné schopnosti, kĺbovú pohyblivosť a svalovú elasticitu, statickú a dynamickú silu, vedomú a kinestetickú diferenciaciu pohybov,</p> <p>-pochopiť účinok pohybovej aktivity na zdravie a vedieť sa správať v situáciách ohrozujúcich zdravie,</p>

Povinný výberový tematický celok /florbal/	5	<p>Základné pravidlá, technické údaje, odborná terminológia. Zásady bezpečnosti a úrazová zábrana.</p> <p>Osvojenie si správneho držania tela, a tiež hokejky. Herné cvičenia ma pohyb s hokejkou a loptičkou .</p> <p>Hráčsky systém -základné postavenie hráčov, pohyb hráčov v priestore ihriska. Osvojovanie základnej pohybovej techniky .</p>	<p>- využívať prácu nôh, dynamický štart z miesta, rotáciu tela,</p> <p>-zlepšovať koordinačné schopnosti a obratnosť,</p> <p>- prakticky ukázať herné cvičenia ,</p> <p>- využiť pohybové prostriedky na rozvoj pohybovej výkonnosti,</p>
Povinný výberový tematický celok /posilňovacie cvičenia/	3	<p>Základy anatómie ľudského tela a význam racionálnej životosprávy pre rast, stav a rozvoj organizmu. Bezpečnosť pri posilňovaní. Základné cvičenia na všetky svalové skupiny.</p> <p>Cvičenia s vlastným telom a malou záťažou. Kruhový silový tréning.</p>	<p>- poznať a dodržiavať zásady správnej výživy,</p> <p>-zaradiť, využívať športové a pohybové činnosti vo svojom voľnom čase,</p>
Atletika	7	<p>Základná charakteristika vybraných atletických disciplín. bežecká ABC, Beh na 60 m. Štafetový beh.</p> <p>Skok z miesta. Skok do diaľky.</p> <p>Hod kriketovou loptičkou. Hod granátom.</p>	<p>- orientovať sa v základných atletických disciplínach, -má trvalý pozitívny vzťah k atletickým činnostiam ako predpokladu pre ich celoživotné uplatňovanie v individuálnej pohybovej aktivite a udržiavaní zdravia preukazuje pozitívny postoj k súťaženiu,</p>

Futsal – chlapci, vybíjaná - dievčatá	5	Herná kombinácia, vzájomné prihrávky, osvojenie si základných pravidiel športovej hry. Futsal – hra. Vybíjaná – hra.	- vysvetliť potrebu rozcvičenia pred vykonávaním pohybovej činnosti, -dodržiavať bezpečnostné a hygienické požiadavky pri vykonávaní pohybovej činnosti, -dodržiavať osvojené pravidlá pri vykonávaní pohybových činností, -používať odbornú terminológiu osvojených pohybových činností.
--	---	--	--

Učebné zdroje:

JUNGER, J. ZUZKOVÁ, K.: Pohybové programy pre všetkých
Šimonek J. : Koncepcia rozvoja pohybových aktivít detí a mládeže
internetové stránky, výukové CD, DVD pre telesnú a športovú výchovu, prezentácie

Prierezové témy realizované v predmete:

OSR – Osobnostný a sociálny rozvoj,
VMR – výchova k manželstvu a rodičovstvu,
ENV – environmentálna výchova,
MDV – mediálna výchova,
MUV – multikultúrna výchova,
OZO – ochrana človeka a zdravia

Hodnotenie – portfólio žiakov:

osobný výkonnostný rast vo výkonnostných testoch,
športové správanie,
snaha, prístup k pohybovým aktivitám
prístup k plneniu povinností (nosenie cvičebných úborov),
aktivita a reprezentácia školy v športových súťažiach.

Hodnotenie a klasifikáciu výsledkov žiakov realizujeme podľa vnútornej smernice školy Kritéria hodnotenia a klasifikácie žiakov Základnej školy Dolná Tižina a v súlade s Metodickým pokynom MŠVVaŠ č.22/2011 na hodnotenie a klasifikáciu žiakov základnej školy.